

SOB RESEARCH

Archeologische Begeleiding en Archeologische Opgraving Plangebied Kernplan II, Kerkplein, Voerendaal, Gemeente Voerendaal

J. Melis

Eds.: G. M. H. Benerink en J. E. van den Bosch

Archeologische Begeleiding en Archeologische Opgraving Plangebied Kernplan II, Kerkplein, Voerendaal, Gemeente Voerendaal

J. Melis

Eds.: G. M. H. Benerink en J. E. van den Bosch

Met bijdragen van:

H. Buitenhuis
S. van Daalen
B. A. J. T. Dukers
J. Ras
F. Verbruggen
F. E. Vrede
P. J. L. Wemerman

Archeologische Begeleiding en Archeologische Opgraving Plangebied Kernplan II, Kerkplein, Voerendaal, Gemeente Voerendaal

J. Melis

SOB Research
Instituut voor Archeologisch en Aardkundig Onderzoek

©SOB Research
Heinenoord, mei 2020

ISBN/EAN: 978-94-6192-720-0

SOB Research Project nr.: 2292 - 1503

Archeologische Begeleiding en Archeologische Opgraving Plangebied Kernplan II, Kerkplein, Voerendaal, Gemeente Voerendaal

Inhoud

1.	**Inleiding**		**3**
1.1	Planontwikkeling		3
1.2	Archeologisch onderzoek		3
1.3	Opdrachtverlening en fasering		4
1.4	Doel van het onderzoek		4
1.5	Onderzoeksteam		5
2.	**Archeologische verwachting**		**11**
3.	**Uitvoering: methoden en technieken**		**17**
4.	**Onderzoeksresultaten**		**21**
4.1	Bodemopbouw		21
4.2	Archeologische sporen		31
4.3	Bouwhistorisch onderzoek	B. A. J. T. Dukers	87
4.4	Archeologisch vondstmateriaal		97
5.	**Onderzoeksresultaten: het vondstmateriaal**		99
5.1	Aardewerk	P. J. L. Wemerman	99
5.2	Glas		119
	5.2.1 Inleiding	J. Ras	119
	5.2.2 Vlakglas	J. Melis	119
	5.2.3 Gebruiksglas	J. Ras	120
5.3	Metaal	J. Melis	122
5.4	Bouwmateriaal	J. Melis	127
5.5	Natuursteen	J. Melis	129
5.6	Houtonderzoek	S. van Daalen	132
5.7	Leer	J. Ras	133
5.8	Textiel	J. Melis	147
5.9	Archeozoölogisch onderzoek	H. Buitenhuis	148
5.10	Plastic	J. Melis	154
5.11	Macrobotanisch onderzoek	F. E. Vrede	154
5.12	Pollenonderzoek	F. Verbruggen	161
5.13	Deponering		174
6.	**Synthese**		**175**
6.1	Problematiek		175
6.2	De regionale context en de bewoningssporen uit de periode tot 1700 na Chr		175
6.2	De bewoningssporen vanaf 1700 na Chr.		183

7. Samenvatting, conclusies en aanbevelingen **187**

7.1 Samenvatting en conclusies 187
7.2 Aanbevelingen 189

Literatuur **191**

Verklarende woordenlijst **195**

Bijlage 1 Administratieve gegevens **197**

Bijlage 2 Archeologische en geologische tijdschaal **199**

Bijlage 3 Beschrijving profielkolommen **201**

Bijlage 4 Sporenlijst **205**

Bijlage 5 Vondstenlijst algemeen **219**

Bijlage 6 Vondstenlijst aardewerk **235**

Bijlage 7 Overzicht van de bakselcodes en vormcodes van het Deventer-systeem en de concordantielijst **261**

Bijlage 8 Vondstenlijst metaal **263**

Bijlage 9 Vondstenlijst glas **267**

Bijlage 10 Vondstenlijst bot **273**

Bijlage 11 Vondstenlijst natuursteen **273**

Bijlage 12 Vondstenlijst bouwmateriaal **275**

Bijlage 13 Monsterlocatie van de vier pollenmonsters in pollenbakken V64 en V65 **279**

Bijlage 14 Resultaten palynologisch onderzoek **281**

Bijlage 15 Monsterlijst **285**

Bijlage 16 Fotolijst **289**

Bijlage 17 Tekeningenlijst **297**

Bijlage 18 Deselectie en conservering **299**

1. Inleiding

1.1 Planontwikkeling

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de vergunningprocedure voor de realisatie van het bouwproject 'Plangebied Kernplan II', gelegen aan het Kerkplein, de Spekhouwerstraat en de Looierstraat te Voerendaal (Gemeente Voerendaal).[1] Binnen het plangebied werd de bestaande bebouwing gesloopt (met uitzondering van het pand Dautzenberg), werden ter plaatse van enkele locaties milieusaneringen uitgevoerd en werd nieuwbouw gerealiseerd, bestaande uit bedrijfsruimten (commerciële ruimtes, inclusief een supermarkt) en zes appartementen. De oppervlakte van het plangebied bedroeg circa 0.29 hectare (zie Afbeelding 2 t/m 6). De oppervlakte van het onderzoeksgebied (het plangebied met uitzondering van het gehandhaafde 'Pand Dautzenberg') bedroeg circa 0.27 hectare.

De diepte van de meeste graafwerkzaamheden ten behoeve van de ondergrondse sloopwerkzaamheden, de milieusaneringen en de bouwput voor de nieuwbouw, die is aangelegd tot een diepte van 85.1 meter +NAP, bedroeg circa 1.0 - 1.5 meter beneden het maaiveld. Alleen ter plaatse van enkele kleine locaties en de heipalen is sprake geweest van diepere bodemverstoringen.

Afbeelding 1. De ligging van het plangebied (rode stip) in Nederland.

1.2 Archeologisch onderzoek

Op de Archeologische Verwachtings- en Cultuurhistorische advieskaart voor de Parkstad Limburggemeenten en de Gemeente Nuth, Deelkaart Gemeente Voerendaal, werd ter plaatse van het plangebied een zone weergegeven met een hoge archeologische verwachting (historische dorpskern).[2] Op basis van Artikel 3 van de 'Erfgoedverordening Voerendaal 2012' gold voor een dergelijke zone een archeologische onderzoeksverplichting wanneer daar bodemverstoringen werden voorzien met een oppervlakte van meer dan 250 m² en met een diepte van meer dan 0.4 meter beneden het maaiveld.[3]

[1] Dit betrof een omgevingsvergunning, op basis van een buitenplanse afwijking van het vigerende 'Bestemmingsplan Voerendaal - Kunrade', op basis van de WABO, artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 (zie de Ruimtelijke onderbouwing; Soogelee, 2015).

[2] Op de Archeologische Monumentenkaart van Nederland (AMK) wordt deze zone weergegeven als een 'Terrein van hoge archeologische waarde', Monument nr. 16.743 (CMA nr. 69E-180).

[3] Deze erfgoedverordening en de bijbehorende archeologische verwachtingskaart en cultuurhistorische advieskaart zijn op 9 februari 2012 vastgesteld door de Gemeente Voerendaal.

In het kader van de voorbereiding van de planontwikkeling moest dan ook in eerste instantie een Archeologisch Bureauonderzoek en een booronderzoek (IVO-Overig) worden uitgevoerd, als eerste stap in de AMZ-cyclus.
Dit onderzoek is in 2012 uitgevoerd door SOB Research.[4] Op basis van de onderzoeksresultaten is geconcludeerd dat in het plangebied archeologische resten konden worden verwacht uit de periode van de Late Prehistorie tot en met de Nieuwe Tijd.[5] Meer specifiek werd de kans groot geacht dat hier intacte archeologische resten aanwezig waren uit de periode van de Volle Middeleeuwen t/m de Nieuwe Tijd.

Omdat de uitvoering van een waarderend onderzoek in de vorm van een Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) op civieltechnische belemmeringen stuitte, is door SOB Research geadviseerd om de ondergrondse sloopwerkzaamheden, de milieusanering en de aanleg van de bouwput voor de nieuwbouw, onder Archeologische Begeleiding (Protocol Opgraven) te doen uitvoeren. De Gemeente Voerendaal heeft dit advies overgenomen en besloten dat deze werkzaamheden onder Archeologische Begeleiding dienden te worden uitgevoerd.

1.3 Opdrachtverlening en fasering

Op basis van de door SOB Research opgestelde offerte (d.d. 22 januari 2015) heeft Rialto Vastgoedontwikkeling B.V. op 28 januari 2015 aan SOB Research opdracht verleend om het PvE voor het archeologisch onderzoek op te stellen. Op basis van de door SOB Research opgestelde offerte (d.d. 2 maart 2015), die was gebaseerd op het inmiddels door de Gemeente Voerendaal goedgekeurde PvE [6], heeft Rialto Vastgoedontwikkeling B.V. op 9 maart 2015 aan SOB Research opdracht verleend om het onderzoek in de vorm van een Archeologische Begeleiding (Protocol Opgraven) uit te voeren. In eerste instantie is het onderzoek voorbereid. Vervolgens is het veldonderzoek uitgevoerd, tijdens verschillende fasen in de periode van 4 juni 2015 t/m 23 februari 2016. De onderzoeksresultaten, de daaraan verbonden conclusies en het daarop gebaseerde advies, zijn uitgewerkt in het nu voorliggende rapport.

1.4 Doel van het onderzoek

1.4.1 Opgave

Het doel van de Archeologische Begeleiding was om na te gaan of er in het plangebied behoudenswaardige archeologische resten aanwezig waren. Wanneer dit het geval was, moesten deze archeologische resten worden gedocumenteerd, gewaardeerd en *ex situ* worden veiliggesteld. Dit betrof onder meer het vaststellen van de aard, de ouderdom, de globale omvang, de diepteligging, de gaafheid en de conservering van deze archeologische resten, voor zover aanwezig binnen het plangebied en binnen het bereik van de ontgravingsdiepte.

1.4.2 Onderzoeksvragen

Het was vooral van belang om na te gaan in hoeverre er ter plaatse van het onderzoeksgebied nog (behoudenswaardige) archeologische resten aanwezig waren. Van dergelijke resten moest de aard, de ouderdom en het belang worden vastgesteld. Behoudenswaardige archeologische resten, die verloren dreigden te gaan, moesten worden gedocumenteerd en *ex situ* worden veiliggesteld.

[4] Het Archeologisch Bureauonderzoek betrof een gebied van circa 0.8 hectare, met het onderhavige plangebied en een aantal aanpalende zones (het oorspronkelijke plangebied). Omdat buiten het onderhavige plangebied geen diepere bodemverstoringen werden verwacht is het booronderzoek alleen uitgevoerd ter plaatse van het onderhavige plangebied (zie Afbeelding 7).
[5] Mientjes, 2015
[6] Van Wilgen, 2015

Indien archeologische resten werden aangetroffen, dienden de volgende onderzoeksvragen/ onderzoeksaspecten nader te worden belicht en in de synthese nader worden verwerkt: [7]

1. De horizontale, c.q. verticale spreiding van de aanwezige archeologische resten.
2. De ouderdom, c.q. fasering van de aanwezige archeologische resten.
3. De aard van de aanwezige archeologische resten en de relatie met eerder ontdekte archeologische vindplaatsen in de omgeving van het onderzoeksgebied en/ of met oude kaarten en historische informatie.
4. De aanwezigheid van cultuur- en/ of leeflagen, structuren en/ of funderingen en muurwerk.
5. De aanwezigheid van ophooglagen.
6. De conserveringstoestand van organisch en ecologisch materiaal en van metaal.
7. De gaafheid van de aanwezige archeologische resten en de aanwezigheid van bodemverstoringen.
8. Aanwijzingen voor de uitoefening van beroepen of ambachten.
9. Het lokale, regionale, c.q. nationale belang van de aanwezige archeologische resten.
10. De waardering van de archeologische resten.
11. De noodzaak tot planaanpassing of tot het uitvoeren van aanvullend archeologisch onderzoek.
12. De noodzaak tot archeologisch onderzoek bij toekomstige bodemverstoringen ter plaatse van het onderzoeksgebied.

1.5 Onderzoeksteam

Het onderzoeksteam van SOB Research bestond uit:

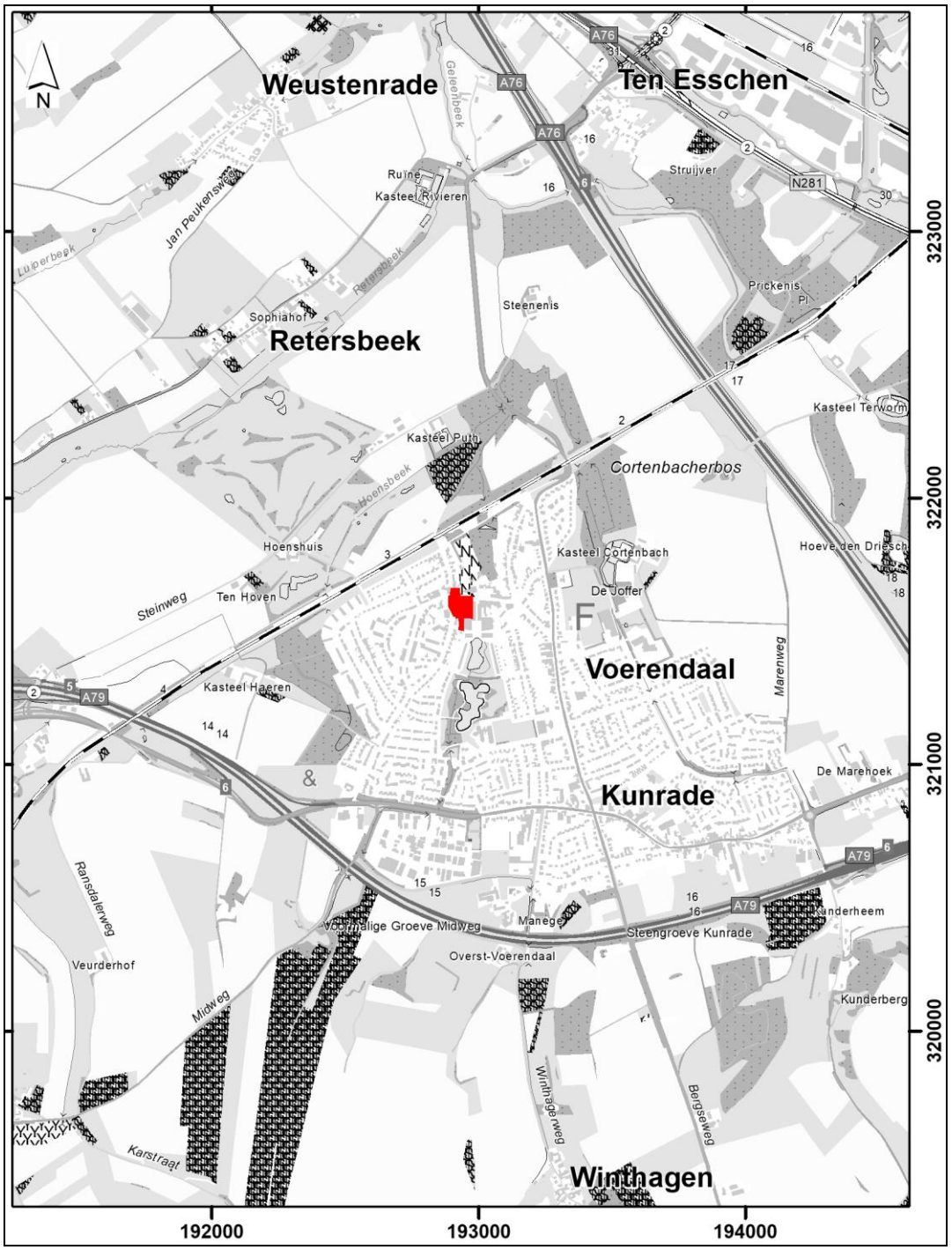
J. Melis	determinatie metaal, vlakglas, natuursteen, uitwerking en rapportage
G. M. H. Benerink	coördinatie veldonderzoek, veldonderzoek, uitwerking en eindredactie
L. R. van Wilgen	coördinatie veldonderzoek en veldonderzoek
J. E. van den Bosch	rapportage, eindredactie en interne autorisatie
A. C. Mientjes	voorbereiding, coördinatie veldonderzoek en gegevensverwerkin
D. Kneuvels	veldonderzoek
J. van den Berg	veldonderzoek
A. de Ridder	veldonderzoek
L. de Rouw	veldonderzoek
A. Hulligie	veldonderzoek
V. Koekkoek	veldonderzoek
M. van de Linden	veldonderzoek
A. Ruiter	veldonderzoek
P. Soffers	veldonderzoek

Het specialistisch onderzoek is uitgevoerd door:

J. Ras (SOB Research)	gebruiksglasdeterminatie en analyse en conservering leer
P. J. L. Wemerman (Econsultancy)	determinatie aardewerk
B. A. J. T. Dukers (Buro4 - Monument en Ruimte)	bouwhistorie
H. Buitenhuis (ArcheoSupport)	archeozoölogie (faunaresten)
S. van Daalen (Van Daalen Dendrochronologie)	houtsoortbepaling en dendrochronologie
F. E. Vrede (ArcheoSupport)	macroresten (archeobotanie), residu-analyse
F. Verbruggen (BIAX Consult)	pollenonderzoek (archeobotanie)

De conservering van het metaal is uitgevoerd door Restaura te Heerlen.

[7] Deze onderzoeksvragen zijn integraal overgenomen uit het door de Gemeente Voerendaal vastgestelde PvE; Van Wilgen, 2015. De onderzoeksvragen zijn niet apart beantwoord maar zijn integraal geadresserd in Hoofdstuk 6 en 7.

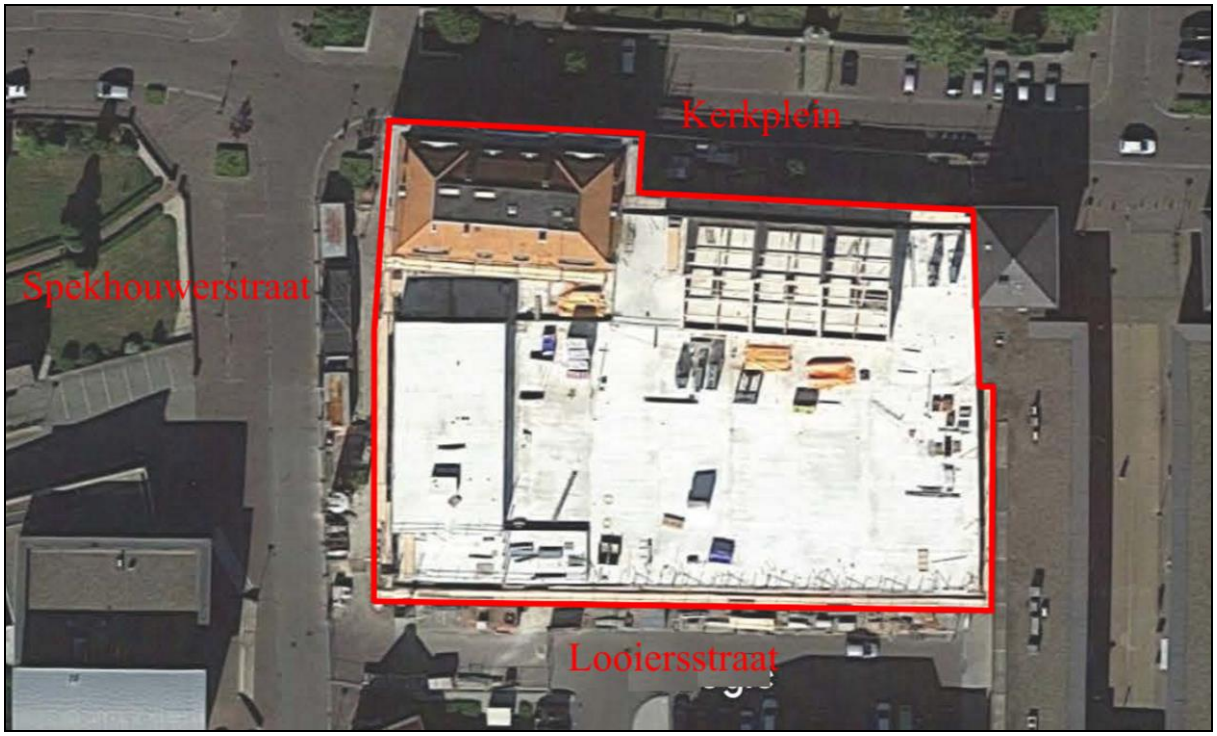
Afbeelding 2. De ligging van het plangebied (rood gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Topografische Kaart. Bron Topografische Kaart: Kadaster Geo-Informatie, 2019. Schaal 1: 25.000.

Afbeelding 3. De ligging van het oorspronkelijke plan- en onderzoeksgebied, waarvoor in 2012 het Archeologisch Bureauonderzoek is uitgevoerd (rood omkaderd), het uiteindelijke plangebied (oranje omkaderd) en het onderzoeksgebied (blauw omkaderd), geprojecteerd op een uitsnede van de GBKN. Bron GBKN: Kadaster Geo-Informatie, 2019. Schaal 1: 1.500.

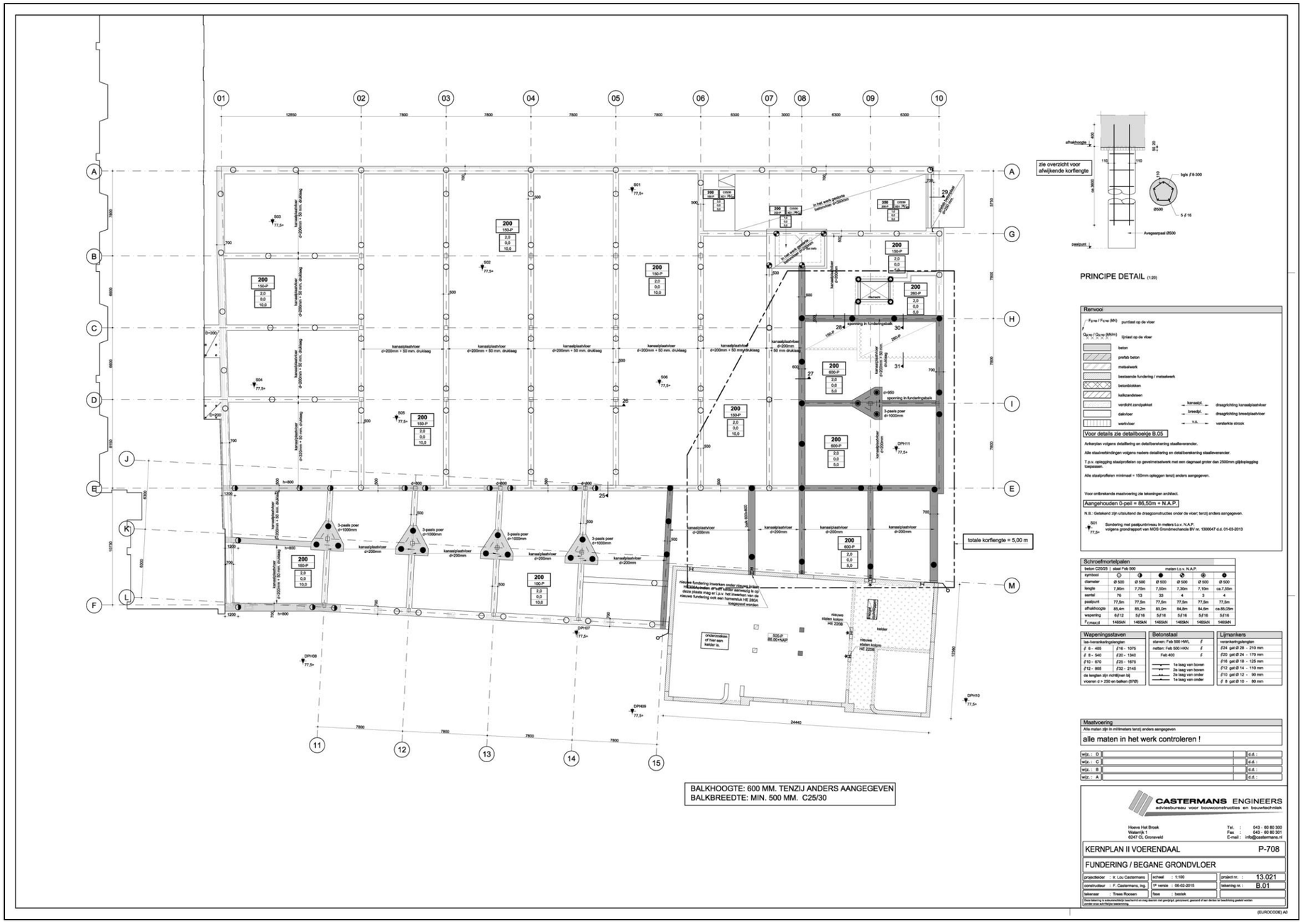
Afbeelding 4. Het plangebied (rood omkaderd) op een bewerkte foto van Google Maps. Deze foto is gemaakt in 2012, voorafgaand aan de sloop van de bestaande bebouwing. Bron: Mientjes en Van den Bosch, 2017.

Afbeelding 5. Het plangebied (rood omkaderd) op een bewerkte foto van Google Maps. Deze foto is gemaakt tijdens de uitvoering van de bouwwerkzaamheden in 2016. Bron: Mientjes en Van den Bosch, 2017.

Afbeelding 6. Het plangebied (de gearceerde zone en het Pand Dautzenberg), met de contouren van de recent gesloopte bebouwing (rood omkaderd). Bron: opdrachtgever, 2015. Schaal 1: 500.

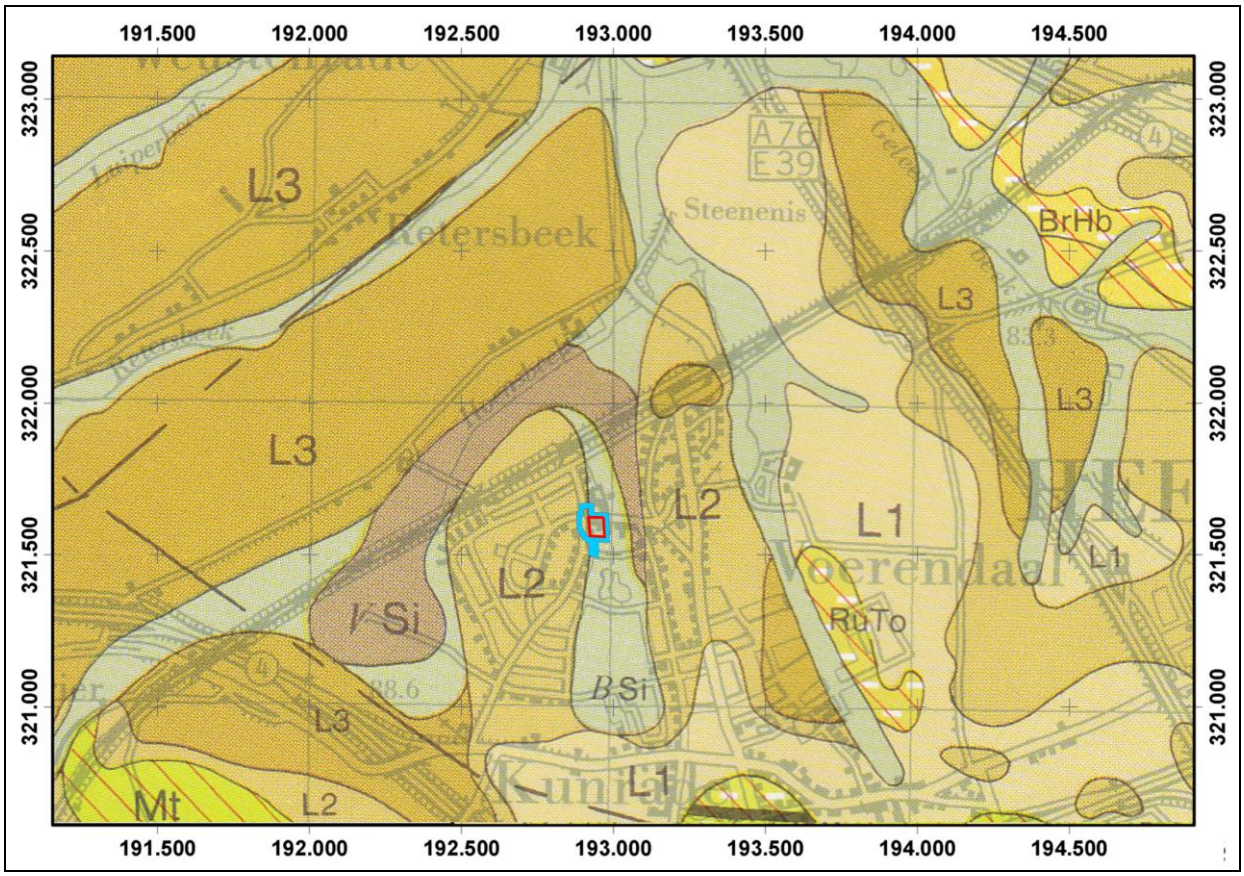

Afbeelding 7. Ontwerptekening fundering/ begane grondvloer ‘Plangebied Kernplan II’ te Voerendaal, Gemeente Voerendaal. Bron: Castermans Engineers, Adviesbureau voor bouwconstructies en bouwtechniek. Project nr. 13.021. Tekening nr. B.01. Datum (1ste versie): 6 februari 2015. N.B. het noorden ligt aan de onderzijde van de ontwerptekening. Schaal 1: 400.

2. Archeologische verwachting [8]

Voerendaal is gelegen op het Terras van Margraten. Dit Maasterras is een hoogterras, dat circa 2 miljoen jaar geleden is ontstaan. Gedurende de laatste 600.000 jaar zijn hier tijdens de verschillende ijstijden dikke horizonten met löss afgezet. De laatste lössafzettingen stammen uit het laatste deel van de laatste IJstijd (het Weichselien). Gedurende het Pleistoceen zijn in Zuid-Limburg onder periglaciale omstandigheden ook diepe erosiedalen gevormd, waaronder de huidige droge dalen.

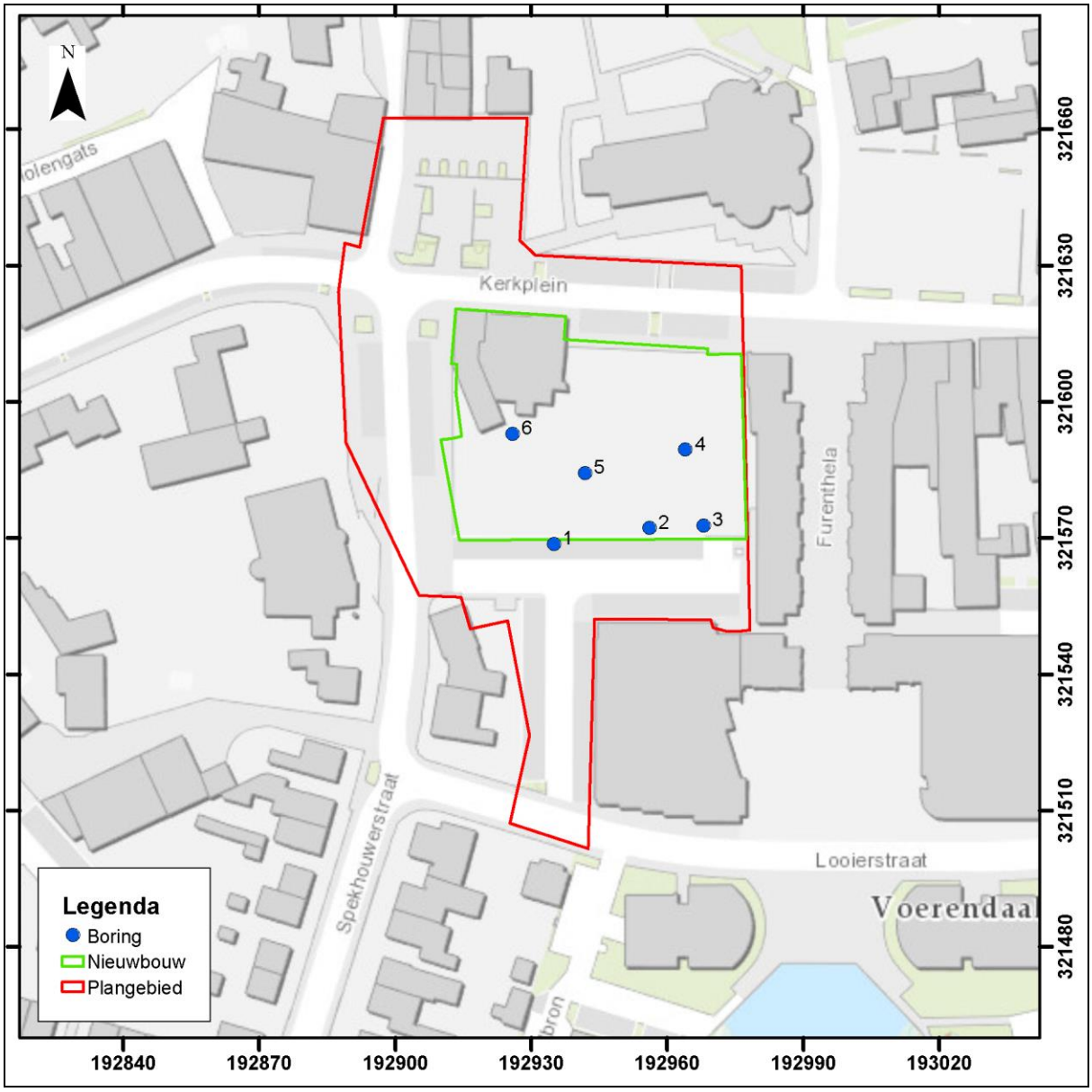
Op de Geologische Kaart van Nederland 1: 50.000, Blad Heerlen (62W oostelijke helft, 62O westelijke helft), wordt ter plaatse van het plangebied een zone weergegeven, met de code BSi (zie Afbeelding 8). Binnen een dergelijke zone kan een bodemopbouw worden verwacht met beekafzettingen bestaande uit leem, grind, grof zand en plantenresten (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven), op verspoelde löss (colluvium). Het plangebied ligt ter plaatse van het meest westelijke deel van een droogdal met beekafzettingen. Op de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832 en andere kaarten uit de 19de eeuw en het begin van de 20ste eeuw wordt direct ten westen van het plangebied en ter plaatse van het zuidwestelijke deel van het plangebied nog een beek weergegeven, die kan worden beschouwd als de westelijke begrenzing van het betreffende droogdal met beekafzettingen.

Afbeelding 8. De ligging van het oorspronkelijke plan- en onderzoeksgebied, waarvoor in 2012 het Archeologisch Bureauonderzoek is uitgevoerd (blauw omkaderd) en het uiteindelijke plangebied waar in 2015 en 2016 de AB en de AO zijn uitgevoerd en waar de nieuwbouw is gerealiseerd (rood omkaderd), geprojecteerd op een uitvergrote uitsnede van de Geologische Kaart van Nederland 1: 50.000, Blad Heerlen. Bron: Rijks Geologische Dienst, 1980. Schaal 1: 25000.

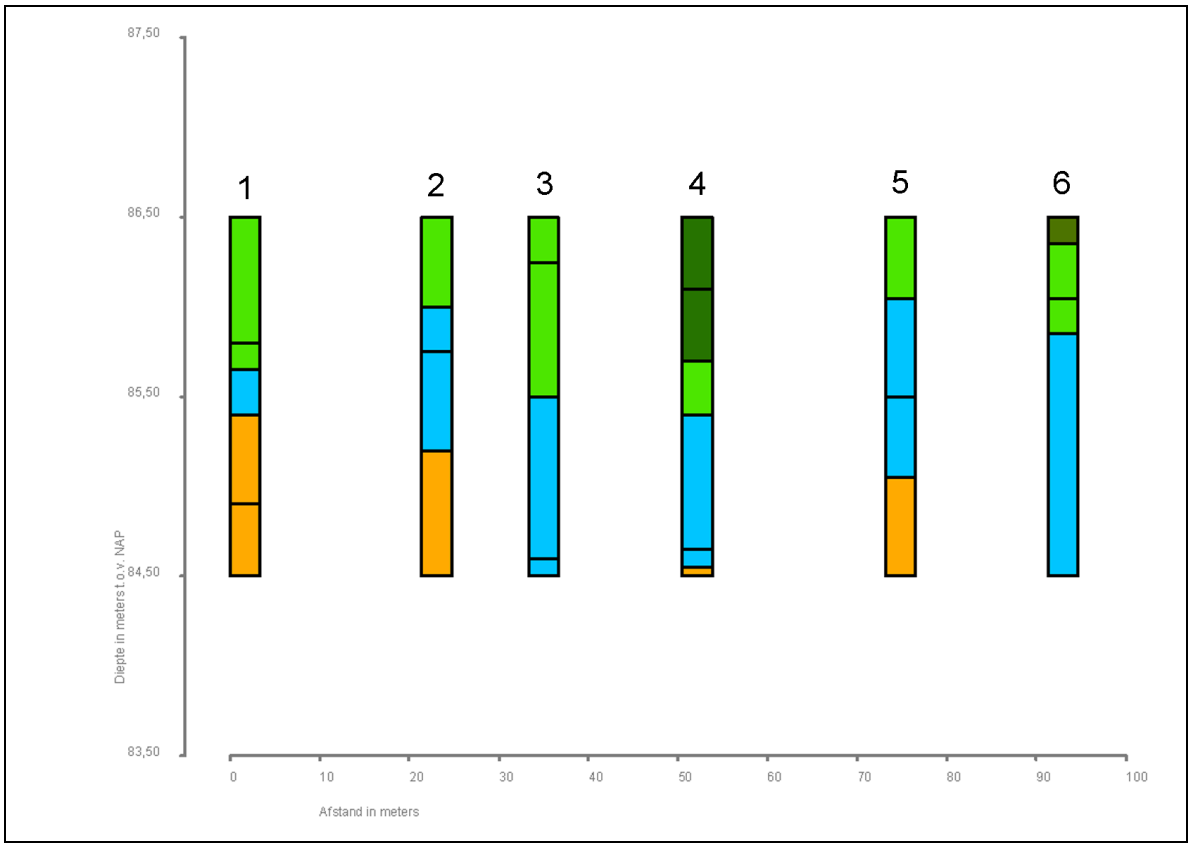
[8] De tekst in dit hoofdstuk is gebaseerd op het eerder uitgevoerde Archeologisch Bureauonderzoek (Mientjes, 2015), het PvE (Van Wilgen, 2015) en enig aanvullend archiefonderzoek.

Ter plaatse van het onderzoeksgebied is door SOB Research in 2012 een booronderzoek (IVO-Overig) uitgevoerd (zie Afbeelding 9 en 10).[9] Daarbij is een bodemopbouw aangetroffen met antropogene ophooglagen, op beekafzettingen, op colluvium. Op basis van dit onderzoek kan worden geconcludeerd dat het plangebied inderdaad volledig is gelegen binnen een voormalig oud dal, waardoor in het verleden van zuid naar noord een actieve beek heeft gestroomd. De beekafzettingen bestonden hoofdzakelijk uit grijze, ongerijpte klei met roest- en mangaanvlekken en kalkbrokjes. Het colluvium onder de beekafzettingen werd gekenmerkt door een voornamelijk lichtbruine laag, met matig gerijpte, sterk lemige klei. Bij het IVO-Overig door middel van grondboringen werden in de kleiige en zandige ophooglagen behalve sintels/ steenkool, kiezeltjes en baksteenpuin (zowel oud, alsook subrecent), geen andere archeologische indicatoren aangetroffen.

Afbeelding 9. De locaties van de boorpunten van het in 2012 door SOB Research uitgevoerde booronderzoek (gemarkeerd met blauwe stippen en genummerd), geprojecteerd op een uitsnede van de GBKN. De locatie van de te realiseren nieuwbouw is groen omkaderd. Bron: Mientjes, 2015. Schaal 1: 1500.

[9] Mientjes, 2015

Afbeelding 10. Grafische weergave van Boring nr. 1 t/m 6 van het in 2012 door SOB Research uitgevoerde booronderzoek.

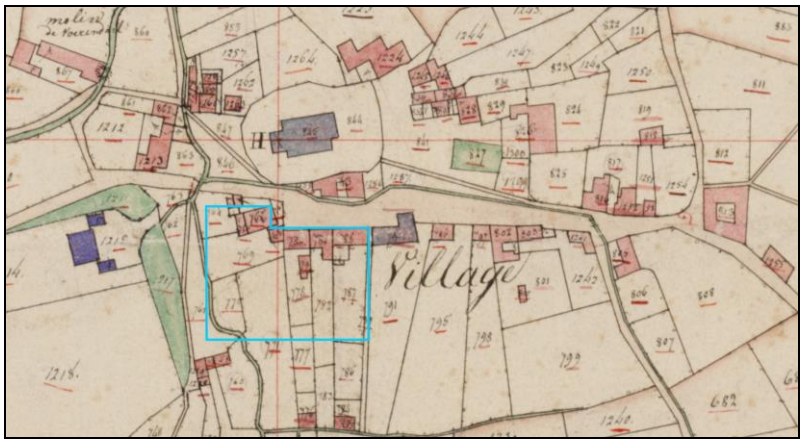
Legenda:

Donkergroen:	zand, ophooglagen
Groen:	klei, ophooglagen
Blauw:	klei, beekafzettingen
Lichtbruin:	sterk lemige klei, colluvium

In een straal van circa 1.5 kilometer rondom het plangebied worden op de kaart van Archis3 (de online database van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) een groot aantal archeologische waarnemingen weergegeven. In de directe omgeving van het plangebied betreft dit in hoofdzaak archeologische resten uit de periode van de Late Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd. In de wijdere omgeving van het plangebied betreft dit vooral vindplaatsen uit de Romeinse Tijd (villacomplexen en wegen) en een vindplaats uit het Midden Neolithicum.

Het plangebied is gelegen binnen het oudste deel van de oude dorpskern van Voerendaal (Monument nr. 16.743; CMA-nummer 69E-180) en grenst direct aan het terrein van de van oorsprong uit het midden van de 11de eeuw stammende Sint Laurentiuskerk (zie onder meer Afbeelding 6, 11 en 12). In een oorkonde uit 1065 na Chr. wordt immers vermeld dat de Sint-Laurentiuskerk door Paus Leo IX in 1049 na Chr. zou zijn ingewijd. Van deze oorspronkelijke kerk rest thans alleen de romaanse toren. De huidige eenbeukige kruiskerk bestaat uit een middenschip dat dateert uit 1840 en een dwarsbeuk, priesterkoor en apsis, die zijn gebouwd in 1917.

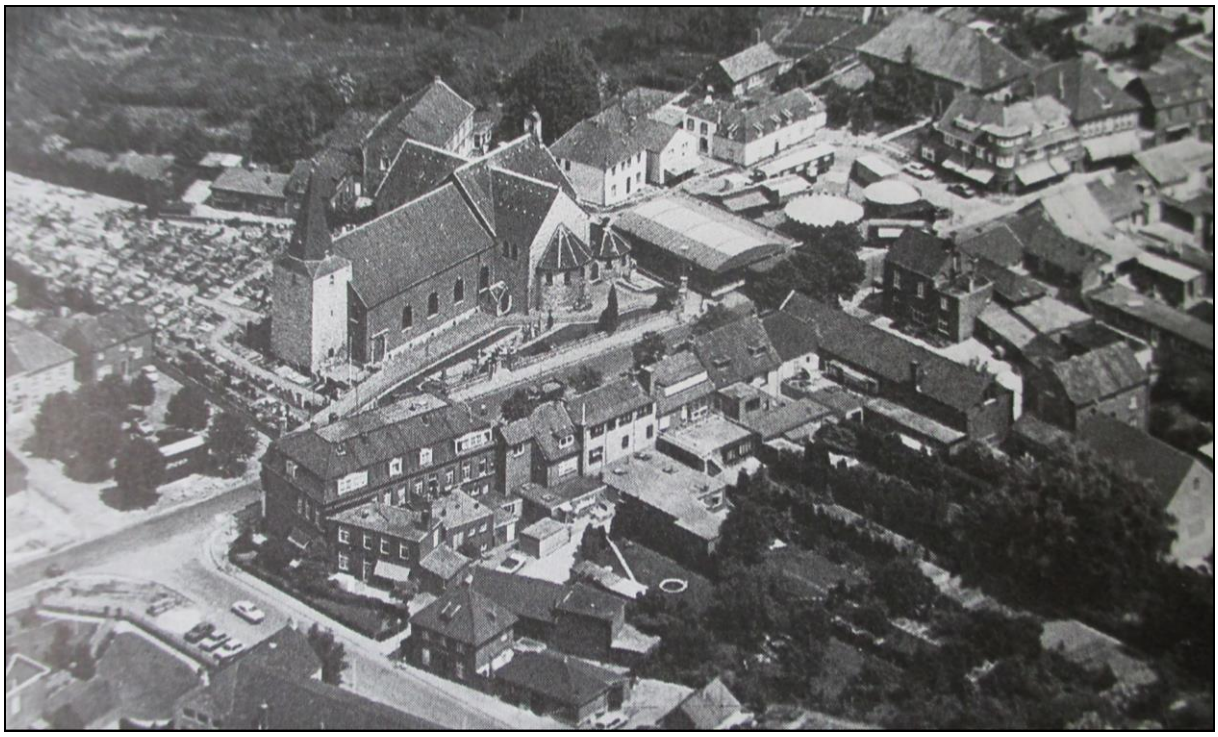
Op de Kadastrale Kaart (Minuutplan) uit 1811 - 1832 wordt ter plaatse van het plangebied, langs de zuidkant van het oost - west georiënteerde Kerkplein, bebouwing weergegeven (zie Afbeelding 11 en 12). Dit betreft drie (mogelijk dubbele) huizen, een klein pand en de voorloper van het huidige 'Pand Dautzenberg'. De Spekhouwerstraat wordt op deze kaart nog niet weergegeven, wat overeenkomt met de historische informatie dat deze straat tussen 1810 en 1925 moet zijn aangelegd.

Afbeelding 11. De globale ligging van het plangebied (blauw omkaderd), geprojecteerd op de Kadastrale Kaart (Minuutplan) uit 1811 - 1832 met de toenmalige dorpskern van Voerendaal.

Afbeelding 12. De globale ligging van het plangebied (blauw omkaderd), geprojecteerd op de Kadastrale Kaart (Minuutplan) uit 1811 - 1832. Schaal 1: 600

Afbeelding 13. Luchtfoto van de dorpskern van Voerendaal uit de jaren ‘70 van de 20ste eeuw, waarop het pand Dautzenberg en de recent afgebroken bebouwing aan het Kerkplein en de Spekhouwerstraat zichtbaar is.

Afbeelding 14. Foto uit waarschijnlijk de tweede helft van de 19de eeuw, met de dorpsschool (het witte gebouw aan de rechterzijde van de foto) en bebouwing ter plaatse van het Kerkplein te Voerendaal. Het witte gebouw heeft waarschijnlijk aan het begin van de 20ste eeuw plaats moeten maken voor de recent afgebroken woningen ter plaatse van het noordelijke deel van het plangebied.

Afbeelding 15. Foto uit circa 2010 van de in 2015 afgebroken winkels en woningen aan het Kerkplein.

Archeologische resten uit de periode van de Volle Middeleeuwen t/m de Nieuwe Tijd kunnen worden aangetroffen op en in de antropogene ophooglagen, op een diepte van circa 0.0 - 0.45/ 1.1 meter beneden het maaiveld. Archeologische resten uit de periode van de Late Prehistorie t/m het begin van de Volle Middeleeuwen kunnen worden aangetroffen op en in de top van de beekafzettingen, vanaf een diepte van circa 0.45 - 1.1 meter beneden het maaiveld.

Archeologische resten uit de periode van de Late Prehistorie t/m de Vroege Middeleeuwen kunnen worden aangetroffen op en in de top van het colluvium, vanaf een diepte van circa 1.1 - 1.95 meter beneden het maaiveld. Archeologische resten *in situ* uit perioden voorafgaand aan de Romeinse Tijd zijn zeer zelden aangetroffen in het colluvium binnen de regio van Zuid-Limburg.

3. Uitvoering: methoden en technieken

De Archeologische Begeleiding diende te worden uitgevoerd in overeenstemming met het Protocol Opgraven van de KNA 3.3 en het PvE.[10] Daarnaast dienden ook de in de KNA Leidraad Veldhandleiding Archeologie en de in de KNA Leidraad Eerste hulp bij Kwetsbaar Vondstmateriaal opgenomen uitgangspunten en richtlijnen te worden gevolgd. Door de voor het onderzoek verantwoordelijke archeoloog diende grondig kennis te worden genomen van het PvE en van het rapport van het eerder uitgevoerde bureau- en booronderzoek.[11] Alle graafwerkzaamheden dienden onder Archeologische Begeleiding te worden uitgevoerd. Het archeologisch veldonderzoek is in verschillende fasen uitgevoerd, in de periode van 4 juni 2015 t/m 23 februari 2016. Daarbij heeft regelmatig overleg plaatsgevonden met de bevoegde overheid (de Gemeente Voerendaal en de Regioarcheoloog Parkstad, mevrouw Vanneste), de opdrachtgever en de uitvoerder.

De planning en onderzoeksstrategie waren afhankelijk van het type civieltechnische werkzaamheden (sanering, ondergrondse sloop, aanleg bouwput en drainagesleuven) en werden op basis van de aangetroffen archeologische resten aangepast. Op deze wijze zijn een Archeologische Begeleiding (AB), een proefsleuvenonderzoek (IVO-P) en een Archeologische Opgraving (AO) als onderzoeksstrategieën gecombineerd, waarbij de documentatie systematisch is uitgevoerd conform het Protocol Opgraven.

Op 4 en 5 juni 2015 is de ontgraving van twee saneringslocaties ter plaatse van het westelijke deel van het onderzoeksgebied onder Archeologische Begeleiding uitgevoerd (Put 1 en 2; Afbeelding 16). De saneringsputten zijn ontgraven tot een diepte van respectievelijk circa 1.2 en 0.6 meter beneden het maaiveld.

Op 11 juni 2015 zijn in overleg met de bevoegde overheid zes proefsleuven aangelegd in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied (zie Afbeelding 17). De proefsleuven hadden een omvang van 10 x 2 meter (totale oppervlakte 120 m^2) en zijn ontgraven tot een diepte van 0.4 meter beneden het maaiveld.[12] Op basis van het eerder uitgevoerde bureauonderzoek bestond de verwachting dat hier de achtererven van de langs het Kerkplein gelegen oude bebouwing kon worden verwacht.

Vanaf 12 juni 2015 is het archeologische onderzoek opgestart aan de noordzijde van het onderzoeksgebied, tegen het Kerkplein aan. Daar bleek een grote hoeveelheid oude funderings- en muurresten aanwezig, waarna is besloten om deze noordelijke zone onder volledige opgravingscondities te onderzoeken met een uitgebreid team van archeologen. De opgraving van dit noordelijke deel van het onderzoeksgebied heeft geduurd tot 5 augustus 2015, waarbij alle archeologische resten tot aan de maximale verstoringsdiepte van de bouwput (op 85.1 meter +NAP) zijn opgegraven. Bij de opgraving van het noordelijke deel van het onderzoeksgebied is het terrein onderverdeeld in verschillende putten op basis van de aangetroffen oude panden langs het Kerkplein en de aanbouwen aan de zuidzijde. In totaal konden in het bovenste vlak (Vlak nr. 1) zes panden worden onderscheiden. Verschillende panden hadden een of meerdere aanbouwen aan de zuidzijde.

In september 2015 zijn binnen het onderzoeksgebied verschillende begeleidingen uitgevoerd. Ten eerste is het afgraven van het talud langs de randen van het onderzoeksgebied onder Archeologische Begeleiding uitgevoerd. Langs het Kerkplein zijn daarbij nog funderingssporen en ophooglagen aangetroffen.

[10] Van Wilgen, 2015
[11] Mientjes, 2015
[12] Dit in eerste instantie om na te gaan of de bovenlaag in dit deel van het plangebied alvast tot op deze diepte kon worden vrijgegeven. Oorspronkelijk was het de bedoeling dat de 6 proefsleuven verder zouden worden verdiept, om profielen te documenteren van de antropogene ophooglagen en de natuurlijke bodemopbouw. Uiteindelijk is van deze onderzoeksstrategie afgezien en zijn de ontgravingen in het gehele onderzoeksgebied vlakdekkend onderzocht tot de maximale verstoringsdiepte (onderzijde bouwput op 85.10 meter +NAP).

Een deel van deze funderingssporen was al eerder tijdens het veldonderzoek zichtbaar in het zijaanzicht, maar was aan de bovenzijde nog grotendeels overdekt met klinkers en opgebrachte grond. Daarnaast zijn de ontgravingen en ondergrondse sloopwerkzaamheden in het westelijke deel van het onderzoeksgebied langs de Spekhouwerstraat begeleid. Daar zijn funderingsresten, vloeren, etc. aangetroffen die dateren uit de late 19de eeuw en de 20ste eeuw. Verder zijn de ontgravingen in het centrale en zuidelijke deel van het onderzoeksgebied tot aan de maximale ontgravingsdiepte (onderzijde bouwput op 85.10 meter) onder Archeologische Begeleiding uitgevoerd. Tevens zijn vier kijkgaten aangelegd ter plaatse van de geplande 3-poeren pijlers in het noordelijke deel van het plangebied, tot een diepte van 83.2 meter +NAP (zie Afbeelding 16).

Ten slotte is op 22 en 23 februari 2016 de aanleg van de drainagesleuven in het noordelijke deel van het plangebied begeleid. Bij deze laatste begeleiding zijn nog een aantal archeologische sporen aangetroffen, waaronder houten funderingspalen en paaltjes. In overleg met de bevoegde overheid is toen besloten dat het niet zinvol was om de aanleg van de liftschacht en traforuimte in het westelijke deel van het onderzoeksgebied te begeleiden. Deze zouden slechts worden ontgraven tot een diepte van circa 0.2 meter beneden de maximale ontgravingsdiepte van de bouwput. Daarom is het veldonderzoek binnen het 'Plangebied Kernplan II' te Voerendaal op 23 februari 2016 definitief afgerond.

Bij de uitvoering van het onderzoek zijn de volgende methoden en technieken toegepast:

- De graafwerkzaamheden zijn uitgevoerd met behulp van een graafmachine met een gladde bak. De graafwerkzaamheden zijn laagsgewijs uitgevoerd, op zodanige wijze dat de sporen en vondsten conform het protocol Opgraven konden worden gedocumenteerd.

- Bij de aanleg van vlakken en het afwerken van sporen is gebruik gemaakt van een metaaldetector voor het opsporen van metaalvondsten. Tevens is de uitgegraven grond (stort) met behulp van een metaaldetector onderzocht.

- Er zijn meerdere overzichts-, actie- en sfeerfoto's van het onderzoek gemaakt, waarop het opgravingsproces, de toegepaste methoden en karakteristieke punten uit de omgeving zichtbaar zijn.

- Van de archeologisch leesbare vlakken zijn systematisch representatieve overzichtsfoto's gemaakt. Tevens zijn overzichtsfoto's en detailfoto's genomen van de sporen en profielkolommen.

- Van de archeologisch leesbare vlakken zijn hoogtematen genomen, waarbij de hoogteligging (ten opzichte van het NAP) is ingemeten. Tevens zijn waar mogelijk de hoogtematen van het maaiveld genomen.

- Alle individuele hoogtemetingen zijn uitgevoerd met behulp van een GPS.[13] Met name in het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied, langs het Kerkplein en het woon- en winkelcomplex van Furenthela, was het bereik van de GPS dusdanig slecht, dat het noodzakelijk was de sporen in het vlak analoog te documenteren.

- Alle aangetroffen archeologische sporen zijn volledig gedocumenteerd (fotografisch en in de daartoe bestemde formulieren), en grotendeels afgewerkt. Het tekenwerk ten behoeve van de aangelegde vlakken met de aangetroffen sporen is zowel digitaal uitgevoerd met behulp van een GPS, alsook analoog (schaal 1: 20). Het tekenwerk van de coupes van de sporen is analoog uitgevoerd (schaal 1: 20). In meerdere gevallen is de documentatie van coupes van sporen geïntegreerd met de documentatie van de profielen (schaal 1: 20). De analoge documentatie is uiteindelijk gedocumenteerd op tien separate tekenvellen (Tekening nr. 1 t/m 10).

[13] Het gebruikte GPS betreft een Sokkia Rover GRX1. Dit GPS heeft een maximale onnauwkeurigheid van +/- 3 centimeter.

- Van de sporen en coupes zijn de NAP-hoogtes van het vlak ingemeten, alsook van de onderzijde van het spoor of van de coupe.

- Archeologische resten van ná 1900 zijn alleen op hoofdlijnen gedocumenteerd. Dit betreft met name de funderingsresten die zijn aangetroffen in het westelijke deel van het plangebied, langs de Spekhouwerstraat. Dit betrof funderingsresten uit het eind van de 19de eeuw en de eerste helft van de 20ste eeuw.

- Van het aangetroffen muurwerk (van baksteen, mergelblokken en/ of Kunrader kalksteen) van vóór 1900 is van de bovenzijde, de onderzijde en van iedere versnijding de hoogte ingemeten. Ook van het begin en het eind van de betreffende muur, alsook van de hoeken en aanhechtingen zijn de hoogtes ingemeten. Bouwkundige details, zoals reparaties of faseringen, zijn nauwgezet vastgelegd op tekening en foto.

- Van alle afzonderlijke baksteenmaten en/ of mergelblokken is een exemplaar bemonsterd. Het bouwmateriaal is beschreven en de formaten daarvan zijn gedocumenteerd. Tevens zijn, waar mogelijk, een vijf- en tien-lagenmaat gedocumenteerd. Ten slotte is het metselverband en de eventuele relatie met aangrenzend muurwerk gedocumenteerd.

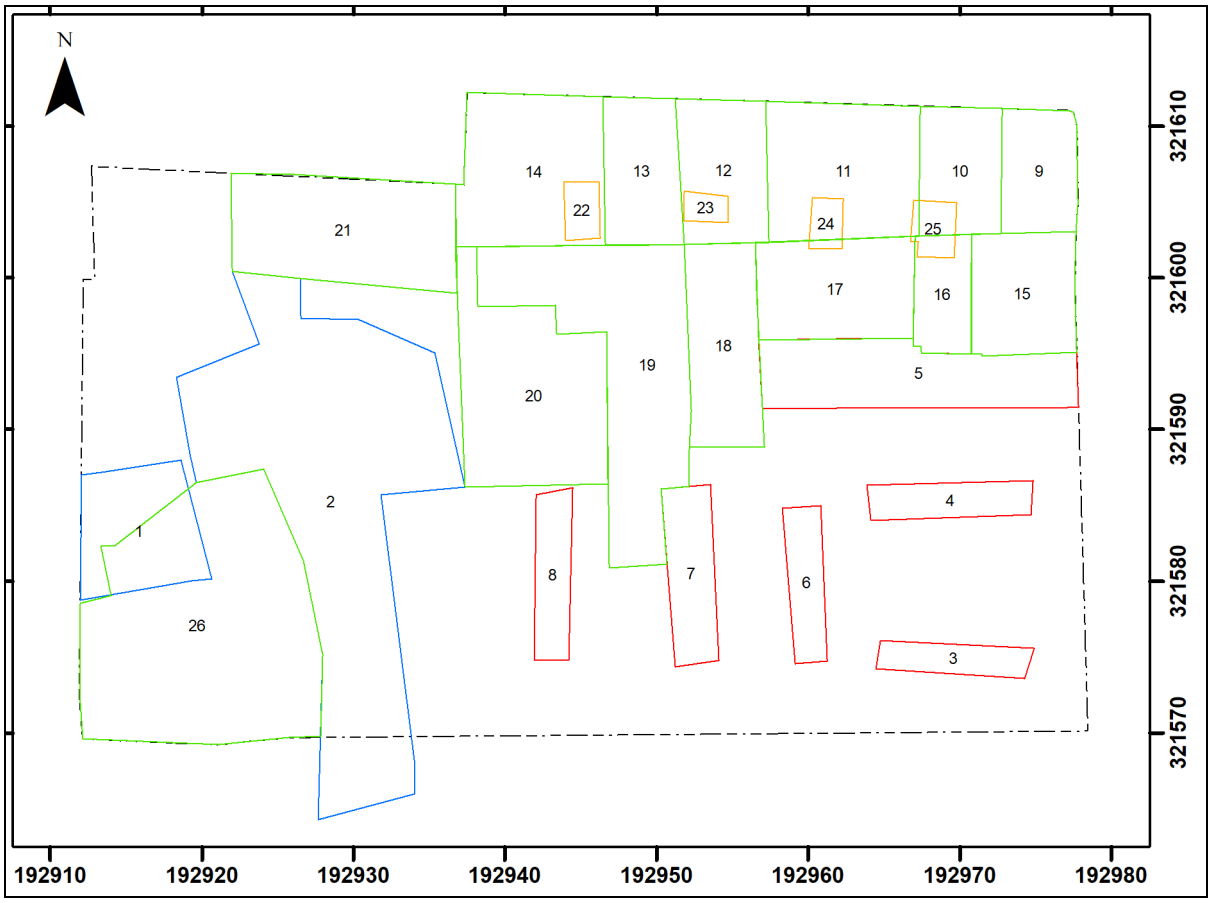
- Er zijn archeologische sporen aangetroffen, die dieper reikten dan de maximale verstoringsdiepte van de civieltechnische graafwerkzaamheden (beneden de onderzijde van bouwput op een diepte van circa 85.1 meter +NAP). In overleg met de Gemeente Voerendaal en Regioarcheoloog Parkstad, mevrouw Vanneste, is besloten om deze sporen *in situ* te behouden.

- Het aangetroffen vondstmateriaal is per spoor en per onderscheidbare vulling verzameld, of indien het vlakvondsten betrof als puntlocaties ingemeten binnen vakken met een adequate, uniforme omvang (hoofdzakelijk vakken van 5 bij 5 meter). De vondsten zijn, indien mogelijk, gekoppeld aan de stratigrafie van de gedocumenteerde profielkolommen. Tijdens het veldwerk zijn in totaal 530 vondstnummers toegekend. Het vondstmateriaal is aangetroffen als aanlegvondsten (Vlak 1 t/m 5), in relatie tot sporen (bijvoorbeeld in vullingen) en in de context van de documentatie van profielen.

- Tijdens het veldwerk zijn 139 monsters genomen. Dit betreft monsters van baksteen, natuursteen (hoofdzakelijk monsters van mergel en Kunrader kalksteen), mortel van funderingen en vloeren, hout van constructiemateriaal, steenkool, aslagen en beer uit de vullingen van putten. Tevens zijn een aantal grondmonsters genomen (voor macrobotanisch onderzoek) en zijn drie pollenbakken bemonsterd uit Profiel nr. 9.

- Er zijn 14 profielen aangelegd in het noordelijke deel van het onderzoeksgebied, waar ook de meeste bewoningssporen zijn aangetroffen. In veel gevallen is de documentatie van de profielen geïntegreerd met de documentatie van sporen (coupes). Alle profielkolommen zijn analoog getekend op schaal 1: 20, gefotografeerd en beschreven.

- De datering van archeologische sporen diende te worden gebaseerd op de datering van de aangetroffen artefacten (met name aardewerkfragmenten en/ of bouwmateriaal). Wanneer dit niet mogelijk was, moesten monsters worden genomen met het oog op het vaststellen van een absolute datering. Dit betreft negen monsters van houten constructiemateriaal, die mogelijk konden worden gedateerd op basis van een dendrochronologische of C14-datering. Voor hetzelfde doel zijn tevens monsters genomen van aslagen, met mogelijk dateerbare houtskool.

Afbeelding 16. De ligging van het onderzoeksgebied (met een zwarte stippellijn omkaderd), met de locaties van de opgravingsputten (groen omkaderd), de twee onder Archeologische Begeleiding uitgevoerde bodemsaneringen (blauw omkaderd), de proefsleuven (rood omkaderd) en de vier kijkgaten (oranje omkaderd). Schaal 1: 500.

4. Onderzoeksresultaten

4.1 Bodemopbouw

Ter plaatse van het noordelijk deel van het onderzoeksgebied werd dusdanig diep gegraven dat daar profielkolommen konden worden gedocumenteerd en de bodem daar ook meer diepgaand kon worden onderzocht (zie Afbeelding 18 en Bijlage 3).

Er werden twee verschillende sequenties van de bodemopbouw aangetroffen. Ter plaatse van het grootste deel van het onderzoeksgebied werd een bodemopbouw aangetroffen met een (sub)recent verstoorde bovenlaag, op de resten van bebouwing uit de 18de eeuw en later, al dan niet afgewisseld met ophooglagen uit de 18de eeuw en later, op natuurlijke beekafzettingen behorende tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven (Profiel nr. 2 t/m 6, 8, 9 en voor een deel Profiel nr. 10 en 11).
Ter plaatse van het noordoostelijk deel van het onderzoeksgebied (Profiel nr. 7, 12, 13 en voor een deel Profiel nr. 10 en 11) werd een verhoogde woonplaats (huisterp) aangetroffen (zie Afbeelding 17). Er werd een bodemopbouw aangetroffen met een (sub)recent verstoorde bovenlaag, op bebouwingsresten uit de 18de eeuw en later, al dan niet afgewisseld met ophooglagen uit de 18de eeuw en later, op bebouwings- en ophooglagen die dateerden uit de periode van voor 1700, [14] op natuurlijke beekafzettingen behorende tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven (C-horizont).

Een verstoring als gevolg van de meest recente gebruiksfase werd dagzomend aangetroffen ter plaatse van Profiel nr. 10.[15] De verstoring betrof betonstort, op asfalt, op een verharding van baksteenpuin en had een dikte van 0.66 meter. Dagzomend of direct onder de recente gebruiksfase werden meerdere lagen aangetroffen die behoorden tot bebouwings- en ophogingsfasen tussen 1700 en 2000. Het betrof muurwerk, leef- en vloerniveaus, funderingen en puin- en egalisatielagen.

Ter plaatse van de verhoogde woonplaats (huisterp) werden onder de bebouwingsfase van 1700 - 2000 antropogene ophooglagen aangetroffen met de top op een diepte van circa 84.9 - 85.3 meter +NAP. Het betrof een afwisseling van meermaals een ophooglaag op een loopniveau (een zwart gekleurd zeer dun bandje, zie Afbeelding 21). Op deze antropogene ophooglagen werd een viertal structuren aangetroffen, die opeenvolgend in gebruik zijn geweest. De structuren dateerden grofweg uit 1650 - 1750, 1550 - 1650, 1450 - 1550 en circa 1350 - 1450. Vanwege de onderliggende instabiele beekafzettingen en het gewicht van meerdere bebouwingsfasen op elkaar was de bebouwing enigszins in de grond gezakt en verzakt.

Onder de oudste structuur die werd aangetroffen werden nog oudere leefniveaus en ophooglagen waargenomen. Vanwege de beperkte ontgravingsdiepte konden deze vroegere leefniveaus en ophooglagen niet uitgebreid worden onderzocht. Op basis van de profielen kan worden geconcludeerd dat het terrein al vóór 1400 na Chr. meermaals is opgehoogd.

Ter plaatse van Profiel nr. 2 t/m 6 en 9 werden de restanten van een greppel aangetroffen (Spoor nr. 219). Het betrof over het algemeen matig humeuze klei met puinbrokjes, veel brokken natuursteen, veel houtresten en houtskool. Op basis van het vondstmateriaal en de stratigrafische ligging kan worden geconcludeerd dat de greppel tot in de 17de eeuw heeft opengelegen en dat de greppel voorafgaand aan de bouw langs de straatkant (Structuur 5 t/m 7) in de 18de eeuw verder is gedempt. De top van de greppel werd aangetroffen op een diepte van 84.3 - 85.0 meter +NAP en nam over het algemeen in diepte toe in oostelijke richting. Dat is waarschijnlijk het gevolg van het inklinken van het oostelijke deel van het onderzoeksgebied waar het gewicht van de vele opeenvolgende bewoningsfasen ertoe heeft geleid dat de bodem is gaan verzakken.

[14] Vanwege het ontbreken van vondstmateriaal in de vroegste bewonings- en ophooglagen kon er geen begindatum worden vastgesteld.
[15] Profiel nr. 10 betrof het enige profiel dat vanaf het maaiveld kon worden gezet.

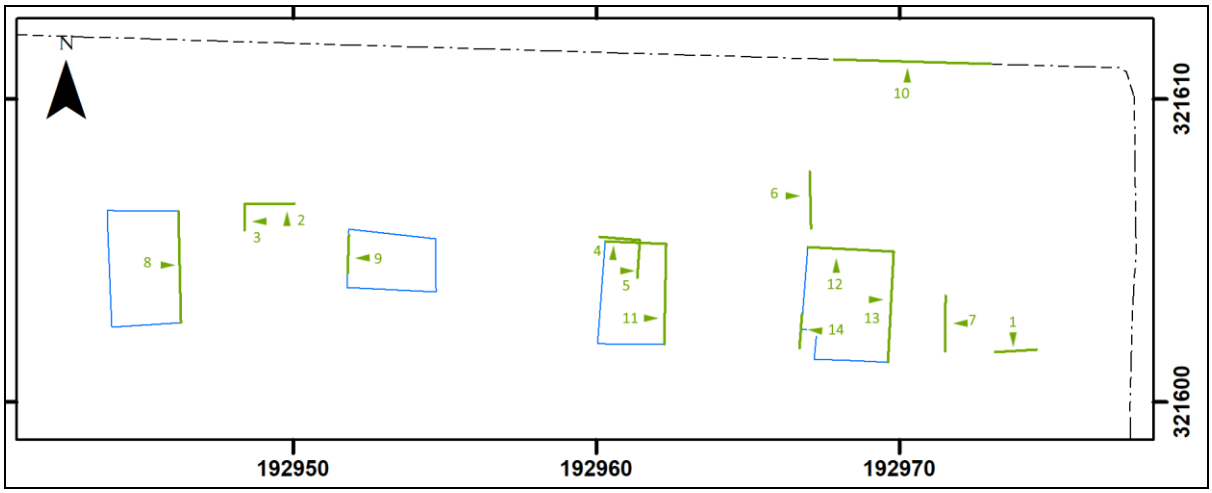
Ter plaatse van de kijkgaten (Profiel nr. 4, 5, 8, 9, [16] 12, 13 en 14) werden onder de antropogene ophooglagen natuurlijke beekafzettingen aangetroffen. Het betrof over het algemeen lichtgrijze, schone, vettige klei (of zeer kleiig zand), met al dan niet organisch materiaal.

De aangetroffen bodemopbouw was voor wat betreft het merendeel van het onderzoeksgebied in overeenstemming met wat op basis van het eerder uitgevoerde booronderzoek (IVO-Overig) kon worden verwacht. De boringen zijn gezet aan de zuidzijde van het onderzoeksgebied. De verhoogde woonplaats (huisterp) werd daarom bij het booronderzoek niet aangetroffen.

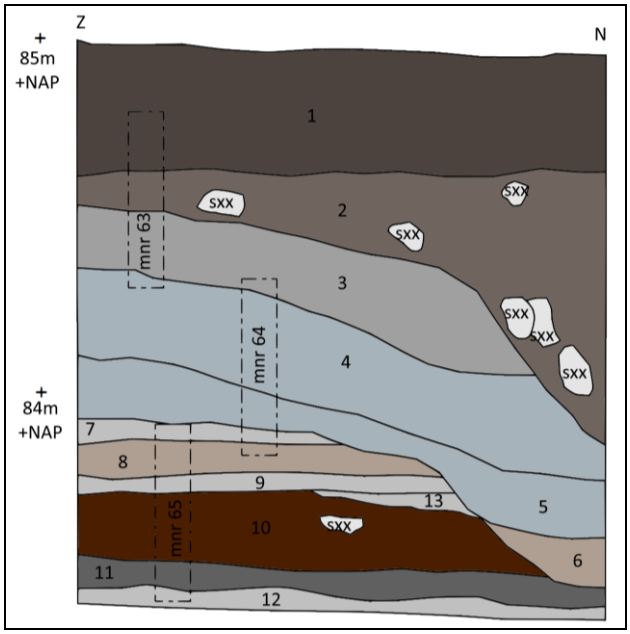

Afbeelding 17. De Sporenkaart, met de locaties van de profielen (gemarkeerd met groene lijnen) en de locatie van de verhoogd aangelegde woonplaats of huisterp (roze gemarkeerd). Schaal 1: 1.000.

[16] Voor de beschrijving van de profielen is Profiel nr. 9 buiten beschouwing gelaten omdat het profiel alleen door middel van een foto is vastgelegd en de exacte afmetingen niet zijn te herleiden.

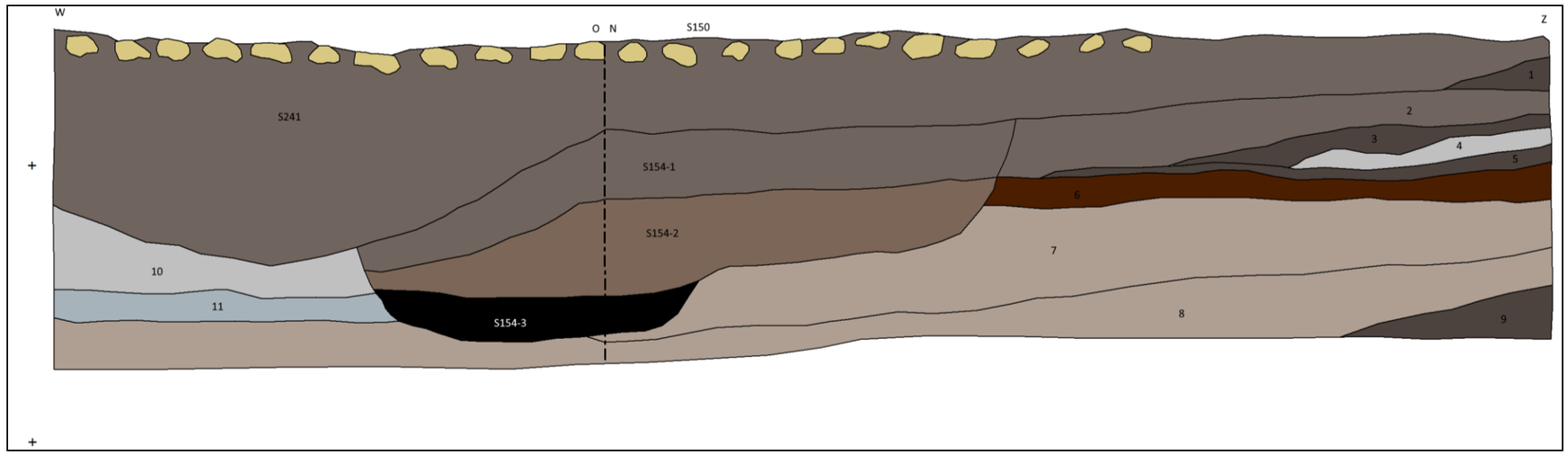
Afbeelding 18. Gedetailleerde weergave van de locaties van de kijkgaten (blauw omkaderd) en de profielen (genummerd en met groen weergegeven). Schaal 1: 250.

Afbeelding 19. Gedigitaliseerde weergave van Profiel nr. 9.

Legenda:

1 Greppelvulling (Spoor nr. 219); klei, donkerbruingrijs, sterk siltig, matig humeus, met puinspikkels, houtskool, aardewerk en steentjes
2 Greppelvulling (Spoor nr. 219); klei, bruingrijs, sterk siltig, zwak humeus, met houtskool, puinbrokjes, grote brokken natuursteen, aardewerk, hout
3 Greppelvulling (Spoor nr. 219); klei, grijs, sterk siltig, zwak zandig, zwak humeus, schoon, met hout, organisch materiaal, enkele steentjes
4 Greppelvulling (Spoor nr. 219); klei, licht blauwgrijs, sterk siltig, zwak zandig, zwak humeus, schoon, met organisch materiaal, enkele steentjes
5 Greppelvulling (Spoor nr. 219); klei, licht blauwgrijs, sterk siltig, zwak zandig, schoon, met organisch materiaal
6 Greppelvulling (Spoor nr. 219); klei, licht bruingrijs, zwak siltig, zwak humeus,
7 Greppelvulling (Spoor nr. 219); klei, lichtgrijs, zwak siltig, met zandige laagjes,
8 Greppelvulling (Spoor nr. 219); klei, licht bruingrijs, zwak siltig, zwak humeus,
9 Greppelvulling (Spoor nr. 219); zand, lichtgrijs, zeer fijn, zwak kleiig
10 Greppelvulling (Spoor nr. 219); klei, donkerbruin, zwak siltig, zwak venig, met een enkel brokje natuursteen
11 Greppelvulling (Spoor nr. 219); klei, donkergrijs, zwak siltig, sterk humeus
12 Beekafzettingen, zand, lichtgrijs, sterk zandig, met organisch materiaal
13 Greppelvulling (Spoor nr. 219); klei, lichtgrijs, zwak siltig, met zandige laagjes

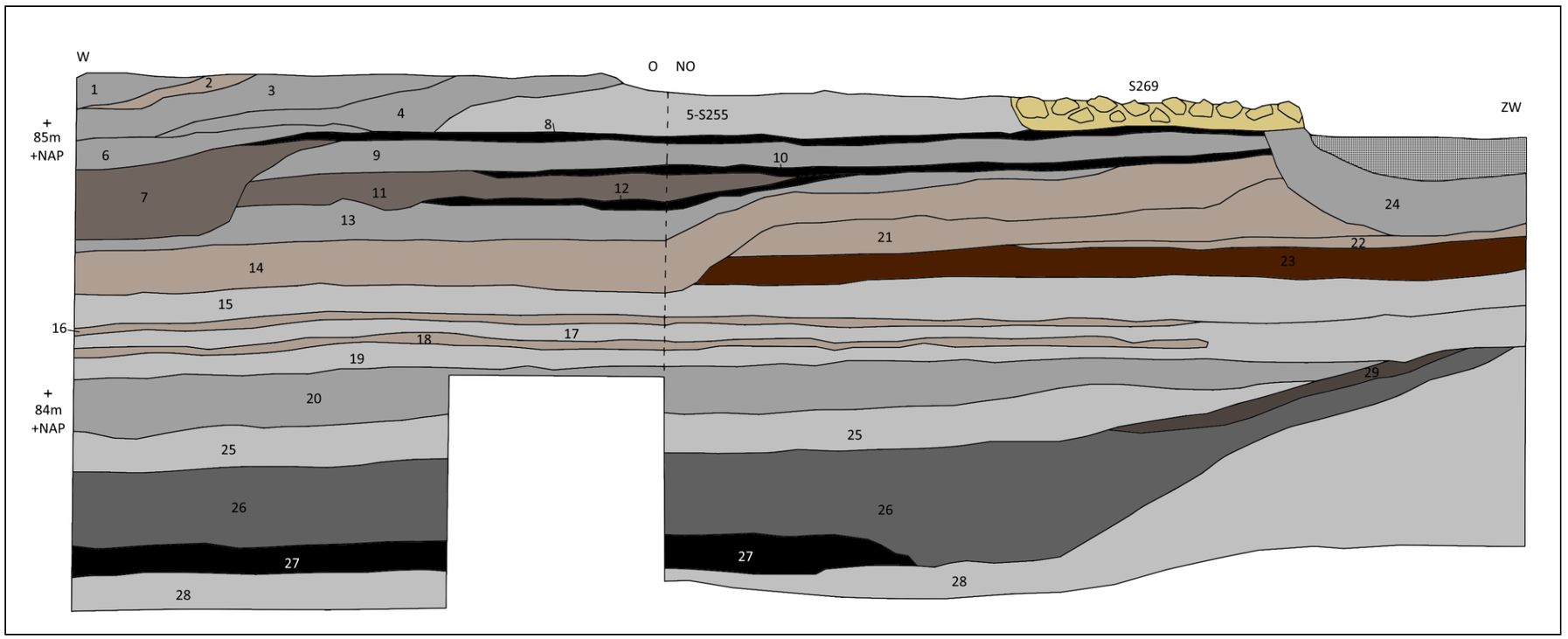

Afbeelding 20. Gedigitaliseerde weergave van Profiel nr. 11.

Legenda:

1. Puinlaag; korrelig, met o.a. puin, steenkool, houtskool en houtresten
2 Klei, matig zandig, zwak humeus, sterk heterogeen, met puinbrokken, natuursteen en houtresten
3 Puinlaag; korrelig, met o.a. puin, steenkool, houtskool en houtresten
4 Klei, licht grijs, zandig
5 Puinlaag; korrelig, met o.a. puin, steenkool, houtskool en houtresten
6 Klei, donkerbruin, matig venig, met kleibrokken en houtresten
7 Klei, licht bruingrijs, zeer zwak humeus, met zandige lagen
8 Klei, licht bruingrijs, zeer zwak humeus
9 Klei, donkerbruingrijs, sterk siltig, zeer zandig, sterk humeus
10 Zand, lichtgrijs, sterk kleiig, licht heterogeen
11 Klei, licht blauwgrijs, matig siltig met organisch materiaal

S150 Puinlaag; laag natuurstenen boven ophooglaag
S154-1 Klei, bruingrijs met lichtgrijze vlekken, matig zand, sterk siltig, met hout, steen
S154-2 Klei, grijsbruin, sterk zandig, matig humeus, met puinbrokken, aardewerk, botresten en hout
S154-3 Klei, zwart, matig siltig, sterk humeus, met organisch materiaal
S241 Greppelvulling; klei, bruingrijs, sterk siltig, zwak humeus, met houtskool, puinbrokjes, grote brokken natuursteen, aardewerk, hout (als Spoor nr. 219)

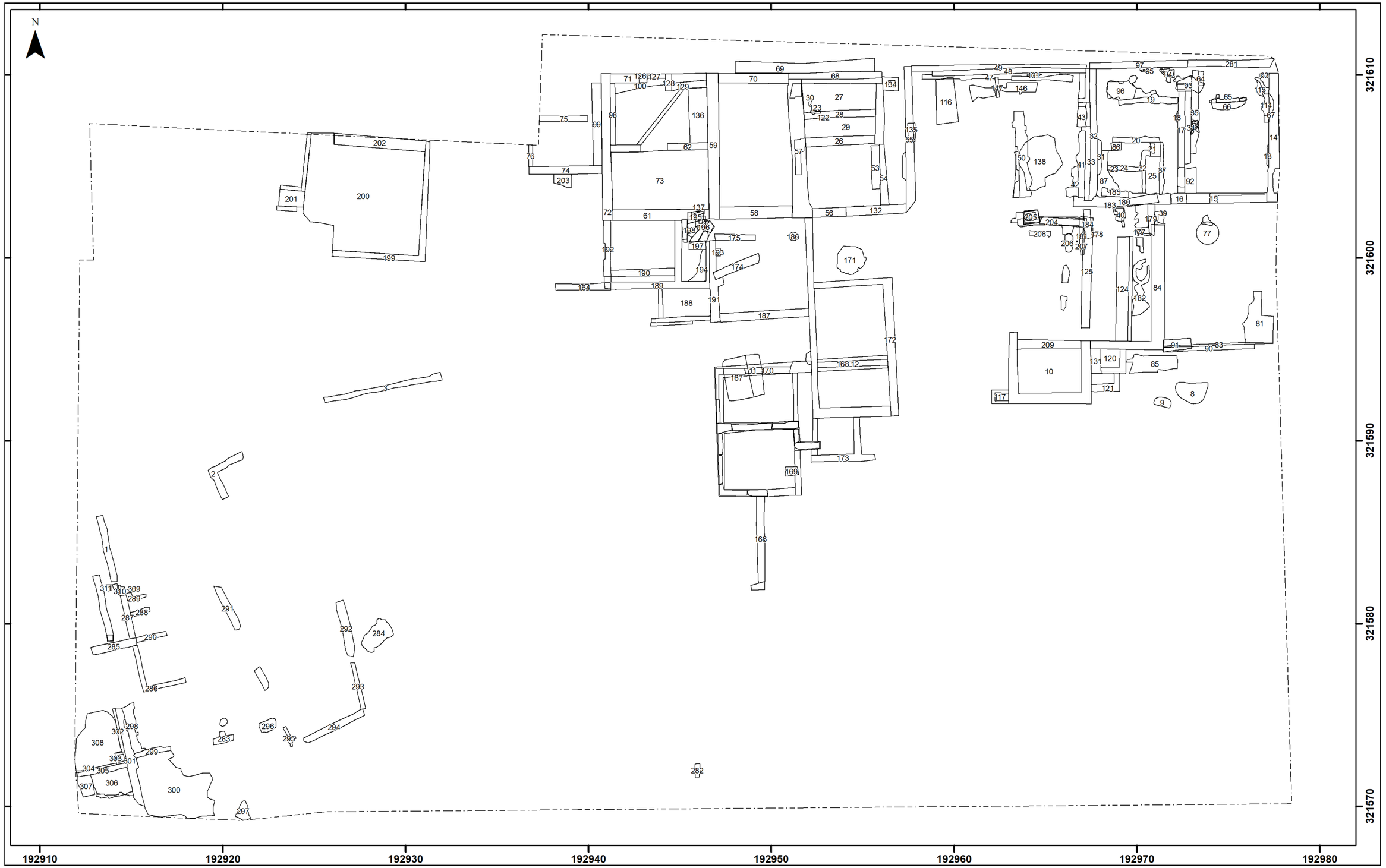

Afbeelding 21. Gedigitaliseerde weergave van Profiel nr. 12 (west - oost) en 13 (noord - zuid).

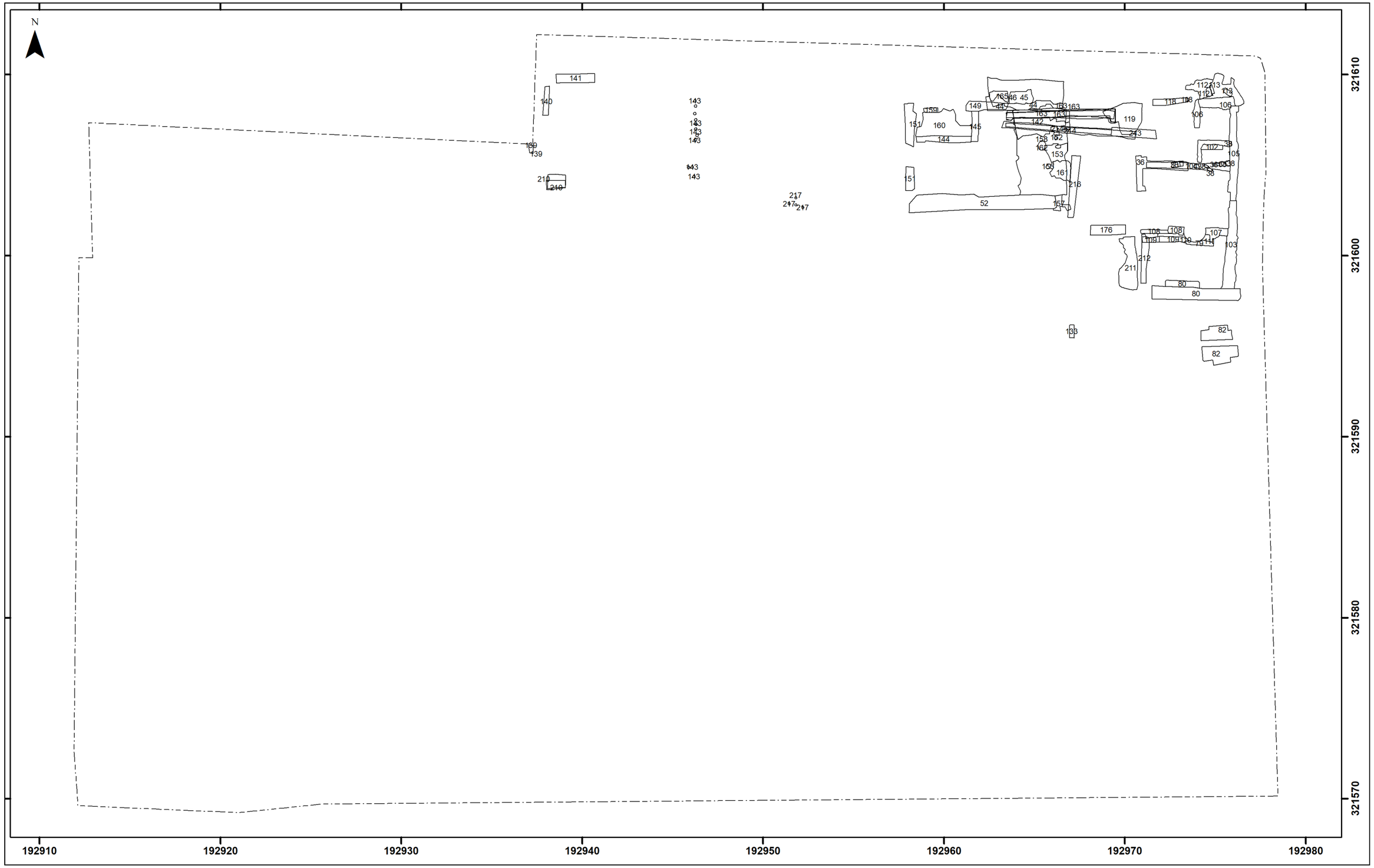
Legenda:

1. Ophooglaag; zand, grijs, lemig, met zwarte organische spikkels en brokjes natuursteen
2. Vloerniveau; leemlaag, licht bruingrijs
3. Ophooglaag; zand, grijs, zwak lemig, heterogeen (lichtgrijze vlekjes), met zwarte organische vlekjes
4. Ophooglaag; zand, grijs, zwak lemig, met veel zwarte organische spikkels
5. Spoor nr. 255; ophooglaag; zand, lichtgrijs, zwak lemig, heterogeen, gevlekt/ verwrongen (?)
6. Ophooglaag; zand, grijs, zwak lemig, met lichtgrijze vlekken en zwarte organische spikkels
7. Ophooglaag; klei, bruingrijs, sterk siltig, matig zandig, met zwarte organische spikkels en hout
8. Loopniveau; zwart humeus laagje
9. Ophooglaag; zand, grijs, zwak lemig, lichtgrijze vlekken, met zwarte organische spikkels, houtresten en enkele puinspikkels
10. Loopniveau; zwart humeus laagje
11. Ophooglaag; klei, bruingrijs, zwak humeus, sterk zandig, met lichtgrijze en blauwe vlekjes, houtresten en puinspikkels
12. Loopniveau; zwart humeus laagje
13. Ophooglaag; zand, grijs, zwak lemig, zwak humeus, met lichtgrijze vlekken, zwarte organische spikkels, houtresten en enkele puinspikkels
14. Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, sterk zandig, zwak humeus, met houtresten en organische vlekjes
15. Ophooglaag; zand, lichtgrijs, matig kleiig, met houtresten
16. Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, sterk zandig
17. Ophooglaag; zand, lichtgrijs, matig kleiig, met houtresten
18. Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, sterk zandig
19. Ophooglaag; zand, lichtgrijs, matig kleiig, met houtresten
20. Ophooglaag; klei, grijs, sterk siltig, matig zandig, met zandlaagjes
21. Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, sterk zandig, lichtgrijze vlekken, met houtresten en enkele brokjes natuursteen
22. Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, sterk zandig
23. Ophooglaag; klei/ zand, donkerbruin, matig humeus, zwak venig, met enkele brokjes natuursteen
24. Ophooglaag; klei, grijs, matig zandig, heterogeen, met houtresten enkele puinspikkels
25. Ophooglaag; klei, lichtgrijs, sterk siltig, matig zandig, met zandlaagjes
26. Greppelvulling; klei, donkergrijs, matig humeus, sterk siltig, met organisch materiaal en hout
27. Greppelvulling; klei, zwart, sterk humeus, sterk siltig, met organisch materiaal en hout
28. Beekafzettingen; zand, lichtgrijs, kleiig
29. Ophooglaag; klei, donker bruingrijs, sterk humeus, hout, verbrande leem, met aardewerk en Kunrader kalksteen.

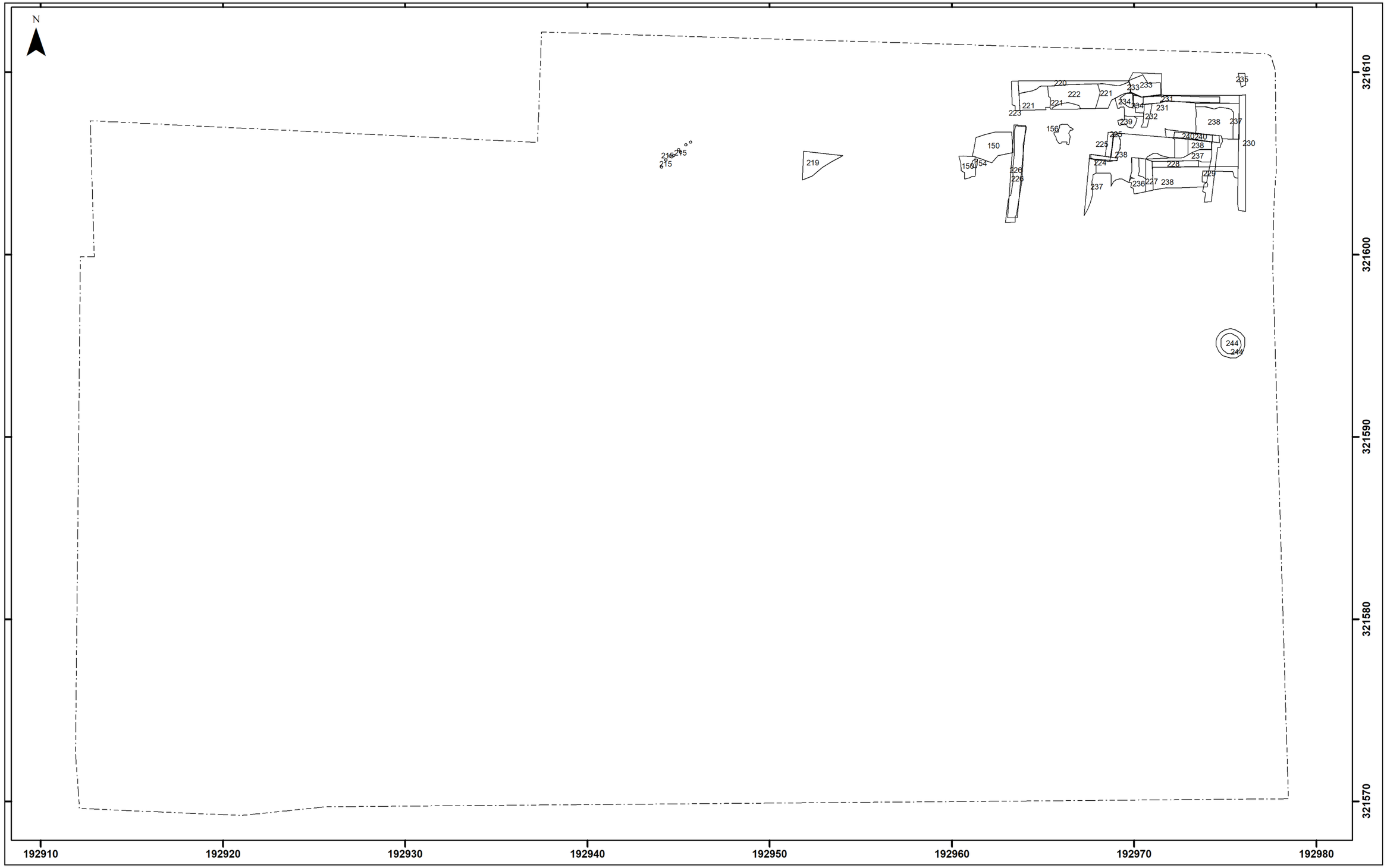
S269 Stortlaag met Kunrader kalksteen, die mogelijk in verband kan worden gebracht met Spoor nr. 259 (een muur opgebouwd uit brokken Kunrader kalksteen)

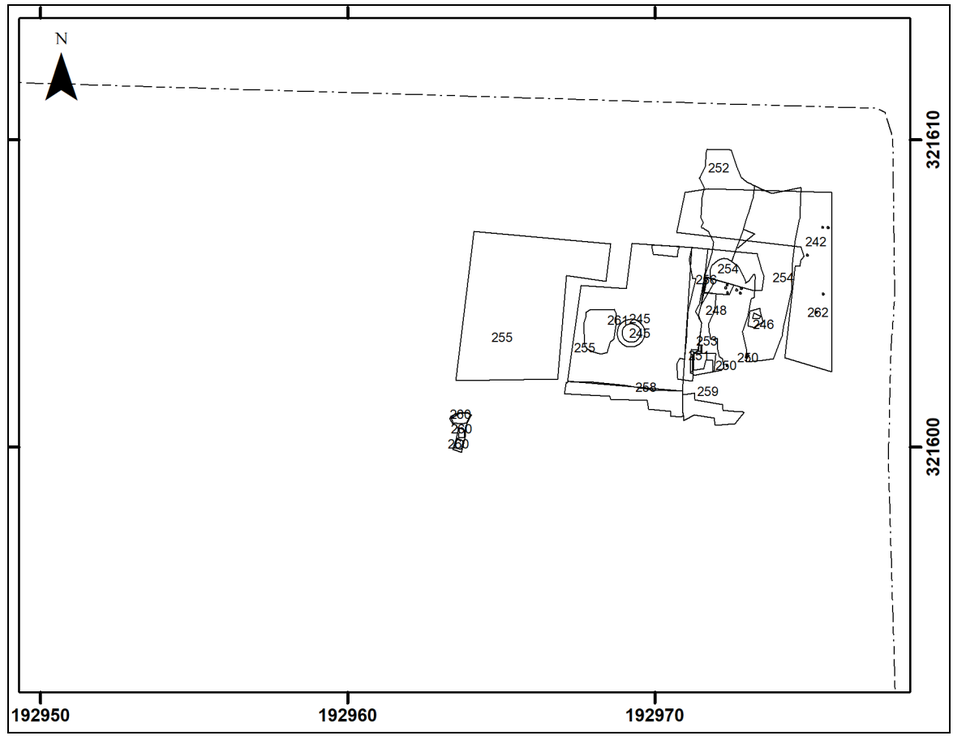
Afbeelding 22. De sporenkaart van Vlak 1. Schaal 1: 200.

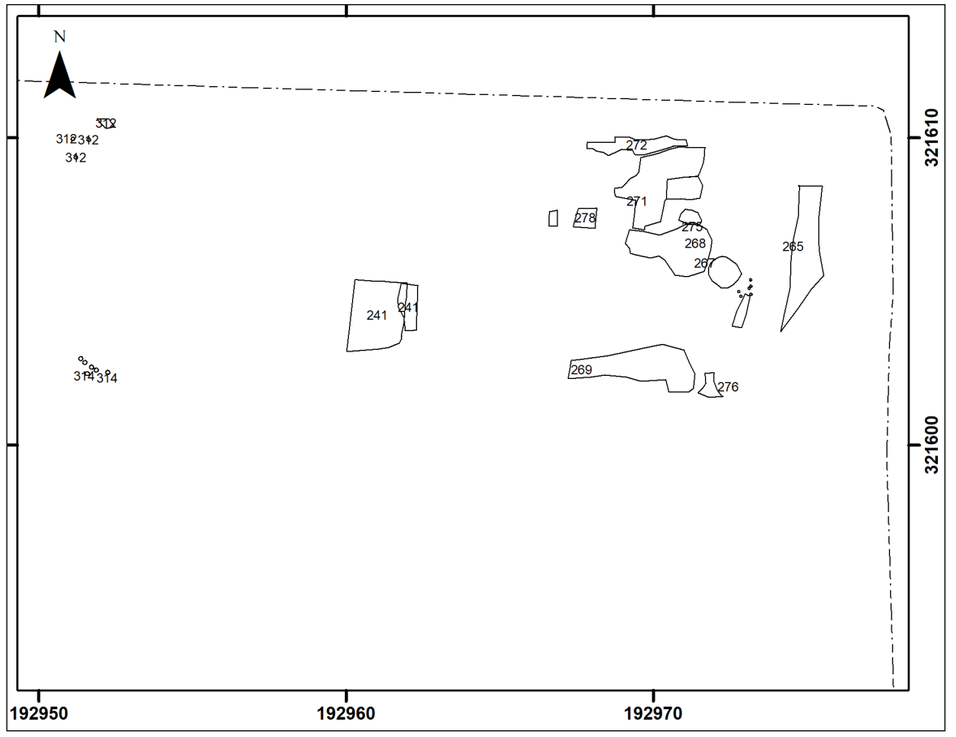
Afbeelding 23. De sporenkaart van Vlak 2. Schaal 1: 200.

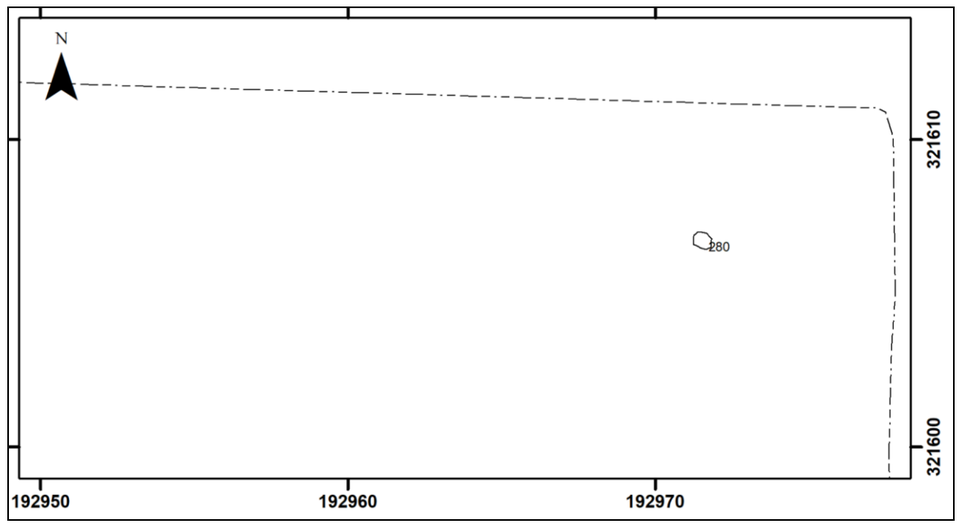
Afbeelding 24. De sporenkaart van Vlak 3. Schaal 1: 200.

Afbeelding 25. De sporenkaart van Vlak 4. Schaal 1:200.

Afbeelding 26. De sporenkaart van Vlak 5. Schaal 1: 200.

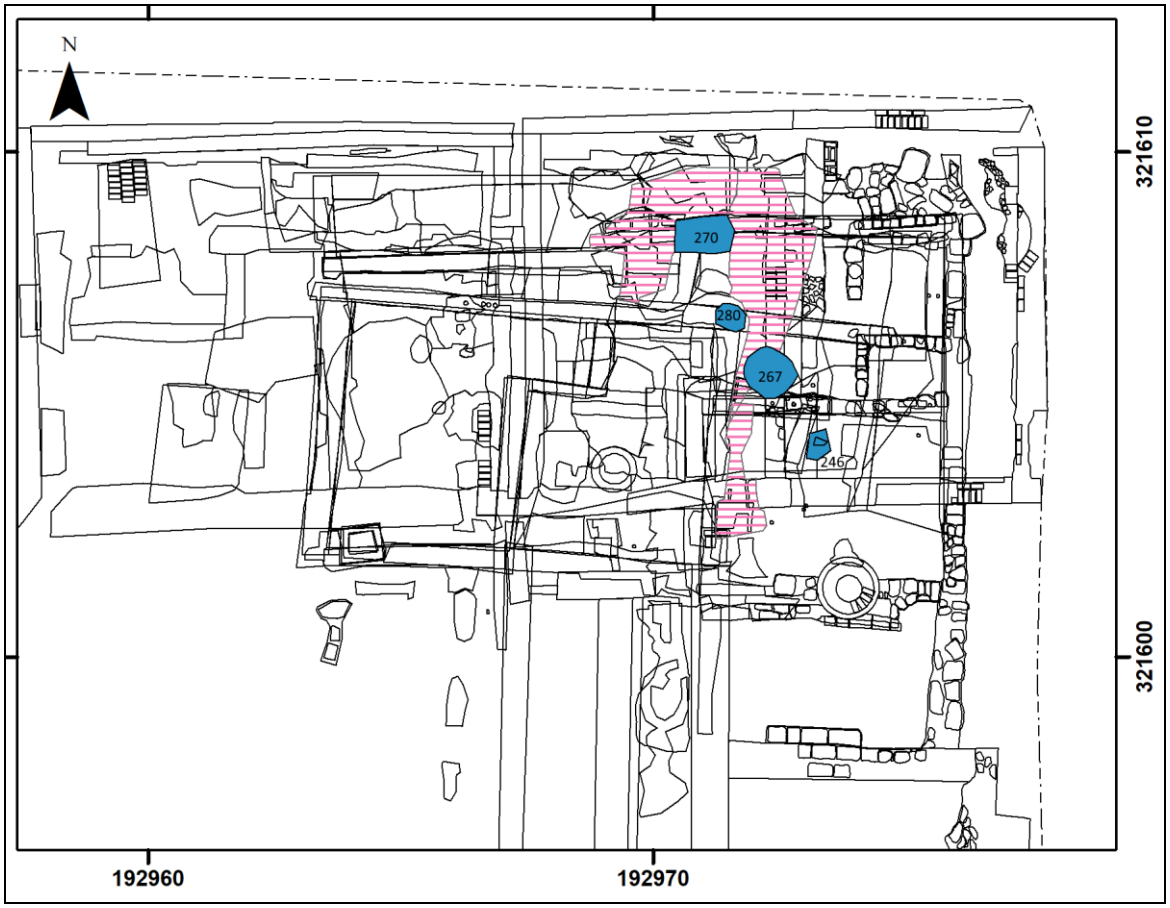
Afbeelding 27. De sporenkaart van Vlak 6. Schaal 1: 200.

4.2 Archeologische sporen

Er zijn 315 archeologische sporen aangetroffen en gedocumenteerd. De sporen werden aangetroffen in verschillende archeologisch relevante lagen, die in 5 vlakken zijn blootgelegd (Vlak 1 t/m 5, zie Afbeelding 22 t/m 27 en Bijlage 4). Het grootste deel van de sporen kon worden gerelateerd aan structuren (246 sporen). Dit betrof: 134 funderingen, 45 vloeren, 23 muren, 5 stakenrijen, 5 putten, 5 lagen, 4 poeren, 4 kelders, 3 grondsporen, 3 bakken, 3 stenen 2 tegels, 2 trappen, 2 water/beerputen, 1 bassin, 1 brandplaats, 1 dorpel en 1 drempel. De sporen die niet aan structuren konden worden gekoppeld (61 sporen) betroffen 15 funderingen (waaronder 2 perceelsgrenzen en funderingen die vanwege het beperkte opgravingsvlak en de beperkte opgravingsdiepte niet aan een structuur konden worden gekoppeld), 12 lagen, 11 grondsporen, 6 kuilen, 5 bestratingen, 4 stakenrijen, 3 vloeren, 3 greppels, 2 waterputten. 1 beschoeiing, 1 mergelblok, 1 paal, 1 uitbraaksleuf. Acht sporen zijn vervallen; het betrof sporen die dubbel waren ingemeten of die natuurlijk bleken te zijn.

4.2.1 De periode van 1300 - 1700

Structuur 1

Afbeelding 28. De ligging van Structuur 1 (blauw gemarkeerd en genummerd) geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart. Schaal 1: 150

Aan de oostzijde van het onderzoeksgebied werden twee poeren aangetroffen: Spoor nr. 246 en 280. Spoor nr. 246 betrof een kuil met in de vulling een platte steen met een omvang van circa 0.55 x 0.45 meter (zie Afbeelding 29). Dit spoor was circa 10 centimeter diep. Spoor nr. 280 betrof een kei met een ietwat afgesleten bovenzijde waar de paal op de kei had gestaan.

Er werden twee sporen aangetroffen die mogelijk de (sterk verstoorde) restanten van poeren betroffen. Spoor nr. 270 betrof een kuil met een omvang van circa 1.2 bij 0.7 meter en een vulling van gele zandmortel met puin. Onderin de kuil werden enkele grote platte stenen aangetroffen, direct boven een roesthoudende laag. Het betrof waarschijnlijk de onderzijde van een poer. Spoor nr. 267 betrof een ronde kuil met een afmeting van circa 1.1 meter in diameter en een diepte van circa 22 centimeter. De kuil had een vulling met puinbrokken en houtresten en lag perfect in lijn met de andere poeren. Het betrof daarom mogelijk een kuil waar een poer in heeft gestaan. Naast de poeren werden enkele lagen aangetroffen, die waarschijnlijk aan deze structuur waren gerelateerd. Het betrof een dunne lemen vloer met roestvlekken en houtskool (Spoor nr. 252), op een kleilaag met houtresten, houtskool en leemvlekken (Spoor nr. 253).

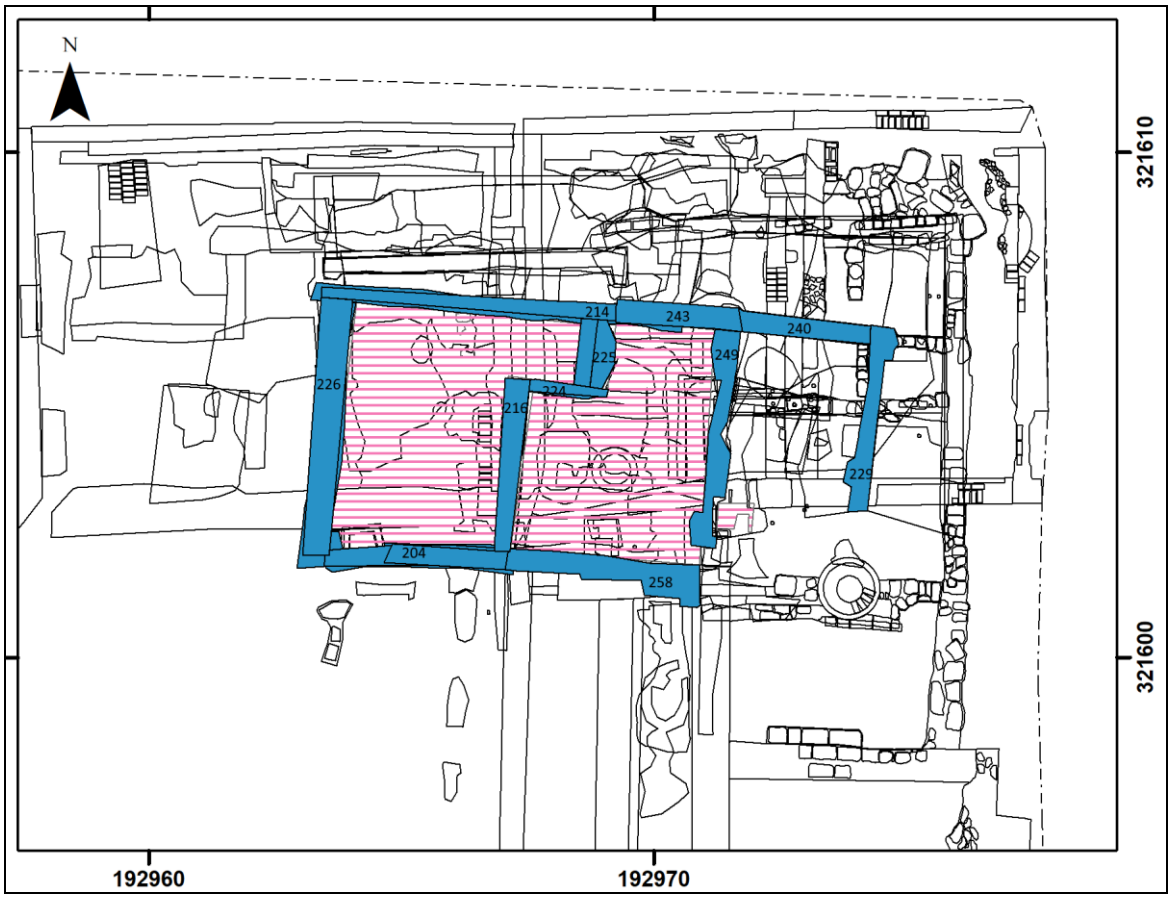
De poeren en de vloeren behoorden tot de oudste structuur die tijdens het archeologisch onderzoek werd aangetroffen op een diepte van circa 85.0 - 85.1 meter +NAP en die op basis van de ligging van de poeren noordwest/ zuidoost was georiënteerd (zie Afbeelding 28). De vier poeren betroffen slechts een zeer beperkt deel van Structuur 1. Dat valt enerzijds te verklaren door de beperkte ontgravingsdiepte. In de kijkgaten, die werden aangelegd tot een diepte van circa 2 meter beneden Vlak 5, werden verscheidene leefniveaus waargenomen. Sporen behorende tot deze leefniveaus lagen voor een groot deel beneden de verwachte verstoringsdiepte en werden daarom *in situ* bewaard, maar konden daarom niet nader worden onderzocht. De aangetroffen poeren betreffen in dat opzicht de top van ijsberg voor wat betreft de ter plaatse van het noordoostelijke deel van het plangebied aanwezige bewoningssporen uit deze vroege periode. Anderzijds zijn poeren een aanwijzing voor hout(skelet)bouw. Over het algemeen worden tijdens archeologisch onderzoek alleen de ingegraven poeren van dergelijke structuren aangetroffen. De wanden lieten over het algemeen geen tot zeer oppervlakkige sporen achter in het bodemarchief.

Op basis van de stratigrafische ligging onder Structuur 2 en op basis van het vondstmateriaal uit de sporen kan worden geconcludeerd dat Structuur 1 dateert uit de periode van 1350 - 1450 na Chr.

Afbeelding 29. Coupefoto van Spoor nr. 246. De foto (Foto nr. 193) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Structuur 2

Afbeelding 30. De ligging van Structuur 2 geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur horende funderingen (blauw gemarkeerd) en de vloeren (roze gearceerd). Schaal 1: 150.

Structuur 2 betrof een rechthoekige structuur die west - oost was georiënteerd en die qua oriëntatie lichtelijk afweek van de jongere structuren (zie Afbeelding 30 en 31). De structuur had een omvang van 11.1 x 5.3 meter en werd aangetroffen op een diepte van 85.2 - 85.6 meter +NAP.[17] De fundering bestond over het algemeen uit kleine brokken Kunrader kalksteen met leemmortel. De structuur was onderverdeeld in drie ruimtes. Binnen de meest westelijke en middelste ruimte werd een vloer aangetroffen. Het betrof een dunne lemen vloer met roestvlekken en houtskool (Spoor nr. 255). De westelijke ruimte betrof een kelder die via een doorgang met een trap bereikbaar was geweest (Spoor nr. 225). In de muur van deze kelder werd een nis aangetroffen, waarschijnlijk een uitsparing waarin een kaars of een olielamp kon worden geplaatst om voor wat licht in de kelder te zorgen (Spoor nr. 279, zie Afbeelding 32). Binnen een kijkgat, waar het opgravingsvlak met circa 1.6 meter werd verdiept, kon een zeer beperkte oppervlakte van de kelder nader worden onderzocht (Afbeelding 33 en 34). De buitenmuur (Spoor nr. 204) en de keldervulling werden aangetroffen tot op een diepte van circa 1.1 meter beneden het opgravingsvlak. De kelder was eerst gevuld met een ophooglaag, waarschijnlijk ter versteviging van de fundering van de buitenmuren. Op deze laag werd een vloer aangetroffen van houten, ronde paaltjes op een mortellaagje. Mogelijk was deze vloer na verloop van tijd als gevolg van de onderliggende beekafzettingen dusdanig gaan inzakken, dat de vloer door middel van steenkool, op mortel, op zand opnieuw moest worden geëgaliseerd en verstevigd.

[17] De onderzijde van de funderingen konden slechts voor enkele sporen worden ingemeten (Spoor nr. 229, 240 en 258). De diepte betrof 84.9 - 85.2 meter +NAP.

Onder de fundering van Spoor nr. 214 werd een viertal verticaal in de grond geplaatste, verkoolde paaltjes aangetroffen, met een diameter van circa 5 centimeter (Spoor nr. 148). De funderingspaaltjes werden hier waarschijnlijk geplaatst om een stabielere basis op de onderliggende beekafzettingen te creëren waarop kon worden gebouwd. Het betreft waarschijnlijk de zogenaamde 'Rotterdamse funderingswijze' waarbij de kesp (een verbindingsbalk) rust op één rij palen.[18]

Op basis van het vondstmateriaal en de stratigrafische ligging kan Structuur 2 grofweg worden gedateerd in de periode van 1400 - 1550 na Chr.

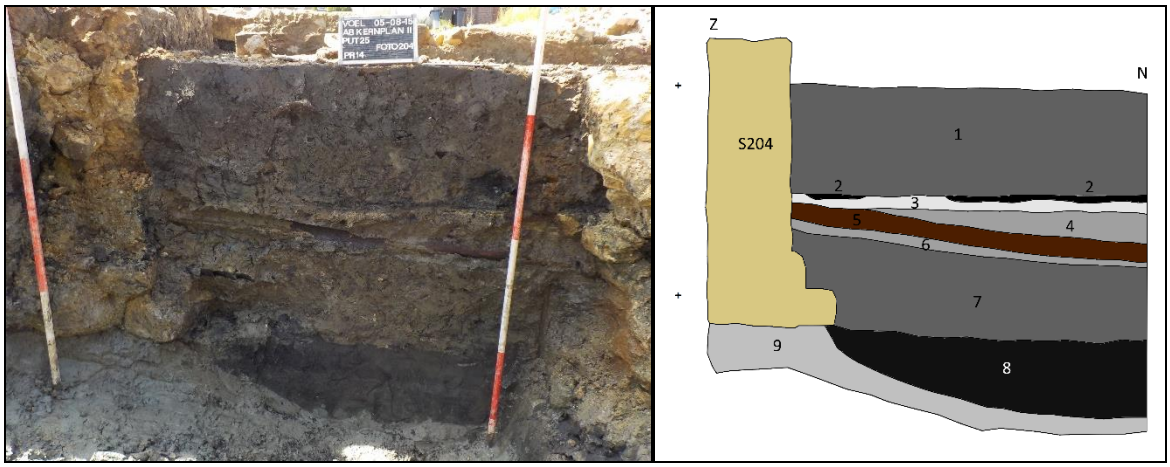

Afbeelding 31. Vlakfoto van Structuur 2. De foto (Foto nr. 191) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Afbeelding 32. Detailfoto van de nis in de kelder (Spoor nr. 279). De foto (Foto nr. 200) is genomen vanuit westelijke richting.

[18] Haslinghuis en Janse, 2001: 392

Afbeelding 33 (links). Foto van Profiel nr. 14, met de vulling van de kelder van Structuur 2. De foto (Foto nr. 240) is genomen vanuit oostelijke richting.

Afbeelding 34 (rechts). Gedigitaliseerde weergave van Profiel nr. 14.

Legenda:

1. Secundaire opvulling; klei, donkergrijs, sterk zandig, zwak humeus, heterogeen, met leisteen, brokken Kunrader kalksteen, metaal en steenkool
2 Loopniveau; laagje steenkool, zwart, kleiig
3 Mortel, witgrijs, zandig, met brokken Kunrader kalksteen
4 Zand, grijs, sterk kleiig, zwak humeus, met takjes
5 Vloer (?); houten paal met schors met erachter nog een houten paal
6 Mortel, grijs, zandig, met brokken Kunrader kalksteen
7 Ophooglaag; klei, donkergrijs, zandig, zwak humeus, met Kunrader kalksteen en takjes
8 Greppelvulling; slibklei, grijszwart, homogeen, matig humeus,
9 Beekafzettingen; zand, lichtgrijs, kleiig, nat
S204 Fundering van Kunrader kalksteen met een breedte van 0.40 meter

Structuur 3

Structuur 3 betrof een rechthoekige structuur met een oost - west oriëntatie en met een omvang van circa 12.0 x 5.3 meter (zie Afbeelding 35 en 36). De bovenzijde van de funderingen werd aangetroffen op een diepte van 85.4 - 85.6 meter +NAP en bestond uit mergelklokken en Kunrader kalksteen. De onderkant van de funderingen werd aangetroffen op een diepte van circa 84.9 - 85.3 meter +NAP. De structuur was mogelijk verdeeld in drie over het algemeen gelijke ruimtes. Dat kan worden geconcludeerd op basis van de restanten van tussenmuren (Spoor nr. 277 en 227), die haaks op de buitenmuren stonden. De zuidelijke buitenmuur van de structuur werd aangetroffen als basis van Spoor nr. 52, de zuidelijke buitenmuur van de latere Structuur 6. Deze muur werd tijdens het veldonderzoek geregistreerd als Spoor nr. 51.

Binnen de muren werd een leemvloer aangetroffen, met houtskoolbrokjes en brandvlekjes. In de westelijke ruimte werd in de vloer een brandvlek/ -kuil aangetroffen met een omvang van circa 0.44 - 0.54 meter. Het betreft waarschijnlijk de locatie van een haard (Spoor nr. 158).

Op basis van het vondstmateriaal en de stratigrafische ligging kan worden geconcludeerd dat de structuur dateert uit de (tweede helft van de) 16de eeuw.

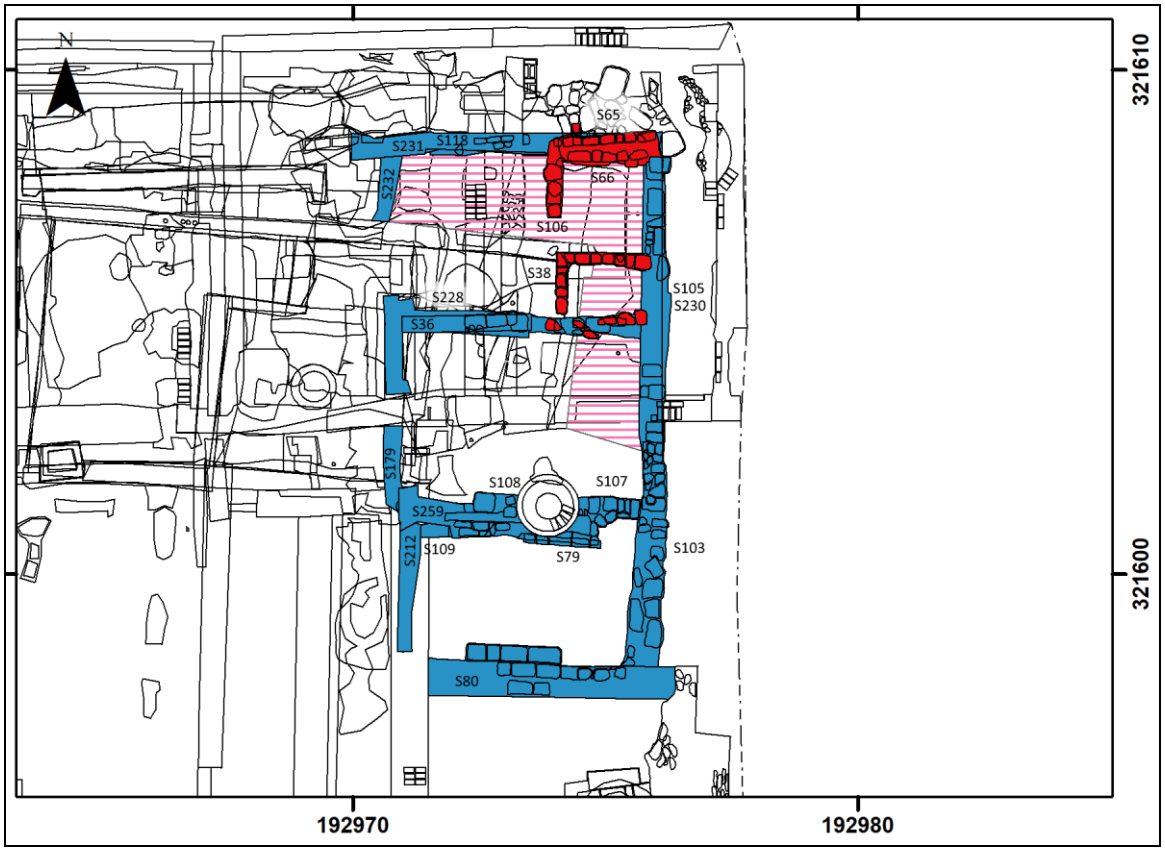

Afbeelding 35. De ligging van Structuur 3, geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur behorende funderingen (blauw gemarkeerd en genummerd), de locatie van de zuidelijke muur (lichtblauw gemarkeerd), de locatie van de vloeren (roze gearceerd) en de mogelijke locatie van de haardplaats (donkerrood). Schaal 1: 150.

Afbeelding 36. Foto van het westelijke deel van Structuur 3. De foto (Foto nr. 119) is genomen vanuit noordelijke richting.

Structuur 4

Afbeelding 37. De ligging van Structuur 4, geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur behorende funderingen (blauw gemarkeerd), latere toevoegingen (rood gemarkeerd) en de vloeren (roze gearceerd). Schaal 1: 150

Structuur 4 betrof een rechthoekige structuur met een noord - zuid oriëntatie en met een omvang van circa 11.1 x 5.6 meter (zie Afbeelding 37 en 38). De bovenzijde van de fundering werd aangetroffen op een diepte van 85.2 - 85.7 meter +NAP, de onderzijde op een diepte van 84.9 - 85.4 meter +NAP. De structuur was verdeeld in drie min of meer gelijke ruimtes. De fundering betrof blokken mergel en Kunrader kalksteen. In de noordelijke twee ruimtes werd een vloer aangetroffen met brokken Kunrader kalksteen (Spoor nr. 242). Op basis van het vondstmateriaal kan worden geconcludeerd dat de structuur dateert uit grofweg de 17de eeuw.
Onder de fundering van Spoor nr. 105 en 230 werd een vijftal verticaal in de grond geplaatste elzenhouten paaltjes aangetroffen, met een diameter van circa 5 centimeter (Spoor nr. 262). Op de hoek van Spoor nr. 56, 57 en 58 werden onder de fundering tien houten funderingspalen aangetroffen met een diameter van circa 12 centimeter (Spoor nr. 217 en 314). Onder Spoor nr. 36 werden 15 essen- en elzenhouten paaltjes waargenomen met een diameter van circa 5 centimeter (Spoor nr. 247, 250 en 264). De funderingspaaltjes werden hier waarschijnlijk geplaatst om een stabielere basis op de onderliggende beekafzettingen te creëren waarop kon worden gebouwd.
In het oostelijke deel van de meest noordelijke ruimte werden twee kleinere ruimtes aangetroffen, die waren opgebouwd uit natuursteen (Spoor nr. 38 en 108, zie Afbeelding 39). De zuidelijke ruimte (Spoor nr. 38) had een binnenomvang van circa 1.6 bij 1.0 meter en was gebruikt als opslagplaats voor steenkool. De ruimte was meermaals geleegd. Dat kan worden geconcludeerd op basis van de gelaagdheid van de vulling (zie Afbeelding 40). Tijdens de laatste fase werd deze ruimte waarschijnlijk gebruikt om slachtafval te deponeren; er werd in de vulling veel dierlijk botmateriaal aangetroffen (Vondst nr. 98). De noordelijke ruimte had een omvang van circa 2.0 bij 1.7 meter (Spoor nr. 108). Er konden op basis van de waarnemingen in het veld en het aangetroffen vondstmateriaal geen conclusies worden getrokken over het gebruik van deze ruimte.

Op basis van het vondstmateriaal kan worden geconcludeerd dat de kelders in de tweede helft van de 17de eeuw aan de structuur zijn toegevoegd.

Afbeelding 38. Vlakfoto van Structuur 4. De foto is genomen vanuit zuidelijke richting.

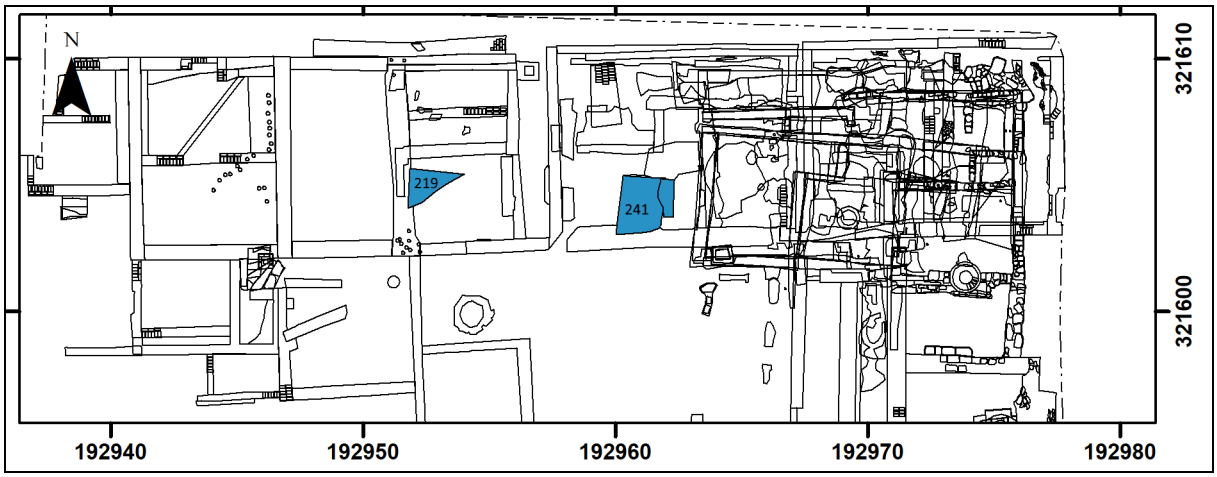

Afbeelding 39. Vlakfoto van de later aan de structuur toegevoegde ruimtes (Spoor nr. 66 en 106). De foto (Foto nr. 66) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Afbeelding 40. Coupefoto van de inhoud van Spoor nr. 38. De foto (Foto nr. 46) is genomen vanuit noordoostelijke richting.

Greppels

Afbeelding 41. De ligging van twee greppels (Spoor nr. 219 en 241), geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart. Schaal 1: 300.

In de kijkgaten werden drie sporen aangetroffen. Het betrof twee greppels (Spoor nr. 219 en 241; zie Afbeelding 39) en een mogelijke greppel/ kuil (Spoor nr. 154, zie Afbeelding 41, 19 en 20). Spoor nr. 219 en 241 betroffen dezelfde greppel, die in verschillende kijkgaten een ander spoornummer toebedeeld had gekregen. De greppel was gevuld met bruingrijze, sterk siltige, zwak humeuze klei met houtskool, puinbrokken, aardewerk, hout en grote brokken natuursteen. De vulling van Spoor nr. 154 bestond uit bruingrijze, matig zandige, sterk siltige klei met lichtgrijze vlekken; op grijsbruin, matig humeuze, sterk zandige klei met hout, natuursteen, aardewerk, puinbrokken en botresten; op zwarte, matig siltige klei met organisch materiaal.

Op basis van het vondstmateriaal en het pollenonderzoek kan worden geconcludeerd dat de greppels in de Late Middeleeuwen open hebben gelegen. De greppels waren oost - west georiënteerd. Vanwege de beperkte ontgraving en het verstorende karakter van latere bouwwerkzaamheden kan niet met zekerheid worden vastgesteld of de greppels in dezelfde richting georiënteerd waren als het latere stratenpatroon. Waarschijnlijk werden de greppels vanuit het oosten, waar de vroegste bewoning is aangetroffen, geleidelijk dichtgegooid. Na het dichtraken van de greppels is het oppervlak mogelijk verstevigd met natuurstenen (Spoor nr. 150), om een stabieler bouw- en loopoppervlak te creëren.
In de kijkgaten werden nog enkele lagen waargenomen, die waarschijnlijk de overblijfselen betroffen van enkele natuurlijke beken die in verbinding stonden met het ten oosten van het onderzoeksgebied gelegen beekdal (zie Profiel nr. 12 en 13, Afbeelding 21). De onderste laag van Profiel nr. 13 (Laag nr. 28) betrof natuurlijke beekafzettingen van lichtgrijs, kleiig zand. Vanwege de beperkte omvang van het kijkgat was de exacte loop van deze natuurlijke geulen niet te achterhalen.

4.2.2 De periode van 1700 - 2000

Structuur 5

Structuur 5 betrof een rechthoekige structuur met een omvang van circa 10.3 x 7.6 meter en een oost - west oriëntatie. De bovenzijde van de funderingen werd aangetroffen op een diepte van 85.4 - 86.2 meter +NAP, de onderzijde op een diepte van 85.1 - 85.4 meter +NAP. De structuur had een fundering van gezaagde mergelblokken, op losgestapelde mergelblokken (Spoor nr. 13, 16, 31, 33 en 180, zie Afbeelding 42: blauw en Afbeelding 45). Op de fundering waren muren gemetseld van baksteen met beton (Spoor nr. 14, 15 en 32 zie Afbeelding 46).

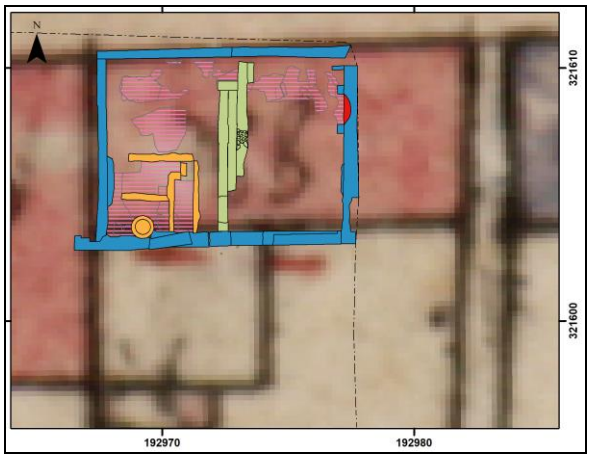
Afbeelding 42. De ligging van Structuur 5, geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur behorende funderingen (blauw, groen, oranje en rood gemarkeerd en genummerd) en de vloeren (roze gearceerd). Schaal 1: 150.

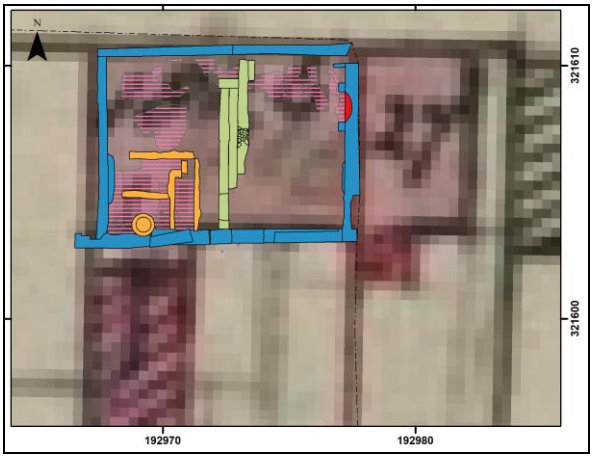
Spoor nr. 17 en 34 betrof een dwarsmuur die het huis verdeelde in twee min of meer gelijke ruimtes (zie Afbeelding 42: groen gemarkeerd). Het westelijke deel van de dwarsmuur was opgebouwd uit mergel, met enkele fragmenten baksteen en fragmenten hardsteen (Spoor nr. 17). Het gebruik van deze zeer verschillende soorten bouwmateriaal doet vermoeden dat hier gebruik is gemaakt van voor handen zijnde/ secundair gebruikte bouwmaterialen. Het oostelijke deel van de dwarsmuur was opgebouwd uit brokken roodoranje baksteen (Spoor nr. 35).

Ten zuiden van de westelijke ruimte werden enkele muren aangetroffen die de begrenzing vormden van een ruimte met enkele tussenmuren (Spoor nr. 20, 21, 22, 23 en 37, zie Afbeelding 42: oranje en Afbeelding 47). Het betrof een slordig gebouwde fundering van baksteen, al dan niet met toevoegingen van mergel en Kunrader kalksteen, waarvan de binnenzijde was bepleisterd. Een fatsoenlijke fundering was niet per sé noodzakelijk, omdat de muren waarschijnlijk van lichter materiaal waren vervaardigd en omdat de muren verder geen dragende functie hadden. Binnen de ruimte lag een cementvloer (Spoor nr. 25), op een oudere gepleisterde bakstenen vloer (Spoor nr. 24 en 87). In de zuidelijke ruimte werd een (beer)put aangetroffen, die was opgebouwd uit Kunrader kalksteen (Spoor nr. 245). Het betrof mogelijk een verdiepte kelder. In de vulling van de put werd aardewerk aangetroffen dat dateert uit de periode van 1830 - 1900.

In de oostelijke ruimte werden meerdere vloerniveaus aangetroffen van veldkeien. In de oostelijke zijgevel werd een nis aangetroffen. De nis was uit de zijgevel gehakt en later met bakstenen opgevuld (Spoor nr. 67, zie Afbeelding 42: rood). Mogelijk betreft het een uitsparing om ruimte te maken voor een schoorsteen.

Op de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832, de oudste kaart waarop Voerendaal is weergegeven, worden ter plaatse van het onderzoeksgebied meerdere huizen weergegeven. Structuur 5 betrof een groot deel van het meest oostelijke huis van een rij van vier huizen lang het huidige Kerkplein (Perceel nr. 788, zie Afbeelding 43). Het huis en de ten zuiden van het huis gelegen percelen, behoorde ten tijde van de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832 toe aan de rentenier Jan Godfried Grubé. Het huis wordt weergegeven langs dezelfde rooilijn die in ieder geval tot in de jaren ’60 van de 20ste eeuw nog werd gehandhaafd. Op de Kadastrale Hulpkaart van 1875 wordt ter plaatse van Structuur 5 een opdeling weergegeven, exact ter hoogte van de oostelijke zijgevel (zie Afbeelding 44).

Afbeelding 43 (links). De ligging van Structuur 5 met de bij de structuur behorende funderingen (blauw, groen en oranje gemarkeerd) en de vloeren (roze gearceerd), geprojecteerd op de Kadastrale Kaart (Minuutplan) uit 1811 - 1832. Schaal 1: 300.

Afbeelding 44 (rechts). De ligging van Structuur 5 met de bij de structuur behorende funderingen (blauw, groen en oranje gemarkeerd) en de vloeren (roze gearceerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1875. Schaal 1: 300.

Afbeelding 45. Vlakfoto van de rechter ruimte van Structuur 5. De foto (Foto nr. 25) is genomen vanuit zuidoostelijke richting.

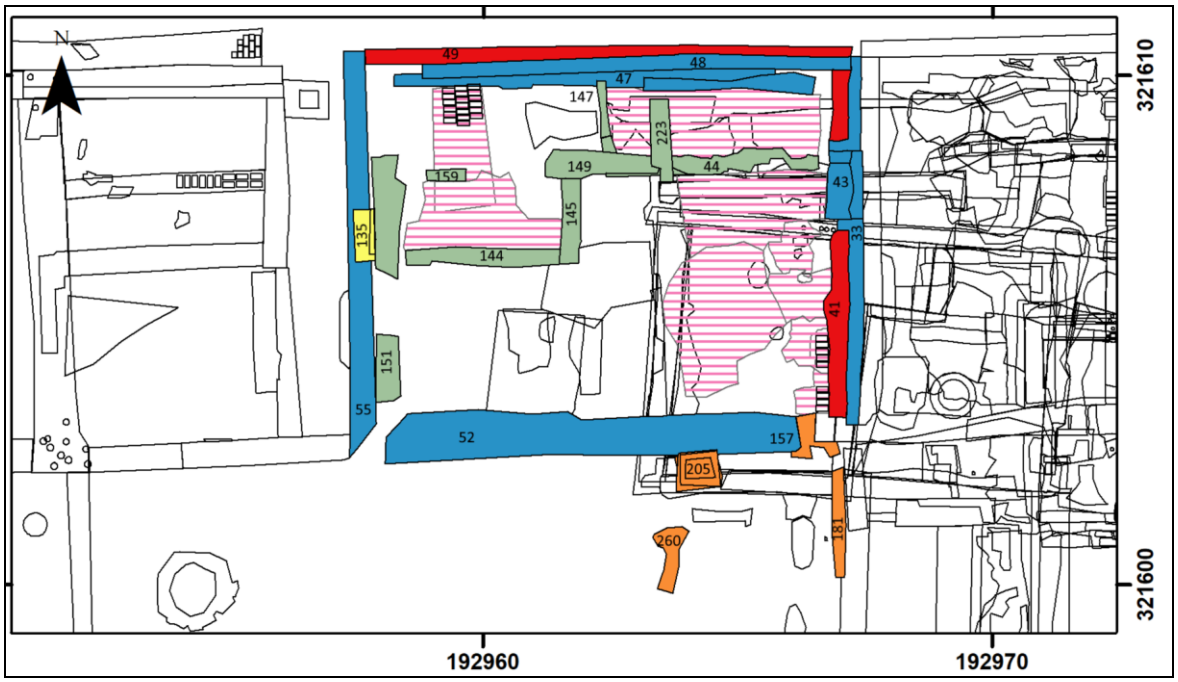
Afbeelding 46. Vlakfoto van de oostelijke buitenmuur (Spoor nr. 14 op 13). De foto (Foto nr. 26) is genomen vanuit westelijke richting.[19]

[19] Op het fotobordje is abusievelijk Foto nr. 25 vermeld.

Afbeelding 47. Vlakfoto van de mogelijke sanitaire ruimte. De foto (Foto nr. 32) is genomen vanuit westelijke richting.

Structuur 6

Afbeelding 48. De ligging van Structuur 6 geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur horende funderingen (blauw, rood, groen, geel en oranje gemarkeerd en genummerd) en de vloeren (roze gearceerd). Schaal 1: 150.

Structuur 6 betrof een rechthoekige structuur met een omvang van circa 10.3 x 8.0 meter en met een oost - west oriëntatie. De bovenzijde van de fundering werd aangetroffen op een diepte van 85.2 - 87.5 meter +NAP, de onderzijde op een diepte van 85.0 - 85.1 meter +NAP. De fundering was opgebouwd uit beton, op mergelblokken en Kunrader kalksteen (Spoor nr. 33, 47, 48, 52 en 55, zie Afbeelding 48: blauw). In de oostelijke muur werd een haardplaats aangetroffen, die uit de vroegste fase dateerde (Spoor nr. 43). Op basis van het vondstmateriaal kan worden geconcludeerd dat de structuur in de 18de eeuw is gebouwd.

De zuidelijke buitenmuur (Spoor nr. 52, zie Afbeelding 51) was deels op de fundering van Structuur 3 gezet en was naar het westen toe ietwat verzakt. Mogelijk dat de bodem hier door de in de ondergrond aanwezige, gedempte greppel wat is gaan verzakken en dat is geprobeerd om dit verzakken tegen te gaan met enkele mergelblokken die hier onder de fundering waren geplaatst. Spoor nr. 151 (een muur van Kunrader kalksteen) werd aangetroffen tegen de oostzijde van de westelijke buitenmuur en lijkt tevens te zijn geplaatst om het verzakken en/ of scheefzakken tegen te gaan. Het kan echter ook een restant van een binnenmuur betreffen, die langs de gehele lengte van de westelijke buitenmuur is gebouwd om op die manier een spouw te creëren.

Binnen de structuur werden enkele tussenmuren aangetroffen, bestaande uit onregelmatige blokken Kunrader kalksteen (Spoor nr. 44, 144, 145, 147, 149, 159 en 223, zie Afbeelding 48: groen en Afbeelding 52). Het verdeelde de structuur in een grote ruimte aan de zuidzijde en drie kleinere ruimtes aan de noordzijde. Op basis van het vondstmateriaal kan worden geconcludeerd dat deze tussenmuren dateren uit (waarschijnlijk de tweede helft van) de 18de eeuw.

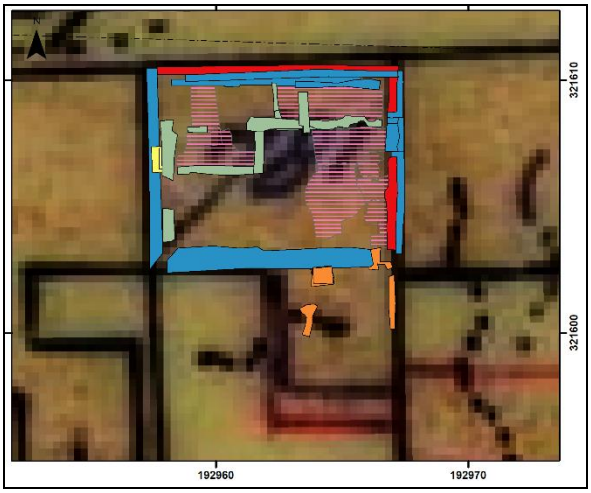
In de achtergevel werd een opening aangetroffen met een breedte van circa 0.9 meter (Spoor nr. 157). Het betreft een doorgang naar een aanbouw, waarvan Spoor nr. 260 nog een deel van de westelijke muur betrof (zie Afbeelding 48: oranje gemarkeerd). Deze aanbouw dateert uit de periode van voor de Kadastrale Kaart van 1811 - 1832. Onder de aanbouw werden ter plaatse van Spoor nr. 181 een stakenrij en planken aangetroffen (Spoor nr. 207). Het betrof waarschijnlijk de fundering van de aanbouw door middel van de Amsterdamse of Rotterdamse methode. Daarbij werden palen verticaal in de grond geslagen waarover funderingsbalken werden gelegd, waarop het muurwerk werd gebouwd (de Rotterdamse methode). Bij de Amsterdamse methode werden de palen met een koppelstuk, zogenaamde kespen, met elkaar verbonden, om een gelijkmatigere ondersteuning te creëren.[20] Ter plaatse van de aanbouw werd een bezinkput aangetroffen, bestaande uit mergelblokken. In de aanbouw heeft dan ook een toilet gestaan. In de bezinkput (Spoor nr. 205) werd aardewerk aangetroffen dat dateert uit de eerste helft van de 20ste eeuw (zie Afbeelding 54).

Tegen de oostelijke zijgevel was (sub)recent een fundering van beton gebouwd (Spoor nr. 41). Deze muur liep door tot en met de aanbouw. De haardplaats (Spoor nr. 43) was daarbij vrijgelaten. De basis van deze haardplaats was opgetrokken uit baksteen en de haardplaats is op een later moment met cement afgewerkt, mogelijk tegelijkertijd met de bouw van de cementen muur tegen de oostelijke zijgevel (Spoor nr. 41). Tegen de oude voorgevel was recentelijk een nieuwe voorgevel gebouwd met een fundering van gewapend beton (Spoor nr. 49, zie Afbeelding 48: rood gemarkeerd). In de westelijke zijmuur werd een opening aangetroffen met een breedte van circa 0.9 meter (Spoor nr. 135, zie Afbeelding 48: geel en Afbeelding 53). Het betreft mogelijk een doorgang naar het inpandige gangetje tussen de Structuur 6 en 7.

Op de Kadastrale Kaart van 1811 - 1832, wordt ter plaatse van dit deel van het onderzoeksgebied een huis met aanbouw weergegeven. Structuur 6 betrof het middelste huis in een reeks huizen lang het huidige Kerkplein (Perceel nr. 781, zie Afbeelding 49). Het huis en de ten zuiden van het huis gelegen percelen, behoorden ten tijde van de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832 toe aan Marie-Jet Pluymakers. Het huis wordt weergegeven langs dezelfde rooilijn die in ieder geval tot in de jaren ’60 van de 20ste eeuw nog werd gehandhaafd. Op de Kadastrale Hulpkaart van 1962 wordt ter plaatse van Structuur 6 een uitbreiding van de aanbouw weergegeven (zie Afbeelding 50).

[20] Baas, 2001

Afbeelding 49 (links). De ligging van Structuur 6 met de bij de structuur horende funderingen (blauw, rood, groen, oranje en geel gemarkeerd) en de vloeren (roze gearceerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Kaart (Minuutplan) uit 1811 - 1832. Schaal 1: 300.

Afbeelding 50 (rechts). De ligging van Structuur 6 met de bij de structuur horende funderingen (blauw, rood, groen, oranje en geel gemarkeerd) en de vloeren (roze gearceerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1962. Schaal 1: 300.

Afbeelding 51. Foto van Spoor nr. 52, de zuidelijke buitenmuur van Structuur 6. Aan de rechterzijde zijn de mergelblokken waarneembaar, die mogelijk het verzakken van de muur moesten tegengaan. De foto (Foto nr. 122) is genomen vanuit noordelijke richting.

Afbeelding 52. Foto van de noordwesthoek van Structuur 6, met tussenmuren (Spoor nr. 151, 159, 144 en 145). De foto (Foto nr. 124) is genomen vanuit noordelijke richting.

Afbeelding 53. Foto van Spoor nr. 55, de westelijke zijmuur van Structuur 6, genomen vanuit Structuur 7, met de gang tussen beide structuren en - ten noorden van het fotobord - de ingang (Spoor nr. 135). De foto (Foto nr. 235 [21]) is genomen vanuit zuidwestelijke richting.

[21] Aan de foto is tijdens het veldonderzoek abusievelijk een dubbel fotonummer (Foto nr. 89) toegekend.

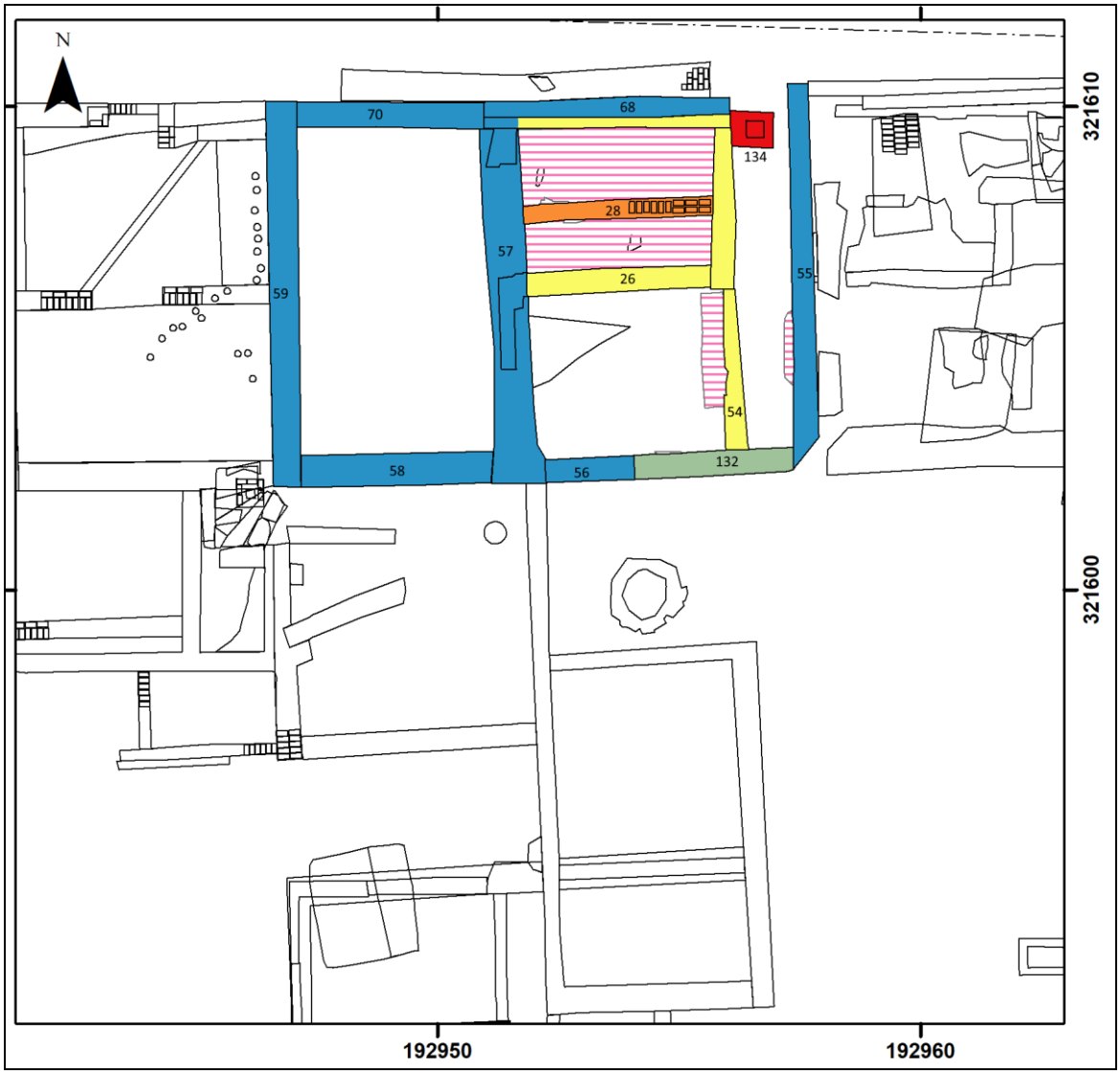
Afbeelding 54. Foto van een coupe van de bezinkput (Spoor nr. 205). De foto (Foto nr.192) is genomen vanuit noordelijke richting.

Structuur 7

Structuur 7 betrof een rechthoekige structuur met een omvang van circa 9.8 x 7.9 meter en met een oost - west oriëntatie (Spoor nr. 56, 58, 59, 68, 70 en 132, zie Afbeelding 55: blauw en Afbeelding 58). De bovenzijde van de fundering werd aangetroffen op een diepte van 85.6 - 86.0 meter +NAP, de onderzijde op een diepte van 84.8 - 85.2 meter +NAP. De fundering was over het algemeen opgebouwd uit gezaagde mergelblokken, op losse brokken Kunrader kalksteen met mergelblokken en brokken baksteen, op gekapte mergelblokken, op een laagje kalkmortel. De oostelijke zijmuur van de structuur betrof de westelijke zijmuur van de naastgelegen Structuur 6 (Spoor nr. 55). De natuurstenen vloer (Spoor nr. 53), die onder de latere oostelijke zijmuur (Spoor nr. 54) doorliep, werd namelijk tot aan Spoor nr. 55 aangetroffen. De structuur was in twee min of meer gelijke ruimtes verdeeld door middel van een noord - zuid georiënteerde dwarsmuur (Spoor nr. 57). Op basis van het vondstmateriaal kan worden geconcludeerd dat de structuur in de eerste helft van de 18de eeuw is gebouwd. Vanwege het verzakken van de westelijke zijmuur (Spoor nr. 59), mogelijk vanwege het in de ondergrond aanwezige restant van een oude greppel, is deze muur op later aan de onderzijde verstevigd met baksteen en hard cement.

Het oostelijke deel van de zuidelijke buitenmuur betrof een fundering van brokken Kunrader kalksteen, die koud tegen de zuidelijke buitenmuur en de westelijke buitenmuur van Structuur 6 was gebouwd (Spoor nr. 132, zie Afbeelding 55: groen gemarkeerd). Op basis van het vondstmateriaal en de stratigrafische ligging kan worden geconcludeerd dat dit muurwerk waarschijnlijk in de tweede helft van de 18de eeuw is gebouwd.

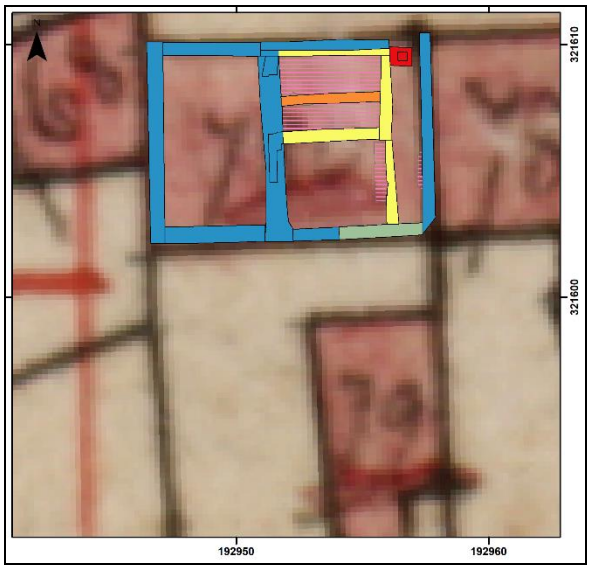
In de noordelijke helft van de oostelijke ruimte werd een kelder aangetroffen met gezaagde mergelblokken, op een slordige basis van brokken mergel, natuursteen en baksteen (Spoor nr. 26, zie Afbeelding 55: geel en Afbeelding 59). De noordelijke muur van de kelder was tegen de voorgevel gebouwd, de westelijke keldermuur betrof de dwarsmuur (Spoor nr. 57). De oostelijke muur van de kelder was naar het zuiden toe doorgetrokken met een muurtje van slordig op elkaar gestapelde mergelbrokken en baksteen (Spoor nr. 54). Daardoor was tussen deze ruimte en de oostelijke buitenmuur (tevens de westelijke buitenmuur van het naastgelegen pand, Spoor nr. 55) een gang van circa 1 meter breed gecreëerd. De vloer van de kelder was opgebouwd uit veldkeien (Spoor nr. 27). Daarnaast waren in de vloer fragmenten van grafzerken verwerkt (Spoor nr. 29 en 30). De kelder was later onderverdeeld door middel van een bakstenen tussenmuurtje (Spoor nr. 28, zie Afbeelding 55: oranje gemarkeerd).

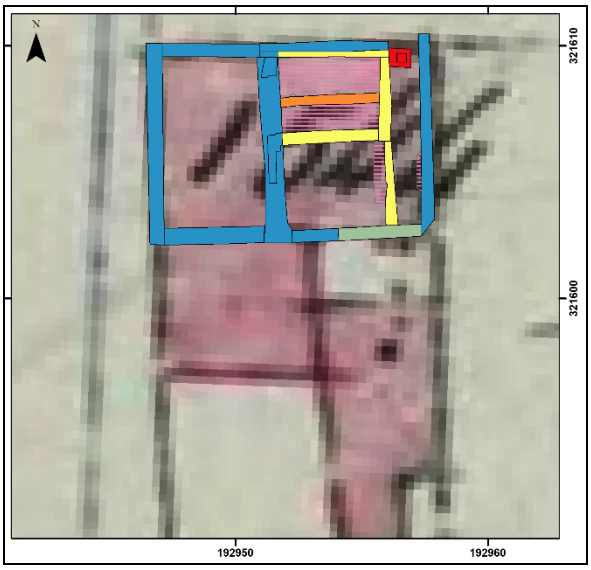

Afbeelding 55. De ligging van Structuur 7, geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur horende funderingen (blauw, groen, geel en oranje gemarkeerd en genummerd) en de vloeren (roze gearceerd). Schaal 1: 150.

In het noordelijke deel van de gang werd een vierkant putje aangetroffen met een omvang van 0.8 x 0.7 meter dat was opgetrokken uit mergelbrokken (Spoor nr. 134, zie Afbeelding 55: rood gemarkeerd en Afbeelding 60). Het betreft mogelijk een afvoerputje. Op de hoek van Spoor nr. 57, 68 en 70 werden onder de fundering een drietal verticaal in de grond geplaatste paaltjes met een diameter van circa 12 centimeter en een horizontale funderingsplank aangetroffen (Spoor nr. 312, zie Afbeelding 61).

Op de hoek van Spoor nr. 56, 57 en 58 werden onder de fundering tien houten funderingspalen aangetroffen met een diameter van circa 12 centimeter (Spoor nr. 217 en 314). Onder Spoor nr. 59 werden 8 houten paaltjes op een rij waargenomen, waarvan 6 met een diameter van 4 centimeter en 2 met een diameter van 15 centimeter, met een plank erboven (Spoor nr. 143). Het betrof de fundering van de muur op basis van de Rotterdamse funderingsmethode, om zodoende een stabielere basis op de onderliggende beekafzettingen te creëren waarop kon worden gebouwd.

Afbeelding 56 (links). De ligging van Structuur 7, met de bij de structuur behorende funderingen (blauw, groen, geel en oranje gemarkeerd) en de vloeren (roze gearceerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Kaart (Minuutplan) uit 1811 - 1832. Schaal 1: 300.
Afbeelding 57 (rechts). De ligging van Structuur 7 met de bij de structuur horende funderingen (blauw, groen, geel en oranje gemarkeerd) en de vloeren (roze gearceerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1858. Schaal 1: 300.

Op de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832, wordt ter plaatse van dit deel van het onderzoeksgebied een rechthoekig structuur weergegeven. Structuur 7 betrof het meest westelijke huis van een rij huizen lang het huidige Kerkplein (Perceel nr. 780, zie Afbeelding 56). Het huis en de ten zuiden van het huis gelegen percelen, behoorden ten tijde van de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832 toe aan Nikol. Jacob. Claesens. Het huis wordt weergegeven langs dezelfde rooilijn die in ieder geval tot in de jaren ’60 van de 20ste eeuw nog werd gehandhaafd. Achter het huis wordt een kleiner gebouw weergegeven (Perceel nr. 779). Het betreft mogelijk een schuur. Op de Kadastrale Hulpkaart van 1858 wordt ter plaatse van Structuur 7 een uitbreiding weergegeven (zie Afbeelding 57). Door middel van deze uitbreiding werden Structuur 7 en 8 met elkaar verbonden.

Afbeelding 58. Foto van Spoor nr. 70, het westelijke deel van de voorgevel van Structuur 7. De foto (Foto nr. 91) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Afbeelding 59. Foto van de oostelijke ruimte van Structuur 7, met aan de noordelijke zijde de kelder (links). De foto (Foto nr. 85) is genomen vanuit noordwestelijke richting.

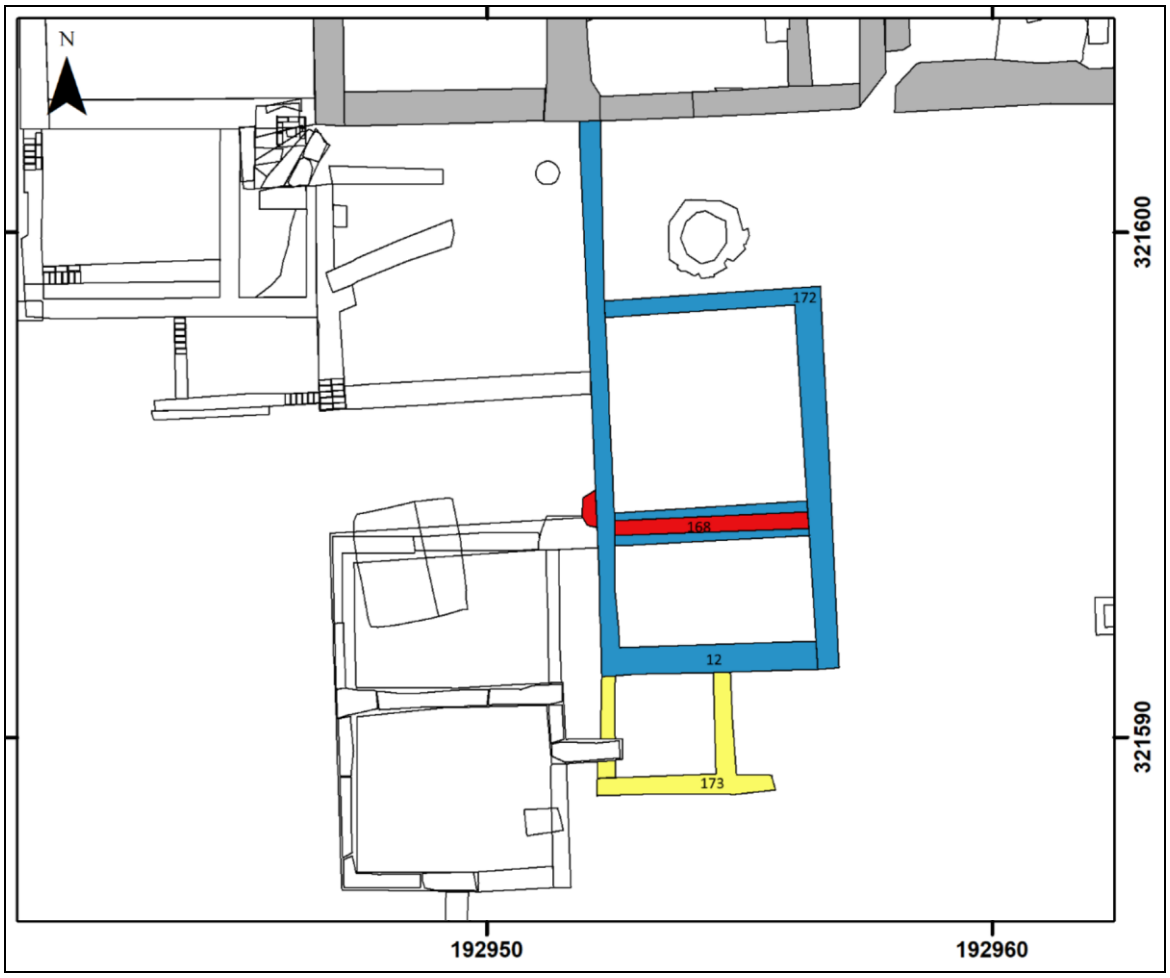

Afbeelding 60. Foto van Spoor nr. 134, het putje opgebouwd uit mergelblokken. De foto (Foto nr. 93) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Afbeelding 61. Vlakfoto van de funderingspaaltjes en –plankje (Spoor nr. 312). De foto (Foto nr. 226) is genomen vanuit westelijke richting.

Structuur 8

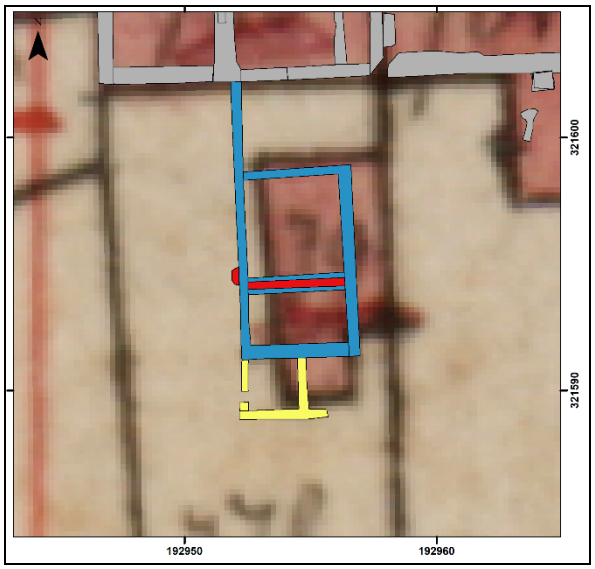

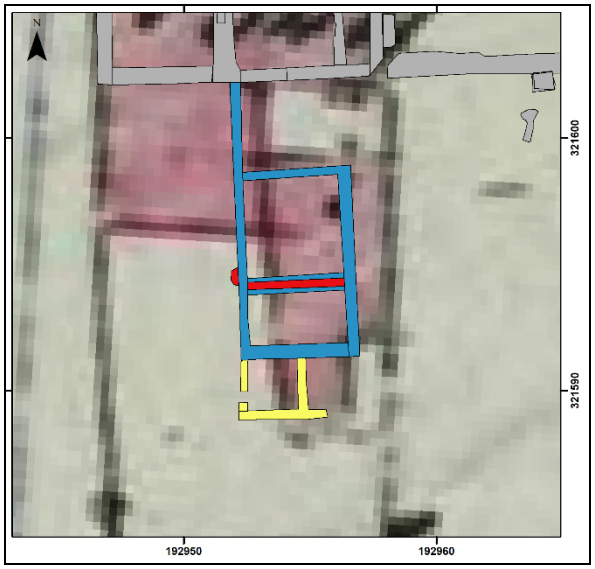
Afbeelding 62. De ligging van Structuur 8 geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur horende funderingen (blauw, rood en geel gemarkeerd en genummerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd). Schaal 1: 150.

Structuur 8 betrof een rechthoekige structuur met een omvang van circa 7.3 x 4.5 meter en met een noord - zuid oriëntatie. De bovenzijde van de fundering werd aangetroffen op een diepte van 85.4 - 86.1 meter +NAP.[22] Het betrof een fundering die was opgetrokken uit mergelblokken (Spoor nr. 12 en 172, zie Afbeelding 62: blauw en Afbeelding 65 en 66). Op basis van de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832 kan worden geconcludeerd dat de structuur eerst een afzonderlijk gebouw betrof, die later bij het ten noorden daarvan gelegen gebouw is gevoegd. Waar Spoor nr. 12 en 172 samenkwamen, was dan ook een hoekpunt aanwezig. Vanwege de beperkte graafdiepte is de structuur alleen in het vlak gedocumenteerd en kon het daadwerkelijke verband tussen Spoor nr. 12 en 172 niet nader worden onderzocht. De structuur was onderverdeeld in twee ruimtes. De noordelijke ruimte was significant veel groter dan de zuidelijke ruimte. Op de tussenmuur werd een later aangebrachte betonnen fundering aangetroffen (Spoor nr. 168, zie Afbeelding 62: rood), welke aan de westzijde van de structuur buiten de structuur doorliep en een verbinding maakte met de westelijk gelegen Structuur 20 (die dateerde uit de periode van 1950 - 1970). Aan de zuidzijde van Structuur 8 werd tegen Spoor nr. 12 een vierkante structuur aangetroffen, bestaande uit mergelblokken (Spoor nr. 173, zie Afbeelding 62: geel). Wat de exacte functie van deze ruimte is geweest kon op basis van het vondstmateriaal niet worden vastgesteld.

[22] Vanwege de beperkte ontgravingsdiepte kon de onderzijde van de fundering niet worden gedocumenteerd.

Op de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832, wordt ter plaatse van het onderzoeksgebied een rechthoekige structuur weergegeven, met aan de zuidzijde een aanbouw. Structuur 8 betrof een gebouw (Perceel nr. 779, zie Afbeelding 63). Het gebouw behoorde ten tijde van de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832 toe aan Nikol. Jacob. Claesens, evenals het ten noorden daarvan geleden huis. In de aanwijzende tafels behorende bij de Kadastrale Kaart wordt niet nader ingegaan op de functie van de structuur. Op de Kadastrale Hulpkaart van 1858 wordt ter plaatse van Structuur 8 een uitbreiding weergegeven (zie Afbeelding 64). Door middel van deze uitbreiding werden Structuur 7 en 8 met elkaar verbonden.

Afbeelding 63 (links). De ligging van Structuur 7 met de bij de structuur horende funderingen (blauw, geel en rood gemarkeerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Kaart (Minuutplan) uit 1811 - 1832. De contouren van de structuren komen niet exact overeen met de Kadastrale Kaart. Waarschijnlijk is de exacte locatie van de structuur niet correct ingemeten. Het betreft wel een systematische afwijking. Schaal 1: 300.

Afbeelding 64 (rechts). De ligging van Structuur 7 met de bij de structuur horende funderingen (blauw, geel en rood gemarkeerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1858. De contouren van de structuren komen niet exact overeen met de Kadastrale Hulpkaart, waarschijnlijk werd voor de vervaardiging van de hulpkaart gebruik gemaakt van de Kadastrale Kaart (Minuutplan) uit 1811 - 1832, waarop de locatie van het gebouw al iets afwijkt van de werkelijkheid. Het betreft wel een systematische afwijking. Schaal 1: 300.

Afbeelding 65. Overzichtsfoto van Structuur 8. De foto (Foto nr. 143) is genomen vanuit zuidoostelijke richting.

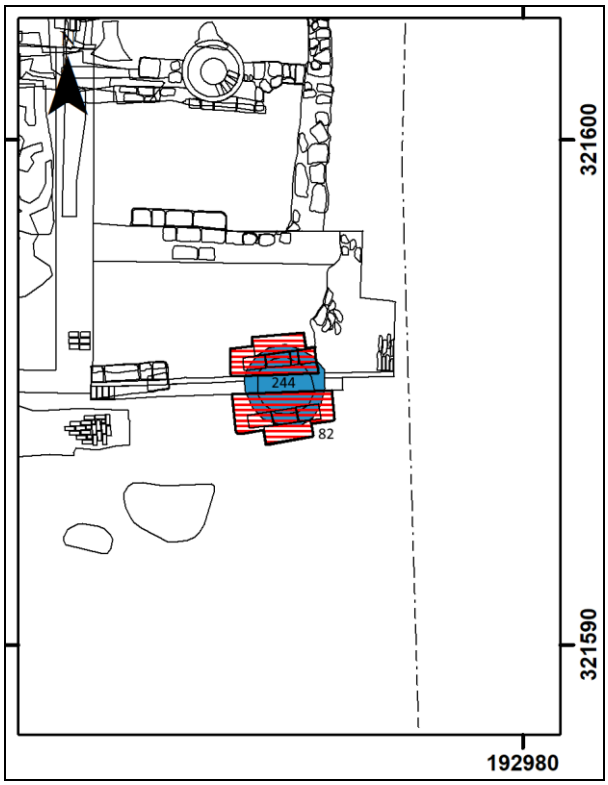
Afbeelding 66. Overzichtsfoto van Structuur 8. De foto (Foto nr. 144) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Structuur 9

Structuur 9 betrof waarschijnlijk een toilethuisje, bestaande uit een vierkante fundering van mergel met een omvang van circa 2 x 2 meter (Spoor nr. 82, zie Afbeelding 67: rood gearceerd), die was aangebracht boven een cirkelvormige beerput die eveneens was opgetrokken uit mergelbrokken (Spoor nr. 244, zie Afbeelding 67: blauw gemarkeerd en Afbeelding 68).[23] De bovenzijde van de fundering werd aangetroffen op een diepte van circa 85.9 meter +NAP. Op basis van het vondstmateriaal uit de beerput kan worden geconcludeerd dat de beerput tot 1830 - 1850 in gebruik is geweest. In de beerput werd vondstmateriaal aangetroffen dat dateert vanaf circa 1650. Mogelijk werd de beerput vlak na de bouw van Structuur 5 t/m 7 in de 18de eeuw aangelegd en in gebruik genomen.

Op de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832, wordt ter plaatse van het onderzoeksgebied een perceel weergegeven (Perceel nr. 787), dat wordt aangeduid als een tuin die behoorde bij het noordelijk gelegen huis (Structuur nr. 5). Het perceel was ten tijde van de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832 in bezit van de rentenier Jan Godfried Grubé.

[23] Spoor nr. 244 is uiteindelijk geadministreerd als Spoor nr. 315.

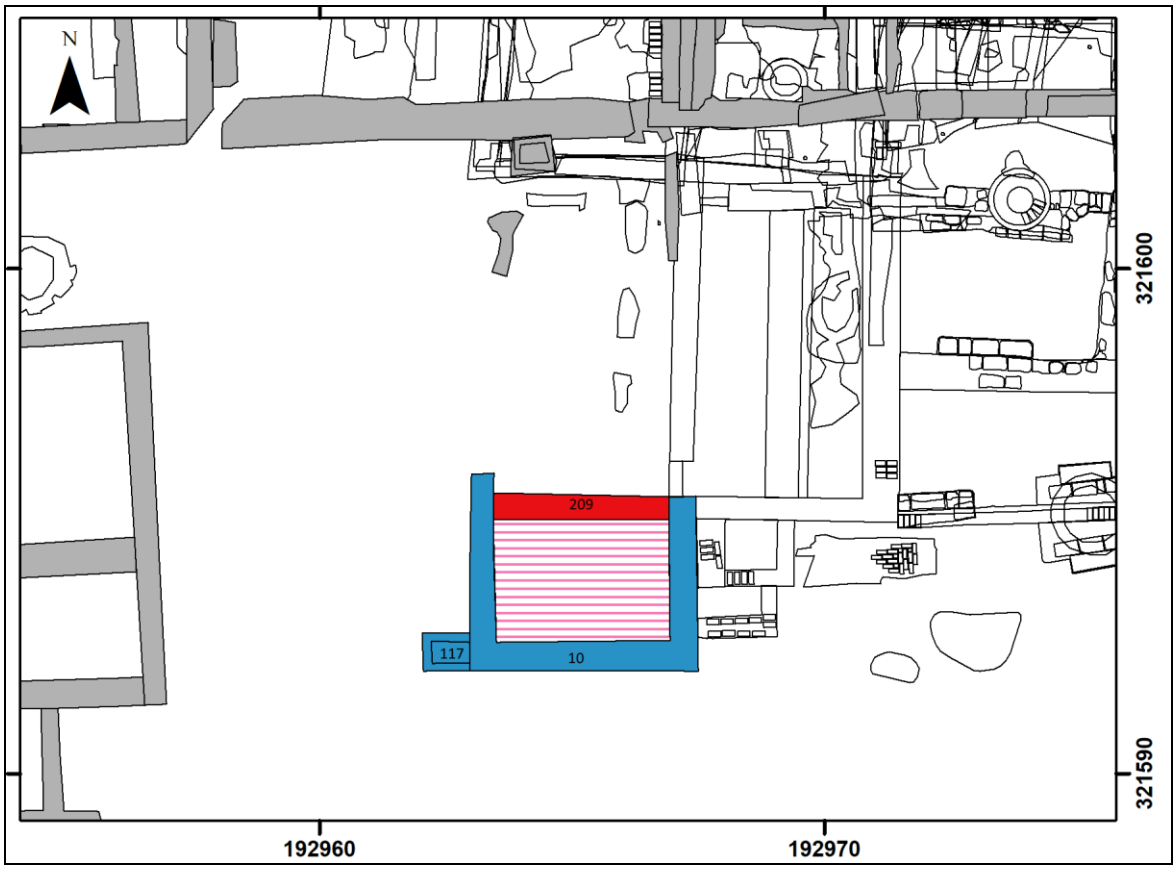

Afbeelding 67. De ligging van Structuur 9, geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur horende funderingen (blauw gemarkeerd en rood gearceerd en genummerd). Schaal 1: 150.

Afbeelding 68. Coupe van Structuur 9. De foto (Foto nr. 189) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Structuur 10

Afbeelding 69. De ligging van Structuur 10 geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur horende funderingen (blauw en rood gemarkeerd en genummerd), de vloeren (roze gearceerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd). Schaal 1: 150.

Structuur 10 betrof een hoefijzervormige fundering ten zuiden van en op hetzelfde perceel als Structuur 6. De structuur betrof een bijgebouw met een omvang van circa 4.5 x 3.4 meter (Spoor nr. 10, zie Afbeelding 69: blauw en Afbeelding 72). De bovenzijde van de fundering werd aangetroffen op een diepte van 85.8 - 86.1 meter +NAP, de onderzijde op een diepte van 85.3 - 85.4 meter +NAP. De fundering bestond uit gezaagde, waarschijnlijk secundair gebruikte, mergelblokken en onregelmatig gevormde mergelbrokken die los op elkaar waren gestapeld. De gaten binnen de fundering waren gevuld met brokken rode baksteen en fragmenten dakpan. Tegen de westelijke buitenmuur werd een bassin van baksteen aangetroffen met een omvang van circa 0.7 x 0.9 meter (Spoor nr. 117, zie Afbeelding 71). Op basis van het vondstmateriaal kan worden geconcludeerd dat de structuur uit de periode van na circa 1850 dateerde. De noordelijke muur was koud tegen Spoor nr. 10 aangebouwd (Spoor nr. 209, zie Afbeelding 69: rood gemarkeerd). Het betrof een (tussen)muur van baksteen en mergel. Mogelijk betrof het een overkapping, waarvan de noordzijde aanvankelijk open was en op een later moment is gedicht.

Ter plaatse van de structuur wordt op de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832 geen bebouwing weergegeven, waarschijnlijk betrof het een bijgebouw dat niet op de Kadastrale Kaart of op een latere Kadastrale Hulpkaart werd weergegeven. Het perceel waarop de structuur was gebouwd betrof een tuin (Perceel nr. 782), die behoorde bij het ten noorden hiervan gelegen huis (Structuur 6, zie Afbeelding 70). Dat huis behoorde ten tijde van de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832 toe aan Marie-Jet Pluymakers.

Afbeelding 70. De ligging van Structuur 10 met de bij de structuur horende funderingen (blauw en rood gemarkeerd), de vloeren (roze gearceerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Kaart (Minuutplan) uit 1811 - 1832. Schaal 1: 300.

Afbeelding 71. Westelijk zijaanzicht van Structuur 10, met op de voorgrond mogelijk een bassin (Spoor nr. 117). De foto (Foto nr. 132) is genomen vanuit zuidwestelijke richting.

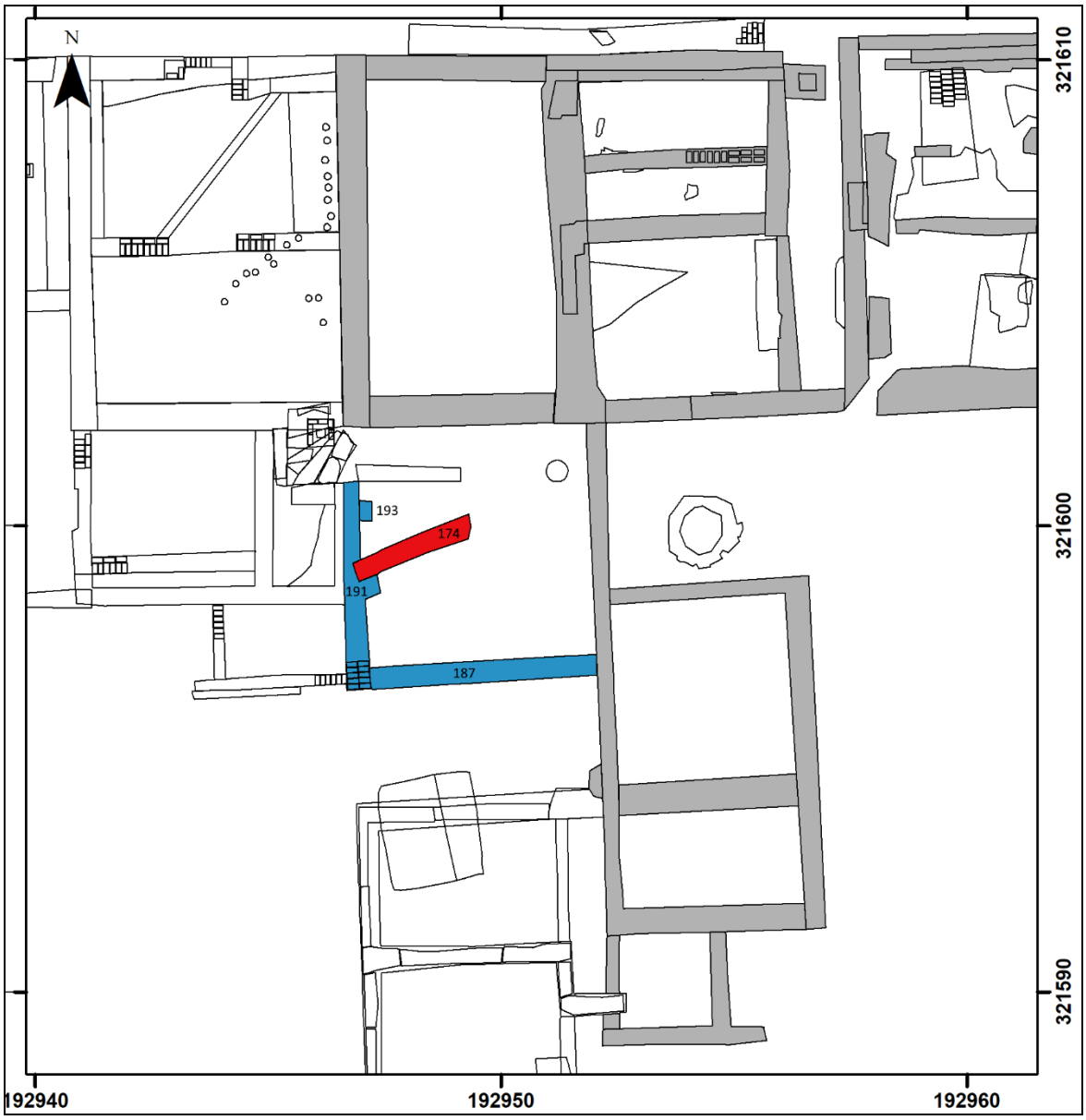
Afbeelding 72. Overzichtsfoto van Structuur 10, met op de voorgrond de uitbouw van Structuur 12. De foto (Foto nr. 131) is genomen vanuit oostelijke richting.

Structuur 11

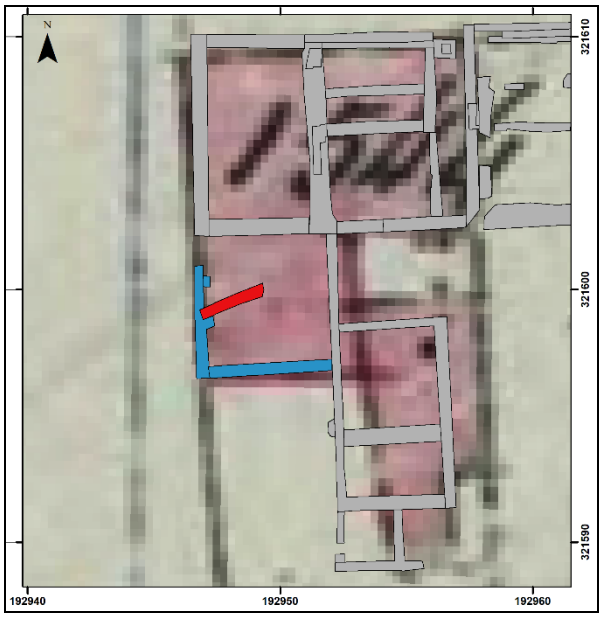
Structuur 11 betrof een uitbreiding tussen de twee op de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832 weergegeven structuren (Structuur 7 en 8). Voor deze structuur is gebruik gemaakt van de zuidelijke buitenmuur van Structuur 7 en (een deel van) de westelijke buitenmuur van Structuur 8. De zuidelijke en westelijke buitenmuur waren opgetrokken uit baksteen, op mergelbrokken. (Spoor nr. 187 en 191, zie Afbeelding 73: blauw gemarkeerd en Afbeelding 76), die een vierkante ruimte omvatten met een omvang van circa 5.4 x 5.7 meter. De bovenzijde van de fundering werd aangetroffen op een diepte van 85.6 - 85.9 meter +NAP, de onderzijde op een diepte van 85.1 - 85.4 meter +NAP.

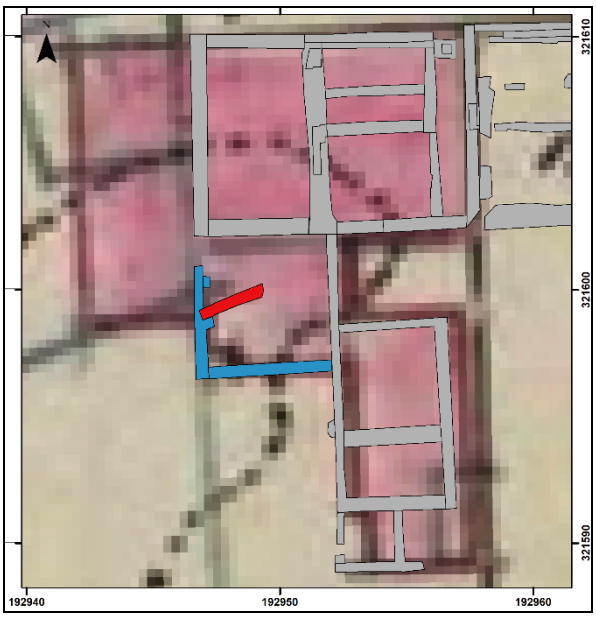
Onder Spoor nr. 191 werd een bakstenen poer aangetroffen (Spoor nr. 193), die rustte op een mergelblok. Het betrof mogelijk een versteviging van de ondergrond uit de periode voordat de westelijke zijmuur werd gebouwd. Het zou echter ook een poer kunnen betreffen van een houten voorganger van Structuur 11. Op basis van de Kadastrale Hulpkaart kan worden geconcludeerd dat de uitbreiding dateert uit 1858 (zie Afbeelding 74).

Binnen de structuur werden twee tussenmuren aangetroffen. Spoor nr. 174 betrof een muur van mergelblokken met een schuine oriëntatie (zie Afbeelding 73: rood). De andere tussenmuur (Spoor nr. 175) werd aangelegd na het samentrekken van Structuur 11 met de ten westen daarvan gelegen Structuur 13 (zie Afbeelding 75). Deze muur is bij Structuur 13 nader beschreven.

Afbeelding 73. De ligging van Structuur 11 geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur behorende funderingen (blauw en rood gemarkeerd en genummerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd). Schaal 1: 150.

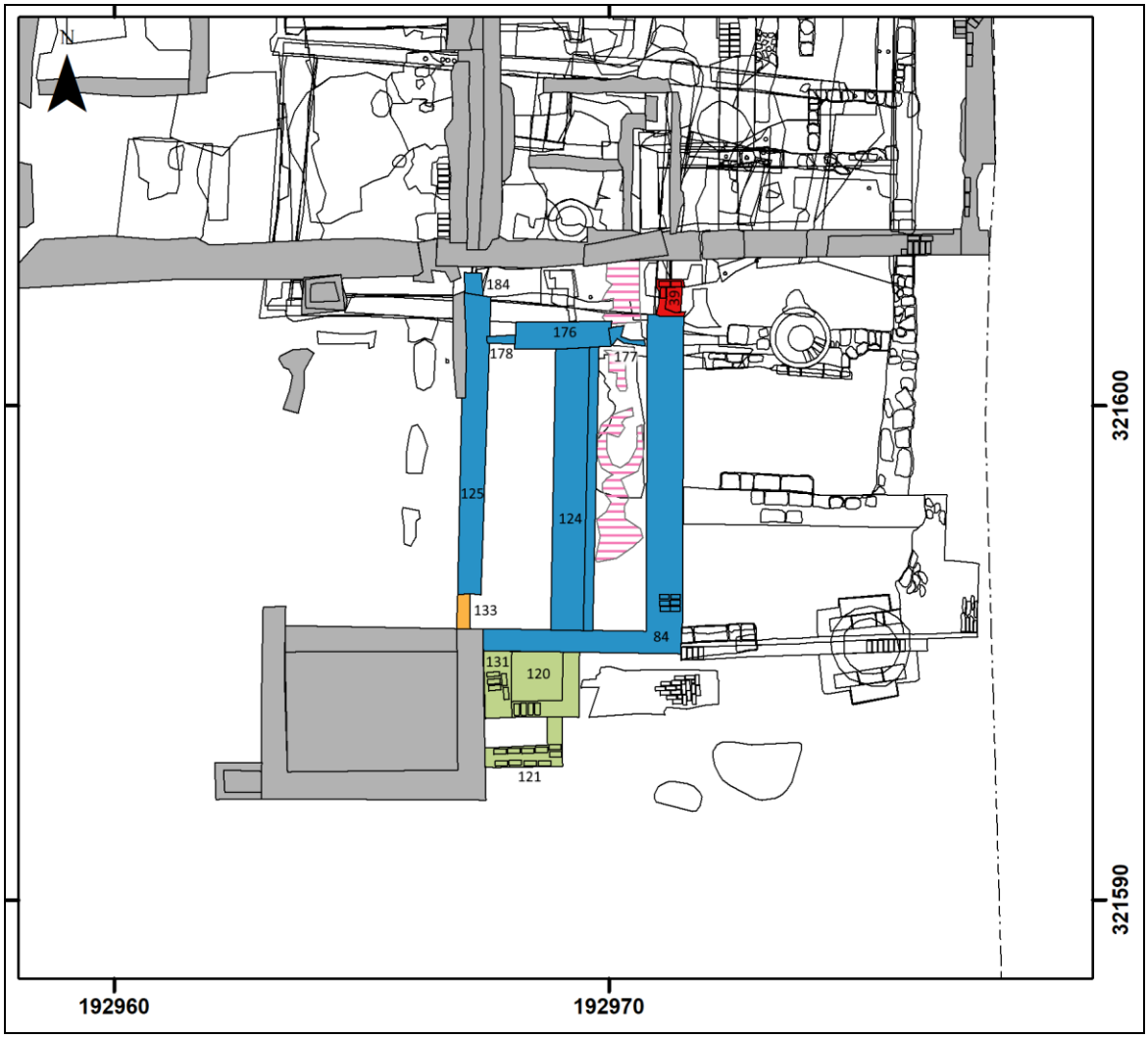
Afbeelding 74 (links). De ligging van Structuur 11 met de bij de structuur horende funderingen (blauw en rood gemarkeerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1858. Schaal 1: 300.

Afbeelding 75 (rechts). De ligging van Structuur 11 met de bij de structuur horende funderingen (blauw en rood gemarkeerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1887. Schaal 1: 300.

Afbeelding 76. Overzichtsfoto van Structuur 11, met op de achtergrond Structuur 7. De foto (Foto nr. 149) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Structuur 12

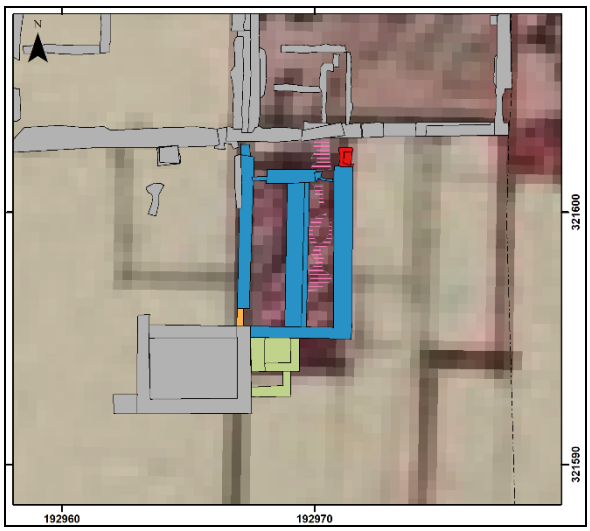

Afbeelding 77. De ligging van Structuur 12 geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur behorende funderingen (blauw, groen, geel en rood gemarkeerd en genummerd), vloeren (roze gearceerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd). Schaal 1: 150.

Structuur 12 betrof een rechthoekige structuur met een omvang van 7.8 x 4.5 meter en met een noord - zuid oriëntatie. De bovenzijde van de fundering werd aangetroffen op een diepte van 85.5 - 86.1 meter +NAP, de onderzijde op een diepte van 85.3 - 85.4 meter +NAP. Het betrof een aanbouw van de ten noorden daarvan gelegen Structuur 5. Het betrof buitenmuren van mergel en baksteen (Spoor nr. 84 en 125, zie Afbeelding 77: blauw en Afbeelding 80). Spoor nr. 125 werd aangetroffen op de perceelsgrens. Het is mogelijk dat deze muur eerder werd gebouwd dan de rest van de structuur, als een perceelafscheiding. Het is tevens mogelijk dat het de oostelijke buitenmuur van Structuur 7 betrof die was gelegen ter plaatse van het naastgelegen perceel en wordt weergegeven op de Kadastrale Kaart van 1811 - 1832.
Een oost - west georiënteerde tussenmuur (Spoor nr. 176) en de noord - zuid georiënteerde goot (Spoor nr. 124, zie Afbeelding 82) waren tevens opgebouwd uit mergel en baksteen en dateren waarschijnlijk eveneens uit de vroegste fase van de structuur. Het is onduidelijk waar de goot, die koud tegen Spoor nr. 176 en 84 was gebouwd, heen leidde. De structuur had een vloertje van veldkeien. Aan de zuidzijde is later een aanbouw gebouwd. Dat betrof een kolenkeldertje met een bakstenen buitenmuur (Spoor nr. 121), een uit baksteen opgetrokken afvoer (Spoor nr. 120) en een aflopende goot via welke vanaf de buitenzijde kolen worden gestort (Spoor nr. 131, zie Afbeelding 77: groen en Afbeelding 81).

Spoor nr. 133 betrof een opening in de buitenmuur die was opgevuld met beton en puinbrokken (zie Afbeelding 77: oranje en Afbeelding 83). Het betrof mogelijk een snelle reparatie tijdens de verbouwing die rond 1962 werd uitgevoerd. Op de Kadastrale Hulpkaart wordt hier namelijk een verbouwing weergegeven aan weerszijden van de perceelsgrens (zie Afbeelding 79). Mogelijk werd daarbij een deel van de structuur (per ongeluk) gesloopt en werd deze gerepareerd met voorhanden zijnde bouwmaterialen zoals puinbrokken.

Spoor nr. 35 betrof een vierkant, uit baksteen opgetrokken bassin met een omvang van circa 0.7 x 0.3 meter, met aan de binnenzijde een laag cement, dat tegen de oostelijke buitenmuur was aangebouwd. Het is echter mogelijk dat het bassin in gebruik was, nadat de structuur voor het merendeel al was gesloopt (zie Afbeelding 77: rood gemarkeerd).

Afbeelding 78 (links). De ligging van Structuur 12 met de bij de structuur horende funderingen (blauw, groen, oranje en rood gemarkeerd), vloeren (roze gearceerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1875. Schaal 1: 300.

Afbeelding 79 (rechts). De ligging van Structuur 12 met de bij de structuur horende funderingen (blauw, groen, oranje en rood gemarkeerd), vloeren (roze gearceerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1962. Schaal 1: 300.

Afbeelding 80. Overzichtsfoto van het noordelijke deel van Structuur 12. De foto (Foto nr. 134) is genomen vanuit noordelijke richting.

Afbeelding 81. Overzichtsfoto van de kolenkelder. De foto (Foto nr. 236 [24]) is genomen vanuit noordelijke richting.

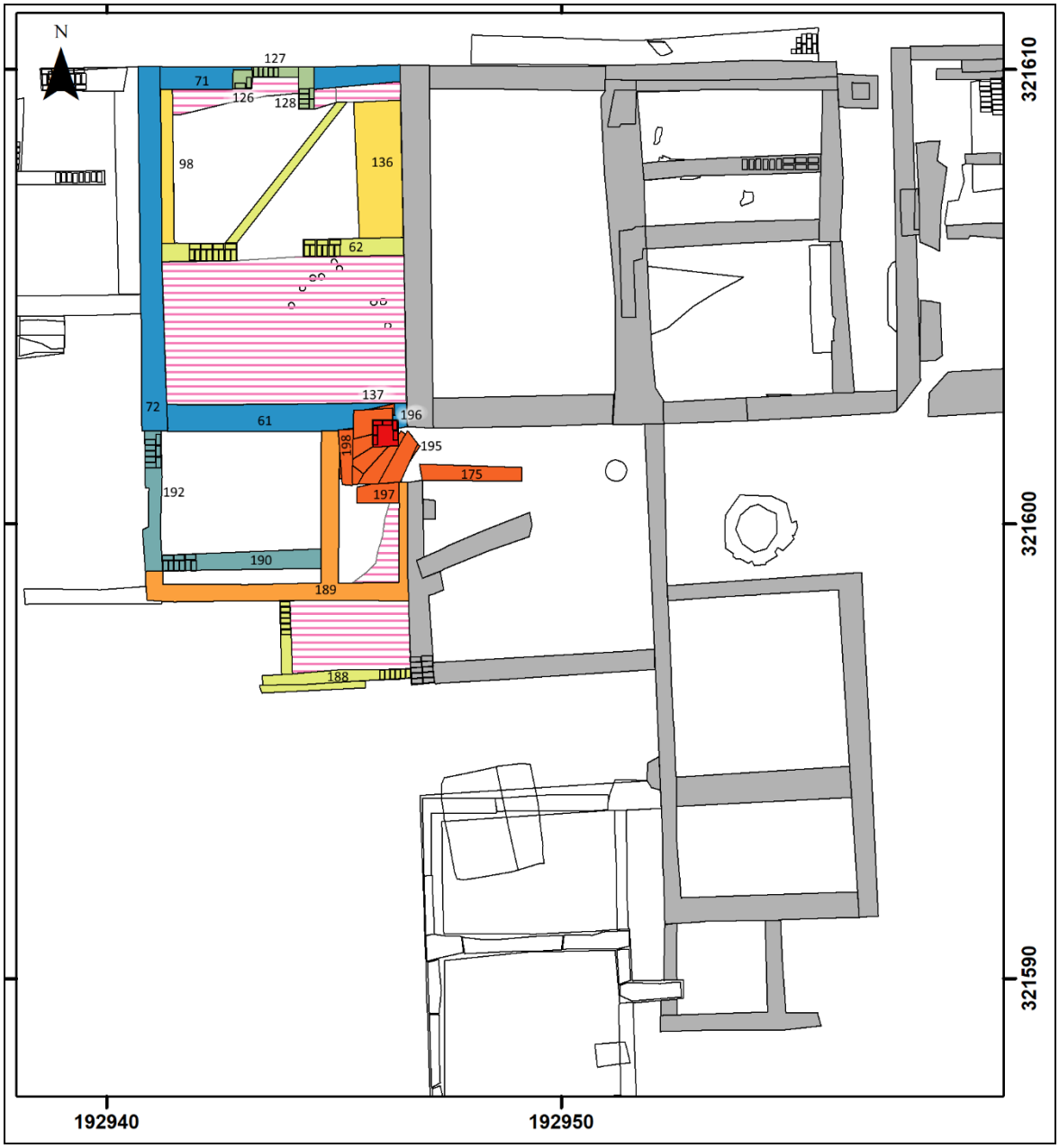
Afbeelding 82 (links). Foto van een coupe op de goot (Spoor nr. 124). De foto (Foto nr. 170) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Afbeelding 83 (rechts). Detailfoto van Spoor nr. 33, de mogelijke reparatie in de westelijke buitenmuur. De foto (Foto nr. 129) is genomen vanuit oostelijke richting.

[24] Bij deze foto is abusievelijk in het veld een dubbel fotonummer (Foto nr. 86) afgebeeld.

Structuur 13

Structuur 13 betrof een rechthoekige structuur met een noord - zuid oriëntatie. De bovenzijde van de fundering werd aangetroffen op een diepte van circa 85.5 - 86.1 meter +NAP, de onderzijde op een diepte van circa 84.3 - 85.3 meter +NAP. De basis betrof een rechthoekige structuur met een omvang van circa 8.0 x 5.8 meter, die in lijn lag met de ten oosten daarvan gelegen structuren (Structuur 5 t/m 7). De fundering was opgetrokken uit mergel, baksteen en Kunrader kalksteen (Spoor nr. 61, 71 en 72, zie Afbeelding 84: blauw gemarkeerd, Afbeelding 87, 89 en 93). De structuur was tegen de westelijke buitenmuur van Structuur 7 aangebouwd. Op basis van Kadastrale Hulpkaarten kan worden geconcludeerd dat het oudste deel van de structuur tussen 1822 en 1887 is gebouwd.

Afbeelding 84. De ligging van Structuur 13, geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur behorende funderingen (blauw, geel, oranje, groen en rood gemarkeerd en genummerd), vloeren (roze gearceerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd). Schaal 1: 150.

De structuur is later aan de zuidzijde uitgebreid met een aanbouw (Spoor nr. 190 en 192, zie Afbeelding 84: blauwgroen). Het betrof muren van baksteen, op natuursteen. Mogelijk dateert de doorgang aan de oostzijde van de zuidelijke muur (Spoor nr. 137, zie Afbeelding 90) van na de realisatie van deze aanbouw. Op basis van Kadastrale Hulpkaarten kan worden geconcludeerd dat de aanbouw voor 1887 is gebouwd. Later, waarschijnlijk in de 20ste eeuw, werd de aanbouw vernieuwd met beton (Spoor nr. 189, zie Afbeelding 84: oranje gemarkeerd en Afbeelding 91).

Rond 1887 werd de structuur samengevoegd met de oostelijk gelegen structuur, die op dat moment bestond uit drie samengevoegde structuren (Structuur 7, 8 en 11, zie Afbeelding 85). Er werd toen een doorgang aangebracht tussen beide structuren. De voorheen afzonderlijke structuren waren door middel van een trap bereikbaar (Spoor nr. 195, 197 en 198, zie Afbeelding 84: oranjerood genarkeerd en Afbeelding 92). Binnen de naastgelegen Structuur 11 werd een tussenmuur gebouwd, als gang richting de trap (Spoor nr. 175). Waarschijnlijk leidde deze samenvoeging ertoe dat de oorspronkelijke doorgang in de voorgevel, die van de straatkant naar de kelder liep, niet langer nodig was. Deze werd met bakstenen dichtgezet (Spoor nr. 126 t/m 128, zie Afbeelding 84: groen). Uit deze tijd dateert tevens een bakstenen vloertje (Spoor nr. 129).

In de noordelijke helft van de oudste fase van de structuur werd een kelder gerealiseerd (Spoor nr. 62, zie Afbeelding 84: lichtgroen en Afbeelding 88). De muren van de kelder waren opgetrokken uit baksteen en waren aan de binnenzijde met blauwsel beschilderd tegen vliegen. Het is onduidelijk of de kelder voor of na het samenvoegen met de naastgelegen structuur werd gerealiseerd. In de kelder werden later drie kolenbakken aangebracht (Spoor nr. 136) en werd aan de westelijke zijde van de kelder een bakstenen muurtje gebouwd (Spoor nr. 98, zie Afbeelding 84: geel). Op basis van de Kadastrale Hulpkaart van 1962 (zie Afbeelding 86) kan worden geconcludeerd dat de structuur rond 1962 werd opgedeeld, waarbij het westelijke deel (Structuur 13) werd gescheiden van het oostelijke deel, vergelijkbaar met de situatie voorafgaand aan de samenvoeging rond 1875. Het putje (Spoor nr. 196, zie Afbeelding 84: rood genarkeerd) werd aangetroffen in de (oude) doorgang naar het westelijk deel van de structuur. Het betreft mogelijk een afvoerputje dat dateert uit de 20ste eeuw.

Afbeelding 85 (links). De ligging van Structuur 12 met de bij de structuur horende funderingen (blauw, geel en oranje gemarkeerd), vloeren (roze gearceerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1875. Schaal 1: 300.
Afbeelding 86 (rechts). De ligging van Structuur 12 met de bij de structuur horende funderingen (blauw, geel en oranje gemarkeerd), vloeren (roze gearceerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1962. Schaal 1: 300.

Afbeelding 87. Overzichtsfoto van de het noordelijke (oudste) deel van Structuur 12. De foto (Foto nr. 94) is genomen vanuit westelijke richting.

Afbeelding 88. Detail van de kelder (Spoor nr. 62) en zijaanzicht van de voorgevel van Structuur 12. De foto (Foto nr. 97) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Afbeelding 89. Overzichtsfoto van Structuur 12. De foto (Foto nr. 141) is genomen vanuit noordwestelijke richting.

Afbeelding 90. Detailfoto van de (oude) zuidelijke buitenmuur (Spoor nr. 61), met aan de linkerzijde de dichtgezette doorgang naar de naastgelegen structuur (Spoor nr. 137). De foto (Foto nr. 108) is genomen vanuit noordelijke richting.

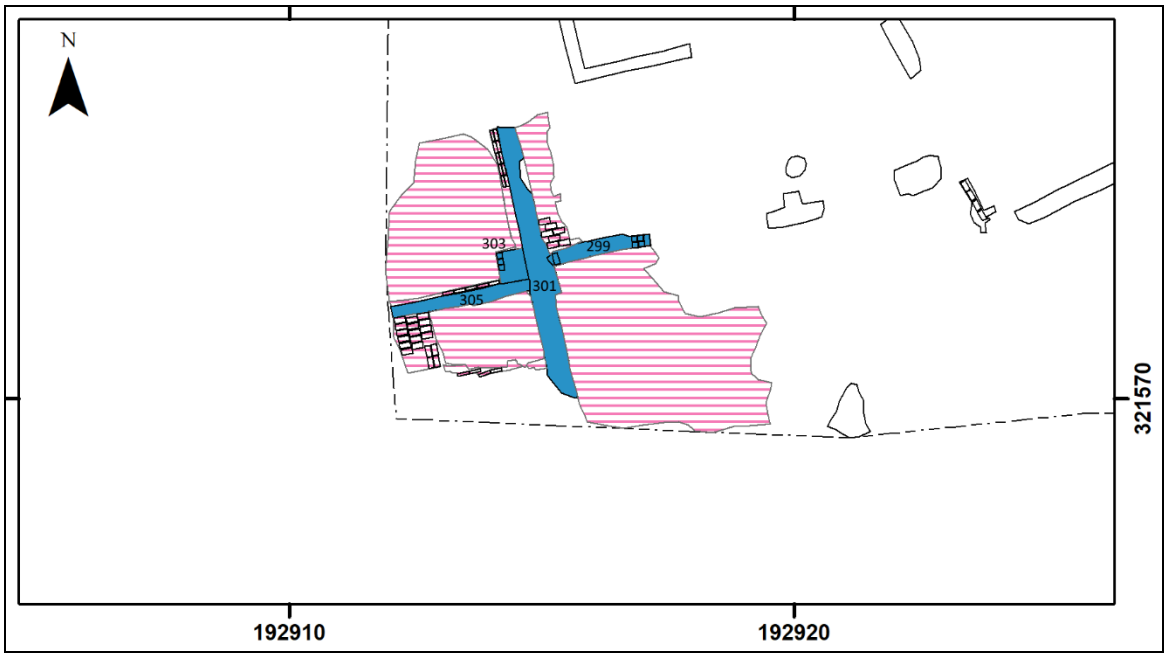
Afbeelding 91. Zijaanzicht van de vernieuwde aanbouw van beton (Spoor nr. 189). De foto (Foto nr. 154) is genomen vanuit zuidwestelijke richting.

Afbeelding 92 (links). Detailfoto van de trap (Spoor nr. 195) naar de naastgelegen structuur. De foto (Foto nr. 172) is genomen vanuit noordelijke richting.

Afbeelding 93 (rechts). Detailfoto van de voorgevel met restanten van het blauwsel (Spoor nr. 71). De foto (Foto nr. 110) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Structuur 14

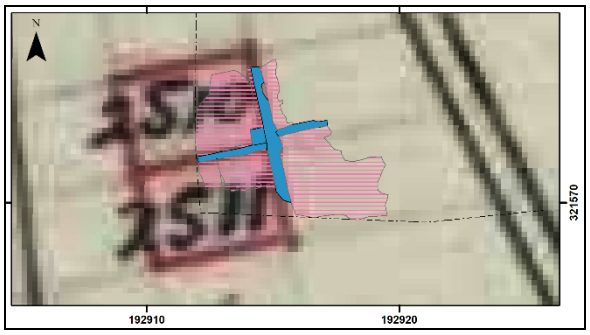
Afbeelding 94. De ligging van Structuur 14 geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur horende funderingen (blauw gemarkeerd en genummerd) en vloeren (roze gearceerd). Schaal 1: 150.

Structuur 14 betrof een deel van een structuur, die op de Kadastrale Hulpkaart van 1917 wordt weergegeven. De structuur was opgetrokken uit rode baksteen op mergel (zie Afbeelding 94 en 96). Deze mergelblokken waren waarschijnlijk elders aangetroffen en hergebruikt in deze structuur. Het aangetroffen deel van de structuur betrof de oostelijke buitenmuur (Spoor nr. 301) en een tussenmuur (Spoor nr. 305). Spoor nr. 299 betrof een muurtje dat buiten de structuur lag, mogelijk een latere uitbreiding of een extra afbakening van het perceel dat als cel diende. Spoor nr. 303 betrof een bassin dat was opgetrokken uit rode baksteen en cement (zie Afbeelding 97). De vloer was geconstrueerd beton, op rode baksteen (zie Afbeelding 98). Tussen de vloeren werd plastic aangetroffen.

Op basis van de aanwijzende tafels van de Kadastrale Hulpkaart uit 1917 kan worden geconcludeerd dat het perceel toen in bezit was van de Gemeente Voerendaal. In 1918 is er een gebouw neergezet dat 2 kadastrale percelen besloeg. Het noordelijke perceel (Perceel nr. 2510) betrof een berghuisje voor de brandweerspuit. Het zuidelijke perceel (Perceel nr. 2511) betrof de gevangenis, een soort tijdelijke cel voor criminelen of landlopers die nog moesten worden berecht (zie Afbeelding 95). Dergelijke voorzieningen waren destijds in elk dorp aanwezig.[25]

In 1944 werd een joods jongetje van vier jaar (Léon Wesly) opgesloten in de cel door de Duitse bezetters. De jongen was ondergedoken bij een gezin in Voerendaal, verraden en opgepakt toen hij op het Laurentiusplein in Voerendaal met zijn zus Leonie en andere kinderen uit de buurt aan het spelen was. De dienstoende politieagent Baaten woonde naast het cellenblok en moest de jongen naar de trein in Maastricht brengen die de jongen naar Westerbork en vervolgens naar Auschwitz bracht. Léon is daar op 11 februari 1944 vermoord.[26] In de jaren ’50 van de vorige eeuw werd het gebouw gebruikt als opslagruimte voor oud papier. Daarna werd het verbouwd (of gesloopt en herbouwd) tot een winkel behorende bij rijwielhandel Jo Weijers en later een kringloopwinkel.[27]

[25] Schriftelijke mededeling bouwhistoricus B.A.J.T. Dukers, 5-9-2020
[26] http://www.bensavelkoul.nl/Leon_Wesly.htm
[27] Schriftelijke mededeling W. Reubsaet, Heemkunde Voerendaal, 19-3-2020

Afbeelding 95. De ligging van Structuur 14 met de bij de structuur behorende funderingen (blauw gemarkeerd) en vloeren (roze gearceerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1917. Schaal 1: 300.

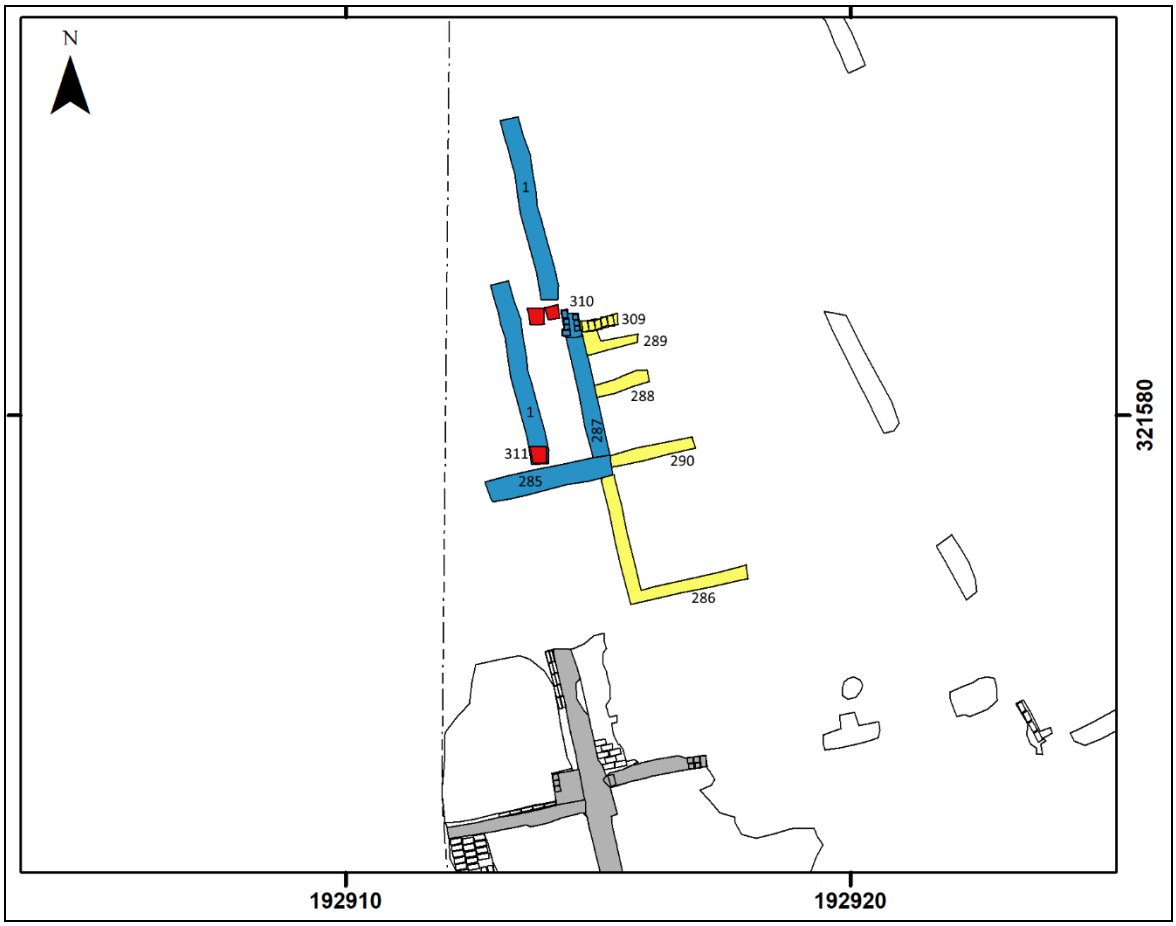

Afbeelding 96. Overzichtsfoto van Structuur 14. De foto (Foto nr. 221) is genomen vanuit westelijke richting.

Afbeelding 97 (links). Detailfoto van het bassin (Spoor nr. 303). De foto (Foto nr. 222) is genomen vanuit noordelijke richting.
Afbeelding 98 (rechts). Detailfoto van de vloer (Spoor nr. 307). De foto (Foto nr. 223) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Structuur 15

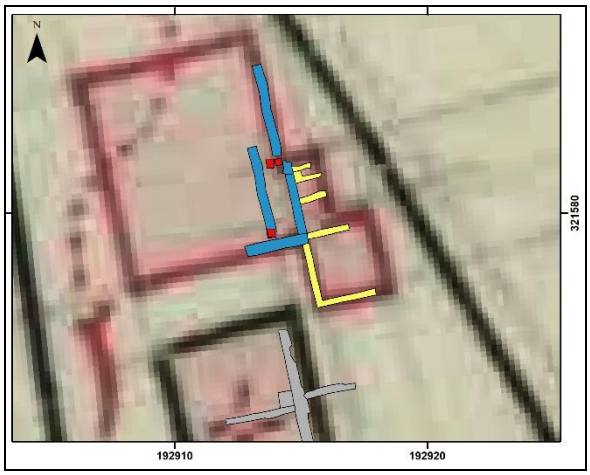

Afbeelding 99. De ligging van Structuur 15 geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur horende funderingen (blauw, geel en rood gemarkeerd en genummerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd). Schaal 1: 150.

Structuur 15 betrof een deel van de fundering van een gebouw dat op de Kadastrale Hulpkaart van 1918 wordt weergegeven. Het betrof de zuidoosthoek van een rechthoekige structuur, die was opgebouwd uit rode, machinaal vervaardigde bakstenen (Spoor nr. 1, 285, 287 en 310, zie Afbeelding 99: blauw). Spoor nr. 287 is later verstevigd met behulp van gewapend beton.

Tegen de oostelijke buitenmuur zijn op een later moment muren (Spoor nr. 286, 288, 290 en 309) en een bassin (Spoor nr. 289) aangebouwd (zie Afbeelding 99: geel en Afbeelding 101). De muren waren opgetrokken uit halve bakstenen (geelwit of rood), die koud tegen de oostelijke buitenmuur (Spoor nr. 287) waren aangebouwd. Het bassin was vervaardigd uit beton. Binnen de structuur werden enkele cementen stoeptegels aangetroffen (Spoor nr. 311, zie Afbeelding 99: rood) die dateren van een latere fase.

Op basis van de aanwijzende tafel van de Kadastrale Hulpkaart kan worden geconcludeerd dat het een gebouwtje betreft dat was gebouwd op een gemeentelijk perceel. Logischerwijs had het gebouw dan ook een publieke functie (zie Afbeelding 100). Zo dicht bij de cel, kan gedacht worden aan een huisje voor de veldwachter of een andere gemeenteambtenaar.

Afbeelding 100. De ligging van Structuur 15 met de bij de structuur horende funderingen (blauw en geel gemarkeerd en genummerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1918. Schaal 1: 300.

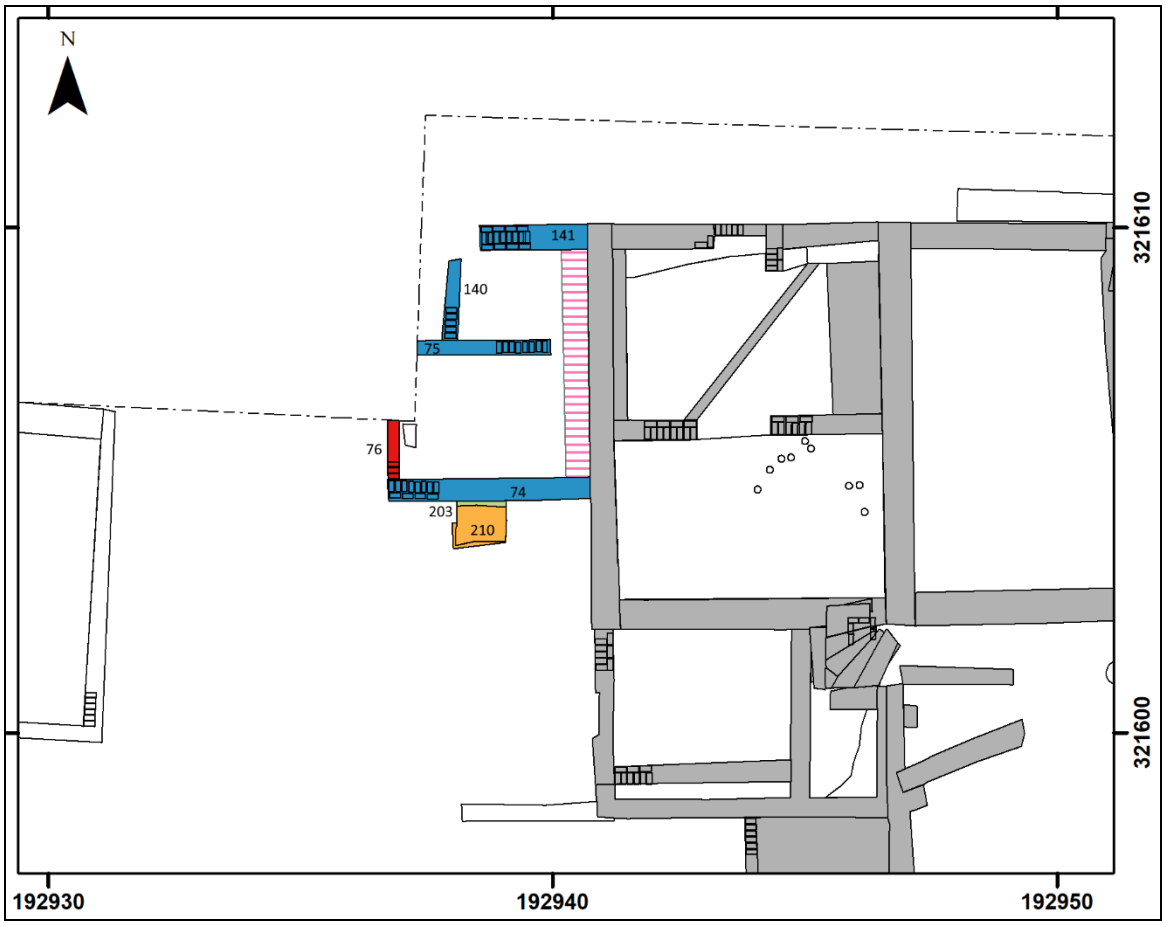

Afbeelding 101. Vlakfoto van de zuidoostelijke hoek van Structuur 15. De foto (Foto nr. 215) is genomen vanuit noordelijke richting.

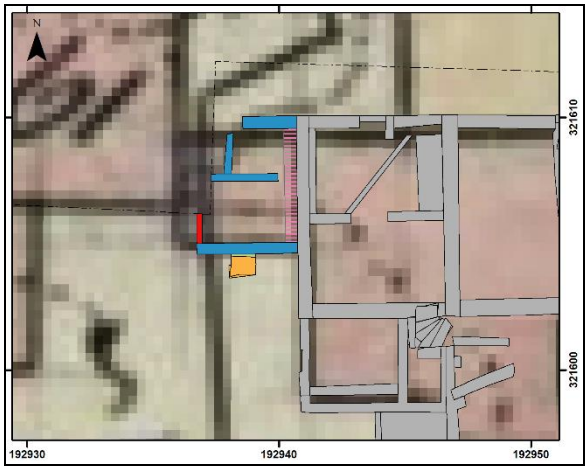
Structuur 16

Structuur 16 betrof een groot deel van een rechthoekige structuur met een omvang van circa 5.5 x 4.0 meter en met een noord - west oriëntatie (zie Afbeelding 104). De bovenzijde van de fundering werd aangetroffen op een diepte van 85.4 - 86.0 meter +NAP, de onderzijde op een diepte van 84.9 - 85.2 meter +NAP. Voor de constructie van de structuur was gebruik gemaakt van de westelijke buitenmuur van Structuur 13. De oudste funderingen betroffen de noordelijke en zuidelijke buitenmuren en enkele binnenmuren. Deze funderingen waren opgebouwd uit rode tot donkerrode baksteen (Spoor nr. 74, 75, 140 en 141 zie Afbeelding 102: blauw). Op basis van de Kadastrale Hulpkaart kan worden geconcludeerd dat de structuur rond 1926 is gebouwd (zie Afbeelding 103).

Aan de zuidzijde werd een fundering aangetroffen van baksteenbrokken en mergelstukken (Spoor nr. 203), op mergelblokken (Spoor nr. 210, zie Afbeelding 102: oranje en Afbeelding 106). Het betrof mogelijk een restant van een muur die op de perceelgrens heeft gestaan. Spoor 76 betrof een binnenmuur van baksteen die koud tegen de zuidelijke buitenmuur en tegen het naastgelegen pand (dat niet werd gesloopt) is gebouwd (zie Afbeelding 102: rood en Afbeelding 105). Tegen de oostelijke muur werd een betonnen vloer aangetroffen met brokken baksteen (Spoor nr. 99).

Afbeelding 102. De ligging van Structuur 16, geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur horende funderingen (blauw, oranje en rood gemarkeerd en genummerd), vloeren (roze gearceerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd). Schaal 1: 150.

Afbeelding 103. De ligging van Structuur 16 met de bij de structuur horende funderingen (blauw, oranje en rood gemarkeerd), vloeren (roze gearceerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1926. Schaal 1: 300.

Afbeelding 104. Overzichtsfoto van Structuur 16. De foto (Foto nr. 100) is genomen vanuit zuidoostelijke richting.

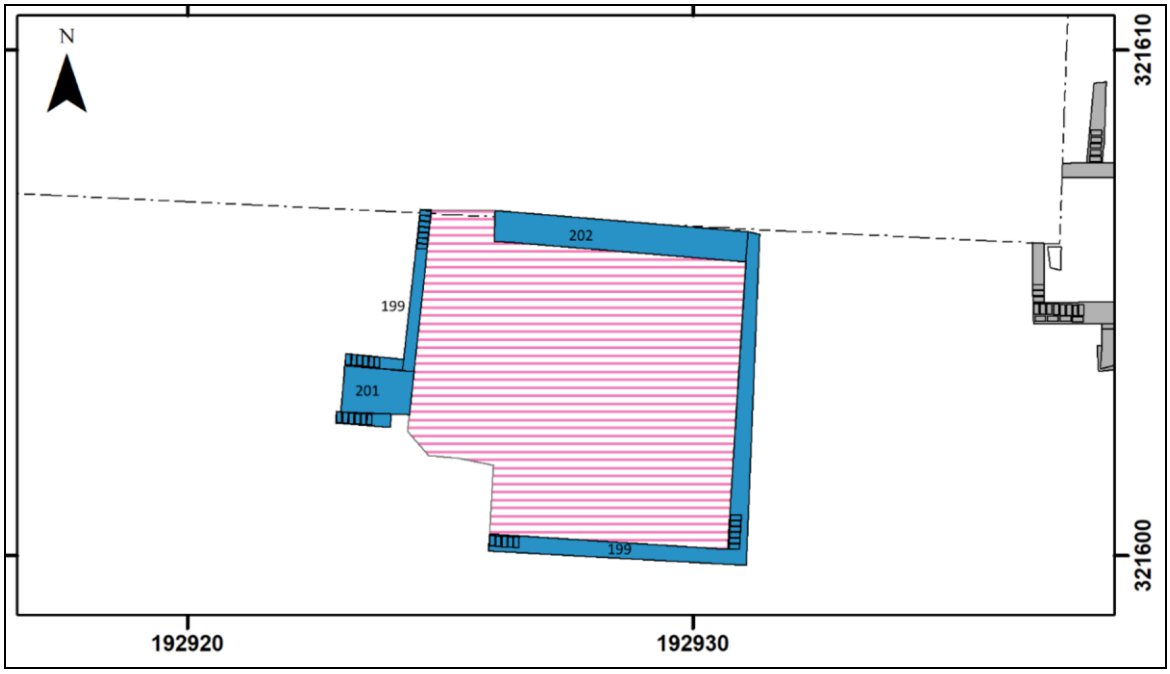

Afbeelding 105. Detailfoto van Spoor nr. 76. Deze muur was tegen het naastgelegen pand Dautzenberg gebouwd. De foto (Foto nr. 101) is genomen vanuit oostelijke richting.

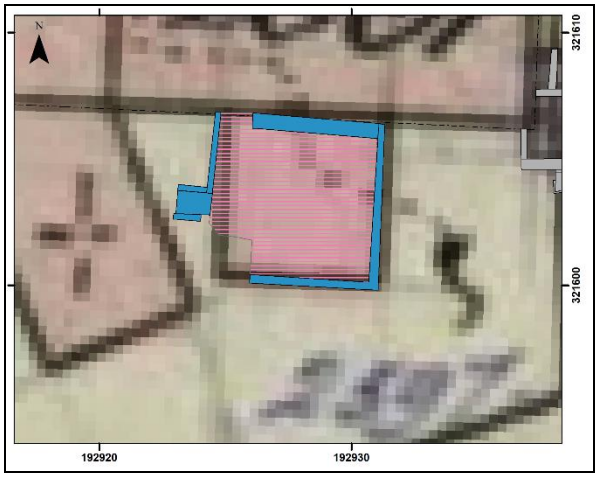
Afbeelding 106. Detailfoto van een mogelijke steunbeer (Spoor nr. 203 en 210). De foto (Foto nr. 101) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Structuur 17

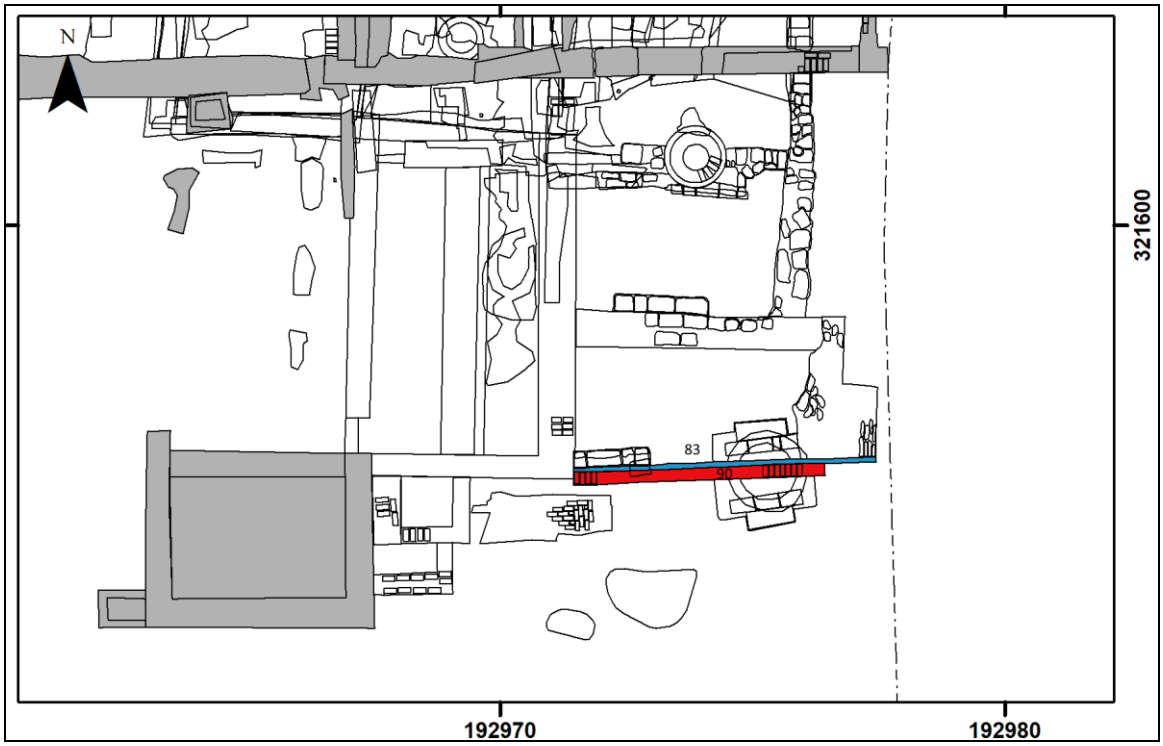
Afbeelding 107. De ligging van Structuur 17, geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur behorende funderingen (blauw gemarkeerd en genummerd), vloeren (roze gearceerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd). Schaal 1: 150.

Structuur 17 betrof een vrijwel vierkante structuur met een omvang van circa 6.3 x 6.8 meter (zie Afbeelding 107 en 108). De bovenzijde van de fundering werd aangetroffen op een diepte van 85.6 - 86.1 meter +NAP. Het betrof een kelder die was opgetrokken uit machinaal vervaardigde bakstenen. Aan de westzijde werd een trap aangetroffen van machinaal vervaardigde baksteen met ijzeren stootstrips. De noordelijke wand betrof een buitenmuur en daar tegenaan een wandkast met een vakkenindeling van 2 rijen van 7 vakken. Op basis van de Kadastrale Hulpkaart kan worden geconcludeerd dat de structuur rond 1926 is gebouwd en een onderdeel vormde van het ten noorden daarvan gelegen pand.

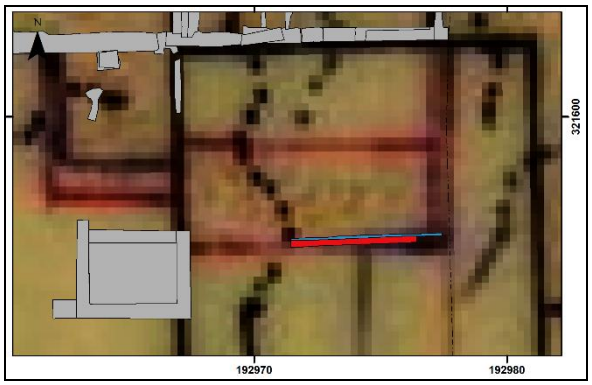
Afbeelding 108. De ligging van Structuur 17 met de bij de structuur horende funderingen (blauw gemarkeerd), vloeren (roze gearceerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1926. Schaal 1: 300.

Structuur 18

Afbeelding 109. De ligging van de zuidelijke muur van Structuur 18 geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur horende funderingen (rood en blauw gemarkeerd en genummerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd). Schaal 1: 150.

Spoor nr. 83 en 90 betroffen mogelijk de zuidelijke muur van een structuur die op de Kadastrale Hulpkaart uit 1962 wordt weergegeven (zie Afbeelding 110). De muur was opgebouwd uit baksteen (Spoor nr. 90) op mergel (Spoor nr. 83, zie Afbeelding 111). Het is tevens mogelijk dat het een tuinmuur/ perceleringsmuur betrof.

Afbeelding 110. De ligging van Structuur 18 met de bij de structuur horende funderingen (rood en blauw gemarkeerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1962. Schaal 1: 300.

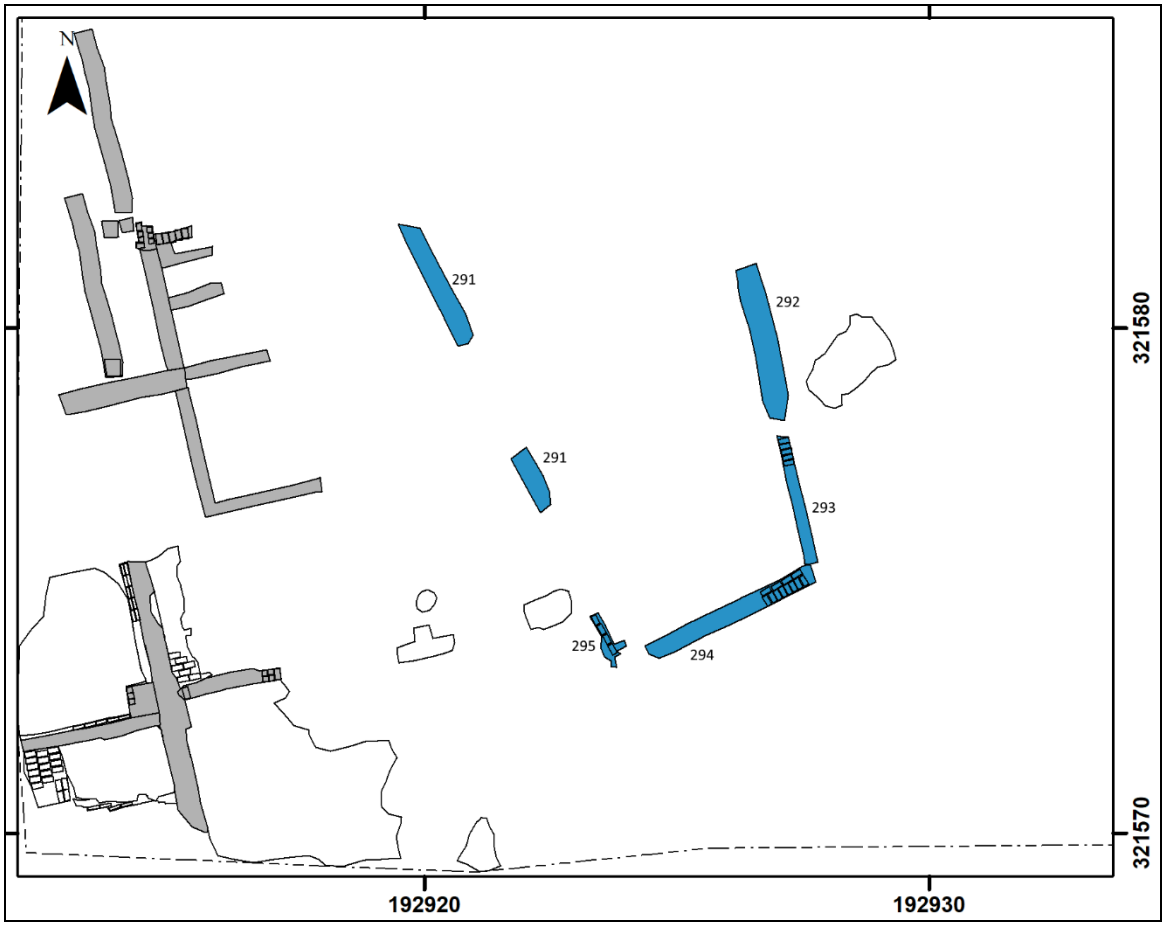

Afbeelding 111. Overzichtsfoto van de mogelijke zuidelijke buitenmuur van Structuur 18 (Spoor nr. 90 op 83). De foto (Foto nr. 71) is genomen vanuit oostelijke richting.

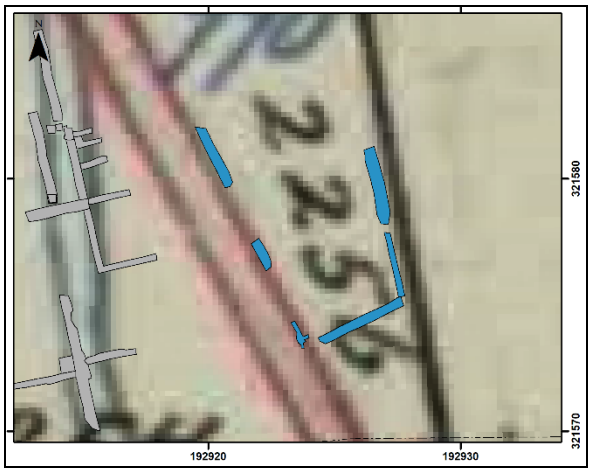
Structuur 19

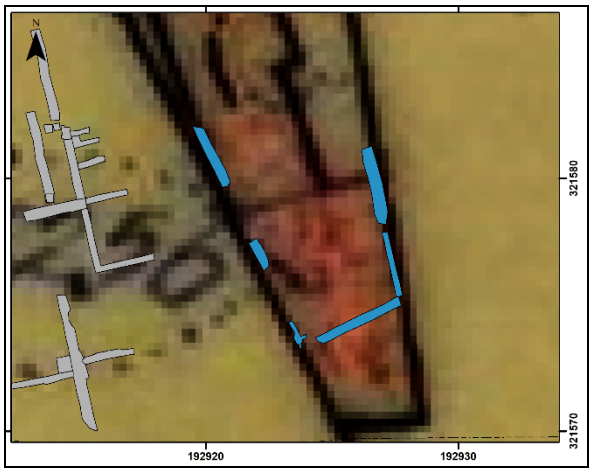
Structuur 19 betrof een deel van een trapeziumvormige structuur (zie Afbeelding 112). Het betrof over het algemeen een fundering van beton, op baksteen, op onregelmatige mergelblokken, die waarschijnlijk van elders waren aangevoerd (hergebruik). Spoor nr. 294 betrof een fundering van rode baksteen (zie Afbeelding 115). Op basis van de dikte betrof deze oost - west georiënteerde muur mogelijk een dragende tussenmuur. Op basis van de Kadastrale Hulpkaart kan namelijk worden geconcludeerd dat het gebouw verder naar het zuiden toe doorliep.

De vorm van de structuur is bepaald op basis van de vorm van het perceel na het dempen van een sloot en het aanleggen van een weg, zoals weergegeven op de Kadastrale Hulpkaart uit 1913 (zie Afbeelding 113). Op de Kadastrale Hulpkaart uit 1962 wordt het perceel bebouwd weergegeven (zie Afbeelding 114). Het betrof twee panden. De aangetroffen funderingen behoren merendeels tot het zuidelijke pand. Op basis van de veldwerk-kaart uit 1923 kan worden geconcludeerd dat het een schuur betrof.

Afbeelding 112. De ligging van Structuur 19, geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart, met de bij de structuur behorende funderingen (blauw gemarkeerd en genummerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd). Schaal 1: 150.

Afbeelding 113 (links). De ligging van Structuur 19, met de bij de structuur behorende funderingen (blauw gemarkeerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1913. Schaal 1: 300.

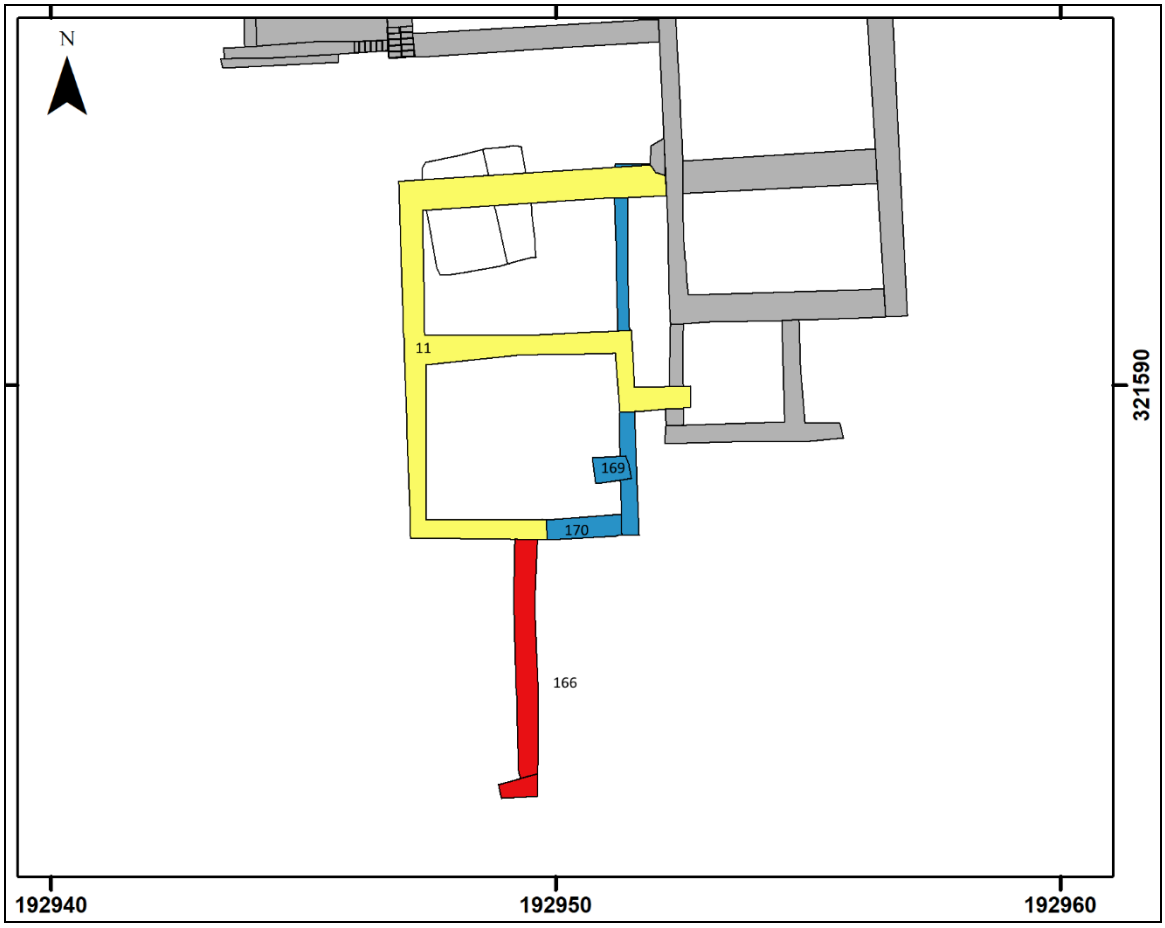
Afbeelding 114 (rechts). De ligging van Structuur 19, met de bij de structuur horende funderingen (blauw gemarkeerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van de Kadastrale Hulpkaart uit 1962. Schaal 1: 300.

Afbeelding 115. Overzichtsfoto van het zuidelijke deel van Structuur 19. De foto (Foto nr. 218) is genomen vanuit oostelijke richting.

Structuur 20

Structuur 20 betrof een rechthoekig gebouw met een omvang van circa 4.50 x 7.30 meter en met een noord - zuid oriëntatie (zie Afbeelding 117). De bovenzijde van de fundering werd aangetroffen op een diepte van 85.8 - 86.0 meter +NAP, de onderzijde op een diepte van 85.2 - 85.5 meter +NAP. De structuur was in twee ruimtes onderverdeeld door middel van een dwarsmuur. De zuidelijke ruimte was iets groter dan de noordelijke ruimte. De structuur was tegen en deels in de westelijke buitenmuur van Structuur 8 gebouwd. De fundering bestond uit baksteen (Spoor nr. 11, zie Afbeelding 116: geel gemarkeerd), op beton (Spoor nr. 170, zie Afbeelding 116: blauw). In de zuidelijke ruimte werd tegen de oostelijke buitenmuur een hardstenen bassin aangetroffen met een gat ter afvoer van vloeistoffen (Spoor nr. 169, zie Afbeelding 116). Aan de zuidzijde werd een betonnen muur aangetroffen, mogelijk een restant van een recentere aanbouw (Spoor nr. 166, zie Afbeelding 116: rood gemarkeerd). Op basis van de gebruikte bouwmaterialen, het vondstmateriaal en de relatie van de structuur met omliggende structuren kan worden geconcludeerd dat Structuur 20 dateert uit de periode van 1960 - 2000.

Afbeelding 116. De ligging van Structuur 20, geprojecteerd op een uitsnede van de sporenkaart met de bij de structuur behorende funderingen (geel, blauw en rood gemarkeerd en genummerd) en de destijds aanwezige structuren (grijs gemarkeerd). Schaal 1: 150.

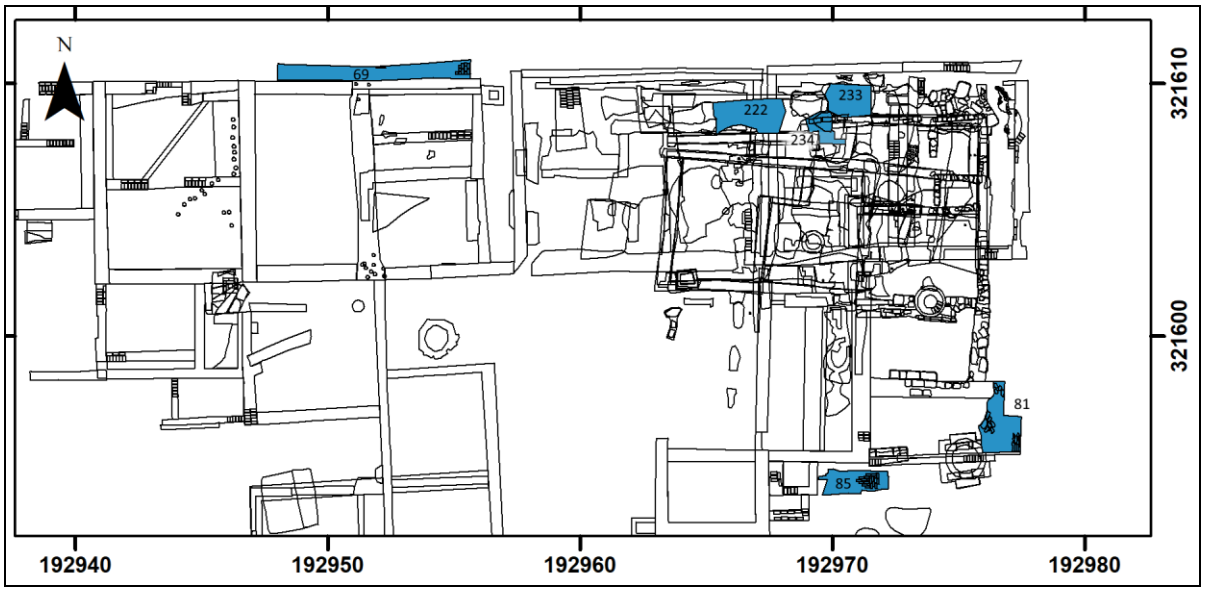

Afbeelding 117. Overzichtsfoto van Structuur 20. De foto (Foto nr. 148) is genomen vanuit noordelijke richting.

Afbeelding 118. Detailfoto van het bassin (Spoor nr. 169) onder de betonnen muur. De foto (Foto nr. 139) is genomen vanuit westelijke richting.

Bestrating

Afbeelding 119. De ligging van de bestratingen (blauw gemarkeerd en genummerd), op een uitsnede van de sporenkaart. Schaal 1: 300.

Er werden 6 sporen aangetroffen die zijn geïnterpreteerd als bestrating (zie Afbeelding 119). Spoor nr. 69 werd aangetroffen direct ten noorden van Structuur 7 en betrof het vroegere straatniveau. Het plaveisel bestond uit roodbruine/ rode baksteen. Spoor nr. 85 betrof bestrating van machinaal vervaardigde bakstenen, die kan worden gerelateerd aan (de uitbouw van) Structuur 12. Het betreft mogelijk de resten van een tuinpad. Spoor nr. 81, 222, 233 en 234 betroffen bestratingen van veldkeien, die niet aan een bepaalde structuur of periode konden worden toegewezen.

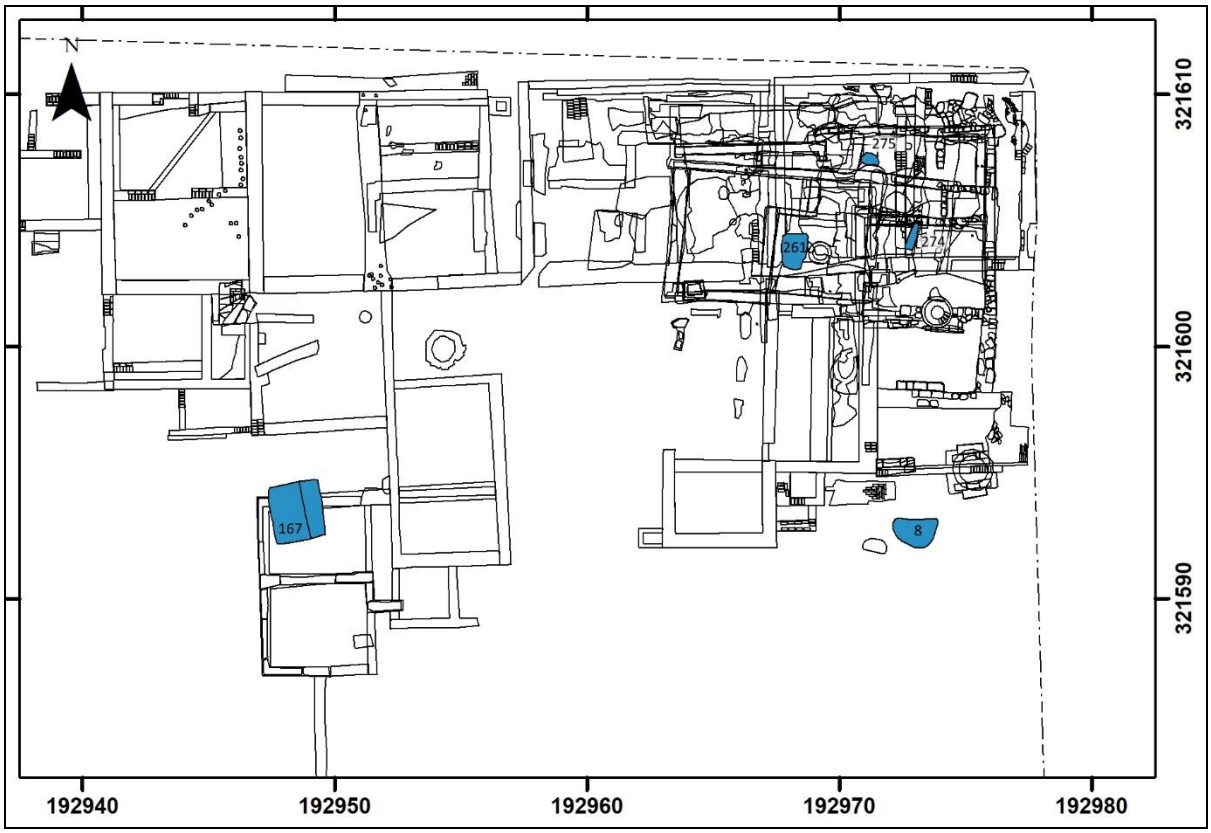
Kuilen

Er werden 6 kuilen aangetroffen (zie Afbeelding 120).[28] Het betrof over het algemeen redelijk oppervlakkige kuilen, zonder of met slechts zeer weinig vondstmateriaal. Spoor nr. 167 betrof een vierkante kuil met vlakke bodem en met langs de rand een dunne band met lichtbruine leem (zie Afbeelding 121). De kuil had een omvang van circa 2.0 x 2.2 meter en een diepte van circa 0.4 meter. De lemen bekleding van de kuil doet vermoeden dat de kuil een specifieke functie heeft gehad, echter op basis van het vondstmateriaal kunnen hieraan geen verdere conclusies worden verbonden.

Spoor nr. 261 betrof een ronde kuil met twee vullingen. De kuil had een diameter van circa 1.1 meter en een diepte van circa 0.22 meter. Vulling nr. 1 betrof een grove mix van metaalslakken, steenkoolbrokjes, lichtgrijs kleiig zand en donkerbruingrijs steenkoolgruis, op Vulling nr. 2, een zwarte laag steenkoolgruis (zie Afbeelding 122). Het betrof mogelijk productieafval van een smederij. Andere sporen van een mogelijke smederij werden ter plaatse van het onderzoeksgebied niet aangetroffen.

Spoor nr. 8 betrof een kuil met een diameter van circa 1.7 meter. Het spoor werd deels aangetroffen in een proefsleuf. Dit deel van het plangebied werd niet dusdanig verstoord dat het archeologisch opgegraven diende te worden. De kuil werd *in situ* behouden. Op basis van de waarnemingen in het veld werd vermoed dat het een waterput betrof.

[28] Spoor nr. 213 werd waargenomen in Profiel 6, deels onder de haard van Structuur 6 (Spoor nr. 43).

Afbeelding 120. De ligging van de kuilen (blauw gemarkeerd en genummerd), op een uitsnede van de sporenkaart. Schaal 1: 300.

Spoor nr. 274 betrof een langwerpige kuil met lichtgrijs, lemig zand op een plank met vlechtwerk erlangs. De kuil had een omvang van circa 1.1 x 0.3 meter en een diepte van circa 6 centimeter. Spoor nr. 275 bevatte een bruingrijze/ lichtbruingrijze gevlekte vulling met veel houtresten. De kuil had een omvang van circa 0.5 x 0.7 meter en een diepte van circa 6 centimeter. Spoor nr. 213 werd waargenomen in Profiel nr. 6 en bevatte een sterk zandige, lichtbruingrijze, roestige vulling met onderin wat mergelblokjes.. Het betrof een kuil met een omvang van circa 0.24 bij 0.34 meter. Van Spoor nr. 213, 274 en 275 kon niet worden achterhaald wat de (mogelijke) functie van de kuil is geweest.

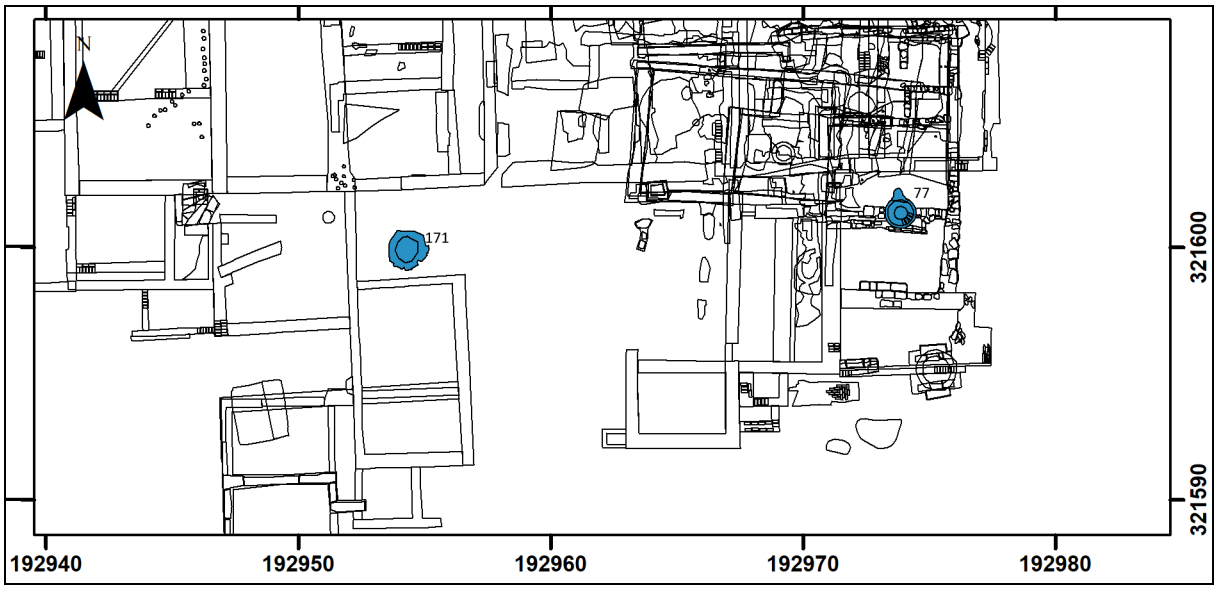

Afbeelding 121. Coupefoto van een kuil, met langs de rand een laagje lichtbruine leem (Spoor nr. 167). De foto (Foto nr. 167) is genomen vanuit noordelijk richting.

Afbeelding 122. Coupefoto van de kuil met metaalproductieafval (Spoor nr. 261). De foto (Foto nr. 196) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Waterputten

Afbeelding 123. De ligging van de waterputten (blauw gemarkeerd en genummerd), op een uitsnede van de sporenkaart. Schaal 1: 300.

Naast de waterput (Spoor nr. 244), die een onderdeel vormde van Structuur 9 (het toilethuisje), werden er nog twee waterputten aangetroffen. Het betrof een (sub)recente cirkelvormige waterput van baksteen op een betonnen buis met een diameter van circa 1.2 meter (Spoor nr. 77, zie Afbeelding 124) en een cirkelvormige waterput van mergelblokken op baksteen met een diameter van circa 1.5 meter (Spoor nr. 171, zie Afbeelding 125).[29] Er liep een loden leiding naar Spoor nr. 171. Deze leiding is waarschijnlijk tijdens een latere fase aangelegd zodat de gebruikers van de put niet langer buiten hoefden te putten maar binnenshuis een pomp beschikbaar hadden. Het betrof waarschijnlijk eveneens een (sub)recente waterput. Beide waterputten werden achter op het erf aangetroffen. Spoor nr. 77 werd aangetroffen in de tuin van Structuur 5, Spoor nr. 171 werd aangetroffen in de tuin van Structuur 7 en was tussen alle latere uitbreidingen van deze structuur gelegen.

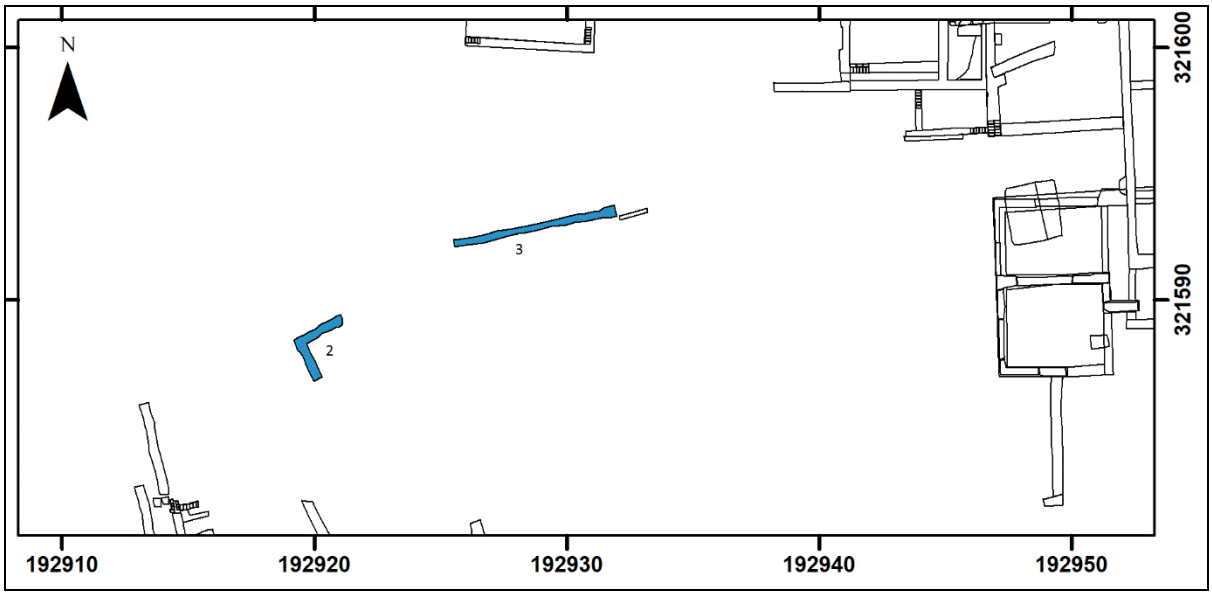
Afbeelding 124 (links). Foto van een coupe op een subrecente waterput (Spoor nr. 77). De foto (Foto nr. 82) is genomen vanuit noordelijke richting.

Afbeelding 125 (rechts). Foto van een coupe op een subrecente waterput (Spoor nr. 171). De foto (Foto nr. 190) is genomen vanuit zuidelijke richting.

Perceelafscheiding

Spoor nr. 2 en 3 betroffen waarschijnlijk recente perceelsafscheidingen (zie Afbeelding 126). Dit muurwerk was namelijk precies over een perceelsgrens gelegen, terwijl er geen structuren aan het muurwerk konden worden gerelateerd. Het betrof muren van machinaal vervaardigde bakstenen, die in het verlengde van elkaar waren gelegen en mogelijk tot dezelfde muur hebben behoord.

[29] Vanwege de beperkte ontgravingsdiepte kon de onderzijde van beide waterputten niet worden onderzocht.

Afbeelding 126. De ligging van de perceelsafscheidingen (blauw gemarkeerd en genummerd), op een uitsnede van de sporenkaart. Schaal 1: 300

4.3 Bouwhistorisch onderzoek B. A. J. T. Dukers

4.3.1 Inleiding

Tijdens het veldonderzoek is Buro4 enkele malen ter plaatse geweest om een bouwhistorische begeleiding uit te voeren en om de opgegraven muurdelen te documenteren. Helaas was de bovengrondse bebouwing toen reeds gesloopt, zodat daarvan geen bouwhistorische waarnemingen meer konden worden verricht. De bevindingen zijn gecombineerd met een beknopt archief- en literatuuronderzoek, gericht op de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van de locatie, de kadastrale ontwikkeling van de onderzochte percelen en de historische beeldbronnen met betrekking tot de afgebroken panden.

4.3.2 Historisch-ruimtelijke ontwikkeling

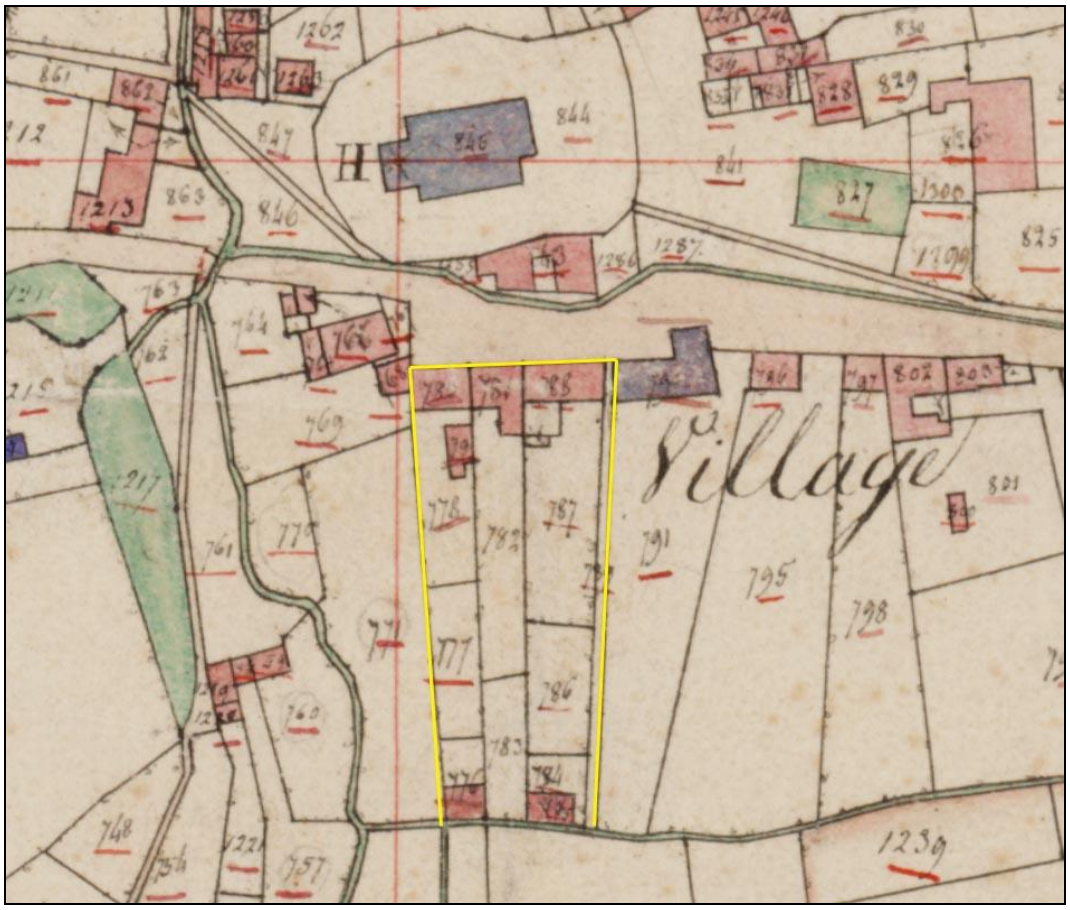
Het plangebied ligt in de historische dorpskern van Voerendaal, waarin de kerk (oudste vermelding 1049 na Chr.) het centrum vormt. De bebouwing van het dorp is rondom de kerk gegroepeerd, waarbij de belangrijkste historische verkeersader werd en wordt gevormd door de huidige verbinding Tenelenweg - Kerkplein - Hogeweg. Hoe deze opbouw tot stand is gekomen, is tot op heden nog niet nader onderzocht; historische literatuurbronnen richten zich met name op de St. Laurentiuskerk en haar geschiedenis en daarbij is minder aandacht besteed aan de seculiere kant van het dorp. De bewering dat de bebouwing van het dorp pas in het begin van de 17de eeuw tot stand zou zijn gekomen, hetgeen in veel literatuur wordt herhaald, is gebaseerd op een transcriptie van een register van inkomsten van het Onze Lieve Vrouwe-altaar in de St. Laurentiuskerk uit 1609.[30] Echter, dat in dit document voor het eerst sprake is van een huis in het dorp (het pand naast de kerk), is niet bruikbaar als bewijs dat het dorp er sinds dat moment pas was. De aanwezigheid van de kerk vanaf de 11de eeuw heeft ongetwijfeld toen al geleid tot bewoning (meer waarschijnlijk was die er al).

De oudste betrouwbare kaarten van het dorp dateren uit de vroege 19de eeuw. De Tranchotkaart (circa 1804) heeft een vrij groot schaalniveau, maar daarop wordt al de hiervoor beschreven situatie weergegeven, met de kerk als middelpunt (op een ovaal terrein) en de bebouwing daaromheen (zie Afbeelding 127). De Kadastrale Kaart (Minuutplan) uit circa 1822 biedt het eerste nauwkeurige beeld van de bebouwing van het dorp (zie Afbeelding 128). Opvallend zijn de vele beekjes die het dorp doorkruisten en ten westen van de kerk samenkwamen, zoals de Straterbeek (nu verdwenen), de Dammerscheiderbeek en de Molenbeek.

Afbeelding 127. Uitsnede van de kaart van Tranchot uit circa 1804. Ten zuiden van de kerk wordt bebouwing weergegeven.

[30] Van Hommerich en Welters, 1949: 81

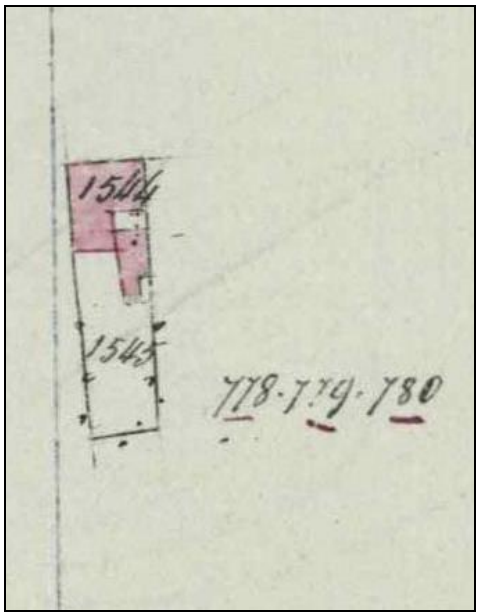
Afbeelding 128. Uitsnede van de Kadastrale Kaart uit circa 1822. Het bouwhistorisch onderzochte deel van het plangebied is geel omkaderd.

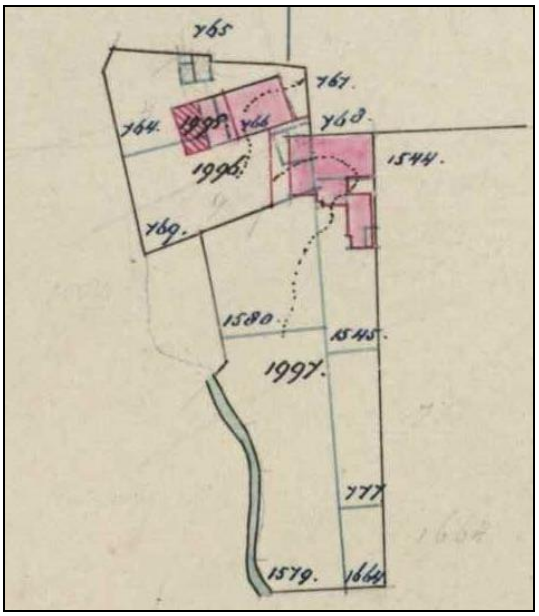
Ten zuiden van de kerk, aan de overzijde van de beek die daar in 1822 stroomde, was een reeks aaneengesloten bebouwing aanwezig, waarvan het meest westelijke pand buiten de rooilijn uitsprong. Rechts van dit pand waren drie diepe, smalle percelen aanwezig, met huizen aan het (latere) Kerkplein en kleine bijgebouwen aan de zuidzijde, waar de percelen werden begrensd door een tweede beek. De archeologische opgraving beperkte zich tot deze percelen en een aangrenzend perceel achter het hoekpand. Op de kaart is verder zichtbaar dat er ten oosten van het meest oostelijke pand een steeg aanwezig was, die van het Kerkplein doorliep tot aan de beek in het zuiden. Rechts van deze steeg lag een blauw gekleurd, L-vormig gebouw: de dorpsschool.

4.3.3 Westelijk eigendom

Kadastrale ontwikkeling

Het westelijke eigendom bestond in 1822 uit vijf aparte percelen, die op een rij aaneengesloten van noord naar zuid lagen tussen het Kerkplein en de beek en één bezit vormden Het betrof achtereenvolgens een woonhuis op een rechthoekig grondplan (Perceel nr. A-780, Structuur 7), een vrijstaande, L-vormige achterbouw nabij het huis (Perceel nr. A-779, Structuur 8), een tuin (Perceel nr. A-778), een weiland (Perceel nr. A-777) en een kleine leerlooierij bij de beek (Perceel nr. A-776). De leerlooierij werd gesloopt rond 1867. Het linker deel van het woonhuis werd in 1858 naar achteren uitgebreid (zie Afbeelding 129, Structuur 11). In 1887 werd het naar het westen uitgebreid, ten koste van een klein gebouwtje dat daar in 1822 al stond en hiervoor werd afgebroken (zie Afbeelding 130, Structuur 13).

Afbeelding 129 (links). Hulpkaart uit 1858 van het westelijke eigendom (Perceel nr. A778, A779 en A780).

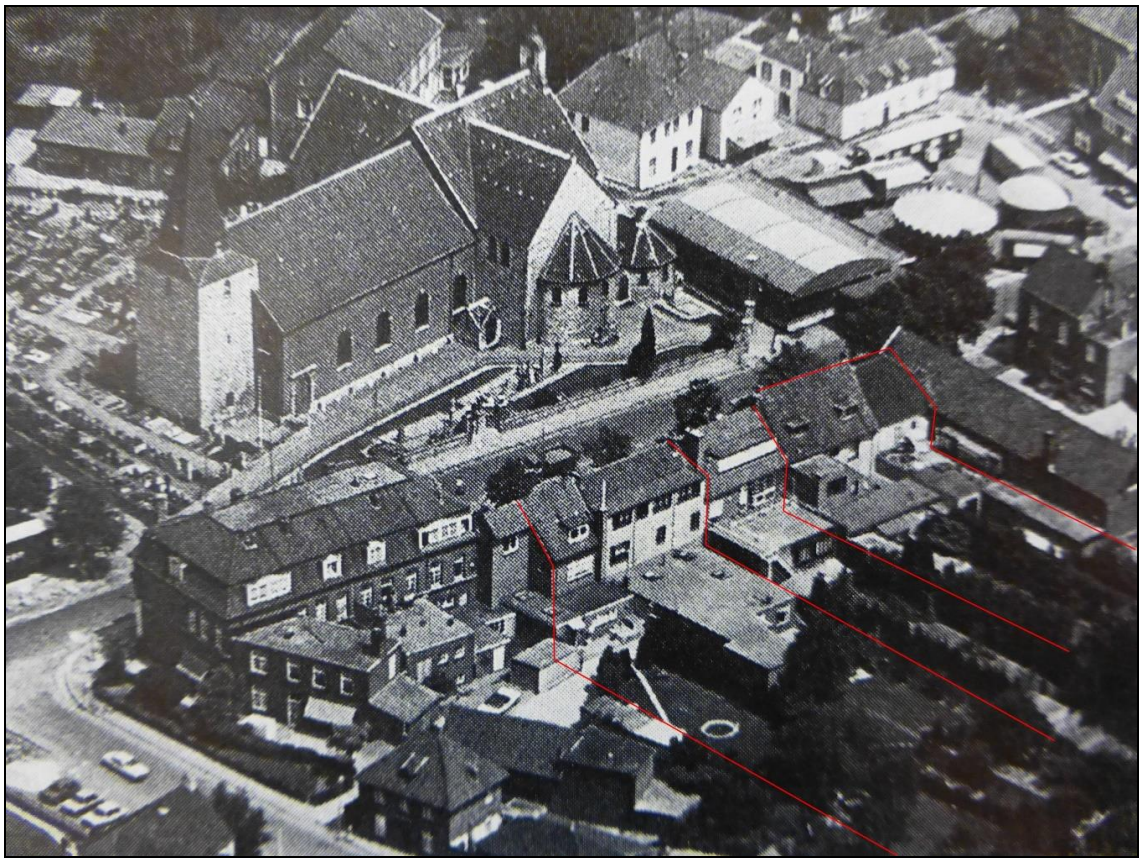
Afbeelding 130 (rechts). Hulpkaart uit 1887 van het westelijke eigendom (Perceel nr. A778, A779 en A780).

Historische foto's

Op oude foto's van het Kerkplein is de voorgevel van het pand alleen in een scherp perspectief zichtbaar (zie Afbeelding 131). In ieder geval was het pand boven het maaiveld twee bouwlagen hoog en had het een dwarsgeplaatst zadeldak. Een foto uit de jaren '70 van de 20ste eeuw vanuit de lucht toont aan de straatzijde de bouwvolumes uit de verschillende 19de-eeuwse bouwfasen en daarachter een volgebouwd achterterrein (zie Afbeelding 132).

Afbeelding 131. Foto uit omstreeks 1900, met de voorgevels van de toenmalige panden ter plaatse van de percelen: 1) het westelijke eigendom 2) het middelste eigendom 3) het oostelijke eigendom

Afbeelding 132. Luchtfoto uit de jaren ‘70 van de 20ste eeuw. De drie besproken percelen zijn rood omkaderd. De foto is genomen vanuit zuidwestelijke richting.

Beschrijving gevonden structuren

Onder het westelijke pand zijn drie hoofdstructuren te onderscheiden. Geheel westelijk is een smalle, rechthoekige fundering aangetroffen, behorende bij een moderne uitbouw van het pand. Onder het oudere gedeelte (dat al op de Kadastrale Kaart wordt weergegeven) zijn twee grote rechthoekige funderingen aangetroffen, waarvan de westelijke een kelder was. Van west naar oost bezien was eerst de smalle westelijke fundering aanwezig (Spoor nr. 74, 75, 140 en 141; Structuur 16). Deze was opgetrokken uit rode machinale baksteen met een harde kalkmortel en bestond uit vier buitenmuren en een dwarsmuur. De fundering behoorde tot de uitbreiding van het pand die wordt weergegeven op de Kadastrale Hulpkaart uit 1887 (zie Afbeelding 130).

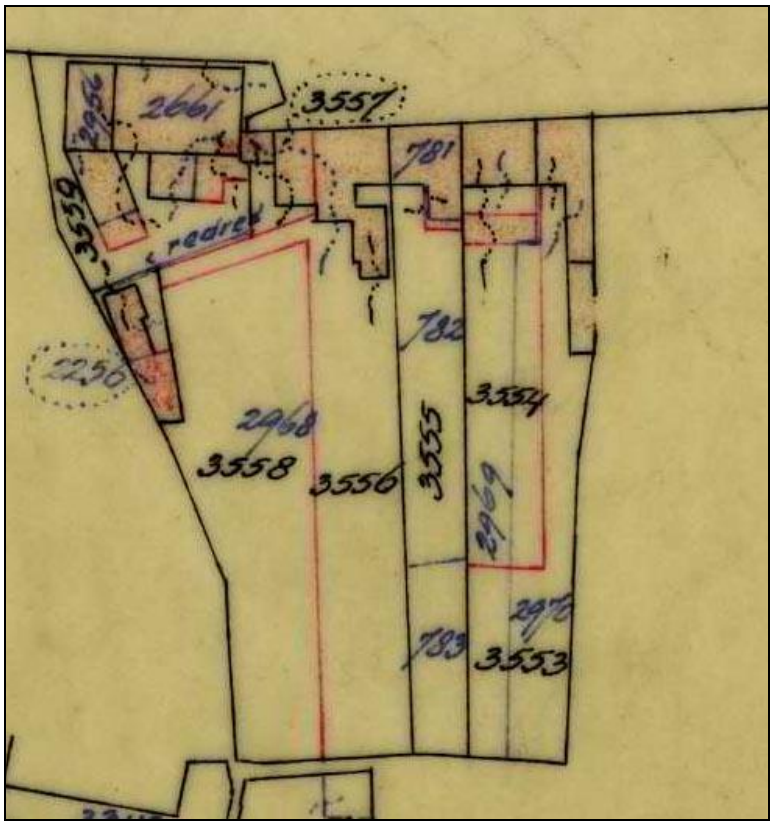
De middelste fundering had eveneens een rechthoekig grondplan, met buitenmuren van mergel en Kunradersteen (Spoor nr. 71, 72, 61, 59; Structuur 13). De oostelijke muur (Spoor nr. 59), lijkt reeds bestaan te hebben toen men de overige keldermuren bouwde. Bij deze structuur hoorde een keldertoegang vanuit de achtergevel, in de zuidwestelijke hoek. Deze was tegen de achtergevel aangebouwd en had mergelstenen muren en een trap met hardstenen treden, die in een bocht afbogen in oostelijke richting. De keldertoegang was later dichtgezet met baksteen.
De kelder is in de late 19de eeuw aangepast, door de bouw van een bakstenen tussenmuur (Spoor nr. 62) en een bakstenen klampmuur tegen de voorgevel (Spoor nr. 126 t/m 128). Het betreft hardgebakken bakstenen en het muurwerk was gevoegd met een harde kalkmortel. In het midden van de voorgevel omvatten de bakstenen muren een kelderlicht naar de straat. De muren van de kelder, zowel de oudere mergelstenen muren, alsook de bakstenen toevoegingen, waren afgewerkt met een blauwige kalklaag, die vroeger vaak werd gebruikt in ruimten die voor voedselopslag dienden.

De meest oostelijke fundering van het westelijke pand had eveneens een rechthoekig grondplan en was iets smaller dan de middelste fundering. De muren waren opgebouwd uit Kunrader- en mergelsteen en alleen de onderste drie bloklagen waren ten tijde van het onderzoek nog aanwezig. Er was een verschil in opbouw tussen de westelijke, noordelijke en zuidelijke wand enerzijds en de oostelijke muur anderzijds. De eerste drie muren (Spoor nr. 58, 59 en 70; Structuur 7) hadden als onderste laag een rij van brede mergelblokken (55 cm breed, 25 - 30 cm hoog) en daarop twee lagen van kleinere, meer vierkante blokken mergelsteen. In de westelijke muur (Spoor nr. 59) was in de voorste helft van de kelder ook een laag bakstenen in het muurwerk opgenomen. Van de oostelijke muur (Spoor nr. 57) daarentegen was slechts de onderste bloklaag nog aanwezig en deze bestond uit zeer grote, meer vierkante blokken (85 x 55 x 52/ 55 cm) met vrij grove, diagonale zaagsporen. De muur was aangelegd op een dunne zandlaag. Aangezien het muurwerk van de oostelijke fundering geen binnenafwerking had, gaat het hier om funderingen en niet om een kelder.

4.3.4 Middelste eigendom

Kadastrale ontwikkeling

Op de Kadastrale Kaart bestond het middelste eigendom uit een reeks van drie percelen, die aaneengesloten van noord naar zuid liepen tussen het Kerkplein en de beek en één bezit vormden. Het betrof een woonhuis op een L-vormig grondplan (A781, Structuur 5), een tuin (A782) en een weiland (A783). Er vonden geen kadastrale wijzigingen plaats tot 1962, toen de uitbouw aan de achterzijde iets werd vergroot (zie Afbeelding 133).

Afbeelding 133. Kadastrale hulpkaart uit 1962, met in rood de kadastrale wijzigingen aan de percelen: met name aan de aanbouwen van het middelste pand en de westelijke woning op het oostelijkste perceel.

Historische foto's

Op een foto uit het begin van de 20ste eeuw is het pand in sterk perspectief zichtbaar (zie Afbeelding 131). Het had een lijstgevel en een reeks gevelopeningen op de begane grond en verdieping. Op een foto uit 1992 is zichtbaar dat het pand een dwars geplaatst zadeldak had en de voorgevel nog was voorzien van een gepleisterde, laat 19de-eeuwse afwerking op de verdieping (zie Afbeelding 137).

Beschrijving gevonden structuren

Bij het middelste pand werden naast elkaar twee structuren aangetroffen. De structuur aan de westzijde had een rechthoekig grondplan en lijkt uit ten minste drie bouwfasen te hebben bestaan. De buitenmuren waren opgetrokken uit mergel en Kunradersteen. Zoals eerder beschreven was de westelijke muur (Spoor nr. 57) opgetrokken uit grote blokken mergelsteen. Deze waren ook gebruikt in de onderste bloklaag van de oostelijke muur (Spoor nr. 55). Er bovenop lagen lagen van plattere, brede mergelstenen. De achtergevel bestond uit twee soorten muurwerk: aansluitend aan de westmuur was een gedeelte (Spoor nr. 56) aanwezig, dat bestond uit drie grote mergelstenen blokken. Het oostelijke deel van de achtergevel (Spoor nr. 132) was opgebouwd uit kleine blokken, Kunradersteen, met na drie lagen ook baksteen. Tussen dit muurwerk en de aansluitende grote mergelsteen, was een dikke kei in het muurwerk opgenomen. De voorgevel (Spoor nr. 68) was opgetrokken uit mergelsteen.
Binnen de buitenmuren was in de voorste helft van het pand tijdens een latere fase een half verdiepte kelder ingebouwd, die minder breed was dan het pand. De muren hiervan (Spoor nr. 26) waren hoger gefundeerd dan de buitenmuren en waren gebouwd op een laag puin, bestaande uit mergelblokken, mortel en bakstenen. De kelderruimte had een vloer van keien en allerhande hergebruikte stenen, waaronder fragmenten van grafzerken. De wanden waren voorzien van een witkalklaag. In een latere fase is de kelderruimte in tweeën gedeeld door een oost - west georiënteerde bakstenen muur (Spoor nr. 28) en is er ook een bakstenen klampmuur tegen de voorgevel geplaatst.

Waarschijnlijk diende de ruimte toen al niet meer als kelder, want de muur was niet afgewerkt en de twee ontstane smalle ruimten waren onpraktisch. De oostelijke zijmuur van de secundaire kelder (Spoor nr. 26) zette zich in zuidelijke richting voort naar de achtergevel, maar versmalde achter de kelder. Waarschijnlijk betrof het de fundering van een binnenmuur van de begane grond.

Ten westen van deze muur zijn restanten van een keienvloer (Spoor nr. 53) met fragmenten van grafzerken aangetroffen, ongeveer ter hoogte van het maaiveld. Het betrof dus een vloer van een kamer op de begane grond. In de noordoostelijke hoek van de funderingen, tussen de kelder en de oostelijke zijmuur, is een mergelstenen put aangetroffen, opgebouwd uit vier blokken mergelsteen. De oostelijke zijmuur (Spoor nr. 55) was gesitueerd op de plek waar op de kaart uit 1822 een uitbouw in zuidelijke richting wordt weergegeven: het is waarschijnlijk een binnenmuur geweest, die doorliep in de zijgevel van de achterbouw.

Op enkele meters afstand van de achtergevel van de westelijke helft van het pand, zijn fundamenten gevonden van een vrijstaande achterbouw. Deze waren opgetrokken uit mergelsteen. De achterbouw was in 1822 reeds niet meer aanwezig. Tussen de achterbouw en het pand is een ronde waterput aangetroffen, dier was opgebouwd uit mergelsteen.

Vanaf het oostelijke deel van het middelste pand tot aan de oostelijke grens van het opgravingsgebied lagen de aangetroffen funderingen niet meer in lijn met de bouwvolumes die op de Kadastrale Kaart (Minuutplan) worden weergegeven: de funderingen horen hoogstwaarschijnlijk bij oudere voorgangers van deze panden en hebben waarschijnlijk een relatie met de gevonden funderingen onder het oostelijke eigendom.

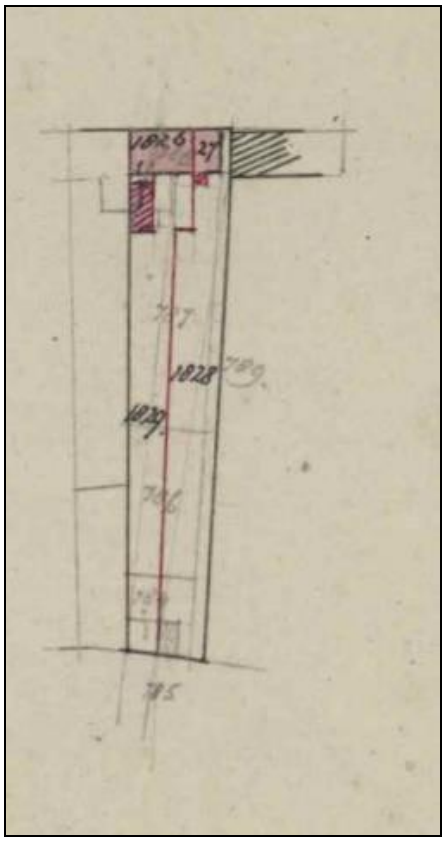
4.3.5 Oostelijk eigendom

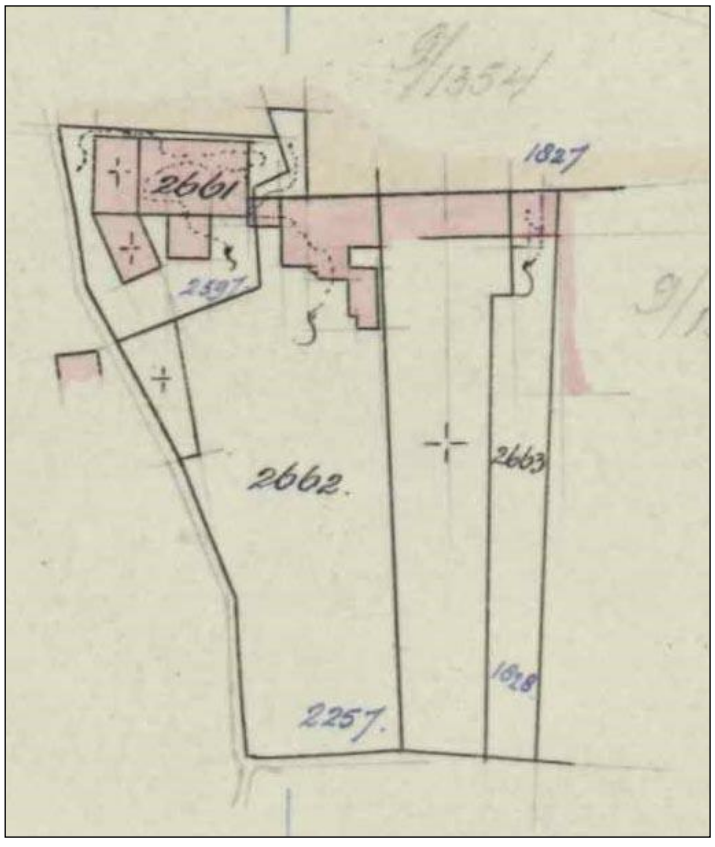
Kadastrale ontwikkeling

Ter plaatse van het oostelijke deel van het opgravingsterrein lag in 1822 een eigendom dat bestond uit vijf aparte percelen, die op een rij aaneengesloten van noord naar zuid lagen tussen het Kerkplein en de beek en één bezit vormden. Het ging achtereenvolgens om een breed woonhuis op een rechthoekig grondplan (A788, Structuur 5), een tuin (A787), twee weilanden (A784 en A786) en een 'gebouw' aan de beek (mogelijk een looierij) met nummer A785. Ten oosten van de percelen was een smalle steeg aanwezig, vanaf het Kerkplein naar de beek.

Rond 1875 werd het woonhuis in twee woningen gesplitst en werd er achter de westelijke van de twee een smalle achterbouw geplaatst (waarschijnlijk een keukengebouw), zoals zichtbaar is op de hulpkaart uit dat jaar (zie Afbeelding 134). Het gebouw aan de beek werd gesloopt. Op de hulpkaart uit 1926 is zichtbaar dat de oostelijke woning werd uitgebreid, over de steeg aan de oostzijde heen (zie Afbeelding 135).

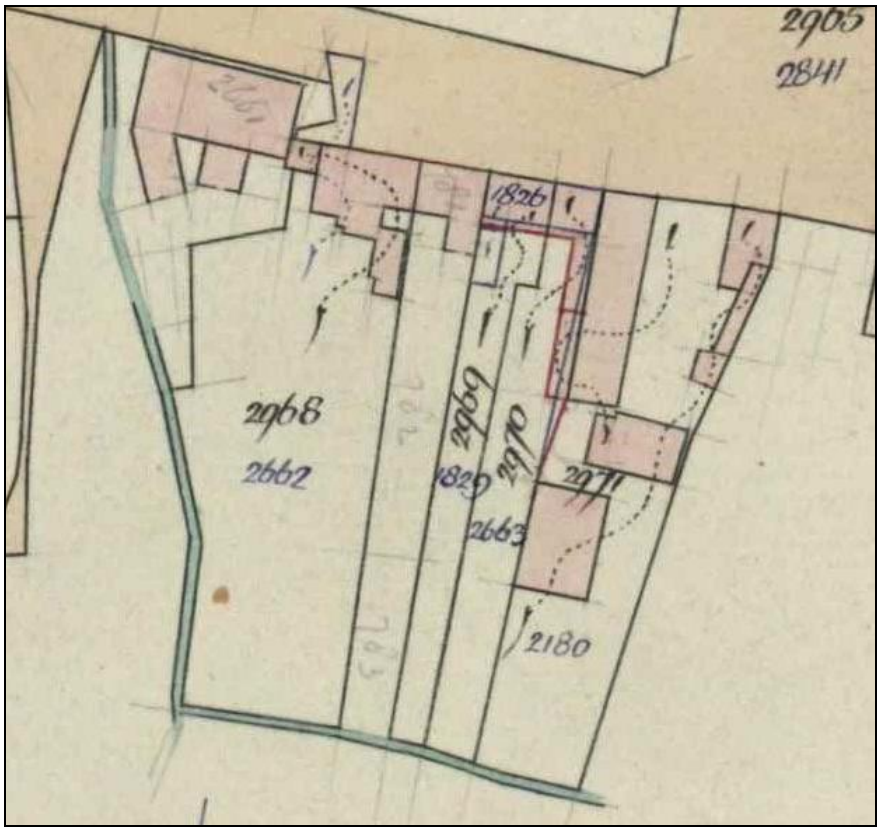
In 1942 vond er waarschijnlijk een grootschalige herbouw plaats, waarbij er twee nieuwe panden werden gebouwd, die iets dieper waren dan de voorganger. Achter het oostelijke pand kwam een diepe, smalle achterbouw, ter plekke van de oude steeg. De achterbouw uit 1875 werd gesloopt. In 1962 werd er een ondiepe, brede achterbouw gebouwd parallel aan de westelijke woning, op enige afstand van diens achtergevel (zie Afbeelding 136)

Afbeelding 134 (links). Kadastrale hulpkaart uit 1875 (oostelijke eigendom).

Afbeelding 135 (rechts). Kadastrale hulpkaart 1926: uitbreiding over steeg aan oostzijde.

Afbeelding 136. De Kadastrale hulpkaart 1942: het oostelijke pand werd herbouwd tot twee woningen.

Historische foto's

Afbeelding 137. Foto van de hoek van het kerkplein, met links de twee woningen ter plaatse van het oostelijke perceel (de ruimte tussen de stippellijnen, nr. 1). In het midden het middelste perceel, waarvan het pand nog een voorgevel met laat 19de-eeuws stucwerk had (de ruimte tussen de stippellijnen, nr. 2). Bron: RCE, 2019.

Een foto van het Kerkplein uit circa 1900 toont de voorgevel van het pand in een sterk perspectief (zie Afbeelding 131). Het betreft een fors gebouw van vijf vensterassen breed, met een verdieping en een mezzanine en een lijstgevel aan de straat. De hoofdtoegang bevond zich in de middelste gevelas. Deze voorname woning werd in 1942 afgebroken en vervangen door twee woon-winkelhuizen, zoals afgebeeld op een foto uit 1993 (zie Afbeelding 137).

Beschrijving van de aangetroffen structuren

Ter plaatse van het oostelijke eigendom (het oude perceel A788) is bij de opgraving een groot aantal funderingen aangetroffen, dat samenhangt met een aantal bouwfasen op deze locatie. Door de herbouw van het pand rond 1942 en de recente sloopwerkzaamheden is veel informatie verloren gegaan. Ook de veelvuldige toepassing van mergel en Kunradersteen (in verschillende perioden) maakt het opstellen van een bouwfasering er niet makkelijker op.

Er is sprake van tenminste drie hoofdbouwperioden:

De oudste fasen stamden mogelijk nog uit de Late Middeleeuwen en bestaan uit ondiepe funderingsmuren van Kunradersteen en mergel. Kunradersteen werd in de nabijheid van Voerendaal gewonnen en was daarom relatief makkelijk verkrijgbaar. Er lijkt zowel sprake van een rechthoekig gebouw parallel aan de straat (op enige afstand van de huidige rooilijn, Structuur 2), als een gebouw haaks op de straat. Bij de eerste structuur behoorden onder andere de muren met Spoor nr. 204, 214, 226 en mogelijk ook 240, 243 en 259. De tweede, haakse structuur was onder andere zichtbaar in de muren met Spoor nr. 23, 105, 107, 118, 179, 227 en 259 (Structuur 4).

Deze relatief hoog gefundeerde structuur had aan de achterzijde een achterbouw of latere uitbreiding, met funderingsmuren van vrij grof gestapelde blokken mergel- en Kunradersteen (Spoor nr. 80). Daarnaast zijn er nog vele funderingen van andere (bij-)gebouwen aangetroffen, maar deze zijn te fragmentarisch om te duiden. Ook zijn er diverse vloertjes gevonden, behorend bij woonruimten op de begane grond van de verdwenen huizen.

De oostelijke funderingen van de haakse structuur (Spoor nr. 105, Structuur 4) volgden de contour van de oostelijke steeg, die op de Kadastrale Kaart uit 1822 wordt weergegeven. Op het achterterrein is nog een gedeelte van de oude keienbestrating van deze steeg teruggevonden (naast de put, Spoor 82).

Het is lastig om precies te onderscheiden welke muurfragmenten horen bij de een-na-laatste fase, die van het voorname, vijf traveeën brede pand dat al op de Kadastrale Kaart uit 1822 wordt weergegeven en rond 1942 werd gesloopt. Waarschijnlijk is veel muurwerk toen verdwenen. In de muren Spoor nr. 16 en 180 was een lijn zichtbaar die overeenkomt met de achtergevellijn van dit pand en die qua muurwerk (gestapelde mergelblokken) passen bij een bouwfase vóór 1800. In Spoor nr. 10 en 125 waren de funderingen van de achterbouw uit 1875 af te lezen: ook in die periode werd nog mergel gebruikt voor de onderste lagen, maar de hoge ligging van de fundamenten, samen met de vermenging met baksteen en dakpanfragmenten, verraadt een meer recente aanleg. De fundering, Spoor nr. 84, bestaande uit mergel en baksteen, blijkt te horen bij een tuinmuur ter plekke van een perceelsgrens die in 1875 is ontstaan en die een knik in westelijke richting maakte. In het verlengde van deze knik lag een ronde mergelstenen put, met een opbouw van grote mergelstenen (Spoor nr. 82), die vanuit bouwhistorische hoek niet nader kan worden gedateerd.

De meest oostelijke muur, Spoor nr. 14, was noord - zuid georiënteerd en viel samen met de perceelgrens. De muur had een fundering van twee lagen mergelsteen en was daarboven opgetrokken uit baksteen, gevoegd met een leemkleurige kalkmortel. Aan de noordzijde was een halfronde nis aanwezig, met mergelstenen zijpenanten: waarschijnlijk het fundament van een open haard. Mede gezien het feit dat de bebouwing van het oostelijke perceel pas rond 1926 over de steeg heen is gebouwd, moet deze muur bij deze relatief jonge fase hebben behoord. Ook de aangetroffen fundamenten van de voorgevel (Spoor nr. 281) en achtergevel (Spoor nr. 16) hoorden hierbij.

Een andere muur uit de meest recente fase betreft Spoor nr. 32, waarin aan de straatzijde eveneens een fundament van een (open) haard was gemetseld (Spoor nr. 43). De muur was opgebouwd uit beton en baksteen en was een dwarsmuur in het woonhuis dat in 1942 werd gebouwd.

4.3.6 Algemene conclusies bouwhistorisch onderzoek

Op basis van de aangetroffen funderingen kan worden geconcludeerd dat er op deze locatie sprake is geweest van een continuïteit van bebouwing, vanaf circa 1400 tot op heden. De oudste bebouwing lag aan de oostzijde van het perceel en bestond uit een of twee woningen, die vrijliggend waren gesitueerd. In de loop van de 17de en 18de eeuw is deze bebouwing geëvolueerd tot een aaneengesloten rij woningen, waarvan de voor- en achtergevels op één lijn lagen. Opvallend is dat de huizen vrij ondiep gefundeerd waren en dat er geen sprake was van echte kelders. De half verdiepte kelder onder het middelste perceel is pas later tot stand gekomen. Waarschijnlijk heeft dit te maken met een drassige bodem, hetgeen ook blijkt uit de aanwezigheid van de beek op het achterterrein. De beek was tevens een functioneel onderdeel van de percelen, die smal en diep waren. Op het achterterrein, aan de beek, was in 1822 ten minste één leerlooierij gevestigd en een tweede gebouw diende waarschijnlijk ook ooit als zodanig.

De panden zijn in de loop van de 19de en 20ste eeuw gemoderniseerd en gedeeltelijk herbouwd. Ook zijn er gebouwen op het achterterrein verrezen, waarvan de meeste niet eens meer archeologisch terug te vinden waren omdat ze vrij hoog waren gefundeerd.

4.4 Archeologisch vondstmateriaal

Het vondstmateriaal is in de vestiging van SOB Research te Westmaas gewassen en onderzocht door middel van een quickscan. In het evaluatierapport [31] is een voorstel opgesteld voor de verdere uitwerking en deponering. Na goedkeuring van dit selectievoorstel en de nadere uitwerking daarvan (zie Bijlage 18) door de gemeente en de provinciale depothouder is het merendeel van het vondstmateriaal door materiaalspecialisten nader onderzocht en uitgewerkt.

In totaal zijn 530 vondstnummers en 139 monsternummers toegekend. Het vondstmateriaal is verzameld bij de aanleg van de vlakken, het uitprepareren van profielkolommen en bij het afwerken van sporen en bestaat uit aardewerkfragmenten, natuursteen, metaal, glas, dierlijk botmateriaal, leer, hout en textiel. De monsters bestaan uit bouwmateriaal (baksteen en natuursteen, hoofdzakelijk mergel en Kunrader kalksteen), constructiehout van funderingsplanken en -palen en van beschoeiingen, mortelmonsters (uit voegen van funderingen) en grondmonsters. De grondmonsters bevatten macro(botanische) resten, as, steenkool en ander verbrand materiaal. Bij de grondmonsters moeten ook de drie pollenmonsters worden gerekend, die zijn genomen uit Profiel nr. 9.

Vondstcategorie:	Aantal:	Gewicht (in gram):
Aardewerk	1457	47244
Metaal	214	10468
Glas	33	1356
Dierlijk botmateriaal	724	9645
Leer	107	X
Textiel	1	3
Hout	17	X
Natuursteen	20	111251
Bouwmateriaal	161	603519
Plastic (bakeliet)	1	4

Tabel 1. Overzicht van de vondstaantallen en het gewicht per materiaalcategorie. De code X geeft aan dat deze vondstcategorieën nog niet zijn gewogen.

[31] Mientjes en Van den Bosch, 2017

5. Onderzoeksresultaten: het vondstmateriaal

5.1 Aardewerk — P. J. L. Wemerman

5.1.1 Inleiding

In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van het gebruiksaardewerk dat tijdens het onderzoek is aangetroffen. Daarbij is niet alleen aandacht besteed aan de verschillende vormen, maar is ook beschreven op welke wijze deze (kunnen) zijn gebruikt en de mogelijke herkomst ervan.

5.1.2 Overzicht van het aangetroffen gebruiksaardewerk

Het onderzoek in de dorpskern van Voerendaal heeft aardewerk opgeleverd uit de periode van de 2de t/m de 20ste eeuw (zie Tabel 2). Het aardewerk is aangetroffen in verschillende sporen en lagen. In totaal zijn 1.539 fragmenten aardewerk en bouwkeramiek aangetroffen, met een totaalgewicht van ruim 63 kilo (63.646 gram).

Soort	Aantal	%	Gewicht in gram	%	Datering
Romeins gedraaid	5	0.3	46	0.07	100 - 300 na Chr.
Zuid-Limburgs	36	2.3	480	0.8	1120 - 1225 na Chr.
Blauwgrijs	2	0.1	36	0.06	1150 - 1350 na Chr.
Steengoed onbehandeld s1	21	1.4	542	0.9	1300 - 1500 na Chr.
Steengoed behandeld s2	608	39.5	36546	57.5	1300 - 1900 na Chr.
Roodbakkend regionaal	27	1.7	716	1.2	1450 - 1550 na Chr.
Roodbakkend Maasland	26	1.7	472	0.7	1300 - 1550 na Chr.
Roodbakkend Nederrijns	269	17.5	7262	11.5	1550 - 1900 na Chr.
Witbakkend regionaal	82	5.3	3.024	4.8	1450 - 1550 na Chr.
Witbakkend Maasland	32	2	1022	1.6	1300 - 1700 na Chr.
Witbakkend Rijnland	192	12.5	5552	8.8	1550 - 1900 na Chr.
Werra	5	0.3	52	0.08	1580 - 1630 na Chr.
Faience	36	2.4	302	0.5	1625 - 1800 na Chr.
Porselein Europa	11	0.7	56	0.09	1800 - 1950 na Chr.
Industrieel wit Engels	11	0.7	322	0.5	1800 - 1850 na Chr.
Industrieel wit Maastricht	80	5.3	1620	2.6	1830 - 1950 na Chr.
Industrieel rood	19	1.2	1148	1.8	1950 - 2000 na Chr.
Industrieel steengoed	3	0.2	106	0.2	1700 - 1900 na Chr.
Kleipijp	31	2	90	0.1	1700 - 1900 na Chr.
dakpan Romeins	4	0.3	996	1.6	12 voor Chr. - 450 na Chr.
dakpan	35	2.3	2156	3.5	1650 - 1966 na Chr.
kacheltegel	4	0.3	110	0.2	1700 - 1750 na Chr.
Totaal	**1539**		**63646**		

Tabel 2. Overzicht van de aantallen en het gewicht van de verschillende soorten gebruiksaardewerk

Het Romeinse materiaal maakt slechts een klein deel uit van de totale assemblage. Het gaat hier dan ook om verspit en secundair verplaatst materiaal. Opvallend is verder het hoge aandeel geglazuurd steengoed uit de regio Langerwehe en Raeren (ruim 31 kilo). Dit wordt vooral veroorzaakt door de aanwezigheid van een vrijwel complete voorraadpot (s2-pot-6) uit Langerwehe uit de eerste helft van de 20ste eeuw (Periode 4). In het overzicht is ook te zien dat het roodbakkende aardewerk uit de regio Nederrijn, het witbakkende Rijnlandse aardewerk en het faience in grotere mate is gefragmenteerd dan het overige aardewerk. Dit zal vooral het gevolg zijn van het feit dat dit materiaal voor een deel (secundair) gedeponeerd is onder muurwerk, funderingen en in keldervullingen. Het overige materiaal is minder sterk gefragmenteerd en zal *in situ* zijn aangetroffen of in mindere mate secundair verplaatst.

5.1.3 Methode van analyse

Om de verschillende typen/ vormen binnen het onderzochte aardewerk te kunnen bepalen is het *'Classificatiesysteem voor Laat- en Post Middeleeuws Aardewerk en Glas'* gebruikt, beter bekend als het *'Deventersysteem'*.[32] Daarbij worden per baksel of materiaalsoort bepaalde codes toegekend aan de individuele objecten (zie Bijlage 6 en 7). Deze codes bestaan uit: het baksel, het soort voorwerp en het op dat specifieke model betrekking hebbende typenummer. Zo krijgt een pispot van Roodbakkend aardewerk (r) de codering r-pis-, gevolgd door een typenummer (bijv. r-pis-2). Het typenummer is uniek voor een bepaalde vorm.

Om een goed beeld te krijgen van het aardewerk uit de periode van de 12de t/m de 20ste eeuw is gekozen voor een opdeling in vier verschillende perioden: 1120 - 1350 na Chr., 1300 - 1550 na Chr., 1550 - 1700 na Chr. en 1700 - 1950 na Chr. Op deze wijze kan inzicht worden verkregen in de aan- of afwezigheid van bepaalde soorten en vormen per periode. Per periode is nagegaan welke soorten aanwezig zijn en welke vormtypen. Daartoe zijn alle aanwezige randfragmenten geteld en aan een bepaald vormtype toegekend. Vervolgens is op basis van de fragmenten van één vormtype bepaald hoeveel exemplaren het betreft. Het resultaat is het minimum aantal exemplaren van dit vormtype per periode (MAE). Binnen de verschillende perioden zijn de aanwezige vormen vervolgens onderverdeeld in functie. Het kan hierbij gaan om vormen gebruikt als kookgerei (bakpan, grape), tafelgerei en/of voedselbereiding (bord, deksel, drinkschaal, kom, kop, lekschaal, mosterdpot, plooischotel, schepbeker, steelkom), opslag en/ of schenkgerei (fles, kan, pot), sanitair en verzorging (pispot, zalfpot), verlichting en verwarming (olielamp, vuurstolp, doofpot), speelgoed (knikker, miniatuur) en overig (gatenpot, spinsteen). De niet determineerbare objecten zijn bij de functionele analyse buiten beschouwing gelaten. Op basis van deze methode zijn inventarislijsten samengesteld per periode, met een overzicht van soort, vorm en type.

5.1.4 Het gebruiksaardewerk uit de verschillende perioden

<u>Romeins aardewerk (100 - 300 na Chr.)</u>

Het aardewerk uit de Romeinse Tijd betreft secundair, verspit materiaal. Het gedraaide aardewerk betreft vijf fragmenten van een geverfde beker (type onbekend), die werden aangetroffen bij de aanleg van het vlak in Put 11 en 24. De beker is afgewerkt in techniek B en te dateren in de 2de of 3de eeuw. Verder zijn vier fragmenten Romeins bouwkeramiek gevonden (*tegulae* en *imbrex*) in jongere contexten, zoals in greppels en bij funderingen. Of het materiaal heeft behoord bij (verstoorde) bewoningsresten uit de Romeinse Tijd ter plaatse, of van elders afkomstig is, kan niet worden bepaald.

[32] Clevis en Kottman, 1989; bij dit classificatiesysteem gaat het om een typologie voor de periode van circa 1250 tot 1900 na Chr.

Periode 1 (1120 - 1350 na Chr.)

Het aardewerk uit deze periode betreft twee verschillende soorten. Het gaat hier ook om secundair verplaatst materiaal, maar sluit wat datering betreft aan op de daarop volgende periode. Daarom is er voor gekozen om dit materiaal als de eerste periode te behandelen. Het aardewerk is aangetroffen in verschillende putten en in jongere sporen uit de 16de- tot 18de eeuw.

Soort	Code	Aantal	%	MAE	%	Datering
Zuid-Limburgs	pi	36	94.7	5	100	1120 - 1225 na Chr.
Blauwgrijs	bg	2	5.3	0	0	1150 - 1350 na Chr.
Totaal		38	100.0	5	100	

Tabel 3. Overzicht de soort, de code, het aantal, de percentages, het MAE en de datering van het aardewerk uit Periode 1.

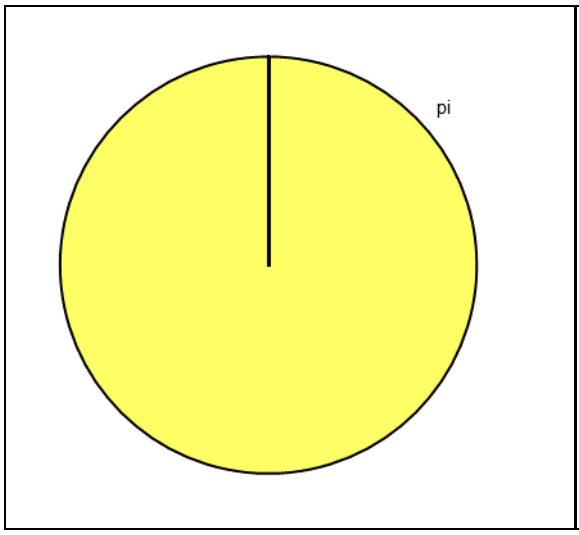
Het aardewerk dat bekend staat als Zuid-Limburgs aardewerk is afkomstig uit pottenbakkerijen uit het pottenbakkerscentrum in Brunssum-Schinveld.[33] Dit lag hemelsbreed circa 10 kilometer ten noordoosten van Voerendaal. Het aardewerk uit dit centrum lijkt sterk op het gelijktijdige aardewerk uit de regio rond Brühl-Pingsdorf (bij Keulen) en is geproduceerd van de 11de eeuw tot in de late 14de eeuw. Onderzoek naar deze pottenbakkerijen en de producten daarvan hebben een onderverdeling opgeleverd in vijf verschillende perioden.[34] Gedurende deze perioden werd zowel gedraaid als handgevormd aardewerk geproduceerd.

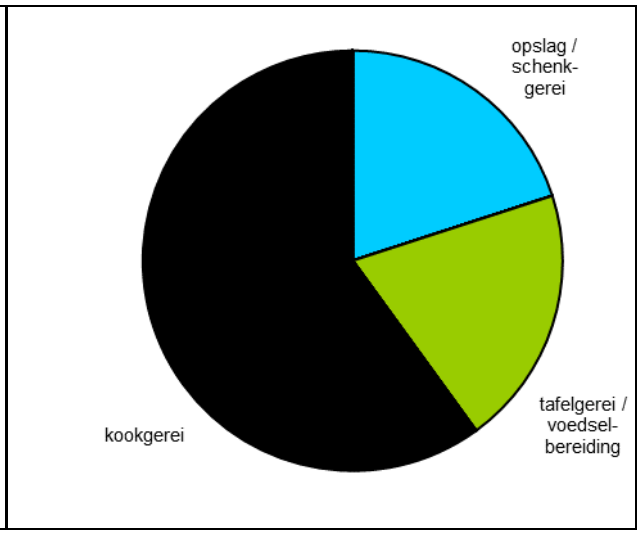
In de twee oudste perioden (A en B, 1050 - 1120 na Chr.) werd het aardewerk deels versierd met loodglazuur en lijkt het baksel sterk op het fijne witte aardewerk dat in dezelfde periode werd geproduceerd in de Maasstreek in België (regio Andenne). Vanaf de vroege 12de eeuw was sprake van een verandering van de productie en werden vooral de producten uit het Rijnland geïmiteerd in een grover gemagerd baksel. Het aardewerk dat is geproduceerd in Brunssum-Schinveld en dat is aangetroffen bij het onderzoek betreft aardewerk uit de periode 1120 - 1225 na Chr. en lijkt sterk op het Rijnlandse aardewerk. Op een van de wandfragmenten is een deel van een versiering aanwezig, aangebracht met een verdund ijzerhoudend papje. Ook het Rijnlandse aardewerk werd in deze periode op die wijze versierd met verschillende motieven.[35]

De fragmenten van het Zuid-Limburgse aardewerk zijn afkomstig van minimaal vijf verschillende exemplaren. Dit betreft in ieder geval één kan (pi-kan-2), één pot (pi-pot-2) en drie kogelpotten (pi-kog-1). Deze vormen zullen waarschijnlijk voor verschillende doeleinden zijn gebruikt (zie Figuur 2).

Een andere aardewerksoort uit deze periode is het blauwgrijze aardewerk. Deze soort is op verschillende plaatsen geproduceerd vanaf de 12de eeuw. Vooral het blauwgrijze aardewerk uit de regio Paffrath en Elmpt-Brüggen is goed bekend. Het is vrijwel zeker dat dit type aardewerk, dat in veel verschillende vormen en baksels voorkomt, op veel verschillende plaatsen in Duitsland en Nederland is gemaakt. Er is echter nog maar weinig onderzoek gedaan naar dit type aardewerk en de productiecentra daarvan, ook voor wat betreft de productiecentra in Zuid-Limburg. Van het blauwgrijze aardewerk afkomstig uit de regio Elmpt-Brüggen zijn twee wandfragmenten aangetroffen. Door het ontbreken van randfragmenten kan geen minimaal aantal exemplaren worden berekend en deze fragmenten zijn daarom niet vermeld in de diagrammen en de inventarislijst.

[33] Schriftelijke mededeling regioarcheoloog H. Vanneste: Zuid-Limburgs aardewerk werd tevens vervaardigd in Landgraaf en in Heerlen. Er is echter nog maar weinig onderzoek gedaan naar dit type aardewerk en de productiecentra daarvan.
[34] Bruijn, 1962/ 63
[35] Sanke, 2002

Figuur 1 (links). Overzicht MAE per soort van Periode 1, 1120 - 1350 na Chr.
Figuur 2 (rechts). Overzicht MAE per functie van Periode 1, 1120 - 1350 na Chr.

Type	Functie	MAE	Datering	Herkomst
pi-kan-2	opslag/ schenkgerei	1	1200 - 1225 na Chr.	Zuid-Limburg
pi-kog-1	kookgerei	3	1120 - 1225 na Chr.	Zuid-Limburg
pi-pot-2	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1175 - 1225 na Chr.	Zuid-Limburg

Tabel 4. Inventarislijst van Periode 1, met de vormen, de functie, het aantal en de datering.

Periode 2 (1300 - 1550 na Chr.)

Het gebruiksaardewerk uit deze periode bestaat vooral uit Steengoed uit het Rijnland en België en Wit- en Roodbakkend aardewerk uit de regio en uit het Maasland.

Soort	Code	Aantal	%	MAE	%	Datering
Steengoed ongeglazuurd	s1	21	4.4	8	12.1	1300-1500 na Chr.
Steengoed geglazuurd	s2	315	66	26	39.4	1300-1550 na Chr.
Roodbakkend regionaal/ Maasland	rm	53	11.1	14	21.2	1300-1550 na Chr.
Witbakkend regionaal/ Maasland	wm	88	18.5	18	27.2	1300-1550 na Chr.
Totaal		477	100.0	66	100.0	

Tabel 5. Overzicht de soort, de code, het aantal, de percentages, het MAE en de datering van het aardewerk uit Periode 2.

Het aangetroffen gebruiksaardewerk uit deze periode bestaat voor het merendeel uit steengoed. Al vanaf de 13de eeuw werd aardewerk geproduceerd in de vorm van proto- en bijna-steengoed. Vanaf het einde van de 13de eeuw lukte het de pottenbakkers om een geheel versinterd - en daarmee waterdicht - product te maken. Dit steengoed was vooral geschikt als container van vloeistof zoals water, wijn en bier. Het betreft dan ook voornamelijk kannen, bekers en drinkschaaltjes. Bij het onderzoek zijn uit de periode 1300 - 1550 na Chr. Fragmenten van minimaal 21 verschillende kannen aangetroffen.

Op plaatsen waar men op redelijk eenvoudige wijze de fijne tertiaire klei kon bereiken - zoals in het Rijnland rond Keulen en in de regio Langerwehe-Aken-Raeren - en waarbij men de producten over water of grote handelswegen kon vervoeren, ontstonden al vrij snel conglomeraties van pottenbakkerijen.

Sommige van deze pottenbakkerijen groeiden uit tot grote producenten, zoals in Siegburg, Keulen, Langerwehe, Raeren, Aken en Frechen. Economische veranderingen, zoals oorlogshandelingen in de 17de eeuw, hebben in een aantal gevallen geleid tot het einde van pottenbakkercentra, waardoor de pottenbakkers vertrokken naar andere bestaande pottenbakkercentra, of nieuwe pottenbakkerijen begonnen, zoals in het Westerwald ten zuidwesten van Keulen. Hoewel er veel verschillende pottenbakkerijen hebben bestaan zijn de onderlinge overeenkomsten tussen de producten groot. Populaire producten werden al snel door anderen nagemaakt en ook het uitwisselen van pottenbakkers, al dan niet uit eigen beweging, zorgde voor een sterke kruisbestuiving. Veel producten van Steengoed uit deze periode lijken dan ook sterk op elkaar. Daarom - en als gevolg van het nog niet toereikende onderzoek naar deze aardewerksoort en de herkomst - moet in veel gevallen worden volstaan met een algemene beschrijving van het materiaal en de herkomst daarvan.

Bij de opgraving is een beperkte hoeveelheid onbehandelde Steengoed aangetroffen.[36] Dit betreft aardewerk uit de pottenbakkerijen in Siegburg uit de 14de en 15de eeuw. Het aardewerk uit Siegburg wordt gekenmerkt door een wit, geelwit of lichtgrijs baksel. Het Steengoed werd in de 14de eeuw niet behandeld met glazuur of engobe en werd ook niet versierd. Het aardewerk uit de 15de en 16de eeuw uit Siegburg echter wel. In de 14de eeuw komt soms al wel de kenmerkende oranje blos voor op het Steengoed. Deze blos is waarschijnlijk ontstaan door het neerslaan van roetdeeltjes in de oven.[37] Het aardewerk uit Siegburg dat is geproduceerd in de 15de eeuw is soms afgewerkt met een laag ijzerengobe. Deze engobe bestond, zoals in andere pottenbakkerijen, uit een dun kleipapje met ijzeroxide. In de oven kleurde dit roodbruin. In de 15de eeuw werd het aardewerk uit Siegburg soms voorzien van een zeer dun zoutglazuur. In de 16de eeuw werd dit glazuur veel dikker aangebracht en vertoont dit soms een groene waas.[38]

Het aangetroffen Steengoed uit Siegburg bestaat uit fragmenten van lage brede drinkschaaltjes, (s1-dri-2), een kleine handzame trechterbeker (s1-tre-13) en een kan (s1-kan-) uit de 14de en 15de eeuw. Behandeld Steengoed uit Siegburg was opvallend genoeg maar summier aanwezig (zes fragmenten). Het geringe aandeel van het Steengoed uit Siegburg is waarschijnlijk het gevolg van het feit dat de pottenbakkerijen in Langerwehe, Aken en Raeren dichterbij lagen en de aanvoer van producten hiervan goedkoper was. Mogelijk is dit ook (deels) een kwestie van smaak geweest. Siegburg aardewerk vond vooral zijn weg via de Rijn.

Het behandelde Steengoed betreft verreweg het grootste deel van de aardewerkassemblage uit deze periode, dat bij de opgraving is aangetroffen.[39] Dit Steengoed is voornamelijk afkomstig uit de regio Langerwehe-Aken-Raeren en wordt gekenmerkt door een grijs baksel, brede draairillen, een standring en een ijzerengobe of zoutglazuur. Tot in de vroege 14de eeuw kwam alleen het ijzerengobe op de producten voor. De combinatie met zoutglazuur of alleen zoutglazuur werd gedurende de 14de eeuw ontwikkeld. Alle bij de opgraving aangetroffen vormen, zoals kannen, bekers, deksels en spinstenen uit de gevorderde 14de tot 16de eeuw zijn hiermee afgewerkt (zie inventarislijst). In Langerwehe werden de producten in de 14de tot 16de aan de binnenzijde eeuw meestal niet voorzien van een engobe of glazuur. Wel zijn soms leksporen aanwezig, die zijn veroorzaakt door het onderdompelen van de producten in de engobe. In de andere productiecentra werden de producten meestal zowel aan de buitenzijde alsook aan de binnenzijde voorzien van een afwerking. Het in de late 15de en vroege 16de eeuw geproduceerde aardewerk uit Aken is vaak bedekt met een dikke laag zoutglazuur, zoals ook in Frechen gebruikelijk was. Maar zoals vaak het geval is bij producenten die werkzaam zijn voor dezelfde afzetmarkt, leken de producten onderling sterk op elkaar. Alleen als er specifieke vormen en versiering aanwezig zijn, kan een vorm, met enige zekerheid worden toegewezen aan een bepaald productiecentrum.

[36] In het Deventersysteem geclassificeerd als s1.
[37] Bartels, 1999
[38] Bartels, 1999
[39] In het Deventersysteem geclassificeerd als s2.

Uit Langerwehe is een potvorm aanwezig in de vorm van een middelgrote buikige kan, die alleen is voorzien van een ijzerengobe en een visgraat/ chevron-radstempelversiering op de manchetrand en op een kleiband op de schouder (s2-kan-23). Deze kan, waarvan een groot deel is aangetroffen, dateert uit de eerste helft van de 14de eeuw (zie Afbeelding 138).

Afbeelding 138. Steengoed Langerwehe kan met engobe (Vondst nr. 530). Foto: Liesbeth Hofste Photography.

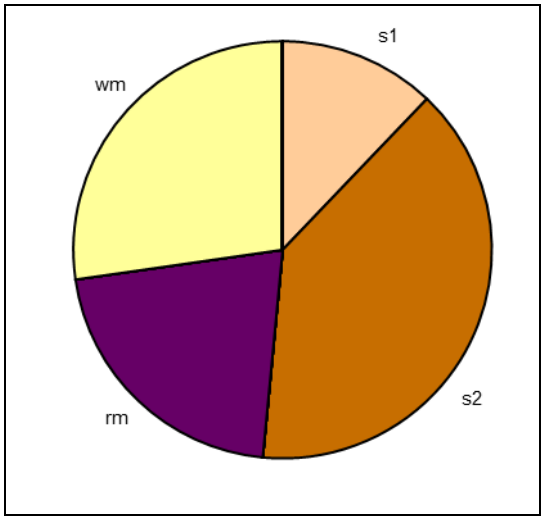
Iets minder dan de helft van de aanwezige exemplaren uit deze periode bestaan uit fragmenten van Rood- en Witbakkend aardewerk. Het betreft, naast een roodbakkende pot, vooral grapen. Opvallend bij deze grapen is het bleekrode, witrossige of vuilwitte baksel, de grote hoekige worstoren en drie grote en lange klauwpoten (tot 10 centimeter lang). Wat verder meteen opvalt, is de afwerking met een dikke donkerbruine tot paarsbruine engobe met mangaan, zowel aan de binnenzijde alsook aan de buitenzijde van de vormen. Dat de grapen niet zijn ondergedompeld in engobe maar hiermee zijn geverfd bewijzen de veegsporen van een kwast die op sommige fragmenten zichtbaar zijn. De grapen zijn dunwandig en hebben een rechte of licht bolle schouder en een buikknik. Deze licht conische vorm is kenmerkend voor de tweede helft van de 15de eeuw en de eerste helft van de 16de eeuw (rm/wm-gra-1/8/10).

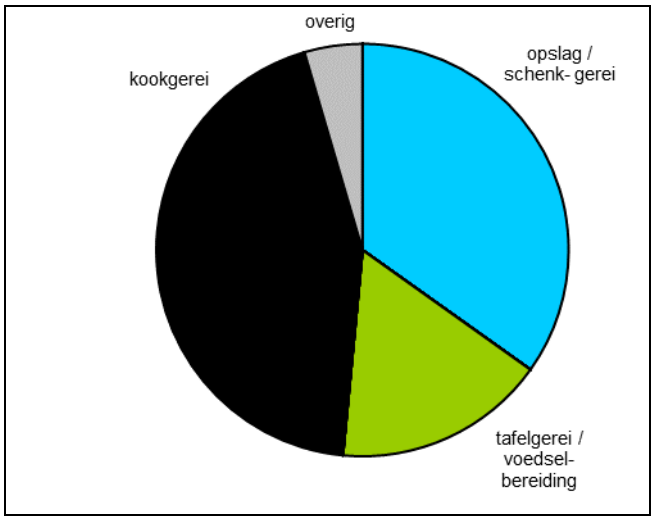
Dergelijke grapen, voorzien van een dikke chocoladeachtige engobe, zijn specifiek voor de regio. Op basis van het baksel kan worden gedacht aan een herkomst uit de Maasvallei. Productieafval is echter bekend uit Roermond en Maastricht.[40] Het is mogelijk dat deze producten ook in de directe omgeving van Voerendaal zijn gemaakt. Dergelijke grapen worden gedateerd in de late 14de eeuw tot in de vroege 16de eeuw. Op basis van contextdateringen kan deze datering (wat onderzoekslocatie betreft) worden aangescherpt tot de tweede helft van de 15de tot in de vroege 16de eeuw.

Afbeelding 139. De grapen met donkerbruine ijzerengobe (Vondst nr. 240). Foto: Liesbeth Hofste Photography

Naast de grapen met ijzerengobe zijn ook zeven roodbakkende grapen en één pot aangetroffen voorzien van loodglazuur. Ook deze bezitten het bleke rode baksel en zijn waarschijnlijk van regionale herkomst.

Figuur 3 (links). Overzicht MAE per soort van Periode 2, 1300 - 1550 na Chr.
Figuur 4 (rechts). Overzicht MAE per functie van Periode 2, 1300 - 1550 na Chr.

[40] Ostkamp, Duco, Kottman en Nooijen, 2009

In deze periode zijn met name regionaal geproduceerde wit- en roodbakkende grapen gebruikt voorzien van een kenmerkende dikke paarsbruine engobe. Omdat een deel hiervan roetsporen bevat zijn deze waarschijnlijk gebruikt als kookgerei. Het Steengoed, afkomstig uit Siegburg en de regio Langerwehe-Aken-Raeren, zal als tafelwaar hebben gediend, of als schenkgerei in de keuken. Daarnaast zijn nog enkele objecten aangetroffen met een andere functie, zoals spinstenen en de veldfles.

Type	Functie	MAE	Datering	Herkomst
s1-dri-2	tafelgerei/ voedselbereiding	6	1375-1450 na Chr.	Siegburg
s1-tre-13	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1400-1500 na Chr.	Siegburg
s2-bek-	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1300-1550 na Chr.	Raeren
s2-bek-3	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1500-1550 na Chr.	Frechen
s2-dek-	tafelgerei/ voedselbereiding	2	1450-1550 na Chr.	Rijnland/ België
rm-gra-	kookgerei	5	1300-1550 na Chr.	Maasland
rm-gra-1/8/10	kookgerei	7	1450-1525 na Chr.	regionaal
wm-gra-1a	kookgerei	1	1500-1550 na Chr.	Maasland
wm-gra-1/8/10	kookgerei	16	1450-1525 na Chr.	regionaal
s1-kan-	opslag/ schenkgerei	1	1400-1500 na Chr.	Siegburg
s2-kan-	opslag/ schenkgerei	7	1400-1550 na Chr.	Rijnland/België
s2-kan-12	opslag/schenkgerei	2	1500-1550 na Chr.	Raeren
s2-kan-23	opslag/ schenkgerei	1	1300-1350 na Chr.	Langerwehe
s2-kan-50	opslag/ schenkgerei	2	1350-1450 na Chr.	Rijnland/ België
s2-kan-53	opslag/ schenkgerei	3	1300-1450 na Chr.	Rijnland/ België
s2-kan-67	opslag/ schenkgerei	1	1400-1450 na Chr.	Rijnland/ België
s2-kan-82	opslag/ schenkgerei	1	1300-1350 na Chr.	Rijnland/ België
s2-kan-88	opslag/ schenkgerei	3	1500-1550 na Chr.	Raeren
rm-gra-8	opslag/ schenkgerei	1	1300-1550 na Chr.	Maasland
rm-pot-	opslag/ schenkgerei	1	1300-1550 na Chr.	Maasland
s2-spi-1	overig	2	1350-1550 na Chr.	Rijnland/ België
s2-vel-1	overig	1	1450-1550 na Chr.	Rijnland/ België

Tabel 6. Inventarislijst van Periode 2 met de vormen, de functie, het aantal en de datering.

Periode 3 (1550 - 1700 na Chr.)

In tegenstelling tot de voorgaande periode is het Steengoed minder sterk vertegenwoordigd. Hiernaast neemt het Roodbakkende aardewerk een grote plaats in. Het Witbakkende aardewerk is echter het meest gebruikt in deze periode.

Soort	Code	Aantal	%	MAE	%	Datering
Steengoed geglazuurd	s2	114	31,5	7	13,5	1525-1700 na Chr.
Roodbakkend Nederrijns	r	57	15,7	17	32,7	1550-1650 na Chr.
Werra	wa	5	1,5	1	1,9	1580-1630 na Chr.
Hafner	ha	57	15,7	9	17,3	1550-1700 na Chr.
Witbakkend Maasland	wm	24	6,6	7	13,5	1550-1650 na Chr.
Witbakkend Rijnland	w	106	29	11	21,1	1550-1700 na Chr.
Totaal		362		52		

Tabel 7. Overzicht de soort, de code, het aantal, de percentages, het MAE en de datering van het aardewerk uit Periode 3.

Net zoals tijdens de voorgaande periode is het bij de opgraving aangetroffen Steengoed uit deze periode voornamelijk uit de regio Langerwehe-Aken-Raeren afkomstig. Hiernaast komen enkele vormen voor uit wat verder weg gelegen pottenbakkerscentra zoals Frechen of Keulen. Een belangrijk verschil met het Steengoed uit voorgaande periode is dat de gotische min of meer sobere stijl van het aardewerk in de eerste helft van de 16de eeuw, onder invloed van de Renaissance, steeds meer plaats maakte voor meer versierde producten. Met name de kannen werden steeds vaker versierd met uitbundige versierselen in de vorm van appliques, verschillende kleuren (blauw en paars) en allerlei tierelantijnen. Vooral het aardewerk uit Keulen, Frechen en Raeren staat bekend om de fraai versierde kannen. Hiernaast werd ook vanaf het tweede kwart van de 17de eeuw in het Westerwald aardewerk gemaakt in het kenmerkende grijze baksel bedekt met helder zoutglazuur en kobaltblauwe accenten. Dit aardewerk werd in de 17de eeuw vooral gekenmerkt door uitbundige versieringen beïnvloed door de Barok.[41] Zoals al eerder aangehaald trokken pottenbakkers, genoodzaakt door economische veranderingen, zoals oorlogshandelingen, naar andere regio's zoals het Westerwald. De productie in Siegburg kwam daardoor volledig stil te liggen. In andere plaatsen zoals Aken en Keulen lag de productie waarschijnlijk in de 16de eeuw al stil. In Raeren en Frechen werd de productie op een lager pitje voortgezet.

Een fraai voorbeeld van een kan met uitbundige versierselen is de bovenzijde van een kan uit Frechen (s2-kan-61) uit de late 16de tot vroege 17de eeuw.

Afbeelding 140. Bovenzijde van een steengoed kan uit Frechen met appliques (Vondst nr. 311). Foto: Liesbeth Hofste Photography.

Een andere bijzondere vorm, maar zonder uitbundige versieringen, is een groot deel van een kruik met drie oren, waarschijnlijk geproduceerd in Raeren. Het gaat hier om een zogenaamde drie-oren kruik (s2-kan-30), te dateren tussen 1525 en 1575 na Chr. Dergelijke kruiken zijn tot nu toe nog maar zeer weinig gevonden en dan voornamelijk in plattelandscontexten. In stedelijke context zijn het zeldzame vondsten.[42]

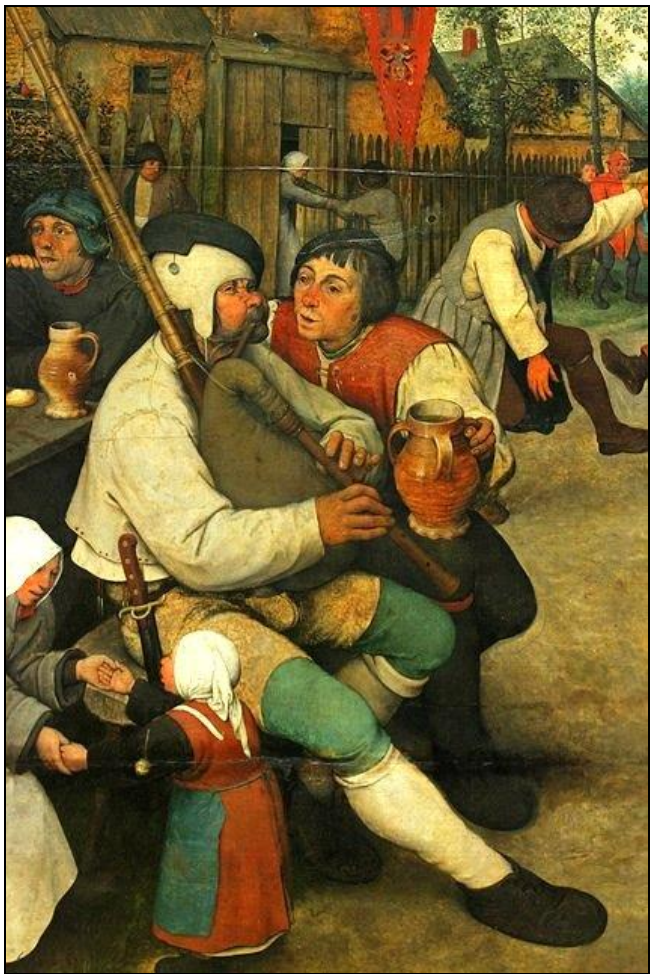
[41] Kesler, 2002
[42] Ostkamp, 2007

De reden hiervoor kan zijn dat dergelijke kruiken met drie oren maar een korte tijd zijn geproduceerd en vooral werden gebruikt door de plattelandsbevolking. Op schilderijen van Pieter Breughel de Oude (1525 - 1569) is dit type kruik vooral weergegeven op voorstellingen van boerenfeesten (zie Afbeelding 142). Afbeeldingen van dansende boeren was een populair thema in de late 15de en de 16de eeuw. Dansende, vrijende en feestende boeren stonden symbool voor de onbeschaafde mentaliteit van de samenleving in die periode. Het werd vooral door de hogere klasse (adel) gebruikt als tegenstelling voor de eigen deugdelijke mentaliteit.[43] Het was in de Late Middeleeuwen gebruikelijk om eet- en drinkgerei te delen met elkaar. Omdat dit door de hogere klasse al snel als onbeschaafd werd gezien stond onder andere de kruik met de drie oren (drie gebruikers) symbool voor de onbeschaafdheid van een deel van de samenleving. Dit is dan ook waarschijnlijk de reden dat dit type aardewerk juist op het platteland wordt aangetroffen. Het feit dat bij dit onderzoek een dergelijke kruik is aangetroffen kan er op wijzen dat hier mogelijk sprake is geweest van een agrarische samenleving die waarschijnlijk geen deel heeft uitgemaakt van de hogere klasse. Het vrijwel ontbreken van rijkversierde kannen, zoals die in de 16de en 17de eeuw werden geproduceerd in Raeren, Frechen, Keulen en het Westerwald, past bij het beeld day hier sprake is geweest van een gemeenschap met een relatief eenvoudige leefwijze.

Afbeelding 141. Drie-oren kruik uit Raeren. (Vondst nr. 385). Foto: Liesbeth Hofste Photography.

[43] Ostkamp, 2007

Afbeelding 142. Detail van De Boerendanspartij van Pieter Breughel de Oude. Bron: Kunsthistorisch museum Wenen, http://www.khm.at.

Het Roodbakkende aardewerk uit deze periode maakt een groter deel uit van het gebruiksaardewerk dan in de voorgaande periode. Het Roodbakkende aardewerk is in tegenstelling tot die periode echter niet langer geheel afkomstig uit de directe regio, maar zeer waarschijnlijk ten dele uit de regio Nederrijn. Deze regio, waar dit type aardewerk werd geproduceerd gedurende de 17de eeuw (en waarschijnlijk al eerder), is globaal gelegen tussen Anholt, Gennep, Tegelen, Duisburg en Düsseldorf. Het betreft Roodbakkend aardewerk met een enigszins bleek baksel, afgewerkt met loodglazuur en soms met slibversieringen. Het gaat vooral om fragmenten van borden, kommen, papkommen, testen, potten, pispotten, kannen, komforen, deksels en grapen. Kenmerkend voor dit type aardewerk is de slibversiering in de vorm van concentrische slibcirkels, stippen en andere vormen die alleen op de borden, kommen en papkommen werden aangebracht. Het overige Roodbakkende Nederrijnse aardewerk is alleen afgewerkt met loodglazuur, al dan niet in combinatie met koperoxide, ijzeroxide of mangaan. Dit maakt het lastig om fragmenten van Roodbakkende potvormen toe te kennen aan een bepaalde regio.[44] Er zijn in het Rijnlandse en Maaslandse gebied zeer waarschijnlijk vele verschillende pottenbakkerijen aanwezig geweest, die elkaar hebben beïnvloed. Daarom is het Roodbakkende aardewerk waarvan vrijwel zeker is dat dit uit het Nederrijnse gebied afkomstig is ook als zodanig gedetermineerd. Het gaat hierbij voor deze periode om twee potvormen met een hoge buikknik en een scherp uitstaande geprofileerde rand (r-pot-4 en r-pot-18). Deze potten zijn alleen voorzien van een dun loodglazuur. Verder komen andere roodbakkende vormen voor zoals een bord met een duidelijk afgezette brede vlag (r-bor-5) en een viertal grote kommen met een brede manchetrand (wm-kom-2). Deze kommen komen voor in een wit en rood baksel (tweemaal wit en tweemaal rood).

[44] Ostkamp, Duco, Kottman en Nooijen, 2009

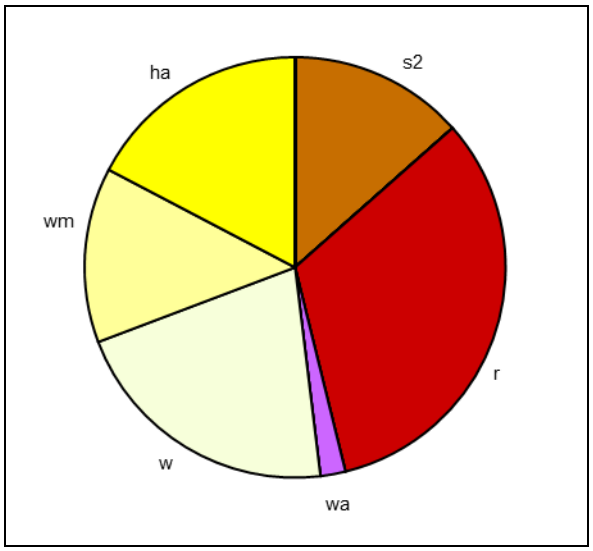
Wat direct opvalt aan deze kommen is de afwerking met loodglazuur in combinatie met mangaanoxide, wat het oppervlak een gemengd geelbruin aanzien geeft. Dat er gebruik is gemaakt van een ijzerhoudend papje is goed te zien op de onderzijde van één van de kommen (zie Afbeelding 143). Waar deze kommen zijn gemaakt is de vraag. Deze komvormen zijn bekend uit het Nederrijnse gebied, maar doen voor wat de manchetrand betreft sterk denken aan oudere potvormen uit het Maasland.[45] Ook de afwerking met de donkerbruine oxide doet sterk denken aan de al eerder beschreven grapen uit de late 15de en vroege 16de eeuw. Zeer waarschijnlijk gaat het hier, net als bij de grapen, om een regionaal product. Een herkomst uit het Nederrijnse gebied kan echter niet worden uitgesloten.

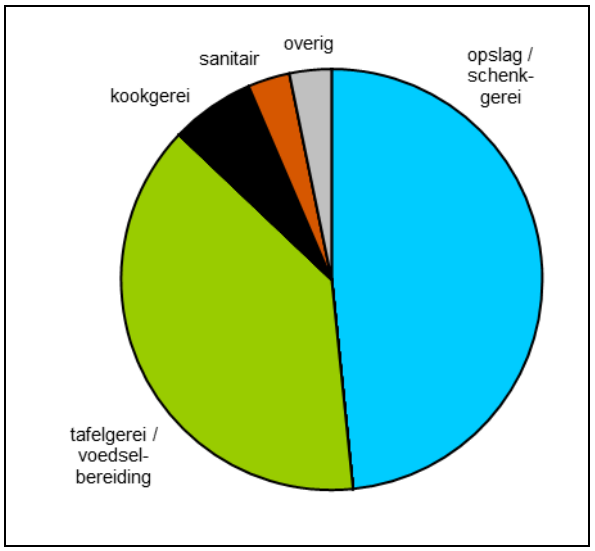

Afbeelding 143. Binnen- en buitenzijde van een kom (Vondst nr. 107). Foto: Liesbeth Hofste Photography.

Naast het regionale of Nederrijnse Roodbakkende aardewerk is ook minimaal één bord aanwezig dat afkomstig is uit het Werra-gebied. Dit aardewerk wordt gekenmerkt door een slibversiering en ingekraste afbeeldingen. Dit type aardewerk is ook korte tijd (na)gemaakt in Enkhuizen, maar dit aardewerk is vooral regionaal verspreid.[46]

[45] Ostkamp, Duco, Kottman en Nooijen, 2009; Hupperetz en Nijhof, 1995
[46] Clevis & van Gangelen, 2009

Figuur 5 (links). Overzicht MAE per soort van periode 3, 1550 - 1700 na Chr.
Figuur 6 (rechts). Overzicht MAE per functie van periode 3, 1550 - 1700 na Chr.

Type	Functie	MAE	Datering	Herkomst
r-bor-5	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1550-1600 na Chr.	Nederrijn/ regionaal
wa-bor-1	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1580-1630 na Chr.	Werra
ha-bor-1	tafelgerei/ voedselbereiding	6	1550-1650 na Chr.	Rijnland
ha-kom-5	tafelgerei/ voedselbereiding	3	1550-1700 na Chr.	Rijnland
wm-bor-5	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1550-1650 na Chr.	Maasland
wm-kom-	tafelgerei/ voedselbereiding	2	1550-1650 na Chr.	Maasland
wm-kom-2	tafelgerei/ voedselbereiding	4	1550-1650 na Chr.	Nederrijn/ regionaal
wm-ver-	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1550-1650 na Chr.	Maasland
w-bor-	tafelgerei/ voedselbereiding	2	1550-1700 na Chr.	Rijnland
w-stk-12	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1550-1650 na Chr.	Rijnland
w-ver-	tafelgerei/ voedselbereiding	2	1550-1700 na Chr.	Rijnland
w-gra-	kookgerei	3	1550-1700 na Chr.	Rijnland
w-gra-53	kookgerei	1	1550-1650 na Chr.	Rijnland
s2-kan-	opslag/ schenkgerei	2	1550-1700 na Chr.	Rijnland/ België
s2-kan-14	opslag/ schenkgerei	1	1550-1600 na Chr.	Raeren
s2-kan-30	opslag/ schenkgerei	1	1525-1575 na Chr.	Raeren
s2-kan-61	opslag/ schenkgerei	1	1580-1610 na Chr.	Frechen
r-pot-4	opslag/ schenkgerei	9	1600-1650 na Chr.	Nederrijn
r-pot-18	opslag/ schenkgerei	5	1600-1650 na Chr.	Nederrijn
ha-pot-1	opslag/ schenkgerei	1	1550-1700 na Chr.	Rijnland
w-pot-	opslag/ schenkgerei	1	1550-1650 na Chr.	Rijnland
s2-pis-8	sanitair/ verzorging	1	1550-1700 na Chr.	Rijnland/ België
wm-pis-6	sanitair/ verzorging	1	1550-1650 na Chr.	Maasland
s2-spi-1	overig	1	1550-1700 na Chr.	Rijnland/ België
w-spa-	overig	1	1550-1700 na Chr.	Rijnland

Tabel 8. Inventarislijst van Periode 3, met de vormen, de functie, het aantal en de datering.

In de periode van 1550 - 1700 na Chr. is het Witbakkende aardewerk het meest gebruikt. Het gaat bij dit type aardewerk om vormen als borden, kommen, potten, vergieten, grapen, een steelkom, een pispot en een spaarpot. Een groot deel van dit Witbakkende aardewerk is afkomstig uit het Rijnland, en dan voornamelijk uit Frechen. Het aardewerk uit deze regio wordt gekenmerkt door een fijn baksel en een afwerking van een waterig groen loodglazuur met koperoxide of een afwerking met loodglazuur en spikkels ijzeroxide wat een tranend effect geeft (Hafner). Sommige vormen zoals enkele borden (ha-bor-1) zijn op de vlag versierd met kamstreekversiering. Onder het Witbakkende aardewerk zijn, zoals boven beschreven, ook vormen aanwezig die op basis van vorm en afwerking zeer waarschijnlijk uit de Maasvallei afkomstig zijn of regionaal zijn geproduceerd. Het gaat hierbij om grote kommen met een brede manchetrand en een afwerking op de binnenzijde van loodglazuur in combinatie met mangaanoxide.

In deze periode werd verreweg het meest het Witbakkend aardewerk gebruikt. Het gaat hierbij vooral om tafelgerei/ voedselbereiding en kookgerei. Een groot deel hiervan is afkomstig uit het Rijnland. Het Roodbakkende aardewerk is zeer waarschijnlijk voor een deel afkomstig uit het Nederrijnse gebied. De kommen met de kenmerkende manchetrand en de afwerking met loodglazuur in combinatie met mangaanoxide zijn waarschijnlijk regionale producten of afkomstig uit het Maasland. Het Roodbakkende aardewerk is vooral gebruikt als opslag en schenkgerei. Het Steengoed uit deze periode is vooral afkomstig uit het nabij gelegen Raeren en bestaat uit eenvoudige kannen gebruikt als opslag en/ of schenkgerei. Een enkele kan uit Frechen is voorzien van verschillende appliques en zal de tafel hebben gesierd.

Periode 4 (1700 - 1950 na Chr.)

Het gebruiksaardewerk uit deze periode bestaat uit een grotere verscheidenheid dan in voorgaande perioden. Op zich is dit niet vreemd, het aanbod van verschillende soorten nam toe, alsook de mogelijkheid tot het aanschaffen ervan. Deze grote variatie wordt weerspiegeld in de diagrammen en de inventarislijst.

Soort	Code	Aantal	%	MAE	%	Datering
Steengoed geglazuurd	s2	185	29.3	21	22.8	1700-1950 na Chr.
Roodbakkend Nederrijns	r	221	35	36	34.6	1650-1900 na Chr.
Witbakkend Maasland	wm	3	0.5	4	3.7	1700-1900 na Chr.
Witbakkend Rijnland	w	31	4.9	9	9	1750-1900 na Chr.
Faience	f	36	5.8	2	1.8	1650-1800 na Chr.
Porselein	ep	11	1.7	3	2.7	1800-1900 na Chr.
Industrieel steengoed	s3	3	0.5	1	2.7	1700-1800 na Chr.
Industrieel rood	ir	19	3	1	0.9	1900-1950 na Chr.
Industrieel wit	iw	91	14.4	21	19.1	1800-1950 na Chr.
Kleipijp	py	31	4.9	3	2.7	1725-1850 na Chr.
Totaal		631		101		

Tabel 9. Overzicht de soort, de code, het aantal, de percentages, het MAE en de datering van het aardewerk uit Periode 4.

Het Steengoed uit deze periode is vooral afkomstig uit het Westerwald, Langerwehe en Raeren. Bij het Westerwaldse Steengoed gaat het vooral om kannen, potten, flessen en een enkele pispot. De vormen uit deze regio zijn voorzien van een zoutglazuur in combinatie met kobalt en/ of mangaan. De verschillende kras, kerfsnee of stempelversieringen zijn kenmerkend voor het Steengoed uit het Westerwald in de 18de tot 20ste eeuw.[47] Sommige vormen zijn echter ook (na)gemaakt in Raeren in hetzelfde grijze baksel en afwerking.[48] Opvallend is dat bij het Westerwaldse en Raerense Steengoed uit de 17de eeuw, de rijk versierde kannen, volledig ontbreken.

[47] van der Meulen en Tousain, 2017
[48] Mennicken, 2013

Het Steengoed uit de regio Langerwehe en Raeren bestaat vooral uit grote fragmenten van voorraadpotten voorzien van een zoutglazuur in combinatie met ijzerengobe, wat het geheel een dekkende bruine tot paarsbruine kleur geeft. De grote voorraadpotten, welke wel 60 centimeter hoog kunnen zijn, worden gekenmerkt door hun grote, brede en meestal vlakke en geprofileerde rand en een forse standring (s2-pot-6). In de 16de en 17de eeuw werden dergelijke potten gemaakt met een geringere inhoud en minder uitgewerkte standring. In de 18de tot 20ste eeuw werden deze standringen uitgewerkt tot een zogenaamde kroonvoet. De tenen van de standring zijn spits en buigen af naar onderen, waardoor het beeld van een omgekeerde kroon ontstaat (zie Afbeelding 144). Het aantal tenen nam in de loop van de tijd af. In de late 18de eeuw bestonden deze nog uit 26 tenen, begin 20ste eeuw uit 11 tenen.[49] Van dit aardewerk is een vrijwel complete pot aangetroffen (zie Afbeelding 145). De kroonvoet bestaat uit 21 tenen wat deze pot dateert uit de eerste helft van de 19de eeuw. Ook is de pot versierd met een applique en een kamstreekversiering op de schouder. In het geval er geen kroonvoet meer aanwezig is, kan op basis van de indrukken op de rand van de tenen van de pot welke er bovenop is gestapeld bij het bakken toch een datering worden achterhaald (zie Afbeelding 146).

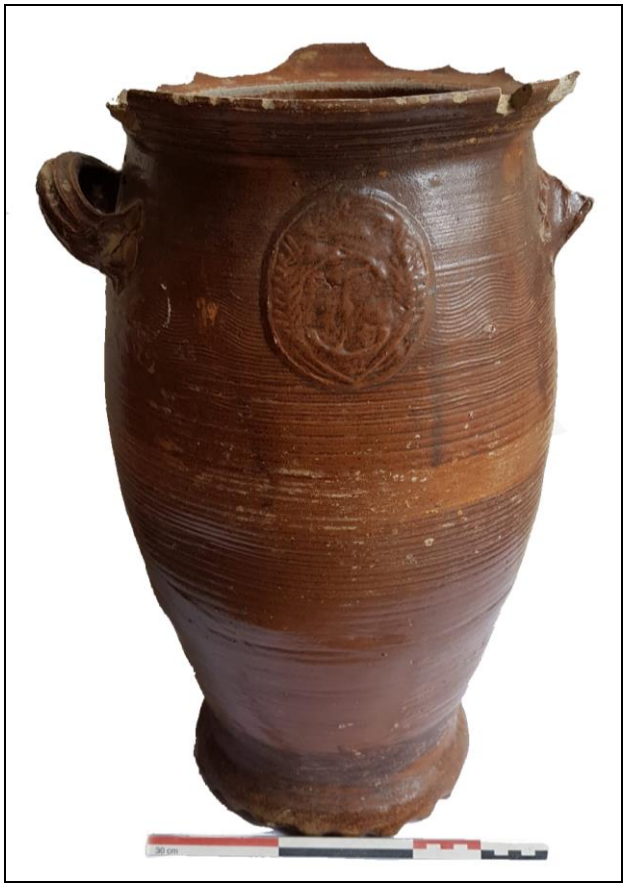
Afbeelding 144. Detail van de voet van de aangetroffen voorraadpot s2-pot-6 (Vondst nr. 97). Foto: F.J.H. Kasbergen, SOB Research.

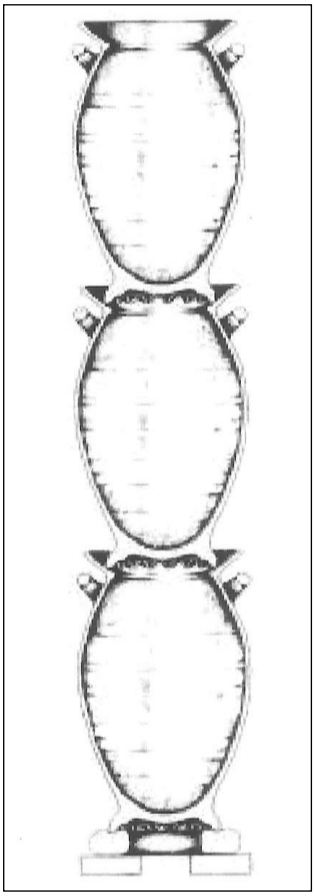
Dergelijke grote voorraadpotten werden tot voor kort nog gebruikt als pot om onder andere groenten in te bewaren. Een goed voorbeeld is het inmaken van witte kool in azijn (zuurkool). Hier komt ook de brede rand goed van pas. Met een eenvoudig houten deksel of een stuk linnen is de pot gemakkelijk af te sluiten en blijft de inhoud langere tijd goed in een koele kelder.

Het roodbakkende aardewerk uit deze periode is geheel afkomstig uit de regio Nederrijn. De vormen bestaan uit borden, kommen, deksels, grapen en potten. Op de borden is de kenmerkende versiering bestaande uit concentrische slibcirkels aanwezig. De potten, kommen, deksels en grapen zijn afgewerkt met loodglazuur, al dan niet in combinatie met koperoxide wat een geelgroene kleur geeft of ijzeroxide voor een bruine kleur. IJzeroxide lijkt pas vanaf het midden van de 18de eeuw te zijn toegepast op het Nederrijnse aardewerk.[50] Enkele opvallende vormen onder het roodbakkende aardewerk zijn forse potten met een licht gebogen wand, vlakke bodem en geprofileerde rand (wm-pot-1). De afwerking bestaat uit witte slib afgedekt met een helder dun loodglazuur. Op de vlakke bodem zijn treksporen te zien van het draad waarmee de pot van de draaischijf is gehaald. De versiering bestaat uit bloem(?)motieven in groene en rode slib van elkaar gescheiden door twee verticale lijnen in mangaan. Ook de bloemen zijn geaccentueerd met mangaan (zie Afbeelding 147).

[49] http://www.toepfereimuseum.de; Burchard Sielman-Die Ringe des Herren
[50] Mars, 1991

Het rode baksel is bleek wat een Nederrijnse herkomst doet vermoeden. De potvorm sluit echter aan bij de Maaslandse potvormen. De herkomst zal daarom waarschijnlijk ook in de regio of het Maasland gezocht moeten worden. De potvorm, en de context, dateert uit de 19de eeuw.

Afbeelding 145 (links). De aangetroffen voorraadpot s2-pot-6 (Vondst nr. 97). Foto: F.J.H. Kasbergen, SOB Research.
Afbeelding 146 (rechts). Voorbeeld van het stapelen van de potten in de oven. Bron: http://www.toepfereimuseum.de.

Dat er in deze periode niet alleen producten uit het Rijnland werden gebruikt bewijzen, net als bovengenoemde potvorm, enkele witbakkende vormen die afkomstig zijn uit het Maasland. Het gaat betreft twee kommen met een heldergeel tot eigeel loodglazuur. Het overige Witbakkende aardewerk is afkomstig uit het Rijnland en bestaat uit borden, kommen, een grape, een pot en een kachelpan. Deze producten zijn in de meeste gevallen afgewerkt met een loodglazuur waaraan koperoxide is toegevoegd wat een groene kleur geeft.

Een product dat normaal gesproken een groot deel uitmaakt van het gebruiksaardewerk in de 17de en 18de eeuw is het Faience aardewerk en in mindere mate het Majolica. Bij het aangetroffen gebruiksaardewerk komt majolica niet voor. Het aantal aangetroffen fragmenten Faience is gering (1.8 procent) en bestaat uit minimaal twee borden (f-bor-5/7). De borden zijn voorzien van tinglazuur en versierd met voorstellingen in kobaltblauw. Van de borden is één exemplaar versierd met een polychrome versiering bestaande uit verschillende kleuren. Faience borden zijn in veel gevallen aangeschaft als sieraardewerk en werden alleen bij speciale gelegenheden gebruikt. Naast het Faience is door de bewoners ook Porselein gebruikt, waarschijnlijk met hetzelfde doel als het Faience, als sieraardewerk bij speciale gelegenheden. Ook hiervan is slechts een gering percentage aangetroffen (2.7 procent). Het gaat hier om producten uit Europese ateliers.

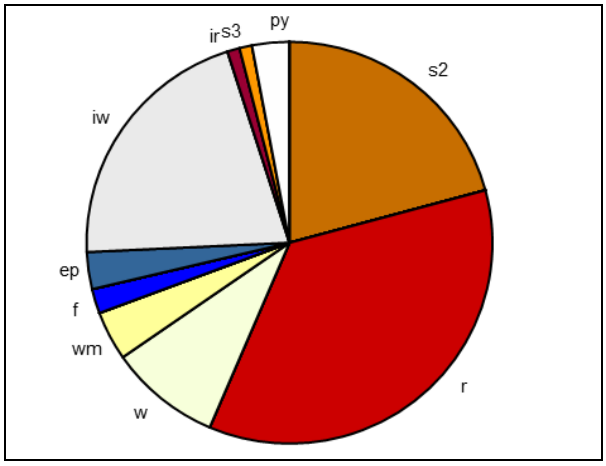
Afbeelding 147. Een groot deel van roodbakkende pot met specifieke versiering (Vondst nr. 317). Foto: Liesbeth Hofste Photography.

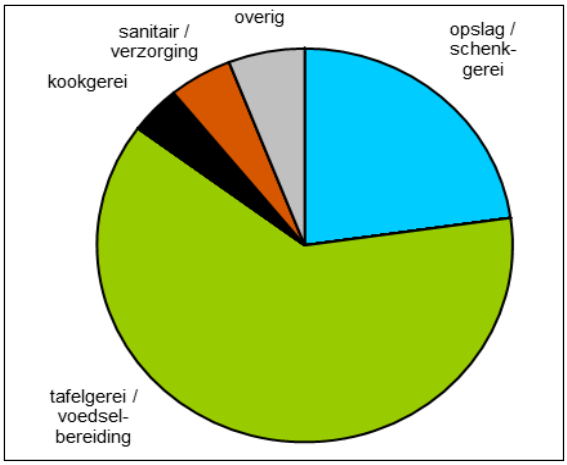
Een groep gebruiksaardewerk waarvan een flink percentage is aangetroffen betreft het zogenaamde industrieel vervaardigde keramiek (bijna 23 procent). Het grootste deel hiervan bestaat uit Industrieel wit gebruiksaardewerk afkomstig uit de nabijgelegen pottenbakkersfabriek van Petrus Regout in Maastricht. Daar werd vanaf 1832 op industriële wijze aardewerk gemaakt naar Engels voorbeeld. Dit industriële aardewerk had een groot afzetgebied.[51] Het is niet verwonderlijk dat van dit industriële aardewerk ook een grote hoeveelheid is aangetroffen in het onderzoeksgebied. Niet alleen de directe nabijheid van de productieplaats was hiervoor verantwoordelijk, ook was dit aardewerk voor vrijwel iedereen betaalbaar. Opvallend is echter wel dat onder het Industriële witte aardewerk enkele exemplaren uit Engeland zijn aangetroffen. Daar werd, vooral in de omgeving van Staffordshire (o.a. Wedgewood), al vanaf de 18de eeuw op industriële wijze keramiek geproduceerd.[52] Dit vernieuwende aardewerk, dat met name bestond uit serviesgoed, zoals borden, koppen en schotels, overspoelde al snel de Europese markt. Het steeds populairder worden van het drinken van thee, koffie en choco droeg eraan bij dat men graag een dergelijk servies in bezit wilde hebben. Het was een moderne versie van het pronkaardewerk, zoals eerder het Faience. De introductie van het industriële aardewerk bleek de genadeklap voor de pottenbakkers in Delft, die bekend stonden om hun fraaie faience aardewerk. Alleen *De Porceleyne fles* heeft zich, van de in totaal 30 ateliers, tot op de dag van vandaag kunnen handhaven.

Van de 21 exemplaren Industrieel wit aardewerk zijn er twee afkomstig uit Engeland en dateren uit de eerste helft van de 19de eeuw. Deze twee exemplaren zijn onversierd. De overige exemplaren zijn afkomstig uit Maastricht en betreffen vooral borden en kommen zonder versiering. Alleen op enkele schotels en koppen is een versiering in de vorm van drukprint of verf (Boerenbont en strobloem motief) aanwezig.

[51] Bartels, 1999
[52] Bogaers, 1992

Naast het Industrieel wit zijn ook fragmenten gevonden van een industrieel vervaardigde steengoed vorm (s3-kop-). Deze kop uit de tweede helft van de 18de eeuw is afkomstig uit Engeland. Een ander industrieel product is een bloempot van Industrieel rood aardewerk (ir-blo-) uit de 20ste eeuw. Of deze ook uit Engeland afkomstig is blijft de vraag. In de 20ste eeuw werd op veel verschillende plaatsen in Europa op industriële wijze aardewerk gemaakt.
Tenslotte zijn nog fragmenten van minimaal acht kleipijpen uit de 18de en 19de eeuw aangetroffen, die afkomstig zijn uit Gouda. De vormen variëren van pijpen met een ovale ketel, tot die met een rondbodem. Omdat dit artikel erg breekbaar was komen fragmenten hiervan vaak voor in archeologische contexten.

Figuur 7 (links). Overzicht MAE per soort van Periode 4, 1700 - 1950 na Chr.
Figuur 8 (rechts). Overzicht MAE per functie van Periode 4, 1700 - 1950 na Chr.

Zoals weergegeven in de diagrammen (zie Figuur 7 en 8) was het geheel aan gebruiksaardewerk in deze periode gevarieerder dan in de voorgaande perioden. Zoals al aangehaald heeft dit te maken met het grotere aanbod van verschillende soorten aardewerk en de mogelijkheid tot het aanschaffen hiervan. Het forse percentage dat als tafelgerei en/ of bij de voedselbereiding is gebruikt, heeft te maken met het grote aandeel roodbakkende en industriële aardewerk. Opvallend is het geringe percentage kookgerei, zoals grapen en kachelpannen. Mogelijk heeft dit maken met het gebruik van ander gebruiksgoed om in te koken, zoals metalen pannen en potten. Een deel van het Steengoed, zoals de flessen en potten uit het Westerwald, zijn waarschijnlijk niet alleen als tafelwaar maar ook in de keuken bij de voedselbereiding gebruikt. De grote steengoed potten uit Langerwehe zullen ongetwijfeld zijn gebruikt voor de opslag van voedsel. Het sanitaire gebruiksgoed, zoals pispotten, zijn in geringe mate aanwezig. Mogelijk heeft men ook hiervoor een ander gebruiksmiddel ter beschikking gehad.

Type	Functie	MAE	Datering	Herkomst
s2-bek-11	tafelgerei/ voedselbereiding	2	1650-1750 na Chr.	Raeren/ Westerwald
r-bor-	tafelgerei/ voedselbereiding	9	1650-1900 na Chr.	Nederrijn
r-bor-7	tafelgerei/ voedselbereiding	6	1650-1750 na Chr.	Nederrijn
r-bor-10	tafelgerei/ voedselbereiding	5	1650-1750 na Chr.	Nederrijn
r-dek-1	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1750-1900 na Chr.	Nederrijn
r-dek-7	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1650-1750 na Chr.	Nederrijn
r-kom-	tafelgerei/ voedselbereiding	5	1650-1900 na Chr.	Nederrijn
r-kom-77	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1650-1750 na Chr.	Nederrijn
r-kom-80	tafelgerei/ voedselbereiding	2	1650-1750 na Chr.	Nederrijn
wm-kom-	tafelgerei/ voedselbereiding	2	1700-1900 na Chr.	Maasland

w-bor-4	tafelgerei/ voedselbereiding	3	1750-1900 na Chr.	Rijnland
w-kom-	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1750-1900 na Chr.	Rijnland
f-bor-5	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1650-1750 na Chr.	Nederland
f-bor-7	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1700-1800 na Chr.	Nederland
ep-kop-	tafelgerei/ voedselbereiding	2	1800-1900 na Chr.	Europa
ep-sch-	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1800-1900 na Chr.	Europa
s3-kop-	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1700-1800 na Chr.	Engeland
Iw-bor-	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1830-1900 na Chr.	Maastricht
Iw-bor-2	tafelgerei/ voedselbereiding	5	1830-1900 na Chr.	Maastricht
Iw-bor-31	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1830-1900 na Chr.	Maastricht
Iw-dek-	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1830-1900 na Chr.	Maastricht
Iw-dek-9	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1830-1900 na Chr.	Maastricht
Iw-kom-6	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1830-1900 na Chr.	Maastricht
Iw-kop-	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1830-1950 na Chr.	Maastricht
Iw-kop-1	tafelgerei/ voedselbereiding	2	1800-1900 na Chr.	Engeland/ Maastricht
Iw-kop-2	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1800-1850 na Chr.	Engeland
Iw-kop-5	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1883-1893 na Chr.	Maastricht
Iw-kop-8	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1800-1850 na Chr.	Engeland
Iw-kop-10	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1830-1900 na Chr.	Maastricht
Iw-kop-30	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1830-1900 na Chr.	Maastricht
Iw-sch-10	tafelgerei/ voedselbereiding	1	1900-1950 na Chr.	Maastricht
r-gra-	kookgerei	2	1650-1900 na Chr.	Nederrijn
w-gra-20	kookgerei	1	1750-1850 na Chr.	Rijnland
w-kap-8	kookgerei	1	1800-1900 na Chr.	Rijnland
s2-fle-	opslag/ schenkgerei	1	1700-1900 na Chr.	Westerwald
s2-fle-4	opslag/ schenkgerei	1	1850-1900 na Chr.	Westerwald
s2-fle-12	opslag/ schenkgerei	1	1700-1900 na Chr.	Westerwald
s3-fle-	opslag/schenkgerei	1	1800-1900 na Chr.	Frankrijk
s2-kan-	opslag/ schenkgerei	4	1630-1850 na Chr.	Westerwald
s2-pot-	opslag/ schenkgerei	1	1700-1900 na Chr.	Langerwehe/ Raeren
s2-pot-2	opslag/ schenkgerei	1	1630-1750 na Chr.	Westerwald
s2-pot-6	opslag/ schenkgerei	4	1700-1950 na Chr.	Langerwehe/ Raeren
s2-pot-19	opslag/ schenkgerei	1	1800-1950 na Chr.	Westerwald
s2-pot-39	opslag/ schenkgerei	2	1775-1900 na Chr.	Westerwald
r-pot-	opslag/ schenkgerei	3	1650-1900 na Chr.	Nederrijn
wm-pot-1	opslag/ schenkgerei	2	1800-1900 na Chr.	Maasland
w-pot-	opslag/ schenkgerei	2	1700-1900 na Chr.	Rijnland
s2-pis-7	sanitair/ verzorging	1	1750-1900 na Chr.	Westerwald
s2-zal-2	sanitair/ verzorging	1	1675-1900 na Chr.	Frechen
Iw-pis-2	sanitair/ verzorging	1	1830-1900 na Chr.	Maastricht
Iw-zal-6	sanitair/ verzorging	1	1880-1920 na Chr.	Engeland
r-blo-	overig	1	1750-1900 na Chr.	Nederrijn
w-blo-	overig	1	1800-1900 na Chr.	Rijnland
ir-blo-	overig	1	1900-1950 na Chr.	Europa
py-ovaal	overig	2	1750-1800 na Chr.	Gouda
py-rondbodem	overig	1	1725-1850 na Chr.	Gouda

Tabel 10. Inventarislijst van Periode 4 met de vormen, de functie, het aantal en de datering.

5.1.5 Samenvatting en conclusie

Het bij de opgraving aangetroffen gebruiksaardewerk is gedateerd in de Romeinse Tijd (2de en 3de eeuw) en in de Late Middeleeuwen tot en met de Nieuwe tijd (12de tot 20ste eeuw). Het Romeinse aardewerk betreft een gering percentage secundair verplaatst materiaal. Het aardewerk uit de 12de t/m de 13de eeuw bestaat alleen uit enkele exemplaren Blauwgrijs aardewerk uit de regio Elmpt en enkele exemplaren uit de pottenbakkerijen in Brunssum-Schinveld. Ook hier gaat het om secundair verplaatst (verspit) materiaal. Of dit materiaal een indicatie is van bewoning in die periode ter plaatse is de vraag. Uit de aansluitende periode, de 14de t/m de 16de eeuw, zijn vooral producten aangetroffen die afkomstig zijn uit de regio, zoals wit- en roodbakkende grapen met een specifieke chocoladebruine engobe. Hiernaast is voornamelijk Steengoed uit de omgeving van Langerwehe en Raeren in verschillende vormen aangetroffen. Het Steengoed zal zijn gebruikt als tafelwaar of als schenkgerei in de keuken.

Het aardewerk uit de 16de en 17de eeuw bestaat grotendeels uit witbakkende producten uit het Rijnland, die zijn gebruikt als tafelgerei, bij de voedselbereiding en als kookgerei. Net als het Witbakkend aardewerk werd toen ook Roodbakkend aardewerk (vooral gebruikt voor opslag of als schenkgerei) voor een groot deel geïmporteerd uit een andere regio, waarschijnlijk uit het Nederrijnse gebied. Het Steengoed uit deze periode bestaat vrijwel geheel uit eenvoudige onversierde kannen, die zijn gebruikt voor opslag en/ of als schenkgerei. Een enkele versierde kan zal de tafel hebben gesierd.

In de laatste periode, de 18de tot 20ste eeuw, was het gebruiksgoed gevarieerder van aard. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de grotere verscheidenheid aan aanbod van gebruiksaardewerk en de mogelijkheid tot de aanschaf daarvan. Het Roodbakkend aardewerk uit deze periode is vrijwel geheel afkomstig uit het Nederrijnse gebied. Hiernaast zijn nog enkele objecten uit de regio zelf aangetroffen, zowel Rood- alsook Witbakkend aardewerk. Het Witbakkend aardewerk is, net als in voorgaande periode, vrijwel geheel geïmporteerd uit het Rijnland. Het Steengoed uit de jongste periode, afkomstig uit Langerwehe, Raeren en Westerwald, is gebruikt als tafelwaar of als opslag. Zoals te verwachten bestaat een groot deel van het gebruiksgoed uit deze periode uit Industrieel aardewerk afkomstig uit Maastricht. Het merendeel van dit industriële aardewerk is gebruikt als tafelgerei en/of bij de voedselbereiding.

De geringe aanwezigheid of afwezigheid van aardewerksoorten die in Nederland vaker voorkomen, zoals Grijsbakkend aardewerk, Majolica, Porselein en Steengoed uit Siegburg valt te verklaren door de nabijheid van pottenbakkerscentra als Langerwehe-Aken-Raeren, het Nederrijnse gebied en het Maasland. Dit verklaart ook het ontbreken van Rood- en Witbakkend aardewerk uit Nederlandse pottenbakkerijen als Gouda, Oosterhout en Bergen op Zoom. Een deel van het aardewerk is zeer waarschijnlijk afkomstig uit regionale pottenbakkerijen, waarvan nog geen gegevens beschikbaar zijn. Dit komt overeen met andere vindplaatsen in Limburg.[53]

Op basis van deze analyse ontstaat het beeld van een plattelandsdorp waar men gebruik maakte van eenvoudig gebruiksaardewerk, dat grotendeels werd betrokken uit de regio. Een enkel object uit verder weg gelegen pottenbakkerscentra is een uitzondering in de periode van de12de tot en met de 17de eeuw. Pas gedurende de 18de eeuw - en voornamelijk in de 19de eeuw - was er sprake van meer variatie onder het gebruiksgoed. Het betrof nog steeds geen dure objecten, maar eenvoudig aardewerk dat veel geproduceerd werd en betrekkelijk goedkoop was.

[53] Van Oosten & Ostkamp, 2009; Ostkamp, Duco, Kottman en Nooijen, 2009; Wemerman, 2006

5.2 Glas J. Ras

5.2.1 Inleiding

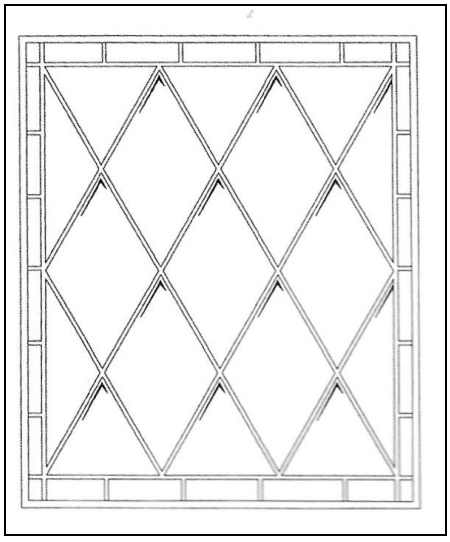
Tijdens de Archeologische Begeleiding en de Archeologische Opgraving zijn 78 fragmenten glas aangetroffen. Het gaat hierbij voornamelijk om fragmenten vensterglas en - in mindere mate - om fragmenten gebruiksglas uit de periode van 1450 - 1950 na Chr. De glasvondsten werden gedaan in sporen, zoals beerputten of afvalkuilen, of tijdens de aanleg van vlakken. In algemene zin kan worden geconcludeerd dat het glas redelijk tot goed bewaard is gebleven. Ondanks het vaak zeer gefragmenteerde karakter bleek het mogelijk om de glasfragmenten op basis van typologische kenmerken te determineren en – voor zover mogelijk - te dateren.

5.2.2 Vlakglas J. Melis

Er zijn 34 fragmenten vlakglas aangetroffen (Vondst nr. 47, 101, 117, 145, 156, 178, 217, 310, 334, 416 en 458): 22 fragmenten blank vensterglas, 9 fragmenten groengetint vensterglas en 4 fragmenten blauw vensterglas.

Vondst nr. 320 bevat twee kalibers met gegruizelde randen.[54] Deze zijn gemaakt met een techniek waarbij de randen door middel van een gruisijzer in de juiste vorm werd gesneden. Het betreft twee fragmenten van ruitjes: ruitvormige kalibers (zie Afbeelding 148). De ruitjes werden door middel van lood in een raam geplaatst en vormden een zogenaamd losange-raam (zie Afbeelding 149).
Vondst nr. 217 betreft een randfragment van een glasplaat die door middel van de cilindermethode is vervaardigd (zie Afbeelding 150). Bij cilinderglas blaast de glasmaker een cilinder, die over de lengte wordt doorgesneden, opengeklapt en op een tafel wordt uitgespreid. Dergelijke platen werden door een glazenier in kleinere kalibers gesneden, die vervolgens in lood in een venster werden geplaatst. Vaak hadden dergelijke randfragmenten een dusdanige vorm dat ze onbruikbaar waren om in een venster te plaatsen. Het aangetroffen fragment is dusdanig mooi rechthoekig van vorm dat het zeer waarschijnlijk is dat dit wel een onderdeel van een glas in lood-raam is geweest.
Vondst nr. 156 bevatte vier fragmenten blauw glas.

Afbeelding 148 (links). Fragmenten van twee ruitjes (ruitvormige kalibers) met gegruizelde randen (Vondst nr. 320).

Afbeelding 149 (rechts). Weergave van een losange-raam met breekglaasjes langs de randen. Bron: Hulst, 2016.

[54] Een kaliber is een compleet stuk vensterglas dat door middel van een loodstrip in een raam werd gezet. Meerdere kalibers samen vormden een raam.

Afbeelding 150. Randfragment van cilinderglas, dat mogelijk is gebruikt als onderdeel van een glas in lood-raam (Vondst nr. 217). Foto: J. Melis, SOB Research.

5.2.3 Gebruiksglas **J. Ras**

Late Middeleeuwen

Tussen twee sporen (Spoor nr. 229 en 230) werd een klein fragment van een opgestoken ziel van groen glas aangetroffen (Vondst nr. 424). Op basis van het overige vondstmateriaal kan dit fragment worden gedateerd in de periode van 1450 - 1500 na Chr. Mogelijk betreft het een fragment van een Maigelein of Maigelbecher.[55] Het gaat om een napvormig lage beker van dikwandig groen woudglas of om een halfhoge beker. De Maigelein is sterk verwant aan de Maigelbecher. De Maigelein heeft bijvoorbeeld hetzelfde ribbel- of gekruist ribbelpatroon. De Maigelein en de Maigelbecher werden dan ook vervaardigd in dezelfde productiecentra.[56]

Nieuwe Tijd

Er zijn 26 bodem-, wand- en halsfragmenten van bolvormige en cilindrische flessen aangetroffen (Vondst nr. 61, 63, 82, 97, 124, 130, 156, 168, 206, 304, 329, 416, 449 en 450). Het betreft grotendeels (fragmenten van) groene wijnflessen uit de periode 1750 - 1950 na Chr. Vanwege het fragmentarische karakter is het meestal niet na te gaan of de flessen mondgeblazen of machinaal gevormd zijn. In een aantal gevallen werden fragmenten van kleinere medicijnflessen aangetroffen.

Een aantal vondsten kan nader worden beschreven:
Vondst nr. 82 betreft een bijna complete (alleen de hals ontbreekt) mondgeblazen cilindrische fles met een hoog opgestoken ziel (zie Afbeelding 151). Het betreft waarschijnlijk een wijnfles. De bewaarde hoogte bedraagt circa 17 centimeter de breedte is circa 8 centimeter. Op basis van de vorm kan de fles worden gedateerd in de periode van 1750 - 1850 na Chr.

In de vulling van een bezinkput uit de periode 1800 - 1900 na Chr. (Spoor nr. 205) werd een cilindrische machinaal vervaardigde wijnfles aangetroffen (Vondst nr. 449, zie Afbeelding 152). De fles is circa 30 centimeter hoog en circa 7 centimeter breed. Tevens werden enkele glazen knikkers gevonden. In dezelfde vulling werd ook een bodemfragment van een bierfles van bruin glas aangetroffen (Vondst nr. 450). Deze vondsten dateren uit de periode circa 1900 - 1950 na Chr.

Tijdens de aanleg van een vlak werd een fragment van de kelk van een kleurloos drinkglas op voet aangetroffen (Vondst nr. 66). Het fragment dateert uit de periode van circa 1700 - 1800 na Chr. Een fragment van de voet van een vergelijkbaar glas werd aangetroffen in de vulling van een kelder (Spoor nr. 121) (Vondst nr. 178). In de insteek van een kelder (Spoor nr. 38) werd de bodem van een kleurloze beker aangetroffen (Vondst nr. 103). De licht opgestoken bodem heeft een gekerfde voetband en dateert uit de periode circa 1600 - 1650 na Chr. (zie Afbeelding 153).

[55] Bartels, 1999: 277
[56] Bartels, 1999: 54-5

Afbeelding 151 (links). Het fragment van de mondgeblazen cilindrische fles met een hoog opgestoken ziel uit de periode van 1750 - 1850 na Chr. (Vondst nr. 82). Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 152 (rechts). De cilindrische machinaal vervaardigde wijnfles uit de periode van 1900 - 1950 na Chr. (Vondst nr. 449). Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 153 (links). De bodem van een kleurloze beker (Vondst nr. 103), met licht opgestoken bodem en een gekerfde voetband (circa 1600 - 1650 na Chr.). Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 154 (rechts). De tuit van een vogelkooidrinkbakje dat dateert uit de periode van circa 1850 - 1900 na Chr. (Vondst nr. 156). Foto: J. Ras.

Tijdens de aanleg van een vlak werd een fragment van een kleurloos vogelkooidrinkbakje aangetroffen (Vondst nr. 156). Het betreft de tuit. Op basis van het overige vondstmateriaal dateert het fragment uit de periode van 1850 - 1900 na Chr. (zie Afbeelding 154).[57] Tevens werden enkele fragmenten van een schaal of bokaal van persglas met ingeperst motief aangetroffen. Een vergelijkbaar fragment persglas werd aangetroffen onder een vloer (Spoor nr. 85, Vondst nr. 168). Dit persglas dateert uit de periode van 1850 - 1900 na Chr.

In de vulling van een beerput (Spoor nr. 82) werd een compleet medicijnflesje aangetroffen (Vondst nr. 329). De inhoud is deels nog aanwezig. Het flesje dateert uit de periode van 1850 - 1900 na Chr.

5.2.4 Conclusie

Tijdens het onderzoek zijn 78 fragmenten glas aangetroffen. Het betreft voornamelijk fragmenten van vensterglas en - in mindere mate - fragmenten van gebruiksglas uit de periode van 1450 - 1950 na Chr. Omdat het een relatief klein aantal glasvondsten betreft kunnen er geen betrouwbare uitspraken worden gedaan over de sociale status van de eigenaren van het glas. Wel kan worden geconcludeerd dat het glas geen kenmerken vertoont van een bepaalde mate van luxe.

5.3 Metaal J. Melis

Er zijn 215 fragmenten en complete voorwerpen van metaal aangetroffen (zie Bijlage 8). Het merendeel daarvan werd aangetroffen bij de aanleg van het vlak (129 stuks), 60 stuks metaal werden aangetroffen in de vullingen van sporen en 26 stuks konden worden gekoppeld aan lagen. Het betrof over het algemeen artefacten van ijzer (190 stuks). Daarnaast werden artefacten aangetroffen van lood (11 stuks), koper (3 stuks) en messing (2 stuks).

5.3.1 IJzer

Er zijn 190 artefacten van ijzer aangetroffen, waaronder (delen van) spijkers (116 stuks), beslag (8 stuks), messen (6 stuks), haken (6 stuks), schoppen (3 stuks), ketels (3 stuks), slak (3 stuks), muurankers (2 stuks), ringen (2 stuks), sleutels (2 stuks) en 1 rechthoekige gesp, 1 koebel, 1 hengselbevestiging, 1 knijpschaar, 1 dolk, 1 pijlpunt, 1 riek, 1 tandwiel en 1 luns van een spiebout.

Het merendeel van het ijzer betrof spijkers (116 stuks) waaronder een deel gesmede spijkers. 8 stuks betrof beslag, waaronder vier plaatjes die konden worden geïnterpreteerd als zijnde trip- of klompbeslag. Dergelijk beslag werd bevestigd onder houten trippen of klompen, ter versteviging van de zool (zie Afbeelding 155). Tevens werd er een fragment aangetroffen van luik- of deurbeslag.

Er zijn 6 (fragmenten van) messen aangetroffen, waaronder een licht verbogen tafelmes waarvan de punt ontbreekt (Vondst nr. 437). Het mes is gesmeed en was door middel van klinknagels aan de belegplaten bevestigd. De klinknagels waren nog aanwezig, de belegplaten misten. Vondst nr. 397 werd aangetroffen in de vulling van een greppel (Spoor nr. 241). Het betrof een tafelmes dat in twee delen was gebroken. Het mes is gesmeed. Ook de houten belegplaten werden aangetroffen. Ze werden door middel van klinknagels aan het heft bevestigd. Dergelijke messen dateren uit de periode vanaf 1400 na Chr.

Vondst nr. 393 betreft een haalmes ofwel een boommes, met aan weerszijden handvaten haaks op het blad. Het haalmes werd door middel van een trekkende beweging gebruikt om hout grof in vorm te snijden. De naam boommes refereert naar de functie van het haalmes om de bast van een boom eraf te snijden. Dergelijke haalmessen dateren uit de Nieuwe Tijd C.

[57] Vergelijk Henkes, 1994: 340, 67.11.

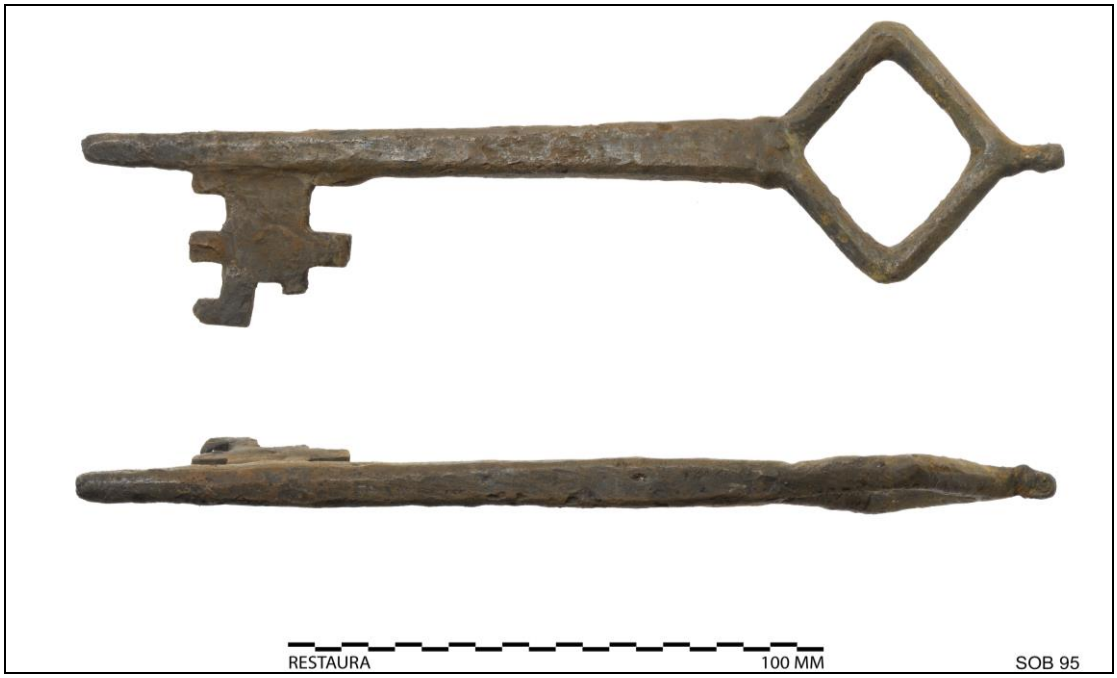
Vondst nr. 208 betreft een benen heft. Het handvat was intact en was versierd met vier ingeboorde puntjes (zie Afbeelding 156). Het handvat was dusdanig gevormd dat de vingers prettig in de uitsparingen liggen, mogelijk om op die manier het voorwerp op een precieze wijze te kunnen hanteren. Het voorwerp bestond uit twee delen: het blad was door middel van een klinknagel aan het heft bevestigd. Het blad mist, waardoor onduidelijk blijft wat voor voorwerp het exact is geweest. Het handvat doet echter vermoeden dat het een mes betrof dat werd gebruikt voor een nauwkeurige werkzaamheden.

Vondst nr. 345 en 470 betreffen sleutels. Vondst nr. 345 betrof een complete gesmede baardsleutel. De sleutel had een massieve steel, een ruitvormige greep en een eenvoudige baard (zie Afbeelding 157). Deze sleutel dateert, gezien de context en de vormgeving, hoogstwaarschijnlijk uit de Late Middeleeuwen Vondst nr. 470 betrof slechts een klein fragment van een sleutel, dat werd aangetroffen in Spoor nr. 274.

Afbeelding 155 (links). Tripbeslag (Vondst nr. 413), dat onder houten schoeisel werd bevestigd ter versteviging. Foto: Restauratieatelier Restaura.

Afbeelding 156 (rechts). Handvat met benen heft (Vondst nr. 208), versierd met vier ingeboorde puntjes. Het handvat was dusdanig gevormd dat de vingers prettig in de uitsparingen liggen, mogelijk om op die manier het voorwerp op een preciezere wijze te kunnen benutten. Foto: Restauratieatelier Restaura.

Afbeelding 157. Een complete, gesmede ijzeren sleutel (Vondst nr. 345). Foto: Restauratieatelier Restaura.

Vondst nr. 313 betreft de helft van een knijpschaar.[58] Op basis van de vorm kan worden geconcludeerd dat de schaar een cirkelvormige gebogen veer heeft gehad. De overgang tussen het blad en de handgreep vormde een halve cirkel, er was een knop aanwezig op de overgang naar het blad. Het blad was relatief smal. Op basis van deze kenmerken kan worden geconcludeerd dat de schaar dateert uit de periode van 1350 - 1475 na Chr.

Vondst nr. 341 betreft een ijzeren kling van een dolk, mogelijk een nier- of klotendolk (zie Afbeelding 158 en 159). De kling was recht en tweesnijdend, had een platte, ruitvormige doorsnede met ribben vanaf de punt; in de richting van de stootplaat was de kling rechthoekig. Op dit rechthoekige deel zijn twee parallel lopende streepjes waarneembaar van een koperlegering, mogelijk een merkteken. Dergelijke dolken dateren uit de periode van 1350 - 1500 na Chr.

Vondst nr. 365 betreft een bladvormige pijlpunt met een ruitvormige doorsnede. Dergelijke pijlpunten dateren uit de periode van 1300 - 1500 na Chr.

Vondst nr. 514 betrof een smeedijzeren en gesoldeerde koebel met een klepel (zie Afbeelding 160). De koebel had een rechte bovenzijde en er was een ring aan de bovenzijde bevestigd. Een vergelijkbare koebel werd aangetroffen in Slot Loevestein en dateerde daar uit 1475 - 1575.[59]

Afbeelding 158. Een ijzeren kling van een dolk (Vondst nr. 341). De kling was recht en tweesnijdend, had een platte, ruitvormige doorsnede met ribben vanaf de punt; richting de stootplaat toe was de kling rechthoekig. Foto: restauratieatelier Restaura.

Afbeelding 159. Detail van de ijzeren kling van een dolk (Vondst nr. 341) met de twee parallel lopende streepjes van een koperlegering, mogelijk een merkteken. Foto: J. Melis.

[58] Gawronski en Kranendonk, 2018: Type 2
[59] Collectie Gelderland, geraadpleegd via collectienederland.nl.

Afbeelding 160. Een smeedijzeren en gesoldeerde koebel met klepel (Vondst nr. 514, voor-, zij- en achterkant). Foto: Restauratieatelier Restaura.

5.3.2 Lood

Er zijn 11 artefacten van lood aangetroffen, waaronder daklood (2 stuks), kogel (2 stuks), 1 loodstrip van een glas-in-lood raam en een pelgrimsinsigne.

Het pelgrimsinsigne (Vondst nr. 460) werd aangetroffen op/ in het vloerniveau van Structuur 3 of 4. Het insigne is afkomstig uit Saint Josse-sur-Mer en betreft een afbeelding van de heilige Judocus (ook wel Sint Josse, Sint Joos of Sint Joost genoemd). De heilige is afgebeeld in een reismantel, vanaf zijn rechter schouder draagt hij een tas schuin over het lichaam, de rechterhand is zegenend opgeheven (zie Afbeelding 161). Een vergelijkbaar exemplaar uit Valkenisse is meer compleet en duidelijker dan het exemplaar uit Voerendaal.[60] Bij dat exemplaar houdt Judocus met zijn linkerhand een boek en een kroon vast. Op beide exemplaren mist het hoofd, maar over het algemeen wordt Judocus op pelgrimsinsignes afgebeeld met een grote hoed. Het insigne dateert uit de periode van 1375 - 1425 na Chr.

De heilige Judocus is de beschermheilige van pelgrims, schippers, bakkers, blinden en pesthuizen. Judocus werd geboren rond 590 na Chr. als zoon van koning Domnoneus Judaël van Bretagne. Toen zijn broer koning Judicaël zijn ambt naast zich neerlegde, kreeg Judocus het verzoek om koning te worden. Judocus richtte zich echter liever op het geloof. Om niet langer als koningszoon te worden behandeld, kleedde hij zich als een bedelaar en sloot zich aan bij een groep van pelgrims die onderweg was naar Rome. Op een tussenstop in het gebied van Graaf Harmon staakte hij zijn reis en werd hij gewijd als priester. Na zeven jaar als kapelaan te hebben gewerkt bij de graaf, verlangde Judocus naar eenzaamheid. Hij vestigde zich met een leerling in een hutje vlakbij Labroye, het latere Saint Josse-au-Bois. Hier ontdekte Judocus zijn gave van het sluiten van vriendschap met dieren, een gave waar veel mensen op af kwamen. Opnieuw zochten Judocus en zijn leerling de eenzaamheid op. Ze vonden deze in de buurt van Runiac, het latere Villiers-Saint-Josse. Na dertien jaar verhuisden ze opnieuw, naar een dalletje met twee bronnen. In die tijd maakte hij ook de pelgrimsreis naar Rome af. Tijdens deze reis genas een blind meisje doordat haar vader het water waarin Judocus zich had gewassen over haar hoofd had gegoten. Bij terugkeer naar het dal, trof Judocus daar een stenen kerk aan die hij wijdde aan Sint Maarten, het werd Judocus' laatste rustplaats en de latere pelgrimsplaats, Saint Josse-sur-Mer, gelegen op een afstand van circa 330 kilometer van Voerendaal.

[60] Van Beuningen et al., 2001: 274

Afbeelding 161. Pelgrimsinsigne van de heilige Judocus (Vondst nr. 460). Foto: Restauratieatelier Restaura.

5.3.3 Koper

Er zijn 3 artefacten van koper aangetroffen, waaronder een theelepeltje uit de Nieuwe Tijd C en een nestel (het metalen einde van een veter).

5.3.4 Messing

Er zijn 2 artefacten van messing aangetroffen, namelijk een muntje en een fitting van een gloeilamp.

5.3.5 Conclusie

Het merendeel van de metalen objecten (134 fragmenten) kan worden gerelateerd aan de constructie van gebouwen. Het betreft spijkers, haken, ringen, daklood, muurankers, een loden profiel van glas-in-lood, deur-/ luikbeslag, een luns van een spiebout en een fitting van een gloeilamp. De twee sleutels kunnen worden beschouwd als behorende bij de inrichting van een huis (zie Tabel 11).[61]

16 (fragmenten van) metaalobjecten houden verband met ambachten of industrieën. Het slakmateriaal is een indicatie dat er in de buurt van het onderzoeksgebied metaal werd verwerkt. Fragmenten van een schop, een riek en een koebel duiden op agrarische activiteiten. Een haalmes en een knijpschaar zijn aanwijzingen voor andere ambachten. Mogelijk zijn dee vondsten gerelateerd aan de leerlooierij(en) die vlakbij, ten zuiden van het plangebied lagen.
11 (fragmenten van) metalen objecten duiden op de bereiding en consumptie van voedsel. Het betreft messen, ketels, een theelepel en een hengsel. Er werden 7 (fragmenten van) persoonlijke artefacten aangetroffen, die behoorden tot kledingstukken: tripbeslag, een gesp, een ketting en een nestel.
Vier objecten betreffen (onderdelen) van wapens: 2 kogels, een nierdolk en een pijlpunt. Twee (fragmenten van) metaalobjecten worden ingedeeld in de categorie ‘communicatie en overdracht’. Het betreft een munt en een pelgrimsinsigne. Een tandwiel behoort tot de categorie ‘wetenschap en technologie’.

[61] Voor de categorieën is de indeling van Gawronski en Kranendonk, 2018 aangehouden.

Categorieën	Aantal
Ambacht en industrie	16
Communicatie en overdacht	2
Gebouwen en constructies	134
Interieurinrichting en –benodigdheden	2
Persoonlijke artefacten en kleding	7
Voedselbereiding en consumptie	11
Wapens en bewapening	4
Wetenschap en technologie	1
Ongecategoriseerd	38

Tabel 11. Overzicht van de metalen objecten ingedeeld in categorieën.

5.4 Bouwmateriaal J. Melis

5.4.1 Inleiding

Er zijn 161 fragmenten of complete exemplaren van bouwmaterialen verzameld. Het betrof voor het merendeel keramisch bouwmateriaal (83 stuks) en kalksteen (68 stuks).[62] Daarnaast werden 7 stuks leisteen aangetroffen, 1 stuk Belgisch hardsteen en 2 niet nader specificeerbare fragmenten natuursteen.

5.4.2 Keramisch bouwmateriaal

Het keramisch bouwmateriaal betrof 40 (fragmenten van) bakstenen, 39 (fragmenten van dakpannen), 1 plavuis, 1 betonnen voet en 1 fragment dat niet nader kan worden gedetermineerd dan als een dakpan of een plavuis. Op basis van het formaat, de kleur en de al dan niet aanwezige mortelresten kan worden geconcludeerd dat de verzamelde bakstenen dateren uit de 17de eeuw.

Het merendeel van de dakpannen kon niet nader worden gedateerd dan als daterende uit de Nieuwe Tijd (37 stuks). Monster nr. 395 betrof een fragment van een Romeinse dakpan. Monster nr. 20 betrof een rode dakpan met een stempel, met de tekst 'RUSSEL TIGLIA TEGELEN, MADE IN HOLLAND'. De tegel was afkomstig van het keramiekbedrijf N.V. Russel-Tiglia, dat actief was in de periode van 1936 - 1966.

Naast dakpannen en bakstenen werd een kleine fragmenten van een plavuis en een mogelijke plavuis aangetroffen. Vanwege de beperkte grootte van de fragmenten kunnen hier geen verdere conclusies uit worden getrokken.

Vondst nr. 166 betrof een betonnen vierkante voet met een gat in het midden. Waarschijnlijk kon in het gat een buis worden geplaatst waar bijvoorbeeld een waslijn of iets dergelijks aan kon worden gehangen.

5.4.3 Kalksteen

Er werden 68 (fragmenten van) bouwmateriaal van kalksteen verzameld. Het betrof Kunrader kalksteen (29 stuks) en mergel (19 stuks). Het overige materiaal betrof tevens kalksteen uit Kunrade of mergel. Deze fragmenten konden echter niet nader worden gedefinieerd. Kunrader kalksteen was afkomstig uit een steengroeve direct aan de zuidzijde grenzend aan Voerendaal. Kunrader kalksteen is over het algemeen iets kleiner, harder en grilliger van vorm dan mergel. Het betrof 19 bewerkte blokken Kunrader kalksteen, waaronder 1 rondlopend fragment met aan een zijde twee groeven (mogelijk een restant van een waterput). Het overige materiaal betrof kleinere brokken Kunrader kalksteen.

[62] Er werden tevens 34 fragmenten vensterglas aangetroffen (zie paragraaf 5.2.2).

De mergel was afkomstig uit een groot deel van Zuid-Limburg. Het betrof een zachtere kalksteen dan Kunrader kalksteen en had daardoor de eigenschap dat het beter in vorm te kappen was. Er werden 5 bewerkte blokken mergel aangetroffen. Monster nr. 54 betrof een blok mergel met een groef aan een zijde, een naad aan de andere zijde en scharreerslag. De zogenaamde scharreerslag betreft bewerkingssporen die duiden op het bewerken van het steen door middel van scharreren: het handmatig bewerken van natuursteen door middel van een steenbeitel en een klopper. Vondst nr. 294 betrof een blok mergel met een passertekening (zie Afbeelding 162).

Het niet nader specificeerbare kalksteen betrof 15 bewerkte steenblokken. Op 5 blokken werden geen productiesporen of decoratieve elementen aangetroffen. Twee blokken waren gekapt (Monster nr. 26 en 103). Een deel van de blokken (6 stuks) bevatten groeven of richels aan een of meerdere zijden; het betrof waarschijnlijk decoratieve elementen. Monster nr. 27 bevatte scharreerslag. Monster nr. 188 bevatte passerincisies. Mogelijk diende het blok als een soort ‘kladblaadje’ om bouwkundige berekeningen op uit te voeren.

Afbeelding 162. Het blok mergel met een passertekening. De foto (Foto nr. 161) is genomen vanuit zuidelijke richting.

5.4.4 Leisteen

Er werden 7 (fragmenten van) leisteen aangetroffen. Het betrof in alle gevallen dakleien. Monster nr. 115 en Vondst nr. 116 betroffen dakleien waarin twee gaatjes werden aangetroffen, daar waar de dakleien door middel van spijkers aan het dak werden bevestigd.

5.4.5 Belgisch hardsteen

Monster nr. 116 betrof een dorpel van Belgisch hardsteen, wat veel harder is dan het veelgebruikte kalksteen en daardoor ook veel minder snel aan slijtage onderhevig is.

5.5 Natuursteen J. Melis

5.5.1 Inleiding

Er werden 19 fragmenten of complete vondsten van natuursteen verzameld. Het betrof leisteen (7 stuks), vuursteen (2 stuks), zandsteen (1 stuk) en Kunrader kalksteen (1 stuk). Daarnaast werden er 8 stuks steen aangetroffen die niet nader konden worden gedetermineerd.

5.5.2 Leisteen

Er werden 7 fragmenten leisteen aangetroffen. Het merendeel betrof kleine fragmenten, mogelijk verbrande leisteen. Vanwege het kleine formaat en het fragmentarische karakter van dit leisteen kon niet nader worden bepaald wat de functie van het leisteen is geweest. Waarschijnlijk betreft het fragmenten van dakleien. Vondst nr. 198 betreft een fragment van een griffel, een schrijfstiftje waarmee op een schrijfplankje kon worden geschreven (zie Afbeelding 163)

Afbeelding 163. Fragment van een griffel (Vondst nr. 198).

5.5.3 Vuursteen

Er werden 2 fragmenten vuursteen aangetroffen. Het betrof in beide gevallen pijpvuursteen, vuursteen dat tussen krijtlagen is ontstaan uit kiezelwieren. De holte is ontstaan door een dier die er doorheen is gekropen nog voordat de vuursteen hard was geworden. Vuursteen wordt van nature niet aangetroffen ter plaatse van het onderzoeksgebied. Mogelijk dat het vuursteen juist vanwege zijn bijzondere natuurlijke vorm is verzameld en wel een functie heeft gehad. Opvallend zijn daarbij de twee gaatjes die door de wand, haaks op de holte zijn gesitueerd en exact in het verlengde van elkaar zijn gelegen (Vondst nr. 448, zie Afbeelding 164). Het is niet duidelijk of deze gaatjes door mensenhanden of door natuurlijke processen zijn ontstaan.

Afbeelding 164. Voor- en zijaanzicht van een aangetroffen stuk pijp-vuursteen (Vondst nr. 448) en een detail van de twee gaatjes door de wand, die haaks op de holte en in het verlengde van elkaar zijn gelegen.

5.5.4 Zandsteen

Vondst nr. 380 betrof een plat fragment zandsteen, waar verder geen conclusies uit getrokken kon worden.

5.5.5 Kunrader kalksteen

Vondst nr. 161 betrof een grafsteen van Kunrader kalksteen in de vorm van een kruis (zie Afbeelding 165 en 166). Kunrader kalksteen was afkomstig uit een steengroeve direct ten zuiden van Voerendaal en is over het algemeen iets kleiner, harder en grilliger dan mergel. De grafsteen werd aangetroffen in een vloer (Spoor nr. 27) samen met andere (fragmenten van) grafzerken. Ze zijn mogelijk afkomstig van het nabijgelegen kerkhof en werden hergebruikt als versteviging van de vloer van veldkeien.

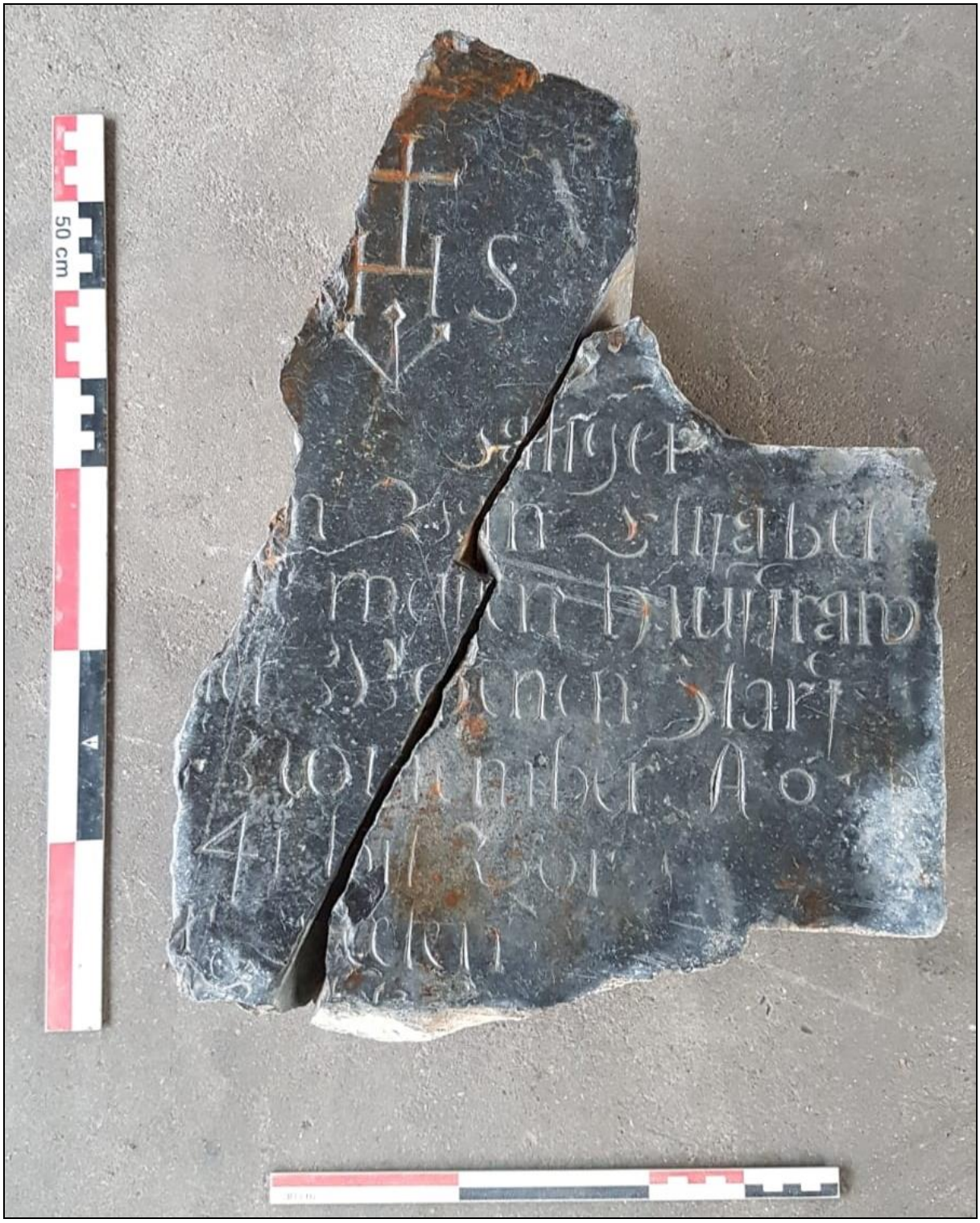
Afbeelding 165 (links). De kruisvormige grafzerk (Vondst nr. 161) en ten zuiden daarvan een fragment van een hardstenen grafzerk (Vondst nr. 162) zoals deze werd aangetroffen in de vloer (Spoor nr. 27). De foto (Foto nr. 122) is genomen vanuit noordelijke richting.

Afbeelding 166 (rechts). De kruisvormige grafzerk (Vondst nr. 161). Foto F.J.H. Kasbergen.

5.5.6 Overig natuursteen

Vondst nr. 9 en 10 betreffen fragmenten van een grafzerk in de vorm van een kruis (zie Afbeelding 167). Ze behoren tot dezelfde grafzerk maar de stukken werden afzonderlijk van elkaar aangetroffen in een vloer die was opgebouwd uit veldkeien (Spoor nr. 27). De grafzerk was vervaardigd uit een harde natuursteen (mogelijk Belgisch hardsteen) en bevat een verwijzing naar jezus (IHS) en een tekst. Op basis van de tekst lijkt de grafzerk afkomstig van een gecombineerd graf van een man die er ‘metten huisfrau’ in lag begraven. De tekst luidde:
‘saliger
…n van Elisabet
…metten huisfrau
…woenen starf
…november Ao
…41 hij vor
…s…ten’

Vondst nr. 162 betreft tevens een grafzerk, die is vervaardigd uit een harde natuursteen (mogelijk Belgisch hardsteen). Mogelijk betreft het tevens een onderdeel van de grafzerk waartoe ook Vondst nr. 9 en 10 behoorden, maar het fragment kon niet direct aan het overige deel worden gepast.

Afbeelding 167. Een deel van een grafzerk (Vondst nr. 9 en 10). Foto: F. J. H. Kasbergen, SOB Research.

Vondst nr. 450 betrof 2 stenen knikkers (steengoed). Vondst nr. 244 betrof een slijpsteen waar over de lengte slijpsporen op werden aangetroffen. Vondst nr. 376 betrof een complete wetsteen (zie Afbeelding 168).

Afbeelding 168. Een complete wetsteen (Vondst nr. 376).

5.6 Houtonderzoek S. van Daalen

5.6.1 Inleiding

Uit de bij het onderzoek aangetroffen houtvondsten zijn 11 monsters geselecteerd voor houtsoortenonderzoek. De geselecteerde monsters betroffen materiaal dat werd aangetroffen in stakenrijen (Spoor nr. 215; Monster nr. 61 en 62; Spoor nr. 250 [63], Monster nr. 100; Spoor nr. 247, Monster nr. 101 en Spoor nr 262 [64], Monster nr. 102) en een houten paaltje (Spoor nr. 313, Monster nr. 139), en uit Laag nr. 5 (Monster nr. 115). Geen van de monsters was geschikt voor dendrochronologisch onderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd in oktober [65] en in december [66] 2016 in het laboratorium van Van Daalen Dendrochronologie te Deventer.

5.6.2 Methode

Van de monsters is op basis van microscopische coupes en een determinatiesleutel [67] de houtsoort bepaald.

5.6.3 Resultaten

Dendrochronologisch onderzoek oktober 2016

Tussen de houtsoorten bevinden zich vrij gebruikelijke inheemse houtsoorten die kenmerkend zijn voor natte standplaatsen zoal els (*Alnus glutinosa Gaertn.*), wilg *(Salix sp.*) en es (*Fraxinus excelsior L.*) (zie Tabel 12).

[63] Monster nr. 100 en 101 betroffen funderingspaaltjes van Structuur 5.
[64] Monster 102 betroffen funderingspaaltjes van Structuur 4.
[65] Van Daalen, 2016a
[66] Van Daalen, 2016b
[67] Schweingruber, 1990

Monster nr.:	Houtsoort:
61	wilg
100	es
101	els
102	els
115	els

Tabel 12. Overzicht van de houtsoorten.

Dendrochronologisch onderzoek december 2016

Op basis van een steekproef van het vlechtwerk kan worden geconcludeerd dat er voor een groot deel, of geheel, wilg (Salix sp.) is gebruikt, wat gebruikelijk is. Het gebruik van wilg en eik (Quercus sp.) voor de overige vondsten kan evenmin als bijzonder worden beschouwd (zie Tabel 13).

Spoor nr.	Monster nr.:	Houtsoort:	Omschrijving
215	62	wilg	deel van vlechtwerk
215	62	wilg	deel van vlechtwerk
215	62	wilg	deel van vlechtwerk
215	62	wilg	deel van vlechtwerk
313	139	wilg	paaltje
		eik	plank bij Monster nr. 1/ 2

Tabel 13. Overzicht van houtsoorten**.**

5.7 Leer J. Ras

5.7.1 Inleiding

Tijdens het onderzoek zijn 107 leerfragmenten geborgen.[68] Het leer bestaat uit fragmenten van schoeisel en bewerkingsafval en is aangetroffen in antropogene ophooglagen, de vullingen van sporen (onder meer kuilen en brandlagen) en in profielen (in het bijzonder bij de aanleg van Profiel nr. 4).

Het leer is redelijk tot goed bewaard gebleven. Het leer is zo compleet mogelijk geborgen. Het stiksel is in alle gevallen vergaan, zodat er alleen sprake is van onderdelen van voorwerpen die oorspronkelijk aan elkaar genaaid zijn geweest. Als gevolg daarvan zijn er vrijwel geen complete voorwerpen aangetroffen. Er is geen ‘representatief sample’ genomen, iets dat ook onverantwoord zou zijn, omdat de informatiewaarde van opgegraven leer pas goed in kaart kan worden gebracht als het is gereinigd en bestudeerd. Het leer is gereinigd en, met uitzondering van Vondst nr. 88 en 288, geconserveerd met behulp van de glycerine/ wonderolie-methode.[69] Vondst nr. 88 en 288 betreft een samengestelde combinatie van hout, ijzer en leer en is geconserveerd door Restaura.

In overeenstemming met de KNA 3.3, Protocol 4001, PS06, zullen alle leervondsten onder de daartoe geldende voorwaarden worden overgedragen aan het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van de Provincie Limburg.

[68] Mientjes en Van den Bosch, 2017
[69] Vergelijk Goubitz, 2001: 127. De nu toegepaste methode betreft echter een door SOB Research verbeterde methode.

De determineerbare leerfragmenten zijn nader beschreven. De niet-determineerbare fragmenten zijn niet nader beschreven, maar zijn wel opgenomen in de vondstenlijst. Relevante leerfragmenten met goed determineerbare kenmerken of opvallende kenmerken c.q. afwijkingen zijn gefotografeerd.

5.7.2 Leer uit de Late Middeleeuwen

In Profiel nr. 4 (zie Afbeelding 169) werden in verschillende ophooglagen fragmenten leer aangetroffen. In Laag nr. 5 werd een fragment van een enkelvoudige schoenzool aangetroffen (Vondst nr. 239). Het fragment dateert uit de periode van 1300 - 1500 na Chr. Tevens werd in Profiel 4 een fragment leer aangetroffen dat niet nader kon worden gedetermineerd.

In Laag nr. 3 en/ of 4 werd een fragment van een enkelvoudige zool van een kinderschoen aangetroffen (Vondst nr. 243). De bewaarde lengte betrof 10 centimeter. Ook deze zool dateert uit de periode van 1300 - 1500 na Chr. In Laag nr. 2 werd een fragment van een bovenblad van een schoen aangetroffen, met een fragment van de tussenstrip die de verbinding vormde met de (ontbrekende) zool (Vondst nr. 246). Het fragment is versneden, wellicht om de versleten schoen te kunnen hergebruiken. Het fragment dateert uit de periode van 1500 - 1600 na Chr.

Afbeelding 169. Overzichtsfoto van Profiel nr. 4. Uit verschillende lagen van dit profiel zijn fragmenten leer verzameld. De foto (Foto nr. 115) is genomen vanuit zuidwestelijke richting.

Onder een lemen vloer (Spoor nr. 162, Structuur nr. 3) werd een aantal fragmenten leer aangetroffen (Vondst nr. 267). Het betreft fragmenten van middeleeuwse schoenen die deels determineerbaar zijn. Een fragment betreft een deel van het bovenleer van een 'Tailed-Toggle Fastening-Shoe' (Goubitz-Type 75, zie Afbeelding 170 t/m 173). Dit betreft een schoen die door middel van een vastgenaaide knoopveter aan de bovenzijde kon worden gesloten. Dit schoentype kwam vooral voor in de periode van 1200 - 1500 na Chr. De bovenzijde van de (waarschijnlijk halfhoge schoen) is afgesneden.

Afbeelding 170. Foto van de buitenkant van een fragment bovenleer van een rolknoopschoen (‘Tailed-Toggle Fastening-Shoe’ (Goubitz-Type 75), Vondst nr. 267). Het fragment is afgebeeld in uitgeklapte toestand. Foto: J. Ras, SOB Research.

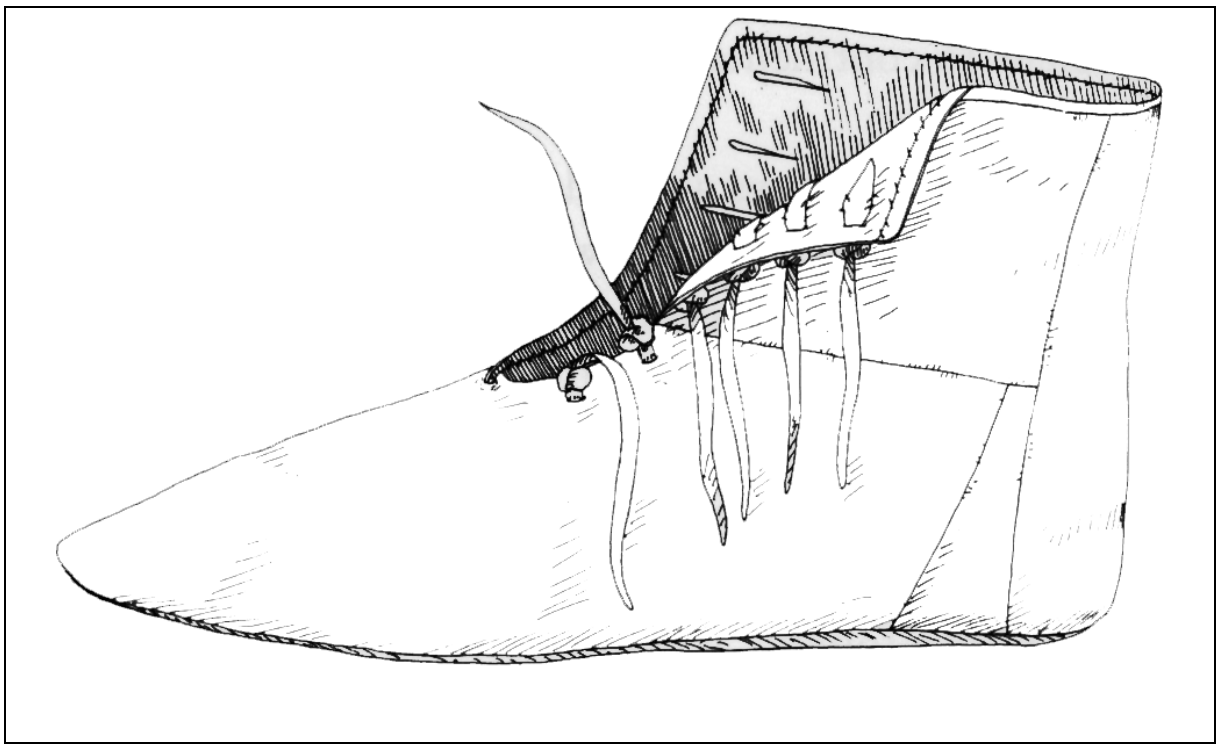

Afbeelding 171. Foto van de binnenkant van het fragment bovenleer van een rolknoopschoen (‘Tailed-Toggle Fastening-Shoe’ (Goubitz-Type 75), Vondst nr. 267). Het fragment is afgebeeld in uitgeklapte toestand. Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 172. Bewerkte foto van de binnenkant van het fragment bovenleer van een rolknoopschoen (‘Tailed-Toggle Fastening-Shoe’ (Goubitz-Type 75), Vondst nr. 267). Het fragment is afgebeeld in uitgeklapte toestand. De locaties van de stikgaten (‘seams’) zijn rood gemarkeerd. De locaties van de bewust uitgesneden openingen zijn groen gemarkeerd. Het betreft de locatie waar een van de rolknoopveters (‘Toggle Tail’) was bevestigd (rechts) en de locaties waar de rolknoopveters ter sluiting konden worden vastgeregen (links). Foto: J. Ras, SOB Research.

Tevens werden enkele fragmenten aangetroffen van een tweede rolknoopveterschoen (zie Afbeelding 174 t/m 176). Ondanks dat ook dit fragment versneden is (de incisies zijn duidelijk herkenbaar) is toch te zien dat deze schoen een aantal maal moet zijn gerepareerd. Een groot aantal vrij primitieve stikgaten die geen verbindende functie lijkt te hebben duidt daar op. Het nog aanwezige deel van de rolknoopveter is ook een latere additie: het blijkt hier te gaan om een hergebruikt deel van een tussenstrip (met stikgaten).

Afbeelding 173. Een 'Tailed-Toggle Fastening-Shoe' (Goubitz-Type 75). Dit betreft een schoen die door middel van een vastgenaaide knoopveter aan de bovenzijde kon worden gesloten. Dit schoentype kwam vooral voor in de periode van 1200 - 1500 na Chr. Bron: Goubitz, 2001.

Afbeelding 174. Foto van de buitenkant van een tweede fragment bovenleer van een rolknoopschoen ('Tailed-Toggle Fastening-Shoe' (Goubitz-Type 75), Vondst nr. 267). Het fragment is afgebeeld in uitgeklapte toestand. Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 175. Foto van de binnenkant van het tweede fragment bovenleer van een rolknoopschoen (‘Tailed-Toggle Fastening-Shoe’ (Goubitz-Type 75), Vondst nr. 267). Het fragment is afgebeeld in uitgeklapte toestand. Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 176. Bewerkte foto van de binnenkant van het tweede fragment bovenleer van een rolknoopschoen (‘Tailed-Toggle Fastening-Shoe’ (Goubitz-Type 75), Vondst nr. 267). Het fragment is afgebeeld in uitgeklapte toestand. De locaties van de stikgaten (‘seams’) zijn rood gemarkeerd. De locaties van de bewust uitgesneden openingen zijn groen gemarkeerd. Het betreft de locatie waar drie rolknoopveters (‘Toggle Tail’) waren bevestigd. Een fragment rolknoopveter is nog aanwezig. Foto: J. Ras, SOB Research.

Er zijn ook enkele fragmenten aangetroffen van een, waarschijnlijk, derde rolknoopveterschoen (zie Afbeelding 177 t/m 179). Ook hier lijkt sprake te zijn van latere addities of transities. Het is echter niet mogelijk om met betrekking tot dit fragment gefundeerde uitspraken te doen.

Afbeelding 177. Foto van de buitenkant van een derde fragment bovenleer van een rolknoopschoen ('Tailed-Toggle Fastening-Shoe' (Goubitz-Type 75), Vondst nr. 267). Het fragment is afgebeeld in uitgeklapte toestand. Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 178. Foto van de binnenkant van het derde fragment bovenleer van een rolknoopschoen ('Tailed-Toggle Fastening-Shoe' (Goubitz-Type 75), Vondst nr. 267). Het fragment is afgebeeld in uitgeklapte toestand. Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 179. Bewerkte foto van de binnenkant van het derde fragment bovenleer van een rolknoopschoen (‘Tailed-Toggle Fastening-Shoe’ (Goubitz-Type 75), Vondst nr. 267). Het fragment is afgebeeld in uitgeklapte toestand. De locaties van de stikgaten (‘seams’) zijn rood gemarkeerd. De locaties van de bewust uitgesneden openingen zijn groen gemarkeerd. Foto: J. Ras, SOB Research.

Tijdens de aanleg van Vlak nr. 4 zijn in Laag nr. 2 fragmenten van een schoen met een karakteristieke spitse neus aangetroffen (Vondst nr. 335). De langst bewaarde lengte bedraagt circa 23 centimeter. Het bovenleer is grotendeels afwezig, met uitzondering van het neusstuk. Dat kan worden verklaard vanwege de aanwezigheid van het extra verstevigende neusstuk. Hierdoor was het blijkbaar niet mogelijk om ook dit deel van het bovenleer voor hergebruik af te snijden. De schoen heeft een dubbele zoolconstructie gehad, mogelijk gevuld met kurk of hout.
Mogelijk gaat het hier om de resten van een muil of instapschoen. Schoenen met kurken vullingen worden ook wel geïnterpreteerd als zogenaamde ‘winterschoenen’. De kurken tussenlaag verhoogde het loopcomfort.[70] Op basis daarvan kan de schoen worden gedateerd in de periode van 1600 - 1700 na Chr. (zie Afbeelding 180 t/m 182) en kan deze worden vergeleken met het schoentype 105 van Goubitz ((‘Mule’), zie Afbeelding 183).

Afbeelding 180. Foto van de samengestelde fragmenten van Vondst nr. 335. Foto: J. Ras, SOB Research.

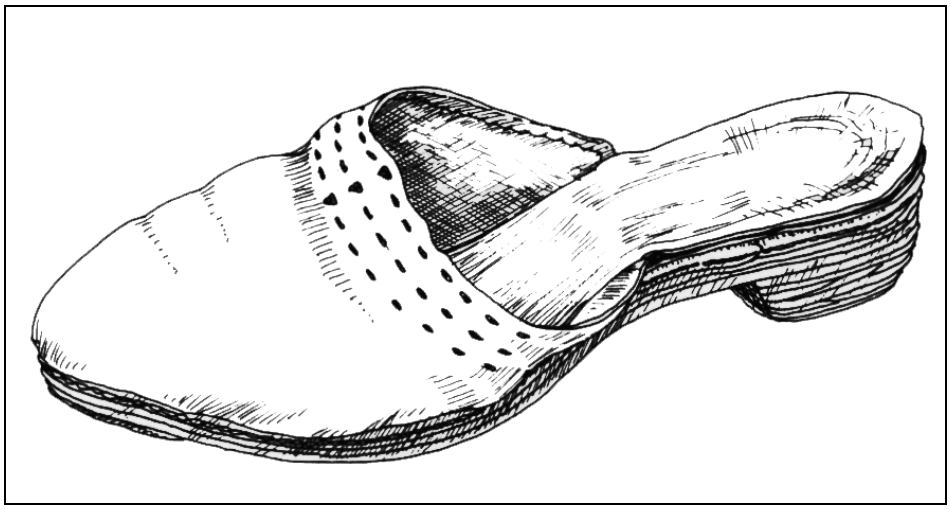
[70] Vergelijk bijvoorbeeld Goubitz, 2001: 277, Fig. 8.

Afbeelding 181. Foto van het bovenaanzicht van de verschillende bewaarde delen van Vondst nr. 335. Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 182. Foto van het onderaanzicht van de verschillende bewaarde delen van Vondst nr. 335. Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 183. Voorbeeld van een muil (‘Mule’ (Goubitz Type 105). Bron: Goubitz, 2001.

Vondst nr. 398 werd aangetroffen tijdens de aanleg van een kijkgat. Het betreft een fragment van een laatmiddeleeuwse enkelvoudige zool, die later, op primitieve wijze, is voorzien van een buitenzool. De buitenzool, die groter is dan de oorspronkelijke enkelvoudige zool, is met grove steken aangebracht geweest. De hiervoor benodigde tussenstrip is echter niet bewaard gebleven (zie Afbeelding 184 en 185). De bewaarde lengte van de enkelvoudige zool bedraagt circa 20 centimeter. Het fragment dateert uit de periode van circa 1300 - 1500 na Chr.

Afbeelding 184. Foto van het bovenaanzicht van de verschillende bewaarde delen van een primitief samengestelde schoenzool (Vondst nr. 398). Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 185. Foto van het onderaanzicht van de verschillende bewaarde delen van een primitief samengestelde schoenzool (Vondst nr. 398). Foto: J. Ras, SOB Research.

Dezelfde methodiek is toegepast bij een schoenfragment dat werd aangetroffen in Spoor nr. 253 (Vondst nr. 501, zie Afbeelding 186 t/m 188). Ook dit fragment dateert uit de Late Middeleeuwen (circa 1300 - 1500 na Chr.). De lengte van de zool bedraagt 25 centimeter. Bij dit fragment is duidelijk zichtbaar dat de buitenzool later is aangebracht door deze te bevestigen aan de tussenrand die diende om de schoen waterdicht te maken. Ook hier is sprake van grove, snelle steken.

Afbeelding 186. Foto van het onderaanzicht van de verschillende bewaarde delen van een primitief samengestelde schoenzool (Vondst nr. 501). Foto: J. Ras, SOB Research.

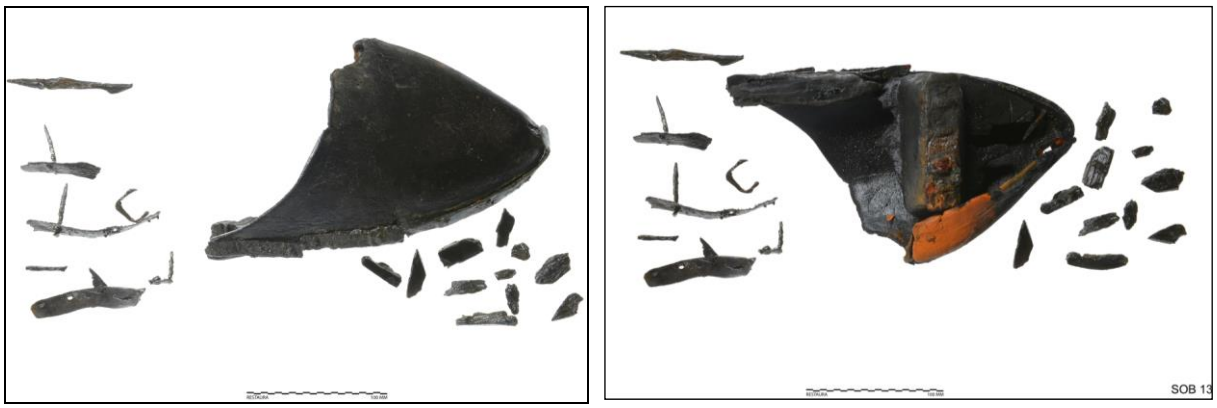
Afbeelding 187. Foto van het bovenaanzicht van de verschillende bewaarde delen van een primitief samengestelde schoenzool (Vondst nr. 501). Foto: J. Ras, SOB Research.

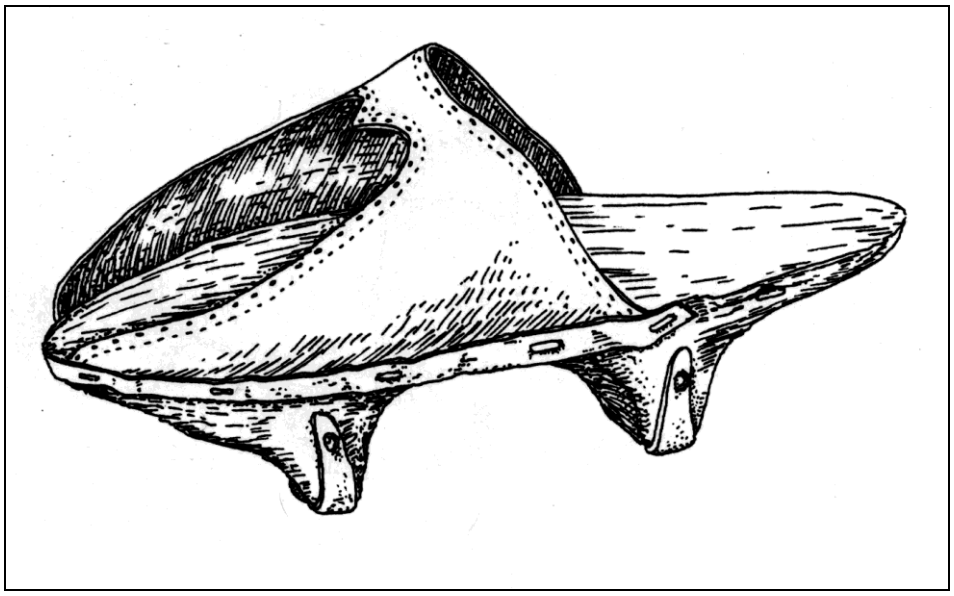
Afbeelding 188. Foto van het samengestelde bovenaanzicht van de verschillende bewaarde delen van een primitief samengestelde schoenzool (Vondst nr. 501). Foto: J. Ras, SOB Research.

In Spoor nr. 263 (een kelder) werd een fragment van een klompschoen met een lederen bovenblad aangetroffen (Vondst nr. 288, zie Afbeelding 189). Het betreft een fragment van een 'Patten' (Goubitz-Type 110). Op basis van de karakteristieke houten zool met twee verhogingen, die met ijzer waren beslagen, mag worden aangenomen dat deze klompschoen voornamelijk geschikt was voor het lopen op niet verharde wegen en straten.

Op basis daarvan kan deze klompschoen worden gedateerd in de Late Middeleeuwen (circa 1300 - 1500 na Chr.). Een vergelijkbaar exemplaar, daterend uit circa 1300 na Chr., is aangetroffen in Dordrecht (zie Afbeelding 190).

Afbeelding 189. Boven- (links) en onderzijde (rechts) van een fragment van een klompschoen met een lederen bovenblad (Vondst nr. 88), uit de periode van circa 1300 - 1500 na Chr. Foto: Restauratieatelier Restaura.

Afbeelding 190. Een 'Patten' (Goubitz-Type 110). Dit betreft in feite een klompschoen. Deze klompschoen werd aangetroffen in Dordrecht en dateert uit circa 1300 na Chr. Bron: Goubitz, 2001.

5.7.3 Leer uit de Nieuwe Tijd

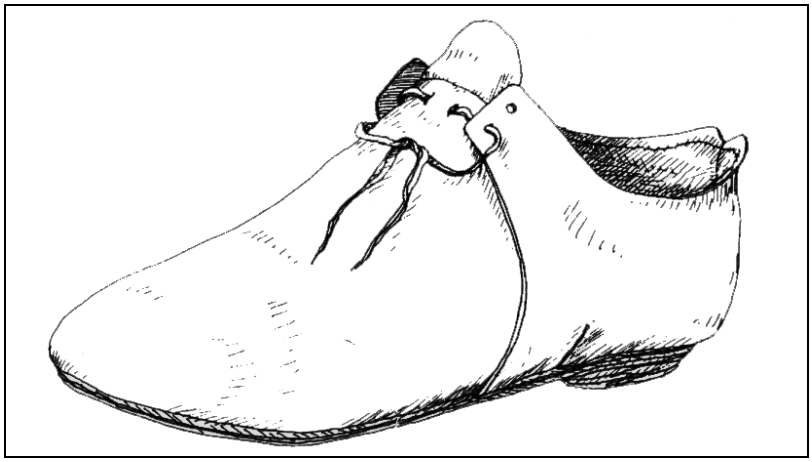
Tijdens de aanleg van Vlak nr. 1 werd eveneens een fragment van een klompschoen aangetroffen (Vondst nr. 88, zie Afbeelding 191). Dit betreft echter een klompschoen met een vlakke houten zool. Op basis van de vlakke houten zool, die meer geschikt is voor het lopen op bestratingen, lijkt het hier een exemplaar uit de Nieuwe Tijd te betreffen.

Ter plaatse van een houtskoolconcentratie in en net boven een keienvloer uit de Nieuwe Tijd (Spoor nr. 45) werden vijf fragmentjes afgesneden leer aangetroffen (Vondst nr. 43). Het kan hierbij gaan om het afval van een schoenlapper, maar gezien het kleine aantal is het meer voor de hand liggend dat het particulier afval betreft.

Tijdens de aanleg van Vlak nr. 2 ten noorden van een fundering uit de Nieuwe Tijd (Spoor nr. 159) werden fragmenten van een halfhoge schoen aangetroffen die door middel van een veter bovenlangs kon worden gesloten (Vondst nr. 252). Het gaat hierbij om een 'Tie-Lace Latchet Shoe with Quarter Seams' (Goubitz-Type 140, zie Afbeelding 192), waarvan in een later stadium het bovenleer dusdanig is versneden dat een instapschoen ontstond. Dit schoentype was vooral in de periode van 1700 - 1750 na Chr. in zwang.

Afbeelding 191. Boven- (links) en onderzijde (rechts) van een klompschoen uit de Nieuwe Tijd (Vondst nr. 88). Foto: Restauratieatelier Restaura.

Afbeelding 192. Een 'Tie-Lace Latchet Shoe with Quarter Seams' (Goubitz-Type 140). Dit betreft een lage schoen met een relatief lange tong die door middel van twee uitstekende flappen met een doorgeregen veter kon worden gesloten. Dit schoentype kwam vooral voor in de periode van 1700 - 1750 na Chr. Bron: Goubitz, 2001.

Onder de noordmuur van een put van mergelblokken (Spoor nr. 134) uit de periode 1800 - 1900 na Chr. werd een samengestelde schoenzool met een hak aangetroffen (Vondst nr. 325). De loopzool en de buitenzool waren met houten pennetjes aan elkaar bevestigd, terwijl de hak met ijzeren pennetjes was beslagen. Het bovenblad ontbreekt, zodat de schoen niet kan worden gedetermineerd. Op basis van de zoolconstructie ligt een datering in de periode van 1800 - 1900 na Chr. voor de hand.

Tijdens de aanleg van een vlak is een fragment van een tussenzool uit de Nieuwe Tijd aangetroffen (Vondst nr. 371). Een vergelijkbaar fragment is aangetroffen in een kuilvulling (Spoor nr. 261, Vondst nr. 445). Een niet nader te determineren fragment afgesneden schoenleer werd eveneens aangetroffen tijdens de aanleg van een vlak (Vondst nr. 478).

Tijdens de aanleg van Vlak nr. 3, maar nu in een binnenruimte, werd een opmerkelijk fragment leer aangetroffen (Vondst nr. 435, zie Afbeelding 193 en 194). Aan de onderzijde van het fragment zijn twee gaten van ingeslagen nagels zichtbaar. Op basis daarvan lijkt het hier om een fragment van het bovenleer van een klompschoen te gaan (ter vergelijking, zie Afbeelding 190). De aanwezigheid van een rij (rijg?-)gaten aan de bovenzijde van het fragment kan vooralsnog niet worden verklaard. Het fragment dateert uit de Late Middeleeuwen of de Nieuwe Tijd.

Afbeelding 193 (links). Foto van het buitenaanzicht van Vondst nr. 435. De sporen van twee ingeslagen nagels ter plaatse van de onderzijde van het fragment zijn duidelijk waarneembaar. De functie van de aan de bovenzijde aanwezige (rijg?-) gaten is vooralsnog niet bekend. Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 194 (rechts). Foto van de binnenzijde van Vondst nr. 435. Foto: J. Ras, SOB Research.

Tijdens de aanleg van Vlak nr. 1/ 2 werden enkele zoolfragmenten van een schoen met een binnenzool en een hak aangetroffen, alsook een fragment afgesneden leer (Vondst nr. 518) dat dateert uit de periode van 1600 - 1800 na Chr. Bij de aanleg van Vlak nr. 5 werd ter hoogte van een drainagesleuf een schoenzool gevonden met een lengte van 25 centimeter. De hak was dusdanig versleten dat deze later met ijzeren nagels is beslagen om verder te kunnen worden gebruikt (Vondst nr. 529, zie Afbeelding 195 en 196). Deze zool dateert uit de periode van 1800 - 1900 na Chr.

Afbeelding 195 (links). Foto van het buitenaanzicht van Vondst nr. 529. De versleten hak is met ijzeren nagels beslagen om verdere slijtage tegen te gaan. Foto: J. Ras, SOB Research.

Afbeelding 196 (rechts). Foto van het binnenaanzicht van Vondst nr. 529. Foto: J. Ras, SOB Research.

5.7.4 Samenvatting en conclusie

Tijdens de Archeologische Begeleiding en de Archeologische Opgraving werden in totaal circa 107 leerfragmenten aangetroffen. Het leer bestaat uit fragmenten van schoeisel en bewerkingsafval en is aangetroffen in antropogene ophooglagen, de vullingen van sporen en in profielen. Het leer is redelijk tot goed bewaard gebleven en is redelijk goed bestudeerbaar.

Het vondstmateriaal betreft in alle gevallen voor die tijd gangbaar schoeisel dat kan worden gekoppeld aan een gemiddeld welvaartsniveau. Opvallend is dat de levensduur van het schoeisel werd verlengd door aanpassingen aan te brengen, zoals buitenzolen. Op basis van de toegepaste grove steken en de min of meer creatieve oplossingen mag worden aangenomen dat dit in huiselijke kring, door de eigenaar zelf, werd uitgevoerd. Dit duidt op een enigszins laag welvaartsniveau. Opmerkelijk is dat het aanbrengen van een buitenzool blijkbaar ook al in de Late Middeleeuwen, zij het in particuliere context, plaatsvond. Het zou pas tot circa 1500 na Chr. duren voordat de dubbele zoolconstructie ook door schoenmakers en schoenlappers zou worden toegepast.

5.8 Textiel **J. Melis**

Er is 1 fragment textiel aangetroffen in Vulling nr. 4 van Spoor nr. 205 (Vondst nr. 452). Het betrof een lapje wol met een gekaarde en gekeperde zaai. De twee tegenover elkaar liggende lange zijden zijn omgezoomd (zie Afbeelding 197). Op basis van het vondstmateriaal dat in dezelfde laag werd aangetroffen, kan worden geconcludeerd dat het textiel dateert uit de Nieuwe Tijd C.

Afbeelding 197. Foto van het fragment textiel met aan de linker en rechterzijde een omgezoomd deel. Foto: J. Melis, SOB Research.

5.9 Archeozoölogisch onderzoek H. Buitenhuis

5.9.1 Inleiding

Bij de Archeologische Opgraving zijn 202 stuks dierlijk botmateriaal geborgen, met een gezamenlijk gewicht van 10401 gram. Dit betreft onder andere ook vijf vrijwel complete neurocrania van rund, die volledig uiteengevallen zijn in meer dan 400 fragmenten. Het materiaal is handmatig verzameld en is redelijk goed geconserveerd. De voorlopige datering van het faunamateriaal is gebaseerd op de datering van het overig materiaal, zoals keramiek uit dezelfde contexten. Het materiaal dateert uit de periode van 1000 na Chr. tot 1950. Zij zijn gegroepeerd volgens de Archis periodisering (zie Tabel 14 en 15).

	Periode onbekend	LME 1000 - 1500	LMEA 1050 - 1250	LMEB 1250 - 1500	LMEB-NTA 1250 - 1650	NT 1500 - heden	NTA 1500 - 1650	NTAB 1500 - 1850	NTB 1650 - 1850	NTBC 1650 - heden	NTC 1850 - heden	Totaal
niet nader bepaald	1			1								2
alikruik											1	1
grootte rund	2		1	2	3	1			1	2	1	13
grootte schaap					1				1	1	2	5
grootte varken				4								4
haas/ konijn							1					1
kat	1				1							2
kip											1	1
klein zoogdier							1					1
paard				1	2							3
rund	9	2		11	25		3	3	18	6	9	86
schaap	2			2	6				1	2		13
schaap/geit		1		1	2		2		3			9
varken	3	2		10	26		7		2	4	5	59
vis n.n.b.										1		1
vogel n.n.b.					1							1
totaal	18	5	1	32	67	1	14	3	26	16	19	202

Tabel 14. Aantal faunaresten per periode

5.9.2 Resultaten

Van alle fragmenten zijn de gegevens over soort, skeletelement, fragment, L/ R, sekse, leeftijd en bijzonderheden als snij- of haksporen, vraat, pathologieën en - voor zo ver mogelijk - de metrische gegevens genoteerd. In Bijlage 10 zijn alle individuele gegevens van de fragmenten per periode/ vondstnummer weergegeven. De fragmentatiegraad van het bestudeerde materiaal is niet erg hoog en vrijwel gelijk in alle perioden (zie Tabel 16). In Tabel 17 zijn de skeletelementen van de verschillende soorten weergegeven. Naast een phalanx van paard en drie resten van schaap en/of schaap/ geit zijn er alleen resten van rund en varken aanwezig. Wat opvalt, is dat van deze twee soorten de voetelementen vrijwel volledig ontbreken. Vrijwel alle resten zijn meer of iets minder vleesdragend geweest. Drie ribben van rund zijn, vermoedelijk aan het ventrale einde bij het sternum, doorgekapt. Een fragment van ‘grootte varken’ en ‘grootte rund’ vertonen ook haksporen. Er zijn geen verschillen tussen de inhoud van de verschillende contexten (zie Tabel 18). Dit wijst erop, dat dit alles slacht-/ keukenafval betreft, met andere woorden voedselresten.

	Periode onbekend	LME 1000 - 1500	LMEA 1050 - 1250	LMEB 1250 - 1500	LMEB-NTA 1250 - 1650	NT 1500 - heden	NTA 1500 - 1650	NTAB 1500 - 1850	NTB 1650 - 1850	NTBC 1650 - heden	NTC 1850 - heden	Totaal
n.n.b.	4.4			0.5								4.9
alikruik											5.8	5.8
grootte rund	28.1		16.3	23.3	27.5	0.6			6.3	14.6	12.1	128.8
grootte schaap					2.7				0.1	0.9	5.9	9.6
grootte varken				107.9								107.9
haas/ konijn							2.1					2.1
kat	3.3				5.3							8.6
kip											0.9	0.9
klein zoogdier							1.3					1.3
paard				88.7	86.2							174.9
rund	656.4	29.3		651.5	1045.8		48.1	92.1	3425.9	491.9	503.4	6944.4
schaap	32.1			91	153.4				19.2	57.9		353.6
schaap/geit		9.3		5.5	16.7		19.4		33.1			84
varken	90.5	11.8		236.6	1560.5		470.7		32.1	72.7	96.6	2571.5
vis n.n.b.										2		2
vogel n.n.b.					0.8							0.8
totaal	814.8	50.4	16.3	1205	2898.9	0.6	541.6	92.1	3516.7	640	624.7	10401.1

Tabel 15. Gewicht van de faunaresten per periode.

Fragmentatie-graad	Periode onbekend	LME 1000 - 1500	LMEB 1250 - 1500	LMEB-NTA 1250 - 1650	NT 1500 - heden	NTA 1500 - 1650	NTAB 1500 - 1850	NTB 1650 - 1850	NTBC 1650 - heden	NTC 1850 - heden	Totaal
0-10%	3		5	6	1	4		3	4	6	32
10-25%	3	4	7	11		2	3	6	2	4	42
25-50%	2		6	15		1		4	3	1	32
50-75%	2	1	5	17		1		4		6	36
75-100%	4		5	11		4		3	2	1	30
100%	2		3	6				1	2		14
totaal	16	5	31	66	1	12	3	21	13	18	186

Tabel 16. Fragmentatiegraad (NF) van de faunaresten in de verschillende perioden. Hoe hoger het percentage, hoe meer er van het bot resteert. Een fragmentatiegraad van 100% betreft een compleet bot.

Late Middeleeuwen (LME, 1050 - 1500)

element	n.n.b.	grootte varken	grootte rund	varken	paard	schaap	schaap/ geit	rund	totaal
cranium						1		1	2
maxilla				1					1
dentes maxilla				1			1	1	3
mandibula				3		1			4
scapula				3					3
humerus				1					1
radius								1	1
radius+ulna								1	1
pelvis				1			1	1	3
femur				1					1
tibia				1				2	3
centrotarsale								1	1
metatarsus								1	1
pijpbeen			2						2
phalanx I					1				1
vertebra thoracales		1							1
vertebra lumbales		1						2	3
vertebra indet.		1							1
costa		1	1					2	4
niet nader bepaald	1								1
totaal	1	4	2	12	1	2	1	11	38

Tabel 17. Aantal fragmenten (NF) van de verschillende skeletelementen en de diverse soorten uit de Late Middeleeuwen.

soort	laag	laag watergang	kuil/ greppel	totaal
niet nader bepaald	1			1
grootte varken		4		4
grootte rund	2	1		3
varken	7	4	1	12
paard	1			1
schaap	1		1	2
schaap/ geit	2			2
rund	8	2	3	13
totaal	22	11	5	38

Tabel 18. Aantal fragmenten (NF) van de verschillende soorten in de diverse contexten uit de Late Middeleeuwen.

Vier fragmenten met gebitselementen geven een leeftijdsindicatie. Dit betreft een onderkaak van schaap met een leeftijd van 3 - 4 jaar, een M3 uit de bovenkaak van een schaap of geit met een gelijke leeftijd, een onderkaak van varken met een leeftijd van 1.5 - 2 jaar en een bovenkaak met eenzelfde leeftijd. Voor deze dieren gelden deze leeftijden als de optimale periode voor de maximale kwantificering van de vleesopbrengst.

Er is één opvallende vondst aangetroffen in Spoor nr. 3000 (Vondst nr. 146), die is gedateerd in de Late Middeleeuwen A (1100 - 1300 na Chr.). Het is een bewerkt bot, vermoedelijk beslag van gereedschap, mogelijk van een mes. Het is een eenzijdig beslag dat met nagels verbonden is geweest met de andere onderdelen. De buitenkant is versierd met groeflijnen en puntcirkels (zie Afbeelding 198).

Afbeelding 198. Beslag van vermoedelijk een mes, gesneden, lijn gegraveerd en met putcirkels versierd (Vondst nr.146). Foto: H. Buitenhuis, ArcheoSupport.

Nieuwe Tijd (NT, 1500 - heden)

Er zijn 146 faunaresten gevonden die konden worden gedateerd in de Nieuwe Tijd (zie Tabel 14). Opnieuw waren varken en rund de meest voorkomende soorten. Gedurende de Nieuwe Tijd nam het aantal fragmenten van varken af en dat van rund evenredig toe. Daarnaast zijn er incidenteel resten gevonden van kat, paard, schaap (en/of geit), haas of konijn, kip, vis en alikruik.

Er zijn geen verschillen geconstateerd tussen de inhoud van de verschillende contexten (zie Tabel 19). Op 25 resten zijn snij-, kap- en zaagsporen aanwezig (zie Tabel 20). Vrijwel alle sporen op de pijpbeenderen wijzen op het portioneren van de beenderen met hun vlees.

periode	context	Spoor nr.	niet nader bepaald	grootte schaap	grootte rund	kat	varken	paard	schaap	schaap/ geit	rund	haas/ konijn	vogel n.n.b.	kip	vis n.n.b.	alikruik	totaal
LMEB-NTA	tussen keien bestrating	242		1	2		3		4		4		1				15
	uit kelder	263			1		1		1	1	2						6
	uit laag					1	22	2	1	1	17						44
	uit laag op vloer	114									2						2
NT	uit laag	124			1												1
NTA	uit laag		1				7			2	3	1					14
NTAB	uit laag										3						3
NTB	insteek kelder	38									1						1
	op vloer	53									1						1
	tussen keien vloer	46									2						2
	uit kelder	38									5						5
	uit laag			1	1		2		1	3	6						14
	uit laag op vloer	114									1						1
	uit vulling kelder	38									2						2
NTBC	uit kelder	83									1						1
	uit kelder	121			1		2				2				1		6
	uit laag				1		2		2		3						8
	uit vulling kelder	27		1													1
NTC	beerput	82		2			1				6						9
	uit laag				1		4							1			6
	uit laag op vloer										3					1	4
Totaal			1	5	8	1	44	2	9	7	64	1	1	1	1	1	146

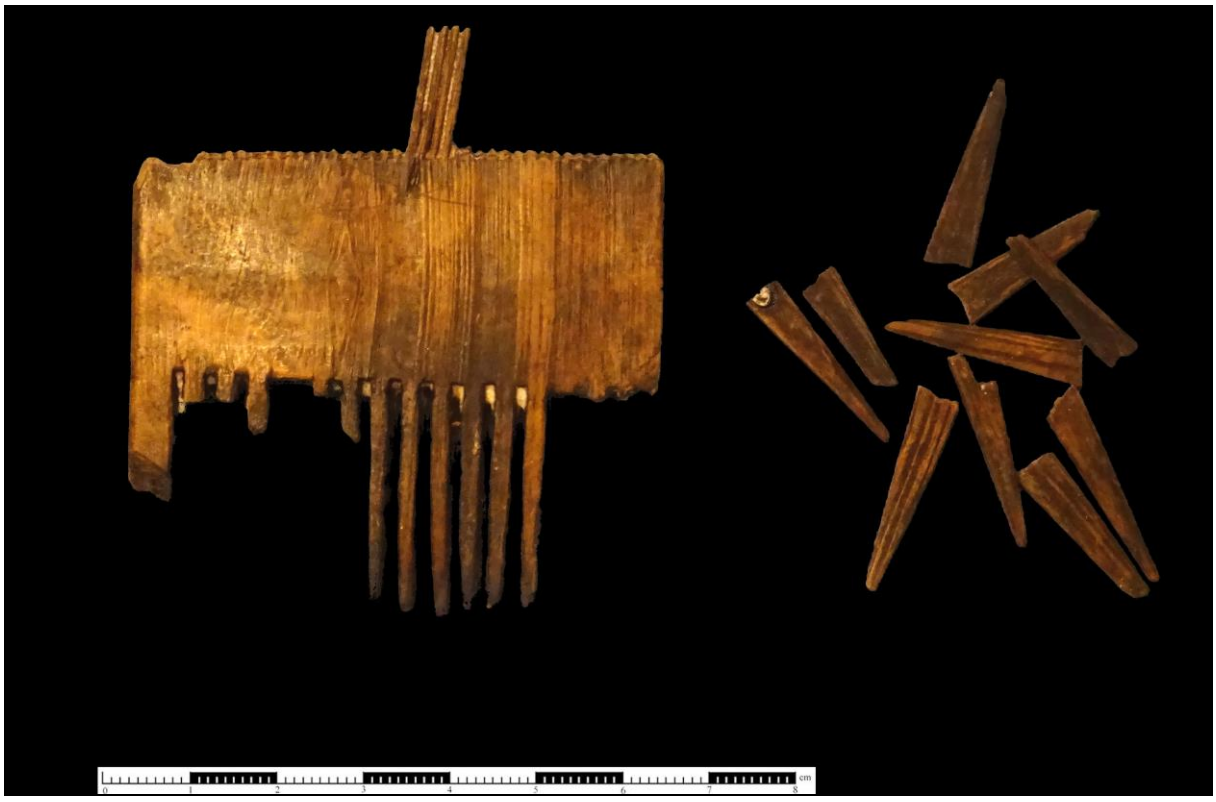
Tabel 19. Aantal fragmenten (NF) van de verschillende soorten in de diverse contexten per periode.

Van de varkensresten met epifysen zijn er zeven met niet-vergroeide epifysen en vier met vergroeide epifysen aangetroffen. Een vrijwel complete mandibula is van een dier met een leeftijd van 6 - 10 maanden.

Van rund zijn, op basis van de epifysen, slechts vier resten van juveniele dieren aangetroffen. Een molaar 2 uit een onderkaak wijst op een dier van 18 - 30 maanden en een molaar 3 uit een onderkaak op een dier met een leeftijd van 5 - 7 jaar. Er zijn geen aanwijzingen voor een selectie van jonge dieren.

periode		element	grootte rund	varken	schaap/ geit	rund	totaal
LMEB-NTA	snijspoor	scapula		1		1	2
		phalanx I				1	1
		costa		1		1	2
	kapspoor	pelvis		1			1
		costa		1			1
NTA	snijspoor	costa		1		1	2
NTAB	gezaagd	tibia				2	2
NTB	snijspoor	metatarsus				1	1
		costa	1			3	4
	kapspoor	tibia			1		1
NTBC	kapspoor	pelvis				1	1
	gezaagd	femur				2	2
		tibia				1	1
NTC	snijspoor	costa				2	2
	kapspoor	humerus		1			1
		pijpbeen				1	1
	gezaagd	tibia				1	1
totaal			1	6	1	17	25

Tabel 20. Aantal fragmenten (NF) met snij- en kapsporen van de verschillende soorten per periode.

Afbeelding 199. Tandplaat van een luizenkam (Vondst nr. 399). Foto: H. Buitenhuis, ArcheoSupport.

Niet gedateerd

Er zijn elf fragmenten die niet konden worden gedateerd. Het betreft uitsluitend resten van runderen. Er is in deze categorie sprake van een bijzondere vondst: een vrij grote tandplaat gesneden uit het bot van een groot zoogdier. Er zijn twee tandrijen: een rij met grove tanden en een met fijnere tanden (zie Afbeelding 199). Gezien de grootte van de kam en de fijne tanden zou het een luizenkam kunnen zijn geweest. Benen kammen kwamen vooral voor in de Middeleeuwen.

5.9.3 Conclusie

Bij het archeologisch onderzoek, zijn resten aangetroffen van slacht- en voedselverwerking. Het betreft vooral resten van varken en rund. In de latere Nieuwe Tijd nam het relatieve aantal van fragmenten van varkens iets af, ten opzichte van rund. De leeftijd van de resten van varken en rund wijst niet op een leeftijdselectie, maar eerder op een optimalisatie van de hoeveelheid vlees. Het is mogelijk dat dit materiaal, gevonden in het centrum van Voerendaal, aangeleverd is als marktwaar en geen reflectie is van een economische strategie. Ook het feit dat er vooral vleesdragende delen zijn aangetroffen, is daarvoor een aanwijzing. Het vrijwel ontbreken van andere soorten en van kleine dieren zoals vogels en vissen, kan hier ook door worden verklaard, maar ook door de gevolgde opgravingstrategie waarbij niet is gezeefd. Een groot fragment van een zoetwatermossel (Unio cf. crassus) is, naast een alikruik, het enige fragment van een schelp.

5.10 Plastic J. Melis

Er is 1 voorwerp van plastic aangetroffen. Het betrof een plastic haarkam, waarschijnlijk van bakeliet. De kam werd aangetroffen in Spoor nr. 121, een kelder aan de zuidelijke aanbouw van Structuur 12.

5.11 Macrobotanisch onderzoek F. E. Vrede

5.11.1 Inleiding

Tijdens het archeologisch onderzoek zijn uit verschillende sporen en vullingen 20 grondmonsters genomen voor paleobotanisch onderzoek. De monsters zijn genomen uit lagen van een profiel, vullingen uit een beerput, gracht/ sloot, kijkgat, aslaag/ kolen en boven een vloer. Botanische macroresten, zoals vruchten en zaden, kunnen over het algemeen een beeld bieden voor wat betreft de lokale vegetatie die ter plaatse en in de omgeving van een onderzoeksgebied aanwezig is geweest.

Het doel van de analyse van botanische macroresten is het verkrijgen van informatie over het landschap en het gebruik daarvan. Ook kan er inzicht worden verkregen met betrekking tot de voedseleconomie in de betreffende periode. Na een waarderend onderzoek [71] zijn drie monsters geschikt bevonden voor verdere analyse. Het betreft Monster nr. 76 (Vulling nr. 3, kijkgat, Spoor nr. 154) uit de 15de eeuw, Monster nr. 109 (vulling spoor, Spoor nr. 251) uit de 14de/ 15de eeuw en Monster nr. 114 (vulling sloot, Laag nr. 8), eveneens uit de 15de eeuw.

5.11.2 Werkwijze

De geanalyseerde grondmonsters zijn behandeld volgens de methode die gebruikelijk is voor het onderzoek naar macroscopische plantenresten. Van ieder monster is circa 2000 gram met water gezeefd over een set zeven met maaswijdten van 2.0, 1.0, 0.5 en 0.2 mm.

[71] Vrede, 2017

Onder een binoculaire microscoop werd het residu van elke fractie uitgezocht op zaden, vruchten, houtskoolresten en andere plantendelen. De resultaten van dit onderzoek zijn weergegeven in Tabel 21. Hierbij zijn de planten ingedeeld op basis van de verschillende biotopen waarin ze voorkomen.[72]

	I	II	III	
Cultuurgewassen				
Apium graveolens	-	-	+	selderij
Brassica	-	+	-	kool, koolzaad, raapzaad
Brassica nigra	-	+	-	zwarte mosterd
Linum usitatissimum	+	-	-	vlas
Reseda luteola	-	-	+	wouw
Triticum aestivum	-	+	-	tarwe
Vicia faba var. minor	-	+	-	duiveboon; (kleine tuinboon)
Bomen/ vruchten				
Alnus	+	-	+	els
Betula	+	-	+	berk
Corylus avellana	+	+	-	hazelaar
Crataegus laevigata	-	+	+	tweestijlige meidoorn
Ficus carica	-	-	+	vijgenboom
Juglans regia	+	+	-	okkernoot
Malus sylvestris 'core remains'	+	+	-	appel 'klokhuisresten'
Malus sylvestris	+	-	-	appel
Pinaceae	-	+	-	dennenappel
Prunus avium	+	-	-	zoete kers
Prunus cerasus	+	+	+	zure kers
Prunus avium/cerasus	-	+	-	zoete/zure kers
Prunus domestica	+	-	+	pruim
Prunus spinosa	-	+	-	sleedoorn
Quercus	+	-	-	eik
Quercus robur	-	+	-	zomereik
Rubus fruticosus	-	+	+	gewone braam
Salix (knoppen)	+	+	+	wilg
Sambucus nigra	+	+	+	gewone vlier
Akkerplanten				
Aethusa cynapium	+	-	+	hondspeterselie
Agrostemma githago	+	-	-	bolderik
*Anagallis arvensis**	-	-	+	rood guichelheil
Apera spica-venti	-	+	-	grote windhalm
Arenaria serpyllifolia	+	-	+	gewone zandmuur
Centaurea cyanus	+	-	-	korenbloem
*Chaenorhinum minus**	-	+	-	kleine leeuwenbek
Chenopodium album	+	+	+	melganzenvoet
*Euphorbia helioscopia**	+	-	+	kroontjeskruid
*Fumaria officinalis**	-	-	+	gewone duivenkervel

[72] De wetenschappelijke en Nederlandse namen van de planten zijn genoteerd volgens Van der Meijden, 2005).

	I	II	III	
*Lamium amplexicaule**	+	-	+	hoenderbeet
*Lamium purpureum**	-	-	+	paarse dovenetel
Mentha arvensis	+	-	-	akkermunt
Myosotis	+	-	-	vergeet-mij-nietje
Papaver argemone	-	+	-	ruige klaproos
Papaver rhoeas	-	+	-	grote klaproos
Persicaria lapathifolia	+	+	+	beklierde duizendknoop
Persicaria maculosa	+	+	+	perzikkruid
Raphanus raphanistrum	-	+	-	knopherik
Sambucus ebulus	+	+	+	kruidvlier
Scleranthus annuus	+	-	-	eenjarige hardbloem
Sinapis arvensis	-	+	-	herik
*Sonchus asper**	+	+	-	gekroesde melkdistel
*Sonchus oleraceus**	-	+	-	gewone melkdistel
Stellaria media	+	-	-	vogelmuur
Valerianella dentata	+	-	+	getande veldsla
Viola	-	-	+	viooltje
Planten van ruderale standplaatsen				
Anthemis cotula	+	+	-	stinkende kamille
Atriplex patula/prostrata	-	+	+	uitstaande/spiesmelde
Capsella bursa-pastoris	-	+	-	herderstasje
Carduus crispus	+	+	+	kruldistel
Cirsium arvense	-	-	+	akkerdistel
Clinopodium acinos	-	+	-	kleine steentijm
Conium maculatum	-	-	+	gevlekte scheerling
Cuscuta epilinum/epithymum/europaea	+	-	-	vlas-/klein/groot warkruid
Galeopsis bifida/speciosa/tetrahit	-	-	+	gespleten/dauw-/gewone hennepnetel
Hyoscyamus niger	+	+	-	bilzekruid
Juncus bufonius	+	+	+	greppelrus
Lapsana communis	-	+	-	akkerkool
Plantago major	+	+	+	grote weegbree
Poa annua	-	+	-	straatgras
Polygonum aviculare	+	-	-	gewoon varkensgras
Rumex crispus	-	+	-	krulzuring
Rumex obtusifolius	+	+	+	ridderzuring
Sagina	+	-	+	vetmuur
Urtica dioica	+	+	+	grote brandnetel
Urtica urens	+	-	-	kleine brandnetel
Graslandplanten				
Agrostis	-	+	-	struisgras
Aphane australis	+	-	+	kleine leeuwenklauw
Bellis perennis	+	-	-	madeliefje
Briza	-	cf.	-	trilgras

	I	II	III	
Campanula rapunculoides	+	-	-	akkerklokje
Campanula persicifolia	+	-	-	prachtklokje
Knautia arvensis	-	-	+	beemdkroon
Potentilla anserina	-	-	+	zilverschoon
Potentilla erecta	-	-	+	tormentil
Prunella vulgaris	+	+	-	gewone brunel
Ranunculus repens	+	+	+	kruipende boterbloem
Rumex acetosa	+	-	-	veldzuring
Trifolium repens	-	+	-	witte klaver
Verbena officinalis	+	+	-	ijzerhard
Planten van natte standplaatsen				
Alisma gramineum/lanceolatum	+	-	+	smalle/grote waterweegbree
Callitriche	+	-	-	sterrenkroos
Carex disticha	+	-	-	tweerijige zegge
Carex flava/lepidocarpa/oederi	+	-	-	gele/schub-/dwergzegge
Carex lasiocarpa	-	-	+	draadzegge
Carex otrubae	-	-	+	valse voszegge
Carex riparia	-	-	+	oeverzegge
Carex rostrata/vesicaria	-	-	+	snavel-/blaaszegge
Eleocharis palustris	+	-	-	gewone waterbies
Eupatorium cannabinum	+	-	-	koninginnekruid
Juncus articulatus	-	-	+	zomprus
Littorella uniflora	-	+	-	overkruid
Lycopus europaeus	+	-	-	wolfspoot
Lythrum salicaria	-	-	+	grote kattenstaart
Mentha aquatica	+	+	-	watermunt
Menyanthes trifoliata	+	-	-	waterdrieblad
Myriophyllum spicatum	-	-	+	aarvederkruid
Persicaria hydropiper	+	+	+	waterpeper
Persicaria minor	-	+	-	kleine duizendknoop
Potamogeton	+	+	+	fonteinkruid
Ranunculus sceleratus	+	+	-	blaartrekkende boterbloem
Ranunculus subgenus Batrachium	+	-	+	waterranonkel
Rorippa palustris	-	+	-	moeraskers
Rumex conglomeratus	-	+	+	kluwenzuring
Sparganium erectum	-	-	+	grote egelskop
Valeriana dioica	-	-	-	kleine valeriaan
Valeriana officinalis	-	-	+	echte valeriaan
Planten van zilte standplaatsen				
Carex distans	+	-	-	zilte zegge
Glaux maritima	-	-	+	melkkruid
Ranunculus sardous	-	+	-	behaarde boterbloem

	I	II	III	
Varia				
Amaranthaceae	+	-	-	amarantenfamilie
Artemisia	+	-	-	alsem
Asteraceae	-	-	+	composietenfamilie
Brassicaceae	-	+	-	kruisbloemenfamilie
Caryophyllaceae	+	+	-	anjerfamilie
Centranthus	-	cf.	cf.	spoorbloem
Charcoal	+	+	+	houtskool
Lamiaceae	+	-	-	lipbloemenfamilie
Mos	+	+	+	mos
Poaceae	+	+	-	grassenfamilie
Ranunculus	+	-	-	boterbloem
Rumex	+	-	+	zuring
Scrophularia	-	+	-	helmkruid
Torilis	-	-	+	doornzaad
Overige niet botanische resten				
Bot	+	+	+	
Bryozoa, Statoblasten	+	-	+	mosdiertje
Cenococcum geophilum	+	-	-	bodemschimmel
Cocon	-	-	+	
Daphnia ephippia	-	+	-	watervlooi
Insecta	+	+	+	insect
Kokerjuffer	-	-	+	kokerjuffer
Piscicola geometra	+	+	-	(vis)bloedzuiger
Pisces	-	+	+	vis(schubben)

Tabel 21. De resultaten van het archeobotanisch onderzoek met de Latijnse en Nederlandse benaming van de aangetroffen gewassen in Monster nr. 109 (I), Monster nr. 76 (II) en Monster nr. 114 (III).
*= moestuinplanten; += aanwezig; cf.= confer, vergelijk

5.11.3 Resultaten

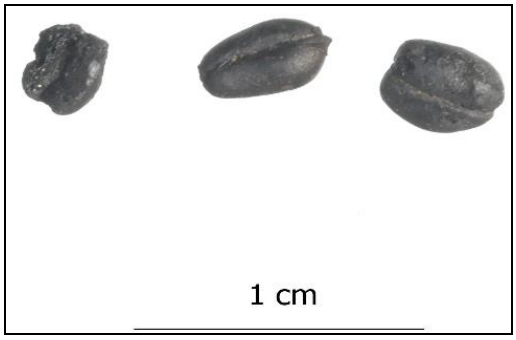
Akkerbouwgewassen/ cultuurgewassen

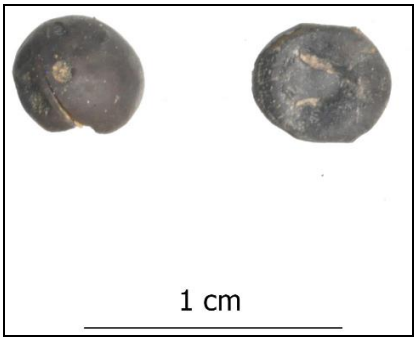
In verkoolde toestand zijn er drie tarwekorrels (*Triticum aestivum*) en tweemaal duiveboon ofwel tuinboon (*Vicia faba var. minor*) aangetroffen (zie Afbeelding 200 en 201). Waarschijnlijk bestonden er in de Late Middeleeuwen verschillende vormen van tarwe en andere granen. In schriftelijke bronnen uit de 14de en 15de eeuw worden meerdere gewas- ofwel productnamen van granen vermeld. Er werden namen als caluwe tarwe, naakte tarwe, claer tarwe of fijne tarwe (*Triticum aestivum*) gebruikt.[73] Wat hier gevonden is, is broodtarwe. In Voerendaal zal voor duiveboon, ook wel de kleine tuinboon genoemd, mogelijk een andere naam zijn gebruikt. In Zuid-Limburg wordt het de dikke boon of Turksche boon genoemd en in Noord-Limburg knieboon.[74]

[73] Haaster, 1997
[74] Heukels, 1909

Een ander gewas dat werd verbouwd, is vlas (*Linum usitatissimum*). Vlas of lijnzaad is reeds meer dan 8000 jaar in cultuur. In Nederland werd het al door de vroegste akkerbouwers gekweekt en tot de 20ste eeuw werd de vlasteelt in vele streken van ons land beoefend.[75] Het levert enerzijds vezels (uit de stengelbast), anderzijds olie (uit het zaad). Een ander gewas waarvan enkele zaden zijn gevonden, is wouw (*Reseda luteola*). De wouw is een van oorsprong Mediterrane plant waaruit een gele kleurstof wordt gewonnen. Tegenwoordig behoort deze soort tot onze wilde flora.

Typische (graan)akkeronkruiden die zijn aangetroffen zijn onder andere bolderik, korenbloem, ruige klaproos, knopherik, eenjarige hardbloem en melganzenvoet. Groenten die in de monsters zijn vertegenwoordigd, zijn selderij (*Apium graveolens*) en *Brassica*-soorten. Het geslacht Brassica omvat diverse cultuurgewassen zoals kool, koolzaad, raapzaad en zwarte mosterd. De zaden van zwarte mosterd (*Brassica nigra*) zijn makkelijker te herkennen dan de andere koolsoorten. Sommige van deze groenten zullen in moestuinen zijn verbouwd. Hiervan getuigen rood guichelheil, kroontjeskruid, hoenderbeet, gewone duivenkervel en gekroesde melkdistel.

Afbeelding 200 (links). Broodtarwe. Foto: J. Buist (Gemeente Groningen).

Afbeelding 201 (rechts). Duiveboon/ tuinboon. Foto: J. Buist (Gemeente Groningen).

Bomen/ vruchten

Er zijn zeven verschillende boomsoorten aangetroffen. Dit betreft els (*Alnus*), berk (*Betula*), tweestijlige meidoorn (*Crataegus laevigata*), dennenfamilie (*Pinaceae*), eik (*Quercus*), wilg (*Salix*) en gewone vlier (*Sambucus nigra*). Van wilg zijn de knoppen van takken teruggevonden.

Vruchten zijn vertegenwoordigd met zes verschillende soorten. Dit zijn vijgenpitjes (*Ficus carica*), appelpitten en klokhuisresten (*Malus sylvestris*), kersen (*Prunus avium/cerasus*), vruchten van pruim (*Prunus domestica*) en sleedoorn (*Prunus spinosa*), en gewone braam (*Rubus fruticosus*). Van de cultuurvruchten moet de vijg uit zuidelijke landen (Middellandse Zeegebied) zijn geïmporteerd. In gedroogde vorm zijn deze vruchten lang houdbaar en geschikt voor transport over langere afstand.

Vijgenpitten worden in laatmiddeleeuwse en latere afzettingen uit stedelijk milieu regelmatig aangetroffen. Van de noten zijn hazelnoten (*Corylus avellana*) en walnoten, ook wel okkernoten genaamd, (*Juglans regia*) aanwezig in de monsters.

De lokale vegetatie

Soorten van stikstofrijke, sterk door de mens beïnvloede standplaatsen, zijn in de monsters vertegenwoordigd. Van verschillende soorten van dergelijke ruderale standplaatsen werden grotere aantallen vruchten (zaden) aangetroffen.

[75] Weeda, 1985

Hoewel planten als duizendknoop (*Persicaria*), melganzenvoet (*Chenopodium album*) en melde (*Atriplex patula/prostrata*) een grote zaadproductie hebben, evenals andere soorten, kan worden verwacht dat deze in de directe nabijheid van het onderzoeksgebied hebben gegroeid. Ook waar mesthopen aanwezig waren kwam melde, ganzenvoet en kleine brandnetel (*Urtica urens*) zeer talrijk voor. Karakteristieke planten voor veel betreden plaatsen (tredplanten) zijn varkensgras (*Polygonum aviculare*) en grote weegbree (*Plantago major*).

De vegetatie in de omgeving

Diverse soorten pollen, die zijn aangevoerd uit de wijdere omgeving en die hun zwaartepunt hebben in graslandvegetaties, zijn afkomstig van soorten als struisgras (*Agrostis*), kruipende boterbloem (*Ranunculus repens*) en gewone brunel (*Prunella vulgaris*). Op zeer natte plaatsen, langs natuurlijke en kunstmatige waterlopen kwam moerasvegetatie voor. Bekende soorten zijn gewone waterbies (*Eleocharis palustris*), fonteinkruid (*Potamogeton*), waterpeper (*Persicaria hydropiper*), waterranonkel (*Ranunculus subgenus Batrachium*) en zeggesoorten (*Carex*). De zilte zegge (*Carex distans*), melkkruid (*Glaux maritima*) en behaarde boterbloem (*Ranunculus sardous*), die in de categorie planten met een zilte standplaats zijn ingedeeld, zijn daarnaast ook pionierplanten. Behaarde boterbloem kan ook voorkomen op graanakkers.

5.11.4 Conclusie

De analyse van de botanische macroresten uit Voerendaal heeft verhoudingsgewijs een zeer groot aantal soorten opgeleverd. Het soortenspectrum aan cultuurgewassen is weliswaar gering, maar daartegenover staat dat er een erg grote variatie is aangetroffen van de overige biotoopgroepen. Bomen die voorkomen zijn els, berk, den, eik, wilg, meidoorn en vlier. Bomen met noten zijn hazelaar en okkernoot (walnoot). De vruchten die zijn vertegenwoordigd in de botanische monsters zijn vijg, appel, zoete- en zure kers, pruim, sleedoorn en gewone braam. De vijg is niet inheems en de vruchten hiervan zullen zijn geïmporteerd uit het Mediterrane gebied.

Vanwege de vele soorten akkerplanten kan worden aangenomen dat in de nabije omgeving akkers aanwezig zijn geweest. De moestuinplanten zijn een aanwijzing dat in de nabije omgeving eveneens groente is verbouwd. De hoeveelheden van de resten van cultuurplanten zijn echter betrekkelijk gering. Met de nodige voorzichtigheid kan daarom worden gesteld dat er sprake is geweest van akker- en tuinbouw voor eigen gebruik, dus dat er geen sprake is geweest van een overproductie om elders te worden verhandeld. De planten die kenmerkend zijn voor een standplaats die sterk door de mens is beïnvloed, zijn typerend voor een nederzettingscontext.

Het toenmalige landschap rondom de vindplaats kan worden gekarakteriseerd als moerassig, vanwege de grote hoeveelheid planten die voorkomen op natte standplaatsen. Daarnaast was er in de omgeving, echter in veel mindere mate, wellicht ook sprake van grasland.

5.12 Pollenonderzoek F. Verbruggen

5.12.1 Inleiding

Bij het archeologisch onderzoek is onder andere in Put nr. 23 de diepere bodemopbouw ter plaatse van het plangebied blootgelegd. Daar zijn pollenbakken door de lagen in de ondergrond geslagen. Vier lagen uit dit profiel zijn palynologisch geanalyseerd. De specifieke onderzoeksaspecten die betrekking hebben op het palynologisch onderzoek zijn toegelicht in paragraaf 5.12.2.

Bij palynologisch onderzoek, beter bekend als 'pollenonderzoek', wordt niet alleen pollen (stuifmeel), maar worden ook sporen van varens, mossen, paardenstaart en wolfsklauwachtigen en andere microscopische resten, zoals de resten van schimmels bestudeerd.[76] Deze resten worden in groten getale geproduceerd door planten en blijven onder zuurstofloze of -arme omstandigheden goed herkenbaar bewaard. Het feit dat palynologische resten zeer klein zijn, in de orde van enkele tientallen micrometers, maakt dat ze ook zeer licht zijn. Dit zorgt ervoor dat pollen en sporen over het algemeen goed verspreiden. Op basis van de aanwezige microscopische resten in de ondergrond kan dan ook een beeld van het regionale en lokale biotische landschap worden verkregen, die de basis vormt voor landschapsreconstructies van het verleden.

5.12.2 Onderzoeksaspecten

Op basis van pollenonderzoek aan de lagen in de ondergrond van het plangebied aan het Kerkplein is achterhaald welke plantengemeenschappen deel uitmaakten van het vroegere biotische landschap van Voerendaal en welke cultuurgewassen een rol speelden bij de lokale voedingseconomie van de vroegere bewoners van het huidige onderzoeksgebied. Bovendien had het pollenonderzoek als doel om de volgende onderzoeksaspecten, zoals genoemd in het PvE [77] en herhaald in het evaluatierapport [78], nader te belichten:

6. De conserveringstoestand van organisch- en ecologisch materiaal en van metaal.
8. Aanwijzingen voor de uitoefening van beroepen of ambachten.

5.12.3 Materiaal en Methode

<u>Bodemopbouw Profiel nr. 9</u>

Profiel nr. 9 in Put nr. 23 omvatte twaalf lagen.[79] Elf daarvan zijn bemonsterd met behulp van drie pollenbakken (Monster nr 63, 64 en 65; zie Afbeelding 202 en 203).[80] De onderste laag, Laag nr. 12, was zandig en wordt geïnterpreteerd als een afzetting van een actieve (natuurlijke of kunstmatige) waterloop.[81] Daarna is een laag sterk humeuze klei (Laag nr. 11) en een meer venige laag (Laag nr. 10) gevormd. Deze lagen zijn mogelijk ontstaan als het gevolg van de verlanding van deze waterloop. Op deze lagen zijn een zandige (Laag nr. 9) en kleiige (Laag nr. 7) 'schone' laag aangetroffen, met daartussen een bodem (Laag nr. 8). Al deze afzettingen werden doorsneden door een ingegraven sloot of gracht (zie Afbeelding 202 en 203).

[76] Vnwege de leesbaarheid is hieronder verwezen naar 'pollenonderzoek'.
[77] Van Wilgen, 2015: 9
[78] Mientjes & Van den Bosch, 2017: 7
[79] Mientjes & van den Bosch, 2017
[80] De monsternummers zijn afgekort tot M, gevolgd door het toegekende nummer.
[81] Persoonlijke mededeling van G. M. H. Benerink, per e-mail d.d. 17 januari 2019. Dit geldt voor de gehele stratigrafische interpretatie.

Laag nr. 5 en 6 hangen samen met de bodem van deze structuur. Hierop zijn nog enkele 'schone' lagen gevormd, te weten Laag nr. 4 en 3. Laag nr. 2 en 1 lijken te zijn opgebracht om de aanwezige depressie te dempen en/ of zijn hierin gezakt en worden daarom niet als een natuurlijke opvulling beschouwd. Op basis van het vondstmateriaal wordt Laag nr. 2 gedateerd in de 15de eeuw.

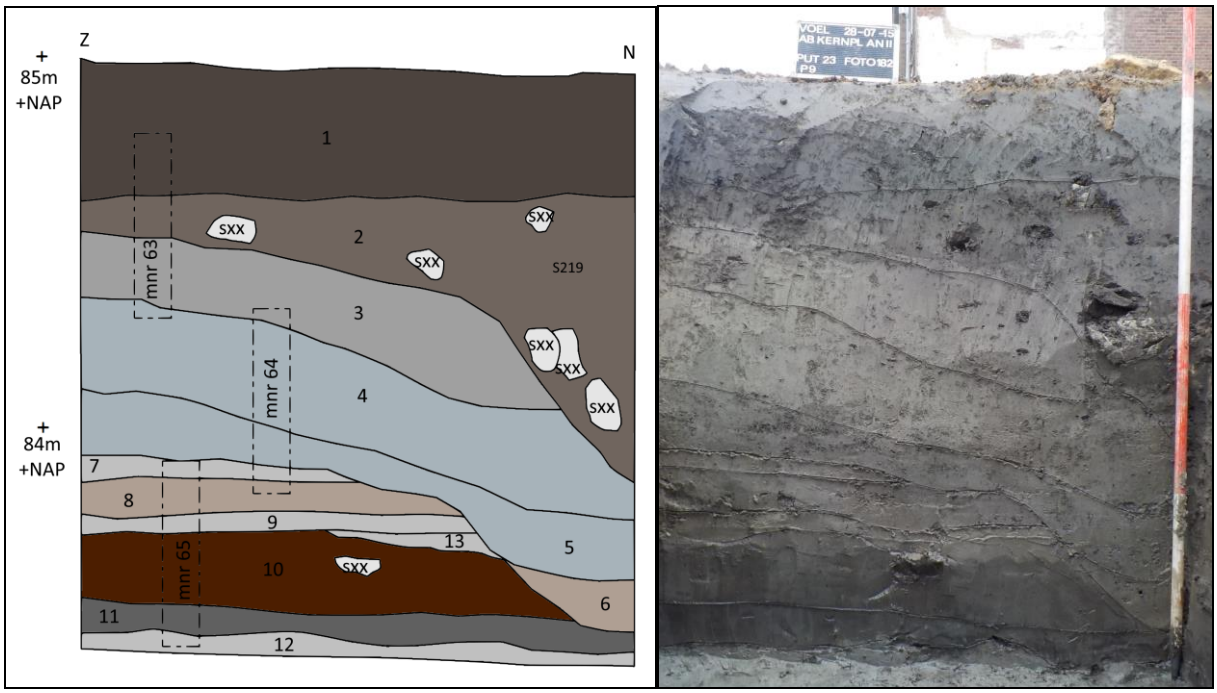
Laag nr. 5, 8, 10 en 11 zijn palynologisch onderzocht. Indien de monsters voldoende goed geconserveerd stuifmeel bevatten, is direct overgegaan tot een volledige analyse van de pollenmonsters.

Materiaal

Uit pollenbak M64, is uit Laag nr. 5 één pollenmonster genomen. Uit pollenbak M65 zijn in totaal drie pollenmonsters genomen, te weten uit Laag nr. 8, 10 en 11. De exacte monsterlocaties zijn weergegeven in Bijlage 13. Voor de administratieve gegevens van de pollenmonsters: zie Tabel 22.

Methode

De pollenmonsters zijn opgewerkt tot pollenpreparaten volgens de standaardmethode van Erdtman.[82] De bereiding is uitgevoerd onder leiding van M. Hagen van het Laboratorium voor Sedimentanalyse van de Vrije Universiteit in Amsterdam. Aan elk monster is een bekende hoeveelheid sporen van een wolfsklauwsoort (*Lycopodium clavatum*) toegevoegd.[83] Dit maakt het mogelijk om de concentratie pollen en sporen in elk monster te bepalen.

Afbeelding 202. De locatie van de drie pollenbakken ter plaatse van Profiel nr. 9. De pollenbakken zijn van boven naar onder gelabeld als M63, M64 en M65, waarbij M63 niet is bemonsterd.

Afbeelding 203. Foto van Profiel nr. 9. De foto (Foto nr. 182) is genomen vanuit oostelijke richting.

[82] Erdtman, 1960; Fægri et al., 1989 (met modificaties van Konert, 2002)
[83] Stockmarr, 1971

Put	Monster nr.	Laag nr.	Labcode	Diepte vanaf top pollenbak M64 (in centimeters)	Volume (in millimeters)	Aantal toegevoegde *Lycopodium* sporen
23	64	5	BX8215	38.0 - 39.0	5	42716
23	65	8	BX8216	49.5 - 50.5	4	42716
23	65	10	BX8217	70.5 - 71.5	3	42716
23	65	11	BX8218	86.0 - 87.0	3	42716

Tabel 22. Administratieve gegevens van de onderzochte pollenmonsters.

Nadat de pollenpreparten kort gescand waren en bleek dat deze rijk waren aan goed geconserveerd stuifmeel zijn de aanwezige palynologische resten gedetermineerd door de auteur met behulp van een doorvallend-lichtmicroscoop (Olympus BX41) met vergrotingen tot 1000 maal en op basis van de pollencollectie van BIAX Consult en determinatieliteratuur.[84] Niet-pollen palynomorfen (NPP's) zoals resten van schimmels of parasieten, zijn gedetermineerd met behulp van NPP-determinatiewerken.[85] De nomenclatuur van de pollen-, sporen- en NPP-typen volgt deze literatuur.

De naamgeving van de planten die het pollen en de sporen hebben geproduceerd volgt de 23ste druk van de Heukels' Flora van Nederland.[86] Die van de schimmels volgt de NDFF Verspreidingsatlas Paddenstoelen.[87] In de tekst zijn de Nederlandse namen vermeld. De wetenschappelijke namen van de taxa zijn te raadplegen in de bijlage met de onderzoeksresultaten (zie Bijlage 14).

De cultuurgewassen zijn ingedeeld naar vermoed gebruik. De verwachte standplaatsen van de wilde planten zijn bepaald met behulp van de Nederlandse Ecologische Flora, de Heukels' Flora van Nederland en de Standaardlijst van de Nederlandse Flora.[88]

Voor het pollenonderzoek zijn minimaal zeshonderd pollen en sporen van landplanten geteld. Voor de bepaling van het relatieve aandeel van de pollentypen is uitgegaan van een totaalpollensom, waarin het pollen en de sporen van planten uit alle milieus (minus waterplanten) zijn opgenomen.

De aanwezigheid van de meest voorkomende pollen- en sporentypen door het profiel is grafisch geplot in een pollendiagram dat is gemaakt met behulp van het programma Tilia.[89] De typen zijn binnen ecologische groepen gerangschikt op de x-as, terwijl de y-as de diepte in het profiel voorstelt en daarmee een relatieve tijdsas voorstelt. Om de curven in het diagram is een grijze envelop geplot, die een overdrijving van 10 maal het percentage voorstelt. Dit om ook lage percentages goed zichtbaar te maken. Palynomorfen die buiten de telling in het preparaat zijn aangetroffen, zijn in het pollendiagram met een plusteken (+) weergegeven. Voor de microscopische verkoolde plantenresten zijn abundantiescores in de vorm van klassen gebruikt. Links in het pollendiagram is een overzichtsdiagram te zien. Hierin wordt in één oogopslag duidelijk welke ecologische groepen in het pollenspectrum zijn vertegenwoordigd en in welke mate.

[84] Beug, 2004; Moore et al., 1991; Punt, et al., 1976-2009
[85] Van Geel, 1976; ibid., 1998
[86] Van der Meijden, 2005
[87] http://www.verspreidingsatlas.nl/paddenstoelen.
[88] Weeda et al., 1985-1994; Tamis et al., 2004; Van der Meijden, 2005
[89] Grimm, 1992-2018

Aan deze lagen is tevens macrorestenonderzoek gedaan door de heer Vrede.[90] Om de resultaten van het pollenonderzoek in context te kunnen plaatsen worden de gegevens uit het macrorestenonderzoek betrokken bij de interpretatie van het pollenonderzoek.

Tevens zullen de onderzoeksresultaten in een breder landschappelijk kader worden geplaatst door ze te vergelijken met andere palynologische studies aan vergelijkbare contexten van tijdsequivalente vindplaatsen in de archeoregio, te weten de mottegracht van Eijsden-Breusterhof, een gracht van Heerlen-Dr. Poelsstraat en een gracht en beerput van Sittard-Begijnenhofstraat.[91] Deze vergelijking zal waar relevant in paragraaf 5.12.4 gemaakt worden.

Kwaliteitsborging

Het archeobotanisch onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen in de vigerende KNA, onder certificaat van het BRL Archeologie Protocol 4006 Specialistisch onderzoek.

5.12.4 Resultaten en interpretatie

De resultaten van het pollenonderzoek zijn in tabelvorm weergegeven in Bijlage 14. Het pollendiagram is weergegeven in Figuur 9.

Alle onderzochte lagen zijn matig rijk aan pollen en sporen die over het algemeen redelijk goed zijn geconserveerd. Opvallend is de soortenrijkdom van het pollen in alle lagen. De vier onderzochte lagen bevatten min of meer dezelfde pollen- en sporentypen. De onderlinge verhoudingen van deze typen verschillen echter enigszins per laag.

Er is geen grote verschuiving zichtbaar tussen Laag nr. 5 van de ingegraven sloot of gracht en de natuurlijke afzettingen van Laag nr. 8, 10 en 11 die door de sloot/ gracht worden doorsneden. Dit kan erop wijzen dat ook Laag nr. 5 op natuurlijke wijze is gevormd.[92]

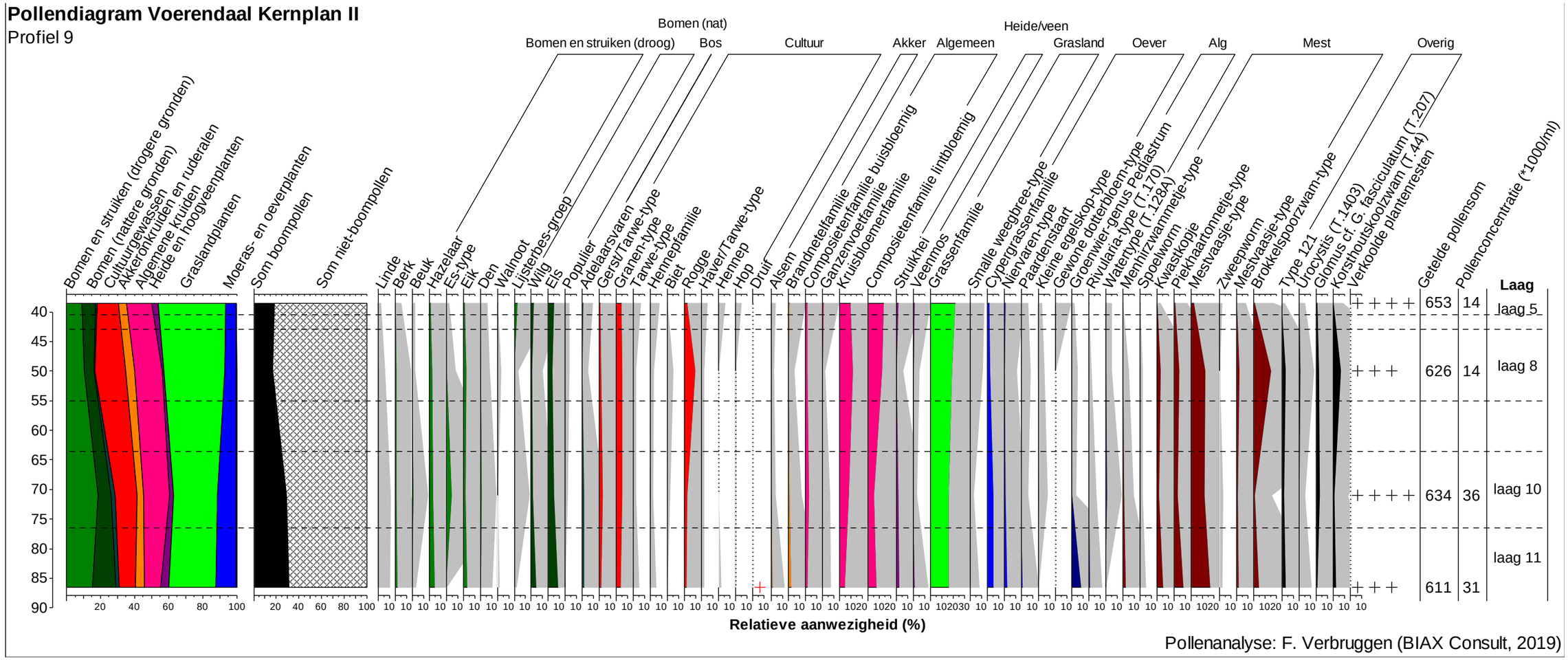
Ouderdom

Aan de lagen zijn geen C14-dateringen uitgevoerd die een meer precies tijdskader zouden kunnen opleveren. Het aardewerk in Laag nr. 2 biedt een *terminus ante quem*-datering voor de hier onderzochte lagen van vóór de 15de eeuw. Hoeveel ouder de lagen zijn, is niet precies te zeggen. Wel lijkt het op basis van de vondst van enkele stuifmeelkorrels van korenbloem en veel stuifmeel van rogge (al vanaf Laag nr. 11) aannemelijk dat al deze lagen dateren uit de Late Middeleeuwen.

Openheid van het landschap

De openheid van het landschap of de mate van bebossing wordt vaak gereconstrueerd op basis van de verhouding tussen het boompollen en niet-boompollen (ofwel kruidpollen). In beboste landschappen zullen de vele bomen een grote hoeveelheid boompollen produceren, terwijl in open landschappen relatief weinig boompollen begraven raken. In het geval van Voerendaal is het percentage boompollen in de onderste lagen (Laag nr. 11 en 10), die gerelateerd worden aan de verlanding van de waterloop, circa 29 - 31 procent. Volgens een studie naar beboste ecosystemen in Nederland komen dergelijke percentages voor in open bossen of op plekken nabij een bosrand.[93] Waarschijnlijk was het dal waarin de waterloop was gelegen relatief open met her en der bosschages.

[90] Vrede, 2018
[91] Hänninen & van Haaster, 2012; Verbruggen & Bos, 2013; Van Haaster, 2012
[92] Dit sluit uiteraard niet uit dat het hier een antropogeen spoor betreft.
[93] Groenman-Van Waateringe, 1986: 197

Figuur 9. Pollendiagram van de meest voorkomende pollen- en sporentypen in Laag nr. 5, 8, 10 en 11 van Profiel nr. 9.

Met 6 - 9 procent van de pollensom was els de grootste boompollenproducent in alle lagen (in Laag nr. 10 tezamen met es). Els is een plant van vochtige tot natte gronden en zal lokaal hebben gegroeid aan de waterloop, of ter plaatse van andere relatief natte locaties, zoals nabijgelegen laagten. Ook van wilg zijn relatief veel pollen gevonden (2 - 5 procent). Van beide boomsoorten zijn ook macroresten gevonden in de drie onderzochte (14de- tot) 15de-eeuwse sporen.[94] Dat het percentage pollen van els hoger is dan dat van wilg wil niet zeggen dat els meer voorkomend was dan wilg. In tegendeel: els is namelijk een grote pollenproducent. Het pollen van deze windbestuiver verspreidt zich door de lucht. Wilg echter is een insectenbestuiver. Dat houdt in dat wilg maar weinig pollen hoeft te produceren om toch een efficiënte bestuiving te hebben. Immers, insecten brengen het pollen rechtstreeks van de ene naar de andere bloem. De aanwezigheid van enkele stuifmeelkorrels van wilg kan daarmee al wijzen op de lokale aanwezigheid. Een pollenpercentage van 5 procent duidt daarom zonder meer op de lokale aanwezigheid van een of meer wilgen aan de waterloop zelf.

Boompollenpercentages van 29 - 31 procent komen overeen met die in een 13de-eeuwse grachtvulling van Heerlen-Dr. Poelsstraat en die van de onderste lagen in de grachtvulling van de motte van Eijsden, die zijn oorsprong vindt in de tweede helft van de 12de eeuw of het begin van de 13de eeuw.[95]
Ook in een gracht uit de Volle Middeleeuwen in Sittard, in het noorden van het Zuid-Limburgse lössgebied, bedroeg het boompollenpercentage 31 procent.[96]

In Laag nr. 8 en 5 bedroeg het boompollenpercentage nog maar 17 - 18 procent. Als er sprake is geweest van min of meer gelijkaardige depositionele omstandigheden, dan mag worden geconcludeerd dat het landschap verder open raakte naarmate de lagen zijn gevormd. De afname in het aandeel boompollen kan het gevolg zijn van ontbossing van de omgeving. Met name op de droge gronden, waar lichtminnende bomen zoals eik, berk en hazelaar een rol speelden, is het boompollenpercentage systematisch lager.[97] Ook op de vochtige tot natte gronden in het beekdal waarin de waterloop was gelegen, lijkt dit het geval.[98]

De trend van een afnemend bosareaal is ook duidelijk zichtbaar in de opeenvolgende lagen van de mottegracht van Eijsden en lijkt daarmee geen lokaal fenomeen. Dit lijkt in de Late Middeleeuwen ter plaatse van meerdere locaties in het lössgebied te hebben plaatsgevonden.[99]

Een interessante vondst is die van ascosporen van korsthoutskoolzwam (T.44 *sensu* van Geel). In alle lagen zijn deze ascosporen gevonden, maar in Laag nr. 11 en 8 in het bijzonder hadden deze ascosporen zeer hoge percentages (respectievelijk 3 en 7 procent ten opzichte van de pollensom). Korsthoutskoolzwam is saprotroof en komt voor op sterk verrotte stronken en stammen van loofbomen met een sterke voorkeur voor beuk, maar ook vrij vaak op es.[100] Van beide boomsoorten zijn pollen gevonden. Opvallend is dat pollen van zowel beuk als es in de laag onder Laag nr. 8 (Laag nr. 10) zeer talrijk is. In tegenstelling tot beuk komt es voor op wat vochtigere tot nattere locaties in het landschap. Het is dan ook goed mogelijk dat es lokaal voorkwam ten tijde van de vorming/ afzetting van Laag nr. 10 en dat er ten tijde van de vorming/ afzetting van Laag nr. 8 op de oever rottend essenhout aanwezig is geweest.

[94] Vrede, 2018: 2
[95] Hänninen & Van Haaster, 2007: Bijlage 4; Verbruggen & Bos, 2013: 155
[96] Van Haaster, 2012: 11. Waarschijnlijk is de onderzochte gracht iets ouder is dan de hier onderzochte lagen.
[97] De piek in het pollen van het es-type in Laag nr. 10 is naar alle waarschijnlijk te herleiden tot de locale aanwezigheid.
[98] Hierbij moet worden opgemerkt dat het percentage pollen van bomen van natte bodem in de bovenste onderzochte laag (Laag nr. 5) iets groter was dan bij Laag nr. 8.
[99] Verbruggen & Bos, 2013: 155
[100] http://www.verspreidingsatlas.nl/0710010, geraadpleegd op 11 juni 2019.

Het regionale en lokale landschap

Naast de bosschages of open bossen in de omgeving zullen graslanden een kenmerkend vegetatietype zijn geweest in het beekdal.[101] Grassen hebben in alle bestudeerde lagen van Profiel nr. 9 het grootste aandeel (16 - 22 procent). Ook in de gracht van Heerlen-Dr. Poelsstraat, in de mottegracht van Eijsden-Breusterhof en de gracht van Sittart-Begijnenhofstraat is duidelijk veel pollen van grassen aangetroffen.[102] In graslanden kwamen in het verleden niet alleen grassoorten voor, zoals dat vandaag de dag vaak het geval is als gevolg van de intensieve exploitatie ervan. Dat geldt ook voor de graslanden van Voerendaal in de Late Middeleeuwen. Voorbeelden hiervan zijn planten die pollen van het smalle weegbree-type, het veldzuring-type en het scherpe boterbloem-type maken. Deze graslandplanten floreren vaak bij variabele milieuomstandigheden. Vaak zijn deze variabele omstandigheden het directe gevolg van wisselende waterstanden, waarbij de graslanden in de winter onder water staan en in de zomer (deels) droogvallen, maar ook betreding door vee kan hierbij een rol spelen. En dat dat laatste een belangrijke rol heeft gespeeld in de omgeving van de waterloop, blijkt uit de uitzonderlijk hoge percentages ascosporen van mestschimmels die vaak even uitzonderlijke namen dragen. Met name schimmelsporen van het mestvaasje-type (T.55A en in mindere mate ook T.55B), maar ook schimmelsporen van het brokkelspoorzwam-type (T.113), kwastkopje (T.7A), piekhaartonnetje-type (T.112), menhirzwammetje-type, spinselbolletje-type (T.261) en het wratsporig punthoofdje (T.169, alle *sensu* van Geel) waren in de onderzochte lagen zeer nadrukkelijk aanwezig.
In Laag nr. 11 en 10 domineren ascosporen van het mestvaasje-type A (17 en 12 procent ten opzichte van de pollensom), terwijl in Laag nr. 8 sporen van het brokkelspoorzwam-type tezamen met het mestvaasje-type zeer talrijk zijn (respectievelijk 16 en 13 procent ten opzichte van de pollensom).[103] Opvallend is dat het aandeel ascosporen van mestschimmels in Laag nr. 5 vele malen lager is (7 procent in Laag nr. 5 in tegenstelling tot 44 procent in laag nr. 8, 22 procent in Laag nr. 10 en 42 procent in Laag nr. 11). Uit de gecombineerde talrijke vondsten van deze mestschimmels mag worden geconcludeerd dat er in de verlandende waterloop mest terecht is gekomen. Het is goed mogelijk dat vee uit het water dronk en daarbij uitwerpselen aan de kant achterliet. Na enige tijd aan de kant te hebben gelegen waarbij schimmelvorming kon optreden, zijn de beschimmelde uitwerpselen uiteindelijk in de waterloop terecht gekomen. Het is aannemelijk dat het vee in de graslanden in de omgeving graasde.

De waterloop was in elk geval tot en met de vorming/ afzetting van Laag nr. 8 waterhoudend. Dit blijkt uit de (sporadische) vondst van pollen van waterplanten (kransvederkruid in Laag nr. 11 en 8) en sterrenkroos en watergentiaan in Laag nr. 10. Ook zijn er in de onderzochte lagen resten gevonden van algen en cyanobacteriën. In de onderste laag, Laag nr. 11, zijn vooral de resten van het groenwier *Pediastrum* met 8 procent ten opzichte van de pollensom, zeer talrijk. In Laag nr. 10 zijn, naast resten van groenwieren en van wateralgen die resten van het type 128A en 128B produceren, ook enkele heterocysten van *Rivularia*-type gevonden. Deze heterocysten worden geproduceerd door cyanobacteriën. Er is een duidelijke afname zichtbaar in het percentage van dergelijke waterindicatoren: in Laag nr. 11 bedraagt het percentage resten van algen en cyanobacteriën nog 9.5 procent, in Laag nr. 10 is dat 3.2 procent, wat verder afneemt naar 1.6 procent in Laag nr. 8. Mogelijk is de verlanding een reden geweest om de sloot of gracht te graven, om zo weer een nieuwe waterbron te creëren. Echter, in Laag nr. 5 is geen pollen van waterplanten meer aanwezig en het percentage resten van zoetwateralgen is gereduceerd tot 0.8 procent ten opzichte van de pollensom. In de periode van de vorming of afzetting van Laag nr. 5 is er dus hooguit sprake van drassige omstandigheden en was er waarschijnlijk geen echte waterkolom meer aanwezig.

[101] Dat dit in het macrorestenspectrum minder duidelijk naar voren komt, heeft te maken met het feit dat zaden vaak een zeer lokaal beeld laten zien.
[102] Hänninen & van Haaster, 2012: Bijlage 4; Verbruggen & Bos, 2013: 155; Van Haaster, 2012: 11
[103] Ascosporen van (mest)schimmels maken geen deel uit van de pollensom, omdat ze niet zoals bijvoorbeeld varensporen van plantaardige herkomst zijn.

Aan de waterloop groeiden diverse oeverplanten. De oevervegetatie was zeer soortenrijk, zo blijkt ook uit het macrorestenspectrum van Laag nr. 8.[104] De vele macroresten van planten van oevers en moerassen zijn een sterke aanwijzing dat er lokaal aan de waterloop sprake was van een drassig milieu. Het pollenspectrum sluit daar goed op aan. Op basis daarvan kan worden geconcludeerd dat de oevervegetatie onder andere bestond uit cypergrassen (zaden van diverse zeggesoorten), varens die sporen van het niervaren-type produceren, paardenstaart, waterweegbree (ook zaden), egelskop (zaden van grote egelskop), waterdrieblad (ook zaden) en planten die pollen van het grote wederik-type en van het vlotgras-type produceren. Ook is pollen gevonden van oeverruigtekruiden die doorgaans direct aan de waterkant te vinden zijn, zoals ruit, spirea, kattenstaart (ook zaden), bitterzoet en planten die pollen van het vrouwenmantel-type maken.

Cultuurgewassen

In alle lagen is relatief veel stuifmeel gevonden van cultuurgewassen. Het overgrote deel betreft het stuifmeel van granen. Hoewel een deel van het pollen van granen niet op geslacht kon worden gebracht en daarmee binnen het granen-type valt, is een nadere determinatie voor een ander deel wel mogelijk gebleken. Een deel van het pollen is van het gerst/ tarwe-type, tarwe-type, haver/ tarwe-type, maar veruit het belangrijkste aandeel had rogge. Vergelijkbaar met het voornoemde pollen van els en wilg, kan ook dit verschil worden verklaard op basis van de bestuivingstechniek van de verschillende graansoorten. Tarwe, gerst en haver zijn zelfbestuivend. Dit houdt in dat het pollen tijdens en na de bloei in de bloem besloten zit en pas bij het dorsen vrijkomt. Het pollen verspreidt zich voor of zelfs tijdens de oogst over het algemeen slecht. Als gevolg daarvan bedraagt zelfs op een afstand van enkele meters van een traditioneel geoogste graanakker het percentage pollen van zelfbestuivende soorten slechts 1 procent.[105] Dit gaat echter niet op voor rogge, want rogge is, in tegenstelling tot de andere graansoorten niet zelfbestuivend, maar een windbestuiver. Rogge produceert veel meer pollen om toch effectief te reproduceren. Doordat het pollen tijdens de periode van bloei *en masse* door de lucht wordt verspreid, dwarrelt er ook veel op de grond in de omgeving. Zo vermoedelijk ook in de omgeving van de waterloop; in de directe omgeving daarvan waren tijdens de verlanding tot na het ingraven van de sloot of gracht (Laag nr. 5) waarschijnlijk akkers aanwezig.[106] Op de akkers werden rogge, tarwe en mogelijk ook gerst en/ of haver verbouwd. De vruchtbare lössgronden lenen zich uitstekend voor de verbouw van het veeleisende (en duurdere) tarwe. Des te opvallender is het om hier pollen van rogge aan te treffen, waarvan de verbouw vaak wordt geassocieerd met relatief arme zandgronden. Het lijkt erop dat men in het lössgebied voor een spreiding van de kansen heeft gekozen. Mocht de tarweoogst onverhoopt mislukken, dan bestond er nog een goede kans dat rogge een behoorlijke opbrengst zou opleveren. Spoor nr. 114 uit Laag nr. 8 van de vulling van de waterloop en Spoor nr. 154 en 251 zijn onderzocht op botanische macroresten. Daarin zijn alleen verkoolde graankorrels van broodtarwe aangetroffen, in Spoor nr. 154 gevonden.[107]

Op basis van het pollenspectrum kan worden geconcludeerd dat walnoot en hazelnoot voorhanden waren als zogenaamd ‘winterfruit’. Daarnaast is in Laag nr. 11, de sterk humeuze klei in de waterloop, pollen aangetroffen van druif, dat mogelijk met huishoudelijk afval of menselijke uitwerpselen in de waterloop terecht is gekomen. Het is goed mogelijk dat druif lokaal op een beschutte plek werd verbouwd. Op markten waren krenten en rozijnen echter volop verkrijgbaar en het is dan ook niet uitgesloten dat het pollen afkomstig is van op de markt aangekochte, geïmporteerde gedroogde zuidvruchten. Pollen van druif is ook aangetroffen in een 14de-eeuwse beerput in Sittart-Begijnenhofstraat.[108]

[104] Vrede 2018: 5
[105] Hall, 1988: 268 en Diot, 1992. Op de graanakker werden percentages van 9-23 procent bereikt.
[106] Een andere mogelijkheid is, dat het pollen met huishoudelijk afval, dorsafval of zelfs beer in de lagen terecht is gekomen. Dit wordt hieronder besproken.
[107] Vrede, 2018: 3
[108] Van Haaster, 2012: Bijlage 3

Een ander pollentype dat mogelijk afkomstig is van (gegeten?) fruit is dat van de lijsterbes-groep, dat in elke laag is vertegenwoordigd.[109] Kers, pruim, sleedoorn en gewone braam komen alle in het macrorestenspectrum van Laag nr. 8 (Spoor nr. 114) voor.[110] Qua producent van het pollen van de lijsterbes-groep zijn al deze fruitsoorten kandidaten.[111]

Verder valt op dat in Laag nr. 10 en 8 pollen is aangetroffen van biet. Biet komt van nature voor in het kustgebied. De vondst van dit pollen zo ver landinwaarts, duidt zonder meer op lokale verbouw. Toch is dit niet de eerste vondst van pollen van biet in het Zuid-Limburgse lössgebied. Ook in de 14de-eeuwse beerput van Sittart-Begijnenhofstraat is dit pollen aangetroffen.[112] De laatmiddeleeuwse bieten zullen het meest hebben geleken op de hedendaagse snijbiet. Rode bieten met verdikte wortelpen, zoals die vandaag de dag worden gegeten, waren de vroegere bewoners van Voerendaal nog onbekend. In zijn 'Cruijdeboeck' uit 1554 heeft de arts en botanicus Rembert Dodoens het weliswaar over een witte en rode biet, maar uit de illustratie komt naar voren dat beide bieten geen verdikte wortelpen hadden. Tenslotte vermeldde Dodoens een derde variant, de zogenaamde 'Roomsche roode beete', welke in 1554 werd beschouwd als een '*vremde'* variant.[113] Dit is waarschijnlijk de biet, waar de hedendaagse rode bieten van afstammen.[114]

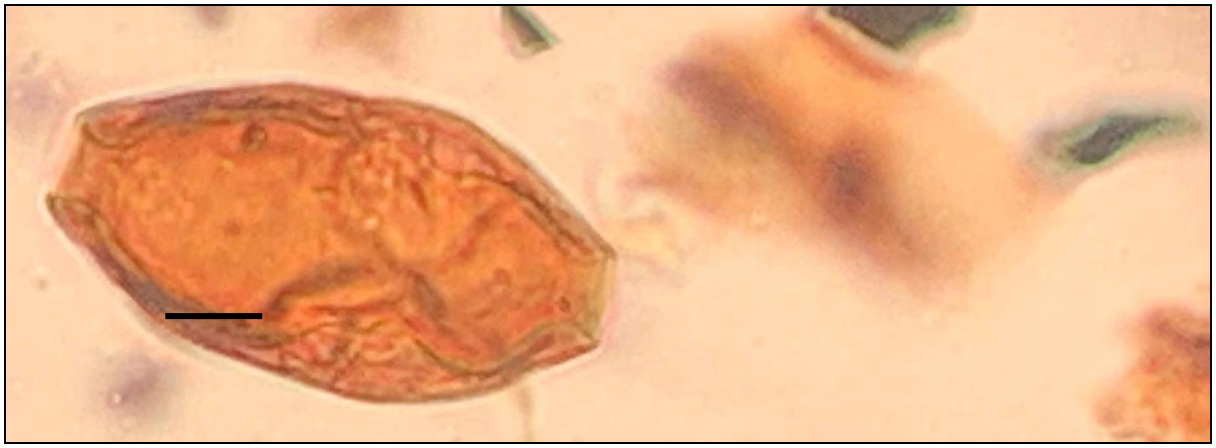
Tevens is in Laag nr. 10 één stuifmeelkorrel aangetroffen van het ondergedoken moerasscherm-type. Dit pollen wordt geproduceerd door allerlei soorten van dit geslacht, waaronder selderij. Van selderij is in Spoor nr. 114, om precies te zijn uit Laag nr. 8, zaad gevonden.[115] Evenals biet is selderij van nature een kustplant, maar de gecombineerde vondst van het zaad en dit pollentype in Zuid-Limburg lijkt te wijzen op lokale verbouw. Selderij werd verbouwd om zijn bladeren. Verdikte stengels, zoals bij bleekselderij, of knollen zoals bij knolselderij, kende men hier niet tot de 17de eeuw.[116]

Daarnaast is in alle lagen pollen aangetroffen van de hennepfamilie. Deze kunnen zijn geproduceerd door hennep en hop. In Laag nr. 11 is pollen gevonden dat zeker van hennep afkomstig is, terwijl zowel in Laag nr. 11 alsook in Laag nr. 5 pollen van hop is aangetroffen. Hennep is een veelzijdig gewas. De stengels leverden vezels die relatief grof waren. Van deze vezels konden bijvoorbeeld touwen en (zeil)doek worden vervaardigd. Van hop is bekend dat het vanaf de eerste kwart van de 14de eeuw werd gebruikt in de bierbrouwerij om de houdbaarheid van bier te verlengen.[117] Echter, voor het brouwen van bier werden hopbellen gebruikt. Deze zijn afkomstig van de vrouwelijke (onbevruchte) hopplanten. De mannelijke hopplanten, die het pollen produceren (en daarmee de vrouwelijke planten bevruchten), waren bij de hopteelt dus juist niet gewenst. Toch kan niet worden uitgesloten dat hop bewust werd verbouwd in de omgeving. Hop komt echter ook van nature voor in het landschap. Het is een slingerplant die zich om boomstammen heenwindt.

Hoe het pollen van de bovengenoemde cultuurgewassen in de onderzochte lagen terecht is gekomen, kan niet met zekerheid worden bepaald. Natuurlijke depositie is mogelijk, maar zeker in archeologische context kunnen ook menselijke activiteiten tot (extra) accumulatie van organisch materiaal hebben geleid. Zo kan er dorsafval, maar ook huishoudelijk afval, zoals consumptieafval of beer in de onderzochte lagen terecht zijn gekomen. Macrorestenonderzoek biedt de mogelijkheid om de aanwezigheid van dorsafval (met daarin mogelijk veel pollen van zelfbestuivende graansoorten, zoals tarwe, gerst en/of haver) aan te tonen.

[109] Onder de lijsterbes-groep valt het pollen van onder andere appel, peer, kweepeer, braam, framboos, mispel en meidoorn; Beug, 2004: 280-4.
[110] Vrede, 2018: 2
[111] Ook tweestijlige meidoorn (aanwezig als macroresten in Laag nr. 8 (Spoor nr. 114) is een mogelijk producent van het pollen van de lijsterbes-groep.
[112] Van Haaster, 2012: 16
[113] Dodoens, 1554 (Deel 5, capitel 5): 587
[114] Van Haaster, 1997: 75
[115] Vrede, 2018: 3
[116] Körber-Grohne, 1987: 241
[117] Doorman, 1955: 17-8; Slicher van Bath, 1960: 199

Echter, in geen van de drie onderzochte macrorestenmonsters is botanisch bewijs voor de aanwezigheid dorsafval aangetroffen.[118] Het palynologisch spectrum bewijst daarentegen overtuigend dat de onderzochte lagen mest of beer bevatten. Immers, ascosporen van zogenaamde mestschimmels zijn, zoals eerder besproken, in zeer hoge percentages aanwezig. Bovendien zijn in Laag nr. 11, 10 en 8 eieren van darmparasieten zoals spoelworm en zweepworm (zie Afbeelding 204) gevonden. Deze zijn via menselijke uitwerpselen in de waterloop terecht gekomen.

Afbeelding 204. In Laag nr. 10 en 11 zijn eieren van de darmparasiet zweepworm gevonden. De maatbalk meet 10 µm (© BIAX Consult).

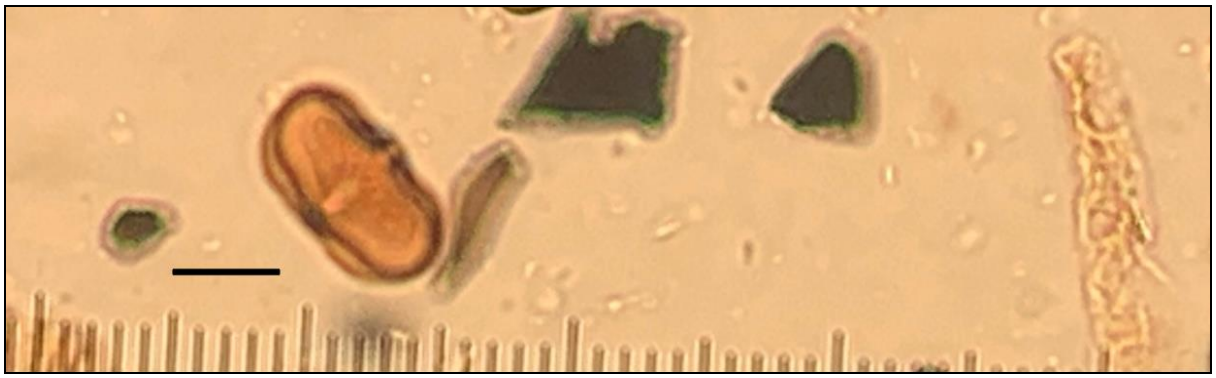
Antropogene vegetaties

Naast pollen en sporen van natuurlijke vegetaties en van cultuurgewassen, waren ook pollen en sporen van wilde planten, die voorkomen op sterk door de mens beïnvloede plaatsen, duidelijk in het pollenspectrum aanwezig.[119] Het betreft planten van betreden plaatsen en kruiden van akkers, moestuinen en andere plaatsen, waar enige verstoring is opgetreden. Het overgrote deel van het pollen van dergelijke plaatsen is afkomstig van zogenaamde akkeronkruiden, welke vroeger talrijk op akkers en in moestuinen voorkwamen. Immers, het verwijderen van onkruid was vroeger een tijdrovend handwerk. Bovendien werd zaaizaad niet minutieus opgeschoond, waardoor de zaden van akkeronkruiden vaak het jaar erop weer onbedoeld werden ingezaaid. In archeobotanisch opzicht zijn vondsten van pollen en/ of zaden van akkeronkruiden waardevol: ze bieden een beeld van de milieuomstandigheden op de akkers en in de moestuinen waar ze voorkwamen. Zo ook in Voerendaal.

Pollen van het akkerwinde-type, grote klaproos-type, perzikkruid-type, zwarte nachtschade-type en kielduizendknoop (waarschijnlijk zwaluwtong) duidt erop dat de vruchtbaarheid van de akkers goed op peil was. Vondsten van sporen van hauwmossen, zoals geel en zwart hauwmos en landvorkje/ watervorkje zijn een aanwijzing dat delen van de akkers waren verslempt, hoewel niet kan worden uitgesloten dat deze hauwmossen lokaal aan de oever van de waterloop aanwezig waren. Korenbloem en gewone spurrie zijn indicatief voor matig voedselrijke akkergrond. Beide soorten zijn akkeronkruiden die vroeger veel op roggeakkers te vinden waren en bevestigen dat er in de omgeving rogge werd verbouwd. Schapenzuring is een plant die van nature voorkomt op droge, zure grond. Net zoals ratelaar, waarvan tevens pollen is gevonden in Laag nr. 11, 10 en 8, is schapenzuring een plant die door het vee werd gegeten in de graslanden of via hooi werd geconsumeerd. Via stalmest die op de akkers werd uitgespreid, kwamen de zaden op de akkers terecht, waar schapenzuring en ratelaar zich konden handhaven in de akkeronkruidvegetatie.[120]

[118] Vrede, 2018
[119] Ook in het macrorestenspectrum van Laag nr. 8 komen deze planten naar voren (Vrede, 2018: 4).
[120] Van Haaster, 2008: 38

Van hondspeterselie zijn zowel zaden alsook pollen aangetroffen. Zeker het pollen (zie Afbeelding 205) is geen alledaagse vondst, niet in de minste plaats omdat het pollen relatief moeilijk herkenbaar is.[121] Hondspeterselie komt voor als onkruid op akkers en in moestuinen, vooral op löss en zandige klei. Op akkergrond komt het vooral op het stoppelveld tot ontwikkeling. Het feit dat deze plant goed bestand is tegen omwerking, maakt dat deze vaak op moestuinen of hakvruchtakkers voorkomt. De naam dankt hondspeterselie aan haar giftigheid, die het in moestuinen een gevaarlijke dubbelganger van tuinpeterselie maakt.[122]

Afbeelding 205. Van hondspeterselie is pollen gevonden in Laag nr. 5, 10 en 11. De maatbalk geeft 10 µm aan (© BIAX Consult).

Afbeelding 206. Grote brandnetel kan opslagplaatsen een ruig karakter geven (© BIAX Consult).

[121] Dit geldt voor veel planten van de schermbloemenfamilie.
[122] Weeda et al., 1987: 268

Kruipertje, waarvan vermoedelijk pollen is aangetroffen in Laag nr. 10 en 5, is een typische cultuurvolger en is een teken van sterke menselijke beïnvloeding.[123] Het komt vaak voor op zandgrond die sterk is verrijkt met mest, of op locaties waar afval is gestort. Het komt ook voor in weidegrond, waar het vanwege zijn lange naalden door het vee wordt gemeden. Andere locaties waar kruipertje voorkomt, is aan de zonnige kant van muren en heggen en op braakliggende grond.
Van de brandnetelfamilie is eveneens pollen gevonden. Kleine brandnetel is een akkeronkruid, terwijl grote brandnetel, net zoals alsem/ bijvoet, een ruigtekruid is van plaatsen die lokaal sterk zijn verrijkt met voedingsstoffen (met name stikstof), maar waar relatief weinig of geen bodemverstoringen plaatsvinden, zoals langs een gebouwtje bij een opslagplaats (zie Afbeelding 206) en in 'vergeten hoekjes'. Deze planten geven een dergelijke plek een ruig karakter en kunnen daar gedijen omdat er zo weinig verstoring plaatsvindt.

Het pollen van het gewoon varkensgras-type is zonder meer geproduceerd door de naamgever van dit type. Gewoon varkensgras is een typische tredplant en is een indicatie dat de omgeving vanaf de periode van verlanding werd betreden. Dit komt goed overeen met de mogelijkheid dat vee de waterloop bezocht om er te drinken.

5.12.5 Conclusie

Bij het archeologisch onderzoek in het kader van het bouwproject 'Kernplan II' aan het Kerkplein te Voerendaal is het profiel van Put nr. 23 bemonsterd voor palynologisch onderzoek. Op basis van de bodemopbouw is geconcludeerd dat er daar in het verleden een waterloop aanwezig is geweest, die uiteindelijk is verland. Door de geulafzettingen en de daarop gevormde lagen, is later, in of vóór de 15de eeuw, een sloot of gracht gegraven. Vermoedelijk dateren alle lagen uit de Late Middeleeuwen.

Uit het palynologisch onderzoek is gebleken dat de waterloop was gelegen in een relatief open landschap, met her en der bosschages. Wilg en els groeiden in de directe nabijheid van de waterloop. Op de drogere gronden waren nog restanten van bossen of bosschages te vinden met voornamelijk eik, berk en hazelaar. Gedurende de periode van vorming van de onderzochte lagen was er sprake van een afname in het bosareaal, vergelijkbaar met die van andere studies in het lössgebied.
De omgeving van de waterloop werd gekenmerkt door graslanden waarin verstoringen optraden, zoals wisselende waterstanden gedurende het jaar en begrazing door herbivoren. De aanwezigheid van mest van vee wordt overtuigend bewezen door het uitzonderlijk hoge percentage ascosporen van mestschimmels, met name in de lagen van de waterloop. Deze mest is mogelijk geproduceerd door vee dat de waterloop bezocht om te drinken. Ook menselijke uitwerpselen lijken in de waterloop terecht te zijn gekomen, getuige de vondst van eieren van darmparasieten en pollen van voedingsgewassen. Het pollenspectrum laat zien dat de voormalige bewoners van Voerendaal rogge, tarwe en mogelijk ook gerst en haver, walnoot, hazelnoot, druif (en mogelijk vruchten van bomen of struiken die pollen van het lijsterbes-type produceren, waaronder kers, pruim en braam en vele andere fruitsoorten), biet, mogelijk selderij, hennep en hop tot hun beschikking hadden. Lokale verbouw van al deze soorten is zeer waarschijnlijk, want het lössgebied is daar met haar vruchtbare gronden zeer geschikt voor.

Op basis van het akkeronkruidenspectrum kan worden geconcludeerd dat de vruchtbaarheid van de akkers waarschijnlijk over het algemeen goed op peil was.

[123] Weeda et al., 1994: 138. Op basis van de sterk ovale pore moet worden geconcludeerd dat dit niet een graan, maar de grassoort 'kruipertje' betreft.

5.12.6 Onderzoeksaspecten

Wat betreft de onderstaande onderzoeksaspecten kan op basis van de resultaten het volgende worden geconcludeerd:

6 De conserveringstoestand van organisch- en ecologisch materiaal en van metaal.
De conservering van de palynologische resten in Laag nr. 11, 10, 8 en 5 van Profiel nr. 9 in Put nr. 23 was over het algemeen redelijk goed. Alle onderzochte lagen waren matig rijk aan pollen en sporen. Wat opviel, was de soortenrijkdom van de palynologische resten in alle lagen.

8. Aanwijzingen voor de uitoefening van beroepen of ambachten.
Uit het palynologisch spectrum is gebleken dat de voormalige bewoners van het onderzoeksgebied aan akkerbouw deden. Tuinbouw is ook aannemelijk. Van de vezels van hennep konden touwen worden gedraaid en textiel/ doek worden geweven. Bovendien kan hop zijn gebruikt voor de bierbrouwerij. Er zijn op basis van het palynologisch spectrum echter geen aanwijzingen dat dit beroepsmatig werd gedaan.

5.12.7 Beschikbaarheid en aanbevelingen

De pollenbakken zijn geretourneerd aan de opdrachtgever. De pollenpreparaten zijn in verband met kwetsbaarheid opgeslagen in het archief van BIAX Consult. De pollenbakken kunnen worden gedeselecteerd of worden ingezet voor andersoortig onderzoek. De onderzoeksgegevens zijn in Nederland na twee jaar beschikbaar via www.biax.nl.

5.13 Uitwerking en deponering

De in het evaluatierapport[124] voorgestelde uitwerking (zie ook Bijlage 18) is geaccordeerd door de Gemeente Voerendaal.[125] De in het evaluatierapport voorgestelde selectie/ deselectie van het vondstmateriaal en aanlevering van het vondstmateriaal aan het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van de Provincie Limburg is goedgekeurd door de Provincie Limburg [126]:

- Aanlevering van al het aardewerk;
- Aanlevering van alle glasvondsten;
- Aanlevering van al het dierlijk botmateriaal;
- Aanlevering van al het leer;
- Aanlevering van het fragment textiel;
- Aanlevering al het natuursteen (vondsten en monsters)
- Aanlevering van al het keramisch bouwmateriaal (vondsten en monsters);
- Aanlevering van een selectie van de metaalvondsten;

- Deselectie van een deel van de metaalvondsten (spijkers en materiaal uit de 20ste eeuw);
- Deselectie van het hout (zowel vondsten als monsters);
- Deselectie van de monsters van mortelresten;
- Deselectie van de grondmonsters.

[124] Mientjes en Van den Bosch, 2017
[125] Aangetekende brief van F. J. M. Hamas (d.d. 18 december 2017)
[126] Voor wat betreft de voorgestelde deselectie wordt verwezen naar Mientjes en Van den Bosch, 2017 (zie ook Bijlage 18).

6. Synthese

6.1 Problematiek

Het onderzoek naar middeleeuwse nederzettingen in Zuid-Nederland is sinds de jaren ’80 van de 20ste eeuw gericht geweest op de Brabantse zandgronden, met name voor wat betreft uitbreidingswijken en bedrijventerreinen in het buitengebied. Daarbij werden veel verlaten nederzettingen aangetroffen, wat leidde tot een sterk versimpeld model waarbij het idee is dat in de Vroege Middeleeuwen nederzettingen ontstonden op de hoge zandkoppen en zandruggen en dat deze nederzettingen in de 11de en 13de eeuw werden verlaten. De bewoning zou zijn verschoven naar de beekdalen, waarbij de voorgangers van de huidige dorpen zouden zijn ontstaan. Dit model werd overgenomen voor Noord- en Midden-Limburg. Vanwege het gebrek aan dorpskernonderzoek kon dit model niet worden getoetst.

Voor Zuid-Limburg is dit model op basis van toponymisch onderzoek verder uitgebreid. De vroegmiddeleeuwse kernnederzettingen zijn gesticht ter plaatse - of aan de rand - van de beekdalen. Het idee is dat in dergelijke (kern)nederzettingen bijna altijd een heerlijke woning en een kerk (mogelijk een soort domein) aanwezig waren. Tijdens de grote bevolkingsgroei in de 11de en 12de eeuw zijn vanuit deze kernnederzettingen, satellietnederzettingen gesticht, eerst op de hellingen en later op de hoger gelegen plateaus. Ook dit model kon niet worden getoetst vanwege de aanwezigheid van colluvium, het beperkte dorpskernonderzoek en het vaak ‘onzichtbare’ karakter van de huisplattegronden (stiepenbouw).[127]

Na de aandacht die de afgelopen jaren is uitgegaan naar verlaten nederzettingen, zou het onderzoek ook veel meer moeten worden gericht op de ouderdom en de ontstaansgeschiedenis van bestaande nederzettingen. Dit geldt voor heel Zuid-Nederland waar dorpskernarcheologie te weinig heeft plaatsgevonden en waar sprake is van een grote onderzoeksachterstand op dit gebied. Een knelpunt daarbij is dat de huidige dorpen op de archeologische verwachtingskaarten vaak worden weergegeven als ongekarteerde zones zonder onderzoeksverplichting en dat deze als gevolg ‘vogelvrij’ zijn.[128]

De kennislacune omtrent dorpskernonderzoek wordt tevens verwoord in de Nationale Onderzoeksagenda Archeologie 2.0 (punt 18. Dorpsvorming): “over de achtergrond en verschijningsvormen van dorpsvorming en bijvoorbeeld de rol van kerkstichtingen bestaan nog veel onzekerheden”.[129] Specifiek zijn de volgende onderzoeksvragen opgenomen:

- Binnen welke context en op welke wijze komt in nederzettingen planmatige ordening tot stand?
- Hoe, waar en wanneer ontstaan plaatsvaste dorpen?
- Hoe en onder invloed van welke factoren verliep de bewoningsexpansie op het (post)middeleeuwse platteland?

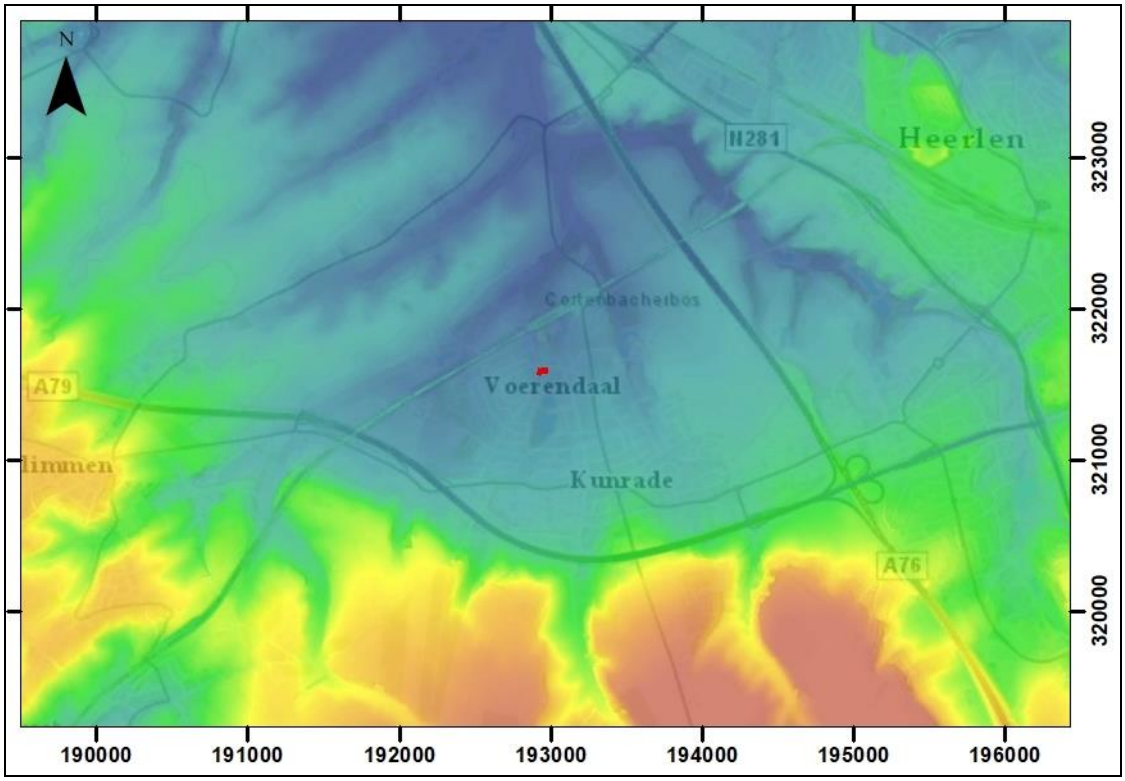
6.2 De regionale context en de bewoningssporen uit de periode tot 1700 na Chr.

Na de Romeinse Tijd verplaatste de bewoning in Zuid-Limburg zich naar de beekdalen of de randen daarvan, terwijl op de hellingen en op de hogergelegen plateaus het bos regenereerde. Pas vanaf de 11de eeuw werden deze hellingen en plateaus als een gevolg van economische en demografische groei opnieuw ontgonnen. Dat ontginnen werd uitgevoerd vanuit kernnederzettingen ter plaatse van de beekdalen. Geleidelijk aan werden steeds hogere en meer beboste zones ontgonnen.

[127] Schriftelijke mededeling H. Stoepker, 19-3-2020
[128] Arts, et al., 2007: 51
[129] https://noaa.cultureelerfgoed.nl

Veel plaatsnamen verwijzen nog naar deze ontginningsfase en geven daarmee een indicatie van de periode waarin ze zijn ontgonnen. Plaatsnamen die bijvoorbeeld eindigen op –rade (als Kunrade) verwijzen naar de ontbossingen in de Volle Middeleeuwen (rade is een vervoeging van het werkwoord rooien). Andere plaatsnamen verwijzen naar kenmerkende eigenschappen van de nieuwe nederzetting als – beek (als in Oirsbeek) voor nederzettingen in het beekdal, of –schin (als in Schinveld) -broek (als in Hoensbroek), en –ham (als in Brunsham – Brunssum) voor nederzettingen in een natte/ drassige omgeving. Het eerste type toponiem komt met name voor bij plaatsnamen van plaatsen die zijn gelegen ter plaatse van de wat hoger gelegen zones en werden voor het eerst vermeld in archieven uit de 13de/ 14de eeuw. Het tweede type toponiem komt met name voor bij lager gelegen nederzettingen en werden voor het eerst vermeld in de 12de eeuw.[130]

Voerendaal (in de 11de eeuw *Furentela* genoemd) [131] verwijst naar *Voer* (waarschijnlijk de oude benaming van de Hoensbeek) en naar *Daal* (een dal, laagte of vallei).[132] Op basis van het toponymisch onderzoek valt Voerendaal onder de tweede categorie. Voerendaal zou relatief vroeg (in de 11de eeuw) zijn ontgonnen. Mogelijk vonden deze ontginningen plaats vanuit Heerlen. Voerendaal wordt namelijk in archiefstukken uit de 11de eeuw onder het allodium Heerlen vermeld. Bovendien werden de ontbossingen vanaf het laaggelegen beekdal uitgevoerd ter plaatse van steeds hoger gelegen gronden en is Voerendaal relatief laaggelegen (zie Afbeelding 207).

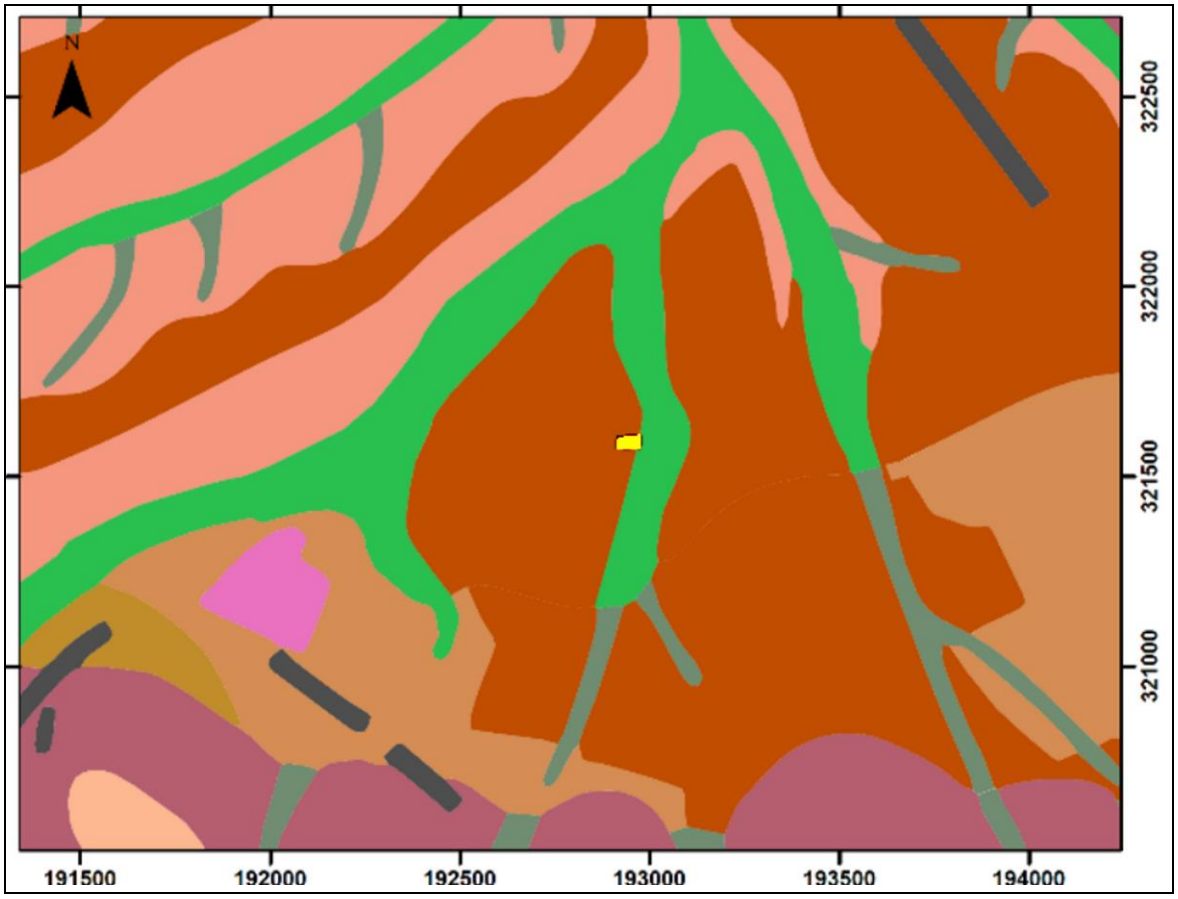

Afbeelding 207. Het plangebied (rood gemarkeerd), geprojecteerd op een uitsnede van het Actueel Hoogtebastand Nederland (AHN, 2020). Schaal 1: 50.000.

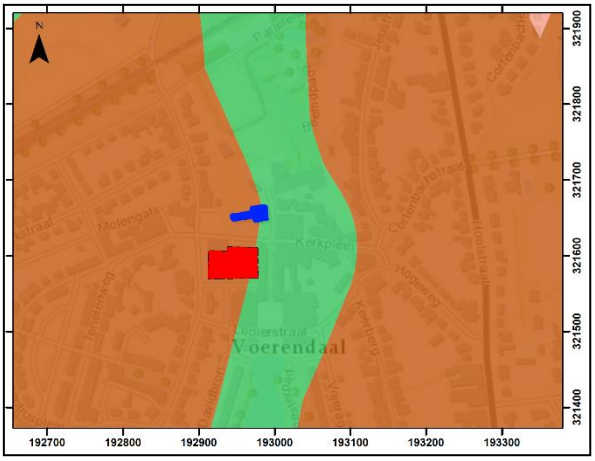
Het plangebied ligt evenals de ten noorden gelegen 11de-eeuwse Sint-Laurentiuskerk ter plaatse van een overgangszone van een beekdalbodem in het oosten en lössglooiingen in het westen, die op basis van denudatie zijn ontstaan (zie 208 en 209). Een dergelijke overgangszone was een geliefde plaats voor bewoning en andere activiteiten.

[130] Stoepker, 2011
[131] Van Hommerich, 1974: 69
[132] http://www.etymologiebank.nl

Dit kan ook worden geconcludeerd op basis van de vele vondstmeldingen in de omgeving van het plangebied van archeologische resten die in het verleden op de grens tussen het beekdal en andere geomorfologische gebieden zijn aangetroffen.

Afbeelding 208. Het onderzoeksgebied geprojecteerd op een uitsnede van de Geomorfologische Kaart. Bron: PDOK. Schaal 1: 20.000.

Afbeelding 209. Het onderzoeksgebied en de locatie van de kerk geprojecteerd op een uitsnede van de Geomorfologische Kaart. Bron: PDOK. Schaal 1: 10.000.

De vroegste vermeldingen van Voerendaal gaan over de kerk, welke op een afstand van 40 meter ten noorden van het plangebied is gelegen. Deze Sint Laurentiuskerk werd op 10 augustus 1049 na Chr. door paus Leo IX ingewijd. Uit die tijd stamt alleen nog de toren. De inwijding van de kerk van Voerendaal door paus Leo IX is bijzonder te noemen, omdat het voor het eerst (en lange tijd ook voor het laatst) was dat een paus Nederland bezocht. Over het algemeen ging een dergelijke inwijding gepaard met een gift van relikwieën. De inwijding kan worden gerelateerd aan de Lotharingse Hervormingen van Richard van St. Vanne en Poppo van Stavelot. Hun parochiewerk in steden en op het platteland - en dan met name dat van Poppo - leidde tot de bouw van vele plattelandskerkjes. Zo ook de bouw van de kerk te Voerendaal in opdracht van grondheer Udo van Toul (Graaf van Heerlen en Steinfeld en Bisschop van Toul). De kerk kreeg als patroonheiligen Sint Laurentius (een heilige die geliefd was binnen het Nederlotharingse hertogelijk hof en bij de Bisschop van Luik (wat de politieke invloed van deze gebieden duidelijk aantoont) en Sint Vincentius, de Heilige Mansuetes en Sint Aper (heiligen die geliefd waren bij de grondheer Udo van Toul).

Op basis van een oorkonde uit 1065 met schenkingen van Udo van Toul aan de H. Gangulfus kerk te Toul kan worden geconcludeerd dat de Voerendaalse kerk de moederkerk van het allodium Heerlen betrof, met kapellen in Heerlen en Welten. Als moederkerk verkreeg Voerendaal het doop- en begraafrecht voor het gehele allodium. Opmerkelijk, omdat de kerken in Heerlen en Welten ouder waren.[133] Rond 1840 werd het schip van de kerk vanwege zijn bouwvallige staat afgebroken en kwam er een eenbeukig schip dat was opgebouwd uit baksteen voor in de plaats. Tijdens graafwerkzaamheden in 1984 in de kerk werden enkele funderingen aangetroffen en door de Heemkunde Vereniging gedocumenteerd.[134] Het is onduidelijk tot welke fase deze funderingen hebben behoord.

Het blijft twijfelachtig wat er voorafgaand aan de bouw van de Sint Laurentiuskerk ter plaatse van Voerendaal aanwezig was. Van Hommerich gaat ervan uit dat er voorafgaand aan de Sint Laurentiuskerk geen kerk heeft gestaan. Hij baseert dat op het idee dat wanneer dat wel het geval zou zijn geweest, de naam van deze eventuele voorganger zou zijn gebruikt voor de nieuwe kerk.

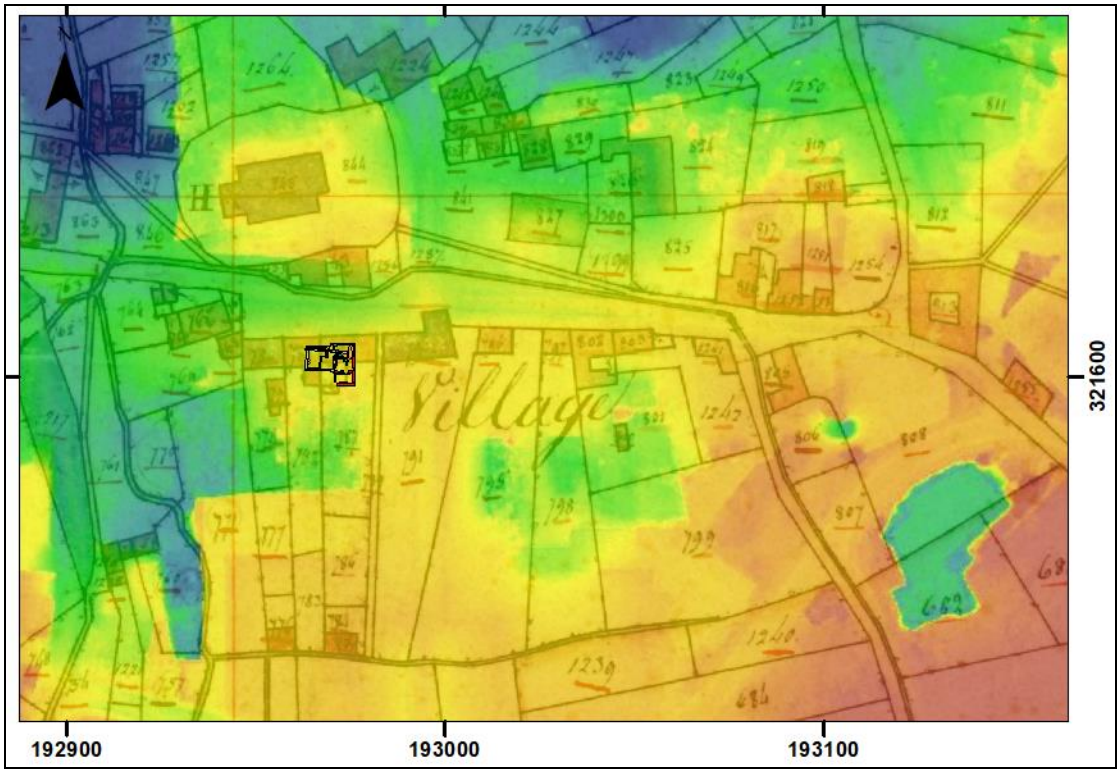
De aanwezigheid van een moederkerk te Voerendaal met doop- en begraafrechten doet vermoeden dat het een belangrijke en vaak bezochte locatie moet zijn geweest. Daarnaast lijkt het aannemelijk dat de Sint Laurentiuskerk na de inwijding door Paus Leo IX in de regio een uitzonderlijke status moet hebben gehad. De kerk van Voerendaal was te bereiken via de Keerberg, die ten tijde van de Kadastrale Kaart uit 1811 - 1832 nog Keerweg heette. De naam van deze straat doet vermoeden dat het een doodlopende straat betrof en dat deze weg alleen naar Voerendaal leidde. Keer had in het Middelnederlands namelijk voornamelijk nog de betekenis van het veranderen, omslaan of een wending nemen.[135] De Keerweg was in het zuiden, ter hoogte van Kunrade, verbonden met de doorgaande route van Maastricht naar Heerlen. Het betreft hetzelfde tracé als de oude Romeinse Via Belgica ,[136] evenals de route die Paus Leo IX en zijn stoet aan volgelingen vanuit Heerlen heeft genomen om bij Voerendaal te geraken.

Op basis van het Actueel Hoogtebestand Nederland kan worden geconcludeerd dat de kerk is gelegen ter plaatse van een relatief hoger gelegen deel van de dorpskern (zie Afbeelding 210). Het onderzoeksgebied ligt ter plaatse van een overgangszone tussen een hoger gelegen zone ter plaatse van het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied en een lager gelegen zone ter platse van het westelijke en zuidelijke deel van het onderzoeksgebied. De vroegste bebouwing werd aangetroffen ter plaatse van de hogergelegen noordoostelijke zone. Het is zeer aannemelijk dat ten westen van het onderzoeksgebied tevens bebouwing uit de periode tot circa 1700 na Chr. kan worden aangetroffen. Dit vanwege de vergelijkbare hoogteligging en de strategische ligging op de doorgaande route van de Keerweg naar de kerk.

[133] Van Hommerich, 1974
[134] Van den Boorn, 1985
[135] http://www.etymologiebank.nl
[136] https://www.viabelgicadigitalis.nl

Op basis van de resultaten van het hier gerapporteerde archeologisch onderzoek kunnen over de voornoemde vroegste periode geen conclusies worden getrokken. De tijdens het onderzoek ter plaatse van het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied aangetroffen oudste structuur, Structuur 1, dateert uit de periode van circa 1350 - 1450 na Chr. Deze vroegste bewoningsfase, waarvan slechts 3 poeren werden aangetroffen, kon door de beperkte ontgravingsdiepte en het beperkte oppervlak van de kijkgaten slechts zeer summier worden onderzocht. Op basis van de stratigrafie en het vondstmateriaal kan worden geconcludeerd dat het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied voor 1400 na Chr. meerdere malen is opgehoogd.[137] Waarschijnlijk in ieder geval al vanaf de 12de eeuw. Vanwege de beperkingen voor wat betreft de ontgravingsdiepte konden deze ophooglagen slechts zeer summier via een kijkgat worden waargenomen. Op basis van het aangetroffen vondstmateriaal zouden deze lagen kunnen dateren uit de periode van de 12de - 14de eeuw. Echter, een vroegere datering kan zeker niet worden uitgesloten.

Direct boven Structuur 1 werd Structuur 2 aangetroffen, die dateert uit de periode van circa 1450 - 1550. Dit betrof de oudste complete en solide fundering die bij de opgraving is aangetroffen. De fundering van het rechthoekige gebouw was opgebouwd uit kleine brokken Kunrader kalksteen.

Afbeelding 210. De locatie van Structuur 1 t/m 4 geprojecteerd op een doorschijnende uitsnede van het Actueel Hoogtebestand Nederland op een uitsnede van de Kadastrale Kaart. Schaal 1: 2.000

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd op een afstand vanaf 40 meter ten zuiden van de Sint Laurentiuskerk. In de periode tot 1700 na Chr. was er ter plaatse van het (oostelijkedeel van het) onderzoeksgebied telkens één huis aanwezig (zie Afbeelding 211 t/m 214). Het betrof eerst stiepenbouw (Structuur 1), waarvan slechts een viertal (restanten van) poeren werd aangetroffen. Later werden de huizen opgebouwd op een rommelige, ondiepe fundering van Kunrader kalksteen en mergel. Dit kan een aanwijzing zijn dat het opgaande muurwerk uit hout en leem bestond (vakwerkbouw).

[137] Vanwege het ontbreken van vondstmateriaal in de vroegste bewonings- en ophooglagen kan er geen begindatum worden aangegeven.

Tussen 1550 en 1700 werden er nog 2 huizen gebouwd. Het betrof in beide gevallen huizen met een natuurstenen fundering. De huizen werden telkens voor een deel over de oudere voorgangers gebouwd.

Veel van de bebouwingsfasen werden afgewisseld met ophoogfasen, waardoor er een verhoogde woonplaats (huisterp) is ontstaan. Vanwege het gewicht van dit dikke pakket van meerdere bewoningsfasen en vanwege de onderliggende instabiele beekafzettingen was de basis van de bebouwing enigszins in de ondergrond weggezakt en verzakt. Dit kan ook worden opgemaakt uit het muurwerk behorende tot Structuur 6 waaronder op een later moment stenen zijn geplaatst om dit verzakken tegen te gaan.

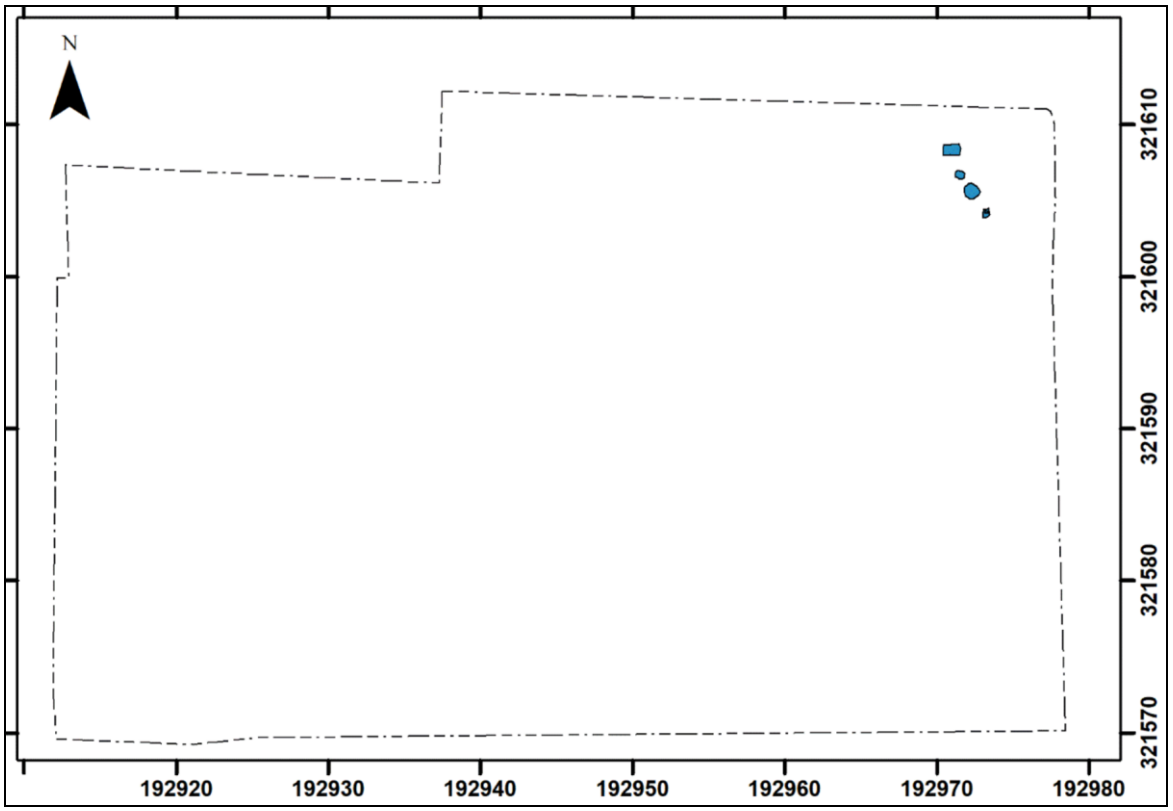
Ten tijde van de vroegste bewoningsfasen was het westelijke deel van het onderzoeksgebied onbebouwd. Er liep een oost - west georiënteerde beekloop en later een sloot of gracht, die waarschijnlijk vanuit het oosten, van waar de bebouwing heeft gestaan, geleidelijk aan is gedempt met onder andere afval. Op basis van het pollenonderzoek kan worden geconcludeerd dat in de directe omgeving van het onderzoeksgebied grasland aanwezig was, waarop werd begrazen. Mogelijk betrof dit aanvankelijk ook het westelijke deel van het plangebied. Daarnaast was toen in dit deel van het plangebied waarschijnlijk sprake van grote en veelvuldige wisselingen voor wat betreft de waterstanden, wat leidde tot een drassige ondergrond. Dat is waarschijnlijk tevens de reden waarom het westelijke deel van het onderzoeksgebied tot in de 17de eeuw onbebouwd is gebleven. Het aardewerk uit de periode tot en met 17de eeuw bestaat grotendeels uit producten die afkomstig zijn uit de regio, zoals wit- en roodbakkende grapen. Daarnaast werd voornamelijk steengoed aangetroffen. Het aardewerk betrof simpel gebruiksaardewerk dat werd gebruikt als kook-, tafel- en schenkgerei.

In Limburg, en dan met name in het Limburgse lössdal, is er slechts een aantal boerderijerven uit de Middeleeuwen aangetroffen, zo blijkt uit het synthetiserende onderzoek van M. Schabbink uit 2015.[138] De gegevens waren dusdanig gering en fragmentarisch dat er moeilijk algehele trends konden worden waargenomen voor wat betreft het type boerderij. Wel kon er op basis van dit onderzoek enkele globale ontwikkelingen worden waargenomen. Zo worden veel boerderijerven uit deze periode op de flank van een lössplateau (Nuth) of een oud rivierterras (Bocholtz, Gulpen) aangetroffen, hetgeen overeenkomt met de vindplaats in Brunssum [139] en de hier gerapporteerde vindplaats in Voerendaal.

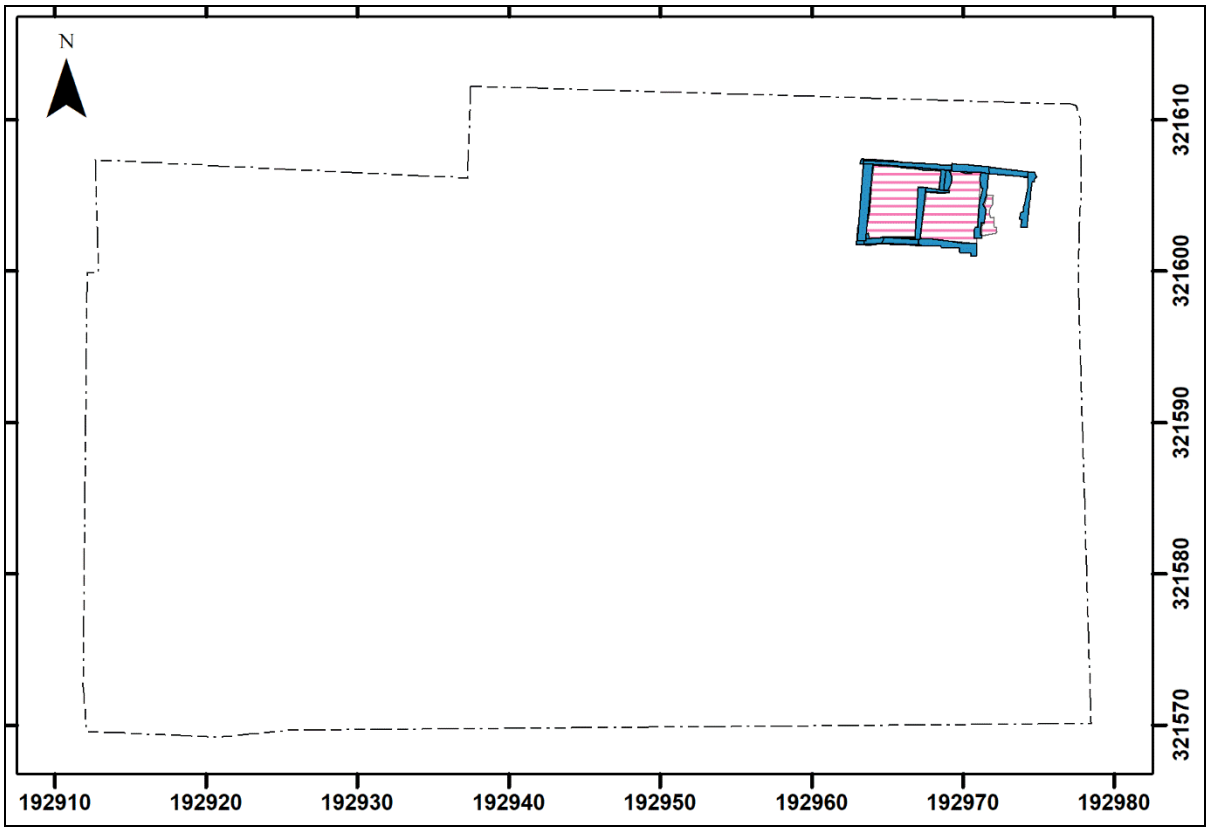
Over het algemeen wijken de historische boerderijen in het Limburgse lössdal af van die van de rest van Nederland: "Niet alleen de vorm, ook de toegepaste materialen zijn anders", aldus Schabbink.[140] Zo werd met name gebruikgemaakt van lokaal gewonnen natuursteen (mergel) en werden de boerderijen in vakwerkconstructie opgetrokken. Dit komt niet overeen met de door Schabbink bestudeerde boerderijen, noch met de aangetroffen sporen bij recenter onderzoek te Simpelveld [141], waar paalkuilen en greppels werden aangetroffen. Dit beeld komt juist wel overeen met de resultaten van het archeologisch onderzoek in Voerendaal, waar de funderingen van de boerderijen vanaf de 15de eeuw geheel in kalksteen werden opgebouwd. Dit verschil kan mogelijk worden verklaard door de aanwezigheid van een steengroeve in Kunrade, op slechts circa 1.3 kilometer ten zuiden van de vindplaats.

Tijdens archeologisch onderzoek aan de Pancratiusstraat te Heerlen werden tevens 16de-eeuwse funderingen aangetroffen, die waren opgetrokken uit natuursteen, waarschijnlijk Kunrader kalksteen. Er lijkt sprake te zijn geweest van stadsbebouwing, waarbij telkens dezelfde rooilijn was aangehouden. Op basis van het aangetroffen Pingsdorf-aardewerk kon voorlopig worden geconcludeerd dat de vindplaats teruggaat tot in de Volle Middeleeuwen. Van deze vroegste fase werden op het eerste gezicht geen bebouwingsresten of ophooglagen aangetroffen.[142]

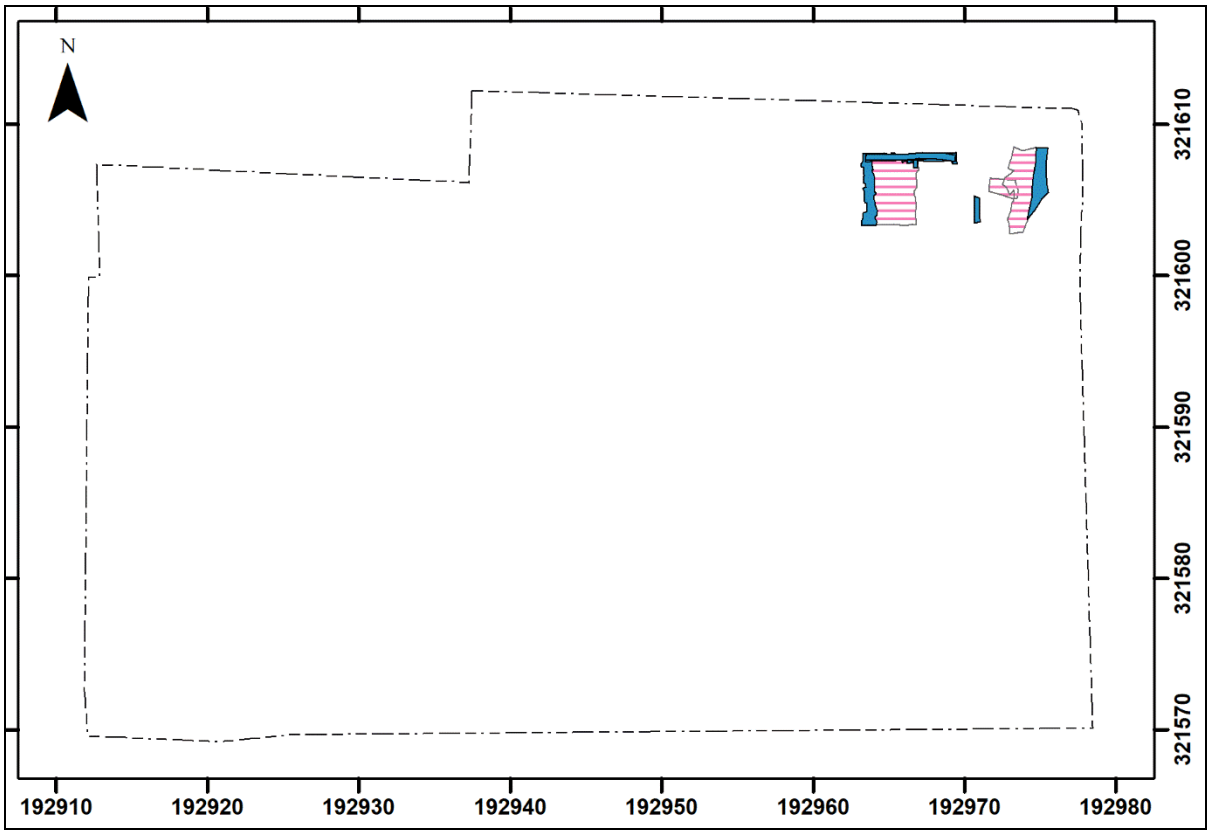
[138] Schabbink, 2015
[139] Stoepker, 2011
[140] Schabbink, 2015: 201
[141] Geerts, 2019
[142] Mondelinge mededeling R. Geerts, ADC ArcheoProjecten.

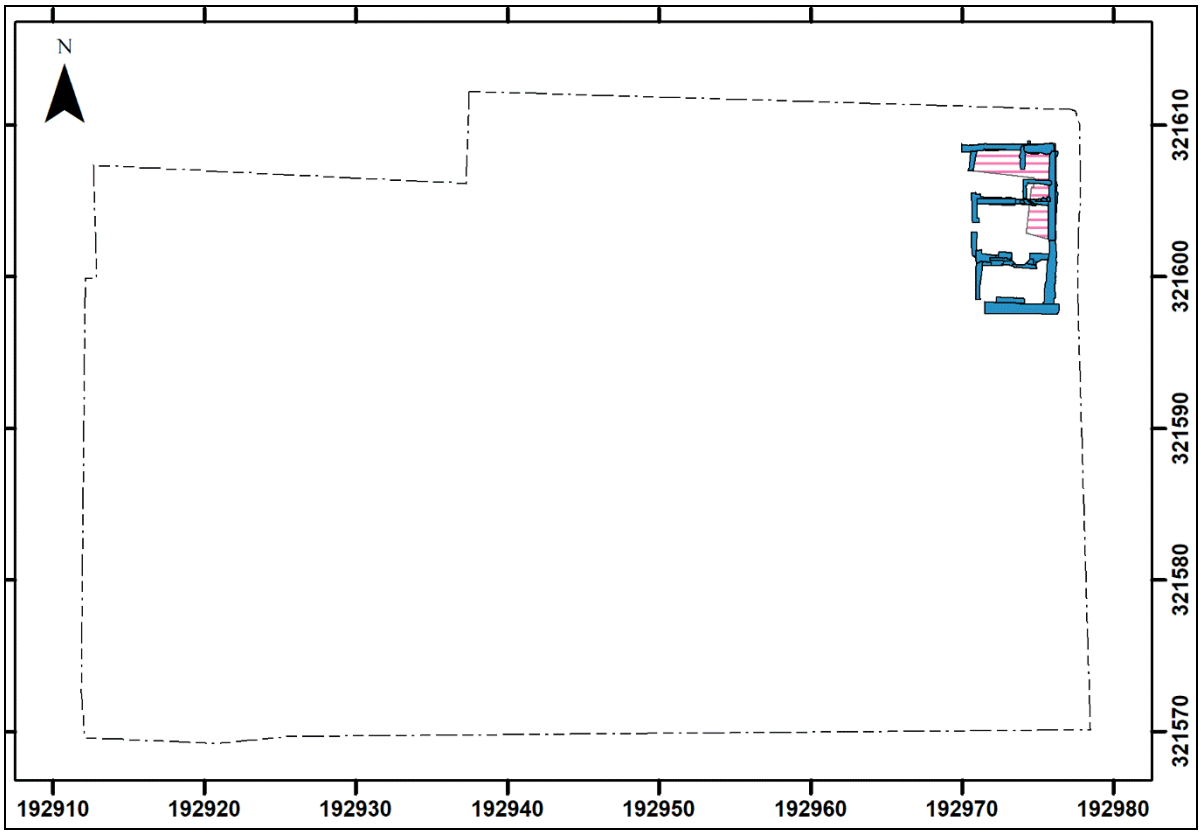
Afbeelding 211. Bewoningssporen ter plaatse van het onderzoeksgebied die dateren uit de periode van circa 1350 - 1450.

Afbeelding 212. Bewoningssporen ter plaatse van het onderzoeksgebied die dateren uit de periode van circa 1450 - 1550.

Afbeelding 213. Bewoningssporen ter plaatse van het onderzoeksgebied die dateren uit de periode van circa 1550 - 1600.

Afbeelding 214. Bewoningssporen ter plaatse van het onderzoeksgebied die dateren uit de periode van circa 1600 - 1700.

6.3 De bewoningssporen uit de periode vanaf 1700 na Chr.

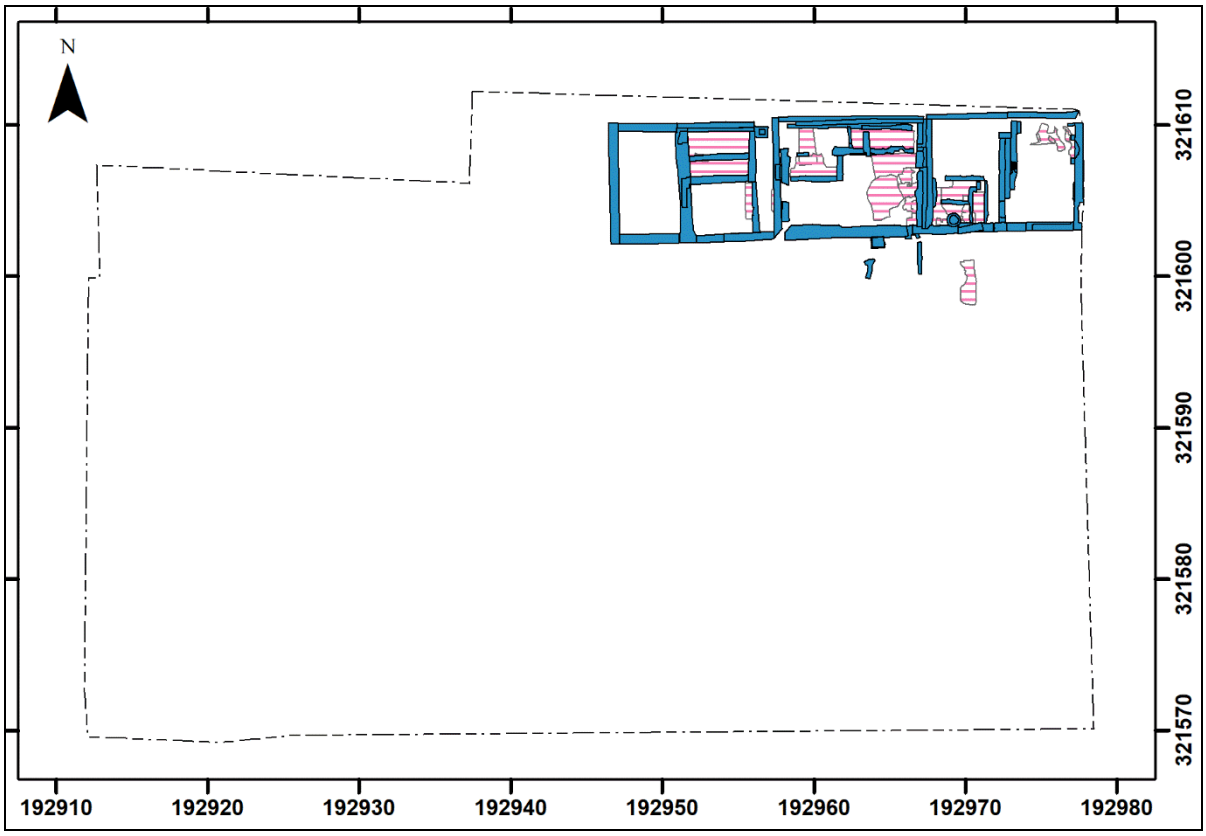
De sloot in het westelijke deel van het onderzoeksgebied werd geleidelijk aan gedempt, tot in het begin van de 18de eeuw. Op deze gedempte sloot werden waarschijnlijk tussen 1700 en 1750 na Chr. tegelijkertijd drie structuren gebouwd. Het betrof redelijk gestandaardiseerde rechthoekige woningen, die tegen elkaar aan werden gebouwd op dezelfde rooilijn. Deze rooilijn betrof de Dorpsstraat, het huidige Kerkplein. De funderingen waren opgebouwd uit gezaagde mergelblokken.

In de loop van de jaren werden achter de woningen allerlei schuurtjes, toilethuisjes en andere aanbouwen gebouwd (zie Afbeelding 215 t/m 220). De percelen ten westen van de oorspronkelijke drie woningen werden vanaf het einde van de 19de eeuw bebouwd, waarbij werd uitgebreid van oost naar west. Waarschijnlijk dat de grond in het westelijke deel van het plangebied het meest en het langst drassig is gebleven en dat deze zone daarom lange tijd ongeschikt werd geacht om te bebouwen. Bovendien werden de gebouwen die ter plaatse van deze drassige zone werden gebouwd, gefundeerd door middel van funderingspaaltjes (Rotterdamse fundering) om zodoende een solide basis te vormen. De fundering van de bebouwing uit de 18de eeuw was tot de sloop voorafgaand aan het archeologisch onderzoek nog grotendeels intact. Wel konden vele verbouwingsfasen worden herkend, die een resultaat waren van het samenvoegen of splitsen van panden en het moderniseren van de huizen.

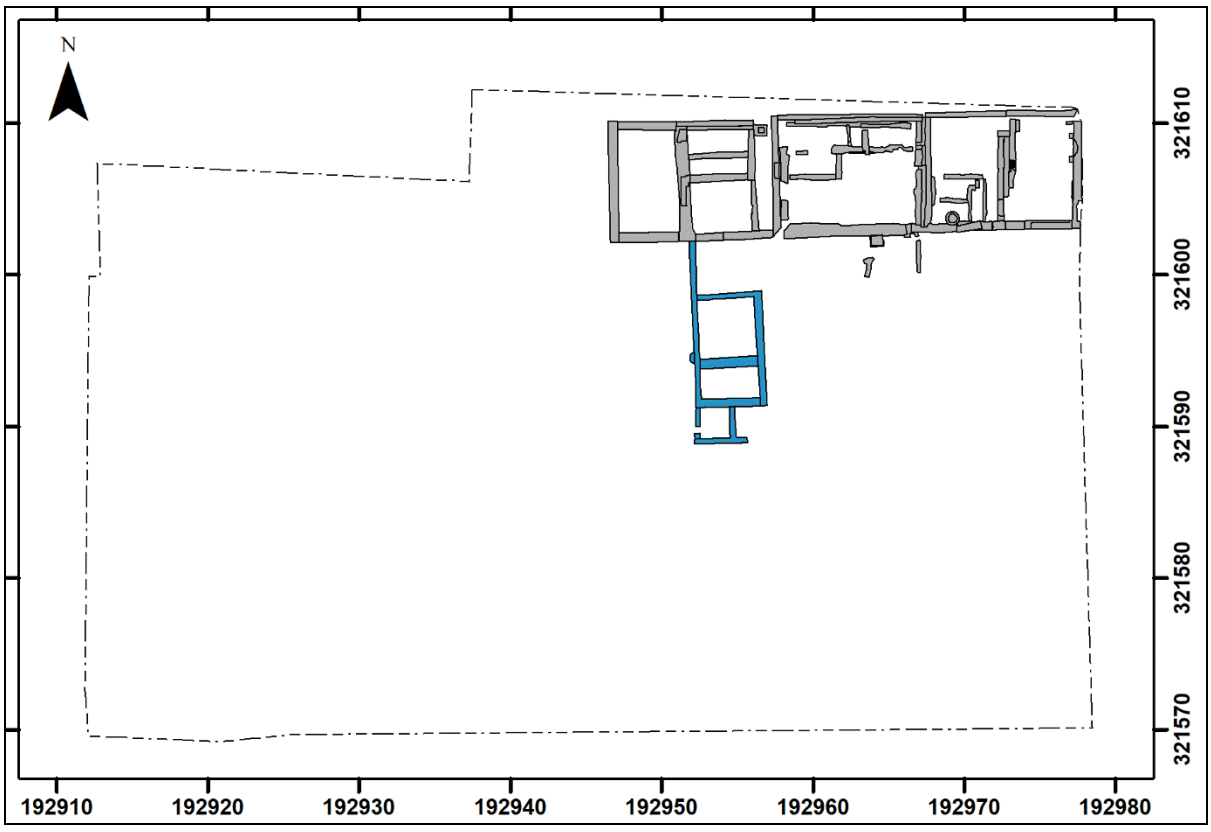
Het aardewerk uit de 18de tot en met de 20ste eeuw was gevarieerder dan het aardewerk uit de voorafgaande periode. Het aardewerk was niet meer alleen afkomstig uit nabijgelegen productiecentra, maar werd ook geïmporteerd uit op grotere afstand gelegen productiecentra. Dit heeft te maken met het grotere aanbod van gebruiksaardewerk en de mogelijkheid tot aanschaf daarvan, maar het kan tevens een wijziging in de aard van de nederzetting aantonen. Het betrof nog steeds geen dure objecten, maar mogelijk wel van een iets hoger segment als voorheen.

Opmerkelijk is de bij het archeologisch onderzoek aangetroffen tweedeling van enerzijds het boerenerf (tot circa 1700 na Chr.) en anderzijds de ‘verstedelijking’ van het gebied vanaf 1700 na Chr. Deze ontwikkeling komt overeen met de ontwikkelingen binnen Nederland in de 18de eeuw. In de 18de eeuw begonnen steden - en dan met name steden in het westen van het land - drastisch te krimpen. In Zeeland nam de stedelijke bevolking bijvoorbeeld met circa 30 procent af. Daartegenover stond een sterke groei van de plattelandseconomie. De oorsprong van deze groei dient te worden gezocht in de stijgende vraag naar landbouwproducten op de Europese markt. In het oosten van het land uitte deze ontwikkeling zich naar een grotere afzet van landbouwproducten, welke via rivieren (Maas) en havens (Middelburg, Rotterdam, Harlingen en Groningen) geëxporteerd werden naar het buitenland, en dan met name naar Engeland.[143]

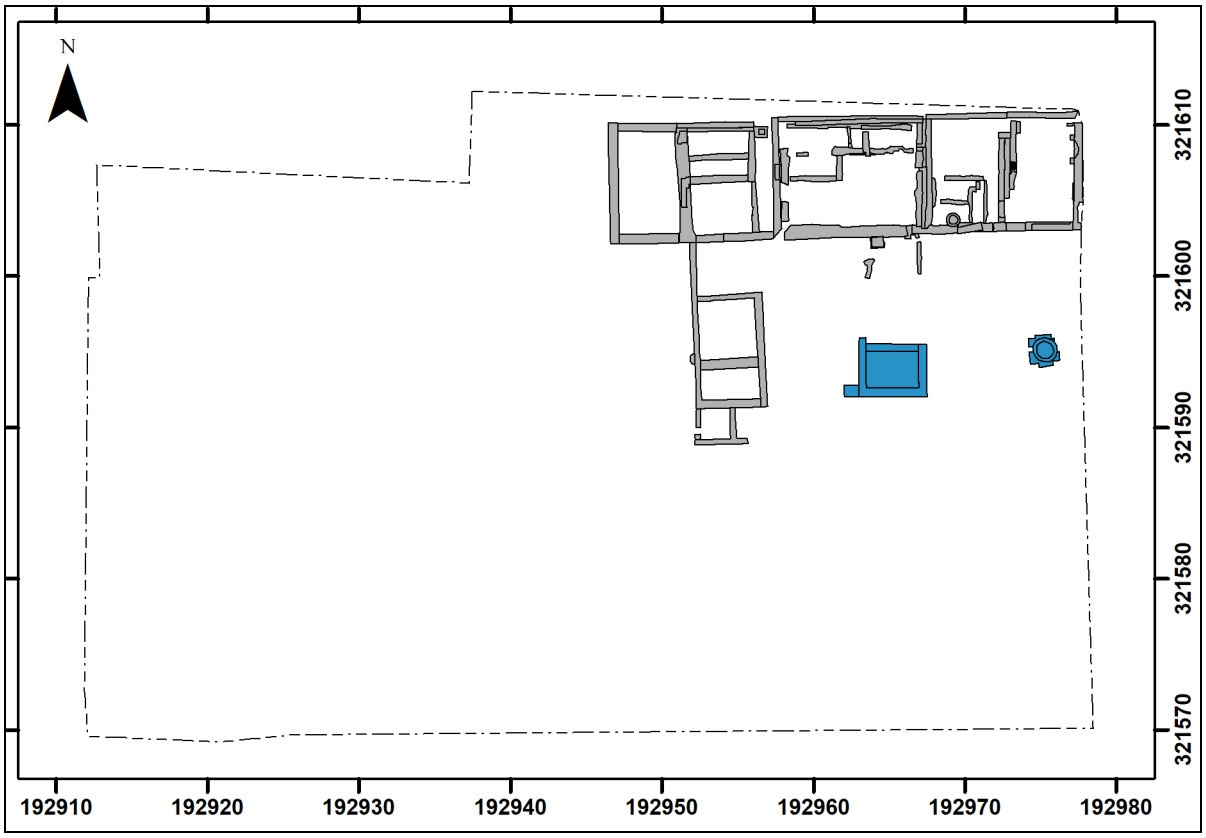
[143] Mijnhardt, 2012

Afbeelding 215. Bewoningssporen ter plaatse van het onderzoeksgebied die dateren uit de periode van circa 1700 - 1750.

Afbeelding 216. Bewoningssporen ter plaatse van het onderzoeksgebied die dateren uit de periode van circa 1750 - 1800.

Afbeelding 217. Bewoningssporen ter plaatse van het onderzoeksgebied die dateren uit de periode van circa 1800 - 1850.

Afbeelding 218. Bewoningssporen ter plaatse van het onderzoeksgebied die dateren uit de periode van circa 1850 - 1900.

Afbeelding 219. Bewoningssporen ter plaatse van het onderzoeksgebied die dateren uit de periode van circa 1900 - 1950.

Afbeelding 220. Bewoningssporen ter plaatse van het onderzoeksgebied die dateren uit de periode van circa 1950 - 2000.

7. Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

7.1 Samenvatting en conclusies

Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van de vergunningprocedure voor de realisatie van het bouwproject ‘Plangebied Kernplan II’, gelegen aan het Kerkplein, de Spekhouwerstraat en de Looierstraat te Voerendaal (Gemeente Voerendaal).[144] Binnen het plangebied werd de bestaande bebouwing gesloopt (met uitzondering van het pand Dautzenberg), werden ter plaatse van enkele locaties milieusaneringen uitgevoerd en werd nieuwbouw gerealiseerd, bestaande uit bedrijfsruimten (commerciële ruimtes, inclusief een supermarkt) en zes appartementen. De oppervlakte van het plangebied bedroeg circa 0.29 hectare. De oppervlakte van het onderzoeksgebied (het plangebied met uitzondering van het gehandhaafde 'Pand Dautzenberg') bedroeg circa 0.27 hectare.

De diepte van de meeste graafwerkzaamheden ten behoeve van de ondergrondse sloopwerkzaamheden, de milieusaneringen en de bouwput voor de nieuwbouw, die is aangelegd tot een diepte van 85.10 meter +NAP, bedroeg circa 1.0 - 1.5 meter beneden het maaiveld. Alleen ter plaatse van enkele kleine locaties en de heipalen is sprake geweest van diepere bodemverstoringen.

Op de Archeologische Verwachtings- en Cultuurhistorische advieskaart voor de Parkstad Limburggemeenten en de Gemeente Nuth, Deelkaart Gemeente Voerendaal, werd ter plaatse van het plangebied een zone weergegeven met een hoge archeologische verwachting (historische dorpskern). Op basis van Artikel 3 van de 'Erfgoedverordening Voerendaal 2012' gold voor een dergelijke zone een archeologische onderzoeksverplichting wanneer daar bodemverstoringen werden voorzien met een oppervlakte van meer dan 250 m² en met een diepte van meer dan 0.4 meter beneden het maaiveld. In het kader van de voorbereiding van de planontwikkeling moest dan ook in eerste instantie een Archeologisch Bureauonderzoek en een booronderzoek (IVO-Overig) worden uitgevoerd, als eerste stap in de AMZ-cyclus. Dit onderzoek is in 2012 uitgevoerd door SOB Research. Op basis van de onderzoeksresultaten is geconcludeerd dat in het plangebied archeologische resten konden worden verwacht uit de periode van de Late Prehistorie tot en met de Nieuwe Tijd. Meer specifiek werd de kans groot geacht dat hier intacte archeologische resten aanwezig waren uit de periode van de Volle Middeleeuwen t/m de Nieuwe Tijd.

Omdat de uitvoering van een waarderend onderzoek in de vorm van een Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) op civieltechnische belemmeringen stuitte, is door SOB Research geadviseerd om de ondergrondse sloopwerkzaamheden, de milieusanering en de aanleg van de bouwput voor de nieuwbouw, onder Archeologische Begeleiding (Protocol Opgraven) te doen uitvoeren. De Gemeente Voerendaal heeft dit advies overgenomen en besloten dat deze werkzaamheden onder Archeologische Begeleiding dienden te worden uitgevoerd.

Op basis van de door SOB Research opgestelde offerte (d.d. 22 januari 2015) heeft Rialto Vastgoedontwikkeling B.V. op 28 januari 2015 aan SOB Research opdracht verleend om het PvE voor het archeologisch onderzoek op te stellen. Op basis van de door SOB Research opgestelde offerte (d.d. 2 maart 2015), die was gebaseerd op het inmiddels door de Gemeente Voerendaal goedgekeurde PvE, heeft Rialto Vastgoedontwikkeling B.V. op 9 maart 2015 aan SOB Research opdracht verleend om het onderzoek in de vorm van een Archeologische Begeleiding (Protocol Opgraven) uit te voeren. In eerste instantie is het onderzoek voorbereid. Vervolgens is het veldonderzoek uitgevoerd, tijdens verschillende fasen in de periode van 4 juni 2015 t/m 23 februari 2016. De eerste onderzoeksresultaten zijn uitgewerkt in een evaluatierapport, dat op 26 juni 2017 ter beoordeling is voorgelegd aan de Gemeente Voerndaal en de Provincie Limburg.

[144] Dit betrof een omgevingsvergunning, op basis van een buitenplanse afwijking van het vigerende 'Bestemmingsplan Voerendaal - Kunrade', op basis van de WABO, artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3 (zie de Ruimtelijke onderbouwing; Soogelee, 2015).

Na de goedkeuring van het evaluatierapport door de gemeente en de provinciale depoothouder zijn de onderzoeksresultaten verder uitgewerkt in een conceptrapport, dat op 30 november 2019 ter beoordeling is voorgelegd aan de gemeente Voerendaal. Na de goedkeuring van het conceptrapport zijn de door de archeologisch adviseur van de gemeente gevraagde aanvullingen in het rapport verwerkt en is het voorliggende eindrapport opgesteld.

Op basis van de resultaten van de Arcjeologische Begeleiding kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Ter plaatse van het noordoostelijk deel van het onderzoeksgebied (Profiel nr. 7, 12, 13 en voor een deel Profiel nr. 10 en 11) werd een verhoogde woonplaats (huisterp) aangetroffen. Er werd een bodemopbouw aangetroffen met een (sub)recent opgebrachte/ verstoorde bovenlaag, op bebouwingsresten en ophooglagen uit de 18de en 19de eeuw, op bebouwingsresten en ophooglagen uit de midden 14de eeuw t/m de 17de eeuw, op oudere ophooglagen uit de Late Middeleeuwen (waarschijnlijk uit de periiode van de 12de eeuw t/m het midden van de 14de eeuw), op natuurlijke beekafzettingen behorende tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven.

- Ter plaatse van het overige deel van het onderzoeksgebied werd een bodemopbouw aangetroffen met een (sub)recent opgebrachte/ verstoorde bovenlaag, op bebouwingsresten en ophooglagen uit de 18de en 19de eeuw, op natuurlijke beekafzettingen behorende tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven (C).

- Tijdens het onderzoek zijn in totaal 315 archeologische sporen aangetroffen in verschillende archeologische relevante lagen, die zijn blootgelegd in 5 vlakken. Het overgrote merendeel van de sporen kon worden gerelateerd aan structuren (246 sporen) en betrof: 134 funderingen, 45 vloeren, 23 muren, 5 stakenrijen, 5 putten, 5 lagen, 4 poeren, 4 kelders, 3 grondsporen, 3 bakken, 3 stenen 2 tegels, 2 trappen, 2 water-/ beerputen, 1 bassin, 1 brandplaats, 1 dorpel en 1 drempel. De sporen die niet aan structuren konden worden gekoppeld (61 sporen) betroffen 15 funderingen (waaronder 2 perceelsgrenzen en funderingen die vanwege het beperkte opgravingsvlak en de beperkte opgravingsdiepte niet aan een structuur konden worden gekoppeld), 12 lagen, 11 grondsporen, 6 kuilen, 5 bestratingen, 4 stakenrijen, 3 vloeren, 3 greppels, 2 waterputten. 1 beschoeiing, 1 mergelblok, 1 paal, 1 uitbraaksleuf. 8 sporen zijn vervallen, het betrof sporen die dubbel waren ingemeten of die natuurlijk bleken te zijn.

- Over het algemeen was er in de periode van circa 1350 tot 1700 na Chr. telkens één boerderij aanwezig ter plaatse van het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied. Het betrof eerst stiepenbouw, waarvan slechts een viertal (restanten van) poeren zijn aangetroffen. Daarna werden de gebouwen opgebouwd op een rommelige, ondiepe fundering van Kunrader kalksteen en mergel, wat mogelijk wijst op vakwerkbouw. Veel van de bebouwingsfasen werden afgewisseld met ophoogfasen, waardoor er een soort verhoogde woonplaats (huisterp) is ontstaan. Vanwege het gewicht van dit dikke pakket van meerdere bewoningsfasen en vanwege de onderliggende instabiele beekafzettingen is de basis van de bebouwing enigszins in de ondergrond weggezakt en verzakt. Dit kan ook worden opgemaakt uit de verticaal geplaatste houten funderingspaaltjes die werden aangetroffen onder het muurwerk en uit muurwerk waaronder op een later moment stenen zijn geplaatst om dit verzakken tegen te gaan.

- Ten tijde van de vroegste bewoningsfasen was het westelijke deel van het onderzoeksgebied onbebouwd. Er liep een oost - west georiënteerde beekloop en later een sloot of gracht, die waarschijnlijk vanuit het oosten, van waar de bebouwing heeft gestaan, geleidelijk aan is gedempt met onder andere afval. Op basis van het pollenonderzoek kan worden geconcludeerd dat in de directe omgeving van het onderzoeksgebied grasland aanwezig was, waarop werd begrazen. Mogelijk betrof dit aanvankelijk ook het westelijke deel van het plangebied. Daarnaast was toen in dit deel van het plangebied waarschijnlijk sprake van grote en veelvuldige wisselingen voor wat betreft de waterstanden. Dat is waarschijnlijk tevens de reden waarom het westelijke deel tot in de 17de eeuw onbebouwd is gebleven.

- De sloot in het westelijke deel van het onderzoeksgebied werd geleidelijk aan tot het begin van de 18de eeuw gedempt. Op deze gedempte sloot werden waarschijnlijk tussen 1700 en 1750 tegelijkertijd drie structuren gebouwd. Het betrof redelijk gestandaardiseerde rechthoekige woningen die tegen elkaar aan werden gebouwd op dezelfde rooilijn. Deze rooilijn betrof de Dorpsstraat, het huidige Kerkplein. De fundering was opgebouwd uit gezaagde mergelblokken. In de loop van de jaren werden achter de woningen allerlei schuurtjes, toilethuisjes en andere aanbouwen gebouwd.

- De percelen ten westen van de oorspronkelijke drie woningen raakten vanaf het einde van de 19de eeuw bebouwd, waarbij van oost naar west toe werd uitgebreid. Waarschijnlijk dat de grond in het westelijke deel van het plangebied het meest en het langst drassig is gebleven en dat deze zone daarom lange tijd ongeschikt werd geacht om te bebouwen. Voorafgaand aan de bouw werd door middel van funderingspaaltjes dan ook een stabielere basis gelegd om op te bouwen.

- De fundering van de bebouwing uit de 18de eeuw was tot de sloop voorafgaand aan het archeologisch onderzoek nog grotendeels intact. Wel konden vele verbouwingsfasen worden herkend die een resultaat waren van het samenvoegen of splitsen van panden en het moderniseren van de huizen.

- Het aangetroffen vondstmateriaal betrof 1457 aardewerkfragmenten, 214 metaalfragmenten, 33 glasfragmenten, 724 fragmenten bot, 107 fragmenten leer, 1 fragment textiel, 17 fragmenten hout, 20 fragmenten natuursteen, 161 fragmenten bouwmateriaal en 1 fragment plastic. Het vondstmateriaal is verzameld bij de aanleg van de vlakken, het uitprepareren van profielkolommen en bij het afwerken van sporen.

7.2 Aanbevelingen

In overeenstemming met de conclusies in het evaluatierapport kan worden geconcludeerd dat er ter plaatse van het onderzoeksgebied sprake is van een behoudenswaardig aan te merken vindplaats. Vanwege de beperkte ontgravingsdiepte is een deel van deze vindplaats *in situ* bewaard gebleven. Bij toekomstige graafwerkzaamheden ter plaatse van het onderzoeksgebied wordt archeologisch onderzoek noodzakelijk geacht.

Het bij de Archeologische Begeleiding aangetroffen vondstmateriaal en de monsters zullen worden aangeleverd aan het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van de Provincie Limburg, waarbij de in paragraaf 5.13 beschreven deselectie van een deel van het vondstmateriaal en de monsters zal worden toegepast.[145]

[145] Zie Bijlage 18 voor de deselectie en conservering van vondstmateriaal.

Literatuur

- Arts, N., A. Huijbers, K. Leenders, J. Schotten, H. Stoepker, F. Theuws en A. Verhoeven: De Middeleeuwen en vroegmoderne tijd in Zuid-Nederland; In: Nationale Onderzoeksagenda Archeologie (NOaA): 2007.

- Baas, B.: De geschiedenis van het funderen en heien; in Golderake; Gouderak: 2001.

- Bartels, M. et al.: Steden in Scherven. Vondsten uit beerputten in Deventer, Dordrecht, Nijmegen en Tiel (1250 - 1900); Amersfoort: 1999

- Beug, H. J.: Leitfaden der Pollenbestimmung für Mitteleuropa und angrenzende Gebiete; München: 2004

- Beuningen, H. J. E. van: Heilig en Profaan 2. 1200 laat-middeleeuwse insignes uit openbare en particuliere collecties, Rotterdam Papers 12; Cothen: 2001

- Bogaers, M. R.: Drukdecors op Maastrichts aardewerk 1850-1900: Petrus Regout, Société Céramique, Clermont & Chainaye, Guillaume Lambert, F. Regout; Lochem: 1992

- Boorn, J. van de: Oude funderingen in de kerk van Voerendaal, Archeologie in Limburg 23; 1985

- Bruijn, A.: Die mittelalterliche keramische Industrie in Südlimburg; Berichten van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek 12/13; RCE, Amersfoort: 1962/ 1963

- Clevis, H. en J. F. P. Kottman: Weggegooid en teruggevonden. Aardewerk en glas uit Deventer vondstcomplexen 1375-1750; Kampen: 1989

- Clevis, H. en H. van Gangelen: Werra Keramiek uit Enkhuizen opnieuw bekeken. Studies aangeboden aan Jan Thijssen; Zwolle: 2009

- Daalen, S. van: Voerendaal, Plangebied “Kernplan II”, Projectnummer 16.008; Deventer: 2016a

- Daalen, S. van: Voerendaal, Plangebied “Kernplan II”, Projectnummer 16.110; Deventer: 2016b

- Diot, M. F.: Études palynologiques de blés sauvages et domestiques issus de cultures expérimentales, in: Préhistoire de l'agriculture: nouvelles approaches expérimentales et ethnographiques; Monographie du CRA No 6, CNRS; Périgueux: 1992

- Dodoens, R.: Cruijdeboeck; Antwerpen: 1554

- Doorman, G.: De middeleeuwse brouwerij en de gruit; ’s-Gravenhage: 1955

- Erdtman, G.: The Acetolysis Method; Svensk Botanisk Tidskrift 54; 1960

- Fægri, K., P. E. Kaland en K. Krzywinski: Textbook of Pollen Analysis; Chichester:1989

- Gawronski, J. H. G. en P. Kranendonk: Spul, Catalogus archeologische vondsten Noord/ Zuidlijn Amsterdam; Amsterdam: 2018

- Geel, B. van: A Palaeoecological Study of Holocene Peat Bog Sections, based on the Analysis of Pollen, Spores and Macro- and Microscopic Remains of Fungi, Algae, Cormophytes and Animals; Amsterdam: 1976

- Geel, B. van: A Study of Non-Pollen Objects in Pollen Slides; Utrecht (ongepubliceerd): 1998

- Geerts. R. C. A.: Evaluatieverslag van de opgraving aan de Kloosterstraat 66 te Simpelveld; ADC, Amersfoort: 2019

- Goubitz, O., et al.: Stepping through time, Archaelogical Footwear from Prehistoric Times until 1800; Zwolle: 2001

- Goubitz, O.: Purses in Pieces, Archaelogical finds of late medieval and 16th-century leather purses, pouches, bags and cases in the Netherlands; Zwolle: 2007

- Grimm, E. C.: Tilia; Springfield: 1992-2018

- Groenman-van Waateringe, W.: Grazing Possibilities in the Neolithic of the Netherlands based on Palynological Data, in: K. E. Behre (red.): Anthropogenic Indicators in Pollen Diagrams; Rotterdam: 1986

- Haaster, H. van: De introductie van de cultuurgewassen in de Nederlanden tijdens de Middeleeuwen, in: A. C. Zeven (red.): De introductie van onze cultuurplanten en hun begeleiders, van het Neolithicum tot 1500 AD; Wageningen: 1997

- Haaster, H. van: Archeobotanica uit 's-Hertogenbosch. Milieuomstandigheden, bewoningsgeschiedenis en agrarische ontwikkelingen in en rond een (post)middeleeuwse groeistad, Groningen Archaeological Studies 6; Groningen: 2008

- Haaster, H. van: Archeobotanisch onderzoek op de vindplaats Sittard-Begijnenhofstraat (Neolithicum & Middeleeuwen). BIAXiaal 540; BIAX, Zaandam: 2012

- Hall, V. A.: The Role of Harvesting Techniques in the Dispersal of Pollen Grains of Cerealia; Pollen et Spores 30-1; 1988

- Hänninen, K., en H. van Haaster: Onderzoek aan macroresten, houtskool en pollen van Romeinse en Middeleeuwse contexten uit de Dr. Poelsstraat te Heerlen. BIAXiaal 302; BIAX, Zaandam: 2007

- Haslinghuis, E. J., en H. Janse: Bouwkundige termen, Verklarend woordenboek uit de westerse architectuur- en bouwhistorie; Leiden: 2001

- Henkes, H. E.: Glas zonder glans, Rotterdam papers 9; Rotterdam: 1994

- Heukels, H.: De flora van Nederland; Groningen: 1909-1911

- Hommeich, L. van en F. Welters: Gedenkboek Voerendaal 1049-1949; Heerlen: 1949

- Hulst, M.: Gebroken licht; Een vondst van zestiende-eeuws vensterglas en gebrandschilderd glas in Egmond-Binnen, Vormen uit Vuur 231; 2016

- Hupperetz, W. en E. Nijhof: Ceramiek uit twee 14de-eeuwse beerputten aan het Onze Lieve Vrouwe plein te Maastricht; Corpus Middeleeuws Aardewerk (CMA), aflevering 11 & 12; 's-Hertogenbosch: 1995

- Kessler, G.: Zur geschichte des Rheinisch-Westerwäldischen Steinzeugs der Renaissance und des Barock; Höhr-Grenzhausen: 2002

- Konert, M.: Pollen Preparation Method (Intern Rapport Vrije Universiteit); Amsterdam : 2002

- Körber-Grohne, U.: Nutzpflanzen in Deutschland. Kulturgeschichte und Biologie; Stuttgart: 1987

- Mars, A.: Genneps aardewerk: een 18de-eeuwse pottenbakkerij archeologisch onderzocht; Gennep: 1991

- Meijden, R. van der: Heukels' Flora van Nederland; Groningen: 2005

- Mennicken, R.: Raerener Steinzeug, Europäisches Kulturerbe; Eupen: 2013

- Meulen, van der, A. en R. Tousain: Voor de Nederlandse markt. Duits steengoed uit het Westerwald en van elders 1800-1900; Vormen uit Vuur 234; Amsterdam: 2017

- Mientjes, A. C.: Archeologische Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van grondboringen 'Kernplan II', Voerendaal, Gemeente Voerendaal; SOB Research, Heinenoord: 2015

- Mientjes, A. C. en J. E. van den Bosch: Archeologische Begeleiding en Archeologische Opgraving 'Plangebied Kernplan II', Kerkplein, Voerendaal, Gemeente Voerendaal: Evaluatierapport; SOB Research, Heinenoord: 2017

- Mijnhardt, W. W.: De bloeiende 18e eeuw; Geschiedenis Magazine 4: 2012

- Moore, P. D., J. A. Webb en M. E. Collinson: Pollen Analysis; Oxford: 1991

- Ostkamp, S.: Steengoed onderzocht. Contextueel onderzoek naar Rijnlans steengoed, Vormen uit vuur 198; Amsterdam: 2007

- Oosten, R. van en S. Ostkamp: Middeleeuws en vroegmodern aardewerk (1150-1700): datering, bakselverhoudingen, vormenspectrum en functie, in: J. Vandevelde (Ed.), Archeologisch onderzoek rond de Steenen Trappen in Roermond; ADC rapport 1249; ADC, Amersfoort: 2009

- Ostkamp, S., D. H. Duco, J. F. P. Kottman, C. Nooijen: Vijfhonderd jaar materiële cultuur aan de Venlose Maasboulevard, in: H. M. van der Velde, et al. (red.), Venlo aan de Maas: van vicus tot stad. Sporen van een Romeinse nederzetting en stadsontwikkeling uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd in het plangebied Maasboulevard; ADC-Monografie 7; ADC, Amersfoort: 2009

- Punt, W., et al. (red.): The Northwest European Pollen Flora I-IX; Amsterdam: 1976-2009

- Rijks Geologische Dienst: Geologische Kaart van Heerlen (62 W oostelijke helft, 62 O westelijke helft), schaal 1: 50.000; RGD, Haarlem: 1980

- Sanke, M.: Die mittelalterliche Keramikproduktion in Brühl-Pingsdorf; Mainz: 2002

- Schabbink, M.: Vier eeuwen boeren, Synthese Oogste voor Malta onderzoek: Archeologische sporen van boerderijen en erven 1250 – 1650; Nederlandse Archeologische Rapporten 049, RCE, Amersfoort: 2015

- Slicher van Bath, B.: De agrarische geschiedenis van West-Europa (500-1850); Utrecht: 1960

- Soogelee, P. H. J.: Ruimtelijke onderbouwing Kernplan II Voerendaal; Aelmans, Ruimte, Omgeving & Milieu, Voerendaal: 2015

- Stockmarr, J.: Tablets with Spores used in Absolute Pollen Analysis; Pollen et Spores 14(4); 1971

- Stoepker, H.: Evaluatie en Synthese van het sinds 1995 in Limburg uitgevoerde Archeologische Onderzoek met Betrekking tot de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd, in: P. van de Gaauw (red.), Evaluatie van het Archeologisch Onderzoek in Limburg in de Periode 1995 t/m 2006; Maastricht: 2007

- Stoepker, H.: Waarom er geen B in Brunssum zit… Het begin van de aardewerkproductie in Brussum en Schinveld in het licht van de regionale nederzettingsgeschiedenis; Archeocoach Studies 4, Wijlre, 2011

- Schweingruber, F. H.: Mikroskopische Holzanatomie. Formenspektren mitteleuropäischer Stamm- Und Zweigölzer zur Bestimmung von recentem und subfossilem Material.; Birmensdorf: 1990

- Tamis, W. L. M., et al.: Standaardlijst van de Nederlandse flora 2003; Gorteria 30-4/5; 2004
- Verbruggen, F., en J. A. A. Bos: Ecologisch onderzoek, in: H. Vanneste & S. Ostkamp (red.), De Motte van Breust, De opgraving van een middeleeuwse kasteelheuvel en zijn omgeving in Eijsden-Breust, gemeente Eijsden-Margraten; ADC monografie 15, ADC rapport 2700; ADC, Amersfoort: 2013

- Vrede, F. E.: Waardering macrobotanische monsters van AB Plangebied Kernplan II, Voerendaal. In: A. C. Mientjes en J. E. van den Bosch: Archeologische Begeleiding en Archeologische Opgraving 'Plangebied Kernplan II', Kerkplein, Voerendaal, Gemeente Voerendaal: Evaluatierapport; SOB Research, Heinenoord: 2017

- Vrede, F. E.: Macrobotanisch onderzoek AB Plangebied Kernplan II te Voerendaal; intern rapport voor ArcheoSupport; Groningen: 2018

- Weeda, E. J. e.a.: Nederlandse Oecologische Flora, wilde planten en hun relaties, delen 1-4; Deventer: 1985 - 1994

- Wemerman, P. J. L.: Aardewerk, in: J. J. Arts (red), Maastricht, Entre-Deux, Archeologische Opgraving; BAAC-rapport 04.201; BAAC, 's-Hertogenbosch: 2006

- Wilgen, L. R. van: PvE Archeologische Begeleiding 'Plangebied Kernplan II', Kerkplein, Voerendaal, Gemeente Voerendaal; Versie 150223-DEF; SOB Research, Heinenoord: 2015

Geraadpleegde internetsites:

- https://archis.cultureelerfgoed.nl
- http://www.bensavelkoul.nl/Leon_Wesly.htm
- http://www.etymologiebank.nl
- https://www.khm.at/
- https://noaa.cultureelerfgoed.nl
- http://www.ruimtelijkeplannen.nl
- http://www.toepfereimuseum.de
- https://www.viabelgicadigitalis.nl

Verklarende woordenlijst

antropogeen	door menselijk handelen
C14 datering	bepaling van het gehalte aan radioactieve koolstof (C14) van organisch materiaal (hout, houtskool, schelpen, etc.) waaruit de ouderdom kan worden afgeleid. Deze ouderdom wordt opgegeven in jaren voor 1950 na Chr.
colluvium	bodemmateriaal dat door bodemerosie van een helling is afgespoeld en dat zich aan de voet van de helling heeft geaccumuleerd
erosie	verzamelnaam voor processen die het aardoppervlak aantasten en los materiaal afvoeren. Dit vindt voornamelijk plaats door de inwerking van wind, ijs of stromend water
denudatie	een vermindering in reliëf door erosie en verwering
ex situ	bewaard gebleven buiten de oorspronkelijke context/ locatie; dit met name met betrekking tot onverstoorde archeologische sporen en vondsten
geul	rivier- of kreekbedding
Holoceen	jongste geologisch tijdvak (vanaf de laatste IJstijd: circa 10.000 jaar voor Chr. tot heden)
in situ	bewaard gebleven binnen de oorspronkelijke context/ locatie; dit met name met betrekking tot onverstoorde archeologische sporen en vondsten
Pleistoceen	geologisch tijdperk dat ongeveer 2.6 miljoen jaar geleden begon. De tijd van de IJstijden, maar ook van gematigd warme perioden. Het Pleistoceen eindigde met het begin van het Holoceen
pollenanalyse	statistische studie van stuifmeelkorrels en sporen, die in sedimenten gevonden worden. Doel is onder meer milieureconstructie
sediment	afzetting gevormd door bezinksel of neerslag
terminus ante quem	De bovengrens van een onbekend tijdstip
terminus post quem	De ondergrens van een onbekend tijdstip
Weichselien	geologisch tijdvak in de periode van 116.000 - 11.700 jaar geleden.

Bijlage 1
Administratieve gegevens

Projectnaam:	Archeologische Begeleiding en Archeologische Opgraving Plangebied Kernplan II, Kerkplein, Voerendaal, Gemeente Voerendaal
SOB Research Project nr.:	2292 - 1503
Opdrachtgever:	Rialto Vastgoedontwikkeling B.V./ Centrumplan Dautzenberg BV (vanaf 25 juni 2015) Contactpersoon: de heer K. Schipper Postbus 3009, 5203 DA 's-Hertogenbosch Tel.: 073 - 751 17 88 E-mail: k.schipper@rialtovastgoed.nl
Uitvoerder archeologisch onderzoek:	SOB Research Hofweg 13, Heinenoord Postbus 5060, 3274 ZK Heinenoord Tel.: 0186 - 604432/ 0575 - 476439 E-mail: sobresearch@wxs.nl Website: https://www.sobresearch.nl
Bevoegde overheid:	College van Burgemeester en Wethouders Gemeente Voerendaal Raadhuisplein 1 Postbus 23000, 6367 ZG Voerendaal Contactpersoon: de heer F. Hamans Tel.: 045 - 5753399 E-mail: fre.hamans@voerendaal.nl
Archeologisch adviseur van de bevoegde overheid:	Mevrouw H. Vanneste, Regioarcheoloog Parkstad De Vondst Raadhuisplein 20, 6411 HK Heerlen Tel.: 045 - 5604404 E-mail: h.vanneste@heerlen.nl
Datum opdracht:	9 maart 2015
Datum veldwerk	4 juni 2015 t/m 23 februari 2016
Datum evaluatierapport	24 juni 2017
Datum conceptrapport	30 november 2019
Datum eindrapport	8 mei 2020
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Voerendaal
Plaats:	Voerendaal
Toponiem:	Kerkplein, Vleeshouwerstraat en Looierstraat.
Kadastrale gegevens:	Kadastrale Gemeente Voerendaal, Sectie F, nr.1530, 1533, 1539, 2415, 2416, 2417, 2501, 2529 (ged.), 2604 (ged.), 2605 (ged.) en 2528.
Kaartblad:	62B
Huidig grondgebruik:	Braakliggend (de voormalige bebouwing met winkels, woonhuizen, bijgebouwen en tuinen was reeds gesloopt).
Toekomstige situatie:	Nieuwbouw met bedrijfsruimten (commerciële ruimten en supermarkt) en 6 appartementen op de bovenverdiepingen.
Geologie:	Beekafzettingen (leem met grind, grof zand en plantenresten), Formatie van Boxtel, Laagpakket van Singraven (code *B*Si).

Geomorfologie:	Matig diep dal (code 3S4)	
Bodemtype:	Poldervaaggronden; siltige leem; colluviaal in dal (code Lnd6)	
Grondwatertrap:	N.v.t. Het grondwaterpeil ligt op een diepte van85.0 - 85.8 meter +NAP.	
NAP-hoogte maaiveld:	Circa 86.0 - 86.5 meter +NAP.	
Coördinaten plangebied:	Zuidwest: Zuidoost: Noordwest: Noordoost:	192.912/ 321.569 192.978/ 321.570 192.912/ 321.606 192.977/ 321.610
Oppervlakte plangebied:	circa 0.29 hectare	
Oppervlakte onderzoeksgebied:	circa 0.27 hectare	
Kaart plan- en onderzoeksgebied:	zie Afbeelding 2 t/m 5	
CMA/ AMK-status:	'Terrein van hoge archeologische waarde' (historische dorpskern Voerendaal)	
CMA -nr.:	69E - 180	
ARCHIS-Monument nr.:	16.743	
ARCHIS-Onderzoeksmelding nr. Archeologisch Bureauonderzoek en booronderzoek:	54.519	
ARCHIS-Onderzoeksmelding nr. AB en AO:	3292207100	
Deponering vondstmateriaal en documentatie:	Depothouder: Het College van Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg Contactpersoon voor de selectie/ de-selectie van vondstmateriaal: De heer S. J. J. Kusters Tel.: 043 - 3897049 Mob.: 06 - 52720731 E-mail: sjj.kusters@prvlimburg.nl Deponering vondstmateriaal en documentatie: Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Limburg Raadhuisplein 20, 6411 HK Heerlen Depotbeheerder: de heer S. J. J. Kusters E-mail: sjj.kusters@prvlimburg.nl	
Deponering digitale documentatie:	E-depot (www.edna.nl)	

Bijlage 2
Archeologische en geologische tijdschaal

Geologische en archeologische tijdschaal										
Geologische perioden						Archeologische perioden				
Tijdvak	Chronostratigrafie				Datering	Tijdperk				Datering
Holoceen	Laat Subatlanticum				1150 tot heden	nieuwe tijd		C		1850 tot heden
								B		1650-1850
								A		1500-1650
						middeleeuwen		laat		1050-1500
	Vroeg Subatlanticum				450v. C.-1150 n. C.			vroeg		450-1050
						Romeinse tijd		laat		270-450
								midden		70-270
								vroeg		12 v. C.-70 n. C.
	Subboreaal				2700-450	prehistorie	ijzertijd	laat		250-12
								midden		500-250
								vroeg		800-500
							bronstijd	laat		1100-800
								midden		1800-1100
								vroeg		2000-1800
	Atlanticum				7300-3700		neolithicum	laat		2850-2000
								midden		4200-2850
								vroeg		5300-4200
	Boreaal				8700-7300		mesolithicum	laat		6450-5300
								midden		7100-6450
	Preboreaal				9700-8700			vroeg		8800-7100
Pleistoceen	Weichselien	Laat Glaciaal		Late Dryas	11.050-9700		paleolithicum	laat		35.000-8800
				Allerød	11.500-11.050					
				Vroege Dryas	12.000-11.500					
				Bølling	12.500-12.000					
		Pleniglaciaal	laat	Vroegste Dryas				midden		300.000-35.000
				Denekamp	30.500-12.500					
			midden	Hengelo	60.000-30.500					
			vroeg	Moershoofd	71.000-60.000					
		Vroeg Glaciaal		Odderade						
				Brørup	114.000-71.000					
	Eemien				126.000-114.000			vroeg		tot 300.000
	Saalien II				236.000-126.000					
	Oostermeer				241.000-236.000					
	Saalien I				322.000-241.000					
	Belvedere/Holsteinien				336.000-322.000					
	Glaciaal x				384.000-336.000					
	Holsteinien				416.000-384.000					
	Elsterien				463.000-416.000					

In dit overzicht zijn de geologische en archeologische hoofdperioden weergegeven. De dateringen in de middenkolom (voor en na Chr.) zijn gekalibreerd en bieden de betrouwbaarste dateringen. Bron: RCE, 2014.

Bijlage 3 Beschrijving profielkolommen

Put nr. 15, Profiel nr. 1 **NAP bovenkant profiel: 85.09 meter +NAP**

0.00 - 0.10	Leefniveau; leem, donkergrijs, kleiig, met houtskool en natuursteen
0.10 - 0.20	Ophooglaag; leem, grijs, met houtskool
0.20 - 0.24	Leemlaag; leem, lichtgrijs met, houtskool (vloer?)
0.24 - 0.44	Leefniveau; leem, zwartgrijs, zandig, met houtskool, roestvlekken en natuursteen.
0.44 - 0.84	Ophooglaag; klei, licht (geel)grijs, met houtskool

Put nr. 13, Profiel nr. 2 **NAP bovenkant profiel: 84.93 meter +NAP**

0.00 - 0.14	Ophooglaag; klei, lichtgrijs, matig zandig, sterk siltig, met roestvlekken
0.14 - 0.30	Ophooglaag; klei, lichtgrijs, sterk zandig, sterk siltig, met organisch materiaal
0.30 - 0.40	Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, sterk zandig, sterk siltig, zwak humeus, met puin- en houtskoolspikkels
0.40 - 0.52	Ophooglaag; klei, licht bruingrijs/ lichtgrijs, met zandige schone vlekjes en hout
0.52 - 0.60	18de-eeuwse ophooglaag; zand, lichtgrijs, sterk kleiig, met spoellaagjes, schoon
0.60 - 0.82	17de-eeuwse slootvulling; klei, grijsbruin, matig zandig, matig humeus, met puinbrokjes, lokaal veel brokken natuursteen, veel houtresten, houtskool, veel antropogeen materiaal
0.82 - 0.88	Ophooglaag; klei, bruingrijs, matig zandig, zwak humeus, met organische resten, hout, enkele brokjes natuursteen, vrij schoon

Put nr. 13, Profiel nr. 3 **NAP bovenkant profiel: 84.95 meter +NAP**

0.00 - 0.18	Ophooglaag; klei, lichtgrijs, matig zandig, sterk siltig, met roestvlekken
0.16 - 0.36	Ophooglaag; klei, lichtgrijs, sterk zandig, sterk siltig, met organisch materiaal
0.36 - 0.42	Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, sterk zandig, sterk siltig, zwak humeus, met puin- en houtskoolspikkels
0.42 - 0.54	18de-eeuwse ophooglaag; klei, licht bruingrijs/ lichtgrijs, met zandige schone vlekjes en hout
0.54 - 0.82	17de-eeuwse slootvulling; klei, grijsbruin, matig zandig, matig humeus, met puinbrokjes, lokaal veel brokken natuursteen, veel houtresten, houtskool, veel antropogeen materiaal
0.82 - 0.92	Ophooglaag; klei, bruingrijs, matig zandig, zwak humeus, met organische resten, hout, enkele brokjes natuursteen, vrij schoon

Put nr. 11, Profiel nr. 4 **NAP bovenkant profiel: 85.15 meter +NAP**

0.00 - 0.12	Ophooglaag; klei, donker bruingrijs, lemig/ siltig, met houtskool
0.12 - 0.20	18de-eeuwse ophooglaag; klei, donkergrijs, lemig/ siltig, humeus, met natuursteen
0.20 - 0.48	17de-eeuwse slootvulling; klei, lichtgrijs/ donkergrijs, lemig/ siltig, humeus, met natuursteen en houtskool
0.48 - 0.68	17de-eeuwse slootvulling; klei, donkergrijs, met veel natuursteen, grote keien en houtskool
0.68 - 0.90	16de-eeuwse slootvulling; klei, lichtgrijs/ donkergrijs, humeus, met hout en houtskool
0.90 - 1.00	Beekafzettingen; klei, lichtgrijs, schoon

Put nr. 11, Profiel nr. 5 **NAP bovenkant profiel: 85.15 meter +NAP**

0.00 - 0.28	Recente verstoring
0.28 - 0.52	17de-eeuwse slootvulling; klei, lichtgrijs/ donkergrijs, lemig/ siltig, humeus, met natuursteen en houtskool
0.52 - 0.70	17de-eeuwse slootvulling; klei, donkergrijs, met veel natuursteen, grote keien en houtskool
0.70 - 0.80	17de-eeuwse slootvulling; klei, lichtgrijs/ donkergrijs, humeus, met hout en houtskool
0.80 - 0.86	17de-eeuwse slootvulling; klei, donkergrijs, houtskool
0.86 - 0.92	Beekafzettingen; klei, lichtgrijs, schoon

Put nr. 11, Profiel nr. 6 **NAP bovenkant profiel: 86.29 meter +NAP**

0.00 - 0.44	Muurwerk; Spoor nr. 33
0.44 - 0.50	Vloer; platte stenen
0.50 - 0.56	Leem, bruingrijs, met puinspikkels
0.56 - 0.58	Mortel-/ puinlaagje, wit
0.58 - 0.60	Zand, lemig, grijsbruin
0.60 - 0.64	Vloer; keienvloer
0.64 - 0.70	Leem, bruin
0.70 - 0.80	Leem, grijsbruin, met puin- en houtskoolspikkels
0.80 - 0.88	Leem, licht grijsbruin, met puins- en houtskoolspikkels
0.88 - 0.92	Vloerniveau; klei, donkergrijs/ zwart, steenkool
0.92 - 0.98	Ophooglaag; klei, bruingrijs/ donkergrijs, lemig siltig, heterogeen, met mergelbrokjes, roestvlekken en steenkool
0.98 - 1.00	Steenkoollaagje
1.00 - 1.06	Ophooglaag; klei, licht grijsbruin, met roestvlekken
1.06 - 1.12	Ophooglaag; klei, grijs, lemig/ siltig, met puinspikkels, houtskool en brokjes natuursteen
1.04 - 1.18	18/19de-eeuwse ophooglaag; klei, licht blauwgrijs, lemig/ siltig, met houtskool en organisch materiaal
1.18 - 1.26	18de-eeuwse ophooglaag; klei, grijs, lemig, met houtskool
1.26 - 1.46	17de-eeuwse slootvulling; klei, donkergrijs, lemig, sterk humeus, met houtskool
1.46 - 1.64	17de-eeuwse slootvulling; klei, grijs, lemig, sterk humeus, met houtskool

Put nr. 15, Profiel nr. 7 **NAP bovenkant profiel: 85.62 meter +NAP**

0.00 - 0.04	Muurwerk
0.04 - 0.08	Leem, lichtbruin, zandig
0.08 - 0.12	Loopniveau; laagje zwarte steenkool, met puinbrokjes
0.12 - 0.18	Leem, lichtbruin, zandig
0.18 - 0.30	Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, zwak zandig, met roestvlekken, organische vlekken en steenkoolbrokken
0.30 - 0.32	Loopniveau; laagje zwarte steenkool, met puinbrokjes
0.32 - 0.36	Ophooglaag; zand, lichtgrijs, schoon, met organisch materiaal
0.36 - 0.38	Loopniveau; laagje zwarte steenkool, met puinbrokjes
0.38 - 0.52	Ophooglaag; klei, bruingrijs, sterk siltig, heterogeen, met houtskool, puinspikkels en steenkool
0.52 - 0.60	16de-eeuwse ophooglaag; zand, klei, donkerbruin, humeus, met verbrand materiaal (leem en steenkool) en organisch materiaal
0.60 - 0.66	Ophooglaag; zand, lichtgrijs, schoon, met organisch materiaal
0.66 - 0.70	Steenlaag; Kunrader kalksteen

Put nr. 22, Profiel nr. 8 Schets

17de-eeuwse slootvulling; humeus/ schone lagen
16de-eeuwse ophooglaag; klei, grijs, zwak zandig
16de-eeuwse ophooglaag; klei, licht blauwgrijs, zwak zandig
Ophooglaag; klei, zwak zandig, zwak humeus, zwak venig
Beekafzettingen, klei, lichtgrijs, zandig, natuurlijk

Put nr. 23, Profiel nr. 9 NAP bovenkant profiel: 84.98 meter +NAP

0.00 - 0.36	18de-eeuwse ophooglaag; klei, donker bruingrijs, sterk siltig, matig humeus, met puinspikkels en houtskool
0.36 - 0.46	17de-eeuwse slootvulling (Spoor nr. 219); klei, bruingrijs, sterk siltig, zwak humeus met houtskool, puinbrokjes, grote brokken natuursteen en hout
0.46 - 0.62	16de-eeuwse ophooglaag; klei, grijs, sterk siltig, zwak zandig, zwak humeus, schoon, met hout, organisch materiaal, enkele brokken natuursteen
0.62 - 0.88	Beekafzettingen, klei, licht blauwgrijs, sterk siltig, zwak zandig, zwak humeus, schoon, met organisch materiaal en enkele brokken natuursteen schoon
0.88 - 1.06	Beekafzettingen, klei, licht blauwgrijs, sterk siltig, zwak zandig, schoon met organisch materiaal
1.06 - 1.12	Beekafzettingen, klei, lichtgrijs, zwak siltig, met zandige laagjes, (vet)
1.12 - 1.22	Beekafzettingen, klei, licht bruingrijs, zwak siltig, zwak humeus, (vet)
1.22 - 1.28	Beekafzettingen, zand, lichtgrijs, zeer fijn, zwak kleiig
1.28 - 1.44	Beekafzettingen, klei, donkerbruin, zwak siltig, zwak venig, met een enkel brokje natuursteen
1.44 - 1.54	Beekafzettingen, klei, donkergrijs, zwak siltig, sterk humeus
1.54 - 1.60	Beekafzettingen; zand, lichtgrijs, sterk zandig, organisch materiaal, natuurlijk

Put nr. 9, Profiel nr. 10 NAP maaiveld:86.30 meter +NAP

0.00 - 0.30	Betonstort en bestrating
0.30 - 0.52	Asfalt
0.52 - 0.66	Verharding; stort van baksteenpuin (rood)
0.66 - 0.84	Funderingslaag voor bovenliggende verharding; zand, grijsbruin, kleiig, met puinspikkels, baksteen en houtskool
0.84 - 0.96	Egalisatielaag van gele zavel
0.96 - 1.08	Ophooglaag; klei, donker grijsbruin, humeus, met enkele brokken Kunrader kalksteen
1.08 - 1.16	Ophooglaag; zand, donker grijsbruin, kleiig, licht humeus, met houtskool en grote brokken Kunrader kalksteen
1.16 - 1.26	Ophooglaag; klei en zand, roestig, heterogeen, met rode puinbrokjes, houtskool, leisteen, en enkele brokken Kunrader kalksteen
1.26 - 1.38	18de-eeuwse egalisatielaag; zand, zeer fijn, groengrijs, roest, homogeen
1.38 - 1.46	16de-eeuwse ophooglaag; zand, zeer fijn, donkergrijs, met kleine brokjes Kunrader kalksteen

Put nr. 24, Profiel nr. 11 NAP bovenkant profiel: 85.87 meter +NAP

0.00 - 0.08	17de-eeuwse slootvulling (Spoor nr. 241)
0.08 - 0.20	Puinlaag; korrelige laag met o.a. puinbrokken, steenkool, hout en houtskool
0.20 - 0.28	Ophooglaag; klei, matig zandig, zwak humeus, sterk heterogeen, met puinbrokjes, hout en natuursteen
0.28 - 0.32	Korrelige laag met o.a. puinbrokken, steenkool, hout, houtskool
0.32 - 0.40	Kleibandje, lichtgrijs, zandig

0.40 - 0.46	Loopniveau; korrelige laag met o.a. puinbrokken, steenkool, hout, houtskool
0.46 - 0.60	Ophooglaag; klei, donkerbruin, matig venig, met kleibrokken en hout
0.60 - 0.76	Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, zwak humeus, met zandige lagen
0.76 - 0.90	Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, zwak humeus
0.90 - 1.42	Ophooglaag; klei, donker bruingrijs, sterk siltig, sterk humeus
1.42 - 1.54	Ophooglaag; klei, donker grijs, sterk siltig, matig humeus
1.54 - 1.68	Ophooglaag; zand, licht grijs, matig kleiig

Put nr. 25, Profiel nr. 12/13 NAP bovenkant profiel: 85.14 meter +NAP

0.00 - 0.20	Ophooglaag; zand, lichtgrijs, zwak lemig, heterogeen, gevlekt/ verwrongen
0.20 - 0.22	Loopniveau; zwart humeus laagje
0.22 - 0.28	Ophooglaag; zand, grijs, zwak lemig, met lichtgrijze vlekken, zwart organische spikkels, houtresten en enkele puinspikkels
0.28 - 0.32	Loopniveau; zwart humeus laagje
0.32 - 0.42	Ophooglaag; klei, bruingrijs, zwak humeus, sterk zandig, met lichtgrijze en blauwe vlekjes, houtresten en puinspikkels
0.42 - 0.44	Loopniveau; zwart humeus laagje
0.44 - 0.56	Ophooglaag; zand, grijs, zwak lemig, zwak humeus, met lichtgrijze vlekken, zwarte organische spikkels, houtresten en enkele puinspikkels
0.56 - 0.76	Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, sterk zandig, zwak humeus, met houtresten en organische vlekjes
0.76 - 0.84	Ophooglaag; zand, lichtgrijs, matig kleiig, met houtresten
0.84 - 0.86	Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, sterk zandig
0.86 - 0.94	Ophooglaag; zand, lichtgrijs, matig kleiig, met houtresten
0.94 - 0.96	Ophooglaag; klei, licht bruingrijs, sterk zandig
0.96 - 1.04	Ophooglaag; zand, lichtgrijs, matig kleiig, met houtresten
1.04 - 1.20	Ophooglaag; klei, grijs, sterk siltig, matig zandig, met zandlaagjes
1.20 - 1.34	Ophooglaag; klei, lichtgrijs, sterk siltig, matig zandig, met zandlaagjes
1.34 - 1.66	Beekafzettingen; klei, donkergrijs, matig humeus, sterk siltig, met organisch materiaal en hout
1.66 - 1.78	Beekafzettingen; klei, zwart, sterk humeus, sterk siltig, met organisch materiaal en hout
1.78 - 1.88	Beekafzettingen; zand, lichtgrijs, kleiig

Put nr. 25, Profiel nr. 14 NAP bovenkant profiel: 85.10 meter +NAP

0.00 - 0.46	16de/ 17de-eeuwse secundaire opvulling; klei, donkergrijs, sterk zandig, zwak humeus, heterogeen, met leisteen, brokken Kunrader kalksteen en steenkool
0.46 - 0.50	Keldervulling (loopniveau); Laagje steenkool, zwart, kleiig
0.50 - 0.56	Keldervulling (mortellaagje); witgrijs, zandig, met brokken Kunrader kalksteen
0.56 - 0.70	Keldervulling (ophooglaag); zand, grijs, sterk kleiig, zwak humeus, met takjes
0.70 - 0.80	Keldervulling (vloer van houten palen); rond, met schors (achter de houten paal uit het profiel werd nog een houten paal aangetroffen)
0.80 - 0.82	Keldervulling (mortellaag), grijs, zandig, met brokken Kunrader kalksteen
0.82 - 1.16	Keldervulling (ophooglaag); klei, donkergrijs, zandig, zwak humeus, met takjes en brokken Kunrader kalksteen
1.16 - 1.52	Beekafzettingen; slibklei, grijszwart, homogeen, matig humeus, scherpe overgang naar onderliggende laag
1.52 - 1.60	Beekafzettingen; zand, lichtgrijs, kleiig, natuurlijk

Bijlage 4 Sporenlijst

Spoor nr.	Datum	Put nr.	Vlak	Profiel/coupe	Type	Omschrijving	Datering	Textuur en inhoud	Vervalt
1	5-6-2015	1	1		FUNDERING	Fundering in saneringsput 1 (westen), zuid-noord orientatie, materiaaltype/-kleur: baksteen, rood, machinaal vervaardigd; baksteenformaat = 22 x 8 x 6 centimeter, morteltype = wit-paarse cementmortel, metselverband <-- M (zie tekening), 2/ 3 steenlagen boven (grond)water, fundering beneden geelbruin bouwzand, circa 0.80 meter beneden maaiveld, breedte fundering = 0.30 meter, spoorrelaties: geisoleerd, datering = na Tweede Wereldoorlog.	NTC	Lijkt aan oostzijde kleilaag te bevatten.	
2	5-6-2015	2	1		FUNDERING	Fundering in hoek saneringsput 2 (oosten), zuidnoord - oostwest orientatie, materiaaltype/kleur: rode baksteen, machinaal vervaardigd, baksteenformaat was niet zichtbaar door witte cementmortel, morteltype = witte kalkcementmortel, metselverband: zie tekening, opbouw: fundering alleen in Vlak 1 zichtbaar, breedte fundering: circa 0.20/ 0.21 meter, spoorrelaties: fundering in hoek (zie tekening), datering = na Tweede Wereldoorlog.	NTC	Ophooglaag = geel, matig grof bouwzand met kleibrokken.	
3	5-6-2015	2	1		FUNDERING	Fundering en profiel in saneringsput 2 (oosten), oostwest georienteerd, materiaaltype/kleur: rode baksteen, machinaal vervaardigd, baksteenformaat = 12 x 8 x 6 centimeter, morteltype: GB los cementmortel (matig hard), metselverband: zie tekening, opbouw: alleen in Vlak 1 waargenomen en deels in profiel (zie foto's), breedte muur = 0.21 meter, spoorrelaties = geisoleerd, datering = mogelijk jaren 20/ 30 van 21ste eeuw.	NTC	Ophooglaag = donker grijsbruine klei, uiterst zandig, heterogeen, met baksteenbrokken en sintel (ook aan onderzijde Spoor nr. 3).	
4	5-6-2015	2	1		FUNDERING	Fundering in profiel in saneringsput 2 (oosten), materiaaltype/kleur: rode en paarse baksteen, baksteenformaat = ? x 8 x 6 centimeter, morteltype = witte cementmortel, metselverband: ? (sterk verrommeld in profiel), opbouw: sterk verrommeld, spoorrelaties: geïsoleerd; datering = na Tweede Wereldoorlog.	NTC	Ophooglaag = donker grijsbruine klei, uiterst zandig, heterogeen, met baksteenbrokken en sintel (ook aan onderzijde Spoor nr. 4).	
5	11-6-2015	2	1		FUNDERING	Fundering in profiel; rode baksteen met onderste laag gele mergelsteen, materiaaltype/kleur: rode baksteen en gele mergelsteen, steenformaat = ? x 10 x 6 centimeter (baksteen), 23 x 17 x 11 centimeter (mergelbrokken), morteltype = witte cementmortel, opbouw (zie tekening), datering = na Tweede Wereldoorlog.	NTC	Ophooglaag = donker grijsbruine klei, uiterst zandig, heterogeen, met baksteenbrokken en sintel (ook aan onderzijde Spoor nr. 5).	
6	11-6-2015	3	1						X
7	11-6-2015	3	1						X
8	11-6-2015	5	1		KUIL	Grote kuil/ waterput? AWG -> LME-VME, cirkelvormig spoor: niet geheel in proefsleuf (mogelijke put?).	NT		
9	11-6-2015	5	1		GRONDSPR	Ovaalvormige contentratie van rode baksteenfragmenten met aardewerk ertussen.	NT		
10	11-6-2015	9	1		FUNDERING	Fundering van mergel oostelijke structuur, mergelfundering (alleen in vlak gedocumenteerd met behulp van GPS); afmeting binnen: 4.00 x 2.90 meter. Materiaaltype/ kleur: mergel, geel/ dakpan, roodoranje/baksteen, rood. Morteltype: geen mortel gebruikt, mergel los op elkaar gestapeld, opbouw: deels gezaagde blokken (o.a. 54 x 20 x 14 centimeter) voornamelijk verwerkt in onderste laag; verder brokken mergel - slordige opbouw, deels ook gaten tussen mergel gevuld met stukken roodoranje dakpan en stukken rode baksteen, breedte fundering = 56 - 58 centimeter (zuidelijke, westelijke en oostelijke fundering), noordelijke fundering = 33 centimeter, fundering is geplaatst op bruine kleilaag, in tegenstelling tot het meeste andere muurwerk op het terrein bestaan de mergelbrokken uit verschillende vormen blokken, veel is driehoekig gekapt, duidt waarschijnlijk op herbruik van oud bouwmateriaal, ook platte stenen (30 x 43 x 31 x 35 centimenter; 28 x 26 x 40 x 51 centimeter, 25 x 19.5 x 7 centimeter, 28 x 25 x 11.5 centimeter, 37 x 29 x 28 x 12.5 centimeter), 1 x driehoekig blok met bewerkingssporen meegenomen en rest uitgeselecteerd in overleg met Birgit Dukers (bouwhistorica), datering = Nieuwe Tijd A en B (17de/ 18de eeuw).	NT		
11	11-6-2015	9	1		FUNDERING	Baksteenfundering; recent; alleen in vlak gedocumenteerd met behulp van GPS.	NTC		
12	11-6-2015	9	1		FUNDERING	Fundering van mergel (alleen in vlak gedocumenteerd met behulp van GPS), steenformaat = 48 x 24/ 16 centimeter; 2-steenlagen hoog, fundering ligt deels beneden Spoor nr. 168; mogelijk oudere aanbouw (?).	NT		
13	15-6-2015	9	1		FUNDERING	Fundering van mergel, materiaaltype/kleur: mergel, geel/ donkergeel, niet gezaagd: in top fundering aantal brokken kalksteen meeverwerkt (mogelijk oud vloerniveau?), steenformaat: brokken: geen formaat vast te stellen, opbouw: los gestapeld, breedte muur: circa 0.67 meter (gaat mogelijk nog door beneden moderne fundering van Furenthela aan oostzijde), spoorrelaties: fundering ligt beneden Spoor nr. 14; datering = mogelijk Late Middeleeuwen - Nieuwe Tijd.	NT		
14	15-6-2015	9	1		FUNDERING	Fundering van baksteen, opbouw laag gezaagde mergelblokken, daarop 6 steenlagen baksteen (22/ 22.5 x 12-13 x 6 centimeter), daarop 2 lagen baksteen, materiaaltype/kleur: mergel (geel) baksteen (roodoranje en rood), steenformaat: mergelblokken 40 x ? x 18 centimeter, baksteen 22/ 22.5 x 12/ 13 x 6 centimeter, bovenste rode baksteen 22.5 x 12 x 6 centimeter, morteltype: tras (mergeltras) en ook klei gebruikt, top: cement, metselverband: afwisselend koppen/ strekken lagen - staan verband, aantal steenlagen: 6, 5-lagenmaat: 43.5 centimeter, breedte muur = circa 0.52/ 0.56 meter, spoorrelaties: fundering ligt boven Spoor nr. 13.	NT		
15	15-6-2015	9	1		FUNDERING	Fundering van mergel; bakstenen fundering 1.5 steens (?), rustend op mergelvoet van gezaagde mergelblokken (Spoor nr. 16), materiaaltype/kleur: roodoranje baksteen en gele mergel, steenformaat: baksteen 22/ 22.5 x 12 x 6 centimeter, morteltype: tras, metselverband: moeilijk meer vast te stellen omdat de muur al grotendeels gesloopt is, in ieder geval nauwelijks meer hele stenen, opbouw: (zie schets), aantal steenlagen: 2, breedte muur: circa 0.38/ 0.40 meter, spoorrelaties: fundering ligt boven Spoor nr. 16.	NT		

16	15-6-2015	9	1		FUNDERING	Fundering van mergelsteen, onderzijde los gestapelde mergelblokken met daarop twee lagen los gezaagde mergelblokken, materiaaltype/kleur: mergel, geel, steenformaat: 12 x 35/ 18 x 35 centimeter, morteltype: los gestapeld.	NT		
17	15-6-2015	10	1		FUNDERING	Fundering van mergel, matig baksteen, materiaaltype/ kleur: baksteen, rood, hardsteen (Naamse steen) - aantal blokken en twee dorpels of lateien erin vewerkt, steenformaat: 21.5 x 10.5 x 5.5 centimeter, morteltype: cement, metselverband: top deels stenen kops, deels stenen streks gelegd (2 steenlagen); daaronder wild verband, slordig opgetrokken, opbouw: hoogte maximaal 0.47 meter, hoogte fundering 0.33 meter, breedte maximaal 0.39 meter (onderliggende fundering), fundering = maximaal 0.24 meter breed, spoorrelaties: fundering koud tegen Spoor nr. 34 (opgevulde spouw), fundering ligt boven Spoor nr. 36 (mergelfundering), datering = na Tweede Wereldoorlog.	NT		
18	15-6-2015	10	1		FUNDERING	Blok natuursteen met daarboven houtresten, steenformaat: 0.67 meter lang, 0.08 meter hoog.	NT	Opbouw: ligt los op afzetting van bruingrijze, sterk gerijpte klei (natuurlijke beekafzetting); boven steen aantal ophooglagen.	
19	15-6-2015	10	1		FUNDERING	Fundering van mergel, materiaaltype/kleur: mergel, geel, gezaagde blokken, steenformaat: verschillend formaat in lengte o.a. 55/ 58 meter, breedte 23/ 24 meter, hoogte 25 meter, opbouw: een enkele rij mergelblokken, deels door machine uit verband getrokken, spoorrelaties: fundering ligt beneden Spoor nr. 17, 34 en 35.	NT		
20	16-6-2015	10	1		MUUR	Muur van baksteen, mergel en kalksteen, binnenmuur, slordig gebouwd, materiaaltype/kleur: mergel, geel/ donkerrode baksteen, morteltype: kalkcement, metselverband: wild verband, opbouw: slordig, stukken mergel en deels baksteen verwerkt, hoogte = maximaal 0.38 meter, binnenzijde met cement besmeerd, breedte muur = circa 0.33 meter, spoorrelaties: muurwerk in verband met Spoor nr. 21 en 37 en vloer Spoor nr. 24.	NTC		
21	16-6-2015	10	1		MUUR	Fragment van muur van op smalle kant gelegde bakstenen; in lengte 8 stenen, materiaaltype/kleur: baksteen, donkerrood, baksteenformaat: 24 x 10 x 6 centimeter, morteltype: cement, metselverband: liggend op smalle kant op laag van streks gelegde stenen (zie schets), aantal steenlagen = 2, breedte muur = 0.25 meter, hoogte muur = 0.15 meter, spoorrelaties: muurwerk koud tegen Spoor nr. 20 en 22.	NTC		
22	16-6-2015	10	1		MUUR	Muur van baksteen en kalksteen, bakstenen binnenmuur: hele een halve stenen in verwerkt, begrenst een ruimte waarin een mat is aangetroffen (sanitair), douche, materiaaltype/ kleur: baksteen, rood/roodpaars, steenformaat: 24 x 10.5 x 5 meter, morteltype: cement, metselverband: wild verband, opbouw: binnenzijde bepleisterd (wit geschilderd), aantal steenlagen: 3, breedte muur: 24.5 centimeter (1.5 steens), spoorrelaties: muurwerk koud tegen Spoor nr. 21.	NTC		
23	16-6-2015	10	1		MUUR	Muur van mergel, muur (scheidingsmuur) in mergelblokken, materiaaltype/kleur: mergel, geel, steenformaat: 54 x 22 centimeter, morteltype: cement, metselverband: rij blokken, breedte muur = circa 0.22 - 0.24 meter.	NT		
24	16-6-2015	10	1		VLOER	Vloer (kalk), pleister, baksteen (westzijde), spoorrelaties: muurwerk in verband met Spoor nr. 23 en 86.	NT		
25	16-6-2015	10	1		VLOER	Vloer (kalk) pleister, cementvloer, lag bij blootleggen een mat op, bij recente vloer Spoor nr. 24.	NTC		
26	16-6-2015	12	1		FUNDERING	Fundering, vermoedelijk keldertje met keldervloer, slordige basis van brokken mergel, natuursteen en stukken baksteen (voornamelijk kalksteen), bovenzijde: gezaagde mergelblokken van verschillend formaat (o.a. 60 x 31, 51 x 13 en 50 x 30 centimeter) en groot blok natuursteen (52 x 25 centimeter), breedte fundering is circa 0.45 centimeter, maximale hoogte fundering is circa 1 meter vanaf onderkant fundering, morteltype = kalkmortel, spoorrelaties: voor muur westzijde Spoor nr. 57 gebruikt, tegen voorgevel Spoor nr. 26 nieuwe muur geplaatst en oost- en zuidmuur, gehele structuur is later ingezet.	NTC		
27	16-6-2015	12	1		VLOER	Vloer kelder (veldkeien), in de vloer fragmenten van een staande grafzerk verwerkt (Vondst nr. 9 en 10), in vloer ook nog andere grafzerk in vorm van kruis aangetroffen, zie Spoor nr. 29 en 30.	NT		
28	16-6-2015	12	1		MUUR	Tussenmuur kelder Spoor nr. 28, muur van rode tot donkerrode baksteen, in een latere fase ingezet en rust op keienvloer Spoor nr. 27, koppen en strekkenlagen (staand verband), mortel: kalkcement, steenformaat: bakstenen 24 x 11.5 x 6 centimeter, 23 x 11 x 6 centimeter en 23.5 x 11.5 x 6 centimeter, hoogte: 0.65 meter, 5-lagenmaat: 0.38 meter, breedte = 0.24 meter.	NTC		
29	16-6-2015	12	1			Steen inscriptie in vloer Spoor nr. 27 (z: Spoor nr. 28), deel grafzerk (Vondst nr. 9), herbruikt in vloer.	NTB		
30	16-6-2015	12	1			Steen in vloer Spoor nr. 27 (m: Spoor nr. 28), deel grafzerk (Vondst nr. 10), herbruikt in vloer.	NTB		
31	17-6-2015	10	1		FUNDERING	Fundering van mergel beneden Spoor nr. 32; materiaaltype/ kleur: mergel, geel.	NT		
32	17-6-2015	10	1		FUNDERING	Fundering van baksteen en beton, fundering zijgevel (west) tegenhanger Spoor nr. 13 en 14, opbouw in mergel (geel) en blokken kalksteen, geen verband, in top stukken rode baksteen verwerkt (restant muurwerk), hoogte circa 0.56 meter, breedte 0.42 meter.	NTC		
33	17-6-2015	11	1		FUNDERING	Fundering van mergel, fundering in mergel: westelijke zijgevel (?).	NT		
34	18-6-2015	9	1		FUNDERING	Spouw tussen Spoor nr. 17 en 35, spouw gevuld met klei, zand en baksteenpuin tussen fundering Spoor nr. 17 en 35.	NT		
35	18-6-2015	9	1		FUNDERING	Fundering, brokken roodoranje baksteen - geen verband, morteltype: kalkmortel, staat koud tegen fundering van mergelblokken (Spoor nr. 36) aan.	NT		
36	18-6-2015	9	2		FUNDERING	Fundering van mergel, zie beschrijving Spoor nr. 22, oostwest orientatie, materiaaltype/kleur: mergel(blokken), steenformaat: (vooralsnog) 50 x 25 meter, breedte fundering: 0.25 meter, spoorrelaties: fundering ligt onder recente fundering Spoor nr. 17, 34 en 35,	NT		
37	18-6-2015	10	1		FUNDERING	Muur van baksteen en kalksteen, bakstenen binnenmuur: hele en halve stenen in verwerkt, begrenst een ruimte waarin een mat is aangetroffen (sanitair), douche, materiaaltype/kleur: baksteen, rood/roodpaars, steenformaat: 24 x 10.5 x 5 meter, morteltype: cement, metselverband: wild verband, opbouw: binnenzijde bepleisterd (wit geschilderd), aantal steenlagen: 3, breedte muur: 24.5 centimeter (1.5 steens), binnenbreedte van 0.74 meter, spoorrelaties: muurwerk koud tegen Spoor nr. 21, en staat in verband met Spoor nr. 22, 24 en 25.	NTC		
38	19-6-2015	9	2		KELDER	Kelderruimte in natuursteen (kunrader kalksteen?), waarschijnlijk gebruikt als voorraadkelder/ koelruimte, mergelblokken van	NT		

						verschillend formaat, binnenbreedte: 1.65 x 0.95 meter, in vulling veel dierlijk botmateriaal (slachtafval): alleen in bovenste laag vulling, slechts 1 rij natuursteen, opbouw: zie tekening coupe, kelder waarschijnlijk gebruikt voor opslag steenkool, verschillende keren geleegd en gevuld (opbouw in laagjes).			
39	19-6-2015	10/16	1		MUUR	Vierkant van baksteen, Binnenmaat is 0.44 meter, vierkant: binnenzijde zit cementlaag in met daaronder 1 laag baksteen, materiaaltype/kleur: baksteen, roodbruin, aan de noordzijde zit hier beton tegenaan, hele en halve stenen gebruikt, zie schets voor opbouw, steenformaat: 22 x 11 x 6 centimeter, aantal steenlagen 2.	NT		
40	19-6-2015	10/16	1		FUNDERING	Fundering van mergel, materiaaltype/ kleur: mergel, geel, blok, steenformaat: blok mergel 0.52 x 0.47 meter, blok mergel 0.42 x 0.25 (geraakt door kraan), aantal steenlagen: 5, spoorrelaties: fundering ligt boven Spoor nr. 88.	NT		
41	19-6-2015	10	1		FUNDERING	Recente fundering (beton), breedte = 0.34 meter, steekt aan onderzijde beton uit, ligt boven bakstenen vloer Spoor nr. 42, vorm in vlak: lineair.	NTC		
42	19-6-2015	10/11	1		VLOER	Vloer van baksteen, materiaaltype/kleur: baksteen, roodbruin, steenformaat: 23 x 10.5 x 6 centimeter, morteltype: kalkmortel, spoorrelaties: Muurwerk in verband met Spoor nr. 33 (fundering), gelegen ten westen van fundering van beton van Spoor nr. 41.	NT		
43	19-6-2015	10/11	1		GRONDSPR	Haardplaats, onderbreking in fundering van beton Spoor nr. 41, breedte = 1.13 meter, 0.27 meter diep, met cement afgewerkt.	NT		
44	19-6-2015	10/11	2		FUNDERING	Muur van natuursteen, fundering in mergel - deel keldertje! Materiaaltype/kleur: mergel, geel, blokken.	NT		
45	19-6-2015	10/11	2		GRONDSPR	Houtskool concentratie vloer, vulling van klei (bruin) vermengd met kolenas tussen/ deels boven keienvloer Spoor nr. 46.	NT		
46	19-6-2015	10	2		VLOER	Vloer van veldkeien, spoorrelaties: muurwerk in verband met Spoor nr. 44.	NT		
47	19-6-2015	10/11	1		FUNDERING	Fundering in mergelblokken, materiaaltype/kleur: mergel, geel, noordelijke gevel Put 11, beneden noordelijke betongevel Spoor nr. 49.	NT		
48	19-6-2015	10/11	1		FUNDERING	Fundering in mergel en hardsteen (kalksteen), blokken mergel van verschillend formaat, geincorporeerd Spoor nr. 101: drempel van natuursteen, voorgevel afgedekt door recent aangebrachte laag van gewapend beton (= Spoor nr. 49), binnenzijde deels kalkmortel tegenaan gebracht, hoogte varieert tussen 0.49 en 0.50 meter, breedte kon niet worden vastgesteld.	NT		
49	19-6-2015	10/11	1		FUNDERING	Voorgevel, gewapend beton, breedte = 0.25 meter, rust op oude voorgevel (Spoor nr. 48) en op Spoor nr. 47.	NTC		
50	19-6-2015	10/11	1		FUNDERING	Mergelblok, zuidnoord georienteerde fundering, lineaire vorm, harde mergelsteen (Kunrader), breedte = circa 0.43 meter, maakt hoek met Spoor nr. 163 (gelijktijdig), loopt beneden Spoor nr. 52 en maakt hoek met Spoor nr. 51, aan oostzijde van leemvloer Spoor nr. 162, fundering deels 2 blokken naast elkaar, fundering circa 0.26 meter hoog.	NT	Gelegen op ophooglaag van grijze klei, met zwart organische spikkels en organisch materiaal.	
51	19-6-2015	17	2		FUNDERING	Fundering van mergel, mergelblok (fundering?).	NT		X
52	19-6-2015	11	2		FUNDERING	Fundering in mergel (blokken) en natuursteen, hierop rustte een (sub-)recente fundering van beton (aan oostzijde, Spoor nr. 33), oost - west georienteerde fundering, lineaire vorm, in verlengde van Spoor nr. 16 (maar mogelijk ouder dan Spoor nr. 16), kleine rechthoekige blokken (Kunrader, steenformaat: 21 x 21 x 8 centimeter) en grote blokken mergel (steenformaat: 71 x 40 x 27 centimeter); breedte = circa 0.43 meter, fundering mogelijk van oude fase (2de fase, 17de eeuw en later), later mergel tegenaan gezet van latere fase, mogelijk door verzakking, fundering zakt aanzienlijk door ter plaatse van westelijke helft fundering, in kijkgat is hier vermoedelijk sloot waargenomen.	NT	Fundering ligt op donker bruingrijze, humeuze kleilaag (ophooglaag).	
53	22-6-2015	12	1		VLOER	Vloer van natuursteen.	NT		
54	22-6-2015	12	1		FUNDERING	Fundering in mergel en baksteen, restant fundering in natuursteen en enkel stuk mergel, enkele brokken baksteen (donkerrood/rood), natuursteen o.a. kalksteen, slordig gestapeld en geen mortel gebruikt.	NT		
55	22-6-2015	11/12	1		FUNDERING	Fundering in mergelblokken, top bestaat uit blokken van verschillend formaat in lengte en dikte, lengte o.a. 0.25 en 0.40 meter, de basis bestaat uit grotere gekapte blokken van verschillend formaat, de basis staat circa 0.16 meter uit ten opzichte van de bovenste laag mergel.	NT		
56	22-6-2015	12	1		FUNDERING	Fundering in mergel, geel, gelijke opbouw als Spoor nr. 55: opbouw van kleinere en platte stukken natuursteen van divers formaat (in de oneffenheden geplaatst), basis fundering springt niet uit en bestaat uit grotere, gekapte blokken mergel (schor. slag) o.a. 0.83 meter lengte, 0.48 meter hoogte/ 0.83 meter lengte, 0.54 meter hoogte, breedte blokken 0.52 - 0.53 meter.	NT		
57	22-6-2015	13	1		FUNDERING	Fundering in mergel (links Put 13, rechts Put 2), basis: fors gekapte blokken: aantal blokken vertoont duidelijke zaagsporen, lengte blokken 0.83 tot 0.86 meter, breedte 0.53 meter, hoogte 0.52 of 0.43 meter, daarop twee rijen van kleinere mergelblokken van variabele lengte, o.a. 0.53 meter, 0.26 meter en enkele fragmenten tot 0.85 meter, enkele fragmenten rode baksteen (baksteenformaat: 23 x 10.5/ 11x 5/ 5.5, hoogte 0.19 meter, latere blokken, latere fase (?), tegen Spoor nr. 26 ligt op de mergel rode basteen van formaat 22 x 10.5 x 5 meter, 1 rij van 5 bakstenen is kops gelegd (bij plaatsen van Spoor nr. 26), fundering aangelegd op een zandlaagje.	NT		
58	22-6-2015	13	1		FUNDERING	Fundering van mergel, fundering met basis van mergel met daarop natuursteen en een enkele brok rode baksteen met daarop weer mergel (kapot getrokken door machine bij sloop), hoogte maximaal 0.68 meter, breedte in vlak 0.40 meter, staat koud tegen Spoor nr. 57, opbouw als bij Spoor nr. 59 en Spoor nr. 70, spoorrelaties: hoort bij Spoor nr. 59 en 70.	NT		
59	22-6-2015	13/14	1		FUNDERING	Fundering van mergelblokken, voor een deel natuursteen (Kunrader kalksteen) erin verwerkt, top meer mergelblokken, gebruik gemaakt van blokken met een breedte van circa 0.53 meter, hoogte varieert iets meer, ligt gemiddeld op circa 0.28 - 0.29 meter, lengte blokken circa 0.70 meter, opbouw als Spoor nr. 58 en 70, als voorgevel (opbouw), zie schets, grond beneden fundering weggehaald, zit ruimte tussen, fundering door grote blokken blijven "hangen", vanuit Put 14, westzijde van muur levert andere informatie op: de onderste basis van grote mergelblokken is dezelfde als aan de andere zijde van de fundering, de tweede laag is in tegenstelling tot de oostelijke	NT		

						muurzijde, ook uit mergelblokken, beneden de oude fundering (zie schets sporenformulier) is baksteen met hard cement geplaats bij de ingebruikname als kelder, de betonvloer ligt op niveau onderzijde oude fundering.			
60	22-6-2015	14	1		GRONDSPR	Aanvankelijk aangezien voor fundering in mergel, maar blijkt vulling van kelderruimte aan de binnenzijde van mergelfundering Spoor nr. 59.	NT		X
61	22-6-2015	14	1		FUNDERING	Fundering in mergelblokken, breedte fundering = 0.57, is aangesmeerd geweest, opbouw/ verband slecht zichtbaar, samen met Spoor nr. 71 en 72, vormde fundering een enkel pand, Spoor nr. 59 (oostelijke zijgevel) hoort bij naastgelegen pand dat dus ouder is, Spoor nr. 61, 71 en 72 allen uit relatief kleinere mergelblokken opgebouwd, spoorrelaties: hoort bij Spoor nr. 71 en 72, achtergevel pand.	NT		
62	22-6-2015	14	1		MUUR	Bakstenen scheidingsmuur in kelderruimte, 1.5 steens breed, formaat 24 x 11 x 5.5 meter, aan de binnenzijde is blauwsel aangebracht (tegen vliegen), oostzijde daarna nog eens met cement afgesmeerd, zie schets op sporenformulier voor overzicht.	NTC		
63	24-6-2015	9	1		MUUR	Recente muur van baksteen, hoekje met baksteen 4.4 centimeter lengte, komt 0.22 meter put in (voor ontsluiting(en)), materiaaltype/kleur: baksteen, rood/ roodbruin, baksteenformaat: 23 x 10.5 x 6 centimeter, morteltype: cement, metselverband: hafsteens, 5-lagenmaat: 0.32 meter, breedte muur: 10.5 centimeter, spoorrelaties: fundering koud tegen Spoor nr. 14 (fundering zijgevel).	NTC		
64	24-6-2015	9	1		FUNDERING	Restant van fundering in baksteen, staand verband (afwisseling koppen en strekken lagen), roodbruine en rode (donkerrode) baksteen, formaat 18 x 10 x 6 centimeter, breedte maximaal 0.22 meter, 3-steenlagen hoog, rust op laag bruine leem vermengd met baksteenbrokken, lengte vanaf putrand circa 0.75 meter.	NT		
65	24-6-2015	9	1		FUNDERING	Fundering van mergel, materiaaltype/ kleur: mergel (blokken), geel, steenformaat: 40 x 25 centimeter, opbouw: 2-steens brede rij van mergelblokken (circa 0.49 meter), breedte muur: 0.25 meter, mogelijk zuidelijke stenenrij is Spoor nr. 66.	NT		
66	24-6-2015	9	1		FUNDERING	Restant van opbouw of fundering in blokken natuursteen (kalksteen) en mergel, oostwest georienteerd, steenformaat: niet vast te stellen, spoorrelaties: fundering ligt boven/ tegen Spoor nr. 65, Spoor nr. 65 en 66 mogelijk een fundering.	NT		
67	24-6-2015	9	1		MUUR	Halfronde nis in zijgevel Spoor nr. 13 en 14, uitgehakt tot op onderliggende mergelblokken en in baksteen weer opgebouwd, materiaaltype/kleur: baksteen, oranje, steenformaat: ? x 10 x 5 centimeter, morteltype: cement, opbouw: in latere fase in zijgevel ingehakte nis van baksteen, maximale hoogte nog 0.44 meter, aantal steenlagen: 7, 5-lagenmaat: 0.33 meter, spoorrelaties: is in latere fase ingehakt in bestaande zijgevel (Spoor nr. 14).	NTC		
68	25-6-2015	12/ 13	1		FUNDERING	Mergelmuur noordelijke voorgevel, kalksteen/ mergel, net als overige gevelmuren onderdeel mergelblokken, t.h.v. Spoor nr. 134 twee inkeppingen voor ofwel houten balken ofwel wateraanvoer voor put, de laag boven deze inkeppingen en lagen daarboven bestaan uit baksteen en kalksteen, 1 inkepping is dichtgezet met baksteen (zie schets op spoorformulier).	NT		
69	25-6-2015	12	1		BESTRATING	Bestratingsbaksteen noordzijde, plaveisel van baksteen: oude stoep (gelijk aan oude wegniveau), roodbruine, rode baksteen. 1 hele steen heeft formaat 21 x 11 x 5 centimeter, voornamelijk halve en stukken baksteen in verwerkt.	NT		
70	25-6-2015	13	1		FUNDERING	Fundering van mergel noordelijke voorgevel, fundering voorgevel in mergelblokken rustend op een laag van los gestappelde natuurstenen blokken (Kunrader kalksteen), rusten op gezaagde mergelblokken die liggen op een laagje kalkmortel vermengd met zand (zie schets op spoorformulier), stratigrafie fundering: gezaagde mergelbrokken, op laag natuursteenbrokken, gezaagde mergelbrokken, laag kalkmortel/ zand, enkel blok natuursteen, enkel brok baksteen, op klei, grijsbruin, sterk gerijpt.	NT		
71	25-6-2015	14	1		FUNDERING	Fundering voorgevel (noorden), deels baksteen en natuursteen, breedte 0.47/ 0.48 meter, binnenzijde bepleisterd en blauw geschilderd, staand verband (afwisselend koppen- en strekkenlagen), deel oorspronkelijke gevel eruit gehaald en met baksteen weer dichtgezet voor ontsluiting gas en electriciteit, baksteenformaat: 22 x 10 x 5.5 centimeter, machinaal vervaardigd, kleur baksteen: roodbruin, 5-lagenmaat: 0.42 meter, zie verdere beschrijving Spoor nr. 126 t/m 129, top afgedekt met grijze dunne cementlaag, harde gele mergelmortel, hoogte resterende fundering is circa 1.62 meter, aan onderzijde onregelmatige blokken natuursteen, spoorrelaties: hoort bij Spoor nr. 61 en 72.	NTC		
72	25-6-2015	14	1		FUNDERING	Fundering in natuursteen/ mergel (westelijke zijgevel), voor een deel tot aan Spoor nr. 62 is hier aan de oostkant een bakstenen muur koud tegenaan gezet, resten van bepleistering aan de binnenzijde (oostzijde), breedte 0.57 meter, morteltype: kalkmortel, hoogte resterende fundering: circa 1.16 meter, aan de onderzijde ongeregelmatige brokken natuursteen, spoorrelaties: hoort bij Spoor nr. 61 en 71.	NT		
73	25-6-2015	14	1		VLOER	Betonnen keldervloer.	NTC		
74	25-6-2015	14	1		FUNDERING	Fundering van baksteen (tussenmuur) westzijde, fundering en deels opgaand muurwerk met rode tot donkerrode baksteen, baksteenformaat: 21.5 x 10 x 5 centimeter, opgaand 1.5 steens, 5-lagenmaat: 0.32 meter, breedte muur: 34.5 centimeter, harde kalkcement, koppen-strekken lagen, opgaande muurwerk staat op 2-steens brede fundering van 4 steenlagen, inspringing inpandig is 4 centimeter, opbouw afwisselend koppen-strekken lagen (staand verband), daaronder weer een inspringing van 4 centimeter, dan nog 6 steenlagen (koppen-strekken); datering = circa 1920.	NTC		
75	25-6-2015	14	1		MUUR	Muur van baksteen aan westzijde, 1 steens brede binnenmuur, staand verband, 5-lagenmaat: 0.33 meter, aan zuidzijde verspringing van 11 centimeter, in funderingssleuf puin en mortel gestort en daarop muur opgetrokken, maximaal 10 steenlagen hoog, hard gebakken donkerrode baksteen, baksteenformaat: 22 x 10 x 6 centimeter, verschillend formaat 21 x 10 x 5 centimeter, datering = 20ste eeuw.	NTC		
76	25-6-2015	14	1		MUUR	Muur van baksteen aan westzijde, staat koud tegen Spoor nr. 75, 5 steenlagen, harde kalkmortel, rode baksteen, baksteenformaat: 22.5 x 10 x 5, tussenmuurtje, staat koud tegen pand Daetzenberg, idem als Spoor nr. 75.	NTC, 20ste eeuw		
77	25-6-2015	15	1		WATERPUT	Cirkelvormige waterput van baksteen, binnendiameter: zuidnoord 0.46 meter, oostwest 0.52 meter, buitendiameter: zuidnoord 1.03 meter, oostwest 1.03 meter, materiaaltype/ kleur: baksteen, donkerrood, baksteenformaat: 24 x 10 x 5 centimeter, morteltype: kalkmortel, metselverband: halfsteens (zie schets op sporenformulier), aantal steenlagen: 8, 5-lagenmaat: 0.34 meter, komt loden buis uit waterput (met de hand gepompt).	NT		
78	25-6-2015	20	1		FUNDERING	Zuidnoord georienteerde fundering van baksteen (geen andere informatie op sporenformulier).	NT		X

79	25-6-2015	15	2		FUNDERING	Muurtje van mergelsteen en kalksteen, fundering in blokken natuursteen, breedte 19 centimeter, hoogte 0.35 meter, in latere fase bakstenen waterput (Spoor nr. 77) hier doorheen gezet.	NT		
80	25-6-2015	15	2		FUNDERING	Fundering in natuursteen blokken, breedte = 0.70 meter, hoogte 0.25 meter (2 gestapelde blokken), in diepte zitten er enkele forse blokken onder, totale hoogte circa 0.65 meter.	NT	Breedte 70 cm, hoogte 25 cm (2 gestapelde blokken). Dieper zitten er enkele forse blokken onder: totale hoogte circa 65 cm.	
81	25-6-2015	15	1		BESTRATING	Vloer van veldkeien. Datering: Nieuwe Tijd, mogelijk ook Late Middeleeuwen.	NT		
82	25-6-2015	15	2		KELDER	Fundering van mergel in carre-vorm, kelder in mergelblokken, getrapte opbouw, gezaagde blokken 90 x 28 x 20 centimeter, afmeting binnenzijde 1.40 x 0.90 meter, zie schets op sporenformulier voor opbouw, spoorrelaties: spoor wordt oversneden door fundering en baksteenmuur Spoor nr. 90, beneden Spoor nr. 82 bevindt zich ronde beerput van Spoor nr. 244, interpretatie = bovenbouw toilet, datering = 19de eeuw (NTB en NTC).	NTC		
83	25-6-2015	15	1		MUUR	Muur van baksteen en mergel (trimmuur), fundering van zand, donkergeel, matig grof, vermengd met baksteenpuin, hierop een baksteenmuur (Spoor nr. 90) aangebracht, hoogte fundering 0.53 meter, breedte fundering = 0.38 meter, basis fundering onder zandlaag bestaat uit 1 laag Kunrader natuursteen, ook is hierin rode baksteen (23 x 11 x 5.5 centimeter) hele en halve stenen verwerkt,	NT		
84	25-6-2015	15	1		FUNDERING	Fundering van mergel en baksteen, restant van een muur in baksteen, rode en roodoranje baksteen (26 x 12 x 6 centimeter), morteltype: kalkmortel, breedte: 0.42 meter, resteerd nog 1 steenlaag, zwaar beschadigd door graafwerk.	NT		
85	25-6-2015	15	1		BESTRATING	Bestrating van baksteen, stukje bestrating (stoepje of tuinpad, laatste is meer waarschijnlijk), roodpaarse, machinaal vervaardigde baksteen van formaat 23 x 11 x 6 centimeter, gelegd in halfsteens verband, resteerd in de breedte 0.98 meter en in lengte 2.65 meter, aan oostkant afgebouwd met 3 bakstenen (1 hele en 2 halve bakstenen) die op de smalle kant zijn geplaatst, aan binnenzijde 3 rijen in lengterichting gelegd (zie schets op sporenformulier).	NT		
86	25-6-2015	10	1		GRONDSPR	Verstoring, mogelijk afvoer van riool, verstoring gevuld met baksteenpuin en cementresten, waarschijnlijke locatie van gat in cementvloer voor ontsluiting op riool, in relatie tot vloer Spoor nr. 24.	NTC		
87	25-6-2015	10	1		VLOER	Vloer van baksteen (afdekking riolering), vloertje van roodbruine baksteen, aangebracht boven een rioolbuis met een buitendiameter van 0.32 meter, materiaaltype/ kleur: baksteen, roodbruin, hele en halve en onregelmatige fragmenten baksteen gebruikt, bakteenformaat: 29 x 11/ 11.5 x 5.5 centimeter, morteltype: zand gevoegd, aantal steenlagen: 1, spoorrelaties: vloer ligt koud tegen betonvloer (sanitair) Spoor nr. 24.	NTC		
88	26-6-2015	10	1		VLOER	Vloer van baksteen, vloer/ fundering beneden mergelblok, baksteen.	NT		X
89	26-6-2015	15	1		FUNDERING	Mergelblok rond struik, mergelblok geplaats aan buitenzijde van baksteenmuur (Spoor nr. 90), geplaats rond een druif.	NT		
90	26-6-2015	15	1		MUUR	Baksteenmuur (waarschijnlijk tuinmuur), opbouw: 1 steens breed, staand verband (afwisselend koppen- en strekkenlagen), resteerd nog maximaal 2 stenen hoog, morteltype: cement, baksteenformaat: 24 x 10 x 6 centimeter, materiaaltype/kleur: donkerrode baksteen.	NT		
91	26-6-2015	15	1		FUNDERING	Fundering van mergelblokken van verschillend formaat.	NT		
92	26-6-2015	10	1		GRONDSPR	Vloer- of ophoogniveau bestaande uit kolengruis/ -as, dun laagje kolenas, boven kelder.	NT		
93	26-6-2015	10	1		VLOER	Vloer met natuursteen (hoog), vloerniveau van veldkeien, datering = Nieuwe Tijd, mogelijk ook Late Middeleeuwen.	NT		
94	26-6-2015	10	1		VLOER	Vloer met natuursteen (hoog), vloerniveau van veldkeien, mogelijkdezelfde als Spoor nr. 93, maar ligt net iets hoger, datering = Nieuwe Tijd en mogelijk ook Late Middeleeuwen.	NT		
95	26-6-2015	10	1		VLOER	Vloer met natuursteen (hoog), restant vloerniveau (loopniveau) in veldkeien, zelfde vloer als Spoor nr. 94 (en 93), datering = Nieuwe Tijd en mogelijk ook Late Middeleeuwen.	NT		
96	26-6-2015	10	1		VLOER	Vloer met natuursteen (laag), vloer- of loopniveau van natuursteenblokken, datering = Nieuwe Tijd of mogelijk ook Late Middeleeuwen.	NT		
97	26-6-2015	10	1		FUNDERING	Restant fundering voorgevel in baksteen, erop laag cement aangebracht, materiaaltype/ kleur: baksteen rood/ roodbruin, bakteenformaat: 20 x 10.5 x 6 centimeter, opbouw: hoogte nog circa 0.45 meter, staand verband (afwisselend koppen- en strekkenlagen), aantal steenlagen: 6, 5-lagenmaat: 39.5 centimeter, Op 3 september 2015 bij vrijleggen van kabels opnieuw bekeken, vrij rommelige fundering met aan top beton (met kiezel), baksteen en mergel, fundering aan noordzijde slecht zichtbaar, aan zuidzijde als lijnelement ingemeten met GPS.	NT		
98	26-6-2015	14	1		MUUR	Muur van baksteen, materiaaltype/kleur: donkerrode baksteen, baksteenformaat: 22 x 10 x 6 centimeter, metselverband: staand verband (koppen-strekken lagen), opbouw: binnenzijde bepleisterd en blauw geschilderd (tegen vliegen), aantal steenlagen: 7, 5-lagenmaat: 0.34 meter.	NT		
99	26-6-2015	14	1		VLOER	Beton met daarin brokken baksteen verwerkt (tussen Spoor nr. 74 en 75), datering: 20ste eeuw.	NTC		
100	26-6-2015	14	1		VLOER	Vloer van cement (beton), cementvloer met dikte van 5 centimeter,	NTC	Vloer ligt op ophooglaag van grijs en geel zand vermengd met baksteenpuin.	
101	25-6-2015	11	1		DORPEL	Dorpel in hardsteen: 3 fragmenten, Naamse steen.	NT		
102	29-6-2015	9	2		GRONDSPR	Steenkool depositie beneden kelder, laag kolenas ca. 3/4 centimeter dik (zie beschrijving coupetekening).	NT		
103	30-6-2015	15	2		FUNDERING	Fundering van brokken natuursteen, steenformaat: variatie in grootte van 10 x 11 centimeter tot 57 x 25 centimeter, breedte fundering: tussen 0.40 en 0.60 meter, spoorrelaties: fundering in verband met Spoor nr. 79, 107, 108 en 109.	NT		
104	30-6-2015	9	2		FUNDERING	Fundering van natuursteen beneden kelder Spoor nr. 38, ligt beneden zuidelijke mergel van Spoor nr. 38 (kelder), breedte fundering = 0.25 meter.	NT		
105	30-6-2015	9	2		FUNDERING	Fundering van natuursteen beneden kelder Spoor nr. 38/ grondspoor Spoor nr. 92, breedte fundering = 0.40 meter.	NT		
106	30-6-2015	9	2		FUNDERING	Fundering van natuursteen beneden Spoor nr. 92, breedte fundering = 0.35 meter.	NT		

107	30-6-2015	9	2		FUNDERING	Fundering in blokken natuursteen (kalksteen?), hoogte circa 0.35 meter, aantal steenlagen: 3, breedte fundering 0.40 meter.	NT		
108	30-6-2015	9	2		FUNDERING	Fundering van natuursteen, voortzetting Spoor nr.107.	NT		
109	30-6-2015	9	2		FUNDERING	Fundering in natuursteen, voortzetting Spoor nr. 79.	NT		
110	30-6-2015	9	2		MUUR	Met brokken natuursteen en baksteen opgevulde spouwmuur tussen fundering Spoor nr. 107/ 108 en Spoor nr. 79/ 109.	NT		
111	30-6-2015	9	2		MUUR	Spouwmuur tussen Spoor nr. 79 en 107 (zie Spoor nr. 110).	NT		
112	1-7-2015	9	2		VLOER	Vloer van natuursteen (Kunrader kalksteen), grotere blokken, opbouw: platte zijde boven, spoorrelaties: ligt ten noorden van oude voorgevel.	NT		
113	1-7-2015	9	2		VLOER	Vloer van grote blokken natuursteen (Kunrader kalksteen), deel van Spoor nr. 112.	NT		
114	1-7-2015	9	1		VLOER	Vloer van veldkeien (niveau 1), ligt boven Spoor nr. 115	NT		
115	1-7-2015	9	1		VLOER	Vloer van veldkeien (niveau 2), ligt direct beneden Spoor nr. 114.	NT		
116	2-7-2015	11	1		VLOER	vloer baksteen	NT	Materiaaltype/kleur: Baksteen, rood. / Steenformaat: 22.5 - 24 x 10 - 10.5 x 5 - 6 cm. / Opbouw: gelegd op zandlaagje (zie schets). / Aantal steenlagen: 1.	
117	2-7-2015	5	1		PUT	Opstap baksteen, baksteenformaat: 23 x 11/ 11.5 x 6 centimeter, opbouw: 1 laags vloertje met halfsteens muurtje erop (nog 1 laag), spoorrelaties: muurwerk koud tegen naastgelegen muurwerk.	NT		
118	6-7-2015	10	2		FUNDERING	Fundering van natuursteen beneden Spoor nr. 17, materiaaltype/kleur: zie Spoor nr. 19, mergel/ Kunrader kalksteen, verschillende formaten/ brokken, breedte muur = circa 0.21 meter, voorgevel oude fase pand.	NT		
119	6-7-2015	9	2		VLOER	Vloer van natuursteen (Kunrader kalksteen), materiaaltype/kleur: Kunrader kalksteen, verschillend formaat, opbouw: platte zijde boven, gelegd op leemniveau (oudere vloer?), aantal steenlagen: 1.	NT		
120	7-7-2015	5	1		FUNDERING	Afvoer van baksteen, materiaaltype/ kleur: baksteen/ mergel/ divers, steenformaat: compleet 23.5 x 10 x 6 centimeter/ 25 x 10 x 7 centimeter/ verschillende formaten, mergelbrokken/ blokken van verschilllend formaat, morteltype: mergelkalk, opbouw: onderin rommelig, allerlei materiaal, bovenste twee lagen steens dir. baksteen (om en om), schets op andere zijde formulier, in vulling enkele groete SXX-brokken (vloer?).	NT		
121	7-7-2015	5	1		BAK/ KELDER	Muur baksteen, materiaaltype/kleur: baksteen, rood, baksteenformaat: 25 x 10.5 x 6 centimeter/ 23.5 x 10.5 x 6.5 centimeter, morteltype: mergelkalk, opbouw: aan zuidzijde extra halfstenen muur tegengezet (andere kalkmortel), aantal steenlagen: 9, 5-lagenmaat: 0.37 meter, breedte muur: 1 steens, spoorrelaties: muurwerk koud tegen Spoor nr. 120.	NT	Op relatief schone kleilaag aangelegd, binnenzijde zwart uitgeslagen, in vulling (zie coupe) onderin briketten (kolen), daarboven grond/ puin.	
122	7-7-2015	12	1		VLOER	Grafsteen (onderdeel Spoor nr. 27).	NT		
123	7-7-2015	12	1		VLOER	Grafsteen, kruis, onderdeel Spoor nr. 27.	NT		
124	7-7-2015	16	1		MUUR	Muur van mergel, materiaaltype/kleur: deels mergelblokken, deels baksteen, baksteenformaat: 23 x 10.5 x 6.5 centimeter, 25 x 10 x 6 centimeter, mergel deels klein, deels groot: 51/ 53 x 17 centimeter, morteltype: mergelkalk, metselverband: X, opbouw: deels alleen mergel, deels baksteen met mergel als opvulmateriaal, breedte muur: tussen 0.50 en 0.60 meter, spoorrelaties: muurwerk koud tegen Spoor nr. 16 en 84, gangmuur samen met Spoor nr. 125 (?).	NT		
125	7-7-2015	16	1		GOOT	Fundering van mergel, materiaaltype/kleur: mergelblokken, steenformaat: verschillende formaten, opbouw: alleen onderste laag van mergelblokken, aantal steenlagen: 1, breedte muur: circa 0.70 meter, ondieper gefundeerd dan Spoor nr. 124. Merelblokken als afdekking goot, baksteen wanden	NT		
126	8-7-2015	14	1		FUNDERING	Ingezet muurdeel, in latere fase ingezet in voorgevel Spoor nr. 71, materiaaltype/kleur: roodbruin, bakteenformaat: 23.5 x 11 x 6 centimeter, morteltype: mergelmortel, bepleisterd en blauwsel (tegen vliegen), loopt door achter Spoor nr. 127.	NT		
127	8-7-2015	14	1		FUNDERING	Dichtgezette doorgang, dichtzetting in baksteen, materiaaltype/kleur: rode baksteen, baksteenformaat: 21 x 10 x 5 centimeter, morteltype: harde kalkmortel, metselverband: staand verband (koppen/ strekken), aantal steenlagen: 7 lagen 1.5 steens, 2 lagen 1 steens, bovenste laag halfsteens, op bovenste laag heeft een drempel gelegen, spoorrelaties: staat tegen Spoor nr. 126 en 128, datering = 1850 - 1950.	NTC		
128	8-7-2015	14	1		FUNDERING	Ingezet muurdeel, zie beschrijving Spoor nr. 126.	NT		
129	8-7-2015	14	1		VLOER	Vloer, zelfde stenen en mortel als Spoor nr. 126/ 128, poer tegen voorgevel, opbouw: bepleisterd en blauwsel (tegen vliegen), aantal steenlagen: 14, boven betonvloer (Spoor nr. 130), 10-lagenmaat: 77.5 centimeter, 5-lagenmaat: 38.5 centimeter, spoorrelaties: muurwerk koud tegen Spoor nr. 71 en 128.	NTC		
130	8-7-2015	14	1		VLOER	Betonvloer.	NTC		
131	9-7-2015	12	1		GRONDSPR	Muurdeel: kalksteen, kolengat, materiaaltype/kleur: zie Spoor nr. 121, spoorrelaties: muurwerk in verband met Spoor nr. 121 (aflopende goot om kolen in te scheppen vanaf buiten).	NT		
132	9-7-2015	12	1		MUUR	Muurdeel later ingezet (?),Materiaaltype/kleur: Kunrader kalksteen, op eind tegen Spoor nr. 56 grote veldkei, steenformaat: verschillende formaten stenen, morteltype: mergelkalk, opbouw: brokken kalksteen (SKA), aantal steenlagen: 4/ 5, breedte muur: tussen 0.40 en 0.50 centimeter, spoorrrelaties: muurwerk koud tegen Spoor nr. 55 en 56, onderdeel achtergevel.	NT		
133	9-7-2015	12	2		BAK (?)/ MUUR	Oudere muur onder Spoor nr. 84, beton, gestorte puinbrokken, houten plank aan binnenzijde, opbouw: ingezet in Spoor nr. 125, datering = subrecent.	NTC		
134	9-7-2015	12	1		PUT	Vierkante structuur mergel, mergelblokken (groot formaat), opbouw: 0.78 x 0.78 meter; inwendig 0.38 x 0.40 meter, steenformaat: 51 x 51 x 20 centimeter, aantal steenlagen: 1 op bodem, 4 stenen op korte zijde en bodem (zie schets op sporenformulier), gelaagde vulling,	NT		

						spoorrelaties: muurwerk koud tegen Spoor nr. 26, relatie met gaten in voorgevel t.o.v. putje (/), datering = Nieuwe Tijd B en C (18de en 19de eeuw (?)).			
135	9-7-2015	12	1		MUUR	Deur (?)/ opening in muur Spoor nr. 55, breedte inham circa 0.92 meter, bij baksteen (oranjerood /rood), 1 laag incomplete stenen (zie schets op sporenformulier).	NT		
136	9-7-2015	14	1		MUUR	Drie kolenkelders, muren indeling, materiaaltype/kleur: baksteen oranjerood/rood, baksteenformaat: 22 x 11 x 5 centimeter, machinaal vervaardigd, morteltype: cement, opbouw: halfsteens, alle zijden en vloer afgesmeerd, zwart uitgeslagen door kolen, breedte muur: halfsteens, compartiment in kelder (kolenbakken).	NTC		
137	9-7-2015	14	1		MUUR	Dichtgezette doorgang in achtergevel, machinaal vervaardigde baksteen, baksteenformaat: 20 x 9.5 x 4.5 centimeter, datering: vermoedelijk 20ste eeuw.	NTC		
138	10-7-2015	11	1		VLOER	Vloer van veldkeien, steenformaat: 15 x 15, 20 x 15, 30 x 15, 40 x 30 centimeter, morteltype: geen mortel, leem, metselverband: onregelmatig, opbouw: onregelmatige vloer in natuursteen, aantal steenlagen: 1. mnstername: natuursteen (veldkei).	NT		
139	10-7-2015	14	2		MERGELBLOK	Mergelblok uit hoek fundering Spoor nr. 71/ 75, steenformaat: 30 x 30 centimeter, morteltype: onbekend, metselverband: geen, enkele steen, spoorrelaties: muurwerk ligt beneden Spoor nr. 74.	NT		
140	10-7-2015	14	2		MUUR	Muurtje binnenindeling structuur, materiaaltype/kleur: oranjerode/rode baksteen als restant structuur, steenformaat: zie Spoor nr. 71 en 74, morteltype: harde kalkmortel, metselverband: om en om, aantal steenlagen: nog maximaal 5 lagen hoog, 5-lagenmaat: 34 centimeter, breedte muur: 1 steens, datering = 20ste eeuw.	NTC		
141	10-7-2015	14	2		MUUR	Baksteen, idem zie Spoor nr. 74 t/m 76, aantal steenlagen: maximaal 14 lagen hoog, 5-lagenmaat: 35 centimeter, breedte muur: 1 steens, hier staat 2de muur voor (voorgevel, 1 steens).	NT		
142	10-7-2015	11	2		VLOER	Loopniveau leemvloer.	NT		
143	10-7-2015	14	2		STAKENRIJ	Stakenrij beneden fundering Spoor nr. 59 en 73, tussenafstand palen circa 30/ 35 centimeter, 8 houten palen waargenomen, waarvan 6 houten palen met een diameter van 4 centimeter en 2 houten palen met een diameter van 15 centimeter (zie schets op sporenformulier), houten stakenrij met houten plank er boven, bedoeld als fundering voor fundering van mergel Spoor nr. 59.	NT		
144	13-7-2015	11	2		FUNDERING	Fundering van natuursteen, oostwest georienteerde fundering, onregelmatige blokken Kunrader kalksteen, breedte fundering = circa 0.36 meter, 1-steenlaag hoog, sluit aan op hoek van fundering Spoor nr. 145.	NT	Fundering ligt op grijze klei (ophooglaag).	
145	13-7-2015	11	2		FUNDERING	Zuidnoord georienteerde fundering, Kunrader kalksteen, onregelmatige brokken, 1 laag hoog, maakt hoek van 90 graden met fundering Spoor nr. 144.	NT	Fundering ligt op grijze kleilaag (ophooglaag).	
146	13-7-2015	11	1		VLOER	Vloer mer onregelmatige brokken Kunrader kalksteen.	NT	Vloer rust op grijze klei met roestvlekken (ophooglaag).	
147	13-7-2015	11	1		FUNDERING	Smalle fundering van mergelbrokken, zuidnoord orientatie, breedte fundering = circa 0.16 meter, hoogte fundering = circa 0.13 meter, fundering 1-steenlaag hoog en breed, loopt over kleivloer Spoor nr. 147 (?) heen, kleivloer Spoor nr. 165 ligt tegen fundering Spoor nr. 147 aan, Spoor nr. 147 met GPS ingemeten als Spoor nr. 44 (oostwest georienteerde fundering).	NT		
148	13-7-2015	11	2		STAKENRIJ	Stakenrij van verkoolde (houten) staakjes in/ boven vloer Spoor nr. 162, diameter staakjes: circa 5 centimeter, staaktjes als puntlocaties met GPS ingemeten.	NT		
149	13-7-2015	11	2		FUNDERING	Oostwest georienteerde fundering, Kunrader kalksteen, 1-steenlaag hoog, breedte fundering = circa 0.46 meter, in een lijn/ verband met Spoor nr. 44 en 159.	NT	Fundering rust op grijze klei.	
150	13-7-2015	11	3		GRONDSPR	Natuurstenen in ophooglagen beneden Vlak 2 (en funderingen), ophooglagen bestaan uit donkerbruine/ grijze klei, humeus (zie Profiel nr. 4 en 5), functie natuurstenen niet geheel duidelijk, mogelijk verharding van beekoppervlakte, ook in andere kijkgaten dergelijke natuurstenen aangetroffen (Profiel nr. 1, 2 en 3), datering = Nieuwe Tijd of mogelijk ook Late Middeleeuwen.	NT		
151	13-7-2015	11	2		FUNDERING	Fundering van Kunrader kalksteen, zuidnoord georienteerde fundering, ligt tegen fundering Spoor nr. 55 aan, onregelmatige brokken steen, staat in verband met Spoor nr. 144 en 145, waarschijnlijk deels opgeruimd bij plaatsen nieuwe zijgevel Spoor nr. 55, gedeelte deze fundering loopt nog verder naar zuiden tot aan archtergevel.	NT		
152	14-7-2015	11	2		VLOER/ POER (?)	Losse natuurstenen in lemen vloer Spoor nr. 153, of mogelijk poeren van ouder (hout)bouw.	NT		
153	14-7-2015	11	2		VLOER	Vloer van leem tussen Spoor nr. 33, 44, 50 en 52, textuur vloer is bruine, matig zandige, heterogene leem, aan noordzijde zwart verbrande laag (op hoger niveau verbrande laag is Spoor nr. 142).	NT		
154	14-7-2015	11	3		PAALGAT (?)	Grijszwarte (organisch/ humeus) laag (i.p.v. kuil) van klei, dia als depressie naar noorden naar beneden loopt, onderzijde laag tussen 10 - 15 centimeter beneden ingemeten niveau met GPS van spoor (Vlak 3, bepaald met guts) [PK onderin testput P4/5?].	NT		
155	14-7-2015	11	2		LAAG	Ovale brandvlek in leemvloer Spoor nr. 153 [BKRO circelvormig spoor in vloer S153 mogelijke haard?]	NT		
156	14-7-2015	11	3		VLOER	Deel van vloer bestaande uit onregelmatige natuurstenen, tussen de stenen donkergrijze leem, vloerniveau beneden Spoor nr. 153, vorm van spoor onregelmatig.	NT		
157	14-7-2015	11	2		FUNDERING	Ingang in muur Spoor nr. 52, opening in fundering Spoor nr. 52, mogelijk deur/ ingang, onregelmatige fundering bestaande uit mergelblokken en natuursteen, vorm in vlak is rechthoekig.	NT		
158	14-7-2015	11	2		GRONDSPR	Ovale brandvlek/ kuil boven en in vloer Spoor nr. 162.	NT		
159	14-7-2015	11	2		FUNDERING	Oostwest georienteerde fundering, onregelmatige mergelblokken/ Kunrader kalksteen, staat in verband Spoor nr. 44 en 149 (funderingen).	NT		
160	14-7-2015	11	2		VLOER	Vloer (verschillende fragmenten: 2 zones) met platte natuurstenen, stenen hebben scherpe onregelmatige vorm.	NT	Vloer ligt op grijze klei (ophooglaag).	
161	14-7-2015	11	2		VLOER	Vloer van platte natuurstenen, stenen deels onregelmatig, deels rechthoekig, gedeeltelijk bewaard in vlak, in leemvloer van Spoor nr. 162, beneden Spoor nr. 153.	NT		

162	14-7-2015	11	2		VLOER	Leemvloer bestaande uit klei, (donker)grijs, matig zandig, zwak humeus, houtskoolbrokjes, brandvlekjes, rechthoekige vorm in vlak, fragment natuursteenvloer ligt op/ in leemvloer Spoor nr. 162, leemvloer ligt beneden vloer van natuurstenen van Spoor nr. 161.	NT		
163	14-7-2015	11	2		FUNDERING	Fundering van natuursteenbrokken, oostwest georienteerd, lijkt koud te liggen tegen fundering Spoor nr. 44 (ligt aan noordzijde), maakt hoek met fundering Spoor nr. 50 (lijken bij elkaar te horen), muur circa 0.33 meter breed, 2 stenen naast elkaar, tussen funderingen is leemvloer van Spoor nr. 162.	NT		
164	15-7-2015	10/ 11	1		FUNDERING	Recente oostwest georienteerde fundering van beton met asbestbuis hierin, fundering lag aan westzijde Put 20, is ingemeten met GPS (contour boven en fundering boven en onder).	NTC		
165	15-7-2015	11	2		VLOER	Vloer bestaande uit 2 platte brokken Kunrader kalksteen.	NT		
166	17-7-2015	19	1		FUNDERING	Beton, onderin wat baksteenpuin verwerkt, in sleuf gestort, circa 0.40 meter breed, restant van achteraanbouw, datering = 20ste eeuw.	NTC		
167	17-7-2015	19	1		KUIL	Vierkante kuil met vlakke bodem, Vulling nr. 1 = klei, sterk zandig, grijsbruin, humeus, puinbrokken (mortel/ baksteen), steenkool, Vulling nr. 2 = langs rand dunne band met lichtbruine leem (insteek?), omvang in vlak circa 2.00 x 2.25 meter, diepte circa 0.40 - 0.45 meter, wordt doorsneden door Spoor nr. 170.	NTB		
168	17-7-2015	18	1		FUNDERING	Beton, met enkele brokken baksteen erin, in sleuf gestort, breedte circa 0.30 - 0.35 meter, aansluiting gemaakt naar Spoor nr. 170 (?), datering = 20ste eeuw.	NTC		
169	17-7-2015	19	1		BAK	Hardstenen bak, blauwgrijze hardsteen, duidelijke scharreerslag, breedte = circa 0.52 meter, ligt deels beneden Spoor nr. 170.	NT		
170	17-7-2015	19	1		FUNDERING	Fundering(en) van beton, in sleuf gestort, achtvormige, rechthoekige structuur, breedte muur = circa 0.35 - 0.45 meter, fundering ligt boven Spoor nr. 169.	NTC		
171	17-7-2015	18	1		WATERPUT	Cirkelvormige waterput opgebouwd uit mergelblokken, met rondom een laag gerijpte stevige klei in insteek, mergelblokken hebben afwisselende afmetingen, vulling bestaat uit puinrijpe zandige kleigrond, diameter = circa 1.60 - 1.75 meter, naar waterput loopt loden leiding.	NT		
172	17-7-2015	18	1		FUNDERING	Beschrijving, zie Spoor nr. 12, mergelblokken met verschillende maten, deels nog beton op fundering uit latere fase, mergel van oudere fase aanbouw (1830) (?).	NTB		
173	17-7-2015	18	1		BAK	Vierkante structuur tegen Spoor nr. 12 aangezet, bestaande uit mergelblokken, 1/ 2 steenlagen hoog, breedte fundering = circa 0.26 meter, interpretatie = kleine ruimte of bak, structuur ligt beneden Spoor nr. 170.	NT		
174	17-7-2015	19	1		FUNDERING	Fundering bestaande uit mergelblokken, schuine orientatie t.o.v. rest van muurwerk (noordoost/ zuidwest), nog restant van onderste laag aanwezig, 1-steenlaag hoog, breedte fundering = circa 0.47 meter.	NT		
175	17-7-2015	19	1		FUNDERING	Fundering bestaande uit natuursteen brokken (SXX) met verschillende afmetingen, laagje oudere baksteen ertussen, 3-steenlagen hoog, breedte fundering = circa 0.46 meter, zelfde fase/ opbouw als pand ervoor.	NT		
176	17-7-2015	16	2		FUNDERING	Fundering van mergelblokken/ natuursteen op baksteen, baksteenformaat: 24/ 24.5 x 12 x 6 centimeter, baksteen aan onderzijde van fundering, kalkmortel tussen stenen, 4-steenlagen hoog, breedte fundering = circa 0.50 meter, hoort bij Spoor nr. 124 en fundering beneden Spoor nr. 84.	NT		
177	17-7-2015	16	1		FUNDERING/ VLOER	Enkele losse natuursteenbrokken, geen duidelijk verband, koud tegen Spoor nr. 176, datering = Nieuwe Tijd of mogelijk ook Late Middeleeuwen.	NT		
178	17-7-2015	16	1		FUNDERING/ VLOER	Idem als Spoor nr. 177, datering = Nieuwe Tijd of mogelijk ook Late Middeleeuwen.	NT		
179	17-7-2015	16	1		FUNDERING	Fundering van brokken natuursteen, breedte = circa 0.35 meter, hoort bij oude fase.	NT		
180	17-7-2015	16	1		FUNDERING	Fundering van natuursteen en enkele mergelbrokken, 2-steenlagen hoog, breedte fundering = circa 0.50 - 0.55 meter, oude fase (?), deels beneden Spoor nr. 33.	NT		
181	17-7-2015	16	1		FUNDERING	Fundering van beton, al deels verwijderd in kader civieltechnische werkzaamheden, datering = 20ste eeuw.	NTC		
182	17-7-2015	16	1		VLOER	Vloer van veldkeien (SXX), hoort bij Spoor nr. 179 en 180, datering = Nieuwe Tijd of mogelijk Late Middeleeuwen.	NT		
183	17-7-2015	16	1		FUNDERING	Fundering van mergelblokken en baksteen, baksteenformaat: 22 x 10.5 x 6.5 centimeter/ 25.5 x 11 x 6 centimeter, materiaaltype/ kleur: oranjeroode baksteen, alleen nog vlijlaag, 2-steenlagen hoog, breedte fundering = circa 0.65 meter, spoorrelaties: verband met Spoor nr. 180, 124 (?) en 176 (?).	NT		
184	17-7-2015	16	1		FUNDERING	Fundering van natuursteenblokken/ -keien, 3-steenlagen hoog, breedte fundering = circa 0.45 meter, fundering loopt deels onder Spoor nr. 33 door.	NT		
185	17-7-2015	16	1		VLOER	Deel van vloer van veldkeien en enkel mergelblok, beneden vloer zand, 1-steenlaag hoog, spoorrelaties: in verband met Spoor nr. 31 en 180.	NT		
186	17-7-2015	19	1		GRONDSPR	Cirkelvormige ronde vlek in bruine ophooglaag: klei, sterk zandig, donkergrijs, puin- en houtskoolspikkels, interpretatie = blijkt reductievlek en komt daarom te vervallen.	NT		X
187	17-7-2015	19	1		FUNDERING	Fundering van grote mergelbrokken, op fundering heeft bovenbouw van baksteen gestaan, 1-steenlaag hoog, breedte fundering = 0.50 - 0.55 meter, spoorrelaties: verband met Spoor nr. 12 en 191.	NT		
188	17-7-2015	19	1		FUNDERING	Fundering van baksteen, materiaaltype/ kleur: rode baksteen, baksteenformaat: 21.5 x 10 x 5 centimeter, morteltype: cement, datering = 20ste eeuw, interpretatie = fundering van kelder.	NTC		
189	17-7-2015	19	1		FUNDERING	Fundering van beton en gestort puin, datering = 20ste eeuw.	NTC		
190	17-7-2015	19	1		FUNDERING	Fundering van baksteen met onderin wat SXX verwerkt, materiaaltype/kleur: donkerrode baksteen, baksteenformaat: 23 x 11 x 6 centimeter, morteltype: mergelmortel, 3-steenlagen hoog, breedte fundering = 1.5 steens, fundering van extra ruimte tegen gebouw geplaatst, spoorrelaties: fundering ligt beneden Spoor nr. 189 en heeft verband met Spoor nr. 192, datering = van na circa 1850.	NTC		

191	17-7-2015	19	1		FUNDERING	Fundering met baksteen en mergel (onderin), fundering aanbouw, baksteenformaat: 25/ 24 x 12/ 11 x 6 centimeter, morteltype: mergel, aantal steenlagen: 3/ 4 lagen plaatselijk op mergel, spoorrelaties: in verband met Spoor nr. 187 en deels Spoor nr. 12, datering = 19de en 20ste eeuw.	NT		
192	17-7-2015	19	1		FUNDERING	Fundering aanbouwtje, zie Spoor nr. 190, datering = 19de en 20ste eeuw.	NT		
193	17-7-2015	19	1		POER	Twee poertjes tegen binnenzijde fundering Spoor nr. 191 (zelfde steenmateriaal), enkele lagen baksteen op mergelblok, materiaaltype/ kleur: oranjerode baksteen, idem als Spoor nr. 191, morteltype: mergel, breedte fundering: circa 0.43 meter (noorden) en 0.37 meter (zuiden), spoorrelaties: in verband met Spoor nr. 191, datering = 19de en 20ste eeuw, interpretatie = voor haard (?).	NT		
194	17-7-2015	19	1		VLOER	Vloer van beton, datering = 20ste eeuw.	NTC		
195	17-7-2015	19	1		TRAP	Trap van natuursteen (hard), trap heeft orientatie naar Spoor nr. 59 (Put 14), treden afgedekt met puin waarin asbest, 4 tredes opgebouwd uit hardsteen (mergelsteen of Kunrader kalksteen (?)), morteltype: cementmortel, vloer is beton, los tegen Spoor nr. 59 aangebouwd, trede/ drempel van draaiende trap naar kelder, schuin georienteerd op structuur.	NT		
196	17-7-2015	19	1		PUT	Put opgebouwd uit baksteen, materiaaltype/ kleur: donkerpaarse, donkerblauwe en donkerrode baksteen, hardgebakken en machinaal vervaardigde baksteen, baksteenformaat: 20.5 x 10 x 5 centimeter, 1-steen breed, omvang putje = 0.65 x 0.63 meter (buitenzijde), datering/ interpretatie = 20ste eeuws putje, na dichtzetten van kelder met natuurstenen trede.	NTC		
197	17-7-2015	19	1		KELDER	Muur van (kolen)keldertje met baksteen en mergel als constructiemateriaal, idem als Spoor nr. 191, morteltype: mergel, binnenzijde afgesmeerd en zwart uitgeslagen (kolen?), breedte muur = 1/ 1.5 steens, datering = 19de en 20ste eeuw.	NT		
198	17-7-2015	19	1		FUNDERING		NT		
199	20-7-2015	21	1		FUNDERING	Fundering van kelder (soutterain), materiaaltype/kleur: rode en oranjerode baksteen, is machinaal vervaardigd, morteltype: kalkmortel, baksteenformaat: 21.5/ 20.5 x 10/ 9.5 x 5.5/ 5 centimeter, verband: kruisverband (?), breedte fundering = 1.5 steens dik (0.33 meter), ? - maat = 0.66 meter, deels nog afgesmeerd met mortel, datering = 20ste eeuw.	NTC		
200	20-7-2015	21	1		VLOER	Baksteenvloer in kelder, stenen idem als Spoor nr. 199, datering = 20ste eeuw.	NTC		
201	20-7-2015	21	1		TRAP	Trap van kelder, afgesmeerde treden met ijzeren stootstrips, stenen idem als Spoor nr. 199 en 200, datering = 20ste eeuw.	NTC		
202	20-7-2015	21	1		FUNDERING	Wand met kast (vakindeling, 2 x 7 vakken), betonvloeren horizontaal, van wanden uit baksteen (idem als Spoor nr. 199 en 201), breedte van vakken = circa 0.60 meter, hoogte van vakken = circa 0.55 meter, diepte van vakken = circa 0.65 meter.	NTC		
203	20-7-2015	14/ 20	1		FUNDERING	Recente opvulling/ fundering met baksteenbrokken en mergelstukken gemetseld in zandige/ gele mortel staand op oudere fundering (Spoor nr. 210), losstaand tegen Spoor nr. 74.	NTC		
204	20-7-2015	17	1		FUNDERING	Fundering van Kunrader kalksteen, oudere fase (ouder dan mergelsteen), ligt beneden Spoor nr. 52 (OF SPOOR NR. 50!?) en wordt doorsneden door Spoor nr. 205, breedte fundering (zichtbaar) = 0.40 meter, is aan noordzijde niet afgebroken en aan zuidzijde twijfelachtig, ligt aan oostzijde beneden Spoor nr. 181 en 184 en eindigt daar, aan westzijde vormt fundering hoek naar noorden om in verband te staan met Spoor nr. 50 (OF SPOOR NR. 52), vermoedelijk achtergevel oudste fase, loopt door beneden fundering 2de fase als zijgevel richting noorden: blijkt zuidmuur te zijn van kelder (!), spoorrelaties: in verband met Spoor nr. 50, 214, 216, 224, 225, en 226, datering = van voor 1830.	NTB		
205	20-7-2015	17	1		PUT	Mogelijk bezinkput (?), gemaakt van mergelbrokken, past uitgezaagd in elkaar, put doorsnijdt oudere fundering (Spoor nr. 204), binnenzijde spoor is gevuld met baksteenpuin en trasmortel, afmetingen (buitenzijde) = 0.75 x 0.75 meter, afmetingen (binnenzijde) = 0.57 x 0.44 meter, spoorrelaties: in verband met Spoor nr. 52, datering = circa 1830.	NTB		
206	20-7-2015	17	1		FUNDERING	Onregelmatig gevormde stukken natuursteen, waaronder Kunrader kalksteen en donkergrijs hard basalt (?), mogelijk gefungeerd als fundament voor houten palen van houtbouw, rechtspoor met onderbrekingen, spoorrelaties: in verband met Spoor nr. 204 (?), datering = waarschijnlijk zelfde datering als Spoor nr. 204 (voor 1830).	NTB		
207	20-7-2015	17	1		STAKENRIJ	Stakenrij, houten paaltjes van beschoeiing, zowel van planken als takken met nog schors hieraan, diameter = circa 5 centimeter, hoort mogelijk bij Spoor nr. 181 (fundering van beton), datering = 19de en 20ste eeuw.	NT		
208	20-7-2015	17	1		UITBRAAKSLEUF	Uitbraaksleuf of restant van sterk verstoorde muur, brokken Kunrader kalksteen, geen insteek in vlak te zien en ook geen aflijning, kan ook toevallig puinstort zijn die rechte lijn vormt, vorm in valk: rechte lijn, datering = voor 1830.	NTB		
209	20-7-2015	5	1		FUNDERING	Dwarsmuur (fundering) in verlengde van Spoor nr. 84, laag van baksteen en mergelsteen, ondiep gefundeerd, morteltype: geel zand/ kalk, breedte fundering: maximaal 0.36 meter, 2-steenlagen hoog (maximaal), staat los geplaatst tussen Spoor nr. 10.	NT	Fundering ligt op ophooglaag van sterk zandige klei, licht puinhoudend, met houtskoolbrokjes en kalkbrokjes.	
210	20-7-2015	14	2		FUNDERING	Restant van fundering in grote mergelstukken, grootste afmetingen: 0.65 x 0.40 x 0.18 meter, 2-steenlagen hoog bewaard gebleven, doorbroken door Spoor nr. 74, na "verwijderen" Spoor nr. 203 moet geconcludeerd worden dat dit hoort bij de een recentere bewoningsfase, dezelfde als Spoor nr. 203 en dus jonger dan Spoor nr. 74, aangelegd tegen een afgebroken gresbuis, datering = circa 1800 (?).	NTB		
211	21-7-2015	16	2		LAAG	Laag of (grond)spoor, aan zuidzijde vrij strak begrensd, naar noorden grilliger, wat mogelijk op een laag duidt, laag met stenen (vloer/ straat) loopt over spoor/ laag, alsook over omringende laag, laag gekenmerkt door klei, matig zandig, donker blauwgrijs, puinspikkels, houtskoolspikkels, aardewerkfragmenten, brokjes natuursteen (SXX), vorm in vlak is grillig.	NT		
212	21-7-2015	16	2		FUNDERING	Fundering van Kunrader kalksteen (brokken), oudere fase.	NT		
213	23-7-2015	11		6	KUIL	Kuiltje (?).	NT	Vulling kuiltje (?) = leem, sterk zandig, licht bruingrijs, roestig, onderin wat mergelbrokjes.	
214	23-7-2015	11	2	6	FUNDERING	Voorgevel (?) oudste fase van Kunrader kalksteen (kleine brokken), fundering heeft opvallend rechte zijden (beide kanten) in vergelijking tot rest van muurwerk, breedte fundering = circa 0.30 - 0.32 meter, aangetroffen in Profiel nr. 6 (kuil), 10 centimeter (Vlak 2), spoorrelaties: in verband met Spoor nr. 204, 216, 224, 225 en 226, interpretatie: blijkt noordelijke muur van kelder.	NT		

215	23-7-2015	22	3	3-4	STAKENRIJ	Stakenrij met beschoeiing, paaltjes met takkenvlechtwerk ertussen, zuidwest - noordoost georienteerd.	NT		
216	27-7-2015	10/ 11	2		FUNDERING	Solide fundering van natuursteen beneden fundering van beton (Spoor nr. 33), spoorrelaties: Spoor nr. 204, 214, 224, 225 en 226, datering = 16de en 17de eeuw (?), interpretatie = oostelijke muur van kelder.	NT		
217	27-7-2015	12/ 13	2		PAALTJES	Houten funderingspalen (rond/ stakenrij) op het kruispunt van de funderingen van Spoor nr. 56, 57 en 58, de houten palen hebben een diameter van tussen de 10 en 15 centimeter, palen zijn aangetroffen bij verwijderen van bovenliggende funderingen, de graafmachine heeft het hout deels verwijderd voor documentatie, spoorrelaties: in verband met Spoor nr. 56, 57 en 58, datering = voor 1811.	NT		
218	27-7-2015	9	3		FUNDERING		NT		
219	28-7-2015	23	3	9	GREPPEL	Zie Profiel nr. 9 (analoge datering), datering = Nieuwe Tijd of mogelijk ook Late Middeleeuwen, interpretatie = greppel/ sloot.	NT		
220	28-7-2015	10/ 11	3		LAAG	Laag: klei, bruingrijs, sterk zandig, roestvlekken (oxiderend?), Spoor nr. 222 ligt erop/ tussen.	NT		
221	28-7-2015	10/ 11	3		LAAG	Laag: zand, blauwgrijs, zwak kleiig, reducerend, Spoor nr. 222 ligt erop/ tussen.	NT		
222	28-7-2015	10/ 11	3		BESTRATING	Bestrating/ laag: laag met kleien, Kunrader kalksteen.	NT		
223	28-7-2015	10/ 11	3		FUNDERING	Fundering: Kunrader kalksteen, 2/ 3 steenlagen hoog, breedte = circa 0.35 meter, mortel: grijze leem met roestvlekken; koud tegen Spoor nr. 163.	NT		
224	28-7-2015	10/ 11	3		FUNDERING	Muur van kelderingang, Kunrader kalksteen, breedte = 0.24 - 0.25 meter, mortel: zand en kalk (schelpgruis?).	NT		
225	28-7-2015	10	3		DREMPEL	Drempel/ trap van kelderingang, twee grote platte stenen, bovenste tree (60 x 48 & 65 x 42 centimeter), diepte tweede tree: 21 centimeter.	NT		
226	28-7-2015	11	3		FUNDERING	Kelder: zie Spoor nr. 204.	NT		
227	29-7-2015	9	3		FUNDERING	Fundering: mergel & Kunrader kalksteen, mergelmortel, nog 1 - 2 steenlagen hoog (latere fase?).	NT		
228	29-7-2015	9	3		FUNDERING	Fundering: Kunrader kalksteen, breedte = 0.28 - 0.30 meter, nog 2 steenlagen hoog, leemmortel (lichtbruin), ligt op Spoor nr. 237-238, hoort bij Spoor nr. 229 en 240.	NT		
229	29-7-2015	9	3		FUNDERING	Fundering: idem als Spoor nr. 228	NT		
230	29-7-2015	9	3		FUNDERING	Fundering: Kunrader kalksteen, mergelmortel met kalkspikkels, Kunrader kalksteen, breedte = 0.35 - 0.40 meter, 1 - 2 steenlagen hoog, in verband met Spoor nr. 231.	NT		
231	29-7-2015	9	3		FUNDERING	Fundering: zie Spoor nr. 230.	NT		
232	29-7-2015	9	3		FUNDERING	Fundering: zie Spoor nr. 230 en 231.	NT		
233	31-7-2015	10	3		BESTRATING	Bestratingsniveau? Hoort bij Spoor nr. 234?	NT		
234	31-7-2015	10	3		BESTRATING	Laag met keien (Kunrader kalksteen): bestrating?	NT		
235	31-7-2015	9	3		FUNDERING/ BESTRATING (?)	Laag van grotere Kunrader kalksteen op kleine brokken, onderdeel van bestrartingsniveau (?), wel in verlengde van Spoor nr. 230.	NT		
236	31-7-2015	10	3		VLOER	Vloerniveau van platte stenen (als in Put 11).	NT		
237	31-7-2015	9/ 11	3		LEEMLAAG	Leemvloer, lichtbruin, met name langs muren door gewicht (?), houtskool.	NT		
238	31-7-2015	9/ 11	3		LEEMLAAG	Laag: leem, blauwgrijs/ donkergrijs, zandig, houtskoolspikkels, puinspikkels/ puinbrokjes.	NT		
239	31-7-2015	9/ 10	3		LAAG	Laag: sterk kleiig, houtskool, zand, lemig, leemvlekken, laag met hard korrelig materiaal (zie Put 11).	NT		
240	31-7-2015	9	3		FUNDERING	Fundering: idem als Spoor nr. 228.	NT		
241	31-7-2015	11	5		GREPPEL	zie Spoor nr. 219	NT		
242	31-7-2015	9	4		LAAG/ BESTRATING	Laag: Kunrader kalksteen (brokken), gestort als fundering voor bewoning?	NT		
243	31-7-2015	9/11	2		FUNDERING	Kunrader kalksteen, sluit mogelijk aan op Spoor nr. 240, koud tegen Spoor nr. 214.	NT		
244	3-8-2015	15	3		BEERPUT	Cirkelvormige beerput gemaakt van mergelbrokken, liggend beneden Spoor nr. 82, spoorrelaties: beneden Spoor nr. 82, datering = 19de eeuw (Nieuwe Tijd B en C).	NT		
245	3-8-2015	10	4		PUT	Put: cirkelvormig, Kunrader kalksteen, diameter = circa 0.9 meter, leemlaag in insteek, vulling puinrijk, zwak kleiig zand, bruingrijs, nog 1 steenlaag hoog, stenen vloer.	NT		
246	3-8-2015	9	4		POER	Kuil met platte kei, 0.55 bij 0.45 centimeter (kei), rechthoekig, vulling: zand, sterk kleiig, puinbrokjes, houtskool; interpretatie = stiep.	NT		
247	3-8-2015	9	4		STAKENRIJ	Cluster van houten paaltjes; maximale diameter = 5 centimeter.	NT		
248	3-8-2015	9/ 10	4		FUNDERING	Muur zijgevel van oudste fase, Kunrader kalksteen, 2 - 3 steenlagen hoog, leemmortel.	NT		

249	3-8-2015	9	4		BESCHOEIING	Twee houten plankjes/ balkjes.	NT		
250	3-8-2015	9/ 10	4		STAKENRIJ	Drie houten staken op rij; maximale diameter = 5 centimeter.	NT		
251	3-8-2015	9	4		BRANDPLAATS	Brandplaats, roestbruin, houtskoolspikkels, verbrande leem: brandplaats zoals laag Spoor nr. 253, maar roodbruin door verhitting, verbrande leem.	NT		
252	3-8-2015	9/ 10	4		LAAG	Dunne leemlaag (vloer): groengrijs sterk zandige klei, lichtgrijs, houtresten, met roestvlekken, houtskool; liggend op Spoor nr. 252 en 253.	NT		
253	3-8-2015	9	4		LAAG	Klei, bruingrijs, sterk zandig, matig humeus, houtresten, houtskool, oranje leemvlekken, takjes, leefniveau; wordt doorsneden door Spoor nr. 251 en ligt beneden Spoor nr. 252.	NT		
254	3-8-2015	9	4		LAAG	Klei, bruingrijs, sterk zandig, matig humeus, houtresten, steenkool, houtskool, puinbrokjes, korrelig; liggend beneden Spoor nr. 252 en mogelijk in verband met Spoor nr. 253.	NT		
255	3-8-2015	10	4		LAAG	Deels laag als Spoor nr. 252, deels als Spoor nr. 253 aan oppervlakt (vloer/ leefniveau).	NT		
256	3-8-2015	9	4		LAAG	Zand, grijs, matig kleiig, humeus, houtskool, puinbrokjes, steenkool, houtresten; laagje op Spoor nr. 254.	NT		
257	3-8-2015	10	4		LAAG	Laag, zand, bruingrijs/ lichtgrijs gevlekt, matig kleiig, puinspikkels, steenkool, op keien.	NT		
258	3-8-2015	10	4		FUNDERING	Zuidelijke fundering, oudste fase, Kunrader kalksteen, grijze leemmortel, circa 0.5 meter breed, maximaal 2 steenlagen hoog.	NT		
259	3-8-2015	11	4		FUNDERING	Fundering, Kunrader kalksteen, ligt verder naar zuiden t.o.v. Spoor nr. 58, nog steeds 1 laag.	NT		
260	3-8-2015	11	4		FUNDERING	Fundering, aanbouw, Kunrader kalksteen, vrij grote brokken, 1 laag (houtbalken?).	NT		
261	3-8-2015	10	4		KUIL	Kuil, zand, circa 1.4 bij 1 meter (zie coupe).	NT		
262	3-8-2015	9	4		STAKENRIJ	Enkele houten paaltjes, maximale diameter = 5 centimeter, gelegen buiten gebouw oudste fase.	NT		
263	3-8-2015	11	4		LAAG	Vulling van kelder, Profiel nr. 14 (zie Tekening nr. 9).	NT		
264	4-8-2015	9	5		STAKENRIJ	Verzameling van houten paaltjes, deels vierkant, deels rond (maximale diameter = 5 centimeter).	NT		
265	4-8-2015	9	5		FUNDERING	Insteek/ Laag (?) van Spoor nr. 229 (fundering); klei, licht bruingrijs, sterk siltig, matig zandig, gevlekt (lichtbruin), organisch materiaal.	NT		
266	4-8-2015	9	5		FUNDERING	Insteek (?) van Spoor nr. 230 (fundering); klei, donkerbruin, sterk zandig, matig humeus, brokjes Kunrader kalksteen; laag ingedrukt door Spoor nr. 230.	NT		
267	4-8-2015	9	5		GRONDSPR	Kuil (?), afgrond vierkant, zand, grijsbruin, matig kleiig, matig humeus, puinbrokken, houtresten, heterogeen.	NT		
268	4-8-2015	10	5		GRONDSPR	Rond spoor, stort van Kunrader steen, put (?); Kunrader kalksteen, onderzijde Spoor nr. 243 en 248 (?), breder dan muur erboven, Laag (?): gestort.	NT		
269	4-8-2015	10	5		GRONDSPR	Stortlaag met Kunrader kalksteen mogelijk i.v.m. Spoor nr. 259; brede laag Kunrader kalksteenbrokken, muur, vlijlaag voor Spoor nr. 258, gestort.	NT		
270	4-8-2015	10	5		GRONDSPR	Stort van gele zandmortel met puin Kunrader kalksteen; lichtbruin, veel mortel, brokjes Kunrader kalksteen, lagen grote platte stenen boven roesthoudende laag; onderzijde poer (?).	NT		
271	4-8-2015	10	5		LAAG	Indentiek aan laag Spoor nr. 155, vermengd met brokken Kunrader kalksteen; korrelige laag, hout.	NT		
272	4-8-2015	9/ 10	5		FUNDERING	Fundering, Kunrader kalksteen, grote brokken, meer dan 1 laag, mortel ertussen, voorgevel 2de fase Kunrader kalksteen.	NT		
273	4-8-2015	9	5		LAAG	Leemlaag, lichtgrijs, zandig, grijze vlekjes, organisch materiaal.	NT		
274	4-8-2015	9	5		KUIL	Kuil, zand, lemig, lichtgrijs, vulling ligt op plank, takjes erlangs.	NT		
275	4-8-2015	10	5		KUIL	Kuil (?), bruingrijs/ licht bruingrijs gevlekt, veel houtresten, gevlekt.	NT		
276	4-8-2015	11	5		LAAG	Idem als Spoor nr. 273.	NT		
277	4-8-2015	11	5		FUNDERING	Mergelblok, geplaatst tussen Spoor nr. 163 en 214.	NT		
278	4-8-2015	11	5		GRONDSPR	Concentratie keien (stort), Kunrader kalksteen, 1 laag.	NT		
279	4-8-2015	11	5		FUNDERING	Nis in kelder (zie Tekening nr. 7).	NT		
280	4-8-2015	9	6		POER	Poer van Kunrader kalksteen (ingemeten beneden Vlak 5); platte bovenzijde voor paal (?).	NT		
281	3-9-2015	9	1		FUNDERING	Noordoostelijke fundering/ voorgevel van pand Put 9, lag nog beneden moderne bestrating (klinkers), en vrijgelegd voor kabels en funderingstrook, aan bovenzijde is laag met beton (mogelijk aangelegd voor moderne bestrating), muur hieronder met rode bakstenen en hieronder mergelbrokken, morteltype = gele mergel, verband verspringend, baksteenformaat: 23 x 11 x 5 centimeter, 5-lagenmaat: 0.34 meter, breedte fundering = 0.42 meter, in totaal 6 baksteenlagen op mergelbrokken (totaal 0.38 meter hoog), hoogte van fundering van mergel = circa 0.80 meter, breedte aan onderzijde van fundering van mergel = 0.74 meter, totale hoogte van fundering = 1.15 meter, fundering staat in verlengde naar oosten met fundering Spoor nr. 97, aan zuidzijde fundering (circa 0.20 meter beneden top) is vloer van baksteen met hierop kolengruis aanwezig, datering = (sub-)recent.	NT	Beneden fundering = klei, grijs, zwak siltig, plantaardig materiaal.	
282	7-9-2015	26	1		FUNDERING	Fragment van fundering van mergelblokken in zuidelijke deel van plangebied.	NT		
283	7-9-2015	26	1		FUNDERING	Fragment van fundering van beton in zuidoostelijke hoek van plangebied.	NTC		

284	10-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering/ betonblok nabij Spekhouwerstraat, datering = 20ste eeuw.	NTC		
285	10-9-2015	26	1		FUNDERING	Zuidnoord georienteerde baksteenfundering, oostwest orientatie, materiaaltype/kleur: rode baksteen, morteltype: harde, witte cementmortel, breedte fundering = 0.42 meter, staat koud tegen Spoor nr. 286 en 287, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC		
286	10-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van geelwitte baksteen (met halve bakstenen), oostwest en zuidnoord orientatie, morteltype: witte mergel-cement mortel, breedte fundering = 0.22 meter, is aan oostzijde verstoord, spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 285, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC		
287	10-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van rode baksteen, betonplaat met ijzer (gewapend beton), zuidnoord orientatie, breedte fundering = 0.30 meter, morteltype: witblauwe cementmortel, noordzijde staande op bakstenen, zuidzijde: bassin, spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 285, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC		
288	10-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van rode baksteen (halve bakstenen), oostwest orientatie, breedte fundering = 0.24 meter, aan oostzijde verstoord, spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 287, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NT		
289	10-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van beton, is aan oostzijde verstoord, oostwest orientatie, breedte fundering = 0.46 meter, spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 287, datering: 20ste eeuw.	NTC		
290	10-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van baksteen, oostwest orientatie, aan oostzijde verstoord, koud tegen Spoor nr. 285/ 286, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NT		
291	10-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van mergelblokken (onregelmatig), baksteen en beton, zuidnoord orientatie, breedte fundering = 0.36 meter, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC		
292	10-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van beton, zuidnoord orientatie, breedte fundering = 0.45 meter, datering = 20ste eeuw.	NTC		
293	14-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van rode baksteen, zuidnoord georienteerd, baksteenformaat = 20.5 x 9.4 x 6 centimeter, breedte fundering = 0.21 centimeter, morteltype: harde witte cementmortel, koud tegen Spoor nr. 294, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
294	14-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van rode baksteen, oostwest georienteerd, baksteenformaat = 21 x 10 x 5 centimeter, breedte fundering = 0.33 meter, morteltype: harde witte cement-mergel mortel, spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 293, fundering ligt op beton, datering = 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
295	14-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van roodpaarse baksteen, zuidnoord georienteerd, baksteenformaat = 20 x 10 x ? Centimeter, morteltype: harde witte cementmortel, spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 294, datering = 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
296	14-9-2015	26	1		FUNDERING	Betonblok (grijsblauwe kleur met kiezel), ligt op cement riolering, datering = 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
297	14-9-2015	26	1		FUNDERING	Betonblok (grijsblauwe kleur met kiezel), datering = 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
298	14-9-2015	26	1		VLOER	Vloer van rode baksteen, baksteenformaat = 22.5 x 11 x 6 centimeter, morteltype: zachte zandmortel, bakstenen aan top verbrand, oostzijde van vloer is verstoord, ligt lager dan betonvloer, spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 299 en 301, datering: eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
299	14-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van rode baksteen met mergelblokken hieronder, baksteenformaat = 22.5 x 11 x 6 centimeter, breedte fundering = 0.23 meter, morteltype = zachte zandmortel, fundering bakstenen ligt op mergelblokken, koud tegen Spoor nr. 300 en 301, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
300	14-9-2015	26	1		VLOER	Vloer van beton met hieronder plastic zeil en vervolgens bakstenen, aan oostzijde lijkt scheidingsmuur te zijn, spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 299 en 301, datering = 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
301	14-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van onregelmatige mergelblokken, zuidnoord orientatie, breedte fundering = 0.41 meter, spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 298, 299, 300, 302, 303, 304, 305 en 306, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC		
302	14-9-2015	26	1		VLOER	Bakstenen beneden vloer van beton (Spoor nr. 308), materiaaltype/ kleur: rode baksteen, baksteenformaat = 22 x ? x 6 centimeter, spoorrelaties: beneden Spoor nr. 308, koud tegen Spoor nr. 301, 303 en 304, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
303	14-9-2015	26	1		BASSIN	Bassin van baksteen en cement, omvang = 0.59 x 0.55 meter, breedte muur = 11 centimeter, rode baksteen, baksteenformaat = ? x 11 x ? Centimeter, binnenzijde bassin gevuld met baksteenbrokken, spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 301, 302, 304, 305 en 308, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
304	14-9-2015	26	1		VLOER	Bakstenen beneden vloer van beton (Spoor nr. 308), materiaaltype/ kleur: rode baksteen, baksteenformaat = 22 x ? x 6 centimeter, spoorrelaties: beneden Spoor nr. 308, koud tegen Spoor nr. 301, 303 en 304, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
305	14-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van rode bakstenen, beneden bakstenen zijn mergelblokken, bakstenen bijna niet zichtbaar door mortel, morteltype: harde gele mergelmortel, breedte fundering = 0.24 meter, spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 301, 303, 304, 306 en 308, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
306	14-9-2015	26	1		VLOER	Vloer van beton met vloer van rode bakstenen hieronder, baksteenformaat = 22.5 x 11.5 x 5.5 centimeter, spoorrelaties: staat koud tegen Spoor nr. 301 en 305, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
307	14-9-2015	26	1		VLOER	Vloer van baksteen, hele en 3/4 bakstenen, morteltype: harde cement mortel, baksteenformaat = 22 x 11 x 5.5 centimeter, spoorrelaties: baksteen vloer ligt beneden vloer van beton van Spoor nr. 306, koud tegen Spoor nr. 301 en 305, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
308	14-9-2015	26	1		VLOER	Vloer van beton, gelegen op bakstenen vloer (Spoor nr. 302 en 304), ijzeren pin in vloer (ingemeten met GPS als meetpunt), spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 301, 303 en 305, datering = 20ste eeuw.	NTC	Fundering ligt in donkergrijze klei, sterk zandig, heterogeen, puinbrokjes, geroerd (ophooglaag).	
309	15-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van rode baksteen, oostwest georienteerd, baksteenformaat = 21 x 12 x 7 centimeter, breedte fundering = 21 centimeter, morteltype: harde witte cement mortel, spoorrelaties: staat koud tegen Spoor nr. 310, datering = eind 19de/ 20ste eeuw.	NTC		

						Spoor nr. 309 en 310: sluiten aan zuidzijde aan bij sporen die eerder zijn gedocumenteerd ter plekke van aangelegde inrit voor werkverkeer in plangebied.			
310	15-9-2015	26	1		FUNDERING	Fundering van baksteen, zuidnoord georienteerd, hele, 3/4 en 1/2 bakstenen gebruikt, baksteenformaat = ? x 10 x 5 centimeter, breedte fundering = 0.32 meter, tussen bakstenen lijkt puinvulling te zitten, aan westzijde zit tegen bakstenen wit cement pleister (van bassin?), spoorrelaties: koud tegen Spoor nr. 309, datering = eind 19de/ 20ste eeuw. Spoor nr. 309 en 310: sluiten aan zuidzijde aan bij sporen die eerder zijn gedocumenteerd ter plekke van aangelegde inrit voor werkverkeer in plangebied.	NTC		
311	15-9-2015	26	1		TEGEL	Stapel van cementegels, waarvan onderzijde niet zichtbaar was, formaat van tegel = 30 x 30 x 4 centimeter, datering = 20ste eeuw.	NTC		
312	17-9-2015	13/14	5		PAALTJES	Drie verticale houten funderingspalen en horizontale houten funderingsplank gelegen in noordelijke deel plangebied (tegen Kerkplein aan), de funderingplank heeft een zichtbare omvang van 0.60 x 0.48 x 0.36 (rest van funderingsplank ligt beneden noordelijke profielwand van plangebied), dikke van funderingsplank = 7 centimeter, boven funderingsplank ligt Kunrader kalksteen (2 brokken horizontaal), en boven Kunrader kalksteen is ophooglaag van geroerde lichtbruine klei met puinbrokjes; drie verticale funderingspalen hebben een diameter van circa 12 centimeter, top funderingsplank op 85.14 meter +NAP, top funderingspalen op 85.10 +NAP, voor strategrafie langs funderingspalen zie coupetekening.	NT	Houten funderingsplank en houten funderingspalen liggen in pakket van lichtgrijze, matig gerijpte, siltige klei, met zwart organische vlekjes/ organisch materiaal (beekafzettingen?).	
313	22-2-2016	9	5		PAALTJES	Vijf verticale houtenplaatjes, schors nog aanwezig, diameter = circa 5/ 6 centimeter, paaltjes hebben in het vlak ronde en rechthoekige vorm, in Vlak 5 onregelmatig verspreid, interpretatie = antropogeen of natuurlijk (?).	NT	Plaatjes staan in bruingrijze, matig gerijpte, en matig siltige klei, met mangaanspikkels (natuurlijke beekafzettingen (?)).	
314	22-2-2016	13/14	5		PAALTJES	Zes verticale, houten funderingspalen, diameter = circa 7 - 12 centimeter, spoorrelaties: behoren waarschijnlijk tot houten funderingspalen en funderingsplank van Spoor nr. 312.	NT	Funderingspalen staan in stugge, grijsbruine klei, met mangaanspikkels (natuurlijke beekafzettingen (?)).	
315	22-2-2016	5	5		WATERPUT	Cirkelvormige waterput van mergelblokken (op een baksteen?), 11 x mergelblokken in cirkel, maximale diameter = circa 1.60 meter, dikte wand van waterput = circa 0.23 meter, waterput heeft duidelijke insteek aan buitenzijde van lichtgrijze klei, de insteek is circa 10 centimeter breed, waterput kan hoogstwaarschijnlijk in verband gebracht worden met eerder gedocumenteerde (vierkante) waterput van Spoor nr. 82/ 244	NT		X

Bijlage 5 Vondstenlijst algemeen

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
1		3	1		KER	11-6-2015	AA Vlak 1 - vak oost
2	7	3	1		ODB	11-6-2015	AA Vlak 1
3		4	1		KER	11-6-2015	AA Vlak 1 - vak oost
4	8	5	1		KER	11-6-2015	AA Vlak 1
5	9	5	1		KER	11-6-2015	AA Vlak 1
6		5	1		KER	11-6-2015	AA Vlak 1
7		5	1		KER	11-6-2015	Schoonmaken mergelfundering
8		5	1		KER	11-6-2015	Schoonmaken mergelfundering
9	29	12	1		SXX	16-6-2015	Steen met inscriptie (deel grafzerk) in vloer kelder Spoor nr. 27
10	30	12	1		SXX	16-6-2015	Steen met inscriptie (deel grafzerk) in vloer kelder Spoor nr. 27
11		9	1		KER	17-6-2015	AA vlak ten noordwesten van fundering Spoor nr. 15, in top vulling
12		9	1		KER	17-6-2015	Uit grijze vulling onder mergelfundering, gerelateerd aan Spoor nr. 15
13		10	1		KER	17-6-2015	Schoonmaken mergelfundering ten zuiden Spoor nr. 19
14		10	1		KER	17-6-2015	Uit top laag beneden fundering Spoor nr. 20
15		10	1		ODB	17-6-2015	Uit top laag beneden fundering Spoor nr. 20
16		12	1		KER	17-6-2015	AA Vlak 1
17	27	12	1		ODB	17-6-2015	Uit vulling kelder
18	27	12	1		MXX	17-6-2015	Uit vulling kelder
19	27	12	1		KER	17-6-2015	Uit vulling kelder
20		12	1		KER	17-6-2015	AA Vlak 1
21		10	1		KER	17-6-2015	Schoonmaken fundering, zuidwest hoek Spoor nr. 20
22		10	1		KER	17-6-2015	Bruine laag onder fundering Spoor nr. 20
23		10	1		KER	17-6-2015	Schoonmaken fundering in noordwest hoek put, verstoord door rioolbuis
24		11	1		KER	17-6-2015	AA Vlak 1
25		11	1		MXX	17-6-2015	AA Vlak 1
26		10	1		MXX	18-6-2015	Uit kleilaag onder Spoor nr. 17
27	32	9	1		KER	18-6-2015	Uit spouw
28	18	10	1		MXX	18-6-2015	AA Vlak 1
29	18	10	1		ODB	18-6-2015	AA Vlak 1
30	18	10	1		KER	18-6-2015	AA Vlak 1
31		10	1		KER	18-6-2015	In/op fundering
32		10	1		KER	18-6-2015	In/op fundering
33		11	1		KER	18-6-2015	Ten zuiden van fundering
34		11	1		KER	18-6-2015	Op vloer
35		11	1		KER	18-6-2015	Op fundering
36		11	1		KER	18-6-2015	Op fundering

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
37		11	1		ODB	18-6-2015	In donkere laag ten noorden van fundering
38		11	1		KER	18-6-2015	Op fundering
39		9	1		ODB	18-6-2015	In puinlaag boven vlak
40		9	1		KER	18-6-2015	Boven fundering (zie Vondst nr. 84)
41		11	1		MXX	19-6-2015	Boven Spoor nr. 44
42		11	1		KER	19-6-2015	Boven Spoor nr. 44
43		11	1		ODL	19-6-2015	In zwarte laag boven Spoor nr. 45
44		11	1		OPX	19-6-2015	In zwarte laag boven Spoor nr. 45
45		11	1		ODB	19-6-2015	In zwarte laag boven Spoor nr. 45
46		11	1		KER	19-6-2015	In zwarte laag boven Spoor nr. 45
47	46	11	1		GLS	19-6-2015	Uit spoor
48	46	11	1		ODB	19-6-2015	Uit spoor
49	46	11	1		MXX	19-6-2015	Uit puinlaag boven Spoor nr. 46
50	46	11	1		KER	19-6-2015	Uit puinlaag boven Spoor nr. 46
51		9	1		KER	19-6-2015	AA Vlak 1
52	38	9	1		ODB	19-6-2015	Uit vulling kelder
53	38	9	1		KER	19-6-2015	Insteek Spoor nr. 38
54		9	1		KER	19-6-2015	AA Vlak 1
55		9	1		KER	19-6-2015	Noorden Put 9
56		9	1		KER	19-6-2015	Noorden Put 9
57		9	1		KER	19-6-2015	Noorden Put 9
58	55	12	1		ODB	22-6-2015	West Spoor nr. 55 - oost Put 12
59	53	12	1		ODB	22-6-2015	Op vloer Spoor nr. 53 - oost Put 12
60	53	12	1		KER	22-6-2015	Op vloer Spoor nr. 53 - oost Put 12
61	53	12	1		GLS	22-6-2015	Op vloer Spoor nr. 53 - oost Put 12
62	56	12	1		KER	22-6-2015	Noord fundering Spoor nr. 56
63	56	12	1		GLS	22-6-2015	Noord fundering Spoor nr. 56
64	56	12	1		KER	22-6-2015	AA Vlak 1 noord fundering Spoor nr. 56
65	56	12	1		KER	22-6-2015	Noord fundering Spoor nr. 56
66	57	12	1		GLS	22-6-2015	Oost fundering Spoor nr. 57
67	57	12	1		KER	22-6-2015	Oost fundering Spoor nr. 57
68	58	13	1		KER	22-6-2015	Noord fundering Spoor nr. 58
69		13	1		KER	22-6-2015	Noord fundering Spoor nr. 58
70		13	1		KER	22-6-2015	Noord fundering Spoor nr. 58
71		13	1		ODB	22-6-2015	Noord fundering Spoor nr. 58
72		13	1		KER	22-6-2015	Oost fundering Spoor nr. 59
73		13	1		KER	22-6-2015	Oost fundering Spoor nr. 59
74		13	1		KER	22-6-2015	Oost fundering Spoor nr. 59
75		13	1		KER	22-6-2015	Oost fundering Spoor nr. 59

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
76		13	1		ODB	22-6-2015	Oost fundering Spoor nr. 59
77		12	1		KER	16-6-2015	Onderdeel grafzerk (Vondst nr. 9)
78		12	1		KER	16-6-2015	Onderdeel grafzerk (Vondst nr. 10)
79		10	1		KER	23-6-2015	Uit vulling boven vloer ten noorden van Spoor nr. 19
80		12	1		KER	23-6-2015	AA Vlak 1 zuid Spoor nr. 26
81		5	1		KER	23-6-2015	AA Vlak 1
82		5	1		GLS	23-6-2015	AA Vlak 1
83		5	1		ODB	23-6-2015	AA Vlak 1
84		9	1		KER	23-6-2015	AA vlak 1 ten zuiden van kelder Spoor nr. 10
85		9	1		KER	24-6-2015	AA Vlak 1 ten noorden van Spoor nr. 65
86	67	9	1		KER	24-6-2015	AA Vlak 1 ten westen van Spoor nr. 67
87		9	1		KER	24-6-2015	AA Vlak 1 ten oosten van Spoor nr. 35
88		15	1		ODL	24-6-2015	AA Vlak 1 leren schoen
89		9	1		MXX	24-6-2015	Laag boven Spoor nr. 65/ 66
90	38	9	1		KER	24-6-2015	Insteek ten noorden van Spoor nr. 38
91	38	9	1		ODB	24-6-2015	Insteek ten noorden van Spoor nr. 38
92	80	15	1		KER	25-6-2015	Uit grijze laag beneden Spoor nr. 80
93	80	15	1		KER	25-6-2015	Uit grijze laag beneden Spoor nr. 80
94	80	15	1		ODB	25-6-2015	Uit grijze laag beneden Spoor nr. 80
95	85	5	1		KER	25-6-2015	AA Vlak 1 boven vloer Spoor nr. 85
96	83	5	1		KER	25-6-2015	AA Vlak 1 ten zuiden van Spoor nr. 83
97	82	5	1		KER/ GLS/ ODB	25-6-2015	Vondsten uit structuur Spoor nr. 82
98	38	9	2		ODB	25-6-2015	Uit kelder Spoor nr. 38
99	38	9	2		KER	25-6-2015	Beneden noordelijke fundering Spoor nr. 38
100	38	9	2		KER	25-6-2015	Uit vulling kelder Spoor nr. 38
101	38	9	2		GLS	25-6-2015	Uit vulling kelder Spoor nr. 38
102	38	9	2		KER	29-6-2015	Uit insteek kelder Spoor nr. 38
103	38	9	2		GLS	29-6-2015	Uit insteek kelder Spoor nr. 38
104		11	1		MXX	29-6-2015	AA Vlak 1 midden Put 11
105		11	1		KER	29-6-2015	AA Vlak 1 zuidwest hoek Put 11
106		11	1		ODB	29-6-2015	AA Vlak 1 zuidwest hoek Put 11
107		9	2		KER	30-6-2015	AA Vlak 2 tussen muren Spoor nr. 66, 104-104
108		9	2		KER	30-6-2015	AA Vlak 2 tussen muren Spoor nr. 66, 104-104
109		9	2		KER	30-6-2015	AA Vlak 2 tussen muren Spoor nr. 66, 104-104
110		9	2		KER	30-6-2015	AA Vlak 2 tussen Spoor nr. 15 en 104
111	105	9	2		KER	30-6-2015	AA Vlak 2 boven Spoor nr. 105
112	105	9	2		ODB	30-6-2015	AA Vlak 2 boven Spoor nr. 105
113	103	15	2		KER	30-6-2015	AA Vlak 2 bij Spoor nr. 103

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
114	103	115	2		ODB	30-6-2015	AA Vlak 2 ten oosten Spoor nr. 103
115	107	15	2		SLE/ MXX	30-6-2015	Ten oosten van Spoor nr. 107
116	107	15	2		SLE	30-6-2015	AA Vlak 2 ten noorden van Spoor nr. 107
117	107	15	2		GLS	30-6-2015	AA Vlak 2 ten noorden van Spoor nr. 103
118	103	15	2		KER	30-6-2015	AA Vlak 2 ten oosten van Spoor nr. 103
119	103	15	2		KER	30-6-2015	AA Vlak 2 ten oosten van Spoor nr. 103
120	103	15	2		ODB	30-6-2015	AA Vlak 2 ten oosten van Spoor nr. 103
121	3000	15	2		KER	1-7-2015	Uit beekbedding
122	3000	15	2		ODB	1-7-2015	Uit beekbedding
123		15	2		KER	1-7-2015	AA Vlak 2 ten noorden van Spoor nr. 80
124		15	2		GLS	1-7-2015	AA Vlak 2 ten noorden van Spoor nr. 80, mogelijk uit beekbedding (Spoor nr. 3000)
125	114	9	2		ODB	1-7-2015	Aangetroffen boven vloer
126	114	9	2		KER	1-7-2015	Aangetroffen op vloer
127	114	9	2		KER	1-7-2015	In hoek van nis op vloer
128	115	9	2		KER	1-7-2015	Beneden Spoor nr. 114 en boven vloer Spoor nr. 115
129	114	9	2		ODB	1-7-2015	Op vloer in hoek
130	114	9	2		GLS	1-7-2015	Op vloer in hoek
131	115	9	2		KER	1-7-2015	Beneden Spoor nr. 114 en boven Spoor nr. 115
132		9	2		SXX	1-7-2015	Verbrande steen tussen Spoor nr. 113 en Spoor nr. 115
133	115	9	2		MXX	1-7-2015	Boven Spoor nr. 115
134	115	9	2		KER	1-7-2015	Boven Spoor nr. 113
135		9	2		KER	1-7-2015	Boven Spoor nr. 113
136	112	9	2		KER	1-7-2015	Boven Spoor nr. 112
137	3000	15	2		KER	1-7-2015	Beneden Spoor nr. 83 in grijze laag
138	3000	15	2		ODB	1-7-2015	Beneden Spoor nr. 83 in grijze laag
139	80	15	2		KER	1-7-2015	Op Spoor nr. 80 en beneden Spoor nr. 81
140	80	15	2		KER	1-7-2015	Zijkant fundering Spoor nr. 80
141	107	15	2		KER	2-7-2015	Beneden fundering Spoor nr. 107
142	106	9	2		KER	3-7-2015	AA ten zuiden van Spoor nr. 106, uit kelder
143	65	9	2		KER	3-7-2015	Tussen fundering Spoor nr. 65 en Spoor nr. 106
144	105	9	2		KER	3-7-2015	Aanleg coupe oostzijde Spoor nr. 105
145	105	9	2		GLS	3-7-2015	Aanleg coupe
146	3000	15	3		ODB	6-7-2015	Uit beekbedding
147	3000	15	3		KER	6-7-2015	Uit beekbedding
148	3000	15	3		KER	6-7-2015	Uit beekbedding
149	228	10	2		KER	6-7-2015	Uit insteek van Spoor nr. 118, ten noorden
150	228	10	2		KER	6-7-2015	Uit insteek van Spoor nr. 118, ten zuiden
151	36	10	2		ODS	6-7-2015	AA Vlak 2 ten zuiden van Spoor nr. 36

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
152	36	10	2		KER	6-7-2015	AA Vlak 2 ten zuiden van Spoor nr. 36
153	119	10	2		ODB	6-7-2015	AA Vlak 2 boven vloer Spoor nr. 119
154	83	15	2		KER	6-7-2015	Uit fundering Spoor nr. 83
155		5	2		KER	6-7-2015	AA Vlak 2 ten oosten van Spoor nr. 10
156		5	2		GLS	6-7-2015	AA Vlak 2 ten oosten van Spoor nr. 10
157		5	2		ODB	6-7-2015	AA Vlak 2 ten oosten van Spoor nr. 10
158	113	9	2		KER	3-7-2015	Stuk porselein boven puinlaag Spoor nr. 113, omgenummerd (twee keer 144 uitgeschreven)
159		5	2		MXX	6-7-2015	AA Vlak 2 ten oosten van Spoor nr. 10
160	85	5	2		MXX	7-7-2015	In vloer Spoor nr. 85
161	123	12	1		SXX	7-7-2015	Grafsteen
162	122	12	1		SXX	7-7-2015	Grafsteen (?)
163	122/ 123	12	1		KER	7-7-2015	Uit vloer kelder Spoor nr. 22
164		16	1		KER	7-7-2015	AA Vlak 1, Put 16
165		16	1		OPH	7-7-2015	AA Vlak 1, Put 16
166		lv	1		SXX	7-7-2015	Losse vondst
167		5	2		KER	7-7-2015	AA Vlak 2, Put 5, vloer Spoor nr. 84, 112, beneden vloer Spoor nr. 85
168		5	2		GLS	7-7-2015	AA Vlak 2, Put 5, vloer Spoor nr. 84, 112, beneden vloer Spoor nr. 85
169		5	2		ODB	7-7-2015	AA Vlak 2, Put 5, vloer Spoor nr. 84, 112, beneden vloer Spoor nr. 85
170		15	3		KER	8-7-2015	Profiel nr. 1, Laag 4/ 8
171		15	3		MXX	8-7-2015	Profiel nr. 1, Laag 4/ 8
172		15	3		ODB	8-7-2015	Profiel nr. 1, Laag 5
173		15	3		MXX	8-7-2015	Profiel nr. 1, Laag 4
174		15	3		KER	8-7-2015	Profiel nr. 1, Laag 4
175		15	3		KER	8-7-2015	Profiel nr. 1, Laag 2
176		15	3		KER	8-7-2015	Profiel nr. 1, Laag 1
177	121	5	2		KER	8-7-2015	Uit vulling Spoor nr. 121
178	121	5	2		GLS	8-7-2015	Uit vulling Spoor nr. 121
179	121	5	2		ODB	8-7-2015	Uit vulling Spoor nr. 121
180	121	5	2		XXX	8-7-2015	Uit vulling Spoor nr. 121
181	121	5	2		KER	8-7-2015	Uit vulling Spoor nr. 121
182	10	16	2		ODB	8-7-2015	Schoonmaken Spoor nr. 10, noordkant
183	2000 ?	5	2		KER	8-7-2015	Uit bruine laag onder Spoor nr. 121
184	53	12	2		KER	8-7-2015	Beneden vloer Spoor nr. 57
185	56	12	2		KER	8-7-2015	Uit voeg van fundering Spoor nr. 56, zuidwest hoek Put 12
186	56	18	1		KER	8-7-2015	Schoonmaken fundering Spoor nr. 56, noordkant
187	56	18	1		ODB	8-7-2015	Schoonmaken fundering Spoor nr. 56, noordkant
188		18	0		KER	8-7-2015	AA machinaal
189	124	16	1		KER	8-7-2015	AA Vlak 1 ten westen van Spoor nr. 124

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
190	124	16	1		ODB	8-7-2015	AA Vlak 1 ten westen van Spoor nr. 124
191	85	16			KER	8-7-2015	Schoonmaken Spoor nr. 84, t.h.v. Spoor nr. 125
192	56	12	2		KER	9-7-2015	Uit voeg van fundering Spoor nr. 56
193		12	2		KER	9-7-2015	Uit grijze laag onder Spoor nr. 56
194		12	2		KER	9-7-2015	Uit grijze laag onder Spoor nr. 56
195	36	12	2		KER	9-7-2015	Beneden fundering Spoor nr. 36 (zuidkant)
196	61	13	2		KER	9-7-2015	Beneden fundering Spoor nr. 36 (noordkant)
197		13	2		KER	9-7-2015	AA Vlak 2, Put 13
198	27	12	2		MXX	9-7-2015	Uit vloer
199		12	2		MXX	9-7-2015	AA Vlak 2, Put 12, ten noorden Spoor nr. 132
200	58	19	2		KER	9-7-2015	AA Vlak 2, ten zuiden van Spoor nr. 58
201	138	11	1		KER	10-7-2015	Uit vloer
202		14	2		KER	10-7-2015	AA Vlak 2 ten zuiden van Spoor nr. 75
203		14	2		ODB	10-7-2015	AA Vlak 2 ten zuiden van Spoor nr. 75
204		14	2		KER	10-7-2015	AA Vlak 2 ten zuiden van Spoor nr. 75, uit bruine laag
205		14	2		KER	10-7-2015	AA Vlak 2 ten noorden van Spoor nr. 75
206		14	2		GLS	10-7-2015	AA Vlak 2 ten noorden van Spoor nr. 75
207		14	2		ODB	10-7-2015	AA Vlak 2 ten noorden van Spoor nr. 75
208		14	2		MXX	10-7-2015	Ten zuiden van Spoor nr. 75
209		14	2		KER	10-7-2015	Uit bruine laag beneden muurwerk t.h.v. hoek Spoor nr. 74/ 76
210	57	14	2		OPH	10-7-2015	Houten paal uit grijze laag net voor fundering Spoor nr. 57 onder de beton/ baksteen vloer
211	142	11	2		MXX	10-7-2015	Uit zwarte laag
212	143	14	2		KER	10-7-2015	Bij stakenrij Spoor nr. 143
213		13	3	2	KER	12-7-2015	Aanleg kijkgat, Profiel nr. 2
214		13	3	2	ODB	12-7-2015	Aanleg kijkgat, Profiel nr. 2
215	143	14	2		KER	12-7-2015	Vrijleggen stakenrij
216		13	3	2	MXX	12-7-2015	Aanleg kijkgat Profiel nr. 2
217	143	14	3	2	GLS	12-7-2015	Laag tegen stakenrij
218		11	2		KER	13-7-2015	Uit grijze laag nabij Spoor nr. 149
219		11	2		KER	13-7-2015	Uit grijze laag beneden/nabij Spoor nr. 145/ Spoor nr. 50
220		11	2		ODB	13-7-2015	AA Vlak 2 ten noorden van Spoor nr. 146 en ten zuiden van Spoor nr. 47
221		11	2		KER	13-7-2015	AA Vlak 2 boven Spoor nr. 149/ Spoor nr. 50
222		11	2		ODB	13-7-2015	AA Vlak 2 boven Spoor nr. 149/ Spoor nr. 50
223		11	2		ODB	13-7-2015	AA Vlak 2 boven Spoor nr. 149/ Spoor nr. 50
224	138	11	2		KER	13-7-2015	Beneden Spoor nr. 138
225	44	11	2		KER	13-7-2015	Op fundering Spoor nr. 44
226	44	11	2		KER	13-7-2015	Op fundering Spoor nr. 44
227	45	11	2		KER	13-7-2015	Boven Spoor nr. 45

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
228	144/ 151	11	2		KER	13-7-2015	Uit hoek Spoor nr. 144 en 151
229	144/ 151	11	2		MXX	13-7-2015	Uit hoek Spoor nr. 144 en 151
230	144	12	2		KER	13-7-2015	Beneden Spoor nr. 144
231	144	11	2		KER	13-7-2015	Hoek Spoor nr. 144/ Spoor nr. 55
232	72	13	2		KER	13-7-2015	Onderzijde Spoor nr. 72
233	71	14	2		KER	13-7-2015	Onderkant Spoor nr. 71
234	71	13	2		KER/ ODB	13-7-2015	Onderzijde Spoor nr. 71
235		14	3	3	MXX	13-7-2015	AA Vlak 2 uit Profiel nr. 3
236		11	3	4	KER	14-7-2015	Profiel nr. 4, Vulling nr. 2
237		11	3	4	ODB	14-7-2015	Profiel nr. 4, Vulling nr. 2
238		11	3	4	MXX	14-7-2015	Profiel nr. 4, Vulling nr. 2
239		11	3	4	ODL	14-7-2015	Profiel nr. 4, Vulling nr. 5
240		11	3	4	KER	14-7-2015	Profiel nr. 4, Vulling nr. 3/ 4
241		11	3	4	ODB	14-7-2015	Profiel nr. 4, Vulling nr. 3/ 4
242		11	3	4	OPH	14-7-2015	Profiel nr. 4, Vulling nr. 3/ 4
243		11	3	4	ODL	14-7-2015	Profiel nr. 4, Vulling nr. 3/ 4
244		11	3	4	SXX	14-7-2015	Profiel nr. 4, Vulling nr. 3/ 4
245		11	3	4	KER	14-7-2015	Profiel nr. 4, Vulling nr. 5
246		11	3	4	ODL	14-7-2015	Profiel nr. 4, Vulling nr. 2
247		11	3	4	KER	14-7-2015	Profiel nr. 4, Vulling nr. 5
248	157	11	2		KER	14-7-2015	Uit opening Spoor nr. 157
249	125	17	1		KER	14-7-2015	AA Vlak 1 ten westen van Spoor nr. 125
250	125	17	2		ODB	14-7-2015	AA Vlak 2 ten westen van Spoor nr. 125
251	151	17	2		KER	14-7-2015	Schoonmaken fundering Spoor nr. 151
252		11	2		ODL	14-7-2015	AA Vlak 2 ten noorden van Spoor nr. 159
253	159	11	2		KER	14-7-2015	Boven fundering Spoor nr. 159
254	159	11	2		ODB	14-7-2015	Boven fundering Spoor nr. 159
255	159	11	2		MXX	14-7-2015	Boven fundering Spoor nr. 159
256	160	11	2		MXX	14-7-2015	Boven vloer Spoor nr. 160
257	50	11	2		KER	14-7-2015	Schoonmaken Spoor nr. 50
258	50	11	2		ODB	14-7-2015	Schoonmaken Spoor nr. 50
259	161	11	3		KER	14-7-2015	Op vloer Spoor nr. 161
260		17	1		KER	14-7-2015	AA Vlak 1
261		17	1		MXX	14-7-2015	AA Vlak 1
262	125	17	1		KER	14-7-2015	Schoonmaken fundering Spoor nr. 125
263	156	11	2		KER	14-7-2015	Uit leemvloer, spindel
264	144	11	2		KER	15-7-2015	Schoonmaken fundering
265	50	11	2		KER	15-7-2015	Schoonmaken fundering

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
266		11	2		KER	15-7-2015	AA Vlak 2 ten noorden van Spoor nr. 155
267	162	11	2		ODL	15-7-2015	Beneden vloer Spoor nr. 162
268	162	11	2		OPH	15-7-2015	Beneden vloer Spoor nr. 162
269		5	2		KER	15-7-2015	AA Vlak 2, Put 5 (bij Spoor nr. 84)
270		18	1		KER	15-7-2015	AA Vlak 1, Put 18
271		18	1		KER	15-7-2015	AA Vlak 1, Put 18
272	146	11	2		KER	15-7-2015	Op vloer Spoor nr. 146
273	162	11	2		MXX	15-7-2015	Beneden vloer Spoor nr. 162
274		17	1		MXX	16-7-2015	Metaaldetector
275	125	16	1		KER	16-7-2015	Schoonmaken Spoor nr. 125
276	84	16	1		KER	16-7-2015	Schoonmaken Spoor nr. 84
277	10	5	1		MXX	16-7-2015	Metaaldetector
278		5	1		MXX	16-7-2015	Metaaldetector
279		18	1		MXX	16-7-2015	Metaaldetector
280	169	19	1		MXX	16-7-2015	Metaaldetector
281		19	1		MXX	16-7-2015	Metaaldetector
282		19	1		ODH	16-7-2015	AA Vlak 1
283		19	1		KER	16-7-2015	AA Vlak 1
284		19			KER	16-7-2015	AA Vlak 1
285		20	1		KER	16-7-2015	AA Vlak 1
286		19	1		KER	17-7-2015	AA Vlak 1
287		19	1		ODB	17-7-2015	AA Vlak 1
288	174	19	1		KER	17-7-2015	AA Vlak 1; beneden Spoor nr. 174
289		11		6	ODB	17-7-2015	Profiel nr. 6, Laag 14
290		11		6	KER	17-7-2015	Profiel nr. 6, Laag 18
291		11		6	ODB	17-7-2015	Profiel nr. 6, Laag 19
292	177	5	1		KER	17-7-2015	Schoonmaken fundering Spoor nr. 177
293	180	5	1		KER	17-7-2015	Schoonmaken fundering Spoor nr. 180
294	124	16	1		SXX	20-7-2015	
295		17	1		KER	20-7-2015	Ten zuiden van Spoor nr. 52
296		17	1		KER	20-7-2015	AA Vlak 1, puntlocatie ten noorden van Spoor nr. 204
297	204	17	1		KER	20-7-2015	Tussen natuursteen Spoor nr. 204
298		17	1		KER	20-7-2015	AA Vlak 1 (puntlocatie)
299	172	18	1		KER	20-7-2015	Beneden fundering Spoor nr. 172
300	173	18	1		KER	20-7-2015	Uit binnenruimte, op niveau onderste steenlaag
301	10	5			KER	21-7-2015	Uit fundering Spoor nr. 10
302	167	19	1		KER	21-7-2015	Uit Vulling nr. 1 Spoor nr. 167
303	167	19	1		MXX	21-7-2015	Uit Vulling nr. 1 Spoor nr. 167
304	120		5		KER/ GLS	21-7-2015	Uit vulling Spoor nr. 120

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
305	12	19	2		KER	21-7-2015	Beneden fundering Spoor nr. 12
306	187	19	2		KER	21-7-2015	Beneden fundering Spoor nr. 187
307	174	19	2		KER	21-7-2015	Beneden fundering Spoor nr. 174
308	189	19	2		KER	21-7-2015	Beneden fundering Spoor nr. 189
309	212	16	2		KER	21-7-2015	Schoonmaken fundering Spoor nr. 212
310	212	16	2		GLS	21-7-2015	Schoonmaken fundering Spoor nr. 212
311	211	16	2		KER	21-7-2015	AA Vlak 2 boven Spoor nr. 211
312	211	16	2		ODB	21-7-2015	AA Vlak 2; boven Spoor nr. 211
313	211	16	2		MXX	21-7-2015	Uit vulling Spoor nr. 211
314	197	19	2		KER	21-7-2015	Gevonden in metselwerk Spoor nr. 197
315	197	19	2		KER	21-7-2015	Naast fundering Spoor nr. 197 in grijsbruine klei
316	211	16	2		KER	21-7-2015	Uit laag/ Spoor nr. 211
317	82	5	2		KER	22-7-2015	Vulling beerput
318	169	19	1		SXX	22-7-2015	Goot?
319	187	19	1		SXX	22-7-2015	Bewerkte mergelblok, west blokmuur Spoor nr. 187
320	27	12	2		KER	22-7-2015	AA Vlak 2; beneden vloer Spoor nr. 27
321	27	12	2		ODB	22-7-2015	AA Vlak 2; beneden vloer Spoor nr. 27
322	27	12	2		MXX	22-7-2015	AA Vlak 2; beneden vloer Spoor nr. 27
323	134	12	2		KER	22-7-2015	Uit grijze laag voor/ beneden Spoor nr. 134
324	57	12	2		KER	22-7-2015	Beneden fundering Spoor nr. 57
325	134	12	2		ODL/ KER	22-7-2015	Leren schoen, deels beneden fundering Spoor nr. 134
326		17	1		MXX	22-7-2015	Metaaldetector
327		5			MXX	22-7-2015	Puntlocatie met metaaldetector
328		15	2	7	KER	22-7-2015	Profiel nr. 7, Laag 7
329	82	5	2		GLS	22-7-2015	Uit vulling beerput Spoor nr. 82
330		15	2	7	KER	22-7-2015	Profiel nr. 7, Laag 8
331		15	2	7	MXX	22-7-2015	Profiel nr. 7, Laag 8
332	132	15	2		KER	23-7-2015	Beneden fundering Spoor nr. 132
333	216	11	2		KER	23-7-2015	Schoonmaken van fundering Spoor nr. 216
334		22	4		KER/ GLS	23-7-2015	Laag 3
335		22	4		ODL	23-7-2015	Laag 2
336		22	4		ODB	23-7-2015	Laag 2
337		22	4		KER	23-7-2015	Laag 6
338	217	13	2		OPH	23-7-2015	Houten funderingspaal Spoor nr. 217
339	217	13	2		OPH	23-7-2015	Houten funderingspaal Spoor nr. 217
340	10	5			SXX	23-7-2015	Driehoekig blok met bewerkingssporen Spoor nr. 10
341		22	3/ 4		MXX	23-7-2015	Puntlocatie
342		22		8	KER	23-7-2015	Uit laag naast sloot; Profiel nr. 8 kijkgat bovenin

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
343		22		8	ODB	23-7-2015	Uit laag naast sloot; Profiel nr. 8 kijkgat bovenin
344		22		8	KER	23-7-2015	Uit laag naast sloot; Profiel nr. 8 kijkgat onderin
345		22		8	MXX/ KER	24-7-2015	Uit laag naast sloot; Profiel nr. 8 kijkgat bovenin
346		22		8	KER	24-7-2015	Uit sloot (laag (?))
347	182	16	2		KER	24-7-2015	Beneden vloer Spoor nr. 182
348	182	16	2		MXX	24-7-2015	Beneden vloer Spoor nr. 182
349	52	11	2		KER	24-7-2015	Beneden fundering Spoor nr. 52
350		9	3		KER	24-7-2015	AA Vlak 3, ruimte (GPS)
351		9	3		MXX	24-7-2015	AA Vlak 3, ruimte (GPS)
352		9	3		KER	24-7-2015	AA Vlak 3, ruimte voor voorgevel
353	218	9	3		KER	24-7-2015	AA Vlak 3, beneden fundering Spoor nr. 218
354	218	9	3		ODB	24-7-2015	AA Vlak 3, beneden fundering Spoor nr. 218
355		9	3		KER	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
356		9	3		MXX	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
357		9	3		KER	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
358		9	3		KER	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
359		9	3		KER	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
360		9	3		KER	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
361		9	3		KER	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
362		9	3		KER/ ODB	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
363		9	3		KER	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
364		9	3		KER	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
365		9	3		KER/ ODB/ MXX	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
366		9	3		KER/ SXX/ ODB	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
367		9	3		KER	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
368		9	3		KER	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
369		9	3		KER	27-7-2015	AA Vlak 3, uit laag (GPS)
370		9	3		ODB	27-7-2015	AA Vlak 3 (GPS)
371		9	3		ODL	27-7-2015	AA Vlak 3 (GPS)
372	219	23			KER	28-7-2015	Uit vulling Spoor nr. 219
373	219	23			ODB	28-7-2015	Uit vulling Spoor nr. 219
374	219	23			MXX	28-7-2015	Uit vulling Spoor nr. 219
375	150	11	3		KER	28-7-2015	Tussen natuursteen Spoor nr. 150
376	226	11	3		SXX	28-7-2015	In fundering Spoor nr. 226
377	226	11	3		KER	28-7-2015	In fundering Spoor nr. 226
378	226	11	3		KER	28-7-2015	AA Vlak 3, langs fundering Spoor nr. 226

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
379	216	11	3		KER	28-7-2015	AA Vlak 3, op fundering Spoor nr. 216
380		11	3		SXX	28-7-2015	AA Vlak 3; langs fundering Spoor nr. 214
381	230	9	3		KER	28-7-2015	AA Vlak 3, beneden fundering Spoor nr. 230
382		11	3		KER	28-7-2015	AA Vlak 3
383	242	9	4		ODB	29-7-2015	
384	242	9	4		MXX	29-7-2015	Tussen natuursteen
385	242	9	4		KER	29-7-2015	Puntlocatie
386				10	KER	29-7-2015	Profiel nr. 10; Laag 21
387				10	KER	29-7-2015	Profiel nr. 10, Laag 17
388				10	KER	29-7-2015	Profiel nr. 10; Laag 20
389				10	ODB	29-7-2015	Profiel nr. 10; Laag 20
390				10	KER	29-7-2015	Profiel nr. 10; Laag 19
391		11	3		MXX	29-7-2015	Metaaldetector (puntlocatie)
392		11	3		MXX	29-7-2015	Metaaldetector (puntlocatie)
393		9	3		MXX	29-7-2015	Metaaldetector (puntlocatie)
394		9	3		OPH	29-7-2015	Op steenlaag (puntlocatie) - vervallen?
395	241	24			KER	29-7-2015	AA Kijkgat (Spoor nr. 241)
396	241	24			ODB	29-7-2015	AA Kijkgat
397	241	24			MXX	29-7-2015	AA Kijkgat
398	241	24			ODL	29-7-2015	AA Kijkgat
399	241	24			ODB	29-7-2015	AA Kijkgat
400	154	24			KER	29-7-2015	AA Kijkgat
401	154	24			ODB	29-7-2015	AA Kijkgat
402	154	24			MXX	29-7-2015	AA Kijkgat
403		24			KER	29-7-2015	AA Kijkgat; Laag 3 - 5
404		24	6		KER	29-7-2015	AA Kijkgat (uit laag); ook ODB in vondstzak
405		24			ODB	29-7-2015	AA Kijkgat; Laag 7
406	244	15	3		KER	30-7-2015	Uit Vulling nr. 1, Spoor nr. 82/ 244
407	244	15	3		ODB	30-7-2015	Uit Vulling nr. 1, Spoor nr. 82/ 244
408	242	9	3		ODB	30-7-2015	Uit Spoor nr. 242 (puntlocatie)
409	242	9	3		MXX	30-7-2015	Uit Spoor nr. 242 (puntlocatie)
410	242	9	3		KER	30-7-2015	Uit Spoor nr. 242 (puntlocatie)
411	239	9	3		KER	30-7-2015	Uit Spoor nr. 239
412	239	9	3		MXX	30-7-2015	Uit Spoor nr. 239
413	242	9	3		MXX	30-7-2015	Uit Spoor nr. 242
414	242	9	3		KER	30-7-2015	Uit Spoor nr. 242 (puntlocatie)
415	237	9	3		KER	30-7-2015	Uit Spoor nr. 237
416	244	15	3		GLS	30-7-2015	Uit vulling beerput Spoor nr. 82/ 244
417	244	15	3		MXX	30-7-2015	Uit vulling beerput Spoor nr. 82/ 244

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
418	171	18	3		MXX	30-7-2015	AA Coupe Spoor nr. 171; uit blauwgrijze klei
419	216	11	4		KER	30-7-2015	AA uitgraven kelder Spoor nr. 216; Laag 1 = blauwgrijze klei
420	216	11	4		ODB	30-7-2015	AA uitgraven kelder Spoor nr. 216; Laag 1 = blauwgrijze klei
421	216	11	4		MXX	30-7-2015	AA uitgraven kelder Spoor nr. 216; Laag 1 = blauwgrijze klei (metaaldetector)
422	216	11	4		MXX	30-7-2015	AA uitgraven keder Spoor nr. 216; Laag 2 = bruingrijs, sterk kleiig zand (metaaldetector)
423	229/ 230	9	3		MXX	30-7-2015	Tussen Spoor nr. 229 en 230 op steen depositie (puntlocatie)
424	229/ 230	9	3		KER/ GLS	30-7-2015	Tussen Spoor nr. 229 en 230 op steen depositie (puntlocatie)
425		11	4		KER	31-7-2015	AA Vlak 4 (kelder)
426		11	4		ODB	31-7-2015	AA Vlak 4 (kelder)
427		11	4		MXX	31-7-2015	AA Vlak 4 (kelder)
428		11	4		ODL	31-7-2015	AA Vlak 4 (kelder)
429		10	4		KER	31-7-2015	AA Vlak 4, binnenruimte (GPS)
430		10	4		MXX	31-7-2015	AA Vlak 4, binnenruimte (GPS)
431		10	4		KER	31-7-2015	AA Vlak 4, binnenruimte (GPS)
432	245	10	4		KER	31-7-2015	Uit vulling put Spoor nr. 245
433		10	4		ODB	31-7-2015	AA Vlak 4, binnenruimte (GPS)
434	248	10	4		KER	31-7-2015	AA Vlak 4; op fundering Spoor nr. 248
435		9	4		ODL/ ODB/ MXX	31-7-2015	AA Vlak 4, binnenruimte (GPS)
436		9	4		KER	31-7-2015	AA Vlak 4, binnenruimte (GPS)
437		9	4		MXX	31-7-2015	AA Vlak 4, binnenruimte (GPS)
438		9	3		KER/ MXX	31-7-2015	AA Vlak 3; nabij Spoor nr. 228 en 229
439		9	4		KER	31-7-2015	AA Vlak 4, binnenruimte (GPS)
440		9	4		KER	31-7-2015	AA Vlak 4, binnenruimte, Laag 253
441	258	10	4		KER	31-7-2015	Bij vrijgraven zuidzijde fundering Spoor nr. 258
442	246	9	4		KER	3-8-2015	Uit vulling Spoor nr. 246
443	259	9	4		KER	3-8-2015	Beneden/ tussen fundering Spoor nr. 259
444	255	10	4		MXX	3-8-2015	In laag, metaaldetector (GPS)
445	261	10	4		ODL	3-8-2015	Uit vulling Spoor nr. 261
446	251	9	4		ODL/ KER	3-8-2015	Uit vulling Spoor nr. 251
447	252	9	4		KER	3-8-2015	Uit laag beneden Spoor nr. 251
448	259	9	4		SXX	3-8-2015	Boven op Spoor nr. 259
449	205	11			KER	3-8-2015	Pot aan onderzijde Spoor nr. 205
450	205	11			MXX/ SXX	3-8-2015	In Laag 4 (beer) van coupe Spoor nr. 205
451	205	11			ODB	3-8-2015	In Laag 4 (beer) van coupe Spoor nr. 205

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
452	205	11			OTE	3-8-2015	In Laag 4 (beer) van coupe Spoor nr. 205
453	205	11			KER	3-8-2015	In Laag 1 van coupe Spoor nr. 205 (grijze klei)
454	205	11			MXX	3-8-2015	In Laag 1 (grijze klei) van coupe Spoor nr. 205
455	205	11			KER	3-8-2015	Tussen Laag 6 (hout) en 7 (kalksteen) van coupe Spoor nr. 205
456	205	11			MXX	3-8-2015	In Laag 5 van coupe Spoor nr. 205
457	205	11			KER	3-8-2015	In Laag 5 van coupe Spoor nr. 205
458	205	11			GLS	3-8-2015	In Laag 5 van coupe Spoor nr. 205
459	205	11			ODB	3-8-2015	In Laag 5 van coupe Spoor nr. 205
460		9	5		MXX	3-8-2015	Metaaldetector (puntlocatie)
461		9	5		MXX	3-8-2015	Metaaldetector (puntlocatie)
462		9/ 10			MXX	3-8-2015	Metaaldetector (AA Vlak 9/ 10)
463		10	5		MXX	3-8-2015	Metaaldetector (puntlocatie)
464		10	5		MXX	3-8-2015	Metaaldetector (puntlocatie)
465		9	5		SXX	3-8-2015	AA Vlak 5 (puntlocatie)
466		9	5		KER	3-8-2015	Puntlocatie AA Vlak 5
467	245	10	4		KER	4-8-2015	Uit vulling Spoor nr. 245
468	245	10	4		MXX	4-8-2015	Uit vulling Spoor nr. 245
469	255	9/ 10	5		KER	4-8-2015	AA Vlak 5 (puntlocatie)
470	274	9	5		MXX	4-8-2015	Op plank Spoor nr. 274
471	252	9	5		KER	4-8-2015	AA Vlak 5 (uit laag)
472	254	9	5		KER	4-8-2015	AA Vlak 5; uit vulling Spoor nr. 254
473	254	9	5		ODB	4-8-2015	
474	221	11	5		ODB	4-8-2015	AA Vlak 5 (uit laag)
475	221	11	5		KER	4-8-2015	AA Vlak 5 (uit laag)
476	265	9	5		KER	4-8-2015	AA Vlak 5 (uit laag)
477	265	9	5		ODB	4-8-2015	AA Vlak 5 (uit laag)
478	265	9	5		ODL	4-8-2015	AA Vlak 5 (uit laag)
479	268	10	5		KER	4-8-2015	Op Spoor nr. 268
480	254	9	5		MXX	4-8-2015	Metaaldetector (puntlocatie)
481	252	10	5		KER	4-8-2015	AA Vlak 5 (uit laag)
482	279	11	5		KER	4-8-2015	Uit nis kelder Spoor nr. 279
483	279	11	5		MXX	4-8-2015	Uit nis kelder Spoor nr. 279
484	271	10	5		KER/ ODB	4-8-2015	AA Vlak 5; uit Spoor nr. 271
485	271	10	5		MXX	4-8-2015	AA Vlak 5; uit Spoor nr. 271
486	263	11	5		KER	4-8-2015	AA Kijkgat nis; uit kelder Spoor nr. 263
487	263	11	5		ODB	4-8-2015	AA Kijkgat nis; uit kelder Spoor nr. 263
488	263	11	5		ODL/ OPH/ MXX	4-8-2015	AA Kijkgat nis; uit kelder Spoor nr. 263 = ODL + OPH + MXX
489	220	10	5		KER	4-8-2015	AA Vlak 5; uit Spoor nr. 220

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
490		11	5		KER	4-8-2015	Puntlocatie
491		10	5		MXX	4-8-2015	Metaaldetector (puntlocatie)
492	271	10	5		KER	5-8-2015	
493	271	10	5		MXX	5-8-2015	Metaaldetector
494	221	10/ 11	5		MXX	5-8-2015	Metaaldetector
495	220	10/ 11	5		MXX	5-8-2015	Metaaldetector
496	254	9	5		MXX	5-8-2015	Metaaldetector
497	254	9	5		KER	5-8-2015	Metaaldetector
498	273	9	5		KER	5-8-2015	Metaaldetector
499	273	9	5		MXX	5-8-2015	Metaaldetector
500	274	9	5		MXX	5-8-2015	Metaaldetector
501	253	9	5		ODL/ ODB	5-8-2015	
502	253	9	5		KER	5-8-2015	
503	274	9	5		OPH	5-8-2015	Fragment van bodem van houten ton
504		25			MXX	5-8-2015	Laag 7
505		25			KER	5-8-2015	Laag 23
506		25			KER	5-8-2015	Laag 14
507		25			ODB	5-8-2015	Laag 13/ 14
508		25			KER	5-8-2015	Uit Laag 14
509		10	5		MXX	5-8-2015	Recente lamp, maar beneden fundering van Kunrader steen
510	269	10	5		KER	5-8-2015	Tussen stenen
511	263	25		14	KER	5-8-2015	Uit Profiel nr. 14, Laag 1, vulling kelder Spoor nr. 263
512		25		13	KER	5-8-2015	Uit Laag 29
513		25		13	ODB	5-8-2015	Uit Laag 29
514		25		13	MXX	5-8-2015	Uit Laag 29
515		9	6		KER	5-8-2015	20 centimeter beneden Vlak 5, beneden laag (GPS)
516		10/ 11	6		MXX	5-8-2015	Puntlocatie
517	281	9			KER	4-9-2015	Uit kleilaag beneden fundering Spoor nr. 281
518			1/ 2		ODL	7-9-2015	Tegen Kerkplein aan (leidingsleuf)
519			1/2		KER	7-9-2015	Tegen Kerkplein aan (leidingsleuf)
520			1/2		KER	17-9-2015	AA Vlak 1/ 2 (circa 30 centimeter verdiept); in centrale deel van plangebied; overgang geroerde klei naar (donker)grijze natuurlijke klei; circa 35 meter ten westen van oostelijke gevel van Furenthela; op circa 85.10 meter +NAP
521		11	5		KER	17-9-2015	AA Vlak 5, uit grijze ophooglaag klei, ter plekke van Put 11 tegen Kerkplein aan (circa 85.10 meter +NAP)
522	312	13	5		KER	18-9-2015	Uit grijze kleilaag coupe Spoor nr. 312 (zuidelijke houten heipaal)
523		9	5		KER	22-2-2015	AA Vlak 5
524		9	5		ODB	22-2-2016	AA Vlak 5

Vondst nr.	Spoor nr	Put nr.	Vlak	Coupe/Profiel	Code	Datum	Opmerkingen
525		9	5		KER	22-2-2016	AA Vlak 5
526			5		KER	22-2-2016	AA Vlak 5
527			5		KER	22-2-2016	AA Vlak 5
528			5		KER	22-2-2016	AA Vlak 5/ noordelijke drainagesleuf (aanleg)
529			5		ODL	22-2-2016	Uit noordelijke drainagesleuf
530			5		KER	22-2-2016	AA Vlak 5

Bijlage 6 Vondstenlijst aardewerk

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
1	3	1				11-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
3	4	1			1	11-6-2015	KER	PORSELEI	1	2			1			1	porselein	Europa	schotel	ep-sch-	veldspaat	kobalt			1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
3	4	1			1	11-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	1	78			1			1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-7	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM		
3	4	1			1	11-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	8					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
4	5	1		8		11-6-2015	KER	STGFLS	7	330			1		6	1	steengoed	Frechen	fles	s2-fle-12	zoutglazuur met ijzerengobe				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
4	5	1		8		11-6-2015	KER	INDUSWIT	1	2			1				industrieel wit	Maastricht			loodglazuur				1830 na Chr.	1950 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
4	5	1		8		11-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	5	62				2	3		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
4	5	1		8		11-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	40			1				roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
5	5	1		9		11-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	2	66			2			1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-7	loodglazuur met ijzeroxide				1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM	1650-1750 na Chr.	opspit
6	5	1				11-6-2015	KER	INDUSWIT	1	16			1			1	industrieel wit	Maastricht	schotel	iw-sch-10	loodglazuur	Boerenbont			1900 na Chr.	1950 na Chr.	NTL	NTL		
6	5	1				11-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	36					1	1	roodbakkend	Nederrijn	grape	r-gra-	loodglazuur met koperoxide	slib		roetaanslag	1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
7	5	1				11-6-2015	KER	PORSELEI	1	2					1		porselein	Europa			veldspaat	kobalt, drukprint			1850 na Chr.	1950 na Chr.	NTL	NTL		
8	5	1				11-6-2015	KER	INDUSWIT	2	20		1			1	1	industrieel wit	Maastricht	kop	iw-kop-	loodglazuur				1830 na Chr.	1950 na Chr.	NTM	NTL		
8	5	1				11-6-2015	KER	STGL	1	26					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt			1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
11	9	1				17-6-2015	KER	ROOD	18	1118			6	8	4	1	industrieel rood	Europa	bloempot e.d.		loodglazuur	divers			1950 na Chr.	2000 na Chr.	NTL	NTL		
11	9	1				17-6-2015	KER	INDUSWIT	4	444		1	1	2			industrieel wit	Maastricht	bloempot, kop		loodglazuur				1950 na Chr.	2000 na Chr.	NTL	NTL		
12	9	1				17-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	28		1					roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
13	10	1				17-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
13	10	1				17-6-2015	KER	WIT	1	2		1					Frankforter waar	Rijnland			loodglazuur				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
14	10	1				17-6-2015	KER	STGRAEREN	3	48			1	1	1	1	steengoed	Frechen	zalfpotje	s2-zal-2	zoutglazuur met ijzerengobe		met voetje		1675 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
16	12	1				17-6-2015	KER	STGWESTERW	7	296			2	2	3	1	steengoed	Westerwald	pot	s2-pot-2	zoutglazuur	kobalt, kerfsnee			1700 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM		
19	12	1		27		17-6-2015	KER	PIJP	2	4		2				2	pijp	Nederland	pijp				dunne steel		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
20	12	1				17-6-2015	KER	DAKPAN	1	64			1			1	bouwkeramiek	Tegelen	dakpan				stempel: Russel-Tiglia, Tegelen, made in Holland		1929 na Chr.	1966 na Chr.	NTL	NTL		
21	10	1				17-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	6					2		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
21	10	1				17-6-2015	KER	DAKPAN	1	54		1				1	bouwkeramiek	regionaal	dakpan				bleek rood		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
22	10	1				17-6-2015	KER	STGL	1	22					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
23	10	1				17-6-2015	KER	STGRAEREN	1	12					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
23	10	1				17-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	3	102			2	1			roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
																					ijzeroxide										
24	11	1				17-6-2015	KER	STGLKANRAEREN	1	68			1			1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	kan	s2-kan-	zoutglazuur met ijzerengobe	gevlekt	aanzet lintoor met ribbels		1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
27	0	1		32		18-6-2015	KER	STGL	1	8					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1525 na Chr.	
27	0	1		32		18-6-2015	KER	ROOD	4	68			1		3	1	roodbakkend	Maasland	pot	rm-pot-	loodglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1525 na Chr.	
27	0	1		32		18-6-2015	KER	WITGRAPE	1	20				1		1	witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		klauwpoot		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV	1450-1525 na Chr.	
30	0	1		18		18-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	104				1		1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-18	loodglazuur met ijzeroxide				1600 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1600-1650 na Chr.	
31		1				18-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	74					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
31		1				18-6-2015	KER	STGL	1	28					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
32	0	1				18-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
32	0	1				18-6-2015	KER	STGL	1	4					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
34	0	1				18-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	3	72			2	1		1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-10	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM		
35	0	1				18-6-2015	KER	STGL	1	14					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
36	0	1				18-6-2015	KER	PIJP	1	8		1				1	pijp	Gouda	pijp	ovaal			hielmerk gekroonde PS		1750 na Chr.	1800 na Chr.	NTM	NTM		
36	0	1				18-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	6					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
36	0	1				18-6-2015	KER	STGL	1	4			1				steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt			1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
38	0	1				18-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	2					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met koperoxide				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
42	0	1		44		19-6-2015	KER	WIT	1	2					1		Frankforter waar	Rijnland			loodglazuur				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1900 na Chr.	
46				45		19-6-2015	KER	PIJP	2	2		2					pijp	Nederland	pijp				dun		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
50	0	1		46		19-6-2015	KER	STGL	2	28					2		steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt, kerfsnee			1700 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM	1700-1750 na Chr.	
51						19-6-2015	KER	PIJP	1	2		1				1	pijp	Nederland	pijp				dunne steel		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
53	0	1		38		19-6-2015	KER	FAYBORD	10	172			3	7		1	faience	Nederland	bord	f-bor-5	tinglazuur	kobalt	vlakke bodem, diepe vorm		1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM	1650-1700 na Chr.	
54	0	1				19-6-2015	KER	STGLANGERW	1	54				1		1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	pot	s2-pot-6	zoutglazuur met ijzerengobe		voorraadpot, kroonvoet		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
55	9	1				19-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	12					2		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met koperoxide				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
55	9	1				19-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	20					2		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
55	9	1				19-6-2015	KER	STGL	1	6					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
57	9	1				19-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	28		1			1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide	gevlekt			1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
57	9	1				19-6-2015	KER	STGL	2	68			1		1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt			1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
60	12	1		53		22-6-2015	KER	HAFNER	1	14			1			1	witbakkend	Rijnland	pot	ha-pot-1	loodglazuur		tranend baksel		1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1700-1750 na Chr.	
62	12	1		56		22-6-2015	KER	PIJP	2	4		2					pijp	Nederland	pijp						1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1800-1900 na Chr.	
62	12	1		56		22-6-2015	KER	DAKPAN	1	12		1					bouwkeramiek	regionaal	dakpan				bleek rood		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1800-1900 na Chr.	
62	12	1		56		22-6-2015	KER	STGL	3	52		1	1	1			steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt, mangaan			1700 na Chr.	1725 na Chr.	NTM	NTM	1800-1900 na Chr.	opspit

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
62	12	1		56		22-6-2015	KER	STGWESTERW	1	14			1			1	steengoed	Westerwald	mosterdpot	s2-pot-19	zoutglazuur				1800 na Chr.	1950 na Chr.	NTM	NTL	1800-1900 na Chr.	
65	12	1		56		22-6-2015	KER	STGL	1	22					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1800-1900 na Chr.	opspit
67	12	1		57		22-6-2015	KER	STGL	2	38					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1525-1550 na Chr.	opspit
67	12	1		57		22-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	3	102			1	1	1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1900 na Chr.	
68	13	1		58		22-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	4	62			2	1	1	1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
69	13	1		58		22-6-2015	KER	STGLANGERW	12	268				1	11		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	pot	s2-pot-6	zoutglazuur met ijzerengobe		voorraadpot		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
69	13	1		58		22-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met koperoxide				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
69	13	1		58		22-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	52					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
70	13	1		58		22-6-2015	KER	STGLANGERW	3	210				1	2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	pot	s2-pot-6	zoutglazuur met ijzerengobe	applique	voorraadpot		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
70	13	1		58		22-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	1	46				1		1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
70	13	1		58		22-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	30					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
72	13	1		59		22-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	2	36				1	1	1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-	loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1750 na Chr.	
72	13	1		59		22-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	14					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1750 na Chr.	
72	13	1		59		22-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	12					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1750 na Chr.	
72	13	1		59		22-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	12					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1750 na Chr.	
72	13	1		59		22-6-2015	KER	WITGRAPE	1	2					1		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV	1700-1750 na Chr.	opspit
72	13	1		59		22-6-2015	KER	STGL	3	28					3		steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kerfsnee met kobalt			1700 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM	1700-1750 na Chr.	
73	13	1		59		22-6-2015	KER	STGL	1	22					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1700-1750 na Chr.	
74	13	1		59		22-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	54					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1750 na Chr.	
74	13	1		59		22-6-2015	KER	DAKPAN	1	28		1					bouwkeramiek	regionaal	dakpan				bleek rood		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1750 na Chr.	
74	13	1		59		22-6-2015	KER	WIT	1	12					1		witbakkend	Rijnland			loodglazuur met mangaanoxide				1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1700-1750 na Chr.	opspit
75	13	1		59		22-6-2015	KER	STGL	2	28			1		1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1700-1750 na Chr.	
75	13	1		59		22-6-2015	KER	PIJP	1	4		1				1	pijp	Nederland	pijp				dunne steel		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1750 na Chr.	
75	13	1		59		22-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	1	10					1	1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1750 na Chr.	
77	12	1		29		22-6-2015	KER	WIT	1	14				1			witbakkend	Maasland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1700 na Chr.	
78	12	1		30		23-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	12			1			1	roodbakkend	Nederrijn	deksel	r-dek-	loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1900 na Chr.	
78	12	1		30		23-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	18					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1900 na Chr.	
79	10	1				23-6-2015	KER	STGRAEREN	3	36					3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe	gevlekt			1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
79	10	1				23-6-2015	KER	ROODKOMNEDRIJN	1	64				1		1	roodbakkend	Nederrijn	kom	r-kom-	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
79	10	1				23-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	20					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
79	10	1				23-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	6					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
79	10	1				23-6-2015	KER	WIT	1	32			1			1	Frankforter waar	Rijnland	grape	w-gra-20	loodglazuur			roetaanslag	1750 na Chr.	1850 na Chr.	NTM	NTL		
79	10	1				23-6-2015	KER	STGLKANWESTERW	7	76			1		6	1	steengoed	Westerwald	kan	s2-kan-	zoutglazuur	kobalt, kerfsnee en appliques			1700 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM		
80	12	1				23-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4			1				roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met koperoxide				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
80	12	1				23-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
81	5	1		10		23-6-2015	KER	INDUSWIT	2	36			2			1	industrieel wit	Maastricht	bord	iw-bor-2	loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
81	5	1		10		23-6-2015	KER	FAYENCE	1	4					1		faience	Nederland			tinglazuur	kobalt			1650 na Chr.	1800 na Chr.	NTM	NTM	1830-1850 na Chr.	
81	5	1		10		23-6-2015	KER	ROODKOMNEDRIJN	1	78			1			1	roodbakkend	Nederrijn	kom	r-kom-77	loodglazuur				1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM	1830-1850 na Chr.	opspit
81	5	1		10		23-6-2015	KER	ROODKOMNEDRIJN	1	36			1			1	roodbakkend	Nederrijn	kom	r-kom-80	loodglazuur				1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM	1830-1850 na Chr.	opspit
81	5	1		10		23-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	86			1			1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-4	loodglazuur				1600 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1830-1850 na Chr.	opspit
81	5	1		10		23-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	4	146				1	3		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
81	5	1		10		23-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	4					2		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
81	5	1		10		23-6-2015	KER	DAKPAN	2	1040		2					bouwkeramiek	regionaal	dakpan				bleek rood		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
81	5	1		10		23-6-2015	KER	STGL	2	48					2		steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt, krastechniek			1750 na Chr.	1850 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
84	5	1		10		23-6-2015	KER	INDUSWIT	1	20				1		1	industrieel wit	Maastricht	kop	iw-kop-1	loodglazuur	kobalt	decor Saksch (strobloem)		1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
84	5	1		10		23-6-2015	KER	INDUSWIT	2	16				2		1	industrieel wit	Maastricht	bord	iw-bor-	loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
84	5	1		10		23-6-2015	KER	INDUSWIT	1	14			1			1	industrieel wit	Maastricht	kom	iw-kom-6	loodglazuur	reliëf			1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
84	5	1		10		23-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	2	16			1	1			roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-7	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM	1830-1850 na Chr.	opspit
84	5	1		10		23-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	4	90				1	3		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
84	5	1		10		23-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	3	32					3		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
84	5	1		10		23-6-2015	KER	STGLKANWESTERW	2	8					2	1	steengoed	Westerwald	kan	s2-kan-	zoutglazuur	kobalt, krastechniek			1750 na Chr.	1850 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
85	9	1				24-6-2015	KER	ROOD	1	30			1				industrieel rood	Europa			loodglazuur	slib	buitenzijde fijne craquelé		1950 na Chr.	2000 na Chr.	NTL	NTL		
85	9	1				24-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	12					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
86	9	1		67		24-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	1	18			1			1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-10	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM	1650-1750 na Chr.	
86	9	1		67		24-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	8					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met koperoxide				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1750 na Chr.	
87	9	1				24-6-2015	KER	ROODKOMNEDRIJN	1	74			1			1	roodbakkend	Nederrijn	kom	wm-kom-	loodglazuur met mangaanoxide		grote vorm, brede manchetrand		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
90	9	1		38		24-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	1	26				1		1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
90	9	1		38		24-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	50			1			1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-4	loodglazuur				1600 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	
90	9	1		38		24-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	8					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met koperoxide				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
92	15	1		80		25-6-2015	KER	STGRAEREN	1	194			1			1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	pot?		zoutglazuur met ijzerengobe		grote conische open vorm, onbekend		1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	
93	15	1		80		25-6-2015	KER	STGL	2	44					2		steengoed	Langerwehe/			zoutglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
																		Aken/Raeren			met ijzerengobe									
93	15	1		80		25-6-2015	KER	STGLKANRAEREN	1	108			1			1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	kan	s2-kan-	zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	
93	15	1		80		25-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	16					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
95	5	1		85		25-6-2015	KER	INDUSWIT	1	66			1			1	industrieel wit	Engeland?	kop	iw-kop-10	loodglazuur	reliëf met kobalt	hoge vorm		1800 na Chr.	1850 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
95	5	1		85		25-6-2015	KER	INDUSWIT	2	34			2			2	industrieel wit	Maastricht	bord	iw-bor-2	loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
96	5	1				25-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	48			1		1	1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-18	loodglazuur				1600 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
96	5	1				25-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	18					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
96	5	1				25-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	3	52			2		1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
97	5	1		82	1	25-6-2015	KER	FAYENCE	1	2					1		faience	Frankrijk?			tinglazuur	kobalt			1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
97	5	1		82	1	25-6-2015	KER	STGLANGERW	32	5410		1	2	4	25		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	pot	s2-pot-6	zoutglazuur met ijzerengobe		voorraadpot		1900 na Chr.	1950 na Chr.	NTL	NTL	1830-1850 na Chr.	
97	5	2		83		25-6-2015	KER	STGLANGERW	19	4414		1	1	3	14	1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	pot	s2-pot-6	zoutglazuur met ijzerengobe		voorraadpot, kroonvoet met 21 tenen		1900 na Chr.	1950 na Chr.	NTL	NTL	1830-1900 na Chr.	
97	5	2		83		25-6-2015	KER	INDUSWIT	4	66			2	2		1	industrieel wit	Maastricht	bord	iw-bor-31	loodglazuur		gegolfde rand, roomgeel		1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
97	5	1		82	1	25-6-2015	KER	INDUSWIT	18	158			9	9		1	industrieel wit	Maastricht	bord	iw-bor-2	loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
97	5	2		83		25-6-2015	KER	INDUSWIT	1	16				1			industrieel wit	Maastricht			loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
97	5	1		82	1	25-6-2015	KER	ROODKOMNEDRIJN	5	326			1	4		1	roodbakkend	Nederrijn	kom	r-kom-	loodglazuur	slib	mangaan lijnen, randtekst, bloemen op de spiegel, standvlak		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
97	5	1		82	1	25-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	19	532			4		15	1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-4	loodglazuur	slib			1600 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1830-1850 na Chr.	opspit
97	5	2		83		25-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	22					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
97	5	2		83		25-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	90				1		1	roodbakkend	Nederrijn	bloempot	r-blo-	loodglazuur met ijzeroxide		gaatje in bodem		1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
97	5	2		83		25-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	440				1		1	roodbakkend	Nederrijn	pot	wm-pot-1	loodglazuur	slib, mangaan	grote vorm, vlakke bodem	roetaanslag	1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
97	5	1		82	1	25-6-2015	KER	STGL	4	52					4		steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt			1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
97	5	2		83		25-6-2015	KER	STGL	2	22					2		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
99	9	2		38		25-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	12			1		1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
99	9	2		38		25-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	4	26					4		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met koperoxide				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
100	9	2		38		29-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	3	42				1	2		roodbakkend	Nederrijn	bord		loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
100	9	2		38		29-6-2015	KER	HAFNER	1	16				1		1	witbakkend	Rijnland	bord	w-bor-	loodglazuur met koperoxide		slecht glazuur		1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	
100	9	2		38		29-6-2015	KER	WITGIET	1	30			1			1	witbakkend	Rijnland	vergiet	w-ver-	loodglazuur		manchetrand, slecht glazuur		1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	
100	9	2		38		29-6-2015	KER		1	114		1					bouwkeramiek						rond hol voorwerp, buis?						1650-1700 na Chr.	
102	9	2		38		29-6-2015	KER	STGL	1	2					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	
102	9	2		38		29-6-2015	KER	PIJP	2	2		2					pijp	Nederland	pijp						1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
102	9	2		38		29-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	2	52			2			1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-	loodglazuur	slib	o.a. golfrand		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
102	9	2		38		29-6-2015	KER	WIT	8	18					8		witbakkend	Rijnland			loodglazuur met koperoxide				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	
102	9	2		38		29-6-2015	KER	WITGRAPE	4	40				2	2	1	witbakkend	Rijnland	grape	w-gra-	loodglazuur		vlakke bodem, pootje	roetaansl ag	1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	
105	11	1				29-6-2015	KER	WIT	3	40					3		witbakkend	Rijnland			loodglazuur met mangaanoxide				1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
107	9	2				30-7-2015	KER	WITKOM	1	144			1			1	witbakkend	Maasland	kom	wm-kom-2	loodglazuur met mangaanoxide		grote vorm, brede manchetrand		1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
107	9	2				30-7-2015	KER	HAFNER	2	34				1	1	1	witbakkend	Rijnland	bord	ha-bor-1	loodglazuur met koperoxide				1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
108	9	2				30-6-2015	KER	HAFNER	2	40			1		1	1	witbakkend	Rijnland	bord	ha-bor-1	loodglazuur met koperoxide				1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
108	9	2				30-6-2015	KER	WITGRAPE	1	36				1		1	witbakkend	Rijnland	grape	w-gra-	loodglazuur		vlakke bodem, pootje	roetaansl ag	1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
109	9	2				30-6-2015	KER	PIJP	2	18		2				1	pijp	Gouda	pijp	ovaal			bijmerk Gouda, hielmerk sterk afgesleten		1750 na Chr.	1800 na Chr.	NTM	NTM		
110	9	2				30-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	5	36					5		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
111	9	2		105		30-6-2015	KER	STGRAEREN	1	6					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1550-1650 na Chr.	
111	9	2		105		30-6-2015	KER	WITGRAPE	1	24				1		1	witbakkend	Rijnland	grape	w-gra-	loodglazuur		vlakke bodem, pootje	roetaansl ag	1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1650 na Chr.	
113	15	2		103		30-6-2015	KER	STGL	1	26					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
118	15	2				30-6-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	2	34				2		1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
118	15	2				30-6-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	18			1			1	roodbakkend	Nederrijn	deksel	r-dek-7	loodglazuur met ijzeroxide				1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM		
119	15	2				30-6-2015	KER	STGRAEREN	1	12	1					1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	spinsteen	s2-spi-1	zoutglazuur		licht conisch, ribbels		1350 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
121	15	2			3000	1-7-2015	KER	STGL	1	44					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
121	15	2			3000	1-7-2015	KER	STGL	1	76					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
121	15	2			3000	1-7-2015	KER	STGFLS	1	20					1	1	steengoed	Westerwald	fles	s2-fle-4	zoutglazuur				1850 na Chr.	1900 na Chr.	NTL	NTL		
123	15	2				1-7-2015	KER	ROODGRAP	5	102		2			3	1	roodbakkend	Maasland	grape	rm-gra-	loodglazuur		spatglazuur		1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
126	9	2		114		1-7-2015	KER	STGL	2	6					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1750-1800 na Chr.	
126	9	2		114		1-7-2015	KER	PIJP	1	4		1					pijp	Nederland	pijp	ovaal					1750 na Chr.	1800 na Chr.	NTM	NTM	1750-1800 na Chr.	
126	9	2		114		1-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1800 na Chr.	
126	9	2		114		1-7-2015	KER	WIT	1	2					1		witbakkend	Rijnland			loodglazuur				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1800 na Chr.	
126	9	2		114		1-7-2015	KER	STGL	1	2					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt	stempel		1750 na Chr.	1800 na Chr.	NTM	NTM	1750-1800 na Chr.	
127	9	2		115		1-7-2015	KER	STGL	1	24				1			steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt			1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1800 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
128	9	2		115		1-7-2015	KER	STGL	2	28				2			steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1700-1800 na Chr.	
131	9	2		115		1-7-2015	KER	BRUNGW	1	8					1		Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld					gedraaid, periode 1-2		1175 na Chr.	1225 na Chr.	MELA	MELA	1700-1800 na Chr.	opspit
131	9	2		115		1-7-2015	KER	STGL	1	30				1			steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1800 na Chr.	
134	9	2		115		1-7-2015	KER	PIJP	2	2		2					pijp	Nederland	pijp				dunne steel		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1800 na Chr.	
135	9	2				1-7-2015	KER	STGWESTERW	1	70			1			1	steengoed	Westerwald	pot	s2-pot-39	zoutglazuur	kobalt	conservenpot		1775 na Chr.	1800 na Chr.	NTM	NTM		
136	9	2		112		1-7-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	2	16			2			1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1900 na Chr.	
137	15	2			3000	1-7-2015	KER	WITGRAPE	1	12			1			1	witbakkend	Maasland	grape	wm-gra-1a	loodglazuur		kraagrand		1500 na Chr.	1550 na Chr.	NTV	NTV		
139	15	1		80		1-7-2015	KER	STGL	1	8			1				steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	
139	15	1		80		1-7-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	1	12				1		1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
139	15	1		80		1-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met koperoxide				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
140	15	1		80		2-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	16					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
141	15	2		107		2-7-2015	KER	STGKANLANGERW	1	54			1			1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	kan	s2-kan-67	zoutglazuur met ijzerengobe	radstempel	hoge hals met ribben		1400 na Chr.	1450 na Chr.	MELB	MELB	1400-1450 na Chr.	
142	9	2		106		3-7-2015	KER	WIT	1	2					1		witbakkend	Maasland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1700 na Chr.	
143	9	2		65		3-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	2					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1900 na Chr.	
144	9	2		105		3-7-2015	KER	STGRAEREN	1	12							steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1550-1650 na Chr.	
147	15	3			7000	6-7-2015	KER	STGRAEREN	1	4			1				steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
148	15	3			3000	6-7-2015	KER	BRUNGW	2	46			1			1	Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld	kogelpot	pi-kog-1			handgevormd, periode 1		1120 na Chr.	1175 na Chr.	MELA	MELA		
149	10	2		118		6-7-2015	KER	WITKOM	9	502		1	3		5	1	witbakkend	Rijnland	steelkom	w-stk-12	loodglazuur met mangaanoxide		ronde dichte steel, 10 cm		1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1550-1650 na Chr.	
150	10	2		118		6-7-2015	KER	STGRAEREN	1	18					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1550-1650 na Chr.	
150	10	2		118		6-7-2015	KER	HAFNER	19	542			5	9	5	1	witbakkend	Rijnland	bord	ha-bor-1	loodglazuur met koperoxide	kamstreek	vlekkerig dun glazuur		1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1550-1650 na Chr.	
152	10	2		36		6-7-2015	KER	WIT	1	30				1			witbakkend	Rijnland			loodglazuur met mangaanoxide			roetaanslag	1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1550-1650 na Chr.	
154	15	2		83		6-7-2015	KER	STGL	1	30					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
155	5	2				6-7-2015	KER	PORSELEI	2	12			2			1	porselein	Europa	kop	ep-kop-	veldspaat	floraal, bovenglazuur			1800 na Chr.	1850 na Chr.	NTM	NTL		
155	5	2				6-7-2015	KER	INDUSWIT	1	34			1			1	industrieel wit	Maastricht	kop	iw-kop-30	loodglazuur		rechte wand		1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
155	5	2				6-7-2015	KER	INDUSWIT	2	32					2	1	industrieel wit	Maastricht	deksel	iw-dek-	loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
155	5	2				6-7-2015	KER	ROODKOMNEDRIJN	13	416			7	1	5	3	roodbakkend	Nederrijn	kom	r-kom-	loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
155	5	2				6-7-2015	KER	DAKPAN	1	54		1					bouwkeramiek	regionaal	dakpan				bleek rood		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
155	5	2				6-7-2015	KER	WIT	7	262			1	1	5	1	Frankforter waar	Rijnland	pot	w-pot-	loodglazuur				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
155	5	2				6-7-2015	KER	WIT	27	710			11	8	8		witbakkend	Rijnland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
158	9	2		113		3-7-2015	KER	INDUSWIT	1	2					1		industrieel wit	Maastricht			loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
163	12	1		122		7-7-2015	KER	STGL	3	28					3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1800-1900 na Chr.	opspit
163	12	1		122		7-7-2015	KER	WITGRAPE	1	12					1		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV	1800-1900 na Chr.	opspit
163	12	1		122		7-7-2015	KER	WITPAN	4	44			2		2	1	witbakkend	Rijnland	kachelpan	w-kap-8	loodglazuur met mangaan		sterk gerribbelde rand met dekselgeul		1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1800-1900 na Chr.	
163	12	1		122		7-7-2015	KER	STGL	5	34					5		steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt			1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1800-1900 na Chr.	
164	16	1				7-7-2015	KER	PORSELEI	1	8				1		1	porselein	Europa	kop	ep-kop-	veldspaat	ijzerengobe	capucijnerwaar		1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
164	16	1				7-7-2015	KER	STGL	2	74				1	1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
164	16	1				7-7-2015	KER	INDUSWIT	2	4			1	1			industrieel wit	Maastricht			loodglazuur	kobalt	decor Saksch (strobloem)		1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
164	16	1				7-7-2015	KER	PIJP	1	2		1					pijp	Nederland	pijp				dunne steel		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
164	16	1				7-7-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	1	26			1			1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-10	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM		
164	16	1				7-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	4	42			1		3		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
164	16	1				7-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met mangaan		Tegels zwart		1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
164	16	1				7-7-2015	KER	WIT	1	4					1		witbakkend	Rijnland			loodglazuur met mangaanoxide				1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
167	5	2				7-7-2015	KER	PORSELEI	1	10					1		porselein	Europa			veldspaat				1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
167	5	2				7-7-2015	KER	STGL	4	80					4		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
167	5	2				7-7-2015	KER	WITBORD	1	48			1			1	witbakkend	Maasland	bord	wm-bor-5	loodglazuur	slib			1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
167	5	2				7-7-2015	KER	INDUSWIT	2	306				1	1	1	industrieel wit	Maastricht	pispot	iw-pis-2	loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
167	5	2				7-7-2015	KER	INDUSWIT	3	32		3					industrieel wit	Maastricht			loodglazuur				1850 na Chr.	1900 na Chr.	NTL	NTL		
167	5	2				7-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	54			1			1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-18	loodglazuur	slib			1600 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
167	5	2				7-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	52			1			1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-4	loodglazuur				1600 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
167	5	2				7-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	38			1			1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-	loodglazuur met koperoxide				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
167	5	2				7-7-2015	KER	WITBORD	1	42			2			2	witbakkend	Rijnland	bord	w-bor-4	loodglazuur	slib			1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
167	5	2				7-7-2015	KER	WITKOM	1	52			1			1	witbakkend	Rijnland	kom	w-kom-	loodglazuur	slib			1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
170	15	3	1		8	8-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	2					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
170	15	3	1		8	8-7-2015	KER	STGLKANSIEGBURG	4	126				1	3	1	steengoed	Siegburg	kan	s2-kan-	ijzerengobe		brede geprofileerde standring		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
174	15	3	1		4	8-7-2015	KER	ROODGRAP	1	4					1	1	roodbakkend	regionaal	grape	wm/rm-	loodglazuur		dikke		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
																				gra-1/8/10	met ijzerengobe		mangaanengobe							
175	15	3	1		2	8-7-2015	KER	STGL	2	14					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe	radstempel	dunne engobe, baksel niet versinterd, zacht		1300 na Chr.	1350 na Chr.	MELB	MELB		
176	15	3	1		1	8-7-2015	KER	STGL	2	42					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
177	5	2		121		8-7-2015	KER	PORSELEI	4	12				1	3		porselein	Europa			veldspaat				1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
177	5	2		121		8-7-2015	KER	INDUSWIT	6	66			1	1	4		industrieel wit	Maastricht			loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
177	5	2		121		8-7-2015	KER	PIJP	2	6		2					pijp	Nederland	pijp				dunne steel		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
177	5	2		121		8-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	96		1					roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
177	5	2		121		8-7-2015	KER	WIT	3	16				1	2		witbakkend	Rijnland			loodglazuur	slib			1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
181	16	1		10		8-7-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	1	12			1			1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-5	loodglazuur	slib			1550 na Chr.	1600 na Chr.	NTV	NTV	1830-1850 na Chr.	opspit
181	16	1		10		8-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	18					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
183	5	2				8-7-2015	KER	ROODGRAP	1	10					1	1	roodbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
184	12	2		53		8-7-2015	KER	STGLKANWESTERW	1	20			1			1	steengoed	Westerwald	kan	s2-kan-	zoutglazuur	kobalt			1700 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM	1700-1750 na Chr.	
185	12	2		56		8-7-2015	KER	STGL	1	46					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1800-1900 na Chr.	opspit
186	18	1		56		8-7-2015	KER	WITGRAPE	1	68				1			witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV	1800-1900 na Chr.	opspit
188	18	0				8-7-2015	KER	WIT	1	18				1			witbakkend	Rijnland			loodglazuur	slib			1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
189	16	1		124		8-7-2015	KER	STGL	2	76					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1800-1900 na Chr.	opspit
189	16	1		124		8-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	6					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met mangaan		Tegels zwart		1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1800-1900 na Chr.	
191	16	1		84		8-7-2015	KER	STGL	1	6					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
192	12	2		56		8-7-2015	KER	STGL	1	6					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1800-1900 na Chr.	opspit
193	12	2				9-7-2015	KER	WITGRAPE	1	134					1		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV		
194	12	2				9-7-2015	KER	STGL	1	16					1		steengoed	Langerwehe			ijzerengobe		dunne engobe, baksel niet versinterd, zacht		1300 na Chr.	1400 na Chr.	MELB	MELB		
195	12	2		26		9-7-2015	KER	STGDRNKSIEGBURG	1	30				1		1	steengoed	Siegburg	drinkschaal	s1-dri-2					1375 na Chr.	1450 na Chr.	MELB	MELB	1375-1450 na Chr.	
196	13	2		61		9-7-2015	KER	ROODGRAP	1	34			1			1	roodbakkend	Maasland	grape	rm-gra-	loodglazuur met mangaanoxide		lange geprofileerde hals met verdikte rand		1375 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1550-1550 na Chr.	
196	13	2		61		9-7-2015	KER	WITPIS	1	32			1			1	witbakkend	Maasland	pispot	wm-pis-6	loodglazuur met mangaanoxide		lange uitstaande geprofileerde rand		1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1550-1650 na Chr.	
197	13	2				9-7-2015	KER	STGL	1	24					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
200	19	2		58		9-7-2015	KER	STGL	1	22					1		steengoed	Langerwehe/			zoutglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1700-1900 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
																		Aken/Raeren			met ijzerengobe									
200	19	2		58		9-7-2015	KER	STGL	1	10					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt			1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
201	11	1		138		9-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	48			1		1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
202	14	2				10-7-2015	KER	STGL	1	10				1		1	industrieel steengoed	Engeland	kop	s3-kop-	zoutglazuur		standring		1750 na Chr.	1800 na Chr.	NTM	NTM		
202	14	2				10-7-2015	KER	FAYENCE	1	2				1			faience	Nederland			tinglazuur	kobalt			1700 na Chr.	1800 na Chr.	NTM	NTM		
202	14	2				10-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	20			1			1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-4	loodglazuur				1600 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
202	14	2				10-7-2015	KER	STGLKANWESTERW	1	6			1			1	steengoed	Westerwald	kan	s2-kan-	zoutglazuur	kobalt, stempel			1750 na Chr.	1800 na Chr.	NTM	NTM		
204	14	2				10-7-2015	KER	STGRAEREN	1	2					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
205	14	2				10-7-2015	KER	FAYENCE	2	6					2		faience	Nederland			tinglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
205	14	2				10-7-2015	KER	PIJP	2	4		2					pijp	Nederland	pijp				dunne steel		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
205	14	2				10-7-2015	KER	DAKPAN	2	26		2					bouwkeramiek	regionaal	dakpan				bleek rood		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
205	14	2				10-7-2015	KER	WIT	6	10					6		Frankforter waar	Rijnland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
205	14	2				10-7-2015	KER	STGL	1	4			1				steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
209	14	2				10-7-2015	KER	ELMPT	1	14					1		Elmpter waar	regio Elmpt-Brüggen							1150 na Chr.	1350 na Chr.	MELA	MELB		
211	14	2		143		10-7-2015	KER	DAKPAN	3	24		3					bouwkeramiek	regionaal	dakpan				bleek rood		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1900 na Chr.	
213	13	3	2			10-7-2015	KER	STGL	9	442				3	4		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe		dunne engobe, baksel niet versinterd, zacht		1300 na Chr.	1350 na Chr.	MELB	MELB		
213	13	3	2			10-7-2015	KER	STGL	1	240					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
213	13	3	2			10-7-2015	KER	ROODGRAP	2	122			1		1	1	roodbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe, hoekige aangeknepen worstoren		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
215	13	2		143		10-7-2015	KER	DAKPAN	9	444		9					bouwkeramiek	regionaal	dakpan	golfpan			bleek rood		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1900 na Chr.	
218	11	2				13-7-2015	KER	HAFNER	17	360			4	5	8	1	witbakkend	Rijnland	bord	ha-bor-1	loodglazuur met koperoxide	kamstreek	vlekkerig dun glazuur		1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
219	11	2				13-7-2015	KER	WIT	14	162			3	6	5		witbakkend	Frechen			loodglazuur met koperoxide				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
219	11	2				13-7-2015	KER	STGL	10	132					10		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
219	11	2				13-7-2015	KER	STGLANGERW	1	748				1		1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	pot	s2-pot-6	zoutglazuur		voorraadpot		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
219	11	2				13-7-2015	KER	STGLPISRAEREN	3	124		1	2			1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	pispot	s2-pis-8	zoutglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
219	11	2				13-7-2015	KER	ROODKOMNEDRIJN	6	200			2		4	1	roodbakkend	Nederrijn	kom	wm-kom-2	loodglazuur met ijzeroxide				1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
219	11	2				13-7-2015	KER	STGSIEGBURG	1	2					1		steengoed	Siegburg				reliëf			1500 na Chr.	1600 na Chr.	NTV	NTV		
221	11	2				13-7-2015	KER	WIT	3	24			1		2		witbakkend	Frechen			loodglazuur met koperoxide				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
221	11	2				13-7-2015	KER	STGRAEREN	1	22					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
221	11	2				13-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	8					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
221	11	2				13-7-2015	KER	STGSIEGBURG	1	6					1		steengoed	Siegburg				reliëf			1500 na Chr.	1600 na Chr.	NTV	NTV		
224	11	2		138		15-7-2015	KER	STGL	1	20					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	
224	11	2		138		15-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	38				1			roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
225	11	2		44		13-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	3	16					3		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1900 na Chr.	
225	11	2		44		13-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	24					2		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1900 na Chr.	
225	11	2		44		13-7-2015	KER	WIT	1	14			1				witbakkend	Rijnland			loodglazuur met koperoxide				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1750-1900 na Chr.	opspit
225	11	2		44		13-7-2015	KER	STGL	1	72				1			steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1900 na Chr.	
226	11	2		44		13-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4			1				roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1900 na Chr.	
227				45		13-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4				1			roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
228	11	2		151		13-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1900 na Chr.	
230						13-7-2015	KER	WIT	1	4					1		witbakkend	Maasland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
231	11	2		144		13-7-2015	KER	WITBORD	1	32				1		1	witbakkend	Rijnland	bord	w-bor-	loodglazuur met koperoxide				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1700 na Chr.	
232	14	2		72		13-7-2015	KER	DAKPAN	1	20		1					bouwkeramiek	regionaal	dakpan				bleek rood		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1900 na Chr.	
234	13	2	3			13-7-2015	KER	STGL	1	14					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
234	13	2	3			13-7-2015	KER	STGL	4	68					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
234	13	2	3			13-7-2015	KER	ROODGRAP	2	24			1		1	1	roodbakkend	Maasland	grape	rm-gra-	loodglazuur		lange uitstaande hals		1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
234	13	2	3			13-7-2015	KER	WITGRAPE	2	12					2		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV		
236	11	3	4		2	14-7-2015	KER	STGRAEREN	5	194		1		1	3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
236	11	3	4		2	14-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
236	11	3	4		2	14-7-2015	KER	WITGRAPE	1	40				1		1	witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV		
237	14	2		71		14-7-2015	KER	WIT	1	8					1		witbakkend	Rijnland			loodglazuur met koperoxide				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1700 na Chr.	
240	11	3	4		3 en 4	14-7-2015	KER	GEVERFDTECHB	2	16			1		1	1	geverfde waar?	België?			gereduceerd/ zwart		erg dunwandig		100 na Chr.	300 na Chr.	ROMMA	ROMLA		hoort bij vnr. 404
240	11	3	4		3 en 4	14-7-2015	KER	STGL	20	1142		1		5	14		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe		dunne engobe, baksel niet versinterd, zacht		1300 na Chr.	1350 na Chr.	MELB	MELB		
240	11	3	4		3 en	14-7-2015	KER	STGL	1	58			1			1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	veldfles	s2-vel-1	zoutglazuur met				1400 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
					4																ijzerengobe									
240	11	3	4		3 en 4	14-7-2015	KER	STGL	1	140		1				1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	deksel	s2-dek-	zoutglazuur		conische vorm met doorgestoken gat		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		lijkt op type r-dek-1, maar dan met handvat
240	11	3	4		3 en 4	14-7-2015	KER	STGLKAN	2	80			2			1	steengoed	Raeren	kan	s2-kan-12	zoutglazuur met ijzerengobe		kleine bolle vorm		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
240	11	3	4		3 en 4	14-7-2015	KER	WITGRAPE	15	814			7	1	7	7	witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe, hoekige aangeknepen worstoren		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV		
240	11	3	4		3 en 4	14-7-2015	KER	HAFNER	8	486			1	3	4	2	witbakkend	Rijnland	kom	ha-kom-5	loodglazuur met koperoxide		lichtgeel, slecht glazuur		1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
240	11	3	4		3 en 4	14-7-2015	KER	STGBEKERSIEGBURG	1	34		1				1	steengoed	Siegburg	trechterbeker	s1-tre-13	blos		scherpe draairillen en sterk geprofileerde cuppa		1400 na Chr.	1500 na Chr.	MELB	NTV		
245	11	3	4		5	14-7-2015	KER	STGL	1	6					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
245	11	3	4		5	14-7-2015	KER	STGLKAN	1	12			1			1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	kan	s2-kan-	zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
245	11	3	4		5	14-7-2015	KER	STGDRNKSIEGBURG	1	52			1			1	steengoed	Siegburg	drinkschaal	s1-dri-2		gegroefde rand			1375 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV		
247	4	3	4		5	14-7-2015	KER	STGKANLANGERW	1	60			1			1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	kan	s2-kan-53	zoutglazuur met ijzerengobe		dunne engobe, baksel niet versinterd, zacht		1300 na Chr.	1350 na Chr.	MELB	MELB		
247	4	3	4		5	14-7-2015	KER	STGKANLANGERW	1	38			1			1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	kan	s2-kan-82	zoutglazuur met ijzerengobe		dunne engobe, baksel niet versinterd, zacht		1300 na Chr.	1350 na Chr.	MELB	MELB		
248	11	2		157		14-7-2015	KER	STGKANLANGERW	1	146				1		1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	kan	s2-kan-	zoutglazuur met ijzerengobe		grove draairillen		1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	
249	17	1		125		14-7-2015	KER	STGL	1	14					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1630-1900 na Chr.	
251	11	2		151		14-7-2015	KER	STGL	1	36					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1750-1900 na Chr.	opspit
251	11	2		151		14-7-2015	KER	STGLFLS	1	30				1		1	steengoed	Westerwald	fles	s2-fle-	zoutglazuur met ijzerengobe				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1900 na Chr.	
253	11	2		159		14-7-2015	KER	WITKOM	1	14			1			1	witbakkend	Maasland	kom	wm-kom-	loodglazuur		scherp ondersneden rand		1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1700-1900 na Chr.	
253	11	2		159		14-7-2015	KER	STGL	1	26					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
257	11	2		50		14-7-2015	KER	STGL	2	18					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1700 na Chr.	
259	11	3		161		14-7-2015	KER	STGL	1	18					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe		grove draairillen		1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	
260	17	1				14-7-2015	KER	STGRAEREN	6	292					6		steengoed	Langerwehe/			zoutglazuur				1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
																		Aken/Raeren			met ijzerengobe									
260	17	1				14-7-2015	KER	WIT	1	70					1		witbakkend	Maasland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
260	17	1				14-7-2015	KER	WITGRAPE	1	20					1		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV		
262	14	2		125		14-7-2015	KER	STGKANLANGERW	1	56				1		1	steengoed	Langerwehe	kan	s2-kan-	ijzerengobe		dunne engobe, baksel niet versinterd, zacht		1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1630-1900 na Chr.	opspit
264	11	2		144		15-7-2015	KER	WIT	1	2					1		witbakkend	Maasland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1700 na Chr.	
265	11	2		50		15-7-2015	KER	STGL	1	14					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1700 na Chr.	
266	11	2				15-7-2015	KER	WIT	2	44			1	1			witbakkend	Frechen			loodglazuur met koperoxide				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
266	11	2				15-7-2015	KER	STGL	1	48					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
266	11	2				15-7-2015	KER	FAYENCE	1	2					1		faience	Nederland			tinglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
266	11	2				15-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	12					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
266	11	2				15-7-2015	KER	STGL	2	28				1	1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt, appliques			1700 na Chr.	1700 na Chr.	NTM	NTM		
269	11	2		156		15-7-2015	KER	STGRAEREN	1	16	1					1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	spinsteen	s2-spi-1	zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	
269	11	2		156		15-7-2015	KER	WITKOM	1	64			1			1	witbakkend	Maasland	kom	wm-kom-	loodglazuur met mangaanoxide				1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1650-1700 na Chr.	
269	11	2		156		15-7-2015	KER	PIJP	2	2		2					pijp	Nederland	pijp				dunne steel		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
269	11	2		156		15-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	7	50			1		6		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1700 na Chr.	
270	18	1				15-7-2015	KER	STGFLS	1	18			1			1	industrieel steengoed	Frankrijk	fles	s1-fle-			rechte wand met scherpe knik naar vlakke schouder en hoge geprofileerde hals		1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
270	18	1				15-7-2015	KER	STGRAEREN	1	2			1				steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
270	18	1				15-7-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	1	12			1			1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-10	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM		
270	18	1				15-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	8					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
271	18	2				13-7-2015	KER	PIJP	1	8		1				1	pijp	Gouda	pijp	rondbodem			hielmerk: burg		1725 na Chr.	1850 na Chr.	NTM	NTL		
271	18	2				13-7-2015	KER	STGRAEREN	1	4					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
271	18	2				13-7-2015	KER	FAYBORD	19	112			6	6	7	1	faience	Nederland	bord	f-bor-7	tinglazuur	polychroom			1700 na Chr.	1800 na Chr.	NTM	NTM		
271	18	2				13-7-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	2	64			2			2	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-7	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM		
271	18	2				13-7-2015	KER	ROODKOMNEDRIJN	1	22			1			1	roodbakkend	Nederrijn	kom	r-kom-80	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM		
271	18	2				13-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	42					2		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
271	18	2				13-7-2015	KER	WIT	1	6					1		witbakkend	Rijnland			loodglazuur met mangaanoxide				1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
271	18	2				13-7-2015	KER	STGLBKR	1	22					1	1	steengoed	Westerwald	beker	s2-bek-11	zoutglazuur	kobalt, mangaan			1700 na Chr.	1725 na Chr.	NTM	NTM		
272	11	2		146		15-7-2015	KER	WIT	1	16					1		witbakkend	Maasland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1700 na Chr.	
275	16	1		125		15-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	14			1				roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1630-1900 na Chr.	
276	16	1		84		16-7-2015	KER	STGRAEREN	1	82		1					steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe		krul onderzijde oor		1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1700-1900 na Chr.	secundair
283	19	1				16-7-2015	KER	INDUSWIT	5	110			3	1	1	1	industrieel wit	Engeland	kop	iw-kop-8	loodglazuur		glazuur slecht		1800 na Chr.	1850 na Chr.	NTM	NTL		
283	19	1				16-7-2015	KER	STGL	2	222					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
283	19	1				16-7-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	1	32			1			1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-7		slib	bisquit, halffabricaat		1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM		nog niet voorzien van glazuur
283	19	1				16-7-2015	KER	STGLPISWESTERW	1	62			1			1	steengoed	Westerwald	pispot	s2-pis-7	zoutglazuur	kobalt	penseelversieri ng		1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
284	19	1				17-7-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	1	60			1			1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-10	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM		
285	20	1				17-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	76				1			roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur	slib, initialen A…	vlakke bodem		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
285	20	1				17-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	22			1		1	1	roodbakkend	Nederrijn	grape	r-gra-	loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
286	19	1				17-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	14			1			1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-	loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
286	19	1				17-7-2015	KER	DAKPAN	2	68		2					bouwkeramiek	regionaal	dakpan				bleek rood		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
288	19	1		174		17-7-2015	KER	STGL	3	48					3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1830-1900 na Chr.	secundair
288	19	1		174		17-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	16					2		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
290	11	1	6		18	17-7-2015	KER	STGL	3	10					3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
290	11	1	6		18	17-7-2015	KER	STGL	1	2					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
292	5	1		177		17-7-2015	KER	INDUSWIT	1	2				1			industrieel wit	Maastricht			loodglazuur				1830 na Chr.	1950 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
292	5	1		177		17-7-2015	KER	DAKPAN	1	112		1					bouwkeramiek	regionaal	dakpan				bleek rood		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
292	5	1		177		17-7-2015	KER	WIT	1	28					1		witbakkend	Rijnland			loodglazuur met koperoxide		slecht glazuur		1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1830-1900 na Chr.	secundair
293	5	1		180		17-7-2015	KER	STGL	1	10					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1700 na Chr.	
296	17	1				20-7-2015	KER	STGRAEREN	1	12					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
296	17	1				20-7-2015	KER	STGL	1	8					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
297	17	1		204		20-7-2015	KER	WITGRAPE	3	32					3		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengo be		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV	1375-1550 na Chr.	
298	17	1				20-7-2015	KER	WITGIET	1	16					1	1	witbakkend	Frechen	vergiet	w-ver-	loodglazuur met koperoxide				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
299	18	1		172		20-7-2015	KER	WIT	2	30		1			1		witbakkend	Rijnland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1700 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
																					met koperoxide									
300	18	1		173		20-7-2015	KER	INDUSWIT	1	22			1			1	industrieel wit	Maastricht	bord	iw-bor-2	loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
300	18	1		173		20-7-2015	KER	STGL	2	56				2			steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
301	5			10		21-7-2015	KER	WITKOM	2	46			1		1	1	witbakkend	Maasland	kom	wm-kom-			bisquit/halffabricaat		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	geen glazuur, secundair
302	19	1		167		21-7-2015	KER	STGL	1	12					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1830-1900 na Chr.	secundair
302	19	1		167		21-7-2015	KER	INDUSWIT	3	14			1		2		industrieel wit	Maastricht			loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
302	19	1		167		21-7-2015	KER	WIT	2	24				1	1		Frankforter waar	Rijnland			loodglazuur	mangaan			1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
302	19	1		167		21-7-2015	KER	STGL	3	28				1	2		steengoed	Westerwald			zoutglazuur	mangaan			1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
304	5	1		120		21-7-2015	KER	INDUSWIT	1	92			1			1	industrieel wit	Engeland	zalfpot	iw-zal-6	loodglazuur		roomgeel		1880 na Chr.	1920 na Chr.	NTL	NTL	1880-1900 na Chr.	
304	5	1		120		21-7-2015	KER	INDUSWIT	2	118	2					1	industrieel wit	Maastricht	kop	iw-kop-5	loodglazuur		beeldmerk 77		1883 na Chr.	1893 na Chr.	NTL	NTL	1880-1900 na Chr.	
304	5	1		120		21-7-2015	KER	WITPOT	3	1270				3		1	witbakkend	Rijnland	pot	w-pot-	loodglazuur		grote vorm		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1880-1900 na Chr.	
304	5	1		120		21-7-2015	KER	WITPOT	2	8					2	1	witbakkend	Rijnland	bloempot	w-blo-					1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1880-1900 na Chr.	
305		2		12		21-7-2015	KER	WITGRAPE	1	32			1			1	witbakkend	Rijnland	grape	w-gra-53	loodglazuur met mangaanoxide		wijd model		1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1550-1650 na Chr.	
306	19	2		187		21-7-2015	KER	STGL	1	2					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1700 na Chr.	
307	19	2		174		21-7-2015	KER	STGL	1	14					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe	kamstreek			1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
307	19	2		174		21-7-2015	KER	INDUSWIT	1	22					1		industrieel wit	Maastricht			loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
307	19	2		174		21-7-2015	KER	PIJP	1	2		1					pijp	Nederland	pijp						1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
307	19	2		174		21-7-2015	KER	DAKPAN	3	56		3					bouwkeramiek	regionaal	dakpan				bleek rood		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
307	19	2		174		21-7-2015	KER	WITBORD	1	8			1			1	witbakkend	Rijnland	bord	w-bor-4	loodglazuur	slib			1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
308	19	2		189		21-7-2015	KER	INDUSWIT	1	4					1		industrieel wit	Maastricht			loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
308	19	2		189		21-7-2015	KER	WIT	1	2					1		witbakkend	Rijnland			loodglazuur met mangaanoxide				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1830-1900 na Chr.	secundair
309	16	2		212		21-7-2015	KER	STGL	1	16					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	
309	16	2		212		21-7-2015	KER	ROOD	1	4					1		roodbakkend	Maasland			loodglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	
311	16	2		211		21-7-2015	KER	STGLKANFRECHEN	1	84			1			1	steengoed	Frechen	kan	s2-kan-61	zoutglazuur met ijzerengobe	fries op de hals			1580 na Chr.	1610 na Chr.	NTV	NTV	1580-1600 na Chr.	
311	16	2		211		21-7-2015	KER	ROODGRAP	1	8			1			1	roodbakkend	Maasland	grape	rm-gra-	loodglazuur		scherp geprofileerde rand		1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1580-1600 na Chr.	
311	16	2		211		21-7-2015	KER	ROODKOMNEDRIJN	1	50			1			1	roodbakkend	Nederrijn	kom	wm-kom-2	loodglazuur				1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1580-1600 na Chr.	
311	16	2		211		21-7-2015	KER	STGLKANRAEREN	1	14			1			1	steengoed	Raeren	kan	s2-kan-14	zoutglazuur met ijzerengobe		kleine vorm		1550 na Chr.	1600 na Chr.	NTV	NTV	1580-1600 na Chr.	
311	16	2		211		21-7-2015	KER	HAFNER	1	4				1		1	witbakkend	Rijnland	bord	ha-bor-1	loodglazuur met koperoxide	kamstreek	vlekkerig dun glazuur		1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1580-1600 na Chr.	
311	16	2		211		21-7-2015	KER	ROODWERRA	1	10			1			1	roodbakkend	Werra	bord	wa-bor-1	loodglazuur	slib			1580 na Chr.	1630 na Chr.	NTV	NTV	1580-1600 na Chr.	
311	16	2		211		21-7-2015	KER	ROODWERRA	4	42				2	2		roodbakkend	Werra			loodglazuur	slib			1580 na Chr.	1630 na Chr.	NTV	NTV	1580-1600 na Chr.	
314	19	2		197		21-7-2015	KER	STGLANGERW	1	110		1					steengoed	Langerwehe/	pot	s2-pot-6	zoutglazuur		voorraadpot	kalk/mor	1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
																		Aken/Raeren			met ijzerengobe			tel?						
315	19	2		197		21-7-2015	KER	WITGIET	1	16					1	1	witbakkend	Maasland	vergiet	wm-ver-	loodglazuur met mangaanoxide				1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1700-1900 na Chr.	secundair
316	16	2		211		21-7-2015	KER	STGL	2	18					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1600 na Chr.	MELB	NTV	1580-1600 na Chr.	
317	5	2		82		22-7-2015	KER	INDUSWIT	3	32					3		industrieel wit	Engeland			loodglazuur		glazuur slecht		1800 na Chr.	1850 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
317	5	2		82		22-7-2015	KER	STGL	2	52					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1830-1850 na Chr.	secundair
317	5	2		82		22-7-2015	KER	STGLANGERW	5	414			2		3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	pot	s2-pot-6	zoutglazuur met ijzerengobe		voorraadpot		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
317	5	2		82		22-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	106			1			1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-4	loodglazuur				1600 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1830-1850 na Chr.	secundair
317	5	2		82		22-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	4	224			3		1	1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-	loodglazuur		opstaande geprofileerde rand		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
317	5	2		82		22-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	4					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
317	5	2		82		22-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	358			1			1	roodbakkend	Nederrijn	pot	wm-pot-1	loodglazuur	slib, mangaan	grote vorm, vlakke bodem	roetaanslag	1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
317	5	2		82		22-7-2015	KER	STGL	1	18					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
320	12	2		27		23-7-2015	KER	PORSELEI	1	10			1				porselein	Europa			veldspaat	verf			1830 na Chr.	1950 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
320	12	2		27		23-7-2015	KER	STGL	4	64					4		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1830-1900 na Chr.	secundair
320	12	2		27		23-7-2015	KER	INDUSWIT	1	6					1		industrieel wit	Maastricht			loodglazuur				1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
320	12	2		27		23-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	7	192		1	2		4	1	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-4	loodglazuur				1600 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1830-1900 na Chr.	opspit
320	12	2		27		23-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	5	130		1		2	2		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
320	12	2		27		23-7-2015	KER	STGL	2	16					2		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
320	12	2		27		23-7-2015	KER	STGWESTERW	1	22			1			1	steengoed	Westerwald	pot	s2-pot-39	zoutglazuur	kobalt			1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
323	12	2		134		23-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	40					2		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1650-1900 na Chr.	
323	12	2		134		23-7-2015	KER	WITGRAPE	1	200		1				1	witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaan-engobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV	1650-1900 na Chr.	secundair
324	12			57		22-7-2015	KER	STGL	1	2					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1525-1550 na Chr.	secundair
324	12			57		22-7-2015	KER	ROOD	1	4					1		roodbakkend	Maasland			loodglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1525-1550 na Chr.	secundair
328	15	2	7		7	22-7-2015	KER	STGL	2	24		1			1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
330	15	2	7		8	22-7-2015	KER	STGL	2	34					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
330	15	2	7		8	22-7-2015	KER	STGL	6	82					6		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
330	15	2	7		8	22-7-2015	KER	STGSIEGBURG	1	4					1		steengoed	Siegburg							1300 na Chr.	1500 na Chr.	MELB	NTV		
332	12	1		132		22-7-2015	KER	ROODBORDNEDRIJN	1	24			1			1	roodbakkend	Nederrijn	bord	r-bor-7	loodglazuur	slib			1650 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM	1650-1750 na Chr.	
333	11	2		216		23-7-2015	KER	WITGRAPE	1	28				1			witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV	1375-1550 na Chr.	
337	22	4			6	23-7-2015	KER	WITGRAPE	7	694				3	4	1	witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met		dikke mangaanengo		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV		

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
																					ijzerengobe		be, hoekige aangeknepen worstoren, klauwpoten 5 cm								
337	22	4			6	23-7-2015	KER	STGL	1	4					1		steengoed	Siegburg			zoutglazuur met ijzerengobe				1400 na Chr.	1500 na Chr.	MELB	NTV		
342	22					23-7-2015	KER	BRUNPOT	6	78				1	6		Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld					gedraaid, periode 1-2		1175 na Chr.	1225 na Chr.	MELA	MELA		
342	22					23-7-2015	KER	STGL	2	38		1			1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
342	22					23-7-2015	KER	ELMPT	1	22					1		Elmpter waar	regio Elmpt-Brüggen							1150 na Chr.	1350 na Chr.	MELA	MELB		
344	22		8			24-7-2015	KER	BRUNPOT	1	34			1			1	Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld	kogelpot	pi-kog-1			gedraaid, periode 1-2		1175 na Chr.	1225 na Chr.	MELA	MELA		sterke gelijkenis met Elmpt type kogelpot
344	22		8			24-7-2015	KER	BRUNPOT	5	108			2		3	1	Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld	pot	pi-pot-2		ijzerverf	gedraaid, periode 1-2		1175 na Chr.	1225 na Chr.	MELA	MELA		
345	22	1	8			24-7-2015	KER	BRUNPOT	1	6					1		Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld							1050 na Chr.	1200 na Chr.	MELA	MELA		
346	22		8			24-7-2015	KER	STGL	2	228					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
347	16	2		182		24-7-2015	KER	STGL	1	12					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1900 na Chr.	
349	11	2		52		24-7-2015	KER	STGL	1	6					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	
350	9	3				24-7-2015	KER	STGL	1	2					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
352	9	3				24-7-2015	KER	STGL	3	42					3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
352	9	3				24-7-2015	KER	STGL	1	20					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
352	9	3				24-7-2015	KER	WIT	2	8					2		witbakkend	Maasland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
352	9	3				24-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	2	10					2		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
352	9	3				24-7-2015	KER	WITGRAPE	1	40		1				1	witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV		
352	9	3				24-7-2015	KER	STGL	1	10					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur	kobalt			1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
353	9	3		218		24-7-2015	KER	STGSIEGBURG	1	4			1				steengoed	Siegburg							1300 na Chr.	1500 na Chr.	MELB	NTV	1300-1500 na Chr.	
355	9	3				27-7-2015	KER	WITGRAPE	2	62			1		1	1	witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe, hoekige aangeknepen worstoren		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV		
357	9	3				27-7-2015	KER	WIT	3	24					3		witbakkend	Rijnland			loodglazuur met mangaanoxide				1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
358	9	3				27-7-2015	KER	BRUNGW	1	6					1		Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld					gedraaid, periode 1-2		1175 na Chr.	1225 na Chr.	MELA	MELA		
359	9	3				27-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	18					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
359	9	3				27-7-2015	KER	WITGRAPE	1	22			1			1	witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-	loodglazuur		dikke		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV		

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
																				gra-1/8/10	met ijzerengobe		mangaanengobe							
359	9	3				27-7-2015	KER	STGL	1	62					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
360	9	3				27-7-2015	KER	PIJP	1	8		1				1	pijp	Nederland	pijp			reliëf			1700 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM		
361	9	3				27-7-2015	KER	STGL	1	38					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
362	9	3				27-7-2015	KER	STGL	1	8					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
363	9	3				27-7-2015	KER	STGL	1	36		1					steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
364	9	3				27-7-2015	KER	STGL	1	18				1			steengoed	Frechen			zoutglazuur met ijzerengobe		dik glazuur		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		hoort bij Vondst nr. 366
365	9	3				27-7-2015	KER	STGL	2	12					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
366	9	3				27-7-2015	KER	STGL	1	22				1			steengoed	Frechen			zoutglazuur met ijzerengobe		dik glazuur		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		hoort bij Vondst nr. 364
367	9	3				27-7-2015	KER	WIT	1	40				1		1	witbakkend	Frechen	spaarpot	w-spa-	loodglazuur met koperoxide		slecht glazuur		1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
368	9	3				27-7-2015	KER	STGL	3	28					3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
369	9	3				27-7-2015	KER	STGL	1	6					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
372	23	1		219		28-7-2015	KER	STGL	23	1022				2	21		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe		dunne engobe, baksel niet versinterd, zacht		1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
372	23	1		219		28-7-2015	KER	DAKPAN	1	210		1					bouwkeramiek	regionaal	imbrex						12 v. Chr.	450 na Chr.	ROM	ROM	1450-1550 na Chr.	secundair
372	23	1		219		28-7-2015	KER	ROODGRAP	18	406			2	2	14	2	roodbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe, hoekige aangeknepen worstoren		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
375	11	3		150		28-7-2015	KER	STGL	12	168					12		steengoed	Frechen			zoutglazuur met ijzerengobe		dik glazuur		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1750-1900 na Chr.	secundair
375	11	3		150		28-7-2015	KER	STGL	1	74				1			steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe		kroonvoet		1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1750-1900 na Chr.	
375	11	3		150		28-7-2015	KER	WIT	1	14					1		witbakkend	Maasland					bisquit/halffabricaat	roetaanslag	1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1750-1900 na Chr.	geen glazuur, secundair
377	11	3		226		28-7-2015	KER	STGL	2	22					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1350-1500 na Chr.	
377	11	3		226		28-7-2015	KER	STGLKANRAEREN	1	20			1			1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	kan	s2-kan-	zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1350-1500 na Chr.	
378	11	3		226		28-7-2015	KER	STGL	1	4					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1350-1500 na Chr.	
378	11	3		226		28-7-2015	KER	STGSIEGBURG	1	16					1		steengoed	Siegburg			blos				1350 na Chr.	1500 na Chr.	MELB	NTV	1350-1500 na Chr.	
379	11	3		216		28-7-2015	KER	WIT	1	62				1			witbakkend	Maasland			loodglazuur		binnenzijde glazuur		1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1375-1550 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
379	11	3		216		28-7-2015	KER	WITGRAPE	2	50				2			witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV	1375-1550 na Chr.	
381	9	3		230		28-7-2015	KER	WITGRAPE	1	16					1		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1375-1550 na Chr.	
382	11	3				28-7-2015	KER	STGL	1	78			1				industrieel steengoed	Frankrijk?			zoutglazuur met ijzerengobe				1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
382	11	3				28-7-2015	KER	STGL	1	26					1		steengoed	Frechen			zoutglazuur met ijzerengobe		dik glazuur		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
382	11	3				28-7-2015	KER	WIT	1	2					2		witbakkend	Maasland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
385	9	4		242		29-7-2015	KER	STGLKRKRAEREN	33	1130		1	2	3	26	1	steengoed	Raeren	kruik	s2-kan-30	zoutglazuur met ijzerengobe		3-orenkruik, zeldzaam, compleet		1525 na Chr.	1575 na Chr.	NTV	NTV	1525-1550 na Chr.	
386			10		21	29-7-2015	KER	STGL	1	26					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
387			10		17	29-7-2015	KER	STGL	1	10					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
388			10		20	29-7-2015	KER	STGL	1	6					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
388			10		20	29-7-2015	KER	ROODGRAP	4	96		1	1		2	1	roodbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe, hoekige aangeknepen worstoren		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
390			10		19	29-7-2015	KER	STGL	1	6					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
395	24	1		241		29-7-2015	KER	STGKANLANGERW	3	578			2		1	2	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	kan	s2-kan-50	zoutglazuur met ijzerengobe	radstempel			1350 na Chr.	1450 na Chr.	MELB	MELB	circa 1450 na Chr.	
395	24	1		241		29-7-2015	KER	STGL	8	260		2		1	5		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	circa 1450 na Chr.	
395	24	1		241		29-7-2015	KER	STGLKAN	2	74			2			2	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	kan	s2-kan-53	zoutglazuur met ijzerengobe		hoge hals		1350 na Chr.	1450 na Chr.	MELB	MELB	circa 1450 na Chr.	
395	24	1		241		29-7-2015	KER	ROOD	1	32		1					roodbakkend	Maasland			loodglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	circa 1450 na Chr.	
395	24	1		241		29-7-2015	KER	WIT	1	42				1			witbakkend	Maasland			loodglazuur		aangeknepen standring		1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	circa 1450 na Chr.	
395	24	1		241		29-7-2015	KER	STGLBKR	1	116				1		1	steengoed	Raeren	beker	s2-bek-	zoutglazuur met ijzerengobe		kleine vorm, brede draairillen		1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	circa 1450 na Chr.	
395	24	1		241		29-7-2015	KER	DAKPAN	1	442		1					bouwkeramiek	regionaal	tegula					sterk aangetast	12 v. Chr.	450 na Chr.	ROM	ROM	circa 1450 na Chr.	secundair
395	24	1		241		29-7-2015	KER	ROODGRAP	1	78				1		1	roodbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe, klauwpoot		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	circa 1450 na Chr.	
395	24	1		241		29-7-2015	KER	WITGRAPE	10	280		1	1	2	6	1	witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe, hoekige aangeknepen worstoren		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	circa 1450 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
395	24	1		241		29-7-2015	KER	STGDRNKSIEGBURG	1	50			1			1	steengoed	Siegburg	drinkschaal	s1-dri-2		gegroefde rand			1375 na Chr.	1450 na Chr.	MELB	MELB	circa 1450 na Chr.	
400	24	1		154		29-7-2015	KER	STGL	1	10					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
400	24	1		154		29-7-2015	KER	STGL	3	180				1	2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
400	24	1		154		29-7-2015	KER	WIT	2	42			1		1		witbakkend	Maasland			loodglazuur		aanzet oor, slecht baksel		1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
400	24	1		154		29-7-2015	KER	WITGRAPE	6	52			1		5	1	witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
403	24				3 en 5	29-7-2015	KER	STGL	2	98		1	1			1	steengoed	Langerwehe	deksel	s2-dek-	ijzerengobe		conische vorm met doorgestoken gat		1400 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		lijkt op type r-dek-1, maar dan met handvat
403	24				3 en 5	29-7-2015	KER	STGL	11	240			2	1	8		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
403	24				3 en 5	29-7-2015	KER	ROODGRAP	2	98			1		1	1	roodbakkend	Maasland	grape	rm-gra-8	loodglazuur		spatglazuur	roetaanslag	1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
403	24				3 en 5	29-7-2015	KER	STGDRNKSIEGBURG	1	84				1		1	steengoed	Siegburg	drinkschaal	s1-dri-2					1375 na Chr.	1450 na Chr.	MELB	MELB		
404	24	1			6	29-7-2015	KER	GEVERFDTECHB	3	30			1		2		geverfde waar?	België?			gereduceerd/ zwart		erg dunwandig		100 na Chr.	300 na Chr.	ROMMA	ROMLA		hoort bij Vondst nr. 240
406	15	3		82		30-7-2015	KER	STGL	1	26					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1830-1850 na Chr.	secundair
406	15	3		82		30-7-2015	KER	INDUSWIT	2	8			2			1	industrieel wit	Maastricht	deksel	iw-dek-9	loodglazuur	drukprint			1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
406	15	3		82		30-7-2015	KER	INDUSWIT	1	14				1		1	industrieel wit	Maastricht	kop	iw-kop-2	loodglazuur	drukprint			1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
406	15	3		82		30-7-2015	KER	INDUSWIT	6	76			2	1	3		industrieel wit	Maastricht			loodglazuur	verf			1830 na Chr.	1950 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
406	15	3		82		30-7-2015	KER	PIJP	3	6		3					pijp	Nederland	pijp	ovaal					1750 na Chr.	1800 na Chr.	NTM	NTM	1830-1850 na Chr.	
406	15	3		82		30-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	3	188			2		1	2	roodbakkend	Nederrijn	grape	r-pot-18	loodglazuur				1600 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1830-1850 na Chr.	secundair
406	15	3		82		30-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	4	174			2		2	2	roodbakkend	Nederrijn	pot	r-pot-4	loodglazuur	slib			1600 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM	1830-1850 na Chr.	secundair
406	15	3		82		30-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	10	214				1	9		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur				1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
406	15	3		82		30-7-2015	KER	DAKPAN	2	34		2					bouwkeramiek	regionaal	dakpan				hard gebakken		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
406	15	3		82		30-7-2015	KER	STGL	1	6					1		steengoed	Westerwald			zoutglazuur				1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1850 na Chr.	
410	9	3		242		30-7-2015	KER	STGL	17	240					17		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe	o.a. radstempel			1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1525-1550 na Chr.	
410	9	3		242		30-7-2015	KER	ROOD	3	10					3		roodbakkend	Maasland			loodglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1525-1550 na Chr.	
410	9	3		242		30-7-2015	KER	STGLKANRAEREN	3	56			2		1	2	steengoed	Raeren	kan	s2-kan-88	zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1550 na Chr.	NTV	NTV	1525-1550 na Chr.	
410	9	3		242		30-7-2015	KER	WITGRAPE	6	40		1			5		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1525-1550 na Chr.	
410	9	3		242		30-7-2015	KER	STGLKANSIEGBURG	5	176				5		1	steengoed	Siegburg	kan	s2-kan-	ijzerengobe		dunne engobe, baksel niet versinterd, zacht		1400 na Chr.	1500 na Chr.	MELB	NTV	1525-1550 na Chr.	
411	9	3		239		30-7-2015	KER	STGL	3	12					3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	
414	9	3		242		30-7-2015	KER	STGL	3	28					3		steengoed	Langerwehe/			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1525-1550 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
																		Aken/Raeren			met ijzerengobe									
415	9	3		237		30-7-2015	KER	STGL	3	190				1	2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1550-1600 na Chr.	
415	9	3		237		30-7-2015	KER	WIT	1	4					1		witbakkend	Maasland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1550-1600 na Chr.	
415	9	3		237		30-7-2015	KER	STGL	1	2					1		steengoed	Siegburg			zoutglazuur		dun glazuur		1500 na Chr.	1600 na Chr.	NTV	NTV	1550-1600 na Chr.	
419	11	4		216		30-7-2015	KER	STGL	4	24			1		3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1375-1550 na Chr.	
424	9	3		229		30-7-2015	KER	STGL	2	32				1	1		steengoed	Frechen			zoutglazuur met ijzerengobe		dik glazuur		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1500 na Chr.	
424	9	3		229		30-7-2015	KER	WITGRAPE	2	96		1			1		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1500 na Chr.	
424	9	3		229		30-7-2015	KER	STGSIEGBURG	1	12					1		steengoed	Siegburg							1300 na Chr.	1500 na Chr.	MELB	NTV	1450-1500 na Chr.	
425	11	4				31-7-2015	KER	STGL	5	52			1		4		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe	radstempel			1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
425	11	4				31-7-2015	KER	ROOD	2	58				1	1	1	roodbakkend	Maasland	grape	rm-gra-	loodglazuur		klauwpoot		1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
429	10	4				31-7-2015	KER	STGL	1	10					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
431	10	4				31-7-2015	KER	BRUNGW	1	2					1		Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld					handgevormd, periode 1		1120 na Chr.	1175 na Chr.	MELA	MELA		
432	10	4		245		31-7-2015	KER	INDUSWIT	1	4					1		industrieel wit	Maastricht			loodglazuur	drukprint			1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
432	10	4		245		31-7-2015	KER	ROODNEDRIJN	7	124				2	5		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide		glazuur slecht		1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
434	10	4		248		31-7-2015	KER	WITGRAPE	1	76				1			witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
436	9	3				30-7-2015	KER	STGL	3	14			2		1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
436	9	3				30-7-2015	KER	WITGRAPE	1	6					1		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV		
436	9	3				30-7-2015	KER	STGDRNKSIEGBURG	1	4			1			1	steengoed	Siegburg	drinkschaal	s1-dri-2	blos				1375 na Chr.	1450 na Chr.	MELB	MELB		
436	9	3				30-7-2015	KER	STGSIEGBURG	1	6					1		steengoed	Siegburg							1300 na Chr.	1500 na Chr.	MELB	NTV		
438	9	3				30-7-2015	KER	STGLKANRAEREN	1	28			1			1	steengoed	Raeren	kan	s2-kan-12	zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1550 na Chr.	NTV	NTV		
439	9	4				31-7-2015	KER	BRUNGW	1	6					1		Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld					handgevormd, periode 1		1120 na Chr.	1175 na Chr.	MELA	MELA		
439	9	4				31-7-2015	KER	WIT	1	4					1		witbakkend	Maasland			loodglazuur				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
440	9	4		253		31-7-2015	KER	STGL	1	96					1		steengoed	Langerwehe			ijzerengobe	radstempel			1300 na Chr.	1500 na Chr.	MELB	NTV	circa 1550 na Chr.	
440	9	4		253		31-7-2015	KER	WITGRAPE	2	6					2		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	circa 1550 na Chr.	
441	10	4		258		31-7-2015	KER	STGL	2	12					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1375-1450 na Chr.	
441	10	4		258		31-7-2015	KER	STGL	2	220				1	1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1375-1450 na Chr.	
441	10	4		258		31-7-2015	KER	STGDRNKSIEGBURG	4	110			2	1	1	1	steengoed	Siegburg	drinkschaal	s1-dri-2	blos				1375 na Chr.	1450 na Chr.	MELB	MELB	1375-1450 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
442	9	4		246		3-8-2015	KER	WITGRAPE	1	2					1		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
443	9	4		259		3-8-2015	KER	STGL	1	74					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	
447	9	4		252		3-8-2015	KER	STGL	1	2					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe	radstempel			1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
449	11	1		205		3-8-2015	KER	STGLANGERW	8	8656	1		7			1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	pot	s2-pot-6	zoutglazuur met ijzerengobe		voorraadpot, kroonvoet met 21 tenen		1900 na Chr.	1950 na Chr.	NTL	NTL	1900-1950 na Chr.	
453	11			205		3-8-2015	KER	INDUSWIT	1	22				1		1	industrieel wit	Engeland	kop	iw-kop-1	loodglazuur	verf	glazuur slecht		1800 na Chr.	1850 na Chr.	NTM	NTL	1900-1950 na Chr.	secundair
455	11	1		205		3-8-2015	KER	STGL	3	2					3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1900-1950 na Chr.	secundair
456	3	1				3-8-2015	KER	PIJP	2	2		2					pijp	Nederland	pijp				dun		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
457	11	1		205		3-8-2015	KER	DAKPAN	2	38		2					bouwkeramiek	regionaal	dakpan				zacht gebakken		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1900-1950 na Chr.	
465	9	5				3-8-2015	KER	WIT	1	2					1		witbakkend	Maasland							1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
466	9	5				3-8-2015	KER	STGL	3	24		1			2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
466	9	5				3-8-2015	KER	WITGRAPE	1	62		1					witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1525 na Chr.	MELB	NTV		
467	10	1		245		4-8-2015	KER	STGL	2	18					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1830-1900 na Chr.	secundair
467	10	1		245		4-8-2015	KER	INDUSWIT	4	12				1	3		industrieel wit	Maastricht			loodglazuur	drukprint			1830 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
467	10	1		245		4-8-2015	KER	FAYENCE	1	2					1		faience	Nederland			tinglazuur	kobalt			1600 na Chr.	1800 na Chr.	NTV	NTM	1830-1900 na Chr.	
467	10	1		245		4-8-2015	KER	ROODNEDRIJN	4	16			1		3		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met ijzeroxide				1750 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
467	10	1		245		4-8-2015	KER	ROODNEDRIJN	1	2					1		roodbakkend	Nederrijn			loodglazuur met mangaan		Tegels zwart		1800 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1830-1900 na Chr.	
467	10	1		245		4-8-2015	KER	WIT	1	4			1				witbakkend	Rijnland			loodglazuur met koperoxide				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	1830-1900 na Chr.	secundair
469	9	5		255		4-8-2015	KER	STGL	3	6					3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	
471	9	5		253		4-8-2015	KER	HAFNER	5	66			2		3	1	witbakkend	Frechen	kom	ha-kom-5	loodglazuur met koperoxide		lichtgeel, slecht glazuur		1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM	circa 1550 na Chr.	
471	9	5		253		4-8-2015	KER	STGL	4	100		1			3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	circa 1550 na Chr.	
472	9	5		254		4-8-2015	KER	STGL	1	18					1		steengoed	Langerwehe			ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
472	9	5		254		4-8-2015	KER	WITGRAPE	1	74				1			witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
475	11	5		221		4-8-2015	KER	BRUNGW	2	6					2		Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld					gedraaid, periode 1-2		1175 na Chr.	1225 na Chr.	MELA	MELA	1500-1550 na Chr.	secundair
475	11	5		221		4-8-2015	KER	STGL	2	14					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1500-1550 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
475	11	5		221		4-8-2015	KER	STGL	4	226				1	3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1500-1550 na Chr.	
475	11	5		221		4-8-2015	KER	ROOD	3	30			1		2		roodbakkend	Maasland			loodglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1500-1550 na Chr.	
475	11	5		221		4-8-2015	KER	STGLKANRAEREN	1	94			1			1	steengoed	Raeren	kan	s2-kan-88	zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1550 na Chr.	NTV	NTV	1500-1550 na Chr.	
475	11	5		221		4-8-2015	KER	WITGRAPE	1	22				1			witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1500-1550 na Chr.	
476	9	5		265		4-8-2015	KER	STGL	1	8					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	
479	10	5		268		4-8-2015	KER	STGL	1	8					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	
481	10	5		252		4-8-2015	KER	STGL	3	32					3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe	radstempel			1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
481	10	5		252		4-8-2015	KER	WITGRAPE	1	2					1		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
482	11	5		279		4-8-2015	KER	WIT	1	10					1		witbakkend	Maasland			loodglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	
484	10	5		271		4-8-2015	KER	STGL	1	2					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
484	10	5		271		4-8-2015	KER	STGL	2	48				1	1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1525 na Chr.	
484	10	5		271		4-8-2015	KER	WITGRAPE	1	2					1		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1525 na Chr.	
486	11	5		263		4-8-2015	KER	STGL	6	62					6		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
486	11	5		263		4-8-2015	KER	WITGRAPE	1	8					1		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
486	11	5		263		4-8-2015	KER	STGSIEGBURG	1	14				1			steengoed	Siegburg							1300 na Chr.	1500 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
488	11	5		263		4-8-2015	KER	DAKPAN	1	8		1					bouwkeramiek	Nederland	dakpan				zacht gebakken		1300 na Chr.	1600 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
488	11	5		263		4-8-2015	KER	WITGRAPE	2	2					2		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
489	10	5		220		4-8-2015	KER	STGLANGERW	2	180			1		1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	pot	s2-pot-6	zoutglazuur met ijzerengobe		voorraadpot		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL	1700-1750 na Chr.	
489	10	5		220		4-8-2015	KER	STGLBKR	1	34			1			1	steengoed	Raeren	beker	s2-bek-11	zoutglazuur met ijzerengobe				1700 na Chr.	1750 na Chr.	NTM	NTM	1700-1750 na Chr.	
490	11	5				4-8-2015	KER	STGL	2	36					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
492	10	5		271		5-8-2015	KER	STGL	1	2					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1525 na Chr.	
497	9	5		254		5-8-2015	KER	STGL	2	4			2				steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
498	9	5		273		5-8-2015	KER	STGL	1	6					1		steengoed	Langerwehe/			zoutglazuur				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
																		Aken/Raeren			met ijzerengobe									
502	9	5		253		5-8-2015	KER	STGL	1	6					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	circa 1550 na Chr.	
505	25				23	5-8-2015	KER	BRUNGW	1	62					1	1	Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld	kan	pi-kan-2	leemengobe		periode 2		1200 na Chr.	1225 na Chr.	MELA	MELA		
508	25				14	5-8-2015	KER	STGKANSIEGBURG	2	102				1	1	1	steengoed	Siegburg	kan	s1-kan-	blos				1400 na Chr.	1500 na Chr.	MELB	NTV		
510	10	5		269		5-8-2015	KER	STGL	1	4					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1300-1550 na Chr.	
510	10	5		269		5-8-2015	KER	DAKPAN	2	344		2					bouwkeramiek	regionaal	imbrex						12 v. Chr.	450 na Chr.	ROM	ROM	1300-1550 na Chr.	Romeins? secundair
511	11	5		263		5-8-2015	KER	BRUNGW	1	8					1		Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld				ijzerverf	handgevormd, periode 1		1120 na Chr.	1175 na Chr.	MELA	MELA	1450-1550 na Chr.	
511	11	5		263		5-8-2015	KER	STGL	1	22					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
512	25				29	5-8-2015	KER	BRUNGW	11	58					11		Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld				ijzerverf	handgevormd, gedraaid, periode 1-2		1120 na Chr.	1225 na Chr.	MELA	MELA		
512	25				29	5-8-2015	KER	STGL	1	4					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
515	9	6				5-8-2015	KER	BRUNGW	1	38			1			1	Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld	kogelpot	pi-kog-1			gedraaid, periode 1-2		1175 na Chr.	1225 na Chr.	MELA	MELA		
517	9			281		4-9-2015	KER	WITGRAPE	1	20		1					witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met ijzerengobe		dikke mangaanengobe		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
519		2				7-9-2015	KER	STGL	3	48					3		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe		voorraadpot		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
520		1				17-9-2015	KER	STGL	3	124		1		1	1		steengoed	Frechen			zoutglazuur met ijzerengobe		dik glazuur		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
520		1				17-9-2015	KER	STGL	1	30					1		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
520		1				17-9-2015	KER	DAKPAN	2	74		2					bouwkeramiek	regionaal	dakpan		ijzerengobe		bleek baksel		1650 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
520		1				17-9-2015	KER	WIT	9	266			1	2	6	1	witbakkend	Rijnland	pot	w-pot-	loodglazuur		bruingeel glazuur		1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
521	11	5				17-8-2015	KER	WITKOM	3	334			3			1	witbakkend	Maasland	kom	wm-kom-2	loodglazuur met mangaanoxide		grote vorm, brede manchetrand		1550 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
521	11	5				17-8-2015	KER	HAFNER	1	20				1		1	witbakkend	Rijnland	bord	ha-bor-1	loodglazuur met koperoxide		vlakke bodem		1575 na Chr.	1650 na Chr.	NTV	NTM		
522	13	5		312		18-9-2015	KER	BRUNGW	1	14					1		Zuid-Limburgs	Brunssum-Schinveld	kogelpot				gedraaid, periode 1-2		1175 na Chr.	1225 na Chr.	MELA	MELA	1450-1550 na Chr.	secundair
522	13	5		312		18-9-2015	KER	STGLBKR	1	60				1		1	steengoed	Frechen	beker	s2-bek-3	zoutglazuur met ijzerengobe				1500 na Chr.	1550 na Chr.	NTV	NTV	1450-1550 na Chr.	
522	13	5		312		18-9-2015	KER	STGL	4	50			2		2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe	radstempel			1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	
522	13	5		312		18-9-2015	KER	WITGRAPE	1	8					1		witbakkend	regionaal	grape	wm/rm-gra-1/8/10	loodglazuur met		dikke mangaanengo		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV	1450-1550 na Chr.	

Vondst nr.	Put nr.	Vlak	Profiel	Spoor nr.	Vulling	Datum	Materiaal	Artefacttype	Aantal	Gewicht in gram	Compleet	Fragment	Rand	Bodem	Wand	MAE	Soort	Herkomst	Vorm	Type	Afwerking	Versiering	Specifiek	Secundair	Begindatering	Einddatering	Begin periode	Eindperiode	Contextdatering	Opmerking
																					ijzerengobe		be							
523	9	5				22-8-2015	KER	STGL	2	98					2		steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
523	9	5				22-8-2015	KER	WIT	2	14					2		witbakkend	Maasland			loodglazuur		bruingroen		1550 na Chr.	1700 na Chr.	NTV	NTM		
525						22-8-2015	KER	STGL	2	310				2			steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
526		5				22-2-2016	KER	STGSIEGBURG	1	12					1		steengoed	Siegburg			blos				1400 na Chr.	1500 na Chr.	MELB	NTV		
527		5				22-2-2016	KER	STGL	1	8				1			steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren			zoutglazuur met ijzerengobe				1300 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
528		5				22-2-2016	KER	STGLKANAKENS	1	138				1		1	steengoed	Frechen	kan	s2-kan-	zoutglazuur met ijzerengobe		dik glazuur, standring		1450 na Chr.	1550 na Chr.	MELB	NTV		
528		5				22-2-2016	KER	STGLANGERW	1	250				1		1	steengoed	Langerwehe/ Aken/Raeren	pot	s2-pot-	zoutglazuur met ijzerengobe		voorraadpot, dubbele standring		1700 na Chr.	1900 na Chr.	NTM	NTL		
530		5				22-2-2016	KER	STGKANLANGERW	8	814			1		7	1	steengoed	Langerwehe	kan	s2-kan-23	ijzerengobe	zigzagstempel	grote vorm		1300 na Chr.	1350 na Chr.	MELB	MELB		

Bijlage 7 Overzicht van de bakselcodes en vormcodes van het Deventer-systeem en de concordantielijst.

Binnen de typologie van het ‘Deventer-systeem’ worden de volgende afkorting voor baksels gebruikt:

pi	Pingsdorf-type aardewerk
s1	steengoed 1 (steengoed zonder glazuur/engobe)
s2	steengoed 2 (steengoed met glazuur/engobe)
s3	steengoed 3 (industrieel steengoed)
s4	steengoed 4 (bijna-steengoed zonder oppervlakte behandeling)
s5	steengoed 5 (proto-steengoed en bijna-steengoed met oppervlakte behandeling)
s6	steengoed 6 (Frans steengoed)
s7	steengoed 7 (Aziatisch steengoed)
s8	steengoed 8 (steengoed met secundair aangebracht loodglazuur)
kp	kogelpot aardewerk
bg	blauwgrijs aardewerk (Elmpt, Paffrath en aanverwante baksels)
g	grijs aardewerk
jy	jydepot aardewerk
r	rood aardewerk
w	wit aardewerk
ha	‘hafner’ wit aardewerk
db	Dieburg aardewerk
rm	rood Maaslands aardewerk
wm	wit Maaslands aardewerk
dw	rood ‘Duitsland-west’ aardewerk (Ochtrup)
wa	Werra aardewerk
we	Weser aardewerk
wf	wit Frans aardewerk
ri	rood Italiaans aardewerk
ib	Iberisch aardewerk (zowel rood- als witbakkend)
am	archaïsche of proto majolica
m	majolica uit de Nederlanden
mb	biscuit van majolica uit de Nederlanden
f	faïence uit de Nederlanden
fb	biscuit van faience
bi	biscuit van majolica of faience
i	Italiaanse majolica/faïence
sp	Spaanse majolica/faïence
po	Portugese majolica/faïence
fr	Franse majolica/faience
d	Duitse majolica/faïence
in	Iznik aardewerk en aanverwante Turkse bakselgroepen
p	Aziatisch porselein
ep	Europees porselein
iw	industrieel wit
ir	industrieel rood
iz	industrieel zwart
ik	industrieel kleur
py	pijpaarde (beelden en reliëfs)
te	terracotta (beelden en reliëfs)
gl	glas

vormcode	omschrijving	vormcode	omschrijving	vormcode	omschrijving
ala	alambique	kni	knikker	spd	spreeuwenpotdeksel
amf	amfoor	kog	kogelpot	spi	spinsteen
aqu	aquamanile	kol	kolfglas	spr	spreeuwenpot
asb	asbak	kom	kom	sta	stangenglas
asl	aslade	koo	koolstronk	stb	strijkijzer
bak	bakpan	kop	kop	stk	steelkom
bbf	babyfles	kpg	kopglas	sto	stoof
bee	beeld	kru	kruik	stp	stop
bek	beker	kwi	kwispedoor	str	strijkglas
ber	‘berkemeier’	lam	lampeglas	taf	tafelstel
bla	blaker	lav	lavabo	taz	tazza
blo	bloempot	lek	lekschaal	ter	terrine
bor	bord	lep	lepel	tes	test
bot	botervloot	mai	maigelein	the	theepot
bst	borstglas	man	mand	thl	theelicht
bui	buikwarmer	min	miniatuur	tmm	thermometer
dek	deksel	mos	mosterdpot	tod	tonpotdeksel
dks	dekschaal	net	(vis)netverzwaring	ton	tonpot
dov	dover	nop	noppenglas	tre	trechter
dri	drinkschaal	oli	olielamp	uil	uilebeker
dru	drinkuit	ove	overpot	uri	urinaal
eid	eierdop	pis	pispot	vaa	vaas
fle	fles	plo	plooischotel	vat	vat
flu	fluitglas	pot	pot	ver	vergiet
fru	fruitkop/-bak	ppo (ppd)	pijpenpot(-deksel)	vet	vetvanger
gat	gatenpot	roe	roemer	vfl	vogelfluit
gra	grape	sbe	scheerbekken	vlo	vlooienvanger
hoo	hoorn	sch	schaal	voe	voetschaal
ink	inkpot	sie	siervoorwerp	vog	vogeldrinkbak
jus	juskom	sir	siroopkan	vor	vorm
kan	kan	slb	slachtbak	vst	vuurstolp
kap	kachelpan	sme	smeltkroes	wyw	wijwaterbak
kar	karaf	sne	snelle	zal	zalfpot
kdl	kandelaar	soi	strooier	zee	zeef
kel	kelkglas	spa	spaarpot	zou	zoutschaal
kmf	komfoor	spb	schepbeker	zui	zuigfles

Bijlage 8 Vondstenlijst metaal

Vondst nr	Volgcode.	Materiaal	Code	Type	Omschrijving	Aantal	Gewicht in gram	Datering Begin	Datering Eind	Datering Specifiek	Opmerkingen
18	a	MCU			Knop met schroefdraad aan plaatje	1	22	NTC	NTC	20ste eeuw	Uit vulling kelder Spoor nr. 27
25	a	MCU	LEPEL	theelepel	Theelepeltje met spits-ovaalvormige bak en parallel lopende lijnen op de steel van koperlegering	1	9	NTC	NTC	20ste eeuw	AA Vlak 1
26	a	MFE	KETEL		Ketelfragmenten (met fragment van enkel voetje)	2	676	LME	NT		Kleilaag beneden Spoor nr. 17
28	a	MFE			Deel blad van bijl/ wig, incompleet	1	384	LME	NT		AA Vlak 1; Spoor nr. 18
41	a	MFE	SPIJKER			1	122	LME	NT		Boven Spoor nr. 44
49	a	MME	MUNT		Muntje (duit?)	1	3				Uit puinlaag boven Spoor nr. 46
89	a	MFE	RIEK		Riek (met drie tanden)	1	581	NTC	NTC		AA Vlak 1; boven Spoor nr. 66
104	a	MFE			circa 79 centimeter lang, constructieonderdeel, dunne ijzeren pen	1	328	NTC	NTC		AA Vlak 1 midden Put 11
115	b	MFE	SPIJKER			1	18	LME	NT		Ten oosten van Spoor nr. 107
133	a	MFE	SPIJKER			1	8	LME	NT		Boven Spoor nr. 115
159	a	MFE		tandwiel	Tandwiel, met tanden aan buitenzijde	1	262	NTC	NTC	20ste eeuw	AA Vlak 2 ten oosten van Spoor nr. 10
159	b	MFE	SPIJKER			1	16	LME	NT		AA Vlak 2 ten oosten van Spoor nr. 10
160	a	MFE	MUURANKR		delen muurankers (?)	2	1300	NTC	NTC		In vloer Spoor nr. 85
171	a	MFE	SPIJKER			1	2				Uit Profiel nr. 1 (Laag nr. 8)
173	a	MFE	SPIJKER			2	20	LME	NT		Uit Profiel nr. 1 (Laag nr. 4)
198	a	MFE	SPIJKER			2	13	LME	NT		Metaaldetector; uit vloer Spoor nr. 27
198	b	MPB	GLASLOOD		Metalen strip glas-in-lood raam, met H-profiel	1	8	LME	NT		Metaaldetector; uit vloer Spoor nr. 27
199	a	MFE	SPIJKER			3	89	LME	NT		AA Vlak 2, Put 12, ten noorden Spoor nr. 132
208	a	MFE	MES		Mes (oid) met intact benen handvat met decoratie van ingeboorde stippen., lemmet ontbreekt	1	48	LME	NT		Metaaldetector (Valk 2); ten zuiden van Spoor nr. 75
211	a	MFE	SPIJKER			1	29	LME	NT		Uit zwarte laag Spoor nr. 142
211	b	MFE	HAAK		U-vormige gesloten haak	1	22	LME	NT		Uit zwarte laag Spoor nr. 142
216	a	MFE	SPIJKER			3	30	LME	NT		Aanleg kijkgat Profiel nr. 2
229	a	MFE	HAAK		pin met oog, mogelijk sluithaak, gesmeed	2	122	LME	NT		Uit hoek Spoor nr. 144/ 151
238	a	MFE	BESLAG	tripbeslag	tripbeslag? Plaatje met 3 gaatjes	1	36	LME	NT		Profiel nr. 4, Vulling nr. 2
238	b	MFE	SPIJKER			1	6	LME	NT		Profiel nr. 4, Vulling nr. 2
255	a	MFE			gecorrodeerd plaatvormig materiaal (ijzerblik)	5	247	NTB	NTC		Boven fundering Spoor nr. 159
256	a	MFE			staafvormig fragment/ pin	1	65	LME	NT		Boven vloer Spoor nr. 160
256	b	MFE	BESLAG		rechthoekig plaatje met 2 gaatjes voor spijkers	1	139				
261	a	MFE	SPIJKER			1	70	LME	NT		AA Vlak 1
273	a	MPB			plaatfragment	1	43	LME	NT		Beneden vloer Spoor nr. 162
274	a	MFE	SPIJKER			1	35	LME	NT		
277	a	MFE	SCHOP		Gereedschap: troffel en steelkoker met aanzet blad schep (?)	3	729	NTC	NTC		Metaaldetector
278	a	MFE			Fragment object (?)	1	22	LME	NT		Metaaldetector
279	a	MPB	KOGEL		Loden kogeltje	1	16	NTA	NTB		Metaaldetector
280	a	MFE	SPIJKER			2	248	NT	NT		Metaaldetector

Vondst nr	Volgcode.	Materiaal	Code	Type	Omschrijving	Aantal	Gewicht in gram	Datering Begin	Datering Eind	Datering Specifiek	Opmerkingen
280	b	MPB	DAKLOOD		Daklood met enkel spijkergat	1	75	NTB	NTC		Metaaldetector
281	a	MPB	KOGEL		Musketkogel, met gietnaat	1	6	NTA	NTB	1550-1850	Metaaldetector; Put 19, AA Vlak 1
303	a	MFE	SPIJKER			1	23	LME	NT		Uit Vulling nr. 1 Spoor nr. 167
313	a	MFE	KNIJPSCHR		helft van een knijpschaar, Type 2	1	54	LMEB	NTB		Uit vulling Spoor nr. 211
322	a	MFE	SPIJKER			8	96	LME	NT		AA Vlak 2; beneden vloer Spoor nr. 27
322	b	MFE			gecorrodeerd plaatfragment ijzer	1	76	LME	NT		AA Vlak 2; beneden vloer Spoor nr. 27
326	a	MXX	KETEL		Fragment ketel (?)	1	796	LME	NT		Metaaldetector
327	a	MFE	KETEL		Randfragment ketel	1	752	LME	NT		Metaaldetector
331	a	MCU	NESTEL		nestel van koperlegering	1	11	LME	NT	1400-1700	Profiel nr. 7, Laag nr. 8
331	b	MFE	RING		ringetje	1	11	LME	NT		Profiel nr. 7, Laag nr. 8
331	c	MPB		smeltstuk	smeltstukje	1	11	LME	NT		Profiel nr. 7, Laag nr. 8
341	a	MFE	NIERDOLK	dolk	ijzeren kling van een dolk, zonder stootplaat, recht en tweesijdend, platte ruitvormige doorsnede met ribben, bovenaan rechthoekig; met merkteken van 2 parallel lopende streepjes van koperlegering	1	84	LMEB	LMEB	1350-1550	Puntlocatie
345	b	MFE	SLEUTEL		grote ijzeren baardsleutel, met massieve steel, ruitvormige greep, eenvoudige baard	1	98	LMEB	LMEB		Uit laag naast sloot; Profiel nr. 8 kijkgat bovenin
348	a	MFE	SPIJKER		gesmeed	1	94	LME	NT		Beneden vloer Spoor nr. 182
351	a	MFE	RING		gecorrodeerd stuk, ijzeren ring	1	34	LME	NT		AA Vlak 3, ruimte (GPS)
356	a	MFE	HENGSEL		hengselbevestiging	1	50	LME	NT		AA Vlak 3, uit laag (GPS)
365	c	MFE	PIJLPUNT		bladvormige pijlpunt, ruivormige doorsnede type K8/ K9	1	39	LMEB	LMEB		AA Vlak 3, uit laag (GPS)
374	a	MFE	SPIJKER			1	25	LME	NT		Uit vulling Spoor nr. 219
384	a	MFE	SPIJKER		gesmeed	2	11	LME	NT		Tussen natuursteen
391	a	MPB	DAKLOOD			1	46	NTB	NTC		Metaaldetector
392	a	MFE	SPIJKER			3	91	LME	NT		Metaaldetector
392	b	MFE			Plaatfragmenten ijzer	3	41	LME	NT		Metaaldetector
393	a	MFE	MES	haalmes	haalmes, met resten houten greep	1	292	NTC	NTC		Metaaldetector
397	a	MFE	MES		geklonken en gesmede heftbeschermer, met 2 onversierde houten grepen, klinknagels aanwezig, in twee delen	1	7	LMEB	NTA		AA Kijkgat
397	b	MFE	SPIJKER		gesmeed	4	19	LME	NT		AA Kijkgat
397	c	MFE	BESLAG	luik/deurbeslag	Luik-/deurbeslag (?) met twee spijkers, uiteinde ontbreekt	1	78	LME	NT		AA Kijkgat
402	a	MFE	SPIJKER			1	11	LME	NT		AA Kijkgat
409	a	MFE	SPIJKER		gesmeed	4	22	LME	NT		Uit Spoor nr. 242 (puntlocatie)
412	a	MFE	BESLAG		Beslagplaat, fragment	1	39				Uit Spoor nr. 239
413	a	MFE			objecten, w.o. ruiterspoor (?)	3	59	LMEB	LMEB		Uit Spoor nr. 242
413	b	MFE	BESLAG	tripbeslag	tripbeslag	1	19				
413	c	MFE	SPIJKER		gesmede nagel met platgeslagen uiteinden	1	30				
417	a	MFE	SPIJKER			6	49	LME	NT		Uit vulling beerput Spoor nr. 82/ 244
417	b	MFE			strip ijzer	1	37	LME	NT		Uit vulling beerput Spoor nr. 82/ 244
417	c	MFE	SLAK		Brokken slak/wolf	2	75	LME	NT		Uit vulling beerput Spoor nr. 82/ 244
418	a	MFE	MES		Meslemmet of blad schaar, zonder heft	1	35	LME	NT		AA Coupe Spoor nr. 171; uit blauwgrijze klei
421	a	MFE	SPIJKER			5	69	LME	NT		AA uitgraven kelder Spoor nr. 216; Laag 1 = blauwgrijze klei

Vondst nr	Volgcode.	Materiaal	Code	Type	Omschrijving	Aantal	Gewicht in gram	Datering Begin	Datering Eind	Datering Specifiek	Opmerkingen
											(metaaldetector)
421	b	MFE			strip ijzer met bevestigingspunt aan uiteinde	1	33	LME	NT		AA uitgraven kelder Spoor nr. 216; Laag 1 = blauwgrijze klei (metaaldetector)
421	c	MFE			gecorrodeerd fragment van gereedschap	1	68	LME	NT		AA uitgraven kelder Spoor nr. 216; Laag 1 = blauwgrijze klei (metaaldetector)
421	d	MFE	BESLAG	tripbeslag	tripbeslag? Plaatje met 3 gaatjes voor spijkertjes oid	1	30	LME	NT		AA uitgraven kelder Spoor nr. 216; Laag 1 = blauwgrijze klei (metaaldetector)
422	a	MFE			plaatje ijzer met aangesmeed haakje	1	6				AA uitgraven keder Spoor nr. 216; Laag 2 = bruingrijs, sterk kleiig zand (metaaldetector)
423	a	MFE	SLAK		Brokjes ijzer(slak?)	2	104	LME	NT		Tussen Spoor nr. 229 en 230 op steen depositie (puntlocatie)
423	b	MFE	BESLAG		Beslag fragment	1	26	LME	NT		Tussen Spoor nr. 229 en 230 op steen depositie (puntlocatie)
427	a	MFE	SPIJKER			6	49	LME	NT		AA Vlak 4; kelder
430	a	MFE	SPIJKER			2	28	LME	NT		AA Vlak 4, binnenruimte (GPS ingemeten)
437	a	MFE	SPIJKER			3	12	LME	NT		AA Vlak 4, binnenruimte (GPS ingemeten)
437	b	MFE	MES		geklonken en gesmede heftbeschermer, klinknagels nog aanwezig, afgeronde punt	1	15	LME	NT	1400-2000	AA Vlak 4, binnenruimte (GPS ingemeten)
438	b	MFE	SPIJKER			1	29	LME	NT		AA Vlak 3; nabij Spoor nr. 228 en 229
444	a	MFE	MES		fragment meslemmet met resten hout	1	15	LME	NT		Metaaldetector (in laag)
450	d	MXX	KETTING		Kettinkje, met ook steentjes	1	12	NTC	NTC	20	In Laag 4 (beer) van coupe Spoor nr. 205
454	a	MFE	SPIJKER			1	8	LME	NT		Uit Laag nr. 1 van coupe Spoor nr. 205
456	a	MFE	SPIJKER		4 fragmenten kleine spijkers, 1 complete grote met platgesmeede kop	4	32	NTB	NTC		Uit Laag nr. 5 coupe Spoor nr. 205
456	b	MPB			vernikkelde lood-/ tin-legering, plaatje met geribbeld oppervlak	1	8	NTB	NTC		Uit Laag nr. 5 coupe Spoor nr. 205
456	c	MXX	RING		opgekrulde ring van alluminium	1	1	NTB	NTC		Uit Laag nr. 5 coupe Spoor nr. 205
456	d	MFE	SPIE	luns	luns van een spiebout	1	94				
460	a	MPB	PELGRIMS		Pelgrimsinsigne van de heilige Jodocus uit Saint Josse-sur-Mer	1	2	LMEB	LMEB	1375-1425	Metaaldetector
461	a	MFE	SPIJKER		Fragment (kop) spijker	1	23	LME	NT		Metaaldetector
462	a	MFE	SPIJKER			16	113	LME	NT		AA Vlak 5; metaaldetector
462	b	MXX			Plaatfragmentjes	2	15	LME	NT		AA Vlak 5; metaaldetector
462	c	MXX	SLAK		slak	2	80	LME	NT		AA Vlak 5; metaaldetector
462	d	MFE	HAAK		S-vormig haakje, fragmentarisch	1	8	LME	NT		AA Vlak 5; metaaldetector
463	a	MFE	SPIJKER			1	3	LME	NT		Metaaldetector
463	a	MXX			gecorrodeerd brok metaal met aangekoekt botfragment	1	89	LME	NT		Metaaldetector
464	a	MPB			loden vulling (?)	1	28	LME	NT		Metaaldetector
468	a	MFE	SPIJKER			1	4	LME	NT		Uit vulling Spoor nr. 245
468	a	MFE			Gereedschap (lepelboor?), deels afgebroken	1	15	NT	NT		Uit vulling Spoor nr. 245
470	a	MFE	SLEUTEL		Uiteinde van sleutel	1	9	LME	NT		Uit vulling op plank (Spoor nr. 274)
480	a	MFE	SPIJKER		Fragment spijker, vierkante kop	1	32	LME	NT		Metaaldetector
483	a	MFE	GESP		rechthoekige gesp	1	2	LME	NT		Uit nis kelder Spoor nr. 279
485	a	MFE	BESLAG	tripbeslag	Trip/ klompbeslag? met vier gaatjes, in een gat is de klinknagel nog aanwezig	1	51	LME	NT		AA Vlak 5; uit Spoor nr. 271
491	a	MFE			fragmentje uiteinde object (?)	1	6	LME	NT		Metaaldetector

Vondst nr	Volgcode.	Materiaal	Code	Type	Omschrijving	Aantal	Gewicht in gram	Datering Begin	Datering Eind	Datering Specifiek	Opmerkingen
493	a	MFE	SPIJKER			8	36	LMEB	NTA		Metaaldetector
493	b	MFE	HAAK		Haakjes	2	24	LMEB	NTA		Metaaldetector
493	c	MFE			Plaatjes	5	115	LMEB	NTA		Metaaldetector
493	d	MFE			Klompje	1	44	LMEB	NTA		Metaaldetector
494	a	MFE	SPIJKER			4	15	LME	NT		Metaaldetector
495	a	MFE	SPIJKER			2	7	LME	NT		Metaaldetector
496	a	MFE	SPIJKER			3	10	LME	NT		Metaaldetector
496	b	MXX			Plaatfragment	1	13	LME	NT		Metaaldetector
499	a	MFE	SPIJKER			2	8	LME	NT		Metaaldetectie
500	a	MFE	SPIJKER			1	4	LME	NT		Metaaldetector
500	b	MPB			Loden vulling (?)	1	36	LME	NT		Metaaldetector
504	a	MFE	SPIJKER			1	4	LME	NT		
509	a	MME		lampfitting	Fitting lamp	1	9	NTC	NTC	20B	Beneden steen
514	a	MFE	HANGBEL			1	128	LME	LME		
516	a	MFE	BESLAG		Y-vormige beslag (?)	1	27	LME	NT		Bij traceren onderzijde van fundering

Bijlage 9 Vondstenlijst glas

Vondst nr.	Volgcode	Materiaal	Type	Omschrijving	Compleet aantal	Rand aantal	Bodem aantal	Wand aantal	Totaal	Gewicht in gram	Datering Begin	Datering Eind	Datering Specifiek	Opmerkingen
47	a	GLS	VENSTERGLAS	groengetint				1	1	2	LME	NT		
61	a	GLS	FLES						2	15	NTB	NTB	18de eeuw	
63	a	GLS	FLES	Groen - transparant				1	1	9	NTB	NTC	18de - 19de eeuw	
66	a	GLS	GLAS	Kleurloos					1	17	NTB	NTB	18de eeuw	
82	a	GLS	FLES				1		1	428	NTB	NTB	1750 - 1800 na Chr.	
97	e	GLS		Groen - transparant				1	1	78	NTB	NTC	19de eeuw	
101	a	GLS	VENSTERGLAS	blank glas					3	2	LME	NT		
103	c	GLS	GLAS	bodem wafelbeker					1	15	NTA	NTB	17de eeuw	
117	a	GLS	VENSTERGLAS	blank glas				1	1	3	NTB	NTC	19de - 20ste eeuw	
124	a	GLS	FLES					1	1	9	NTB	NTC	18de - 19de eeuw	
130	a	GLS	FLES					1	1	2	NT	NT		
145	a	GLS	VENSTERGLAS	groen getint					3	8	LME	NTB		
156	a	GLS		Kleurloos; vogelbakje					1	0	NTB	NTC	19de eeuw	
156	b	GLS	FLES	groen					2	0	NTB	NTC	19de eeuw	
156	c	GLS	VENSTERGLAS	blank glas					3	9	NTB	NTC	19de eeuw	
156	d	GLS	LAMP						1	0	NTB	NTC	19de eeuw	
156	e	GLS		Kleurloos					5	0	NTB	NTC	19de eeuw	
156	f	GLS	FLES	Ziel fles					1	299	NTB	NTC	18de - 19de eeuw	
156	g	GLS	VENSTERGLAS	groen getint glas					2	3	LMEB	NTB		
156	h	GLS	VENSTERGLAS	blauw glas					4	16	NT	NT		
168	a	GLS	FLES	Groen glas; onder meer ziel fles					5	0	NTB	NTC	19de eeuw	
168	c	GLS		Kleurloos persglas					2	257	NTB	NTC	19de eeuw	
168	b	GLS	FLES	fragmentje medicijnflesje					1	0	NTB	NTC	19de eeuw	
178	a	GLS	VENSTERGLAS	blank glas					1	30	NTC	NTC		
178	b	GLS	DRINKGLAS	Grieks motief					2	2	NTC	NTC	1875-1925	
206	a	GLS	FLES	Kleurloos; groen					4	0	NTC	NTC	1850 - 1900 na Chr.	
217	a	GLS	VENSTERGLAS	groengetint randfragment van cilinderglas, restafval		1			1	11	LME	NTB		
304	e	GLS	FLES	Groen					1	12	NTC	NTC	circa 1900 na Chr.	
310	a	GLS	VENSTERGLAS	blank glas					4	10	LME	NT		
310	b	GLS	VENSTERGLAS	blank randfragment van een ruitje		2			2	9				
329	a	GLS	FLES	Medicijnflesje	1				1	30	NTC	NTC	tweede helft 19de eeuw	Inhoud nog aanwezig
334	b	GLS	VENTERGLAS	blank glas				2	2	7	LME	NT		
416	a	GLS	FLES						2	0	NTA	NTB	17de - 18de eeuw	
416	b	GLS	VENSTERGLAS	groengetint vensterglas					2	12	LME	NT		
416	c	GLS	VENSTERGLAS	blank glas					1	2	NTA	NTC		
424	c	GLS	DRINKNAP	Magelein			1		1	7	LMEB	LMEB	15de eeuw	

450	a	GLS	KNIKKER						2	0	NTC	NTC	20A	
450	b	GLS	FLES	Bierfles				1	1	58	NTC	NTC	20	
458	a	GLS	VENSTERGLAS	blank glas					4	20	NTC	NTC		

Bijlage 10 Vondstenlijst bot

Vondst nr.	Vlak	Spoor nr.	Laag	Context	Periode	Periode	Bnr	Soort	Element	Fragmentatie	Side	Epifyse	Aantal	Gewicht in gram	Sexe	Opmerkingen
2	1	7		vervallen spoor	---	---	1	rund	costa	0-10%			1	2.0		
15	1			uit laag	NTA	1500-1600	1	varken	metapodium				1	1.8		
15	1			uit laag	NTA	1500-1600	2	rund	costa	10-25%			1	14.2		doorgekapt
17	1	27		uit vulling kelder	NTBC	1800-1900	1	grootte schaap	vertebra lumbales	0-10%			1	0.9		
29	1	18		uit laag	NTBC	1800-1900	1	varken	radius	25-50%	R	prox open	1	29.8		
29	1	18		uit laag	NTBC	1800-1900	2	grootte rund	pijpbeen				1	11.6		
37	1			uit laag	---	---	1	schaap	dentes mandibula	50-75%	R		1	17.4		
39	1			in puinlaag	---	---	1	varken	ulna	75-100%	L	prox open	1	49.8		
45	1	45		uit laag	NTB	1650-1800	1	rund	vertebra thoracales	10-25%			1	18.5		
45	1	45		uit laag	NTB	1650-1800	2	rund	costa	10-25%			1	18.7		doorgekapt
45	1	45		uit laag	NTB	1650-1800	3	grootte schaap	os hyoides	75-100%			1	0.1		
45	1	45		uit laag	NTB	1650-1800	4	schaap/geit	scapula	0-10%			1	1.6		
45	1	45		uit laag	NTB	1650-1800	5	rund	costa	10-25%			1	12.8		doorgekapt
45	1	45		uit laag	NTB	1650-1800	6	schaap/geit	costa	10-25%			1	3.2		
45	1	45		uit laag	NTB	1650-1800	7	schaap	mandibula	50-75%	L		1	19.2		
48	1	46	1	tussen keien vloer	NTB	1700-1900	1	rund	radius	25-50%	R		1	39.1		juveniel
48	1	46	1	tussen keien vloer	NTB	1700-1900	2	rund	dentes mandibula	75-100%			1	2.5		
52	1	38		uit vulling kelder	NTB	1750-1900	1	rund	cranium				2	1160.0		uiteengevallen schedel (neurocrania) met hoorn bases van minstens 2 individuen > 66 fragm
58	1	55		uit laag	---	---	1	rund	radius+ulna	10-25%	L		1	33.8		
59	1	53		op vloer	NTB	1700-1800	1	rund	costa	25-50%			1	47.5		doorgekapt
71	1	58		uit laag	NTB	1700-1900	1	rund	hoornpit	50-75%	L		1	45.6		
76	1	59		uit laag	NTB	1600-1900	1	varken	costa	25-50%			1	5.5		
76	1	59		uit laag	NTB	1600-1900	2	rund	pelvis	0-10%			1	11.0		
83	1	10		uit laag	NTBC	1800-1900	1	rund	femur	25-50%			1	51.3		
83	1	10		uit laag	NTBC	1800-1900	2	rund	cranium+hoornpit	100%	L		1	96.5		
83	1	10		uit laag	NTBC	1800-1900	3	rund	cranium+hoornpit	100%	L		1	210.4		
83	1	10		uit laag	NTBC	1800-1900	4	schaap	pelvis	75-100%	L	dist fused	1	21.1	F	
83	1	10		uit laag	NTBC	1800-1900	5	schaap	femur	75-100%	L	dist fused	1	36.8		knobbel op diafyse
91	1	38		insteek kelder	NTB	1700-1800	1	rund	metatarsus	10-25%	R		1	80.1		diafyse doorgekapt
94	1	80		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	varken	humerus	50-75%	R		1	657.0		
97	2	83		uit kelder	NTBC	1800-1900	1	rund	tibia	10-25%	R		1	71.7		gezaagd
98	2	38		uit kelder	NTB	1600-1800	1	rund	cranium				3	1905.0		uiteengevallen schedel (neurocrania) met hoorn bases van minstens 3 individuen > 200 fragm
98	2	38		uit kelder	NTB	1600-1800	2	rund	hoornpit	75-100%			1	28.5		
98	2	38		uit kelder	NTB	1600-1800	3	rund	costa	25-50%			1	19.0		
106	1			uit laag	NTA	1500-1600	1	schaap/geit	femur	25-50%		dist open	1	14.4		
112	2	105		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	rund	metacarpus	25-50%			1	47.7		
114	2			uit laag	NTA	1500-1700	1	varken	ulna	75-100%	R		1	332.9		
120	2			uit laag	NTAB	1500-1800	1	rund	tibia	10-25%			1	32.8		gezaagd
120	2			uit laag	NTAB	1500-1800	2	rund	tibia	10-25%			1	24.5		gezaagd
122	2		3000	uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	varken	scapula	75-100%	L	dist fused	1	135.9		
122	2		3000	uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	2	varken	scapula	50-75%	L		1	30.1		blad transversaal doorgekapt
125	2	114		uit laag op vloer	NTB	1700-1800	1	rund	costa	10-25%			1	13.8		
129	2	114		uit laag op vloer	LMEB-NTA	1400-1700	1	rund	metacarpus	50-75%			1	75.8		
129	2	114		uit laag op vloer	LMEB-NTA	1400-1700	2	rund	scapula	10-25%			1	32.2		
138	2		3000	uit laag	NTA	1500-1600	1	varken	mandibula	0-10%			1	19.7		
146	3		3000	uit laag	LMEA	1100-1300	1	grootte rund	pijpbeen				1	16.3		beslag?
151	2	36			---	---	1	niet nader bepaald	schelp				1	4.4		grote Unio?

Vondst nr.	Vlak	Spoor nr.	Laag	Context	Periode	Periode	Bnr	Soort	Element	Fragmentatie	Side	Epifyse	Aantal	Gewicht in gram	Sexe	Opmerkingen
153	2	119		uit laag op vloer	---	---	1	kat	mandibula	100%	L		1	3.3		
157	2			uit laag	NTC	1850-1900	1	varken	scapula	50-75%	R		1	25.2		
157	2			uit laag	NTC	1850-1900	2	varken	metapodium	75-100%			1	1.5		
157	2			uit laag	NTC	1850-1900	3	varken	humerus	0-10%			1	20.8		kapspoor
157	2			uit laag	NTC	1850-1900	4	varken	scapula	50-75%	L		1	36.5		
157	2			uit laag	NTC	1850-1900	5	kip	ulna	50-75%			1	0.9		
169	2			uit laag op vloer	NTC	1880-1920	1	rund	costa	25-50%			1	13.4		
169	2			uit laag op vloer	NTC	1880-1920	2	rund	tibia	10-25%			1	113.1		aan twee zijden doorgezaagd
169	2			uit laag op vloer	NTC	1880-1920	3	rund	cranium+hoornpit	50-75%	R		1	270.2		
169	2			uit laag op vloer	NTC	1880-1920	4	alikruik	schelp				1	5.8		alikruik
172	3		5	uit laag	LME	1000-1500	1	schaap/geit	pelvis	10-25%	R	dist fused	1	9.3	F	schaap?
179	2	121		uit kelder	NTBC	1800-1900	1	vis n.n.b.	neurocranium fragm				1	2.0		
179	2	121		uit kelder	NTBC	1800-1900	2	grootte rund	vertebra thoracales	0-10%			1	3.0		
179	2	121		uit kelder	NTBC	1800-1900	3	varken	pijpbeen	0-10%			1	8.0		
179	2	121		uit kelder	NTBC	1800-1900	4	rund	femur			dist open	1	32.2		gezaagd
179	2	121		uit kelder	NTBC	1800-1900	5	rund	pelvis	0-10%			1	29.8		kapspoor
179	2	121		uit kelder	NTBC	1800-1900	6	varken	radius	25-50%		dist open	1	21.0		
182	1	10		uit laag	---	---	1	rund	cranium+hoornpit	25-50%	L		1	40.0		
182	1	10		uit laag	---	---	2	rund	metatarsus	10-25%		dist open	1	19.4		
182	1	10		uit laag	---	---	3	schaap	metatarsus	75-100%	R		1	14.7		
187	1	56		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	rund	vertebra lumbales	10-25%			1	29.8		vraat
190	1	124		uit laag	NTAB	1500-1900	1	rund	mandibula	10-25%	L		1	34.8		
190	1	124		uit laag	NT	1500-1900	2	grootte rund	cranium	0-10%			1	0.6		
203	2			uit laag	NTBC	1800-1900	1	varken	tibia	10-25%			1	13.9		
207	2			uit laag	NTB	1700-1900	1	rund	dentes mandibula	100%	R		1	23.8		3lob iets onregelmatig afgesleten tot lichte haak
214	2			uit laag	LMEB	1400-1500	1	rund	cranium	0-10%			1	18.0		
214	2			uit laag	LMEB	1400-1500	2	niet nader bepaald	n.n.b.				1	0.5		
214	2			uit laag	LMEB	1400-1500	3	varken	mandibula	75-100%	R		1	7.7	M	
214	2			uit laag	LMEB	1400-1500	4	varken	mandibula	75-100%			1	3.2		
220	2			uit laag	---	---	1	rund	dentes mandibula	25-50%			1	9.0		
222	2			uit laag	NTA	1500-1600	1	rund	cranium	0-10%			2	33.9		
223	2			uit laag	NTA	1500-1600	1	varken	scapula	75-100%	R		1	31.4		
234	2			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	rund	costa	25-50%			1	20.8		
234	2			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	2	rund	radius	10-25%			1	9.1		juveniel
234	2			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	3	kat	radius+ulna	25-50%		prox open	1	5.3		
237	3		2	uit laag	LMEB	1400-1500	1	paard	phalanx I	100%	L	prox open	1	88.7		groot!
237	3		2	uit laag	LMEB	1400-1500	2	varken	maxilla	25-50%	L		1	22.0		
237	3		2	uit laag	LMEB	1400-1500	3	varken	pelvis	10-25%	R		1	19.3		
237	3		2	uit laag	LMEB	1400-1500	4	rund	metatarsus	75-100%	R		1	158.7		
237	3		2	uit laag	LMEB	1400-1500	5	rund	tibia	10-25%	R		1	118.7		kapspoor
250	2	125		uit laag	NTA	1500-1700	1	haas/konijn	mandibula	75-100%	L		1	2.1		konijn??
254	2	159		uit laag	NTB	1600-1700	1	schaap/geit	tibia	50-75%	R	prox open	1	28.3		kapspoor
258	2	50		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	rund	metatarsus	25-50%			1	26.7		
258	2	50		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	2	rund	os centrotarsale	100%	R		1	43.1		
282	1				---	---	1	rund	cranium+hoornpit	100%	R		1	82.4		
287	1			uit laag	---	---	1	grootte rund	vertebra	10-25%			1	13.1		
289			14	uit laag	NTA	1500-1700	1	schaap/geit	vertebra thoracales	10-25%			1	5.0		
289			14	uit laag	NTA	1500-1700	2	varken	mandibula	0-10%			1	2.6		
291			19	uit laag	LMEB-NTA	1400-1700	1	varken	pelvis	10-25%	R		1	31.1		kapspoor
291	3		3/4	uit laag	LMEB-NTA	1400-1700	1	varken	humerus	25-50%	R		1	33.1		

Vondst nr.	Vlak	Spoor nr.	Laag	Context	Periode	Periode	Bnr	Soort	Element	Fragmentatie	Side	Epifyse	Aantal	Gewicht in gram	Sexe	Opmerkingen
291	3		3/4	uit laag	LMEB-NTA	1400-1700	2	rund	scapula	25-50%	R		1	98.7		door blad en spina doorgekapt
291			19	uit laag	LMEB-NTA	1400-1700	2	varken	scapula	50-75%	R		1	28.1		
291	3		3/4	uit laag	LMEB-NTA	1400-1700	3	rund	mandibula	0-10%	R		1	47.3		
291			19	uit laag	LMEB-NTA	1400-1700	3	varken	scapula	10-25%	R		1	8.6		
291	3		3/4	uit laag	LMEB-NTA	1400-1700	4	rund	metatarsus	50-75%	L	dist fused	1	119.9		
291	3		3/4	uit laag	LMEB-NTA	1400-1700	5	schaap	mandibula	75-100%	R		1	58.3		abces lateraal onder M2
312	2	211		uit laag	NTB	1600-1800	1	grootte rund	costa	0-10%			1	6.3		doorgekapt
312	2	211		uit laag	NTB	1600-1800	2	varken	radius	50-75%	R		1	26.6		
321	2	27		uit laag	NTC	1875-1925	1	grootte rund	pijpbeen	0-10%			1	12.1		
336	4		2	uit laag	---	---	1	varken	vertebra lumbales	75-100%		prox+dist open	1	19.3		
336	4		2	uit laag	---	---	2	varken	mandibula	0-10%			1	21.4		
336	4		2	uit laag	---	---	3	rund	metacarpus	0-10%		dist open	1	36.4		
336	4		2	uit laag	---	---	4	rund	metatarsus	75-100%	R		1	181.0		
336	4		2	uit laag	---	---	5	rund	cranium+hoornpit	50-75%	R		1	252.4		snijsporen op ventrale zijde hoornpit net boven basis
343				uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	paard	phalanx I	100%	L	prox open	1	60.0		
354	3	218		uit laag	LMEB	1300-1500	1	rund	denets maxilla	75-100%	L		1	27.6		
362	3			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	paard	os carpus	100%			1	26.2		
365	3			uit laag	NTA	1500-1700	1	varken	costa	50-75%			1	11.8		dorsale art afgekapt
366	3			uit laag	NTA	1500-1600	1	varken	humerus	75-100%	L	dist fused	1	70.5		
370	3			uit laag	LMEB-NTA	1400-1700	1	rund	costa	50-75%			1	37.6		
370	3			uit laag	LMEB-NTA	1400-1700	2	varken	costa	50-75%			1	5.9		snijspoor op corpus
373		219		uit laag watergang	LMEB	1400-1500	1	grootte varken	vertebra thoracales	0-10%			1	4.0		
373		219		uit laag watergang	LMEB	1400-1500	2	grootte varken	vertebra lumbales	10-25%			1	8.8		
373		219		uit laag watergang	LMEB	1400-1500	3	grootte varken	vertebra	0-10%		prox open	1	1.1		
373		219		uit laag watergang	LMEB	1400-1500	4	rund	costa	10-25%			1	15.8		
373		219		uit laag watergang	LMEB	1400-1500	5	varken	humerus	10-25%	L		1	20.4		
373		219		uit laag watergang	LMEB	1400-1500	6	varken	scapula	50-75%	L		1	21.7		
373		219		uit laag watergang	LMEB	1400-1500	7	varken	femur	25-50%	R	prox open	1	26.3		
373		219		uit laag watergang	LMEB	1400-1500	8	rund	radius+ulna	25-50%	L	prox open	1	94.2		
383	4	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	1	rund	metatarsus	25-50%		dist open	1	58.5		
383	4	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	2	schaap	humerus	25-50%	R	dist fused	1	20.5		
389	0		20	uit laag	LMEB	1300-1400	1	schaap	mandibula	50-75%	R		1	45.4		
396		241		uit laag watergang	LMEB	1400-1500	1	varken	denets maxilla	75-100%	L		1	7.0		
396		241		uit laag watergang	LMEB	1400-1500	2	grootte rund	costa	25-50%			1	11.8		doorgekapt
396		241		uit laag watergang	LMEB	1400-1500	3	grootte varken	costa	50-75%			1	94.0		doorgekapt
399		241			---	---	1	grootte rund	pijpbeen				1	15.0		tandplaat, dubbele tandrijen, losse tanden, grof en fijner, luizenkam?
401		154		uit kuil/greppel	LMEB	1400-1500	1	rund	costa	50-75%			1	33.1		doorgekapt
401		154		uit kuil/greppel	LMEB	1400-1500	2	rund	pelvis	10-25%	L		1	124.1		collum doorgekapt
401		154		uit kuil/greppel	LMEB	1400-1500	3	varken	tibia	50-75%	R	dist open	1	57.2		
401		154		uit kuil/greppel	LMEB	1400-1500	4	rund	os centrotarsale	100%	L		1	26.4		
401		154		uit kuil/greppel	LMEB	1400-1500	5	schaap	cranium	25-50%	L		1	45.6		linkerhelft neurocranium
405			7	uit laag	LME	1000-1500	1	rund	vertebra lumbales	10-25%			2	29.3		
407	3	82		beerput	NTC	1850-1900	1	rund	costa	50-75%			1	32.0		doorgekapt
407	3	82		beerput	NTC	1850-1900	2	rund	costa	10-25%			1	19.4		tweezijdig doorgekapt
407	3	82		beerput	NTC	1850-1900	3	rund	costa	10-25%			1	13.7		
407	3	82		beerput	NTC	1850-1900	4	grootte schaap	costa	50-75%			1	3.8		
407	3	82		beerput	NTC	1850-1900	5	varken	cranium	0-10%			1	12.6		sutures open
407	3	82		beerput	NTC	1850-1900	6	rund	pijpbeen	0-10%			1	13.3		kapspoor
407	3	82		beerput	NTC	1850-1900	7	rund	tibia	10-25%	R		1	26.1		
407	3	82		beerput	NTC	1850-1900	8	rund	vertebra lumbales	0-10%			1	2.2		

Vondst nr.	Vlak	Spoor nr.	Laag	Context	Periode	Periode	Bnr	Soort	Element	Fragmentatie	Side	Epifyse	Aantal	Gewicht in gram	Sexe	Opmerkingen
407	3	82		beerput	NTC	1850-1900	9	grootte schaap	pijpbeen	0-10%			1	2.1		
408	3	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	1	grootte rund	pijpbeen	0-10%			2	16.3		
408	3	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	2	schaap	radius	50-75%	L	prox open	1	11.7		
408	3	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	3	schaap	metatarsus	75-100%	R		1	23.2		
408	3	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	4	schaap	scapula	50-75%	L	dist fused	1	14.1		
408	3	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	5	varken	tibia	10-25%			1	16.5		
408	3	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	6	varken	calcaneus	75-100%	R	prox open	1	14.4		
408	3	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	7	varken	pelvis	25-50%	L		1	70.2		
408	3	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	8	rund	costa	25-50%			1	11.1		
408	3	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	9	rund	costa	25-50%			1	10.0		doorgekapt
408	3	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	10	grootte schaap	costa	10-25%			1	2.7		
408	3	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	11	rund	dentes mandibula	100%	L		1	28.5		
408	3	242		tussen keien bestrating	LMEB-NTA	1400-1600	12	vogel n.n.b.	carpometacarpus	25-50%			1	0.8		
420	4	216	1	uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	rund	costa	25-50%			1	19.0		
426	4			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	varken	radius	50-75%	R	prox open	1	22.4		
426	4			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	2	varken	fibula	50-75%			1	2.9		
426	4			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	3	varken	costa	0-10%			1	1.7		
426	4			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	4	varken	costa	75-100%			1	9.7		
426	4			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	5	rund	vertebra thoracales	0-10%			1	12.4		
426	4			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	6	rund	costa	25-50%			1	20.2		
433	4			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	rund	cranium	0-10%			1	6.1		
435	4			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	schaap/geit	costa	50-75%			1	7.9		
473	5	254		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	varken	ulna	50-75%	L		1	30.6		
474	5	221		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	varken	cranium				1	232.4		samenhorend, vrijwel complete schedel. Open suturen
474	5	221		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	2	varken	mandibula	75-100%	L+R		1	135.9		samenhorend
474	5	221		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	3	varken	vertebra cervicales	75-100%		prox+dist open	1	8.0		samenhorend
474	5	221		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	4	varken	vertebra thoracales	75-100%		prox+dist open	1	7.5		samenhorend
474	5	221		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	5	varken	metacarpus	75-100%		dist open	1	4.5		samenhorend
474	5	221		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	6	varken	ulna	75-100%	R	prox+dist open	1	14.7		samenhorend
474	5	221		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	7	varken	radius	50-75%	R	prox+dist open	1	14.4		samenhorend
474	5	221		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	8	varken	costa	25-50%			1	5.4		kapspoor
474	5	221		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	9	rund	scapula	10-25%			1	27.6		
474	5	221		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	10	rund	scapula	50-75%	L	dist fused	1	84.2		
477	5	265		uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	varken	mandibula	50-75%			1	29.4		3 fragm
484	5	271		uit laag	LMEB	1400-1500	1	grootte rund	pijpbeen	0-10%			1	11.5		
487	5	263		uit kelder	LMEB-NTA	1400-1600	1	rund	phalanx I	100%	L	prox open	1	15.9		hakspoortjes ventraal
487	5	263		uit kelder	LMEB-NTA	1400-1600	2	grootte rund	costa	10-25%			1	11.2		
487	5	263		uit kelder	LMEB-NTA	1400-1600	3	schaap/geit	denets maxilla	100%	R		1	8.8		
487	5	263		uit kelder	LMEB-NTA	1400-1600	4	schaap	tibia	75-100%	R	dist fused	1	25.6		
487	5	263		uit kelder	LMEB-NTA	1400-1600	5	varken	maxilla	10-25%	L		1	10.1	F	
487	5	263		uit kelder	LMEB-NTA	1400-1600	6	rund	cranium	10-25%	R		1	56.8		
501	5	253		uit laag	NTA	1500-1700	1	klein zoogdier	pijpbeen				1	1.3		klein zoogdier of vogel?
507			13/14	uit laag	LMEB	1300-1500	1	schaap/geit	denets maxilla	100%	L		1	5.5		
507			13/14	uit laag	LMEB	1300-1500	2	rund	tibia	0-10%	R	prox open	1	12.8		
507			13/14	uit laag	LMEB	1300-1500	3	varken	mandibula	25-50%	L		1	51.8		
507			13/14	uit laag	LMEB	1300-1500	4	rund	radius	10-25%	L		1	22.1		
513			29	uit laag	LME	1100-1500	1	varken	scapula	50-75%	R		1	6.7		
513			29	uit laag	LME	1100-1500	2	varken	scapula	10-25%	L		1	5.1		
524	5			uit laag	LMEB-NTA	1400-1600	1	rund	femur	50-75%	R		1	106.8		

Bijlage 11 Vondstenlijst natuursteen

Vondst nr.	Volgcode	Materiaal	Code	Type	Omschrijving	Gewicht in gram	Datering Begin	Datering Eind	Datering Specifiek	Opmerkingen	Aantal
100	e	SVU		pijp-vuursteen		117				Mogelijk natuurlijk; uit mergel	1
84	h	SLE			mogelijk verbrand	54					1
132	a	SLE			fragmenten, verbrand	35	LME	NT			2
244	b	SXX	SLIJPSTN		slijpsporen	84	LME	NT		SlijpSXX	1
116	a	SLE			fragment, verbrand	10	LME	NT			1
380	a	SZA			plat fragment zandsteen	17					1
409	a	SXX				215				Sintel (?): meer monster (?)	1
450	c	SXX	KNIKKER			59	NTC	NTC	20A		2
64	a	SLE			fragment, verbrand	18	LME	NT		SXX afval kolenmijnen (?)	1
465	a	SLE			mogelijk verbrand	2				SXX afval kolenmijnen (?)	1
448	a	SVU		pijp-vuursteen	Met haaks erop twee gaatje die in het verlengde van elkaar liggen (bewerking?)	320				Boven Spoor nr. 259	1
376	a	SXX	SLIJPSTN	complete wetsteen		168	LME	NT			1
198	c	SLE	GRIFFEL		fragment	2	NT	NT			1
9	a	SXX	GRAFSTN		deel grafzerk	20200	NTA	NTB		hoort bij Vondst nr. 10	1
10	a	SXX	GRAFSTN	kruis met IHS en meer tekst, gekapt	deel grafzerk	19200	NTA	NTB		hoort bij Vondst nr. 9	1
162	a	SXX	GRAFSTN	zonder tekst, gekapte zijde	deel grafzerk	33300	NTA	NTB			1
161	a	SKA	GRAFSTN	kunrader	in de vorm van een kruis	37450					1

Bijlage 12 Vondstenlijst bouwmateriaal

Monster nr.	Volgcode	Materiaal	Code	Type	Omschrijving	Aantal	Lengte	Breedte	Dikte	Kleur	Datering Begin	Datering Eind	Datering Specifiek	Gewicht in gram	Opmerkingen
3	a	KER	BAKSTEEN		grijze cementmortel/ - pleister	2	215	100	55	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	4900	Ook natuursteenbrokken bij monster; Spoor nr. 19
4	a	KER	BAKSTEEN		witte cement-kalkmortel	2	230	100	60	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	6000	Spoor nr. 39
5	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	2	235	115	65	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	6550	
6	a	KER	BAKSTEEN		witte cement-kalkmortel	1	220	115	65	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	3800	
7	a	KER	BAKSTEEN		witte cement-kalkmortel	2	215	100	55	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	3950	Spoor nr. 17
13	a	SKA	STEENBLK	Kunrader	blok	1								8350	
14	a	SKA	STEENBLK	Kunrader	blok	3								20400	
17	a	KER	BAKSTEEN		witte cement-kalkmortel	2	255	100	70	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	5500	Fundering/ muur Spoor nr. 84
18	a	SKA	STEENBLK		rondlopende steen (waterput), met groef aan een zijde	1								19750	
20	a	KER	DAKPAN		stempel: 'RUSSEL TIGLIA TEGELEN, MADE IN HOLLAND'	1				ROOD	NTC	NTC	Eerste helft 19de eeuw	66	
21	c	KER	DAKPAN			1				ROOD	LME	NT		55	
21	a	KER	BAKSTEEN			1	230	115	65	ROOD	LMEB	LMEB	16de - 17de eeuw	2800	Spoor nr. 117
22	a	KER	BAKSTEEN		witte kalkmortel	1	235	115	60	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2600	Spoor nr. 209
23	a	SKA	STEENBLK		hoekfragment: bouwblok met gekapte zijde met richel, en bewust gemaakt gat	1								37850	
24	a	SKA	STEENBLK	Mergel	blok	1								11100	
26	a	SKA	STEENBLK		gekapt blok	1								7950	
27	a	SKA	STEENBLK		een kant 2 lijnvormige inkepingen, 1 kant x vorm en 1 kant schareerslagafwerking	1								17800	
31	a	SKA	BOUWMAT	Mergel	brok	3								750	
32	a	SKA	STEENBLK	Kunrader	blok	1								3100	
32	b	SKA	BOUWMAT		brok	1								5650	
34	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	1	220	100	55	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2300	
35	a	SKA	STEENBLK		blok	2								16350	
37	a	SKA	BOUWMAT	Kunrader	brok	1								11000	
39	a	SKA	STEENBLK	Kunrader	blok	2								7850	
40	a	SKA	BOUWMAT	Mergel	brokjes	5								500	
41	a	SKA	STEENBLK	Kunrader	blok	1								2550	
45	a	KER	BAKSTEEN			1	230	120	55	ROOD	NTB	NTA	16de - 17de eeuw	2200	
46	a	SKA	STEENBLK	Mergel	blok	1								950	
48	a	SKA	STEENBLK	Kunrader	blok	3								3700	
49	a	SKA	STEENBLK		blok	1								9600	
52	a	SKA	STEENBLK	Kunrader	blok	1								8850	
53	a	SKA	BOUWMAT	Kunrader	brok	1								6800	
54	a	SKA	STEENBLK	Mergel	blok met groeven aan een kant, naad aan andere kant en scharneerslag	1								2650	
55	a	SKA	BOUWMAT	Mergel	brok	1								1550	
56	a	SKA	STEENBLK	Kunrader	blok	1								9700	

Monster nr.	Volgcode	Materiaal	Code	Type	Omschrijving	Aantal	Lengte	Breedte	Dikte	Kleur	Datering Begin	Datering Eind	Datering Specifiek	Gewicht in gram	Opmerkingen
58	a	SKA	STEENBLK		blok	1								11700	
59	a	SKA	BOUWMAT	Kunrader	brokken	3								800	
60	a	SKA	BOUWMAT		brok	3								450	
62	e	KER	DAKPAN			1				GRS	LME	NT		13	
68	a	KER	DAKPAN			1				ROOD	LME	NT		7	
72	f	KER	DAKPAN			1				ROOD	LME	NT		16	
73	c	KER	DAKPAN			3				ROOD	LME	NT		102	
74	b	KER	DAKPAN			2				ROOD	LME	NT		86	
77	a	SKA	STEENBLK		met lijnen aan een zijde en een ietwat zwartgeblakerde zijde	1								41200	
78	a	SKA	STEENBLK	Kunrader	rondlopende steen (waterput?), met aan een zijde 2 groeven	1								31450	
80	a	SKA	STEENBLK	Kunrader	blok	3								7050	
81	f	KER	DAKPAN			2				ROOD	LME	NT		1044	
81	g	SKA	STUC			1				WIT	LME	NT		101	
84	a	SKA	STEENBLK	Kunrader	blok	1								2250	
85	a	SKA	BOUWMAT	Kunrader	brok	1								1200	
87	a	SKA	BOUWMAT	Kunrader	brok	1								3100	
89	a	SKA	STEENBLK	Kunrader	blok	1								4050	
91	a	SKA	BOUWMAT	Kunrader	brok	1								700	
93	a	SKA	BOUWMAT	Mergel	brok	1								2650	
96	a	SKA	BOUWMAT	Kunrader	brok	1								3900	
98	a	SKA	BOUWMAT	Mergel	brokken	3								4250	
103	a	SKA	STEENBLK		gekapt blok	1								8250	
111	a	KER	BAKSTEEN			1	225	110	65	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2650	
115	a	SLE	DAKLEI		met twee spijkergaten	1					LMEB	NT		204	Ten oosten van Spoor nr. 107 [IN DOOS METAAL]
116	a	SXX	STEENBLK	Belgisch hardsteen	dorpel	1								2200	
117	a	KER	BAKSTEEN			2	230	110	55	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	4850	
118	a	SKA	STEENBLK		met passerincisies	1								38900	
118	b	SKA	BOUWMAT	Mergel	brok	1								1400	
119	a	SKA	STEENBLK	Mergel	blok	1								4450	
120	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	1	240	100	60	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2900	
121	a	KER	BAKSTEEN		witte cement-kalkmortel	2	230	100	60	ROODPAARS	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	5850	Baksteenfundering Spoor nr. 286
122	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	1	225	100	55	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2600	
123	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	2	235	100	55	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	3650	
124	a	KER	BAKSTEEN			1	220	105	60	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2350	
125	a	SKA	BOUWMAT	Kunrader	brok	1								2650	
126	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	1	210	95	55	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2650	
127	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	1	210	100	50	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2700	
128	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	1	230	110	60	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2700	
129	a	KER	BAKSTEEN		4 (in)complete bakstenen; witte cement-kalkmortel	4	230	110	60	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	8350	Baksteenfundering Spoor nr. 129

Monster nr.	Volgcode	Materiaal	Code	Type	Omschrijving	Aantal	Lengte	Breedte	Dikte	Kleur	Datering Begin	Datering Eind	Datering Specifiek	Gewicht in gram	Opmerkingen
130	a	SKA	STEENBLK		met roetplekken	1								3800	
131	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	1	230	115	60	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	3350	
132	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	1	220	105	55	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2950	
133	a	KER	BAKSTEEN			1	225	100	65	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2850	Baksteenvloer Spoor nr. 300
134	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	1	220	110	55	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2750	
135	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	2				ROOD	NT	NT		5300	
136	a	KER	BAKSTEEN		witte cementmortel	1	225	100	60	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2550	
137	a	KER	BAKSTEEN			1	220	100	55	ROOD	NTA	NTB	16de - 17de eeuw	2600	
155	q	KER	DAKPAN			1				ROOD	NTC	NTC	1850 - 1875 na Chr.	56	
166	a	SXX	BOUWMAT		geaccentueerde voet	1					LME	NT			
183	b	SLE	DAKLEI		fragment	1					LMEB	NT		10	
205	h	KER	DAKPAN			2				ROOD/ ORANJE			30		
211	a	KER	DAKPAN			3				ROOD				22	
213	c	SLE	DAKLEI			3								130	
215	a	KER	DAKPAN			9								445	
232	a	KER	DAKPAN			1				ROOD	LME	NT		20	
236	c	KER	DAKPAN			1								55	Versinterd
244	a	SLE	DAKLEI			1				PAARS	LME	NT		177	
288	b	KER	DAKPAN			1				ROOD	LME	NT		9	
292	c	KER	DAKPAN			1				ROOD	NTC	NTC	Tweede helft 19de eeuw	115	
294	a	SKA	BOUWMAT		blok bewerkt kalksteen	1					LME	NT			
307	e	KER	DAKPAN			3				ROOD				54	
372	c	KER	DAKPAN/ PLAVUIS			2				ROOD	LMEB	LMEB	1400 - 1500 na Chr.	242	
395	d	KER	DAKPAN			1				ROOD/ ORANJE	ROM	ROM		447	
457	a	KER	DAKPAN			1				ROOD	LME	NT		30	
457	b	SXX	MORTEL			1								8	
510	b	KER	DAKPAN			1				ROOD					
510	c	KER	PLAVUIS			1				ROOD				346	
520	d	KER	DAKPAN			2				ROOD				75	
9116	a	SLE	DAKLEI		met twee spijkergaten	1								204	Vondst nr. 116
9166	a	KER	BOUWMAT	beton	vierkant voet met gat in het midden	1							1900-2000	20450	Vondst nr. 166
9294	a	SKA	STEENBLK	Mergel	blok met incisie passertekening	1								14550	Vondst nr. 294
9319	a	SKA	STEENBLK		hoeksteen met profilering: groeven	1								43750	Vondst nr. 319
9340	a	SKA	STEENBLK		driehoekig fragment, met groeven aan een zijde (grafiti?) en groeven/ ronde incisie aan andere zijde en ronde/zigzag incisie aan andere kant	1								25250	Vondst nr. 340+A78: P109

Bijlage 13 Monsterlocatie van de vier pollenmonsters in pollenbakken V64 en V65

Bijlage 14 Resultaten palynologisch onderzoek

De codering die achter het pollen- of sporetype wordt vermeld, geeft aan welke determinatieliteratuur is gebruikt voor de naamgeving (B = Beug, 2004; M = Moore et al., P = Punt et al., 1976-2009).
Verklaring: cf. = gelijkend op, . = afwezig, + = buiten de pollentelling aangetroffen, +++ = veel aanwezig, ++++ = zeer veel aanwezig.

Put	**23**		**23**		**23**		**23**		
Profiel	**9**		**9**		**9**		**9**		
Laag	**5**		**8**		**10**		**11**		
Vondst nr.	**64**		**65**		**65**		**65**		
Labcode	**BX8215**		**BX8216**		**BX8217**		**BX8218**		
diepte in pollenbak (cm)	**38-39**		**49,5-50,5**		**70,5-71,5**		**86-87**		
Totalen	**N**	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**	**N**	**%**	**Totalen**
Bomen en struiken (drogere gronden)	58	8.9	66	10.5	119	18.8	92	15.1	Bomen en struiken (drogere gronden)
Bomen (nattere gronden)	55	8.4	35	5.6	48	7.6	87	14.2	Bomen (nattere gronden)
Boskruiden	6	0.9	3	0.5	15	2.4	11	1.8	Boskruiden
Cultuurgewassen	81	12.4	115	18.4	79	12.5	58	9.5	Cultuurgewassen
Akkeronkruiden en ruderalen	30	4.6	31	5.0	25	3.9	31	5.1	Akkeronkruiden en ruderalen
Algemene kruiden	98	15.0	101	16.1	98	15.5	58	9.5	Algemene kruiden
Heide en hoogveenplanten	23	3.5	8	1.3	16	2.5	29	4.7	Heide- en hoogveenplanten
Graslandplanten	260	39.8	224	35.8	161	25.4	169	27.7	Graslandplanten
Moeras- en oeverplanten	42	6.4	42	6.7	71	11.2	75	12.3	Moeras- en oeverplanten
Waterplanten	.	.	1	0.2	2	0.3	1	0.2	Waterplanten
Som boompollen	119	18.2	104	16.6	182	28.7	190	31.1	□AP
Som niet-boompollen	534	81.8	522	83.4	452	71.3	421	68.9	□NAP
Getelde pollensom	653		626		634		611		Getelde pollensom
Pollenconcentratie (*1000/ml)	14		14		36		31		Pollenconcentratie (*1000/ml)
Bomen en struiken (drogere gronden)									
Berk	3	0.5	9	1.4	9	1.4	15	2.5	Betula (B)
Beuk	1	0.2	1	0.2	9	1.4	2	0.3	Fagus (B)
Den	4	0.6	5	0.8	9	1.4	6	1.0	Pinus (B)
Eik	10	1.5	18	2.9	15	2.4	22	3.6	Quercus (B)
Esdoorn	.	.	.	.	.	.	1	0.2	Acer (B)
Es-type	1	0.2	5	0.8	34	5.4	.	.	Fraxinus excelsior-type (B)
Gewone vlier-type	.	.	.	.	1	0.2	.	.	Sambucus nigra-type (B)
Haagbeuk	2	0.3	.	.	1	0.2	1	0.2	Carpinus betulus (B)
Hazelaar	11	1.7	18	2.9	22	3.5	33	5.4	Corylus (B)
Iep	1	0.2	1	0.2	3	0.5	2	0.3	Ulmus (B)
Jeneverbes-type	1	0.2	1	0.2	.	.	2	0.3	Juniperus communis-type (B)
Lijsterbes-groep	23	3.5	2	0.3	8	1.3	1	0.2	Sorbus-groep (B)
Linde	1	0.2	4	0.6	7	1.1	6	1.0	Tilia (B)
Sporkehout	+	+	.	.	1	0.2	.	.	Rhamnus frangula (P)
Walnoot	.	.	2	0.3	.	.	1	0.2	Juglans (B)
Bomen (nattere gronden)									
Els	37	5.7	27	4.3	35	5.5	57	9.3	Alnus (B)
Populier	2	0.3	2	0.3	1	0.2	.	.	Populus (B)
Wilg	16	2.5	6	1.0	12	1.9	30	4.9	Salix (B)
Boskruiden									
Adelaarsvaren	6	0.9	3	0.5	12	1.9	11	1.8	Pteridium aquilinum (M)
Eikvaren	.	.	.	.	1	0.2	.	.	Polypodium (M)
Klimop	.	.	.	.	2	0.3	.	.	Hedera helix (B)
Cultuurgewassen									

Biet	.	.	3	0.5	1	0.2	.	.	Beta vulgaris (B)
Druif	.	.	.	.	.	.	+	+	Vitis (B)
Gerst/Tarwe-type	9	1.4	10	1.6	22	3.5	14	2.3	Hordeum/Triticum-type
Granen-type	32	4.9	36	5.8	35	5.5	25	4.1	Cerealia-type
Haver/Tarwe-type	3	0.5	1	0.2	1	0.2	1	0.2	Avena/Triticum-type
Hennep	4	0.6	.	.	.	.	1	0.2	Cannabis sativa (P)
Hennepfamilie	5	0.8	2	0.3	1	0.2	3	0.5	Cannabinaceae (B)
Hop	3	0.5	.	.	.	.	.	.	Humulus lupulus (P)
Rogge	21	3.2	62	9.9	18	2.8	11	1.8	Secale (B)
Tarwe-type	4	0.6	1	0.2	1	0.2	3	0.5	Triticum-type (B)
Akkeronkruiden en ruderalen									
Akkerwinde-type	.	.	2	0.3	1	0.2	.	.	Convolvulus arvensis-type (B)
Alsem	2	0.3	1	0.2	2	0.3	7	1.1	Artemisia (B)
Brandnetelfamilie	10	1.5	3	0.5	7	1.1	17	2.8	Urticaceae (B)
Geel hauwmos	3	0.5	4	0.6	.	.	.	.	Phaeoceros laevis (M)
Gewone spurrie	1	0.2	1	0.2	.	.	1	0.2	Spergula arvensis (M)
Gewoon varkensgras-type	1	0.2	3	0.5	2	0.3	.	.	Polygonum aviculare-type (B)
Grote klaproos-type	1	0.2	3	0.5	4	0.6	.	.	Papaver rhoeas-type (B)
Hondspeterselie	1	0.2	.	.	2	0.3	1	0.2	Aethusa cynapium (P)
Kielduizendknoop	.	.	.	.	1	0.2	.	.	Fallopia (B)
Korenbloem	4	0.6	2	0.3	3	0.5	1	0.2	Centaurea cyanus (B)
Kruipertje	1	0.2	.	.	1	0.2	.	.	Hordeum murinum
Land-/Watervorkje	1	0.2	4	0.6	.	.	1	0.2	Riccia (M)
Perzikkruid-type	.	.	.	.	1	0.2	1	0.2	Persicaria maculosa-type (B)
Zwart hauwmos	4	0.6	6	1.0	1	0.2	2	0.3	Anthoceros punctatus
Zwarte nachtschade-type	.	.	1	0.2	.	.	.	.	Solanum nigrum-type (B)
Algemene kruiden									
Anjerfamilie	+	+	2	0.3	2	0.3	1	0.2	Caryophyllaceae (B)
Composietenfamilie buisbloemig	11	1.7	14	2.2	23	3.6	12	2.0	Asteraceae tubuliflorae
Composietenfamilie lintbloemig	93	14.2	79	12.6	38	6.0	49	8.0	Asteraceae liguliflorae
Distel/Vederdistel	1	0.2	.	.	1	0.2	.	.	Carduus/Cirsium
Ganzenvoetfamilie	9	1.4	1	0.2	4	0.6	4	0.7	Chenopodiaceae p.p. (B)
Ganzerik-type	1	0.2	.	.	.	.	.	.	Potentilla-type (B)
Kamille-type	7	1.1	4	0.6	9	1.4	.	.	Matricaria-type (B)
Kruisbloemenfamilie	66	10.1	74	11.8	54	8.5	30	4.9	Brassicaceae (B)
Kruiskruid-type	2	0.3	1	0.2	.	.	7	1.1	Senecio-type (B)
Melkeppe-type	.	.	.	.	2	0.3	.	.	Peucedanum palustre-type (P), cf. Petroselinum crispum
Schermbloemenfamilie	1	0.2	2	0.3	2	0.3	4	0.7	Apiaceae (B)
Stinkende gouwe?	.	.	3	0.5	1	0.2	.	.	cf. Chelidonium majus (B)
Wikke/Lathyrus-type	1	0.2	.	.	.	.	.	.	Vicia/Lathyrus-type (B)
Zandblauwtje-type	.	.	+	+	.	.	.	.	Jasione montana-type (B)
Heide- en hoogveenplanten									
Heifamilie (overig)	.	.	1	0.2	.	.	2	0.3	Ericaceae (overig)
Struikhei	13	2.0	4	0.6	14	2.2	19	3.1	Calluna vulgaris (B)
Veenmos	10	1.5	3	0.5	2	0.3	8	1.3	Sphagnum (M)
Graslandplanten									
Blauwe knoop	+	+	.	.	.	.	.	.	Succisa pratensis (P)
Grassenfamilie	145	22.2	120	19.2	104	16.4	102	16.7	Poaceae (B)
Grote, Getande en/of Ruige weegbree-type	.	.	4	0.6	2	0.3	.	.	Plantago major-media-type (B)
Ratelaar-type	.	.	2	0.3	5	0.8	2	0.3	Rhinanthus-type (B)
Schapenzuring	2	0.3	2	0.3	2	0.3	1	0.2	Rumex acetosella (P)
Scherpe boterbloem-type	+	+	4	0.6	2	0.3	2	0.3	Ranunculus acris-type (B)
Smalle weegbree-type	8	1.2	7	1.1	2	0.3	5	0.8	Plantago lanceolata-type (B)
Sterbladigenfamilie	1	0.2	+	+	.	.	.	.	Rubiaceae (B)
Veldzuring-type	7	1.1	4	0.6	6	0.9	6	1.0	Rumex acetosa-type (P)

Vlinderbloemenfamilie	3	0.5	1	0.2	.	.	2	0.3	Fabaceae p.p. (B)
Weegbree	.	.	1	0.2	.	.	.	.	Plantago
Moeras- en oeverplanten									
Bitterzoet	.	.	.	.	1	0.2	2	0.3	Solanum dulcamara (B)
Cypergrassenfamilie	14	2.1	20	3.2	36	5.7	35	5.7	Cyperaceae (B)
Gewone dotterbloem-type	9	1.4	.	.	.	.	.	.	Caltha palustris-type (P)
Grote en Blonde egelskop-type	.	.	.	.	.	.	2	0.3	Sparganium erectum-type (P)
Grote lisdodde-type	.	.	1	0.2	.	.	.	.	Typha latifolia-type (B)
Grote wederik-type	.	.	1	0.2	2	0.3	2	0.3	Lysimachia vulgaris-type (B)
Kattenstaart	.	.	.	.	2	0.3	.	.	Lythrum (B)
Kleine egelskop-type	2	0.3	3	0.5	5	0.8	.	.	Sparganium emersum-type (P)
Munt-type	.	.	.	.	.	.	1	0.2	Mentha-type (B)
Niervaren-type	11	1.7	7	1.1	11	1.7	19	3.1	Dryopteris-type (M)
Ondergedoken moerasscherm-type	.	.	.	.	1	0.2	.	.	Apium inundatum-type (P)
Paardenstaart	4	0.6	5	0.8	4	0.6	9	1.5	Equisetum
Ruit	.	.	3	0.5	2	0.3	.	.	Thalictrum (B)
Spirea	2	0.3	2	0.3	4	0.6	3	0.5	Filipendula (B)
Vlotgras-type	.	.	.	.	1	0.2	1	0.2	Glyceria-type
Vrouwenmantel-groep	1	0.2	1	0.2	.	.	.	.	Alchemilla-groep (B)
Waterdrieblad	.	.	.	.	2	0.3	.	.	Menyanthes trifoliata (B)
Waterweegbree-groep	.	.	.	.	.	.	1	0.2	Alisma-groep (B)
Waterplanten									
Kransvederkruid	.	.	1	0.2	.	.	1	0.2	Myriophyllum verticillatum (B)
Sterrenkroos	.	.	.	.	1	0.2	.	.	Callitriche
Watergentiaan	.	.	.	.	1	0.2	.	.	Nymphoides peltata (B)
Microfossielen (water)									
Groenwier-genus Botryococcus	+	+	1	0.2	1	0.2	1	0.2	Botryococcus
Groenwier-genus Pediastrum	1	0.2	3	0.5	2	0.3	50	8.2	Pediastrum
Groenwier-genus Spirogyra (T.130)	1	0.2	.	.	2	0.3	.	.	Spirogyra (T.130)
Watertype (T.128A)	3	0.5	3	0.5	8	1.3	.	.	Type 128A
Watertype (T.128B)	.	.	1	0.2	2	0.3	.	.	Type 128B
Rivularia-type (T.170)	.	.	1	0.2	4	0.6	7	1.1	Rivularia-type (T.170)
Groenwier-familie Zygnemataceae	.	.	1	0.2	1	0.2	.	.	Zygnemataceae
Microfossielen (mest)									
Spoelworm	.	.	1	0.2	1	0.2	3	0.5	Ascaris
Zweepworm	1	0.2	.	.	2	0.3	1	0.2	Trichuris
(Mest-)Schimmel Rhytidospora cf. tetraspora (T.171)	1	0.2	1	0.2	1	0.2	2	0.3	Rhytidospora cf. tetraspora (T.171)
(Mest-)Schimmelfamilie Sordariaceae	1	0.2	18	2.9	1	0.2	4	0.7	Sordariaceae
Brokkelspoorzwam-type	11	1.7	99	15.8	10	1.6	32	5.2	Sporormiella-type (T.113)
Kwastkopje	2	0.3	22	3.5	13	2.1	36	5.9	Chaetomium (T.7A)
Menhirzwammetje-type	.	.	3	0.5	6	0.9	15	2.5	Podospora-type (T.368)
Mestvaasje-type A	18	2.8	79	12.6	77	12.1	103	16.9	Sordaria-type (T.55A)
Mestvaasje-type B	5	0.8	16	2.6	10	1.6	12	2.0	Sordaria-type (T.55B)
Piekhaartonnetje-type	7	1.1	32	5.1	21	3.3	50	8.2	Cercophora-type (T.112)
Spinselbolletje-type	.	.	2	0.3	.	.	3	0.5	Arnium-type (T.261)
Wratsporig punthoofdje	.	.	3	0.5	+	+	2	0.3	Apiosordaria verruculosa (T.169)
Indicatoren voor remaniëring									
Prekwartaire sporen/pollen	3	0.5	.	.	2	0.3	1	0.2	Prekwartaire sporen/pollen
Dinoflagellaten (eencellige algen)	1	0.2	.	.	1	0.2	2	0.3	Dinoflagellaat
Microfossielen (overig)									
Kraterspoorzwam	.	.	3	0.5	.	.	.	.	Gelasinospora (T.1)
Type 8E	.	.	.	.	3	0.5	1	0.2	Type 8E
Type 10	.	.	.	.	.	.	2	0.3	Type 10
Meliola cf. M. niessleana, asco (T.14)	.	.	.	.	1	0.2	.	.	Meliola cf. M. niessleana, asco (T.14)
Type 18	.	.	3	0.5	10	1.6	6	1.0	Type 18

Veenmos-type (T.27)	1	0.2	2	0.3	1	0.2	1	0.2	Tilletia sphagni (T.27)
Korsthoutskoolzwam (T.44)	6	0.9	45	7.2	8	1.3	19	3.1	Kretzschmaria deusta (T.44)
Zeefplaat uit houtvat (T.114)	5	0.8	1	0.2	2	0.3	7	1.1	Type 114
Type 121	1	0.2	22	3.5	14	2.2	21	3.4	Type 121
Zeggehalmdoder (T.126)	5	0.8	1	0.2	4	0.6	3	0.5	Gaeumannomyces cf. G. caricis (T.126)
Type 145	2	0.3	1	0.2	3	0.5	2	0.3	Type 145
Glomus cf. G. fasciculatum (T.207)	12	1.8	19	3.0	25	3.9	11	1.8	Glomus cf. G. fasciculatum (T.207)
Dictyosporium (T.498)	.	.	.	.	3	0.5	3	0.5	Dictyosporium (T.498)
Type 729	.	.	1	0.2	1	0.2	.	.	Type 729
Type 731	3	0.5	2	0.3	3	0.5	2	0.3	Type 731
Urocystis (T.1403)	3	0.5	8	1.3	3	0.5	7	1.1	Urocystis (T.1403)
Caryospora callicarpa	.	.	.	.	3	0.5	1	0.2	Caryospora callicarpa
Juncus zaadfragment	+	+	.	.	.	.	.	.	Juncus zaadfragment
Verkoolde plantenresten	++++	++++	+++	+++	++++	++++	+++	+++	Verkoolde plantenresten
Indet en Varia	14	2.1	9	1.4	15	2.4	12	2.0	Indet en Varia

Bijlage 15 Monsterlijst

Monster nr.	Spoor nr.	Put ne.	Vlak	Coupe/Profiel	Categorie	Datum	Opmerkingen
1	45	11	1		Grondmonster	19-6-2015	Bovenvloer
2	92	9	2		Grondmonster	1-7-2015	Kolenaslaag
3	19	10	1		Bouwmateriaal	1-7-2015	Baksteen/ natuursteen/ mortel
4	39	10	1		Bouwmateriaal	2-7-2015	Baksteen
5	77	15	1		Bouwmateriaal	2-7-2015	Baksteen
6	28	12	1		Bouwmateriaal	7-7-2015	Baksteen
7	17	10	1		Bouwmateriaal	7-7-2015	Baksteen
8		15		1-1	Grondmonster	10-7-2015	Macro Laag 1 (niet toegekend)
9		15		1-2	Grondmonster	10-7-2015	Macro Laag 2 (niet toegekend)
10		15		1-4	Grondmonster	10-7-2015	Macro Laag 4 (niet toegekend
11		15		1-5b	Grondmonster	10-7-2015	Macro Laag 5, top (niet toegekend)
12		15		1-50	Grondmonster	10-7-2015	Macro Laag 5 (dieper) (niet toegekend)
13	138	22	1		Bouwmateriaal	14-7-2015	Natuursteen uit vloer Spoor nr. 138
14	156	22			Bouwmateriaal	14-7-2015	Natuursteen monster uit vloer Spoor nr. 156 (4 zakken)
15	158	22			Grondmonster	14-7-2015	Brandvlek/ laag
16	161	22			Bouwmateriaal	16-7-2015	Natuursteen uit vloer
17	84	16	1		Bouwmateriaal	20-7-2015	Baksteen (2 x uit fundering)
18	84	16	1		Bouwmateriaal	20-7-2015	Mergel (1 x bewerkt blok uit muur)
19	172	18	1		Mortelmonster	20-7-2015	Mortel uit voeg muur oude fase aanbouw
20	10	5	1		Mortelmonster	20-7-2015	Mortel uit voeg muur
21	117	5	1		Bouwmateriaal	21-7-2015	Baksteen
22	209	5	1		Bouwmateriaal	21-7-2015	Baksteen
23	83	5	1		Bouwmateriaal	21-7-2015	Natuursteen [zie tekening?]
24	61	14	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Mergel
25	61	14	1		Mortelmonster	23-7-2015	Mortel
26	59	13	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Mergelmonster bovenzijde fundering
27	57	13	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Mergelmonster bovenzijde fundering
28	59	13	1		Mortelmonster	23-7-2015	Mortelmonster bij Monster nr. 26
29	57	13	1		Mortelmonster	23-7-2015	Mortelmonster bij Monster nr. 27
30	59	13	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Delen natuursteen (?) uit mergelmuur
31	57	13	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Mergel (fragment) van onderzijde fundering
32	132	12	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster bovenzijde muur
33	132	12	1		Mortelmonster	23-7-2015	Mortel
34	26	12	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Baksteenmonster noordelijke muur
35	27	12	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteen uit vloer
36	26	12	1		Mortelmonster	23-7-2015	Mortel

Monster nr.	Spoor nr.	Put ne.	Vlak	Coupe/Profiel	Categorie	Datum	Opmerkingen
37	55	11	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster
38	55	11	1		Mortelmonster	23-7-2015	Mortel
39	52	11	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster bovenzijde fundering
40	52	11	1		Mortelmonster	23-7-2015	Mortel
41	144	11	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster
42	50	11	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster
43	160	11	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster vloer
44	46	11	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster vloer
45	69	13	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Baksteen uit fundering/ bestrating
46	134	12	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Fragment mergel
47	55	11	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Fragment mergel van onderzijde fundering
48	119	10	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster vloer
49	65	9	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster fundering
50	104	9	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster fundering
51	185	10	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster vloer
52	80	15	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster fundering
53	102	15	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster fundering
54	205	17	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Mergelmonster
55	204	17	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster fundering
56	112	9	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster fundering
57	81	15	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster bestrating
58	38	9	1		Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster kelder
59	114	9	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Monster keienvloer (natuursteen)
60	115	9	2		Bouwmateriaal	23-7-2015	Monster keienvloer (natuursteen)
61	215	22	3-4		Hout	23-7-2015	Monster van houten paal beschoeiing
62	215	22	3-4		Hout	23-7-2015	Houten takken vlechtwerk beschoeiing
63		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Pollenbak Profiel nr. 9
64		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Pollenbak Profiel nr. 9
65		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Pollenbak Profiel nr. 9
66		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 1
67		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 2
68		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 3
69		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 4
70		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 5
71		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 6
72		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 8
73		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 10
74		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 11
75		23		9	Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 12

Monster nr.	Spoor nr.	Put ne.	Vlak	Coupe/Profiel	Categorie	Datum	Opmerkingen
76	154	24			Grondmonster	29-7-2015	Vulling nr. 3 kijkgat (onderste vulling)
77	82	15	2-3		Bouwmateriaal	30-7-2015	Rechthoekig blok mergel
78	244	15	3		Bouwmateriaal	30-7-2015	Afgerond blok mergel uit beerput
79	82/244	15			Grondmonster	30-7-2015	Macroresten vulling nr. 1 uit beerput (2 zakken)
80	240	9			Bouwmateriaal	30-7-2015	Steenmonster van fundering
81	240	9			Mortelmonster	30-7-2015	Mortel uit fundering
82	228	9			Bouwmateriaal	30-7-2015	Steenmonster fundering
83	228	9			Mortelmonster	30-7-2015	Mortel uit fundering
84	236	10	3		Bouwmateriaal	31-7-2015	Steenmonster vloer
85	230	9	4		Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering
86	230	9	4		Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering
87	235	9	4		Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering
88	235	9	4		Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering
89	231	9	4		Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering
90	231	9	4		Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering
91	233	9	4		Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering
92	233	9	4		Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering
93	163	10	4		Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering
94	163	10	4		Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering
95	246	9	4		Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster uit vulling spoor
96	214	11	4		Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering
97	214	11	4		Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering
98	226	11	4		Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering
99	226	11	4		Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering
100	250	9	4		Hout	3-8-2015	Monster 2 houten paaltjes n.e.
101	247	9	4		Hout	3-8-2015	Monster 2 houten paaltjes n.e.
102	262	9	4		Hout	3-8-2015	Monster houten paaltje
103	204	11	4		Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering
104	204	11	4		Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering
105	258	10	4		Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering
106	258	10	4		Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering
107	248	10	4		Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering
108	248	10	4		Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering
109	251	9	4		Grondmonster	3-8-2015	Vulling spoor
110	205	11			Grondmonster	3-8-2015	Vulling Laag 4 (beer) van coupe Spoor nr. 205 (4 zakken)
111	205	11			Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster Laag 3 coupe Spoor nr. 205
112	205	11			Hout	3-8-2015	Houten balk Laag 6 coupe Spoor nr. 205
113	261	10	4		Grondmonster	4-8-2015	Steenkool vulling Laag 2 coupe Spoor nr. 245 - 261
114		11		14	Grondmonster	5-8-2015	Vulling sloot (Laag 8): botmateriaal

Monster nr.	Spoor nr.	Put ne.	Vlak	Coupe/Profiel	Categorie	Datum	Opmerkingen
115		11		14	Hout	5-8-2015	Houten paal (Laag 5)
116	101	11	1		Bouwmateriaal	5-8-2015	Fragment van dorpel (nog kaartje bij)
117	281	9	1		Bouwmateriaal	4-9-2015	Baksteen (2 x)
118	281	9	1		Bouwmateriaal	4-9-2015	Mergel uit onderzijde van fundering
119	13	9	1		Bouwmateriaal	10-9-2015	Mergel uit fundering
120	285		1		Bouwmateriaal	10-9-2015	Baksteen (1 x)
121	286		1		Bouwmateriaal	10-9-2015	Baksteen (2 x)
122	287		1		Bouwmateriaal	10-9-2015	Baksteen (1 x)
123	289		1	`	Bouwmateriaal	10-9-2015	Baksteen (1 x)
124	290		1		Bouwmateriaal	10-9-2015	Baksteen (1 x)
125	291		1		Bouwmateriaal	10-9-2015	Mergel uit fundering (1 x)
126	293		1		Bouwmateriaal	14-9-2015	Baksteen (1 x)
127	294		1		Bouwmateriaal	14-9-2015	Baksteen (1 x)
128	298		1		Bouwmateriaal	14-9-2015	Baksteen vloer (1 x)
129	299		1		Bouwmateriaal	14-9-2015	Baksteen (1 x)
130	301		1		Bouwmateriaal	14-9-2015	Mergel uit fundering
131	306		1		Bouwmateriaal	14-9-2015	Uit baksteen/ betonvloer: baksteen (1 x)
132	307		1		Bouwmateriaal	14-9-2015	Baksteenvloer
133	300		1		Bouwmateriaal	15-9-2015	Baksteen beneden betonvloer
134	302		1		Bouwmateriaal	15-9-2015	Baksteenrand/ -vloer
135	303		1		Bouwmateriaal	15-9-2015	Baksteen uit bassin
136	304		1		Bouwmateriaal	15-9-2015	Baksteenrand
137	305		1		Bouwmateriaal	15-9-2015	Baksteen
138	312	13	5		Hout	18-9-2015	Fragment hout van zuidelijke funderingspaal
139	313	9	5		Hout	22-2-2016	Concentratie houten paaltjes (1 x monster)

Bijlage 16 Fotolijst

Foto nr.	Datum	Put nr.	Vlak	Spoor nr.	Profiel/Coupe	Fotorichting	Fotograaf	Omschrijving
1	4-6-2015	1	1			varia	AM	Overzicht westelijke saneringsspoor
2	4-6-2015	2	1/2			varia	AM	Overzicht oostelijk saneringsspoor
3	5-6-2015	1	1/2	1		varia	AM	Fundering Spoor nr. 1
4	5-6-2015	2	1	2		varia	AM	Fundering Spoor nr. 2
5	5-6-2015	2	1	3		varia	AM	Fundering Spoor nr. 3
6	5-6-2015	2	1	3		N	AM	Fundering Spoor nr. 3 in profiel
7	5-6-2015	2	1	4		W	AM	Fundering Spoor nr. 4 in profiel
8	5-6-2015	2	1	5		ZW	AM	Fundering Spoor nr. 5 in profiel
9	11-6-2015	3	1			NW	RW	Overzicht Vlak 1, Put 3
10	11-6-2015	6	1			NO	RW	Overzicht Vlak 1, Put 6
11	11-6-2015	7	1			NO	RW	Overzicht Vlak 1, Put 7
12	11-6-2015	8	1			NO	RW	Overzicht Vlak 1, Put 8
13	11-6-2015	4	1			ZO	RW	Overzicht Vlak 1, Put 4
14	11-6-2015	6	1	10		W	JB	Overzicht Spoor nr. 10
15	11-6-2015	6	1	13,14		varia	JB	Overzicht Spoor nr. 11 en 12 (inclusief beek)
16	15-6-2015	9		15,16		O	JB	Fundering Spoor nr. 13 en 14 oostzijde (binnenkant)
17	15-6-2015	9		15,16		N	JB	Fundering Spoor nr. 15 en 16 zuidzijde (buitenkant)
18	15-6-2015	9				Z	JB	Fundering Spoor nr. 15 en 16 zuidzijde (binnenkant)
19	15-6-2015	6		17,18		O	JB	Fundering Spoor nr. 17 en 18 oostzijde
20	15-6-2015	7		19		N	JB	Mergelfundering Spoor nr. 19
21	16-6-2015	10	1	20, 22, 23, 24, 25		varia	AM	Overzicht vloeren met muren hieromheen
22	16-6-2015	12	1	26, 27, 28		varia	JB	Kelder met tussenmuren en vloeren Spoor nr. 20 t/m 25
23	16-6-2015	9	1	29		varia	JB	Natuursteen met inscriptie in Spoor nr. 28 (zd 29?)
24	16-6-2015	12	1	30		varia	JB	Natuursteen in Spoor nr. 28 (m: s28)
25	24-6-2015	9	1	38		varia	JB	Overzichtsfoto Vlak 1, Put 9
26	24-6-2015	9	1	13, 14		O	JB	Overzichtsfoto funderingen Spoor nr. 13 en 14, abusievelijk Fotonr. 25 gekregen
27	24-6-2015	9	1	63, 64		N	JB	Overzichtsfoto funderingen Spoor nr. 63 en 64 en noordprofiel Put 9
28	24-6-2015	9	1	65, 66		varia	JB	Muurresten mergel/ natuursteen noordzijde Put 9
29	24-6-2015	9	1	38		O	JB	Mergel kelder Spoor nr. 38
30	24-6-2015	9	1	34, 35, 36		O	JB	Funderingen van mergel/ baksteen; gefotografeerd als nummer 29 (?)
31	24-6-2015	9	1	15,16		Z	JB	Funderingen van mergel en baksteen van Spoor nr. 15 en 16

Foto nr.	Datum	Put nr.	Vlak	Spoor nr.	Profiel/Coupe	Fotorichting	Fotograaf	Omschrijving
32	26-6-2015	10	1	17, 97		varia	LR	Overzichtsfoto funderingen en vloeren
33	26-6-2015	10	1	94, 23		O	LR	Overzichtsfoto vloer (los)
34	26-6-2015	10	1	95		N	LR	Overzichtsfot0 vloer/ fundering Spoor nr. 95
35	26-6-2015	10	1	96		varia	LR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 96
36	26-6-2015	10	1	97		N	LR	Overzichtsfoto baksteenfundering Spoor nr. 97
37	26-6-2015	10	1	18		varia	LR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 18
38	26-6-2015	11	1	20		varia	LR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 20
39	26-6-2015	11	1	21, 22, 23, 24, 25, 37		varia	LR	
40	26-6-2015	11	1	86		N	LR	
41	26-6-2015	11	1	31, 32		W	LR	
42	26-6-2015	11	1					fotonummer vervalt
43	26-6-2015	11	1	87		W	LR	
44	26-6-2015	11	1	41		O	LR	
45	26-6-2015	11	1	40, 88		Z	LR	
46	29-6-2015	9	2	38,102		ZW	ML	Overzichtsfoto coupe Spoor nr. 38 met kolenaslaag in Vlak 2 (Spoor nr. 102)
47	29-6-2015	15		15,16		N	LR	Profiel met murrwerk
48	30-6-2015	9	2	66, 104, 106		varia	ML	Overzichtsfoto Vlak 2 met fundering Spoor nr. 104 en 106 (& vulling van kelder)
49	1-7-2015	15	1	77		W	RW	Overzichtsfoto bakstenen waterput Spoor nr. 77
50	1-7-2015	15	1	80		varia	ML	Overzichtsfoto funderinge Spoor nr. 80/ 88?
51	1-7-2015	15	1	77		ZW	RW	Overzichtsfoto coupe Spoor nr. 77
52	1-7-2015	10	1	39		W	RW	Detailfoto Spoor nr. 39
53	2-7-2015	10		17, 36, 92		O	JB	Overzichtsfoto coupe
54	2-7-2015	9	2	13, 115		varia	LR	Overzichtsfoto Vlak 2
55	2-7-2015	9	2	64		W	LR	prof foto zie foto 27 …???
56	2-7-2015	9	2	112		varia	LR	Overzichtsfoto vloer Spoor nr. 112
57	2-7-2015	9	2	113		varia	LR	Overzichtsfoto fundering/ vloer Spoor nr. 113
58	2-7-2015	9	2	65		Z	LR	Overzichtsfoto mergelfundering Spoor nr. 65
59	2-7-2015	9	2	66		N	LR	Overzichtsfoto fundering/ uitbraaksleuf Spoor nr. 66
60	2-7-2015	9	2	112, 111, 65, 66		varia	LR	Overzichtsfoto situatie fundering en omliggende fundering/ vloerwerk
61	2-7-2015	9	2	63		N	LR	ree. Verstoring vervalt
62	2-7-2015	9	2	114, 115		O	LR	Overzichtsfoto diverse vloerniveau's van Spoor nr. 114 en 115
63	2-7-2015	9	2	106		N	LR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 106
64	2-7-2015	9	2	105		O	LR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 105
65	2-7-2015	9	2	104		varia	LR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 104

Foto nr.	Datum	Put nr.	Vlak	Spoor nr.	Profiel/Coupe	Fotorichting	Fotograaf	Omschrijving
66	2-7-2015	9	2	66, 104, 105, 106		varia	LR	Overzichtsfoto van muurresten, van waarschijnlijk 1 structuur
67	2-7-2015	9, 15	2	105, 15, 103		varia	LR	Overzichtsfoto van doorlopend muurwerk
68	2-7-2015	15	2	103		varia	LR	Overzichtsfoto fundering van Spoor nr. 103
69	2-7-2015	15	2	80,103		varia	LR	Overzichtsfoto van hoek van funderingen Spoor nr. 80 en 103
70	2-7-2015	15	2	80, 103, 81		varia	LR	Overzichtsfoto van fundering en vloer
71	2-7-2015	15	2	82, 83, 90		varia	LR	Overzichtsfoto van mergelfundering
72	2-7-2015	15	2	91, 83		Z	LR	Overzichtsfoto van mergelfundering
73	2-7-2015	15	2	81		O	LR	Overzichtsfoto van fundering Spoor nr. 81
74	2-7-2015	15	2	108, 109 110		varia	LR	Overzichtsfoto van rechter muur van waterput
75	2-7-2015	15	2	107, 79, 111		varia	LR	Overzichtsfoto van linkere muur van waterpu
76	2-7-2015	15	2	107, 108, 109, 110, 111, 79, 77		varia	LR	Overzichtsfoto van fundering en waterput
77	2-7-2015	15 (+9)	2			varia	LR	Overzichtsfoto
78	3-7-2015	9	2	65, 112, 113, 106		varia	LR	Overzichtsfoto fundering (Spoor nr. 56/ 107), met vloer (Spoor nr. 112) en puin (Spoor nr. 113)
79	6-7-2015	10	2	36		varia	JB	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 36
80	7-7-2015	5	1	85		varia	JB	Overzichtsfoto baksteenvloer Spoor nr. 85
81	7-7-2015	12	1	26, 27		varia	ML	Overzichtsfoto keldervloer en bakstenen
82	8-7-2015	15	3	77	1	Z & O	JB	Overzichtsfoto Profiel nr. 1 en detail houten paal
83	8-7-2015	12	1	53, 54		varia	ML	Overzichtsfoto van vloer met fundering hierover heen van Spoor nr. 53 ne 54
84	8-7-2015	12	1	53			ML	Overzichtsfoto van vloer zonder muur Spoor nr. 53
85	8-7-2015	12	1			varia	ML	Overzichtsfoto van Vlak 1, Put 12
86	8-7-2015	5		133		varia		
87	8-7-2015	12	2	135		varia	JB	Spoor nr. 135
88	8-7-2015	12		57		varia	JB	Spoor nr. 57
89	9-7-2015	12		26		N	JB	Spoor nr. 124
90	9-7-2015	13	2			varia	ML	Overzichtsfoto Vlak 2, Put 13
91	9-7-2015	13	2	57, 58, 59, 70		varia	ML	Detailfoto fundering(en)
92	9-7-2015	14	1	62		O	ML	Detailfoto recente fundering Spoor nr. 62
93	9-7-2015	12	2	134		N	VK	Detailfoto inkapping en noordelijke fundering
94	9-7-2015	14	2	136		O	VK	Detailfoto Spoor nr. 136 [Foto nr. ontbreekt op bordje]
95	9-7-2015	14	2	59, 136		O	VK	Detailfoto fundering & kolenkeldertjes
96	9-7-2015	14	2	72		W	VK	Detailfoto fundering Spoor nr. 72
97	9-7-2015	14	2	71		N	VK	Detailfoto fundering Spoor nr. 71/ 72?

Foto nr.	Datum	Put nr.	Vlak	Spoor nr.	Profiel/Coupe	Fotorichting	Fotograaf	Omschrijving
98	9-7-2015	14	2	137		Z	VK	Detailfoto bakstenen metselwerk Spoor nr. 137
99	10-7-2015	11	1	116		W	VK	Detail foto bakstenen vloer Spoor nr. 116
100	10-7-2015	14	2			varia	AH	Overzichtsfoto westkant Put 14
101	10-7-2015	14	2	75, 76, 99		varia	AH	Detailfoto structuren Spoor nr. 75, 99, 140 en 141
102	10-7-2015	14	2	74, 75, 99		varia	AH	Detailfoto structuren Spoor nr. 75, 76 en 99
103	10-7-2015	11	1	138		varia	VK	Detailfoto vloer Spoor nr. 138
104	10-7-2015	11	1	42		varia	VK	Detailfoto vloer Spoor nr. 42
105	10-7-2015	14	1	143		O	VK	Detailfoto stakenrij Spoor nr. 143
106	10-7-2015	13	1		2	N	VK	Overzichtsfoto profiel kijkgay, Put 13
107	10-7-2015	14	1	143		O	VK	Detailfoto stakenrij Spoor nr. 143
108	10-7-2015	14	1	61, 59		varia	VK	Detailfoto van fundering Spoor nr. 54 en 61
109	10-7-2015	13	3		3	W	JB	Detailfoto van Profiel nr. 2 (2de helft)
110	13-7-2015	14	2	71		N	ML	Overzichtsfoto van kolom fundering Spoor nr. 71
111	13-7-2015	14	2	72		W	ML	Overzichtsfoto van kolom fundering Spoor nr. 72
112	13-7-2015	11	3	150		O	ACM	
113	13-7-2015	11	2	142		varia	ML	
114								foto is niet gemaakt
115	14-7-2015	11	3		4		JB	Overzichtsfoto Profiel nr. 4
116	14-7-2015	11	3		5		JB	Overzichtsfoto Profiel nr. 5
117	14-7-2015	11	3	156		W	ML	Concentratie van keien Spoor nr. 156, mogelijk vloer
118	14-7-2015	11	2	44, 45, 46, 47 48			ML	
119	14-7-2015	11	2	44, 116, 162		Z	ML	Overzichtsfoto van Spoor nr. 44, 116/ 161 (?) en 162
120	14-7-2015	11	2	161, 162		W	ML	Detailfoto vloertegel Spoor nr. 162, en leem Spoor nr. 161
121	15-7-2015	11	2	50		O	ML	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 50
122	15-7-2015	11	2	52		Z	ML	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 52
123	15-7-2015	11	2	157		Z	JB	Foto van opening in fundering Spoor nr. 157
124	15-7-2015	11	2	144, 151, 159, 160		varia	ML	Overzichtsfoto structuur Spoor nr. 144, 151, 159, 160
125	15-7-2015	11	2	146, 147, 165		varia	ML	Overzichtsfoto vloer Spoor nr. 147, 165, 196
126	16-7-2015	16	1	84		O	AR	Overzichtsfoto fundering op eerdere fase
127	16-7-2015	16	1	124		O	AR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 124
128	16-7-2015	16	1	125		W	AR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 125
129	16-7-2015	16	1	33		W	AR	Overzichtsfoto betonfundering inzet ingang (Spoor nr. 33)
130	16-7-2015	5	1	117		varia	ML	Overzichtsfoto platform met verbrande baksteen

Foto nr.	Datum	Put nr.	Vlak	Spoor nr.	Profiel/Coupe	Fotorichting	Fotograaf	Omschrijving
131	16-7-2015	5	1	10		varia	ML	Overzichtsfoto kelder fundering Spoor nr. 10 binnenkant
132	16-7-2015	5	1	10		varia	AR	Overzichtsfoto kelder buitenkant Spoor nr. 10
133	17-7-2015	16	1	176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185		varia	ML	Overzichtsfoto Spoor nr. 175 t/m 185
134	17-7-2015	16	1	176, 177, 178		Z	ML	Detailfoto fundering met dicht gezette openingen
135	17-7-2015	16	1	179, 182, 183		O	ML	Overzichtsfoto natuursteen fundering, natuursteen vloer en baksteen vloer
136	17-7-2015	16	1	180, 185		N	ML	Overzichtsfoto natuursteen fundering en vloer
137	17-7-2015	16	1	36, 179, 180		varia	ML	Detailfoto kruispunt muren
138	17-7-2015	16	1	181, 184		N	ML	Detailfoto beton- en natuursteen
139	17-7-2015	19	1	169		O	AR	
140	17-7-2015	11			6	O	SB	Overzichtsfoto profielkolom (vloerniveaus)
141	17-7-2015	18, 19, 20	1	12, 166 / 175 en 187 t/m 192		O/ Z	ML	Overzichtsfoto (bordje apart op foto)
142	17-7-2015	18		12		varia	AR	Detailfoto fundering Spoor nr. 12
143	17-7-2015	18		172		varia	ML	Detailfoto fundering Spoor nr. 172
144	17-7-2015	18		168		varia	ML	Overzichtsfoto Spoor nr. 168
145	17-7-2015	18		171		Z	ML	Overzichtsfoto waterput
146	17-7-2015	18	1	173		NO	ML	Overzichtsfoto Spoor nr. 173
147	17-7-2015	19	1	166		varia	ML	Overzichtsfoto betonnen fundering Spoor nr. 166
148	17-7-2015	19	1	170		varia	ML	Onder tussenmuur Spoor nr. 167
149	17-7-2015	19	1	187		varia	ML	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 187
150	17-7-2015	19	1	174		varia	ML	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 174
151	17-7-2015	18	1	171		varia	ML	Overzichtsfoto Waterput Spoor nr. 171
152	17-7-2015	19	1	175		varia	AR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 175
153	17-7-2015	19	1	188		varia	AR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 188
154	17-7-2015	19	1	189		varia	AR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 189
155	17-7-2015	19	1	190		varia	AR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 190
156	17-7-2015	19	1	192		varia	AR	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 192
157	17-7-2015	20	1	195, 196, 197, 198		N	AR	Overzichtsfoto Spoor nr. 195 t/m 198
158	17-7-2015	20	1	193			AR	Overzichtsfoto Spoor nr. 193
159	17-7-2015	20	1	194			AR	Overzichtsfoto Spoor nr. 194
160	20-7-2015	14	1	203, 210		N	JvdB	Overzichtsfoto fundering van mergel en baksteen Spoor nr. 203 en 210
161	20-7-2015	16	1	124		W	JvdB	Detailfoto van passertekening op mergelblok (Vondst nr. 294)
162	20-7-2015	17	1	204			DK	Overzichtsfoto natuursteen fundering Spoor nr. 204
163	20-7-2015	17	1	205			DK	Overzichtsfoto putje mergel Spoor nr. 205

Foto nr.	Datum	Put nr.	Vlak	Spoor nr.	Profiel/Coupe	Fotorichting	Fotograaf	Omschrijving
164	20-7-2015	17	1	206			DK	Overzichtsfoto natuursteen fundering Spoor nr. 206
165	20-7-2015	17	1	207			DK	Overzichtsfoto stakenrij Spoor nr. 207
166	20-7-2015	17	1	208			DK	Overzichtsfoto fundering/ uitbraaksleuf Spoor nr. 208
167	21-7-2015	19	1	167		Z	SB	Overzichtsfoto kuil/ coupe Spoor nr. 167
168	21-7-2015	16	1	187		Z	SB	Overzichtsfoto mergelblok met bewerkingsspoor
169	21-7-2015	16	2	211		varia	SB	Overzichtsfoto kuil/ laag Spoor nr. 211
170	21-7-2015	16	2	124		N	SB	Overzichtsfoto goot Spoor nr. 124
171	21-7-2015	16	2	212		varia	SB	Overzichtsfoto fundering Spoor nr. 212 (onder Spoor nr. 84)
172	21-7-2015	19	2	195		varia	DK	Overzichtsfoto van trap naar kelder (Spoor nr. 195)
173	21-7-2015	14	2	210		N	JvdB	Overzichtsfoto fundering mergel Spoor nr. 210
174	22-7-2015	5	2	82		N	DK	Overzichtsfoto coupe beerput Spoor nr. 82
175	22-7-2015	12	2	134		N	JvdB	Overzichtsfoto coupe Spoor nr. 134
176	23-9-2015	22	3	215		N	DK	Overzichtsfoto stakenrij Spoor nr. 215
177	23-7-2015	15			7	W	SB	Overzichtsfoto Profiel nr. 7
178	23-7-2015	22	4			N	SB	Overzichtsfoto Vlak 3 in kijkput
179	23-7-2015	22	4		8	W	DK	Overzichtsfoto Profiel nr. 8
180	27-7-2015	9	3				DK	Overzichtsfoto Vlak 3 (Put 9)
181	28-7-2015	23	3			W	SB	Overzichtsfoto Vlak 3 in kijkput
182	28-7-2015	23			9	W	SB	Overzichtsfoto Profiel nr. 9 (kijkput)
183	28-7-2015	11	3	150		Z	DK	Overzichtsfoto natuurstenen vloertje of versteviging sloot (Spoor nr. 150)
184	28-7-2015	9-11	3			varia	DK	Overzichtsfoto Vlak 3
185	29-7-2015	24	3			Z	SB	Overzichtsfoto Vlak 3 in kijkput
186	29-7-2015	9			10		DK	Overzichtsfoto Profiel nr. 10
187	29-7-2015	24	4				SB	Overzichtsfoto Vlak 4 in kijkput
188	29-7-2015	24			11	N/ O	SB	Overzichtsfoto Profiel nr. 11 noord/ oost kijkgat
189	30-7-2015	15	3	82		N	DK	Overzichtsfoto coupe beerput Spoor nr. 82
190	30-7-2015	18	1	171		N	DK	Overzichtsfoto begin coupe waterput Spoor nr. 171
191	31-7-2015	9-11	4			varia	SB	Overzichtsfoto Vlak 4
192	3-8-2015	11	3	205		Z	PS	Overzichtsfoto coupe Spoor nr. 205
193	3-8-2015	9	4	246		N	SB	Overzichtsfoto coupe Spoor nr. 246
194	3-8-2015	9	4	251		W	SB	Overzichtsfoto coupe Spoor nr. 251
195	4-8-2015	9/ 10	5			Z	PS	Overzichtsfoto Vlak 5 (2 delen)
196	4-8-2015	10	5	261		N	PS	Overzichtsfoto coupe Spoor nr. 261
197	4-8-2015	10	5	245		N	PS	Overzichtsfoto coupe Spoor nr. 245

Foto nr.	Datum	Put nr.	Vlak	Spoor nr.	Profiel/Coupe	Fotorichting	Fotograaf	Omschrijving
198	4-8-2015	10	5	269		N	DK	Overzichtsfoto vlijlaag Kunradersteen Spoor nr. 269
199	4-8-2015	9	5	274		N	SB	Overzichtsfoto coupe Spoor nr. 274
200	4-8-2015	11	5	279		O		
201	5-9-2015	9	5	267		W	DK	Overzichtsfoto coupe Spoor nr. 267 [datum 4/8/2016 op foto!]
202	5-8-2015	10	5	259		Z	DK	
203	5-8-2015	25			12	N	SB	Overzichtsfoto Profiel nr. 12 (noorden) in kijkgat
204	5-8-2015	25			13	O	SB	Overzichtsfoto Profiel nr. 13 (oosten) in kijkgat
205	5-8-2015	25			14	W	SB	Overzichtsfoto Profiel nr. 14 (westen) in kijkgat
206	5-8-2015	25			13	O	DK	Overzichtsfoto Profiel nr. 13 (oosten; onderste deel) in kijkgat
207	5-8-2015	25			12	N	DK	Overzichtsfoto Profiel nr. 12 (noorden; onderste deel) in kijkgat
208	3-9-2015	9	1	281		O	AC	Overzichtsfoto voorgevel Spoor nr. 281
209	3-9-2015	10	1	97		W	AC	Overzichtsfoto voorgevel Spoor nr. 97
210	4-9-2015	9	1	281		O	AC	Overzichtsfoto voorgevel Spoor nr. 281 in profiel
211	7-9-2015	26	1	282		varia	AC	Overzichtsfoto fragment van fundering Spoor nr. 282 in zuidelijk deel van plangebied
212	7-9-2015	26	1	283		varia	AC	Overzichtsfoto betonfundering Spoor nr. 283 in zuidoost hoek van plangebied
213	10-9-2015	26	1	284		varia	AC	Overzichtsfoto betonblok/ -fundering Spoor nr. 284 nabij Spekhouwerstraat
214	10-9-2015	9	1	13, 14		varia	AC	Overzichtsfoto baksteen- en mergelfunderingen van Spoor nr. 13 en 14 (na afschrapen en profiel)
215	10-9-2015	26	1	285 t/m 290		varia	AC	Overzichtsfoto funderingen Spoor nr. 285 t/m 290 nabij Spekhouwerstraat
216	10-9-2015	26	1	291		varia	AC	Overzichtsfoto mergel- en baksteenfundering Spoor nr. 291
217	10-9-2015	26	1	292		varia	AC	Overzichtsfoto betonfundering Spoor nr. 292
218	14-9-2015	26	1	293 t/m/ 296		varia	AC	Overzichtsfoto baksteen- en betonfunderingen Spoor nr. 293 t/m 296
219	14-9-2015	26	1	295		Z	AC	Overzichtsfoto baksteenfundering Spoor nr. 295
220	14-9-2015	26	1	297		Z	AC	Overzichtsfoto betonblok Spoor nr. 297
221	14-9-2015	26	1	298 t/m 308		varia	AC	Overzichtsfoto funderingen en betonvloeren Spoor nr. 298 t/m 308
222	14-9-2015	26	1	303		Z	AC	Overzichtsfoto bassin Spoor nr. 303
223	14-9-2015	26	1	307		varia	AC	Overzichtsfoto baksteenvloer Spoor nr. 307
224	14-9-2015	26	1	301, 303		varia	AC	Overzichtsfoto mergelfundering en bassin Spoor nr. 301 en 303
225	15-9-2015	26	1	309, 310, 311		varia	AC	Overzichtsfoto baksteenfunderingen en cementtegels Spoor nr. 309. 310 en 311

Foto nr.	Datum	Put nr.	Vlak	Spoor nr.	Profiel/Coupe	Fotorichting	Fotograaf	Omschrijving
226	17-9-2015	13	5	312		varia	AC	Overzichtsfoto 3 houten palen en funderingsplank Spoor nr. 312
227	18-9-2015	13	5	312		N	AC	Overzichtsfoto coupe zuidelijke houten heipaal Spoor nr. 312
228	22-2-2016	9	5	313		varia	AC	Overzichtsfoto concentratie van verticale houten paaltjes Spoor nr. 313
229	22-2-2016	13	5	314		varia	AC	Overzichtsfoto zes houten funderingspalen Spoor nr. 314 (vergelijk met Spoor nr. 312)
230	22-2-2016	5	5	315		varia	AC	Overzichtsfoto waterput van mergel Spoor nr. 315 (vergelijk met Spoor nr. 82)
231	9-7-2015	12		56, 132		Z		abusievelijk Fotonr 87 gekregen
232	9-7-2015	12		134		N		abusievelijk Fotonr 86 gekregen
233	7-7-2015	12		122		Z		detailfoto, abusievelijk Fotonr 81 gekregen
234	7-7-2015	12		123		ZW		detailfoto, abusievelijk Fotonr 81 gekregen
235	9-7-2015	12		55		varia		abusievelijk Fotonr 89 gekregen
236	8-7-2015	5		120-121		varia		
238	9-7-2015	12		132, 56		N		abusievelijk Fotonr 87 gekregen
239	9-7-2015	14	2	61		Z	VK	Detailfoto: overzicht Spoor nr. 61 (dubbel Foto nr.)
240	5-8-2015	25		204	14		SB	Profielfoto, abusievelijk Foto nr. 204 gekregen

Bijlage 17 Tekeningenlijst

Tekening nr.	Datum	Put nr.	Vlak	Spoor nr.	Tekenaar	Omschrijving
1	19-6-2015				EX	Schetsmatige vlaktekening van archeologische resten noordzijde van onderzoeksgebied
2	25-6-2015	9, 15, 5	1		EX	Vlaktekening noordoostelijke deel onderzoeksgebied, Schaal 1: 20
3	29-6-2015	9, 11	4	15, 16, 17, 36, 38, 77, 92, 103, 205 245, 246, 2000	EX	Profiel nr. 1, coupetekeningen, schetsmatige vlaktekening Put 9-11 (Vlak 4)
4	1-7-2015	9, 15, 5	2		EX	Vlaktekening noordoostelijke deel onderzoeksgebied, Schaal 1: 20
5	17-7-2015			134	EX	Profiel nr. 2 t/m 6; coupetekening; schaal 1: 20
6	28-7-2015	9, 10, 11	3	245, 251	EX	schetsmatige vlaktekening Put 9/ 10/ 11 (Vlak 3) en coupetekeningen; schaal 1: 20
7	29-7-2015	9		82, 279 en 281	EX	Profiel nr. 10 en coupetekeningen; schaal 1: 20
8	28-7-2015				SB	Profiel nr. 7, 8, 9 en 11; schaal 1: 20
9	5-6-2015		1	259, 267	EX	Profiel nr. 12, 13 en 14 en coupetekeningen; schaal 1: 20 en vlaktekening (Vlak 1) westelijke deel onderzoeksgebied; schaal 1: 50
10	17-9-2015			312	AC	Vlaktekening en coupetekening spoor; schaal 1: 20

Bijlage 18 Deselectie en conservering

Vondstcategorie:	Aantal:	Gewicht (in gram):	Selectie:	Conservering
Aardewerk	1.457	47.244	Alles	Niet noodzakelijk
Metaal	215	10.524	60 + 9 röntgen (?) (zie Lijst 1)	56 + 9 röntgen (?) (zie Lijst 1)
Glas	75	1.358	Alles	Niet noodzakelijk
Dierlijk botmateriaal	724	9.645	Alles (zie Lijst 2)	2 (zie Lijst 2)
Leer	97	681	Alles (zie Lijst 2)	Alles (zie Lijst 2)
Textiel	1	1	0 (zie Lijst 3)	0 (zie Lijst 3)
Hout	11	-	1 (zie Lijst 3)	1 (zie Lijst 3)
Natuursteen	38	-	Alles	Niet noodzakelijk
Keramisch Bouwmateriaal	72	-	Alles	Niet noodzakelijk
Kunststof	1	4	Alles	Niet noodzakelijk

Tabel 1. Overzicht van de vondstaantallen en het gewicht per materiaalcategorie. De code - geeft aan dat deze vondstcategorieën niet zijn gewogen.

Hoofdcategorie:	Subcategorie:	Aantal monsters:	
Bouwmateriaal	Baksteen	27	specialist BM, selecteren
	Natuursteen	53	specialist BM, selecteren
	Mortelresten	21	specialist BM, selecteren
Grondmonster	Macroresten (uit profielen en vullingen van sporen)	19	19 gewaardeerd, 3 analyseren, de-selectie (zie Lijst 4)
	Pollenbak (uit Profiel nr. 9)	3	waardering 4 lagen, analyse ? lagen, de-selectie (zie Lijst 4)
Hout	Constructiemateriaal: funderingspalen en beschoeiing	9	gewaardeerd, de-selectie

Tabel 2. Overzicht van typen verzamelde monsters (materiaalcategorieën).

LIJST 1: METAAL										
Vondst nr.	**Volg code**	**Materiaal**	**Code**	**Type**	**Omschrijving**	**Aantal**	**Gewicht**	**Datering Begin**	**Datering Eind**	**Actie**
18	a	MCU			Knop met schroefdraad aan plaatje	1	22	NTC	NTC	selecteren, conserveren
25	a	MCU			Theelepeltje	1	9	NTC	NTC	selecteren, conserveren
26	a	MFE			Ketelfragmenten (met fragment van enkel voetje)	2	676	LME	NT	selecteren, conserveren
28	a	MFE			Deel blad van bijl/wig, incompleet	1	384	LME	NT	de-selectie
41	a	MFE			Fragment grote spijker (kop)	1	122	LME	NT	de-selectie
49	a	MME			Muntje (duit?)	1	3			selecteren, conserveren
89	a	MFE			Riek (met drie tanden)	1	581	NTC	NTC	subrecent, de-selectie
104	a	MFE			circa 79 centimeter lang, constructieonderdeel, dunne ijzeren pen	1	328	NTC	NTC	de-selectie
115	b	MFE			Spijker	1	18	LME	NT	de-selectie
133	a	MFE			spijker	1	8	LME	NT	de-selectie
159	a	MFE			Tandwiel, met tanden aan buitenzijde	1	262	NTC	NTC	de-selectie
159	b	MFE			Fragment spijker (kop)	1	16	LME	NT	de-selectie
160	a	MFE			delen muurankers (?)	2	1300	NTC	NTC	de-selectie
171	a	MFE			Spijker	1	2			de-selectie
173	a	MFE			Spijkers, fragmenten	2	20	LME	NT	de-selectie
198	a	MFE			Spijkers	2	13	LME	NT	de-selectie
198	b	MPB	GLASLOOD		Metalen strip glas-in-lood raam	1	8	LME	NT	selecteren, conserveren
199	a	MFE			spijkers, fragmenten	3	89	LME	NT	de-selectie
208	a	MFE	MES		Mesheft met intact benen handvat, lemmet ontbreekt	1	48	LME	NT	selecteren, conserveren
211	a	MFE			spijker	1	29	LME	NT	de-selectie
211	b	MFE			U-vormige gesloten haak	1	22	LME	NT	de-selectie
216	a	MFE			spijkers	3	30	LME	NT	de-selectie
229	a	MFE			zwaar gecorrodeerd stuk, object?	2	122	LME	NT	rontgen
238	a	MXX			Plaatje/klam met twee bevestigingsgaatjes, ovaalvormig	1	36	LME	NT	selecteren, conserveren
238	b	MFE			Spijker	1	6	LME	NT	de-selectie
255	a	MFE			gecorrodeerd plaatvormig materiaal (ijzerblik)	5	247	NTB	NTC	de-selectie
256	a	MFE			Plaatvormig en staafvormig stuk ijzer	2	223	LME	NT	rontgen
261	a	MFE			grote spijker, zonder kop	1	70	LME	NT	de-selectie
273	a	MPB			plaatfragment	1	43	LME	NT	selecteren, conserveren
274	a	MFE			spijker, zonder kop	1	35	LME	NT	de-selectie
277	a	MFE			Gereedschap: troffel en steelkoker met aanzet blad schep (?)	3	729	NTC	NTC	subrecent, de-selectie
278	a	MFE			Fragment object (?)	1	22	LME	NT	rontgen
279	a	MPB			Loden kogeltje	1	16	NTA	NTB	selecteren, conserveren
280	a	MFE			Fragmenten grote spijkers	2	248	NT	NT	de-selectie
280	b	MPB			Daklood met enkel spijkergat	1	75	NTB	NTC	de-selectie
281	a	MPB	KOGEL		Musketkogel	1	6	NTA	NTB	selecteren, conserveren
303	a	MFE			spijker, sterk gecorrodeerd	1	23	LME	NT	de-selectie
313	a	MFE	KNIJPSCHR		helft van knijpschaar	1	54	LMEB	NTB	selecteren, conserveren
322	a	MFE			spijkers	8	96	LME	NT	de-selectie
322	b	MFE			gecorrodeerd plaatfragment	1	76	LME	NT	de-selectie

LIJST 1: METAAL										
Vondst nr.	**Volg code**	**Materiaal**	**Code**	**Type**	**Omschrijving**	**Aantal**	**Gewicht**	**Datering Begin**	**Datering Eind**	**Actie**
					ijzer					
326	a	MXX			Fragment ketel (?)	1	796	LME	NT	de-selectie
327	a	MFE			Randfragment ketel	1	752	LME	NT	selecteren, conserveren
331	a	MXX			nestel	1	11	LME	NT	selecteren, conserveren
331	b	MFE			ringetje	1	11	LME	NT	de-selectie
331	c	MPB			smeltstukje	1	11	LME	NT	selecteren, conserveren
341	a	MFE			Dolk kling	1	84	LMEB	LMEB	selecteren, conserveren
345	b	MFE			Sleutel (compleet), groot exemplaar	1	98	LMEB	LMEB	selecteren, conserveren
348	a	MFE			grote spijker, zonder kop, gesmeed	1	94	LME	NT	de-selectie
351	a	MFE			gecorrodeerd stuk, ijzeren ring	1	34	LME	NT	röntgen
356	a	MFE			Beslagplaatje (deur/kist?)	1	50	LME	NT	selecteren, conserveren
365	c	MFE			pijlpunt	1	39	LMEB	LMEB	selecteren, conserveren
374	a	MFE			spijker	1	25	LME	NT	de-selectie
384	a	MFE			spijkers, gesmeed	2	11	LME	NT	de-selectie
391	a	MPB			Daklood	1	46	NTB	NTC	de-selectie
392	a	MFE			spijkers	3	91	LME	NT	de-selectie
392	b	MFE			Plaatfragmenten ijzer	3	41	LME	NT	de-selectie
393	a	MFE			trekschaaf, met resten houten greep	2	292	NT	NT	selecteren, conserveren
397	a	MFE			Mesheft met houten beslagplaten	2	7	LMEB	NTA	selecteren, conserveren
397	b	MFE			spijkers, gesmeed	4	19	LME	NT	de-selectie
397	c	MXX			Luik-/deurbeslag (?) met twee spijkers, uiteinde ontbreekt	1	78	LME	NT	selecteren, conserveren
402	a	MFE			Spijker	1	11	LME	NT	de-selectie
409	a	MFE			spijkers, fragmenten, gesmeed	4	22	LME	NT	de-selectie
412	a	MFE			Beslagplaat, fragment	1	39			de-selectie
413	a	MFE			objecten, w.o. ruiterspoor (?)	3	78	LMEB	LMEB	selecteren, conserveren/ röntgen
417	a	MFE			spijkers	6	49	LME	NT	de-selectie
417	b	MFE			strip ijzer	1	37	LME	NT	de-selectie
417	c	MFE	SLAK		Brokjes	2	75	LME	NT	selecteren, conservering niet nodig
418	a	MFE	MES		Meslemmet of blad schaar, zonder heft	1	35	LME	NT	stortvondst, de-selectie
421	a	MXX			spijkers	5	69	LME	NT	de-selectie
421	b	MXX			strip ijzer met bevestigingspunt aan uiteinde	1	33	LME	NT	de-selectie
421	c	MXX			gecorrodeerd fragment van gereedschap	1	68	LME	NT	röntgen
421	d	MXX			gecorrodeerd beslag/handvat	1	30	LME	NT	röntgen
422	a	MXX			plaatje ijzer met aangesmeed haakje	1	6			de-selectie
423	a	MFE			Brokjes ijzer(slak?)	2	104	LME	NT	de-selectie
423	b	MFE			Beslag fragment	1	26	LME	NT	de-selectie
427	a	MFE			Spijkers, fragmenten	6	49	LME	NT	de-selectie
430	a	MFE			Spijkers	2	28	LME	NT	de-selectie
437	a	MFE			Spijkers	3	12	LME	NT	de-selectie
437	b	MXX			Mes, belegplaten ontbreken, uiteinde ontbreekt	1	15	LME	NT	selecteren, conserveren
438	b	MFE			spijker	1	29	LME	NT	de-selectie
444	a	MFE	MES		fragment meslemmet met	1	15	LME	NT	de-selectie

LIJST 1: METAAL										
Vondst nr.	**Volg code**	**Materiaal**	**Code**	**Type**	**Omschrijving**	**Aantal**	**Gewicht**	**Datering Begin**	**Datering Eind**	**Actie**
					resten hout					
450	d	MXX			Kettinkje, met ook steentjes	1	12	NTC	NTC	de-selectie
454	a	MFE			Spijker	1	8	LME	NT	de-selectie
456	a	MFE			4 fragmenten kleine spijkers, 1 complete grote met platgesmeede kop	5	126	NTB	NTC	de-selectie, complete spijker selecteren/ conserveren
456	b	MME			Plaatje met gegraveerde lijntjes	1	8	NTB	NTC	selecteren, conserveren
456	c	MCU			Ringetje, opgekruld	1	1	NTB	NTC	selecteren, conserveren
460	a	MME			Plaatje met mensfiguur (deel insigne?)	1	2	LMEB	NTA	selecteren, conserveren
461	a	MFE			Fragment (kop) spijker	1	23	LME	NT	de-selectie
462	a	MFE			Spijkers	16	113	LME	NT	de-selectie
462	b	MXX			Plaatfragmentjes	2	15	LME	NT	de-selectie
462	c	MXX	SLAK		slak	2	80	LME	NT	selecteren, conservering niet nodig
462	d	MFE			S-vormig haakje, fragmentarisch	1	8	LME	NT	de-selectie
463	a	MFE			Spijker/haakje	1	3	LME	NT	de-selectie
463	a	MXX			gecorrodeerd brok metaal met aangekoekt botfragment	1	89	LME	NT	röntgen
464	a	MPB			loden vulling (?)	1	28	LME	NT	selecteren, conserveren
468	a	MFE			Gereedschap (lepelboor?), deels afgebroken	1	15	NT	NT	selecteren, conserveren
468	a	MFE			Spijker	1	4	LME	NT	de-selectie
470	a	MFE			Uiteinde van sleutel	1	9	LME	NT	selecteren, conserveren
480	a	MFE			Fragment spijker, vierkante kop	1	32	LME	NT	de-selectie
483	a	MXX			Gesp van schoen (?)	1	2	LME	NT	selecteren, conserveren
485	a	MXX			Plaatje/ klam met twee bevestigingsgaatjes, rechthoekig	1	51	LME	NT	selecteren, conserveren
491	a	MFE			fragmentje uiteinde object (?)	1	6	LME	NT	de-selectie
493	a	MFE			Spijkers	8	36	LMEB	NTA	selecteren, conserveren
493	b	MFE			Haakjes	2	24	LMEB	NTA	selecteren, conserveren
493	c	MFE			Plaatjes	5	115	LMEB	NTA	selecteren, conserveren
493	d	MFE			Klompje	1	44	LMEB	NTA	selecteren, conserveren
494	a	MFE			Spijkers	4	15	LME	NT	de-selectie
495	a	MFE			Spijkers, fragmenten	2	7	LME	NT	de-selectie
496	a	MFE			Spijkers	3	10	LME	NT	de-selectie
496	b	MXX			Plaatfragment	1	13	LME	NT	de-selectie
499	a	MFE			Spijkers	2	8	LME	NT	de-selectie
500	a	MFE			fragment spijker	1	4	LME	NT	de-selectie
500	b	MPB			Loden vulling (?)	1	36	LME	NT	selecteren, conserveren
504	a	MFE	SPIJKER		fragment spijker	1	4	LME	NT	de-selectie
509	a	MXX			Fitting lamp	1	9	NTC	NTC	de-selectie
514	a	MXX	KOEBEL		compleet	1	?	LME	LME	selecteren, conserveren
516	a	MFE			Y-vormige beslag (?)	1	27	LME	NT	selecteren, conserveren

LIJST 2: ORGANISCH MATERIAAL (dierlijk)									
Vondst nr.	**Volgcode**	**Materiaal**	**Code**	**Aantal**	**Gewicht in gram**	**Beschrijving**	**Datering Begin**	**Datering Eind**	**Actie**
146	a	ODB	MES	1	16		LMEA	LMEB	conserveren
451	a	ODB	TANDENB	1	1		LME	NT	conserveren
43	a	ODL		4	9		LME	NT	conserveren
88	a	ODL		1	0	houten zool met leerresten			conserveren
239	a	ODL		2	17		LME	NT	conserveren
243	a	ODL		1	5		LME	NT	conserveren
246	a	ODL		2	9		LME	NT	conserveren
252	a	ODL		14	117		LME	NT	conserveren
267	a	ODL		12	73		LME	NT	conserveren
325	a	ODL		3	172		LME	NT	conserveren
335	a	ODL		9	37		LME	NT	conserveren
371	a	ODL		1	3		LME	NT	conserveren
398	a	ODL		17	49		LME	NT	conserveren
428	a	ODL		2	8		LME	NT	conserveren
435	a	ODL		1	7		LME	NT	conserveren
445	a	ODL		1	21		LME	NT	conserveren
446	a	ODL		2	7		LME	NT	conserveren
478	a	ODL		1	1		LME	NT	conserveren
501	a	ODL		6	45		LME	NT	conserveren
518	a	ODL		17	41		LME	NT	conserveren
529	a	ODL		1	60		LME	NT	conserveren

LIJST 3: ORGANISCH MATERIAAL (plantaardig)									
Vondst nr.	**Volgcode**	**Materiaal**	**Code**	**Aantal**	**Gewicht in gram**	**Beschrijving**	**Datering Begin**	**Datering Eind**	**Actie**
210	a	OPH		1	0	houten paal			gewaardeerd, de-selectie
242	a	OPH		5	0	natuurlijke stukken +schors	LME	NT	de-selectie
268	a	OPH		1	0	blokje hout	LME	NT	de-selectie
338	a	OPH		1	0	houten paal			gewaardeerd, de-selectie
339	a	OPH		1	0	houten paal			gewaardeerd, de-selectie
399	a	OPH	KAM	1	0	houten kam			conserveren
503	a	OPH	TON	1	0	fragment bodem houten ton			gewaardeerd, de-selectie
452	a	OTE		1	1	vrijwel vergaan fragment textiel (?)	NTC	NTC	de-selectie

LIJST 4: MONSTERLIJST							
Monster nr.	**Spoor nr.**	**Put**	**Vlak**	**Categorie**	**Datum**	**Opmerkingen**	**Actie**
1	45	11	1	Grondmonster	19-6-2015	Bovenvloer	gewaardeerd
2	92	9	2	Grondmonster	1-7-2015	Kolenaslaag	gewaardeerd
3	19	10	1	Bouwmateriaal	1-7-2015	Baksteen/ natuursteen/ mortel	specialist BM
4	39	10	1	Bouwmateriaal	2-7-2015	Baksteen	specialist BM
5	77	15	1	Bouwmateriaal	2-7-2015	Baksteen	specialist BM
6	28	12	1	Bouwmateriaal	7-7-2015	Baksteen	specialist BM
7	17	10	1	Bouwmateriaal	7-7-2015	Baksteen	specialist BM
8		15		Grondmonster	10-7-2015	Macro laag 1 (niet toegekend)	-
9		15		Grondmonster	10-7-2015	Macro laag 2 (niet toegekend)	-
10		15		Grondmonster	10-7-2015	Macro laag 4 (niet toegekend)	-
11		15		Grondmonster	10-7-2015	Macro laag 5 (top) (niet toegekend)	-
12		15		Grondmonster	10-7-2015	Macro laag 5 (dieper) (niet toegekend)	-
13	138	22	1	Bouwmateriaal	14-7-2015	Natuursteen uit vloer Spoor nr. 138	specialist BM
14	156	22		Bouwmateriaal	14-7-2015	Natuursteen monster uit vloer Spoor nr. 156 (4 zakken)	specialist BM
15	158	22		Grondmonster	14-7-2015	Brandvlek/ laag	gewaardeerd
16	161	22		Bouwmateriaal	16-7-2015	Natuursteen uit vloer	specialist BM
17	84	16	1	Bouwmateriaal	20-7-2015	Baksteen (2 x uit fundering)	specialist BM
18	84	16	1	Bouwmateriaal	20-7-2015	Mergel (1 x bewerkt blok uit muur)	specialist BM
19	172	18	1	Mortelmonster	20-7-2015	Mortel uit voeg muur oude fase aanbouw	specialist BM
20	10	5	1	Mortelmonster	20-7-2015	Mortel uit voeg muur	specialist BM
21	117	5	1	Bouwmateriaal	21-7-2015	Baksteen	specialist BM
22	209	5	1	Bouwmateriaal	21-7-2015	Baksteen	specialist BM
23	83	5	1	Bouwmateriaal	21-7-2015	Natuursteen (zie tekening?)	specialist BM
24	61	14	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Mergel	specialist BM
25	61	14	1	Mortelmonster	23-7-2015	Mortel	specialist BM
26	59	13	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Mergelmonster bovenzijde fundering	specialist BM
27	57	13	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Mergelmonster bovenzijde fundering	specialist BM
28	59	13	1	Mortelmonster	23-7-2015	Mortelmonster bij Monster nr. 26	specialist BM
29	57	13	1	Mortelmonster	23-7-2015	Mortelmonster bij Monster nr. 27	specialist BM
30	59	13	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Delen natuursteen (?) uit mergelmuur	specialist BM
31	57	13	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Mergel (fragment) van onderzijde fundering	specialist BM
32	132	12	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster bovenzijde muur	specialist BM
33	132	12	1	Mortelmonster	23-7-2015	Mortel	specialist BM
34	26	12	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Baksteenmonster noordelijke muur	specialist BM
35	27	12	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteen uit vloer	specialist BM
36	26	12	1	Mortelmonster	23-7-2015	Mortel	specialist BM
37	55	11	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster	specialist BM
38	55	11	1	Mortelmonster	23-7-2015	Mortel	specialist BM
39	52	11	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster bovenzijde fundering	specialist BM
40	52	11	1	Mortelmonster	23-7-2015	Mortel	specialist BM
41	144	11	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster	specialist BM
42	50	11	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster	specialist BM
43	160	11	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster vloer	specialist BM
44	46	11	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster vloer	specialist BM
45	69	13	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Baksteen uit fundering/ bestrating	specialist BM
46	134	12	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Fragment mergel	specialist BM
47	55	11	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Fragment mergel van onderzijde fundering	specialist BM
48	119	10	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster vloer	specialist BM
49	65	9	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster fundering	specialist BM
50	104	9	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster fundering	specialist BM
51	185	10	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster vloer	specialist BM
52	80	15	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster fundering	specialist BM
53	102	15	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster fundering	specialist BM
54	205	17	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Mergelmonster	specialist BM
55	204	17	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster fundering	specialist BM
56	112	9	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster fundering	specialist BM

LIJST 4: MONSTERLIJST							
Monster nr.	**Spoor nr.**	**Put**	**Vlak**	**Categorie**	**Datum**	**Opmerkingen**	**Actie**
57	81	15	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster bestrating	specialist BM
58	38	9	1	Bouwmateriaal	23-7-2015	Natuursteenmonster kelder	specialist BM
59	114	9	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Monster keienvloer (natuursteen)	specialist BM
60	115	9	2	Bouwmateriaal	23-7-2015	Monster keienvloer (natuursteen)	specialist BM
61	215	22	3-4	Hout	23-7-2015	Monster van houten paal beschoeiing	gewaardeerd
62	215	22	3-4	Hout	23-7-2015	Houten takken vlechtwerk beschoeiing	gewaardeerd
63		23		Grondmonster	28-7-2015	Pollenbak Profiel nr. 9	waardering/analyse
64		23		Grondmonster	28-7-2015	Pollenbak Profiel nr. 9	waardering/analyse
65		23		Grondmonster	28-7-2015	Pollenbak Profiel nr. 9	waardering/analyse
66		23		Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 1	gewaardeerd
67		23		Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 2	gewaardeerd
68		23		Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 3	gewaardeerd
69		23		Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 4	gewaardeerd
70		23		Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 5	gewaardeerd
71		23		Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 6	gewaardeerd
72		23		Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 8	gewaardeerd
73		23		Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 10	gewaardeerd
74		23		Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 11	gewaardeerd
75		23		Grondmonster	28-7-2015	Macrobotanisch Profiel nr. 9: Laag 12	gewaardeerd
76	154	24		Grondmonster	29-7-2015	Vulling nr. 3 kijkgat (onderste vulling)	gewaardeerd, analyse
77	82	15	2-3	Bouwmateriaal	30-7-2015	Rechthoekig blok mergel	specialist BM
78	244	15	3	Bouwmateriaal	30-7-2015	Afgerond blok mergel uit beerput	specialist BM
79	82/244	15		Grondmonster	30-7-2015	Macroresten vulling nr. 1 uit beerput (2 zakken)	gewaardeerd
80	240	9		Bouwmateriaal	30-7-2015	Steenmonster van fundering	specialist BM
81	240	9		Mortelmonster	30-7-2015	Mortel uit fundering	specialist BM
82	228	9		Bouwmateriaal	30-7-2015	Steenmonster fundering	specialist BM
83	228	9		Mortelmonster	30-7-2015	Mortel uit fundering	specialist BM
84	236	10	3	Bouwmateriaal	31-7-2015	Steenmonster vloer	specialist BM
85	230	9	4	Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering	specialist BM
86	230	9	4	Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering	specialist BM
87	235	9	4	Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering	specialist BM
88	235	9	4	Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering	specialist BM
89	231	9	4	Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering	specialist BM
90	231	9	4	Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering	specialist BM
91	233	9	4	Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering	specialist BM
92	233	9	4	Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering	specialist BM
93	163	10	4	Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering	specialist BM
94	163	10	4	Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering	specialist BM
95	246	9	4	Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster uit vulling spoor	specialist BM
96	214	11	4	Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering	specialist BM
97	214	11	4	Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering	specialist BM
98	226	11	4	Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering	specialist BM
99	226	11	4	Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering	specialist BM
100	250	9	4	Hout	3-8-2015	Monster 2 houten paaltjes n.e.	gewaardeerd
101	247	9	4	Hout	3-8-2015	Monster 2 houten paaltjes n.e.	gewaardeerd
102	262	9	4	Hout	3-8-2015	Monster houten paaltje	gewaardeerd
103	204	11	4	Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering	specialist BM
104	204	11	4	Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering	specialist BM
105	258	10	4	Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering	specialist BM
106	258	10	4	Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering	specialist BM
107	248	10	4	Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster fundering	specialist BM
108	248	10	4	Mortelmonster	3-8-2015	Mortel uit fundering	specialist BM
109	251	9	4	Grondmonster	3-8-2015	Vulling spoor	gewaardeerd, analyse
110	205	11		Grondmonster	3-8-2015	Vulling Laag 4 (beer) van coupe Spoor nr. 205 (4 zakken)	gewaardeerd

LIJST 4: MONSTERLIJST							
Monster nr.	**Spoor nr.**	**Put**	**Vlak**	**Categorie**	**Datum**	**Opmerkingen**	**Actie**
111	205	11		Bouwmateriaal	3-8-2015	Steenmonster Laag 3, coupe Spoor nr. 205	specialist BM
112	205	11		Hout	3-8-2015	Houten balk Laag 6, coupe Spoor nr. 205	gewaardeerd
113	261	10	4	Grondmonster	4-8-2015	Steenkool vulling Laag 2, coupe Spoor nr. 245 - 261	gewaardeerd
114		11		Grondmonster	5-8-2015	Vulling sloot (Laag 8)	gewaardeerd, analyse
115		11		Hout	5-8-2015	Houten paal (Laag 5)	gewaardeerd
116	101	11	1	Bouwmateriaal	5-8-2015	Fragment van dorpel (nog kaartje bij)	specialist BM
117	281	9	1	Bouwmateriaal	4-9-2015	Baksteen (2 x)	specialist BM
118	281	9	1	Bouwmateriaal	4-9-2015	Mergel uit onderzijde van fundering	specialist BM
119	13	9	1	Bouwmateriaal	10-9-2015	Mergel uit fundering	specialist BM
120	285		1	Bouwmateriaal	10-9-2015	Baksteen (1 x)	specialist BM
121	286		1	Bouwmateriaal	10-9-2015	Baksteen (2 x)	specialist BM
122	287		1	Bouwmateriaal	10-9-2015	Baksteen (1 x)	specialist BM
123	289		1	Bouwmateriaal	10-9-2015	Baksteen (1 x)	specialist BM
124	290		1	Bouwmateriaal	10-9-2015	Baksteen (1 x)	specialist BM
125	291		1	Bouwmateriaal	10-9-2015	Mergel uit fundering (1 x)	specialist BM
126	293		1	Bouwmateriaal	14-9-2015	Baksteen (1 x)	specialist BM
127	294		1	Bouwmateriaal	14-9-2015	Baksteen (1 x)	specialist BM
128	298		1	Bouwmateriaal	14-9-2015	Baksteen vloer (1 x)	specialist BM
129	299		1	Bouwmateriaal	14-9-2015	Baksteen (1 x)	specialist BM
130	301		1	Bouwmateriaal	14-9-2015	Mergel uit fundering	specialist BM
131	306		1	Bouwmateriaal	14-9-2015	Uit baksteen/ betonvloer: baksteen (1 x)	specialist BM
132	307		1	Bouwmateriaal	14-9-2015	Baksteenvloer	specialist BM
133	300		1	Bouwmateriaal	15-9-2015	Baksteen beneden betonvloer	specialist BM
134	302		1	Bouwmateriaal	15-9-2015	Baksteenrand/ -vloer	specialist BM
135	303		1	Bouwmateriaal	15-9-2015	Baksteen uit bassin	specialist BM
136	304		1	Bouwmateriaal	15-9-2015	Baksteenrand	specialist BM
137	305		1	Bouwmateriaal	15-9-2015	Baksteen	specialist BM
138	312	13	5	Hout	18-9-2015	Fragment hout van zuidelijke funderingspaal	gewaardeerd
139	313	9	5	Hout	22-2-2016	Concentratie houten paaltjes (1 x monster)	gewaardeerd